Ender serisi üçüncü kitap

Orson Scott Card

Soykırım

HUGO ve NEBULA Ödülleri

ALTI:KIRKBEŞ>YAYIN

Soykırım - Xenocide
Ender Serisi 3. Kitap
Orson Scott Card
l.baskı: Kasım 2006
3.baskı: Ocak 2015

Yayın Yönetmenleri
Kaan Çaydamlı, Şenol Erdoğan
Kapak Tasarımı
Erol Egemen
Baskı
Çınar Matbaacılık ve Yay. San. Tie. Ltd. Şti Yüzyıl Mahallesi Matbaacılar Caddesi Ata Han 34/5
Bağcılar İstanbul
Sertifika no: 12638
(0-212) 628 96 00

ALTIKIRKBEŞ YAYIN
bir Kaybedenler Kulübü tribidir.
Çaydamlı Basın Yayın Dağ. Reklam Org. Ve Film Yapım San. Tie. Ltd. Şti.
Caferağa Mahallesi Kadife Sokak 22/4 Kadıköy İstanbul
Tel: (0-216)418 0413
www.altikirkbes.wordpress.com

E-satış: www.645dukkan.com
altikirkbespublishing@gmail.com

SOYKIRIM

Ω

Orson Scott Card

Türkçesi: Ümit Kayalıoğlu

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

Kadıköy, 2010

TEŞEKKÜRLER

North Carolina, Chapel Hill'deki Second Faoundation Kitapevi'nde James Cryer'le tanışmam, Li Qing-jao ve Han Fei-tzu'nun öyküsünü bu kitabın kalbine yerleştirmeme yol açtı. Onun Çin şiiri çevirmeni olduğunu öğrendiğim zaman, hemen kendisinden geliştirdiğim Çinli karakterler için bana birkaç olası isim verip veremeyeceğini rica ettim. Çin kültürü hakkındaki bilgim, en iyi niyetle temel bilgilerin ötesine geçmiyordu ve o karakterler hakkındaki düşüncem Soykırım öyküsünde oldukça az, fakat anlamlı bir rol oynamalarıydı. Ancak, tanıdığım insanlar arasında en etkileyici, hayranlık uyandırıcı ve büyüleyici insanlardan biri olan James Cryer, bana Li Qing-Jao ve Han Fei-tzu hakkında - onların eserlerini göstererek ve Çin tarihi ve edebiyatındaki başka kişiler hakkında öyküler anlatarak- o kadar çok şey aktardı ki, bu kitabın anlatmasını istediğim bir öykü pınarının var olduğunu fark etmeye başladım. Ona çok şey borçluyum ve ne yazık ki borcumu geri ödeme fırsatlarını kaçırdım.

Diğer bir sürü kişiye de teşekkür ediyorum: Bu kitaptaki tutkucu-zorlayıcı düzensizliğin(TZD) bilgi kaynağı olan Yıkanmayı Kesemeyen Çocuk adlı kitabı için Judith Rapaport'a. Daha ben yazmayı düşünmeden İngiltere'de satarak bu kitabı var olmaya zorlayan, temsilcim Barbara Bova'ya. Sonunda haklı çıktığını umduğum olağanüstü güven ve cömertliği için Amerika'daki yayıncım Torn Doherty'e. Bu kitabın taslağını 1978'de Dell'e teklif ettiğimde akıllı bir

davranışla geri çeviren ve bana -haklı olarak- böyle tutkulu bir kitabı yazmaya henüz hazır olmadığımı söyleyen, yayımcı Jim Frenkel'e. Kariyerimin başlangıcından beri yaptığım çalışmalara güvenen ve pazarlığımızın ötesinde bir süre boyunca sabırla bu kitabın bitmesini bekleyen, İngiltere'deki yayıncım Anthony Cheetham'a. Bunun ve bir sürü kitabın hazırlanmasında bir dost, bir danışman ve bir koruyucu gibi davranan editörüm Beth Meacham'a. Bana yazarak Ender'in öyküsüne dönmem için zorlayan birçok okuruma; hayatımın en zor yazı projesinde zorlandığım sıralarda, onların cesaret vermelerinin çok yararı oldu. Qing-jao'nun öykü çizgisinin ilk taslağını gözden geçirip yanıtlayan Greensboro'daki University of North Carolina'dan Fred Chappell'in yazarlık yüksek yetkinlik bölümüne. Kitabın oldukça uzun bir bölümünü "Muhteşem Aydınlık" adı altında Analog'da bir öykü olarak yayınlayan Stan Schmidt'e. Çeşitli yollardan bana yardımcı olarak, yazmam için gerekli ortamı sağlayan asistanlarım Laraine Moon, Erin Abster, Willard ve Peggy Card'a. İlk taslakları okuyup o karakter karmaşasının ve öykü çizgilerinin bir anlam ifade ettiğine inanmamı sağlayan, arkadaşlarım Jeff Alton ve Philip Absher'e. Ve yazı patlamalarımla birlikte gelen huysuzluk ve ihmal dönemlerimde bana karşı sabırlı oldukları ve en sevdiğim karakterlerle ilgili olarak onların çok sevdiğim hayatlarını ve deneyimlerini ödünç almama izin verdikleri için, çocuklarım Geoffrey, Emily ve Charlie'ye.

Hepsinden çok, bu kitabın yaratılmasındaki her çetin adıma katlanan, sorular sorarak, hataları ve çelişkileri yakalayarak ve -en önemlisi- onun her şeyin düzgün gittiğine dair verdiği güvenle bu kitaba devam etme gücünü bulduğum, eşim Kristine'e teşekkür ederim. Onsuz bir yazar veya bir insan olarak nasıl biri olurdum, bir fikrim yok; ayrıca bunu öğrenmeye de hiç niyetli değilim.

SÖYLENİŞLER

İngilizce konuşan okurlara birkaç isim tuhaf gelebilir. Çincede, Qing-jao, “tching-jow”; Jiang-Qing, “jee-eng tshing”, Portekizcede Novinha, “no-VEEN-ya”; Olhado, “ol-YAH-doe, İsveççe, Jakt, “yakht” olarak telaffuz edilir.

Diğer isimler yazıldıkları gibi okunduklarından, söylenişleri kolaydır, ya da bir zorluğa neden olmayacak kadar az tekrarlanıyorlar.

-1-
BİR AYRILIŞ

"Bu gün kardeşlerden biri bana sordu: Bulunduğun yerden kımıldayamamak, feci bir hapishane gibi değil mi?"

"Sen de ona dedin ki..."

"Ona şimdi kendisinden daha özgür olduğumu söyledim. Hareket edememek, beni hareket etmek mecburiyetinden kurtarıyor."

"Siz dil konuşanlar, öyle yalancısınız ki."

Han Fei-tzu karısının hasta yatağının yanındaki çıplak tahta döşemenin üstünde lotus pozisyonunda oturdu. Bir an önce uyuyor olabilirdi: emin değildi. Fakat şimdi onun soluk almasındaki ufak değişikliğin, bir kelebeğin geçişi kadar hafif soluğunun farkındaydı.

Jiang-qing de, kendi açısından, ondaki hafif değişikliği fark etmiş olmalıydı, çünkü daha önce konuşmazken, şimdi konuşuyordu. Sesi çok yumuşaktı. Fakat Han Fei-tzu onu gayet iyi duyabiliyordu, çünkü ev sessizdi. Dostlarından ve hizmetçilerinden, Jiang-qing'in yaşamının akşamının karanlığında sessizlik istemişti. Kadının dudaklarından fısıltı halinde sözcükler çıkmadıkça, yaklaşmakta olan gecenin dikkatsiz sesleri için daha zaman vardı.

Kadın, "Hâlâ ölmedim," dedi. Son birkaç gündür her uyanışında onu, bu sözcüklerle selamlıyordu. Önceleri bu söz

Han Fei-tzu'ya alaycı ya da ironik gelmişti, ama şimdi onun düş kırıklığıyla böyle konuştuğunu biliyordu. Kadın artık ölümü özlüyordu, yaşamı sevmediği için değil, ölüm kaçınılmaz olduğu ve kaçınılamayacak bir şeyi kucaklamak gerektiği için. Path böyleydi. Jiang-qing hayatı boyunca Path'dan dışarıya hiç çıkmamıştı.

"O zaman tanrılar bana karşı iyiler," dedi Han Fei-tzu.

"Sana karşı," kadın soluk aldı, "Ne düşüneceğiz?"

Bu onun, kocasının özel düşüncelerini kendisiyle paylaşmasını isteme yoluydu. Başkaları özel düşüncelerini sorduğu zaman, Han Fei-tzu kendini incelenecekmiş gibi hissederdi. Fakat Jiang-qing bunu sadece kendisi de aynı şeyi düşünebilmek için soruyordu; tek bir ruh olmalarının bir parçasıydı bu.

"Arzunun doğasını düşüneceğiz," dedi Han Fei-tzu.

"Kimin arzusu?" diye sordu kadın. "Ve ne için?"

Benim arzum, kemiklerinin iyileşip güçlenmesi ve böylece en küçük bir baskıda bile kırılmaması. Böylece tekrar ayağa kalkabilmen, ya da kasların kol kemiklerinden parçalar koparmadan veya gerilerek kol kemiklerini kırmadan bir kolunu kaldırabilmen. Böylece seni şu anda olduğun on sekiz kiloya ininceye kadar çürümeni seyretmek zorunda kalmamam. Artık birlikte kalamayacağımızı öğreninceye kadar ne kadar mutlu olduğumuzun farkında değildim.

"Benim arzum," diye yanıtladı. "Senin için."

"'Sadece sahip olmadığın şeye imrenirsin.' Bunu kim söylemişti?"

"Sen söyledin," dedi Han Fei-tzu. "Bazıları, 'sahip olamayacağın şeye,' der. Başkaları, 'sahip olmaman gereken şeye' der. Bense, 'ancak her zaman özlem duyacağın bir şeye gerçekten imrenebilirsin,' diyorum."

"Bana sonsuza kadar sahipsin."

"Seni bu gece kaybedeceğim. Ya da yarın. Veya gelecek hafta."

"Arzunun doğasını düşünelim," dedi Jiang-qing. Her zaman yaptığı gibi Han Fei-tzu'yu melankolik düşüncelerden sıyırmak

için felsefeyi kullanıyordu.

Han Fei-tzu biraz, ama sadece şaka olarak, direnerek, “Zalim bir hükümdarsın,” dedi. “Tıpkı gönül atan gibi başka insanların zayıflığına izin vermiyorsun.” Jiang-qing’e çok eski bir geçmişte insanları yeni Path’a doğru yürütmek isteyen, fakat zayıf yürekli korkaklar nedeniyle yenilgiye uğratılan ihtilalci bir liderin adı verilmişti. Bu doğru değil, diye düşündü, Han Fei-tzu, çünkü eşi ondan önce ölecekti: oysa gönül atası kocasından uzun yaşamıştı. Ayrıca kadınlar kocalarından uzun yaşamalıydılar. Kadınlar kendi başlarına daha bütündüler. Çocuklarıyla birlikte yaşamakta daha iyiydiler. Hiçbir zaman bir erkek kadar yalnız olmazlardı.

Jiang-qing onun tekrar karamsar düşüncelere dalmasına izin vermedi. “Bir erkek karısı öldüğü zaman, neyi özler?”

İsyan edercesine, Han Fei-tzu onun sorusuna en yanlış yanıtı verdi. “Onunla birlikte yatmayı.”

“Bir vücudun arzusu,” dedi Jiang-qing.

Kadın bu konuşmayı yürütmeye kararlı olduğundan, Han Fei-tzu ona teknik bilgiler vermeye başladı. “Vücudun arzusu bir davranıştır. Rasgele ve candan bütün dokunmaları ve bütün alışılmış hareketleri kapsar. Böylece erkek göz ucuyla bir hareket görür, ölmüş olan karısının kapının eşiğinde hareket ettiğini gördüğünü düşünür ve kapıya kadar yürüyüp onun karısı olmadığını öğrenmeden rahat etmez. Böylece onun sesini duyduğu bir rüyadan uyanır ve sanki karısı onu işitiyormuş gibi yanıtını yüksek sesle verir.”

“Başka?” diye sordu Jiang-qing.

“Felsefeden bıktım,” dedi Han Fei-tzu. “Belki Yunanlılar bunda bir rahatlama bulmuşlar, ama ben bulmuyorum.”

Jiang-qing ısrar ederek, “Ruhun arzusu,” dedi.

“Çünkü ruh dünyevidir. Eski şeylerden yenisini yapan bu kısımdır. Karısı öldüğü zaman, kocası birlikte yapmakta oldukları bütün bitmemiş şeyleri ve eğer yaşasaydı sahip olacakları başlamamış rüyaları özler. Böylece bir adam, çocuklarına, kendisine çok benzedikleri ve karısına yeterince benzemedikleri için öfkelenir. Böylece adam, birlikte

yaşadıkları eve gitgide öfkelenir, çünkü ya onu değiştirmeyecek böylece ev, karısı kadar ölü olacaktır, ya da onu değiştirecek böylece ev artık karısının zamanında olduğunun yarısı kadar bile olmayacaktır."

"Küçük Qing-jao'muza kızmak zorunda değilsin," dedi Jiang-qing.

"Neden?" diye sordu Han Fei-tzu. "O zaman kalıp ona bir kadın olmayı öğretmeme yardım edecek misin? Ona ancak benim gibi olmayı öğretebilirim; soğuk ve sert, keskin ve güçlü, bir obsidyen gibi. Senin gibi görünmesine karşın eğer böyle büyürse, öfkelenmekten başka elimden ne gelir?"

"Çünkü ona ben olan her şeyi de öğretebilirsin," dedi Jiang-qing.

"Eğer içimde senin bir parçan olsaydı," dedi Han Fei-tzu, "tam bir insan olmak için seninle evlenmeye ihtiyaç duymazdım." Şimdi konuşmayı acıdan uzaklaştırmak için felsefeyi kullanarak kadına takılıyordu. "Bu ruhun arzusu. Çünkü ruh ışıktan yapılmıştır ve havada yaşar, fikirleri bu parçası tasarlar ve saklar, özellikle kişi olmak fikrini. Koca, karı-kocanın beraberliğinden doğan kendi bütünlüğünü özler. Böylece kendi düşüncelerinin hiçbirine inanmaz, çünkü her zaman kafasında, karısının düşüncelerinin olası tek yanıt olabileceğine dair bir soru işareti vardır. Böylece bütün dünya ona ölüymüş gibi gelir, çünkü bu yanıtlanamayan sorunun saldırısı öncesinde, anlamını koruması için hiçbir şeye güvenemez."

"Çok derin," dedi Jiang-qing.

"Eğer Japon olsaydım, seppuku yapar ve içinde küllerinin olduğu kavanoza bağırsaklarımı dökerdim."

"Çok ıslak ve kirli olurdu," dedi Kadın.

Han Fei-tzu gülümsedi, "O zaman eski bir Hindu olup kendimi senin kül yığınının üstünde yakardım."

Fakat kadın şakadan bıkmıştı. "Qing-jao," diye fısıldadı. Han Fei-tzu'ya onunla birlikte ölmek gibi abartılı bir şey yapamayacağını hatırlatıyordu. Ortada bakılması gereken küçük Qing-jao vardı.

Bu nedenle Han Fei-tzu kadına ciddiyetle cevap verdi. “Ona sen olmayı nasıl öğretebilirim?”

“İçimde olan tüm iyilik Path’dan geliyor,” dedi Jiang-qing. “Eğer ona tanrılara itaat etmeyi, atalarına saygı duymayı, insanları sevmeyi ve yöneticilere itaat etmeyi öğretirsen, senin kadar ben de onun içinde olurum.”

“Ona Path’ı kendimin bir parçasıymış gibi öğreteceğim,” dedi Han Fei-tzu.

“Yalan,” dedi Jiang-qing. “Path senin doğal bir parçan değil, sevgili kocam. Tanrıların seninle her gün konuşmalarına rağmen, sen hâlâ her şeyin doğal nedenlerle açıklanabileceğine inandığın bir dünyada yaşıyorsun.”

“Tanrılara itaat ediyorum.” Han Fei-tzu acıyla başka bir şansı olmadığını düşündü; yani itaatte gecikmek bile bir işkenceydi.

“Ama onları bilmiyorsun. Onların yaptıklarını sevmiyorsun.”

“Path insanları sevmektir. Tanrılara sadece itaat ederiz...” Her fırsatta beni aşağılayan ve işkence eden tanrıları nasıl sevebilirim?

“İnsanları, tanrıların yaratıları oldukları için severiz.”

“Bana vaaz verme.”

Kadın iç çekti.

Jiang-qing’in üzüntüsü, Han Fei-tzu’yu örümcek gibi sokuyordu. “Bana sonsuza kadar vaaz vermeni dilerdim,” dedi Han Fei-tzu.

“Benimle evlendin, çünkü tanrıları sevdiğimi biliyordun ve bu sevgi sende tümüyle kaybolmuştu. Seni bu şekilde tamamladım.” Şimdi bile, ona yapmış oldukları her şey nedeniyle, ona yaptırdıkları her şey nedeniyle, onun hayatından çaldıkları her şey nedeniyle tanrılardan nefret ettiğini bilirken, onunla nasıl tartışabilirdi ki?

“Söz ver,” dedi Jiang-qing.

Han Fei-tzu bu sözlerin ne anlama geldiğini biliyordu. Kadın ölümün üzerinde olduğunu hissediyordu; kendi hayatının yükünü onun üstüne yıkıyordu. Memnuniyetle karşılayacağı bir yük. Bu, çoktandır sevmediği Path'da onun yoldaşlığını kaybetmesi demekti.

“Qing-jao’ya tanrıları sevmeyi ve her zaman Path’ın izinde yürümeyi öğreteceğine söz ver. Onu benim olduğu kadar senin de kızın yapacağına söz ver.”

“Tanrıların sesini hiç duymasa bile mi?”

“Path sadece tanrılarla konuşanlar için değil, herkes içindir.”

Belki, diye düşündü Han Fei-tzu, fakat tanrılarla konuşanlar için Path’ı izlemek daha kolaydı, çünkü onlar için Path’dan ayrı bir yola sapmak korkunçtu. Sıradan insanlar özgürdüler; Path’ı terk edebilir ve yıllarca bunun acısını duymazlardı. Tanrılarla konuşanlar, bir saat için bile Path’dan ayrılamazlardı.

“Söz ver.”

Yapacağım. Söz veriyorum.

Fakat bu sözleri yüksek sesle söyleyemedi. Nedenini bilmiyordu, fakat isteksizliği çok derindi.

Kadının onun sözünü beklediği sessizlikte, evin ön kapısının dışındaki çakılların üstünde koşan ayak sesini duydular. Bu, sadece Sun Cao-pi bahçesinden eve dönen Qing-jao olabilirdi. Sadece Qing-jao’ya sessizlik saatlerinde koşmak ve gürültü yapmak izni verilmişti. Onun doğruca annesinin odasına geleceğini bilerek beklediler.

Kapı neredeyse sessizce kayarak açıldı. Qing-jao bile annesinin yanında yavaş yürüyerek sessizliği bozmaması gerektiğini yeterince anlamıştı. Parmaklarının ucunda yürümesine rağmen kendini dans etmekten ve döşemede koşmaktan zorlukla alıkoyuyordu. Ama kollarını annesinin boynuna dolamadı; üç ay önceki sabırsız kucaklamasıyla annesinin çenesini kırdığında oluşan Jiang-qing’in yüzündeki korkunç çürük solmasına rağmen, Qing-jao dersini almıştı.

“Bahçedeki akarsuda yirmi üç beyaz sazan balığı saydım,” dedi Qing-jao.

“Ne kadar çok,” dedi Jiang-qing.

“Bence kendilerini bana gösterdiler,” dedi Qing-jao. “Böylece onları sayabildim. Hiçbiri ayrılmak istemedi.”

“Seni sevdiler,” diye fısıldadı Jiang-qing.

Han Fei-tzu onun soluk soluğa konuşmasında yeni bir ses duydu; bir fokurdama sesi, sanki sözcükleriyle beraber

köpükler patlıyordu.

"Sence bu kadar çok sazan balığı görmem, tanrılarla konuşan bir kişi olacağım anlamına mı geliyor?" diye sordu Qing-jao.

"Tanrılardan seninle konuşmalarını isteyeceğim," dedi Jiang-qing.

Birden Jiang-qing'in solukları sıklaştı ve sertleşti. Han Fei-tzu hemen eğilerek karısına baktı. Kadının gözleri korkuyla sonuna kadar açılmıştı. O an gelmişti.

Jiang-qing'in solukları yutkunmak dışında hiçbir ses veremezken, dudakları kımıldadı. Söz ver, dedi.

"Söz veriyorum," dedi Han Fei-tzu.

Sonra kadının solukları durdu.

"Seninle konuştukları zaman tanrılar ne söylüyor?" diye sordu Qing-jao.

"Annen çok yorgun," dedi Han Fei-tzu. "Şimdi gitmelisin."

"Ama bana cevap vermedi. Tanrılar ne derler?"

"Sırlar söylerler," dedi Han Fei-tzu. "Dinleyen kimse onları tekrarlamaz."

Qing-jao bilgece başını salladı. Oradan ayrılacakmış gibi bir adım geriye gitti, ama durdu. "Seni öpebilir miyim, Anne?"

"Çok hafifçe, yanağından," dedi Han Fei-tzu.

Dört yaşında bir çocuk olarak oldukça küçük olan Qing-jao'nun annesinin yanağını öpmek için çok fazla eğilmesine gerek yoktu. "Seni seviyorum, Anne."

"Artık gitmelisin, Qing-jao," dedi Han Fei-tzu.

"Ama annem de beni sevdiğini söylemedi."

"Söyledi. Daha önce söyledi. Hatırladın mı? Fakat çok yorgun ve zayıf. Şimdi git."

Sesine yeterince sertlik katabilmişti, bu nedenle Qing-jao başka soru sormadan çıktı. Ancak o gittikten sonra, Han Fei-tzu artık karısından başka bir şeyle ilgilenemeyeceğini hissetti. Jiang-qing'in vücudunun yanına diz çökerek şimdi ona neler olmakta olduğunu düşündü. Ruhu uçmuş ve herhalde çoktan cennete varmıştı. Hayaleti ise biraz daha oyalanacaktı; belki hayaleti bu evde yaşardı; eğer onun için gerçek bir mutluluk yeri olursa. Batıl inançları olan insanlar bütün ölülerin

hayaletlerinin tehlikeli olduğuna inanır ve onları uzaklaştırmak için işaretler ve koruyucular koyarlardı. Fakat Path'ı izleyenler, iyi bir insanın hayaletinin hiçbir zaman zararlı ve yıkıcı olmadığını bilirlerdi, çünkü onların hayattaki iyiliği, hayaletin bazı şeyleri yapmaktaki iyiliğinden gelirdi. Jiang-qing'in hayaleti, eğer kalmayı seçerse, gelecek yıllarda evi kutsayan bir şey olacaktı.

Yine de, Path'ın öğretilerine göre onun ruhunu ve hayaletini hayal etmeye çalışırken, Jiang-qing'den geriye kalan şeyin, kesinlikle şu kırılgan, kurumuş vücut olduğuna dair, kalbinde soğuk bir yer vardı. Bu gece bir kâğıt gibi çabucak yanacak ve sonra kalbindeki anıları dışında gitmiş olacaktı.

Jiang-qing haklıydı. O olmadan ruhunu tamamlaması için, şimdiden tanrılardan kuşku duyuyordu. Ve tanrılar bunu fark etmişti; her zaman ederlerdi. Hemen, değersiz düşüncelerinden kurtuluncaya kadar, temizlik ayini yapması için dayanılmaz zorlamayı hissetti. Şimdi bile onu cezasız bırakmıyorlardı. Şimdi bile, karısı ölmüş bir durumda önünde yatarken, daha onun için bir damla acı gözyaşı dökmeden, tanrılar ondan itaat bekliyorlardı.

Önce ertelemeye, itaat etmeyi sonraya bırakmaya niyetlendi. İçindeki işkencenin tüm dış belirtilerini saklarken, bir gün boyunca ayini ertelemek konusunda kendisini eğitmişti. Bunu şimdi de yapabilirdi - ama sadece kalbini son derece soğuk tutarak. Bunun bir anlamı yoktu. Uygun bir yas ancak tanrıları tatmin ettiği zaman gelebilirdi. Bu nedenle orada, diz çökmüş durumda, ayine başladı.

Bir hizmetçi içeriye göz attığı zaman hâlâ ayinle kıvrılıyor ve dönüyordu. Hizmetçi bir şey söylemese de, Han Fei-tzu kapının hafif kayma sesini işitti; hizmetçinin ne düşüneceğini biliyordu: Jiang-qing ölmüştü ve Han Fei-tzu onun ölümünü ev halkına açıklamadan önce çok haklı olarak tanrılarla konuşuyordu. Jiang-qing'in olağandışı bir kutsallığı olduğu bilindiğinden, kuşkusuz bazıları tanrıların onu almaya geldiklerine inanacaktı. Han Fei-Tzu'nun böyle tapınırken bile, tanrıların ondan şu anda bunu istemeye cüret etmeleri

nedeniyle kalbinin acıyla dolu olduğunu kimse tahmin edemezdi.

Ey Tanrılar, diye düşündü, sizden sonsuza kadar kurtulabilmek için bir kolumu kesmenin veya karaciğerimi söküp çıkarmanın yeterli olacağını bilsem, bıçağı alır ve özgürlük uğruna acı ve kaybın zevkini çıkarırdım.

Bu düşünce de değersizdi ve daha fazla temizlenmeyi gerektiriyordu. Tanrılar sonunda onu bırakmadan önce saatler geçti, sonrasında yas tutabilmek için çok yorgundu ve kalbi kırıktı. Kalktı ve Jiang-qing'in vücudunu yakmak için hazırlamak üzere kadınları çağırdı.

Gece yarısı, uyuyan Qing-jao'yu kollarında taşıyarak, ölünün yakılacağı odun yığınının yanına en son o geldi. Kızın avucunda o çocuk yazısıyla annesi için karalamış olduğu üç kâğıt vardı. “Balık,” yazmıştı, sonra “kitap” ve “sırlar”. Bunlar, yanında cennete götürmesi için Qing-jao'nun annesine verdiği şeylerdi. Han Fei-tzu, bu sözcükleri yazarken Qing-jao'nun aklından neler geçtiğini tahmin etmeye çalışmıştı. Bahçedeki akarsudaki sazanlar nedeniyle Balık, kuşkusuz. Ve kitap, bunu anlamak kolaydı, çünkü kızına yüksek sesle okumak Jiang-qing'in en son yapabileceği şeylerden biriydi. Ama neden sırlar? Annesi için Qing-jao'nun ne gibi sırları olabilirdi? Soramazdı. Kimse ölüye sunulan kâğıtları tartışamazdı.

Han Fei-tzu, Qing-jao'yu ayaklarının üstüne bıraktı; kız derin bir uykuda değildi, bu nedenle hemen uyanıp ayakta durdu. Han Fei-tzu ona bir şeyler fısıldadı ve kız kâğıtları rulo haline getirerek annesinin elbisesinin koluna soktu. Annesinin soğuk etine dokunmaya aldırmadığı belli oluyordu; ölümün dokunuşuyla titremeyi henüz öğrenmiş olamayacak kadar gençti.

Kendisine ait üç kâğıdı kadının diğer koluna sokarken, Han Fei-tzu da karısının etine dokunmaya aldırmadı. En büyük kötülüğünü yapmışken, artık ölümden korkacak ne vardı ki?

Kimse onun kâğıtlarında ne yazılı olduğunu bilmiyordu, yoksa dehşete düşerlerdi, çünkü şöyle yazmıştı, “vücudum,” “hayaletim” ve “ruhum.” Böylece Jiang-qing yakılırken aslında

kendini de yakmış ve kadın nereye gidiyorsa kendini de onunla birlikte yollamış oluyordu.

Sonra Jiang-qing'in özel hizmetçisi, Mu-pao, kutsal odunların arasına meşaleyi soktu ve odun yığını ateşle parladı. Ateşin sıcaklığı acı vericiydi ve Qing-jao babasının arkasına saklandı, sadece ara sıra kafasını uzatarak annesinin sonsuz yolculuğa çıkışını izliyordu. Ancak, alevler Han Fei-tzu'nun derisini ve gevrek ipek elbisesini kavururken o bu kuru sıcağı memnuniyetle karşıladı. Anlaşılan kadının vücudu sanıldığı kadar kuru değildi; kâğıtlar küle dönüşerek alevlerin dumanıyla yukarıya fırladıktan çok sonra, vücudu hâlâ cızırdıyor ve alevler her yanı sarmış olmasına rağmen yanan etin kokusunu ondan gizleyemiyordu. İşte burada yaktığımız bu: et, balık, leş, hiçbir şey. Benim Jiang-qing'im değil. Sadece bu hayatta giymiş olduğu elbise. Şu vücudu, benim sevdiğim kadın yapan şey hâlâ yaşıyor, hâlâ yaşıyor olmalı. Ve bir an için onu görebildiğini, ya da işitebildiğini veya bir şekilde Jiang-qing'in geçtiğini hissettiğini sandı.

Havanın içine, toprağın içine, ateşin içine. Seninle beraberim.

-2-
BİR BULUŞMA

"İnsanlarla ilgili en tuhaf şey, erkekler ve dişiler olarak eşleşmeleri. Birbirlerini kendi başına bırakmakla yetinmeyip, devamlı olarak didişmeleri. Erkeklerin ve dişilerin tümüyle farklı ihtiyaçları ve arzuları olan, tümüyle farklı türler olduğu fikrini bir türlü kavrayamayıp sadece üremek için bir araya geliyorlar."

"Elbette bu şekilde hissedersin. Eşlerin, kendi kimlikleri olmayan ve senin uzantıların olan akılsız asalaklardan başka şey değiller."

"Sevgililerimizi kusursuz bir anlayışla biliriz. İnsanlar hayali bir âşık yaratıyorlar ve yataklarındaki vücudun üstüne bu maskeyi koyuyorlar."

"İşte bu, dilin trajedisi dostum. Birbirini böyle sembolik ifadelerle tanıyanlar, birbirini hayal etmeye zorlanırlar. Hayal güçleri de kusursuz olmadığından, sık sık yanılırlar."

"Bu da onların gizemlerinin kaynağı."

"Ve bence, güçlerinin de birazı. Senin halkın ve benimkiler, her biri kendi evrimsel nedeniyle muazzam şekilde farklı eşlerle çiftleşiyor. Eşlerimiz zekâ açısından her zaman umutsuzca bizim altımızda. insanlar ise, iletişimleri bizimkinden daha düşük olduğu için değil, birbirleriyle hiç iletişim kuramadıkları için kendi üstünlüklerine meydan okuyan varlıklarla çiftleşiyorlar."

Valentine Wiggin, orada burada bazı düzeltmeler yaparak makalesini okudu. Bitirdiği zaman, sözcükler bilgisayar terminalinin üstünde, havada, asılı kaldılar. Yıldızyolu Kongresi Bakanlar Kurulu Başkanı Rymus Ojman'ın kişisel karakterini paramparça eden ustaca ve alaycı yazısı nedeniyle kendinden memnundu.

"Yüz Dünya'nın efendilerinden birine daha başka bir saldırıyı bitirdik mi?"

Valentine kocasının yüzüne bakmak için dönmedi; ses tonundan yüzünde nasıl bir ifade olduğunu tam olarak biliyordu ve bu nedenle dönmeden ona gülümsedi. Yirmi beş yıllık evlilikten sonra, bakışmadan da birbirlerini gayet iyi görebiliyorlardı. "Rymus Ojman'ı komik duruma düşürdük."

Jakt onun minik bürosuna eğildi, yüzü kadına o kadar yakındı ki, o, başlangıç paragraflarını okurken Valentine onun yumuşak nefesini işitebiliyordu. Jakt artık genç değildi; elleriyle kapının çerçevesine tutunarak bürosuna eğilmek, onun Valentine'in hoşlandığından daha hızlı solumasına neden oluyordu.

Sonra Jakt konuştu, fakat yüzü kadınınkine o kadar yakındı ki, dudakları yanağına değiyor ve her sözcüğüyle onu gıdıklıyordu. "Bundan sonra annesi bile onu her gördüğünde arkasından güler."

"Yazıyı komik bir hale sokmak zordu," dedi Valentine. "Onu ihbar edip suçlamamak için defalarca kendimi tuttum."

"Böyle daha iyi."

"Oh, biliyorum. Eğer öfkemi gösterseydim, eğer bütün suçları nedeniyle onu suçlasaydım, bu onu daha müthiş, daha ürkütücü gösterecekti ve Yasa Yönetimi Grubu onu daha çok sevecekti, ayrıca her dünyada bulunan korkaklar onun önünde daha da çok eğileceklerdi."

"Eğer daha çok eğilirlerse, daha ince bir halı almak zorunda kalacaklar," dedi Jakt.

Valentine güldü, ama bu biraz da yanaklarını gıdıklayan dudakların artık dayanılmaz bir hal almasındandı. Aynı zamanda bu yolculukta tatmin edilemeyecek arzuların boş

yere, sadece bir parça, uyanmasına neden olan bir başlangıçtı. Ailecek sıkışmış oldukları yıldız gemisi gerçek bir mahremiyete izin vermeyecek kadar küçüktü. "Jakt, neredeyse yarı yola geldik. Hayatımızın her balık avı döneminde, daha uzun bir süre boyunca bundan mahrum kaldık."

"Kapıya 'içeri girilmez' levhası koyabiliriz."

"O zaman 'içeride yaşlı çıplak insanlar eski anılarını tekrar yaşıyorlar' levhasını da koyabilirsin."

"Ben yaşlı değilim."

"Altmışı geçtin."

"Eğer eski bir asker ayağa kalkıp selam verebiliyorsa, bence o, geçit resmine de katılmalı."

"Bu yolculuk bitinceye kadar geçit resmi yok. Sadece birkaç hafta daha. Ender'in üvey oğluyla buluşmayı gerçekleştirmemiz gerek, sonra tekrar Lusitania yoluna döneceğiz."

Jakt ondan uzaklaştı, kendisini kapının dışına çekti ve koridorda dimdik durdu; burası gemide böyle durabildiği birkaç yerden biriydi. Ancak bunları yaparken inledi.

"Paslanmış eski bir kapı gibi gıcırdıyorsun," dedi Valentine. "Buradaki masandan kalkarken senin de aynı sesleri çıkardığını duydum. Ailemizdeki tek bunak, eli ayağı tutmaz, acınacak haldeki yaşlı sutavuğu ben değilim."

"Git buradan, bırak da şunu yayınlayayım."

"Yolculuk sırasında iş yapmaya alışkınım," dedi Jakt. "Burada bilgisayarlar her şeyi yapıyor ve bu gemi denizdeki gibi dalgalarda sallanmıyor, alçalıp yükselmiyor."

"Kitap oku."

"Senin için kaygılanıyorum. Devamlı çalışmak ve hiç eğlenmemek Val'i kötü huylu yaşlı bir kocakarıya dönüştürüyor."

"Burada konuştuğumuz her dakika, gerçek zamanda sekiz buçuk saat."

"Buradaki, bu gemideki zamanımız da, onların oradaki zamanı kadar gerçek," dedi Jakt. "Bazen, keşke Ender'in

dostları, yıldız gemimizin karayla devamlı bağlantı kurmasının yolunu bulmasalardı diyorum."

"Bu büyük miktarda bilgisayar zamanı alıyor," dedi Val. "Şimdiye kadar, sadece silahlı kuvvetler ışık hızına yakın yol alan gemilerle iletişim kurabiliyordu. Eğer Ender'in dostları bunu başarabildilerse, bu kolaylığı kullandığım için onlara borçluyum."

"Bunu kimseye bir şey borçlu olduğun için yapmıyorsun."

Bu yeterince doğruydu. "Jakt, her saat bir makale yazarsam, insanlığın geri kalan kısmına Demosthenes üç haftada bir yazıyormuş gibi gelecek bu."

"Her saat bir makale yazmana imkân yok. Uyuyorsun. Yiyorsun."

"Konuşuyorsun. Dinliyorum. Git artık Jakt."

"Eğer bir gezegeni yok olmaktan kurtarmanın bekâret günlerime geri dönmek anlamına geleceğini bilseydim, buna asla razı olmazdım."

Yarı yarıya şaka yapıyordu. Trondheim'i terk etmek Val'in bütün ailesi için zor bir karar olmuştu; Ender'i tekrar görecek olduğunu bilmesine karşın, Val için bile. Şimdi birer yetişkin, ya yetişkinliğe yakın olan çocukları bu yolculuğu büyük bir macera olarak görüyorlardı. Gelecekle ilgili görüşleri belirli bir yere bağlı değildi. Hiçbiri babaları gibi denizci olmamıştı; hepsi edebiyat ve fen dallarında uzmanlaşmış ve anneleri gibi halka hitap ederek ve düşünerek yaşama yolunu seçmişlerdi. Herhangi bir yerde ve her dünyada, temel bir değişiklik olmadan hayatlarını yaşayabilirlerdi. Jakt onlarla gurur duyuyordu, ama Trondheim denizlerinde yedi nesil geriye uzanan aile zincirinin kendisiyle sona ermesinden de düş kırıklığı duyuyordu. Trondheim'den vazgeçmek, Val'in Jakt'tan isteyebileceği en zor şeydi ve o duraksamadan evet demişti.

Belki bir gün geriye dönerdi ve eğer dönerse, okyanuslar, buz, fırtınalar, balıklar ve yazın dayanılamayacak kadar güzel yeşil çayırlar hâlâ orada olacaktı. Fakat mürettebatı yok olmuş olacaktı, daha ***şimdiden*** yok olmuşlardı. Kendi çocuklarından,

karısından, daha iyi tanıdığı adamlar; bu adamlar şimdiden on beş yıl daha yaşlıydılar ve döndüğü zaman, eğer dönerse, bir kırk yıl daha geçmiş olacaktı. O zaman gemilerde onların torunları çalışıyor olacaktı. Jakt'ın ismini hatırlamayacaklardı. Gökyüzünden gelmiş, bir gemici olmayan, ellerinde 'skrika'nın pis kokulu sarımsı kanı olmayan, yabancı bir gemi sahibi olacaktı. Onlardan biri olmayacaktı.

Bu nedenle, Val'in kendisini ihmal ettiğinden yakındığı zaman, yolculuk süresince baş başa kalamamalarından yakındığı zaman, yaşlanmakta olan bir kocanın eğlence arzusundan fazla şey vardı. Jakt, söylemiş olsun veya olmasın, bu çıkışlarının gerçek anlamını Val'in anladığını biliyordu: Senin için bu kadar şeyi feda etmişken, senin bana verecek bir şeyin yok mu?

Ve haklıydı; Val kendisini gereğinden fazla zorluyordu. Gereğinden fazla fedakârlık yapıyor ve Jakt'tan da fazlasını istiyordu. Fark yaratacak olan, bu yolculuk süresinde Val'in yayınlayacağı yıkıcı makalelerin sayısının fazla oluşu değildi. Asıl konu onun yazdıklarını kaç kişinin okuyup inandığı ve daha sonra kaç kişinin -22-

Yıldızyolu Kongresi hakkında düşmanca konuştuğu ve davrandığıydı. Belki, daha önemlisi de, Kongre içindeki bürokrasinin insanlığa daha büyük bağlılık duygularına kapılıp, kendi çılgınca kurumsal dayanışmalarını kırmaları ümidiydi. Yazdıklarıyla bazıları elbette değişecekti. Çok fazla değil, ama belki yeterli sayıda. Ve belki zaman içinde onların Lusitania gezegenini yok etmelerini durdurmayı başaracaktı.

Eğer başaramazsa, kendisi, Jakt ve onlarla birlikte bu yolculuğa çıkmak için Trondheim'deki birçok şeylerini feda eden diğerleri, tam dönüp kaçabilecekleri veya o dünyadaki herkesle birlikte yok edilecekleri bir zamanda Lusitania'ya ulaşmış olacaklardı. Jakt'ın onunla daha fazla zaman geçirmek konusunda gergin olması pek de mantıksız değildi. Kendisinin de, her dakikasını propaganda yazmaya ayıracak kadar sabit fikirli olması mantıklı değildi.

“Sen kapının levhasını hazırla, ben de odada yalnız kalmamanı sağlayayım.”

“Kadın, kalbimi ölmekte olan bir dilbalığı gibi zıplattın,” dedi Jakt.

“Bir balıkçı gibi konuştuğun zaman çok romantiksin,” dedi Valentine. “Üç haftalık bir yolculuk için bile olsa ellerini üstümden çekmeyeceğini bilen çocuklar epeyce gülecek.”

“Bizim genlerimizi taşıyorlar, ikinci yüzyılımıza girinceye kadar cinsel açıdan aktif olmamızı memnuniyetle karşılayacaklardır.”

“Ben dördüncü milenyumumda da iyiyim.”

“Ne zaman, oh, Yaşlı Varlık, ne zaman seni kamaramda bekleyebilirim?”

“Bu makaleyi yayınladığım zaman.”

“Bu ne kadar sürebilir?”

“Gidip beni yalnız bıraktıktan sonra anlayabilirsin bunu.”

Jakt, gerçek bir kederden ziyade derin bir yapmacık iç çekmeyle halı döşeli koridorda sessizce uzaklaştı. Valentine bir an sonra madeni bir çınlama sesi ve onun acıyla bağırmasını duydu. Sahte bir acı, elbette; Jakt, yolculuğun ilk gününde yanlışlıkla kafasını metal bir kirişe çarpmıştı, ama o günden beri bütün çarpmaları, komik bir etki yaratabilmek için, kastiydi. Elbette kimse buna yüksek sesle gülmemişti -Jakt fiziksel şakalarından birini yaptığı zaman gülmemek, bir aile geleneğiydi- fakat öte yandan Jakt başkalarından açıkça yüreklendirme bekleyen bir tip değildi. O kendisinin en iyi izleyicisiydi; bir insan kendine yetmedikçe bir denizci ve hayatı boyunca insanların önderi olamazdı. Valentine’in bildiği kadarıyla, Jakt sadece ona ve çocuklara ihtiyaç duymak için kendisine izin veriyordu.

Yine de, denizci ve balıkçı yaşamında günlerce, haftalarca, bazen de aylarca onları bırakıp gidecek kadar da fazla ihtiyaç duymuyordu. Önceleri, henüz birbirlerine çok aç ve bir türlü tatmin olamadıkları zamanlarda, Valentine de onunla birlikte gitmişti. Fakat birkaç yıl içinde açlıkları sabır ve güvene dönüşmüştü; o gittiği zaman, Valentine araştırma yapıyor ve

kitaplarını yazıyordu, döndüğü zaman da bütün dikkatini çocuklara ve ona veriyordu.

Çocuklar genellikle yakınırlardı, “Keşke babam eve dönse de annem odasından çıkıp bizimle konuşsa.” Çok iyi bir anne değildim, diye düşündü Valentine, çocukların böyle iyi olması tümüyle rastlantı.

Makale terminalin üstündeki havada asılı duruyordu. Sadece yapılacak son bir dokunuş kalmıştı. İmleci yazının altında ortaladı ve bütün yazılarının altında bulunan adını yazdı:

DEMOSTHENES

Bu, elli... hayır üç bin yıl önce, çocukluklarında, kendisine ağabeyi Peter tarafından verilen isimdi.

Peter’ı bu kadarcık düşünmek bile, onu rahatsız ederek vücuduna ateş basmasına ve içinin buz kesmesine neden oldu. Zalim olan, vahşi olan, iki yaşındayken onu, yirmi yaşındayken dünyayı yönetirken son derece kurnaz ve tehlikeli bir kafaya sahip olan, Peter. Yirmi ikinci yüzyılda, Dünya’da, henüz daha çocuklarken, Peter yaşayan ve ölmüş, büyük erkeklerin ve kadınların politik yazılarını incelemişti; onların fikirlerini öğrenmek için değil -bunları hemen kavramıştı- onları nasıl söylediklerini öğrenmek için. Daha açıkçası, nasıl bir yetişkin gibi ses vereceğini öğrenmek için. Bu konuda uzmanlaştığı zaman, Valentine’e öğretmiş ve kendisi, Locke adı altında yüksek devlet adamı tarzında yazılar yazarken, onu Demosthenes adı altında politik demagojiler yazmaya zorlamıştı. Sonra bunları bilgisayar ağlarına sürmüşler ve birkaç yıl içinde günün en büyük politik konularının kalbine oturmuşlardı.

O zaman Valentine’i üzen -Peter’in ölümünden beri hiç çözülemediği için bu gün bile hâlâ rahatsız eden- şey, güç arzusuyla yanan Peter’in, aslında doğuştan Valentine’e ait olan barışsever, yüksek duygularla dolu yazıları yazarken, kendi karakterini yansıtan şeyleri yazmak için onu zorlamasıydı. O günlerde “Demosthenes” adı ona büyük bir sıkıntı vermişti. Bu

isim altında yazdığı her şey yalandı ve sadece onun yalanı değildi, Peter'in da yalanıydı. Yalan içinde yalan.

Şimdi değil. Üç bin yıldır değil. Bu ismi kendimin yaptım. Yüz Dünya'daki milyonlarca bilginin düşüncelerini ve düzinelerce ulusun kimliğini biçimlendiren tarih kitapları ve biyografiler yazdım. Senin için çok fazla, Peter. Benden yaratmak istediğin şey için çok fazla.

Ancak, şu anda biraz önce bitirdiği makaleye bakarken, kendisini Peter'in egemenliğinden kurtarmış olsa da, hâlâ onun talebesi olduğunu fark etti. Konuşma sanatı, polemik -evet, demagoji- hakkında bildiği her şeyi ondan, ya da onun ısrarıyla, öğrenmişti. Ve şimdi, onu asil bir amaç uğruna kullanmakta olduğu halde, kesinlikle Peter'in o çok sevdiği politik yönlendirmelerden birine benzer bir şey yapıyordu.

Peter, Büyük Yayılma'nın başlangıcında altmış yıl süreyle Hegamon, insanlığın yöneticisi, oluncaya kadar ilerlemişti. Birbirleriyle didişen insan toplumlarını, bir zamanlar böceklerin yaşadığı bütün dünyalara, yıldız gemileri yollamak gibi muazzam bir çaba etrafında birleştiren ve ölünceye kadar Yüz Dünya'nın bazılarına yerleşilmesini bazılarına da hâlâ yolda olan gemiler yollanmasını sağlayan oydu. Elbette, bundan bin yıl kadar sonra Yıldızyolu Kongresi insanlığı tek bir yönetim altında birleştirmişti, ama ilk gerçek Hegomon'un anısı -Hegomon kitabı- insanların tekrar birleşmesini sağlayan öykünün kalbindeydi.

Peter'in ruhu gibi ahlâkça çorak bir araziden, uyum, birlik ve barış doğdu. Bu arada Ender'in mirası ise, insanlığın hatırladığı kadarıyla, cinayet, katliam ve soykırımdı.

Ender, Valentine'ın küçük erkek kardeşi, ailesiyle birlikte görmeye gittiği adam, sevdiği ve ilk yıllarda korumaya çalıştığı kardeşi. ***İyi*** olan oydu. Oh, evet, onda Peter'inkine meydan okuyan bir acımasızlık çizgisi vardı, ama onda yaptığı zulümden dehşete düşme dürüstlüğü vardı. Valentine Peter'dan ne kadar şiddetle tiksinmişse, Ender'i o kadar sevmişti ve Peter genç erkek kardeşini hükmetmeye kararlı olduğu Dünya'dan sürgüne yolladığı zaman, Valentine Peter'in onun üstündeki

kişisel egemenliğini son reddedişi olarak- Ender'le birlikte gitmişti.

Ve işte yine buradayım, diye düşündü Valentine, politika işine geri dönmüş olarak.

Terminaline komut verdiğini belli eden keskin, kısık bir sesle konuşarak, "Yayınla," dedi.

Yayınlanıyor yazısı makalesinin önünde havada belirdi. Bilimsel çalışmalar yaptığı zamanlarda, genellikle bir hedef belirlemek -Valentine Wiggin'i kolayca izleyememesi için dolambaçlı bir yoldan bir yayıncıya yollamak- zorundaydı. Gerçi, şimdi Ender'in "Jane" kod adı altında çalışan gizemli arkadaşı onun için her şeyi hallediyordu; ışık hızına yakın yolculuk yapan bir gemiden, zamanın beş yüz kat daha hızlı geçtiği bir gezegene bağlı Ansible'a okunabilecek bir mesaj yollamak.

Bir yıldız gemisiyle konuşmak, gezegen tarafındaki bir Ansible'ın muazzam zamanını yuttuğundan, bu genellikle sadece seyirle ilgili bilgileri ve talimatları iletmek için kullanılırdı. Kapsamlı metni olan mesajları yollamaya yetkili olanlar, yüksek hükümet yetkilileri ve silahlı kuvvetlerdi. Valentine, "Jane"in nasıl olup da metin yayınları için bu kadar Ansible zamanı bulduğunu -ve aynı zamanda bu gizli evrakın nereden geldiğini kimsenin anlamamasını nasıl sağladığını- bir türlü anlayamıyordu. Ayrıca, "Jane" onun yazılarına verilen basılmış yanıtları bildirerek ve Valentine'in propagandalarına karşı koymak için hükümetin bütün tartışmalarını ve stratejilerini rapor ederek daha fazla Ansible zamanı kullanıyordu. "Jane" her kimse -Valentine, "Jane"in hükümetin en üst kademelerine sızan bir gizli örgütün adı olduğundan kuşkulanıyordu- olağanüstü iyiydi. Ve olağanüstü atılgandı. Yine de eğer Jane kendisini -kendilerini- böyle tehlikelere maruz bırakmak istiyorsa, Valentine, elinden geldiği kadar fazla makale yazabildiği ve onları böylesine güçlü ve tehlikeli kılabildiği için ona -onlara- borçluydu.

Eğer sözcükler ölümcül silahlar olabilirlerse, onları cephaneyle donatmalıyım.

Fakat yine de bir kadındı; ihtilalcilerin bile bir hayatlarının olmasına izin verilirdi, değil mi? Oradan buradan çalınmış, neşe -ya da zevk, belki de sadece rahatlama- anları. Çok uzun süre oturmaktan oluşan ağrılara aldırmayarak koltuğundan kalktı ve minik bürosundan -burası yıldız gemisini kendi ihtiyaçlarına göre değiştirmeden önce aslında bir depolama bölmesiydi- koridora çıktı. Jakt'ın beklemekte olduğu odaya gitmek için bu kadar istekli oluşu nedeniyle biraz utanmıştı. Tarihte birçok büyük ihtilalci propagandacı en azından üç haftalık fiziksel perhize dayanmıştı. Yoksa dayanmamışlar mıydı? Valentine bu özel konuyu birisinin incelemiş olup olmadığını merak etti.

Syfte ve kocasıyla paylaştıkları dört ranzalı kamaraya vardığı zaman, böyle bir projeyle ilgili teklif önerildiğinde, bir yazarın nasıl yazmaya başlayacağını düşünüyordu. Syfte'nin gerçekten Trondheim'i terk etmeye niyetli olduğunu anlayan Lars, hareket etmelerinden birkaç gün önce kıza evlenme teklif etmişti. Yeni evli bir çiftle kamaralarını paylaşmak zordu; aynı odayı kullanmakla, Valentine kendini âdeta davetsiz misafir gibi hissediyordu. Ama başka seçenekleri yoktu. Gerçi bu yıldız gemisi, ümit edebilecekleri tüm konforuyla, lüks bir yattı, ama bu kadar çok insanı taşımak için tasarlanmamıştı. Uygunsuz da olsa Trondheim'e en yakın yıldız gemisi buydu, bu nedenle uymak zorundaydı.

Yirmi yaşındaki kızları Ro ve on altı yaşındaki oğulları Varsam, hayatları boyunca öğretmenleri ve yakın aile dostları olan Plikt'le birlikte aynı kamarayı paylaşıyorlardı. Yatın personeli ve onlarla birlikte bu yolculuğu yapmayı isteyen mürettebat -onları başlarından atıp Trondheim'de bırakmak yanlış olurdu- diğer iki kamarayı kullanıyordu. Köprü, yemek odası, mutfak, salon ve kamaralar, her yer ellerinde olmadan bu kadar sıkışık yaşamaktan rahatsız olduklarını belli etmeyen insanlarla doluydu.

Ancak, şu anda hiçbiri koridorda değildi ve Jakt çoktan kapılarına bir levha bantlamıştı:

Levha “Mal sahibi” diye imzalanmıştı. Valentine kapıyı açtı. Jakt kapıya o kadar yakın bir duvara yaslanmış duruyordu ki, Valentine irkildi ve soluğu kesildi.

“Görüntümün senin böyle mutlu sesler çıkarmana neden olduğunu bilmek ne hoş.”

“Şoktan.”

“İçeri gel benim tatlı ihtilal kundakçım.”

“Biliyorsun, teknik açıdan bu geminin sahibi benim.”

“Senin olan her şey benimdir. Seninle servetin için evlendim.” Valentine artık kamaranın içine girmişti. Jakt kapıyı kapadı ve kilitledi.

“Senin için ifade ettiğim şey bu mu? Bir mal.”

“Ekip biçebileceğim ve ürün alabileceğim küçük bir parça toprak, hepsi uygun mevsiminde.” Kadına uzandı; o da kollarının arasına girdi. Kolları hafifçe kadının arkasına kaydı, omuzlarını tuttu. Valentine onun kucaklayışında bir sınırlama değil sahiplenme hissetti.

“Sonbahar bitiyor,” dedi Valentine. “Kışa yaklaşıyoruz.”

“Belki de hasat zamanı,” dedi Jakt. “Ya da kar düşmeden ateşi canlandırıp yaşlı kulübeyi sıcak tutma zamanı.”

Kadını öptü, bu Valentine’e ilk kez öpüşüyorlarmış gibi geldi. “Eğer bu gün bana yeniden evlenme teklif etsen, evet derdim,” dedi Valentine.

“Ve eğer bu gün seninle ilk kez karşılaşmış olsaydım, ederdim.”

Daha önce defalarca bu sözleri söylemişlerdi. Yine de bunları işitirken gülümsüyorlardı, çünkü doğruydu.

***

İki yıldız gemisi de, uzaydaki muazzam balelerini büyük sıçramalar ve dönüşlerle dans ederek neredeyse bitirmiş ve sonunda buluşarak birbirine dokunmuştu. Miro Riberia, bütün bu olanları, omuzları kamburlaşmış ve başı koltuğunda geriye

yaslanmış olarak, yıldız gemisinin kaptan köprüsünden izlemişti. Bu duruş biçimi başkalarına her zaman tuhaf görünmüştü. Lusitania'da annesi ne zaman onu bu şekilde otururken yakalasa hemen onunla tartışır ve rahat edebilsin diye bir yastık getirmek için ısrar ederdi. Miro'nun ancak bu kambur ve tuhaf görünen durumda hiçbir bilinçli çaba harcamadan kafasının dik durabildiğini hiç anlamamıştı.

Onun bu yardımlarına katlanmıştı, çünkü onunla tartışma çabasına değmezdi. Annesi her zaman çok hızlı düşünür ve hareket ederdi. İnsanlarla domuzcukların ormanını ayıran engeli aşarken uğradığı beyin hasarı nedeniyle konuşması tahammül edilemeyecek kadar yavaş, acı verici ve anlaşılması zor bir hal almıştı. Miro'nun erkek kardeşi Quim, dindar olanı, en azından konuşabildiği için tanrıya şükretmesi gerektiğini söylemişti; ilk birkaç gün, alfabetik tarama kanalıyla mesajlarını harf harf seçip yazdırmak dışında konuşmayı başaramamıştı. Yine de, bir bakıma yazdırmak daha iyiydi. Hiç olmazsa Miro susuyordu; kendi sesini dinlemek zorunda değildi. Kalın, tuhaf bir ses ve acı verici yavaşlığı. Ailesinde kim onu dinleme sabrını gösterecekti. Bunu deneyenlerde bile - kendisinden küçük kız kardeşi, Ela; dostu ve üvey babası, Andrew Wiggin, Ölülerin Sözcüsü; ve Quim, elbette - onların sabırsızlıklarını hissetmişti. Onun cümlelerini tamamlamak eğilimi göstermişlerdi. Aceleleri vardı. Onunla konuşmak istediklerini söylemelerine, gerçekten konuşurken oturup onu dinlemelerine rağmen, onlarla rahatça konuşamamıştı. Fikirleri hakkında konuşamamıştı; gerekli uzun cümlelerle konuşamamıştı, çünkü cümlesini bitirdiği zaman onu dinleyenler başlangıçla bağlantıyı kaybediyordu.

İnsan beyni, diye düşündü Miro, tıpkı bir bilgisayar gibi belirli hızdaki verileri alabiliyor. Eğer bunları çok yavaş alırsanız, dinleyicinin dikkati dağılıyor ve bilgi yok oluyor.

Sadece dinleyicinin değil. Miro dürüst olmak zorundaydı, o da kendisine karşı diğerleri kadar sabırsızdı. Ne zaman ciddi bir çaba gerektiren karmaşık bir fikri açıklamak istese, ne zaman ona itaat etmeyen dudak, dil ve çeneleriyle cümleler

kurmaya çalışsa, ne zaman bunların ne kadar süreceğini düşünse, genellikle kendisini konuşmak konusunda isteksiz hissediyordu. Kafası eskisi gibi, aynı anda birçok şeyi birden düşünerek durmadan çalışıyordu ve Miro beyninin kapanarak ona barış ve huzur vermesini istiyordu. Ama düşünceleri paylaşılmamış olarak kendisinde kaldı.

Jane dışında. Jane ile konuşabiliyordu. Kız önce onun evindeki terminaline gelmiş, yüzü ekranda belirmişti. “Ben Ölülerin Sözcüsü'nün arkadaşıyım,” demişti. “Bence bu bilgisayarı biraz daha uyumlu yapabiliriz.” Ondan sonra, Miro, Jane’in rahatça konuşabildiği tek insan olduğunu fark etmişti. Çünkü son derece sabırlıydı. Onun cümlelerini tamamlamıyordu. Onları kendisinin tamamlamasını bekliyordu, böylece Miro hiçbir zaman kendisini acele etmesi için zorlanıyormuş, onu sıkıyormuş gibi hissetmiyordu.

Belki de en önemlisi, Jane için cümlelerini, diğer insanlara yapmak zorunda olduğu gibi, tamamlamak zorunda değildi. Andrew ona kişisel bir terminal vermişti, Andrew’in kulağında taşıdığı gibi bir mücevherin içine yerleştirilmiş bir bilgisayar alıcı-vericisi. Mücevherin alıcılarının avantajını kullanarak, Jane onun çıkardığı her sesi, başındaki kasların her hareketini saptayabiliyordu. Miro her sesi tamamlamak zorunda değildi, sadece başlıyordu ve Jane anlıyordu. Yani tembelleşebilirdi. Daha hızlı konuşabilir ve anlaşılabilirdi.

Ve ayrıca sessizce de konuşabilirdi. Hafifçe mırıldanabilirdi, gırtlağının üretebildiği o tuhaf, havlayan, uluyan sesi artık kullanmak zorunda değildi. Böylece Jane ile konuştuğu zamanlarda, çabuk, doğal, kendisine sakat olduğunu hatırlatmayan bir şekilde konuşabiliyordu. Jane ile kendisini kendisi gibi hissediyordu.

Şimdi, sadece birkaç ay önce Ölülerin Sözcüsü’nü Lusitania’ya getiren kargo gemisinin güvertesinde oturuyordu. Valentine’in gemisiyle buluşmaktan korkuyordu. Eğer gidebileceğini düşündüğü başka bir yer olsaydı, oraya gidebilirdi; Andrew’in kız kardeşi Valentine veya başka biriyle buluşmak için bir arzu hissetmiyordu. Eğer bu yıldız

gemisinde, sadece Jane ile konuşarak, sonsuza kadar tek başına kalabilse mutlu olacaktı.

Hayır, olmayacaktı. Asla bir daha mutlu olmayacaktı.

Hiç olmazsa bu Valentine ve ailesi yeni insanlardı. Lusitania'da herkesi tanıyordu, en azından değer verdiği herkesi, oradaki bütün bilim toplumunu, eğitim ve aklın insanlarını. Onları o kadar iyi tanıyordu ki, onların kendisine olan şey karşısında acımalarına, üzüntülerine, çaresizliklerine dayanamıyordu. Ona baktıkları zaman tüm görebildikleri eski haliyle şimdiki arasındaki farktı. Görebildikleri şey sadece kayıplarıydı.

Bu yeni insanların -Valentine ve ailesinin- ona bakınca başka bir şey görebilmeleri olasılığı vardı.

Yine de, bu pek olası değildi... Yabancılar ona bakacak, kayıplarını göreceklerdi, onu daha önce tanıyıp kaybettiklerini bilenlerden daha fazlasını değil. Hiç olmazsa Annesi, Andrew, Ela, Quanda ve diğerleri onun bir zekâsı olduğunu, fikirleri anlama yeteneğine sahip olduğunu biliyorlardı. Bu yeni insanlar beni gördüğü zaman ne düşünecekler? Bedeni çoktan körelmiş; kamburu çıkmış bir vücut görecekler; beni ayaklarını sürüyerek yürürken görecekler; ellerimi bir pençe gibi kullanırken, tıpkı üç yaşındaki bir çocuk gibi kaşığı kavrarken görecekler; boğuk ve yarı-anlaşılır konuşmamı işitecekler ve böyle bir insanın karmaşık veya zor bir şeyi anlayamayacağını sanacaklar.

Neden geldim?

Gelmedim. Gittim. Buraya bu insanlarla buluşmak için gelmiyordum. Orayı terk ediyordum. Oradan uzaklaşıyordum. Sadece kendimi aldattım. Onlar için otuz yıl sürecek bir yolculuğa çıkmayı düşündüm. Benim için oradan sadece bir buçuk haftalık bir uzaklaşma olacaktı. Bu bir süre bile değil. Ve yalnızlık sürem şimdiden sona erdi. Beni hâlâ bir insanmışım gibi dinleyen Jane ile birlikte geçirdiğim günler bitti.

Neredeyse. Neredeyse buluşmayı durduracak sözcükleri söylüyordu. Andrew'in gemisini çalabilir, başka bir canlı

varlıkla karşılaşmadan, sonsuza kadar sürecek bir yolculuğa çıkabilirdi.

Fakat böyle nihilist bir davranış ona göre değildi, henüz değildi. Henüz ümitsizliğe düşmemiş olduğuna karar verdi. Bu vücudun içinde yaşamaya devam ettiğini kanıtlayacak bir şey yapabilmesi olasılığı vardı. Ve belki de bu, Andrew'in kız kardeşiyle karşılaşmasıyla birlikte başlayacaktı.

Artık gemiler birleşiyordu, kablolar uzanıyor, birbiriyle karşılaşıncaya kadar körlemesine araştırıyorlardı. Miro bunları monitörde izledi ve her başarılı bağlantının bilgisayar raporunu dinledi. Gemiler yolculuğun geri kalan kısmını kusursuz bir ikili olarak birlikte yapabilmek için her olası yoldan birleşiyorlardı. Tüm kaynaklar paylaşılacaktı. Miro'nunki bir kargo gemisi olduğundan, bir avuç insandan fazlasını alamazdı, fakat diğer geminin yaşam destek malzemesinin bir kısmını alabilirdi; iki geminin bilgisayarı, birlikte kusursuz bir denge hesapladılar.

Denge bir kez hesaplandıktan sonra, bilgisayarlar iki geminin de park yörüngesinden nasıl hızlanarak neredeyse aynı anda ışık hızına yakın bir hıza ulaşmaları gerektiğini hesapladılar. Bu, gemilerinin neler taşıdığını ve nasıl davranmaları gerektiğini bilmek zorunda olan iki bilgisayar arasında son derece hassas ve karmaşık bir görüşmeydi. Gemiler arasındaki geçiş borusunun bağlantısı tümüyle bitmeden, bu görüşme tamamlanmıştı.

Miro borudan koridora sürtünen ayak seslerini işitti. Koltuğunu yavaşça çevirdi, çünkü her şeyi yavaş yapıyordu ve kadının kendisine geldiğini gördü. Valentine hafifçe eğildi, fazla değil, çünkü o kadar da uzun değildi. Saçının büyük kısmı, birkaç kurşunî kahverengi tel dışında beyazdı. Kadın durduğu zaman Miro onun yüzüne baktı ve onun hakkında kararını verdi. Yaşlı ama ihtiyar değil. Eğer bu karşılaşma nedeniyle heyecanlıysa bile belli etmiyor. Fakat Andrew ve Jane'in kadın hakkında ona anlattıklarına göre, Valentine bu yirmi yaşındaki sakattan çok daha ürkütücü bir sürü insanla tanışmıştı.

"Miro?" diye sordu kadın.
"Başka kim olabilir?" dedi Miro.
Kadın onun ağzından çıkan tuhaf sesleri yorumlayıp sözcükleri tanırken bir an, bir kalp çarpması kadar, durakladı. Miro artık bu duraklamaya alışıktı, ama hâlâ nefret ediyordu.
"Ben Valentine'im," dedi kadın.
"Biliyorum," diye yanıtladı Miro. Bu özlü konuşma şekliyle pek yardımcı olmuyordu, ama söylenecek başka ne vardı ki? Ne de olsa, bu iki devlet başkanı arasında önemli kararların alınacağı bir toplantı değildi. Ama kendisinin de, en azından düşmanca görünmemek için biraz çaba harcaması gerekiyordu.
"Adın, Miro, 'bakıyorum' anlamına geliyor, değil mi?"
"'Yakından bakıyorum.' Belki de 'önem veriyorum.'"
"Aslında seni anlamak o kadar zor değil," dedi Valentine.
Onun konuyu bu kadar açıkça konuşması Miro'yu şaşırttı.
"Beyin hasarından çok Portekiz aksanın nedeniyle sorun yaşadığımı düşünüyorum."
Bir an bu söz kalbine çekiç gibi indi; kadın, onun durumu hakkında, Andrew dışında herkesten daha dobra dobra konuşuyordu. Ama ne de olsa Andrew'in kız kardeşiydi, değil mi? Onun açık sözlü olmasını beklemeliydi.
"Yoksa bu seninle diğer insanlar arasında bir engel değilmiş gibi mi davranmamızı tercih edersin?"
Kadının onun geçirdiği sarsıntıyı hissettiği belliydi. Ama atlatmıştı ve şimdi belki de rahatsız olmaması gerektiğini, durumuna yan çizmek zorunda kalmayacakları için memnun olması gerektiğini düşünüyordu. Yine de rahatsız olmuştu ve nedenini anlaması bir an sürdü. Sonra biliyordu.
"Beyin hasarım senin sorunun değil," dedi.
"Eğer seni anlamamı zorlaştırıyorsa, o zaman benim de başa çıkmam gereken bir sorun demektir. Daha şimdiden beni iğnelemeye başlama delikanlı. Seni rahatsız etmeye yeni başladım, sen de beni rahatsız etmeye yeni başladın. Senin beyin hasarını da kendi sorunum olarak görmeme öfkelenme. Dünyanın kendi düş kırıklığı etrafında döndüğünü sanan aşırı

hassas bir delikanlıyı gücendireceğim kaygısıyla her söylediğim söze dikkat etmek niyetinde değilim."

Miro, kadının kendisi hakkında şimdiden ve çok sert bir hüküm vermesi nedeniyle öfkeden köpürüyordu. Bu haksızlıktı, Demosthenes'in yazarının ne gibi olması gerektiği umurunda değildi. "Bütün dünyanın düş kırıklığımın çevresinde döndüğünü sanmıyorum. Fakat buraya gelip, gemimde her şeyi yönetebileceğini sanıyorsun!" Onu rahatsız eden buydu, sözleri değil. Kadın haklıydı, sözleri önemli değildi. Önemli olan davranışıydı, kendisine olan tam güveni. Miro insanların şok veya acıma hissetmeden ona bakmalarına alışık değildi.

Valentine onun yanındaki koltuğa oturdu. Miro ona bakmak için koltuğunu döndürdü. Kadın gözlerini ondan kaçırmadı, aksine onu tepeden tırnağa süzdü ve ona sakin bir değerlendirmeyle baktı. "Senin çetin biri olduğunu söylemişti. Senin bükülmüş olduğunu fakat kırılmadığını söylemişti."

"Benim terapistim mi olacaksın?"

"Sen de benim düşmanım mı olacaksın?"

"Olmalı mıyım?" diye sordu Miro.

"Senin terapistin olmamdan fazla değil. Andrew bizi seni iyileştirmem için değil, bana yardım etmen için buluşturdu. Eğer etmeyeceksen, pekâlâ, edeceksen, ona da pekâlâ. Önce birkaç hususu açıkça ortaya koyayım. Uyanık olduğum her saati, Yüz Dünya ve kolonilerdeki insanlarda genel bir fikir yaratmak için yıkıcı propagandalar yazmakla geçiriyorum. İnsanları Yıldızyolu Kongresi'nin Lusitania'ya boyun eğdirmek için yolladığı filonun aleyhine çevirmeye çalışıyorum. Bunun benim değil. Senin dünyan olduğunu eklemeliyim."

"Erkek kardeşin de orada." Miro onun tam bir fedakârlık havasına girmesine izin vermedi.

"Evet, ikimizin de orada ailesi var. Ve ikimiz de Pequeninoları yok olmaktan kurtarmak için kaygılanıyoruz. Ayrıca ikimiz de Ender'in Ana Kraliçe'yi dünyana yerleştirdiğini biliyoruz, bu nedenle eğer Yıldızyolu Kongresi amacına ulaşırsa iki yabancı tür yok olacak. Tehlikede olan çok

fazla şey var. Şimdi, eğer seninle birkaç saat geçirmek bunu daha iyi yapmamı sağlayacaksa, yazmakta olacağım süreyi seninle birlikte geçirmek için bırakmama değer. Fakat seni gücendirmiş olup olmadığıma kaygılanmakla zaman kaybetmeye niyetli değilim. Bu nedenle, eğer benim düşmanım olacaksan, burada kendi başına oturursun, ben de işime dönerim."

"Andrew senin tanıdığı en iyi insan olduğunu söyledi."

"Beni üç barbar çocuk yetiştirirken görmeden bu fikre kapıldı. Bildiğime göre annenin altı çocuğu var."

"Doğru."

"Ve sen en büyük olanısın."

"Evet."

"Bu çok kötü. Ebeveynler en kötü hatalarını hep en büyük çocukta yaparlar. Bu onların az bilgili ve aşırı ilgili oldukları zamandır, bu nedenle yanlış yaptıkları halde doğru davrandıklarında ısrar ederler."

Miro bu kadının annesi hakkında birdenbire karara varmasından hoşlanmamıştı. "Sana hiç benzemez."

"Elbette benzemeyecek." Valentine koltuğunda eğildi. "Ee, karar verdin mi?"

"Neye?"

"Birlikte çalışacak mıyız, yoksa bir hiç için otuz yıl boyunca insan tarihiyle bağlantını kesecek misin?"

"Benden ne istiyorsun?"

"Öyküler, elbette. Gerçekleri bilgisayardan elde edebilirim."

"Ne gibi öyküler?"

"Sen. Domuzcuklar. Sen ve domuzcuklar. Ne de olsa Lusitania Filosu'yla ilgili her şey sen ve domuzcuklarla başladı. Senin onlara müdahale etmen-"

"Onlara yardım ettik."

"Oh, yine yanlış sözcük mü kullandım?"

Miro ona öfkeyle baktı. Ama bakarken bile, onun haklı olduğunu biliyordu; aşırı hassas davranıyordu. Müdahale etmek sözcüğü, bilimsel kavramda, tarafsız bir değere sahipti. Sadece incelediği kültüre değişiklikler getirdiği anlamına

geliyordu. Eğer olumsuz bir çağrışımı varsa, o da kendisinin bilimsel görüşünü kaybetmiş olmasıydı, Pequeninolari incelemeyi bırakmış ve onlara arkadaşlarıymış gibi davranmaya başlamıştı. Bu konuda kesinlikle suçluydu. Hayır, suçlu değildi, bu geçişi yaptığı için gururluydu. “Devam et,” dedi.

“Bütün bunlar senin yasayı çiğnemen ve domuzcukların amaranth yetiştirmeleriyle başladı.”

“Artık değil.”

“Evet, bu ironik değil mi? Descolada virüsü onu ele geçirip, kız kardeşinin onlar için geliştirdiği her ıslah edilmiş türü yok etti. Bu nedenle senin müdahalen boşunaydı.”

“Hayır, değildi,” dedi Miro. “Öğreniyorlar.”

“Evet, biliyorum. Daha da önemlisi, seçiyorlar, Neyi öğreneceklerini, neyi yapacaklarını. Onlara özgürlük getirdin. Yapmaya karar vermiş olduğun şeyi bütün kalbimle destekliyorum. Ama görevim, oradaki, Yüz Dünya ve kolonilerdeki insanlara senin hakkında yazmak ve onlar olayları kesinlikle bu şekilde görmüyorlar. Bu nedenle senden, neden yasaları çiğneyip domuzcuklara müdahale ettiğinin ve Lusitania halkı ve hükümetinin işlediğin suçun cezasını çekmek üzere seni göndermek yerine neden Kongre’ye isyan ettiğinin öyküsünü istiyorum.”

“Andrew zaten sana bu öyküyü anlattı.”

“Ve zaten, daha geniş bir şekilde, her şeyi okudum. Şimdi kişisel şeylere ihtiyacım var. Başka insanların şu domuzcukları insan olarak anlamalarını sağlamaya ihtiyacım var. Ve seni de. Seni bir kişi olarak tanımalarını sağlamalıyım. Eğer mümkün olursa, senden hoşlanmalarını sağlayabilirsem çok iyi olur. Sonra, Lusitania Filosu neyse o şekilde görünecek; hiç var olmayan bir tehdide karşı devasa bir aşırı tepki.”

“Filo bir soykırım.”

“Propagandamda böyle söyledim,” dedi Valentine.

Miro, kadının kendine güvenine tahammül edemiyordu. Kendisine olan sarsılmaz inancına dayanamıyordu. Bu nedenle ona karşı olmalıydı ve bunu yapabilmesinin tek yolu da henüz

tam anlamıyla üzerinde düşünmemiş olduğu, kafasında yarı oluşmuş kuşkular halinde olan fikirlerini söylemekti. “Filo aynı zamanda bir ‘kendini savunma.’”

Bu istediği etkiyi yaptı, kadının konuşmasının kesilmesine, hatta kaşlarının bile kalkmasına ve onu sorgulamasına neden oldu. Şimdi ne demek istediğini ona nasıl anlatacaktı.

“Descolada,” dedi. “Karşılaşılabilecek en korkunç yaşam biçimi.”

“Bunun yanıtı karantinadır. Lusitania ve üstündeki herkesi mikroskobik toza dönüştürme kapasitesine sahip K.D. Aygıtıyla silahlandırılmış bir filo değil.”

“Haklı olduğundan bu kadar emin misin?”

“Yıldızyolu Kongresi’nin başka bir akıllı türü yok etmeyi düşünmesinin bile yanlış olduğuna eminim.”

“Domuzcuklar Descolada olmadan yaşayamaz,” dedi Miro, “ve eğer Descolada başka bir gezegene sıçrarsa, oradaki bütün yaşamı yok eder. Edecektir.”

Valentine’in şaşkın görünebilme yeteneğine sahip olduğunu görmek çok hoştu. “Fakat virüsün kontrol altına alındığını sanıyordum. Onu durdurmanın yolunu bulan, insanların içinde uykuda kalmalarını sağlayan senin büyük ebeveynlerindi.”

“Descolada uyum sağlıyor,” dedi Miro. “Jane şimdiye kadar onun birkaç kez kendini değiştirdiğini bana söyledi. Annem ve kız kardeşim Ela bunun üstünde çalışıyorlar, Descolada’nın önünde kalmaya çalışıyorlar. Hatta bazen Descolada bunu kasten yapıyormuş gibi gözüküyor. Zekice. Onu kontrol altına alıp insanları öldürmesini engellemek için kullandığımız kimyasalların çevresinceden dolanacak stratejileri buluyor. İnsanların Lusitania’da hayatta kalmaları için gerekli olan Dünya kökenli tahılların içine giriyor. Şimdi onları püskürtmeleri gerek. Ya Descolada tüm engellerimizi aşacak bir yol bulursa?”

Valentine sessizdi. Şimdi hızlı bir yanıt yoktu. Bu soruyla doğrudan hiç karşılaşmamıştı; Miro dışında kimse karşılaşmamıştı.

“Bunu Jane’e bile söylemedim,” dedi Miro. “Fakat ya eğer Filo haklıysa? Ya insanlığı Descolada virüsünden kurtarmanın tek yolu şimdi Lusitania’yı yok etmekse?”
“Hayır,” dedi Valentine. “Yıldızyolu Kongresi’nin filoyu yollama amacının bununla bir ilgisi yok. Onların nedeni, kolonilere kimin patron olduğunu göstermek için tümüyle gezegenler arası politikayla ilgili, kontrol dışına çıkan bürokrasiyle ilgili ve ordu…”
“Beni dinle,” dedi Miro. “Benim öykülerimi dinlemek istediğini söyledin, şunu dinle: Onların nedenlerinin ne olduğu önemli değil. Kan emici bir canavar grubu olsalar bile fark etmez. Aldırmıyorum. Önemli olan, Lusitania’yı havaya uçurmaları gerekli mi?”
“Sen ne biçim insansın?” diye sordu Valentine. Miro onun sesindeki hayret ve tiksintiyi hissedebiliyordu.
“Ahlak filozofu olan sensin,” dedi Miro. “Sen bana söyle. Taşıyacakları virüsün tüm insanlığı yok etmesine izin verecek kadar Pequeninolari sevmek zorunda mıyız?”
“Elbette hayır. Descolada’yı etkisiz hale getirmenin bir yolunu bulmalıyız.”
“Ya bulamazsak?”
“O zaman karantina altına alırız. Gezegendeki tüm insanlar ölse bile -seninki ve benimki dâhil- Pequeninolari yok etmeyiz.”
“Öyle mi?” dedi Miro. “Peki, Ana Kraliçe ne olacak?”
“Ender onun yeniden yerleşmekte olduğunu söyledi, fakat… ” “Ana Kraliçe içinde tam bir endüstrileşmiş toplum taşıyor. Yıldız gemileri inşa edip gezegenden ayrılacak.”
“Descolada’y' yanında taşımayacaktır!”
“Başka çaresi yok. Descolada çoktan onun içinde. Benim de içimde.”
İşte bu anda Miro onu yakaladı. Bunu gözlerinde görebiliyordu, korku.
“Senin de içinde olacak. Gemine geri koşup kapımı kilitleyerek kendini hastalığın bulaşmasından korusan bile, Lusitania’ya indikten sonra Descolada senin, kocanın ve

çocuklarının içine girecek. Bütün hayatları boyunca yiyecekleriyle ve suyla kimyasal almak zorunda kalacaklar. Ve bir daha asla Lusitania'dan ayrılamayacaklar, yoksa yanlarında ölüm ve yıkımı birlikte taşırlar."

"Bunun bir olasılık olduğunu biliyorduk," dedi Valentine.

"Sen gezegeninden ayrılırken, bu sadece bir olasılıktı. Descolada'nın kısa sürede kontrol altına alınacağını düşünüyorduk. Şimdi kontrol edilip edilemeyeceğinden emin değiller. Bunun anlamı da bir kere Lusitania'ya girdikten sonra asla bir daha oradan çıkamazsın."

"Umarım oranın havasını severiz."

Miro kendisine verdiği bilgiyi nasıl karşıladığını görmek için kadının yüzünü inceledi. Başlangıçtaki korku gitmişti. Kendini yeniden bulmuştu, düşünüyordu. "Fikrim şu," dedi Miro. "Bence Kongre ne kadar berbat olursa olsun, planları ne kadar kötü olursa olsun, o filo insanlığın kurtuluşu olabilir."

Valentine düşünceli bir ifadeyle, sözcükleri seçerek yanıtladı. Miro bunu gördüğüne memnundu, Valentine düşünmeden geri atış yapan biri değildi. Öğrenmeye muktedirdi. "Sanırım olaylar bir tek olası yöne yöneldiği zaman, belki bir vakit olabilir, fakat bu hiç mümkün değil. Öncelikle, bunların hepsini bilerek, Ana Kraliçe'nin Descolada'yı Lusitania'dan dışarı taşıyacak yıldız gemileri inşa etmesi pek olası gelmiyor."

"Ana Kraliçe'yi tanıyor musun?" diye sordu Miro. "Onu anlıyor musun?"

"Eğer böyle bir şey yapacak bile olsa," dedi Valentine, "annen ve kız kardeşin bunun üstünde çalışıyorlar, değil mi? Biz Lusitania'ya ulaştığımızda -filo Lusitania'ya ulaştığında- Descolada'yı her zaman kontrol altına alabilmek için bir yol bulmuş olabilirler."

"Ve bulmuş olsalar da," dedi Miro. "Onu kullanmalılar mı?"

"Neden kullanmasınlar?"

"Descolada virüsünün hepsini nasıl yok edebilirler. Virüs, Pequenino hayat çevriminin ayrılmaz bir parçası. Pequenino vücut biçimi öldüğü zaman, domuzcukların üçüncü hayat dedikleri ağaç-evresine geçmelerini sağlayan Descolada ve

sadece ağaç oldukları üçüncü hayatlarında Pequenino erkekleri dişileri dölleyebiliyorlar. Eğer virüs yok olursa, artık üçüncü hayata geçiş olmaz ve bu da son Pequenino nesli olur."

"Bu onu imkânsız kılmaz, sadece zorlaştırır. Annen ve kız kardeşin, Pequeninolarin erişkinliğe geçme yeteneğini yok etmeden, Descolada'yı insanlar ve yemek zorunda kaldığımız ekinler için etkisiz hale getirmenin bir yolunu bulmak zorundalar."

"Ve bunu yapmak için on beş yıldan az zamanları var," dedi Miro. "Pek olası değil."

"Ama olanaksız da değil."

"Evet. Bir şans var. Ve bu şansa güvenerek filodan kurtulmak mı istiyorsun?"

"Descolada virüsünü kontrol etsek de etmesek de, filo Lusitania'yı yok etmek için gönderildi."

"Ve tekrar söylüyorum, gönderenlerin güdüsü önemli değil. Sebep her ne olursa olsun, Lusitania'nın yok edilmesi, insanlığın geri kalan kısmı için kesin koruma olabilir."

"Ben de sana yanıldığını söylüyorum."

"Sen Demosthenes'sin, değil mi? Andrew söyledi."

"Evet."

"Yani Yabancılığın Hiyerarşisi'ni öğreten. Utlanningler kendi dünyamızdaki yabancılar. Framlingler kendi türümüzden, fakat başka bir dünyadan olan yabancılar. Ramanler başka türden olan, fakat bizimle iletişim kurabilen ve insanlarla beraber var olmaya alışabilen yabancılar. Sonuncu ise Varelse ve Pequeninolar ne?"

"Pequeninolar Varelse değil. Ana Kraliçe de öyle."

"Ama Descolada ***öyle.*** Varelse. Tüm insanlığı yok etme kapasitesine sahip olan yabancı bir yaşam biçimi..."

"Biz onları uslandırıncaya kadar..."

"...Yine de kesinlikle iletişim kuramayacağımız, birlikte yaşayamayacağımız yabancı bir tür. Böyle bir durumda savaşın kaçınılmaz olduğunu söyleyen sendin. Eğer yabancı bir tür bizi yok etme eğiliminde gibi görünüyorsa ve onlarla iletişim kuramıyorsak, onları anlayamıyorsak ve eğer barışçı bir şekilde

onları yollarından çevirmemizin imkânı yoksa o zaman kendimizi korumak için, diğer türün tümüyle yok edilmesi dâhil olmak üzere gerekli tüm davranışlarda haklı oluruz."

"Evet," dedi Valentine.

"Ama ya Descolada'yı yok etmek zorundaysak ve bunu Lusitania'da yaşayan her Pequeninoyu, Ana Kraliçe'yi ve her insanı yok etmeden yapamıyorsak?"

Miro'yu şaşırtarak Valentine'in gözleri yaşla doldu. "Demek böyle biri oldun?"

Miro'nun kafası karışmıştı. "Bu konuşma ne zaman benimle ilgili bir sohbete dönüştü?"

"Bütün bunları düşündün, gelecekle ilgili bütün olasılıkları -iyileri ve kötüleri bir arada- ve yine de inanmak istediğin tek şey, tüm törel yargılarının kaynağı olarak seçtiğin hayalindeki gelecek, sadece, ikimizin de sevdiği, sevmiş olduğu ve ümit bağladığı her şeyin yok edilmek zorunda olması."

"Bu geleceği sevdiğimi söylemedim -"

"Ben de sevdiğini söylemedim," dedi Valentine. "Hazırlanmak üzere seçtiğin gelecek bu, dedim. Ama ben seçmiyorum. Ben, içinde biraz ümit olan bir evrende yaşamayı seçiyorum. Ben, annen ve kız kardeşinin Descolada'yı kontrol altına almak için bir yol bulacakları bir evreni, Yıldızyolu Kongresi'nin düzeldiği veya değiştiği bir evreni, bir türün tamamını yok etme gücü ve arzusunun olmadığı bir evreni seçiyorum."

"Ya yanılıyorsan?"

"O zaman, yine de ölmeden önce üzülecek bol zamanım olur. Ama sen, sen üzülecek her fırsatı aradın mı? Buna yol açan dürtüyü anlayabiliyorum. Andrew bana vaktiyle yakışıklı bir adam olduğunu -biliyor musun, hâlâ da öylesin- vücudunun tamamını kullanamamanın seni derinden yaraladığını söyledi. Ama senden daha çok şey kaybettikleri halde dünyaya karanlık bir kalple bakmayan bir sürü insan var."

"Benim hakkımdaki çözümlemen bu mu?" diye sordu Miro. "Birbirimizi sadece yarım saattir tanıyoruz ve artık benim hakkımda her şeyi biliyorsun."

“Bunun, hayatımda yapmış olduğum en sarsıcı konuşma olduğunu biliyorum.”

“Ve bunun sakat olmamdan kaynaklandığını varsayıyorsun. Eh, sana bir şey söyleyeyim, Valentine Wiggin. Senin ümit ettiğin şeylerin hepsini ben de ümit ediyorum. Hatta bir gün vücudumun daha fazlasını geri alacağımı da ümit ediyorum. Ümidim olmasa ***ölürdüm.*** Sana anlattığım şeyler çaresizliğe kapıldığım için değil. Bunları sadece mümkün oldukları için söyledim. Ve mümkün oldukları için, bizi sonra şaşırtmamaları için onları düşünmeliyiz. Onları düşünmeliyiz, çünkü en kötüsü başımıza gelirse, bu evrende nasıl yaşayacağımızı zaten biliyor olacağız.”

Valentine onun yüzünü inceliyor gibiydi; Miro onun bakışlarını kendisine dokunuyormuş gibi hissetti, tıpkı derisinin altında, beyninin içinde bir gıdıklanma gibi. “Evet,” dedi kadın.

“Evet ne?”

“Evet, kocam ve ben buraya taşınıp geminde yaşayacağız.” Kalktı ve geçide uzanan koridora doğru ilerlemeye başladı.

“Buna neden karar verdin?”

“Çünkü bizim gemi çok kalabalık. Ayrıca sen kesinlikle konuşmaya değer bir adamsın. Ve bu sadece yazmak zorunda olduğum makaleler için değil.”

“Oh, demek sınavını geçtim?”

“Evet, geçtin,” dedi kadın. “Ben seninkini geçtim mi?”

“Seni sınamıyordum.”

“Cehennem gibi sınıyordun,” dedi Valentine. “Ama eğer fark etmediysen sana söyleyeyim, ben de geçtim. Yoksa tüm bunları benimle konuşmazdın.”

Valentine gitmişti. Miro onun koridorda sürünen ayak seslerini işitiyordu, sonra bilgisayar onun gemiler arasındaki geçitten geçtiğini haber verdi.

Miro şimdiden onu özlemişti.

Çünkü kadın haklıydı. Valentine de onun sınavını geçmişti. Miro’yu kimsenin dinlemediği bir şekilde dinlemişti; sabırsızlık göstermeden, cümlelerini onun yerine bitirmeden,

bakışlarını yüzünden kaçırmadan. Miro onunla dikkatle ve doğru sözcüklerle değil büyük bîr duygusallıkla konuşmuştu. Bu sürenin büyük kısmında sözcüklerinin bir kısmı herhalde anlaşılmazdı. Ancak kadın onu öyle dikkatle dinlemişti ki tümünü anlamıştı ve bir kez bile bir şeyi tekrarlamasını istememişti. Bu kadınla beyni hasara uğramadan önce diğerleriyle konuştuğu kadar doğal konuşabilirdi. Evet, inatçı, dik başlı, hükmedici ve sonuca varmakta aceleci bir kadındı. Fakat aynı zamanda karşıt fikri dinleyebiliyor ve gerektiği zaman fikrini değiştirebiliyordu. Dinleyebiliyordu ve böylece Miro konuşabiliyordu. Belki Valentine ile hâlâ Miro olabilirdi.

-3-
TEMİZ ELLER

"İnsanların en tatsız yanı başkalaşım geçirmemeleri. Senin halkın ve benimkiler birer tırtıl olarak doğuyorlar, ama üremeden önce kendimizi daha yüksek bir biçime dönüştürüyoruz, insanlar ise tüm yaşamları boyunca tırtıl olarak kalıyorlar."

"İnsanlar da başkalaşım geçiriyorlar. Durmadan kimliklerini değiştiriyorlar. Ancak her yeni kimlik, henüz ele geçirdiği vücudun sanki her zaman sahibiymiş olduğu hayaliyle gelişir."

"Böyle değişiklikler yüzeyseldir. Organizmanın doğası aynı kalıyor, insanlar bu değişiklikleriyle çok gurur duyuyorlar, fakat hayal edilen her değişim, o bireyler her zamanki davranışlarını tekrarladıkları için, yeni birtakım mazeretlere dönüşüyor."

"İnsanlardan, onları anlayamayacak kadar farklısın."

"Sen de insanlara çok benziyorsun, çünkü onları bu kadar berrak bir şekilde görebiliyorsun."

Han Qing-jao yedi yaşındayken tanrılar ilk kez onunla konuştular. Kız önce bir tanrının onunla konuştuğunu anlamadı. Bütün bildiği ellerinin kirli olduğu, görünmeyen iğrenç bir şeyle kaplı olduğu ve onları temizlemesi gerektiğiydi.

İlk başlarda basit bir yıkama yeterliydi ve günlerce kendini daha iyi hissediyordu. Fakat zaman geçtikçe, kirlilik hissi her defasında daha sık geri gelmeye başladı ve kiri gidermek için

günde birkaç kez yıkanmasına, elleri kanayıncaya kadar sert kıllı bir fırça ile daha çok ovalamasına neden oldu. Acı dayanılmaz olduğu zaman, her defasında birkaç saat için, kendisini temiz hissediyordu.

Kimseye söylemedi: İçgüdüsel olarak ellerinin kirliliğinin bir sır olarak saklanması gerektiğini biliyordu. Herkes ellerini yıkamanın, tanrıların bir çocukla konuştuğunun ilk işaretlerinden biri olduğunu bilirdi ve tüm Path dünyasındaki birçok aile, aşırı temizlik kaygısı belirtileri görmek için çocuğunu ümitle izlerdi. Fakat bu insanların anlamadığı şey yıkanmaya yol açan o korkunç kendini tanımaydı: Tanrıların ilk mesajı, konuştuklarının konuşamadıkları kirlilik olurdu. Qing-jao, tanrıların kendisiyle konuştuğundan utandığı için değil, kirli olduğunu öğrenenlerin ondan tiksineceklerinden emin olduğu için ellerini yıkadığını sakladı.

Tanrılar bu gizleme olayında onunla işbirliği yaptılar. Onun bu vahşi yıkamasını avuçları ile sınırladılar. Bu da elleri fena halde yaralanmış olsa bile onları yumruk haline getirebileceği veya yürürken onları etekliğinin katmanlarının arasına sokabileceği, ya da otururken sadece kucağına koyabileceği anlamına geliyordu. İnsanlar çok uslu küçük bir kız görüyorlardı.

Eğer annesi sağ olsaydı, Qing-jao'nun sırrı çok önceden keşfedilirdi. Bu nedenle, bir hizmetçinin bunu fark etmesi için aylar geçti. Şişman ve yaşlı Mu-pao, Qing-jao'nun kahvaltı masasındaki küçük masa örtüsündeki kan lekesini fark etti. Mu-pao bunun ne anlama geldiğini hemen anladı; kanlı eller, tanrının ilgisinin iyi bilinen erken belirtilerinden biri değil miydi? Bu nedenle birçok hırslı aile özellikle umut veren çocuklarını durmadan yıkanmaya zorlardı. Path dünyası boyunca, gereksiz el yıkamalara "tanrılara davet'' denirdi.

Mu-pao hemen Qing-jao'nun babasına, söylentilere göre tanrıların konuştuklarının en büyüğü olan, Framlinglerle -dış dünyalılarla- konuştuğu halde tanrıların içindeki sesine ihanet etmediği, böylece Path dünyasının kutsal sırrını koruduğu için tanrıların gözünde en güçlü olan, asil Han Fei-tzu'ya, gitti.

Efendisi bu haberden dolayı çok müteşekkir olacak ve Qing-jao'nun içindeki tanrıyı ilk gören olduğu için Mu-pao onurlandırılacaktı.

Bir saat içinde, Han Fei-tzu sevgili küçük Qing-jao'sunu yanına almıştı ve bir tahtırevana binmiş olarak Rockfall'daki tapınağa gidiyorlardı. Qing-jao böyle koltuklarda yolculuk yapmayı sevmiyordu, onların ağırlığını taşıyan adamlar adına üzülüyordu. Bu düşüncesini ilk söylediği zaman babası, "Onlar acı çekmiyorlar," demişti. "Kendilerini onurlandırılmış hissediyorlar. Halkın tanrıları onurlandırdıklarını göstermelerinin bir yolu bu; tanrıların konuştuğu biri, bir tapınağa giderken bunu Path halkının omuzlarının üstünde yapar."

"Ama her gün gittikçe büyüyorum," diye Qing-jao yanıtladı.

Babası, "Çok büyüdüğün zaman, ya yürüyerek gideceksin ya da kendi tahtırevanında," dedi. Babasının ancak büyüyüp, tanrılarla konuşan olduktan sonra kendi tahtırevanına sahip olabileceğini açıklamasına gerek yoktu. "Ayrıca, çok zayıf ve hafif kalıp insanlara fazla yük olmayarak alçak gönüllülüğümüzü gösteriyoruz." Babasının beli muazzam olmasa da oldukça geniş olduğundan, bu elbette bir şakaydı. Fakat şakanın ardındaki ders gerçekti: tanrıyla konuşan biri, Path'ın sıradan insanlarına yük olmamalıydı. İnsanlar tanrıların seslerini duyurmak için bütün dünyaların arasından kendi dünyaları seçildiği için pişman değil, minnettar olmalıydılar.

Ama şimdi, Qing-jao daha çok önündeki ateşten gömleği düşünüyordu. Denenmek için götürüldüğünü biliyordu. "Birçok çocuğa tanrılar kendisiyle konuşuyormuş gibi davranması öğretilir," diye babası açıkladı. "Tanrıların gerçekten seni seçmiş olup olmadıklarını öğrenmemiz gerek."

"Onların beni seçmeyi durdurmasını istiyorum," dedi Qing-jao.

"Deneme boyunca bunu daha da çok isteyeceksin," dedi babası. Sesi acıma doluydu. Bu Qing-jao'yu daha da korkuttu. "İnsanlar sadece bizim gücümüzü ve ayrıcalıklarımızı görüyor

ve bize imreniyorlar. Tanrıların sesini duyanların katlandığı büyük acıları bilmiyorlar. Eğer tanrılar gerçekten seninle konuşuyorlarsa, canım Qing-jao'm, bir yeşim taşının oymacının bıçağına, parlatıcının sert kumaşına dayandığı gibi, senin de acı çekmeye alışman gerek. Bu seni parlatacak. Neden sana Qing-jao adını verdim sanıyorsun?"

Qing-jao, muhteşem parıltı, isminin anlamıydı. Aynı zamanda çok eski zamanlardan, Eski Çin'in ünlü bir şairinin adıydı. Sadece erkeklere saygı duyulan bir çağda, yine de kadın bir şair zamanının en büyük şairlerinden biri olarak onurlandırılmıştı. "İnce sis ve kalın bulut, bütün gün kederli." Bu, Li Qing-jao'nun "Çifte Dokuzuncu" şarkısının başlangıcıydı. Qing-jao da şimdi böyle hissediyordu.

Ve şiir nasıl sona eriyordu? "Şimdi perdelerim sadece batı rüzgârı tarafından kaldırılıyor. Şu altın tomurcuktan daha ince büyüyeceğim." Bu onun da sonu olacak mıydı? Gönül atası bu şiirle ona, şimdi üzerine çökmekte olan karanlıkla sadece tanrıların batıdan gelip onun ince, hafif, altın ruhunu vücudundan alarak kaldıracaklarını mı söylemek istiyordu. Bu çok korkunçtu, sadece yedi yaşındayken, şimdiden ölümü düşünmek; yine de bu fikir kafasına gelmişti: Ne kadar erken ölürsem, annemi o kadar erken görürüm ve hatta büyük Li Qing-jao'nun kendisini bile.

Ama denemenin ölümle ilgisi yoktu, ya da en azından öyle olması gerekirdi. Oldukça basitti, gerçekten. Babası onu diz çökmüş üç yaşlı adamın bulunduğu büyük bir odaya götürdü. Bunlar adama benziyorlardı ama kadın da olabilirlerdi. O kadar yaşlıydılar ki, tüm belirtiler yok olmuştu. Sadece çok ince bir tutam beyaz saçları vardı, sakalları yoktu ve biçimsiz çuval elbiseler giyiyorlardı. Daha sonra Qing-jao bunların, Yıldızyolu Kongresi'nin dini hizmet yolunda, gönüllü olarak bile olsa, kendini sakatlamaya müdahale etmesinden, hatta yasaklamasından önceki zamanlardan kalan tapınak hadımları olduğunu öğrendi. Ama şu anda, bunlar elleri ona dokunan, elbiselerini araştıran hayalet gibi gizemli yaşlı yaratıklardı.

Ne arıyorlardı? Onun fildişi yemek çubuklarını buldular ve aldılar. Belinin çevresindeki kuşağı aldılar. Terliklerini aldılar. Daha sonra, deneme sırasında bazı çocukların son derece ümitsizliğe kapılarak kendilerini öldürdüklerini, bu nedenle bu nesnelerin kendisinden alındığını öğrendi. İçlerinden biri yemek çubuklarını burnuna sokmuş, sonra kendini yere atarak çubukları beynine saplamıştı. Bir başkası kendisini kuşağıyla asmıştı. Bir diğeri de terliklerini zorla ağzına sokmuş ve gırtlağına itip kendisini boğarak öldürmüştü… Başarılı intihar girişimleri nadirdi, fakat nedense en zeki çocuklarda oluyordu ve en çok da kızlarda. Bu nedenle Qing-jao'dan intihar girişimiyle ilgili tüm bilinen araçları almışlardı.

Yaşlılar çıktılar. Babası Qing-jao'nun yanına diz çöktü. "Anlamalısın ki, Qing-jao, gerçekten seni denemiyoruz. Kendi özgür iradenle yapacağın hiçbir şey burada olacaklara en küçük bir etki bile yapmaz. Aslında seninle görüşmeye kararlı olup olmadıkları hakkında tanrıları deniyoruz. Eğer öyleyseler, bir yolunu bulurlar, biz de bunu görürüz ve sen de bu odadan bir tanrılarla konuşan olarak çıkarsın. Eğer değillerse, buraya tamamen onların sesinden kurtulmuş olarak dönersin. Kendim de bilmediğimden hangi sonuç için dua edeceğimi sana söyleyemem."

"Baba," dedi Qing-jao. "Ya benden utanırsan?" Bu yeni düşünce, sanki kirliymişler gibi, onları yıkamak ihtiyacını duyuyormuş gibi, ellerinin kaşınmasına neden oldu.

"Her iki durumda da senden utanmam."

Sonra, Han Fei-tzu ellerini çırptı. Yaşlılardan biri ağır bir leğen taşıyarak geri döndü. Leğeni Qing-jao'nun önüne bıraktı.

"Ellerini içine sok."

Leğen koyu siyah bir yağla doluydu. Qing-jao titredi. "Ellerimi buna sokamam."

Babası uzandı, onun kollarını tuttu ve ellerini zorla pisliğin içine soktu. Qing-jao bağırdı, şimdiye kadar babası onun üstünde hiç güç kullanmamıştı. Babası kollarını bıraktığı zaman, elleri yapışkan yağla kaplanmıştı. Ellerinin pisliği karşısında soluğu kesildi; onlara böyle bakarken, kokusunu

alırken, nefes almak zordu. Yaşlı adam leğeni aldı ve dışarı taşıdı.

"Nerede yıkanabilirim, baba," diye Qing-jao sızlandı. "Yıkanamazsın," dedi babası, "bir daha asla yıkanamazsın." Qing-jao çocuk olduğu için, bu sözlerin de denemenin bir parçası olduğunu tahmin edemediğinden ona inandı. Babasının odayı terk etmesini izledi. Arkasından kapının mandalının indirildiğini işitti. Yalnızdı.

Başlangıçta sadece ellerini uzatmış olarak önünde tutarak elbisesinin hiçbir yerine sürünmemesini sağladı. Çaresizce yıkanacak bir yer aradı, fakat su yoktu, bir kumaş parçası bile yoktu. Oda tam olarak çıplak değildi -koltuklar, masalar, heykeller, büyük taş kavanozlar vardı- fakat bütün yüzeyler sertti, güzelce cilâlanmıştı ve o kadar temizdi ki onlara dokunmaya kıyamadı. Ancak ellerinin kirliliği dayanılmazdı. Onları temizlemesi gerekiyordu.

"Baba," diye seslendi. "Gel de ellerimi yıka!" Babası elbette onu işitiyordu. Elbette civarda bir yerde onun testi başarmasını bekliyordu. Onu işitmiş olmalıydı, ama gelmedi.

Odadaki tek kumaş giydiği elbiseydi, ellerini buna silebilirdi, ama o zaman yağ elbisesine bulaşacaktı; vücudunun diğer kısımlarına bulaşabilirdi. Elbette bu balçık temizlenirdi, fakat kirli ellerini vücudunun başka yerine dokundurmadan bunu nasıl yapacaktı?

Denedi. Önce, bir tanrıya ait olması ihtimaline karşı, düzgün bir heykelin kollarında ellerindeki yağın mümkün olduğu kadar fazlasını dikkatle temizledi. Daha sonra gelip seni temizlerim; seni kendi elbisemle temizlerim.

Sonra omuzlarının üstünden arkasına uzanarak sırtındaki kumaşı yakaladı, başının üstünden geçirmek için kumaşı çekti. Yağlı parmakları ipekte kaydı; çıplak sırtında kumaşın içinden geçen balçığın soğukluğunu hissedebiliyordu. Onu sonra temizlerim, diye düşündü.

Sonunda kumaşı, elbiseyi çıkarmasına yetecek kadar sıkı kavradı. Elbise başının üstünden kaydı, fakat tümüyle çıkmadan her şeyin daha kötü olduğunu biliyordu, çünkü

yağın bir kısmı şimdi uzun saçlarındaydı ve bu saç yüzüne düşmüştü, artık kir sadece ellerinde değil, aynı zamanda sırtında, saçında ve yüzündeydi.

Yine de denedi. Elbisesini tamamen çıkardı, sonra kumaşın küçük bir kısmına dikkatle ellerini sildi. Sonra bir başkasıyla yüzünü sildi. Ama yararı olmamıştı. Ne yaparsa yapsın yağın bir kısmı ona yapışmış olarak kaldı. Yüzünde, ipek elbisesi yağı sileceğine sanki onu sıvamış gibi bir his vardı. Hayatında hiçbir zaman bu kadar çaresizce kirli olmamıştı. Bu dayanılmazdı, yine de bundan kurtulamıyordu.

"Baba! Gel beni al! Tanrılarla konuşan olmak istemiyorum!" Babası gelmedi. Qing-jao ağlamaya başladı.

Ağlamakla ilgili sorun, bunun bir işe yaramamasıydı. Ne kadar ağlarsa kendisini o kadar pis hissediyordu. Ağlarken bile çaresiz temizlenme ihtiyacı üstün geldi. Bu nedenle gözlerinden yaşlar akarken, ümitsizce ellerindeki yağı temizlemenin bir yolunu aramaya başladı. Tekrar elbisesinin ipeğini denedi, fakat az sonra ellerini duvara sürtüyor, odanın çevresinde yan yan ilerleyerek onları yağla sıvıyordu. Avuçlarını duvara o kadar hızlı sürdü ki, ısı yükseldi ve yağ eridi. Elleri kızarıncaya, avuçlarındaki yumuşamış kabukların bazıları tahta duvarlardaki görülmeyen kırıklar tarafından sıyrılıncaya kadar bunu defalarca yaptı.

Avuçları ve parmakları üstlerindeki yağı hissetmeyeceği kadar acıdığı zaman, onlarla yüzünü sildi, oradaki yağı çıkartmak için tırnaklarıyla yüzünü kazıdı. Sonra, elleri yeniden kirlendi, kız bir kez daha onları duvarlara sürdü.

Sonunda, tükenmiş bir halde yere düştü ve ellerindeki acıya, temizlenememekteki çaresizliğine ağladı. Ağlamaktan gözleri şişmişti. Gözyaşları yanaklarından aşağıya süzülüyordu. Gözlerini ve yanaklarını ovaladı ve gözyaşlarının derisini ne kadar kayganlaştırdığını, ne kadar tiksindirici olduğunu hissetti. Bunun ne anlama geldiğini kesinlikle biliyordu: Tanrılar onu yargılamış ve temiz olmadığına karar vermişlerdi. Yaşamaya lâyık değildi. Eğer temizlenemiyorsa, kendisini yok etmesi gerekiyordu. Bu onları tatmin ederdi. Bu onun acısını

hafifletirdi. Tüm yapması gereken ölmenin bir yolunu bulmaktı. Soluk almayı kesmenin. Onu çağırdığı zaman gelmediği için babası pişman olacaktı, ama bunun için kızın yapabileceği bir şey yoktu. Şimdi tanrıların gücü altındaydı ve onlar da onun yaşayanlar arasında olamayacak kadar değersiz olduğuna karar vermişlerdi. Hem, bunca yıldan sonra annesinin dudaklarının kapısı havanın içeriye ve dışarıya geçmesini durdurduktan sonra, onun soluk almaya ne hakkı vardı.

Önce, soluk almasını önlemek için ağzına tıkarak, ya da boğarak öldürmesi için boynuna dolayarak, elbisesini kullanmayı düşündü - fakat çok fazla yağla kaplanmış olan elbisesi ele alınamayacak kadar iğrençti. Başka bir yol bulmak zorundaydı.

Qing-jao duvara yürüdü, ona bastırdı. Dayanıklı tahta. Geriye doğru kaykıldı ve kafasını tahtaya savurdu. Vurduğu anda başına bir acı yayıldı; sersemledi, oturur durumda yere düştü. Başının içi acıyordu. Tavan durmadan çevresinde dönüyordu. Bir an için ellerinin pisliğini unuttu.

Fakat bu rahatlama uzun sürmedi. Alnındaki yağın duvarın cilâsını bozduğu hafif koyu lekeyi görebiliyordu. Tanrılar içinde konuşarak ona eskisinden daha pis olduğunu söylediler. Hafif bir acı onun değersizliğini değiştirmezdi.

Kafasını yeniden duvara vurdu. Ancak, bu kez o kadar acı hissetmedi, neredeyse acı diye bir şey yoktu. Yeniden, yeniden, artık istemesine rağmen vücudunun ona bu kadar zarar vermeyi reddederek çarpmalardan kaçındığını fark etti. Bu onun tanrıların kendisini neden değersiz bulduklarını daha iyi anlamasına yardım etti, vücudunu kendisine itaat ettiremeyecek kadar acizdi. Pekâlâ, o kadar çaresiz değildi. Vücudunu boyun eğmeye kandırabilirdi.

Heykellerin, belki üç metre yüksekliğinde olan, en uzununu seçti. Bu yarım adım atmış ve başının üstünde kılıç tutan bir adamın bronz döküm heykeliydi. Tırmanabileceği açılar, eğimler ve çıkıntılar vardı. Elleri durmadan kayıyordu, fakat

heykelin omuzlarında, bir eliyle başını bir eliyle kılıcı tutarak dengede durabilecek kadar tırmandı.

Bir an için, kılıca dokunarak, onunla gırtlağını kesmeyi düşündü, bu onun soluğunu keserdi, değil mi? Fakat keskin kısmı sadece aldatmacaydı. Keskin değildi ve zaten boynunu doğru açıyla ona dayayamıyordu. Bu nedenle asıl planına geri döndü.

Birkaç derin nefes aldı, sonra ellerini arkasında kavuşturdu ve öne doğru devrildi. Baş üstü yere inecekti; bu onun pisliğini sona erdirirdi.

Ama taban hızla yaklaşırken kontrolünü kaybetti. Bir çığlık attı; arkasındaki ellerinin birbirinden kurtulduğunu ve düşmesini engellemek için öne uzandığını hissetti. Vahşî bir tatmin duygusuyla, çok geç, diye düşündü ve sonra kafası yere çarptı, her şey karardı.

* * *

Qing-jao, kımıldadığı anda kolunda derin bir ağrı ve başında keskin bir acı hissederek uyandı, ama yaşıyordu. Ne zaman gözünü açsa odanın daha kararmış olduğunu görüyordu. Dışarıda gece olmuş muydu? Ne kadar uyumuştu? Sol kolunu kımıldatmaya dayanamıyordu, ağrıyan kolunu; dirseğinde çirkin bir kızartı gördü ve düştüğü zaman içeriden kırıldığını düşündü.

Ellerinin hâlâ yağla kaplı olduğunu da gördü ve tahammül edilmez pisliğini hissetti: tanrılar onun kararlarını vermişlerdi. Öncelikle kendisini öldürmeyi denememeliydi. Tanrılar yargılarından onun böyle kaçıp gitmesine izin vermezlerdi.

Ne yapabilirim, diye yalvardı. Ey tanrılar, önünüzde nasıl temizlenebilirim? Li Qing-jao, gönül atam, tanrıların hakkımda iyi hüküm vermeleri için ne yapmam gerektiğini söyle!

Aklına o anda gelen şey, Qing-jao'nun aşk şarkısı "Ayrılık" oldu. Üç yaşındayken, babası ve annesinin ona annesinin öleceğini söylemelerinden az önce, babası ezberlemesi için ilk olarak ona bunu vermişti. Şu andaki durum için çok uygundu, çünkü kendisi de tanrıların iyi niyetlerinden ayrılmamış mıydı? Onu gerçek tanrılarla konuşanlardan biri olarak kabul etmeleri için onlarla uzlaşmaya ihtiyacı yok muydu?

> Birisi, geriye dönmekte olan
> Bir kazın çizgilerinde
> Sevgi dolu bir not yollamış,
> Ve ay, batı odamda doğarken,
> Çiçeklerin taç yaprakları
> Akan derenin üstünde dans ederken,
> Yine üzüntüyle ayrılığı yaşayan seni,
> İkimizi düşündüm,
> Bakışım aşağıya indiği ve
> Kalbim yukarıda kaldığı zaman bile,
> Yok edilemeyecek bir acı bu

Batı odasını dolduran ay, ona bu şiirde üzülenin sıradan bir insan-âşık olmadığını anlatıyordu; batıyla ilgili imalar her zaman işin içinde tanrıların olduğu anlamına gelirdi. Li Qing-jao, küçük Han Qing-jao'nun dualarına karşılık vermiş ve yok edilemeyecek acının -vücudunun pisliğinin- nasıl tedavi edileceğini ona söylemek için bu şiiri yollamıştı.

Sevgi dolu not ne, diye düşündü Qing-jao. Dönmekte olan kazın çizgileri, ama bu odada kaz yoktu. Akan derenin üstündeki taç yaprakları, ama bu odada taç yaprakları yoktu, dere yoktu.

"Bakışım aşağıya indiği ve kalbim yukarıda kaldığı zaman bile." İpucu buydu, yanıt buydu, bunu biliyordu. Qing-jao yavaşça, dikkatle karnının üstünde yuvarlandı. Bir kez ağırlığını sol koluna vermeye çalıştığı zaman, dirseği büküldü

ve dayanılmaz acı neredeyse yeniden bayılmasına neden oluyordu. Sonunda başı eğik ve sağ koluna dayanmış bir halde dizüstü çöktü. Aşağıya bakarak. Şiir bunun kalbini yukarıda tutacağına söz veriyordu. Kendini daha iyi hissetmiyordu, hâlâ pis, hâlâ acıyla doluydu. Aşağıya bakmak ona tabanın cilâlı tahtalarının ve onun dizlerinin arasından geçip dalgalar halinde çizgiler çekerek odanın ucunakadar uzanan damarlarının dışında bir şey göstermiyordu.

Çizgiler. Ağaç damarlarının çizgileri, kazın çizgileri. Ayrıca ağaç damarları akan bir dereye benzemiyor muydu? Kaz gibi o da çizgileri izlemeliydi; bu akarsuyun üstünde taç yapraklar gibi dans etmeliydi. Verilen sözün anlamı buydu: Gözleri aşağıya indiği zaman kalbi yukarıda kalacaktı.

Tahtanın damarlarından özel bir tanesini seçti, çevresindeki daha açık renkli tahtanın arasından bir nehir gibi kıvrılarak uzanan karanlık bir çizgiydi ve izlemesi gereken derenin bu olduğunu o anda biliyordu. Ona parmağıyla -pis ve değersiz parmağıyla- dokunmaya cesaret edemedi. Bir kazın havaya dokunuşu gibi, çizginin çok hafifçe izlenmesi gerekiyordu. Sadece gözleri çizgiyi izleyebilirdi.

Böylece duvara doğru çizgiyi dikkatle izlemeye başladı. Birkaç kez o kadar hızlı hareket etti ki, çizgiyi kaybetti ve hangisi olduğunu unuttu; ama kısa sürede yeniden buldu ve duvara kadar izledi. Bu yeterince iyi miydi? Tanrılar tatmin olmuş muydu?

Hemen hemen, ama çok fazla değil, gözleri çizgiden kaydığı zaman, tekrar doğru olana döndüğünden emin olamazdı. Taç yaprakları dereden dereye sıçramazdı. Tüm uzunluğu boyunca doğru çizgiyi izlemek zorundaydı. Bu kez duvardan başladı ve çok aşağıya eğildi, böylece sağ elinin hareketiyle bile gözlerinin dikkati kaybolmayacaktı. Ağır ağır ilerlerken gözleri yandığı zaman bile onları kırpmadı. Eğer izlemekte olduğu çizgiyi kaybederse geriye dönüp yeniden başlaması gerektiğini biliyordu. Bu iş kusursuzca yapılmalıydı yoksa onu temizlemek konusundaki bütün gücünü kaybedecekti.

Bu sonsuza kadar sürdü. Gözlerini kırptı, ama gelişigüzel bir şekilde değil, kazara. Gözleri çok yandığı zaman, sol gözü çizgide kalacak şekilde eğiliyordu. Sonra bir an için diğer gözünü çizgiye yaklaştırıyordu. Sağ gözü onu açacak kadar rahatlamış oluyordu, sonra bu gözü tahtanın çizgisinin üstüne koyuyor ve sol gözünü kapatıyordu. Bu şekilde, tahta bitinceye kadar yolun yarısına, başka bir tahta ile kesiştiği yere, geldi. Bunun yeterli olup olmadığından, bu damarı bitirmiş olmanın yeterli mi, yoksa izlenecek başka bir damar bulmasının gerekli mi olduğundan emin değildi. Tanrıları denemek, tatmin olup olmadıklarını öğrenmek için kalkar gibi yaptı. Yarı yarıya doğruldu, hiçbir şey hissetmedi; durdu, hâlâ rahattı.

Ah! Tatmin olmuşlardı, ondan memnun kalmışlardı. Şimdi derisindeki yağ, bir parça yağdan başka bir şey değildi. Yıkanmaya gerek yoktu, şu anda yoktu, çünkü kendisini temizlemek için başka bir yol bulmuştu, tanrıların ona boyun eğdirmek için buldukları başka bir yol. Yavaşça, gülümseyerek, sevinçten hafifçe ağlayarak, tahtaya sırtüstü yattı. Li Qing-jao, gönül atam, bana yol gösterdiğin için teşekkür ederim. Şimdi tanrılara katıldım; ayrılık sona erdi. Anne, temiz ve değerli olarak tekrar sana bağlandım. Batı'nın Beyaz Kaplanı, artık kürküne dokunup kirli bir iz bırakmayacak kadar temizim.

Sonra ona eller dokundu, babasının elleri, onu kaldırdı. Yüzüne, çıplak vücuduna su damlaları düştü, babasının göz yaşları. "Yaşıyorsun," dedi. "Benim, tanrıların konuştuğu, canım kızım, hayatım, muhteşem zekâlı, ışık saçan bir tanem."

Sonra, onun denenmesi boyunca babasının bağlanmış ve ağzının tıkaçlanmış olduğunu ve heykele tırmanıp gırtlağını kılıca dayadığı zaman kendisini büyük bir güçle ileri fırlattığını, bu nedenle iskemlesinin devrilip kafasını duvara çarptığını öğrenecekti. Onun Qing-jao'nun heykelden o korkunç düşüşünü görmemesinin büyük bir lütuf olduğu düşünülüyordu. Kız baygın yattığı sürece onun için ağlamıştı. Ve sonra, kız dizlerinin üstüne doğrulup yerdeki tahtanın damarlarını izlemeye başlayınca, bunun ne anlama geldiğini

fark eden o olmuştu. “Bakın,” diye fısıldamıştı. “Tanrılar ona bir görev verdiler. Tanrılar onunla konuşuyorlar.”

Diğerleri bunu tanımakta yavaş kalmışlardı, çünkü daha önce tahtanın damarlarını izleyen birini görmemişlerdi. Tanrıların Sesi Katalogu’nda bu yoktu: Kapı-Beklemek, Beşin-Katlarıyla- Saymak, Nesne-Saymak, Kazayla-Yapılan-Cinayetleri-Saymak, Parmak-Tırnaklarını-Yemek, Deri-Kazımak, Saçlarını-Yolmak, Taşları-Kemirmek, Gözlerini-Ovmak; bütün bunlar tanrıların talep ettiği kefaretlerdi, kafalarını bilgelikle doldurmak için tanrılarla konuşanların ruhunu temizlemek için kullandıkları boyun eğme ayinleriydi. Kimse Tahta-Damarı-İzlemeyi görmemişti. Yine de babası onun ne yaptığını görmüş, ayinin adını koymuştu ve onu Sesler Katalogu’na eklemişti. Bu artık sonsuza kadar onun adını taşıyacaktı. Han Qing-jao, tanrıların bu ayini yapması için ilk emrettiği kişiydi. Bu onu çok özel yapıyordu.

Tanrıların kızına böyle güçlü bir şekilde sahip çıkmaları elbette Han Fei-tzu için büyük bir onurdu. Ve kızı kendisini öldürmeye çalışırken neredeyse çıldıracak hale geldiği haberi hızla yayıldı ve birçok insanın kalbine dokundu. “Tanrılarla konuşanların en büyüğü olabilir,” dediler onun için, “fakat kızını hayatından çok seviyor.” Bu, onu saydıkları kadar sevmelerine de neden oldu.

İşte bundan sonra insanlar Han Fei-tzu’nun olası tanrılığından bahsetmeye başladılar. “O tanrıların onu dinlemesine yetecek kadar büyük ve güçlü,” dedi onun tarafını tutan insanlar. “Ayrıca, Path gezegenindeki herkesi sevecek ve bizim için en iyisini yapacak kadar sevgi dolu. Bir dünyanın tanrısının böyle olması gerekmez mi?” Elbette buna şimdi karar vermek imkânsızdı, bir adam ölünceye kadar değil bir dünyanın, bir köyün bile tanrısı seçilemezdi. Hayatı başından sonuna kadar bilinmedikçe, nasıl bir tanrı olacağını nereden bilebilirdiniz?

Büyüdüğü sırada, bu fısıltılar defalarca Qing-jao’nun kulağına geldi ve babasının Path’ın tanrısı olarak seçilebileceğini bilmek onun hayatının ışıklarından biri oldu.

Fakat aynı zamanda, yaralı ve çarpılmış vücudunu tedavi olacağı yatağa onun ellerinin taşıdığını, soğuk vücuduna sıcak gözyaşları dökenin onun gözleri olduğunu, eski dilin harikulade tutkulu tonlarıyla fısıldayan dudakların onun olduğunu sonsuza kadar belleğinde taşıyacaktı. “Sevgili kızım, ışık saçan bir tanem, asla hayatımdan ışığını alma. Ne olursa olsun, bir daha asla kendine zarar verme, yoksa kesinlikle ölürüm.”

-4-

JANE

"Halkının çoğu Hıristiyan oluyor. Şu insanların beraberlerinde getirdikleri tanrıya inanıyorlar."
"Sen Tanrı'ya inanmıyor musun?"
"Bu soru hiç aklıma gelmedi. Nasıl başladığımızı hep biliyorduk. Siz evrim geçirdiniz. Biz ise yaratıldık."
"Bir virüs tarafından."
"Tanrı'nın bizi yaratması için yarattığı bir virüs tarafından."
"O zaman sen de bir inanansın."
"İnancı anlıyorum."
"Hayır, inancı arzu ediyorsun."
"Onu inanıyormuşum gibi davranacak kadar arzu ediyorum. Belki de inanç budur."
"Ya da bilinçli bir çılgınlık."

Miro'nun gemisine taşınanlar sadece Valentine ve Jakt olmadı. Plikt de davet edilmeden geldi ve tam olarak uzanmak için bile yer olmayan rahatsız bir odacığa yerleşti. Kadın bu yolculuktaki kuraldışı tek varlıktı; aileden değildi, mürettebattan değildi, ama bir dosttu. Ender, Trondheim'de ölülerin sözcüsü olarak bulunduğu sırada onun talebesi olmuştu. Oldukça bağımsız bir yoldan, Andrew Wiggin'in

Ölülerin Sözcüsü ve aynı zamanda da Ender Wiggin olduğunu bulmuştu.

Bu son derece zeki kadının Ender Wiggin'e neden bu kadar bağlandığını Valentine gerçekten anlamıyordu. Bazen, bazı dinlerin bu şekilde başladığını düşünüyordu. Kurucu mürit istemez, ama onlar gelerek kendilerini ona kabul ettirirlerdi.

Her neyse, Ender Trondheim'i terk ettikten sonra geçen yıllar boyunca, Plikt, Valentine'in çocuklarını eğiterek, onun araştırmalarına yardım ederek, her zaman ailenin Ender'le birlikte olmak için yola çıkacağı günü ümitle bekleyerek - böyle bir günün geleceğini sadece Plikt biliyordu- Valentine ve ailesinin yanında kalmıştı.

Her zamanki gibi o gün de dördü köprüde toplanmıştı. Gidecek başka yer yoktu. Bu bir kargo gemisiydi; köprü ve uyuma bölmelerinin dışında sadece minik bir mutfak ve tuvalet vardı. Diğer bütün yerler insan değil -hiçbir makul konfor yoktu- kargo koymak için tasarlanmıştı.

Ancak, Valentine mahremiyetinin kaybolmasına pek aldırmıyordu. Yıkıcı makaleler yazmayı biraz yavaşlatmıştı, şimdi Miro'yu ve onun kanalıyla da Lusitania'yı, oradaki insanları -özellikle Miro'nun ailesini- tanımanın daha önemli olduğunu hissediyordu. Çünkü Ender Novinha'yla, Miro'nun annesiyle, evlenmişti. Elbette Valentine bu tür bilgileri sabırla toplamaya alışkındı; yoksa bunca yıldır ufacık kanıt parçalarından bir sonuca varmayı öğrenmeden bir tarih ve biyografi yazarı olamazdı.

Valentine'in gerçek ödülü Miro'nun kendisi olmuştu. Miro sertti, öfkeliydi, düş kırıklığına uğramıştı ve sakat vücuduna karşı tiksinti doluydu; fakat bunların hepsi anlayışla karşılanabilirdi; kaybı sadece birkaç ay önce olmuştu ve hâlâ kendini yeniden tanımaya çalışıyordu. Valentine onun geleceğinden kuşku duymuyordu, onun hâlâ güçlü bir iradesi olduğunu, öyle kolayca yıkılabilecek bir adam olmadığını görebiliyordu. Uyum sağlayacaktı ve başaracaktı.

Kadını en çok ilgilendiren onun düşünceleriydi. Sanki vücuduna hapsedilince düşünceleri serbest kalmış gibiydi. İlk

yaralandığı zaman neredeyse tümüyle felç halindeydi. Bir yerde yatıp düşünmekten başka yapacak bir şey yoktu. Elbette, zamanının büyük kısmını kaybettiklerini, hatalarını, sahip olamayacağı geleceğini düşünerek geçirmişti. Fakat aynı zamanda, meşgul insanların neredeyse hiç aklına gelmeyecek konuları düşünmek için saatler harcamıştı. Ve beraberliklerinin üçüncü gününde, Valentine'in onu konuşturmak istediği işte bu yüzdendi.

"Çoğu insan ciddi olarak üstünde düşünmedi, ana sen düşündün," dedi Valentine.

"Sadece bunu düşünmem, bir şey bildiğim anlamına gelmez," dedi Miro. Konuşması bazen insanı çıldırtacak kadar yavaşlasa da, Valentine artık onun sesine alışmıştı. Dikkatsizlik belirtisi göstermemek için bazen büyük çaba harcamak gerektiriyordu.

"Evrenin doğası," dedi Jakt.

"Yaşamın kaynakları," dedi Valentine. "Hayatta kalmanın anlamı üstünde düşündüğünü söyledin ve ben ne düşündüğünü öğrenmek istiyorum."

"Evren nasıl çalışıyor ve hepimiz neden içindeyiz," Miro güldü, "Oldukça çılgın şeyler."

"Bir keresinde iki hafta süreyle, yüzen bir buz kütlesine saplanmış, ısıtma sistemi olmayan bir balıkçı gemisinde mahsur kaldım," dedi Jakt. "Bana çılgınca gelecek bir şey söyleyebileceğinden kuşkuluyum."

Valentine gülümsedi. Jakt bilim adamı değildi ve felsefesi, mürettebatını bir arada tutmak ve olabildiğince balık tutmakla sınırlıydı. Fakat Valentine'in amacının Miro'yu konuşturmak olduğunu biliyordu, bu nedenle delikanlıyı yatıştırarak ve ciddiye alındığını ona hissettirerek Val'e yardım ediyordu.

Ve bunu yapanın Jakt olması önemliydi, çünkü Valentine gibi Jakt da, Miro'nun onu nasıl izlediğini görmüştü. Jakt yaşlı olabilirdi, fakat kolları, bacakları ve sırtı hâlâ bir balıkçıya aitti ve her hareketi vücudunun esnekliğini ortaya koyuyordu. Hatta Miro bir kez bunu takdirle ima etmişti: "Yirmi yaşında birinin vücut yapısına sahipsin." Valentine, Miro'nun zihninde

oluşan ironik önermeyi işitti: Oysa ben genç olduğum halde, doksan yaşında arterit bir yaşlı gibi görünüyorum. Yani Jakt, Miro için bir şey ifade ediyordu, Miro'nun asla sahip olamayacağı bir geleceği ifade ediyordu. Takdir ve gücenme. Eğer Jakt, Miro'yu ona karşı saygı ve ilgi dışında başka bir his beslemediğine ikna edemezse, Miro'nun Jakt'ın önünde rahatça konuşması zor olacaktı.

Elbette, Plikt sessizce köşesine oturmuş, içine kapanmış ve görünmez olmuştu.

"Pekâlâ," dedi Miro. "Gerçek ve ruhun doğası üzerine kurgular."

"Teoloji ve metafizik mi?" diye sordu Valentine.

"Daha çok metafizik," dedi Miro. "Ve fizik. İkisi de uzmanlık alanım değil. Ve benden istediğinin böyle bir öykü olmadığını söyledin."

"Neye ihtiyacım olduğunu genellikle bilmem."

"Pekâlâ," dedi Miro. Nereden başlayacağına karar vermeye çalışıyormuş gibi birkaç derin nefes aldı. "Filotik bağları biliyorsun."

"Herkesin bildiğini biliyorum," dedi Valentine. "Ve iki bin beş yüz yıldır bir türlü açıklanamadığını da biliyorum, çünkü gerçekten hiç denenemedi." Bu, bilim adamlarının teknolojiye ayak uydurmak için çabaladıkları günlerden kalan eski bir buluştu. Genç fizik talebeleri birkaç akıllı sözcük ezberlemişlerdi: "Filotlar madde ve enerjinin temel yapı bloklarıdır. Filotların ne kütlesi ne de süredurumu vardır. Filotların sadece mekânı, süresi ve bağlantısı vardır." Ve filotik bağlantıların -filotik ışınların uzantılarının- Ansible'ları çalıştırdığını, ışık yılları uzaklığındaki dünyalar ve yıldız gemileri arasında anında iletişimi sağladığını herkes biliyordu. Ama kimse onun nasıl çalıştığını bilmiyordu ve filotlara "dokunulamadığından" onlarla deney yapmak imkânsızdı. Onlar sadece bağlantıları sayesinde gözlemlenebilirdi.

"Filotlar," dedi Jakt. "Ansible'lar."

"Bir yan ürün," dedi Miro.

"Bunun ruhla ne ilgisi var," dedi Valentine.

Miro yanıtlamak üzereydi, ama tembel ve direnen ağzıyla uzun bir konuşma yapmak düşüncesinin onu gitgide sinirlendirdiği belli oluyordu. Çenesi oynuyor ve dudakları hafifçe kımıldıyordu. Sonra, yüksek sesle, "Bunu yapamam," dedi.

"Dinleriz," dedi Valentine. Konuşmasındaki sınırlama nedeniyle onun uzun bir konuşma yapmak konusundaki isteksizliğini anlıyordu, ama yine de yapmak zorunda olduğunu biliyordu.

"Hayır," dedi Miro.

Valentine onu ikna etmek için daha uğraşabilirdi, fakat Miro'nun dudaklarının hâlâ kımıldadığını ama çok az ses geldiğini gördü. Mırıldanıyor muydu? Küfür mü ediyordu?

Hayır, bunun hiç de böyle olmadığını biliyordu.

Bundan neden böyle emin olduğunu anlaması bir an sürdü. Emindi, çünkü Ender'in de aynen böyle yaptığını, kulağına taktığı mücevherin içine yerleştirilen bilgisayara sessizce emirler verirken dudaklarını ve çenesini oynattığını görmüştü. Elbette: Miro da Ender gibi aynı bilgisayar aygıtına sahip olduğundan aynı şekilde konuşacaktı.

Bir an sonra Miro'nun mücevhere ne emir verdiği ortaya çıktı. Aynı zamanda geminin bilgisayarına da bağlı olmalıydı, çünkü sonra, ekranlardan biri hemen silindi ve Miro'nun yüzü belirdi. Sadece, yüzünün şeklini bozan o gevşeklikten eser yoktu. Valentine bunun Miro'nun olması gereken yüzü olduğunu fark etti. Bilgisayardaki görüntü konuştuğu zaman, hoparlörden gelen ses de Miro'nun olması gereken sesiydi; temiz, güçlü, zeki, çabuk.

"Biliyorsunuz ki filotlar dayanıklı bir yapı -bir meson, bir nötron, bir atom, bir molekül, bir organizma, bir gezegen- oluşturmak üzere birleştikleri zaman birbirlerine sarılırlar."

"Nedir bu?" diye sordu Jakt. Konuşmayı bilgisayarın yapmasının nedenini henüz anlamamıştı.

Miro'nun bilgisayardaki görüntüsü dondu ve sustu. Miro'nun kendisi yanıtladı. "Bununla oyalanıyordum," dedi.

"Bazı şeyleri söylüyorum ve o hatırlayarak benim adıma konuşuyor."

Valentine, Miro'nun bilgisayar programını onun yüzünü ve sesini tam olarak alıncaya kadar denediğini düşündü. Kim bilir, kendisini yeniden yaratmak ne kadar coşkulu olmuştu. Ve nasıl biri olabileceğini görüp, asla bunun mümkün olamayacağını görmek çok acı verici olmalıydı. "Ne kadar akıllıca," dedi Valentine. "Bir tür kişilik protezi."

Miro güldü, bir tek "Hah!"

"Devam et," dedi Valentine, "İster kendin konuş, ister bilgisayar senin adına konuşsun, dinleyeceğiz."

Bilgisayar görüntüsü canlandı ve yeniden Miro'nun güçlü, sanal sesiyle konuştu. "Filotlar madde ve enerjinin en küçük yapı bloklarıdır. Kütle ve boyutları yoktur. Her filot kendisini evrene bir tek ışınla bağlar, bilinen yapısıyla onu diğer filotlara bağlayan tek boyutlu hat, bir mesondur. Bu yapıdaki filotlardan çıkan bütün iplikler, birbirlerine sarılarak tek bir filotik iplik olarak mesonu bir sonraki daha büyük yapı olan nötrona bağlarlar. Nötron uzantısındaki iplikler onu atomun bütün parçacıklarına birleştirecek biçimde bükülerek sarılırlar ve sonra atomun bükülmüş iplikleri molekülün ipliğinde birleşirler. Bunun çekiminin nükleer güçleriyle ilgisi yoktur, kimyasal bağlarla ilgisi yoktur. Bildiğimiz kadarıyla filotik bağlar hiçbir şey yapmazlar. Onlar sadece oradalar."

"Fakat her bir ışın her zaman oradadır, bağların içinde varlar."

"Evet, her ışın sonsuza kadar gider," diye yanıtladı ekran.

Bilgisayarın, sözlerine hemen karşılık vermesi Valentine'i şaşırtmıştı, gözlerinin büyümesinden anladığına göre Jakt'ı da. Bu önceden hazırlanmış bir konuşma değildi. Bu bir şekilde Miro'nun sesini ve yüzünü çok iyi biçimde canlandıran karmaşık bir program olmalıydı; fakat şimdi sanki Miro'nun kişiliğini canlandırıyormuş gibi yanıtlaması…

Yoksa Miro programa bazı ipuçları mı vermişti? Yanıtı sessizce söylemiş miydi? Valentine bunu bilmiyordu, ekranı

izliyordu. Artık bunu yapmayı kesecekti, Miro'nun kendisini izleyecekti.

“Işının sonsuz olup olmadığını bilmiyoruz,” dedi Valentine. “Sadece ışının nerede sona erdiğini bulamadığımızı biliyoruz.”

“Birleşirler, bir gezegen dolusu ve her gezegenin filotik uzantısı kendi yıldızına uzanır ve her yıldızınki de galaksinin merkezine... ”

“Peki, bu galaksi filotik uzantısı nereye gider?” dedi Jakt. Bu eski bir soruydu, ortaokulda filotik konuyla ilk karşılaştıkları zaman talebeler bu soruyu sorarlardı. Tıpkı galâksilerin çok daha büyük galâksilerin içinde aslında birer nötron veya meson oldukları hakkındaki eski bir kurgu gibi. Ya da eğer evren sonsuz değilse, kenarın ötesinde ne olduğu hakkındaki eski bir soru gibi.

“Evet, evet,” dedi Miro. Ama bu kez kendi ağzından konuşmuştu. “Fakat gelmek istediğim nokta bu değil. Yaşam hakkında konuşmak istiyorum.”

Bilgisayarlaşmış ses -çok zeki bir delikanlının sesi- konuşmayı devraldı. “Kaya, kum gibi maddelerin filotik uzantıları, her bir molekülüyle doğruca gezegenin merkezine bağlıdır. Fakat bir molekül canlı bir organizmayla birleştiği zaman ışınları yön değiştirir. Gezegene uzanmak yerine, tek hücreyle birleşir ve sonra hücrelerden çıkan ışınların hepsi birleşirler, böylece her organizma gezegenin merkezi filotik bağ sicimine bağlanmak için bir tek filotik uzantı yollar.”

“Bu da bireysel yaşamların fiziksel düzeyde bir anlamları olduğunu gösterir,” dedi Valentine. Bir zamanlar bu konuda, filotlar hakkında büyüyen mistisizmin bir kısmını gidermeye çalışarak ve aynı zamanda bunu bir toplum oluşumu olarak göstererek bir deneme yazmıştı. “Fakat onun hiçbir pratik yararı yok, Miro. Onunla hiçbir şey yapamazsın. Yaşayan organizmaların filotik bağları sadece var. Her filot bir şeye bağlıdır ve bu şey kanalıyla başka bir şeye ve bu başka şey kanalıyla da... canlı hücreler ve organizmalar bu bağlantıların yapılabildiği düzeylerin ikisi.”

“Evet,” dedi Miro. “Yaşayan şeyler, bağlanır.”

Valentine omzunu silkerek başıyla onayladı. Bu belki hiç kanıtlanamayacaktı, fakat Miro kurgularında bunu bir önerme olarak almak istiyorsa, sakıncası yoktu.

Bilgisayar-Miro sözü yeniden devraldı. “Benim düşündüğüm bağlantının dayanıklılığı. Bağlanmış bir yapı kırıldığı zaman -bir molekülün parçalanması gibi- eski filotik bağ bir süre kalır. Artık fiziksel olarak birbirine bağlı olmayan parçalar, filotik olarak bir süre bağlı kalırlar. Ve parçacık küçüldükçe, özgün yapının kırılmasından sonra bağlantı daha uzun süre devam eder ve parçalar yeni bağlantılara daha yavaş geçerler.”

Jakt kaşlarını çattı. “Ben nesneler küçüldükçe her şeyin daha hızlı olduğunu sanırdım.”

“Bu bir karşı-sezgi,” dedi Valentine.

“Bir nükleer füzyondan sonra, filotik ışınların kendilerini toparlayarak dönmeleri saatler alır,” dedi bilgisayar-Miro. “Bir atomdan daha küçük parçalara ayrılınca, parçacıklar arasında filotik bağlantılar çok daha uzun sürer.”

“Ansible da bu şekilde çalışır,” dedi Miro.

Valentine ona daha dikkatle baktı. Neden bazen kendi sesiyle, bazen de bilgisayar kanalıyla konuşuyordu? Program onun kontrolü altında mıydı, değil miydi?

“Bir Ansible’ın prensibi şöyle,” dedi bilgisayar-Miro, “bir mesonu güçlü bir manyetik alanda durdurun, onu ikiye ayırın ve parçalarını birbirlerinden ne kadar uzağa taşırsanız taşıyın, filotik bağlar hâlâ onları bağlamakta olacaktır. Ve bağlantı anlıktır. Eğer bir parça, döner veya titreşirse ve bu hareket kesinlikle aynı anda karşıdaki parça tarafından fark edilirse, bu iki parça isterse birbirinden ışık yılları boyunca ayrılmış olsun, hareketin, ışının tamamı boyunca taşınması hiç zaman almaz. Kimse bunun neden çalıştığını anlamıyor, ama çalıştığı için memnunuz. Ansible olmadan, insan dünyaları arasında anlamlı bir iletişim kurmak mümkün olmazdı.”

“Lânet olsun, ***şimdi*** de anlamlı bir iletişim yok,” dedi Jakt. “Ve eğer Ansible’lar olmasaydı, şu anda Lusitania’ya ilerleyen savaş gemileri olmayacaktı.”

Ancak, Valentine Jakt'ı dinlemiyordu. Miro'yu izliyordu. Bu kez Valentine onun dudaklarını ve çenesini, hafifçe, sessizce, oynattığını görmüştü. Miro'nun bilgisayar görüntüsü kesinlikle o sessizce konuştuktan sonra konuşmuştu. Zaten kendini başka türlü bir düşünceye kaptırması saçma olurdu, bilgisayarı kontrol eden başka kim olabilirdi ki?

"Bu bir hiyerarşi," dedi görüntü. "Yapı ne kadar karmaşık olursa, değişim tepkisi o kadar çabuk olur. Bu sanki parçacık küçüldükçe daha aptal oluyor ve bu nedenle artık başka bir yapının parçası olduğu gerçeğini algılaması yavaşlıyormuş gibi bir şey."

"Şimdi de insan olmayan bir şeye insan kişiliği yerleştiriyorsun," dedi Valentine.

"Belki," dedi Miro, "Belki de yerleştirmiyorum."

"İnsan varlığı organizmadır," dedi görüntü. "Fakat insan filotik bağları bütün diğer yaşam biçimlerinin ötesine uzanır."

"Şimdi de bin yıl önce Ganjlardan gelen zımbırtıdan bahsediyorsun," dedi Valentine. "Kimse o deneylerden tutarlı bir sonuç elde edemedi." Araştırmacılar -hepsi Hindu ve sofuydu- insan filotik bağlarının, diğer organizmaların tersine, doğrudan gezegenin çekirdeğine uzanıp diğer yaşam ve maddelere bağlanmadığını gösterdiklerini iddia etmişlerdi. Daha ziyade, insanların filotik ışınlarının sık sık diğer insanlarla, en çok da ailelerinkiyle, fakat bazen öğretmen ve öğrencilerin, bazen de yakın bir şekilde birlikte çalışanların, araştırmacıların kendileri dâhil, bağlandıklarını iddia etmişlerdi. Ganjlılar, insanlarla diğer bitki ve hayvan hayatı arasındaki farkın, bazı insanların ruhlarının daha yüksek bir düzeye, neredeyse kusursuzluğa yükseldiğinin bir kanıtı olduğu sonucuna varmışlardı. Kusursuz Olan'ların birleşerek dünyayla birlikte tek yaşam halinde bütünleştiklerini düşünüyorlardı. "Bu tümüyle hoş ve gizemli, fakat Ganj Hinduları dışında artık kimse bunu ciddiye almıyor."

"Ben alıyorum," dedi Miro.

"Herkes kendi yoluna," dedi Jakt.

"Metafiziği kastediyorsun, değil mi?" dedi Valentine.

Yanıt veren Miro'nun görüntüsüydü. “En hızlı değişenler, insanlar arasındaki filotik bağlardır ve Ganjlıların kanıtladığı şey bunların insan iradesini yanıtladıkları. Eğer sizi ailenize bağlayan güçlü duygularınız varsa, o zaman sizin filotik ışınlarınız birbirine sarılır ve bir bütün olursunuz, tıpkı bir moleküldeki diğer atomların bir bütün oldukları gibi.”

Yaklaşık iki bin yıl kadar önce, Ender Mindanao'da öldürülmüş bir ihtilâlci hakkında konuşurken, bunu ilk kez duyduğu zaman, Valentine bu hoş bir fikir diye düşünmüştü. Sonra o ve Ender, Ganj deneylerinin, erkek ve kız kardeş olarak, onların da bağlanmış olduklarını gösterip göstermediği konusunda fikir yürütmüşlerdi. Çocukken aralarında böyle bir bağ olup olmadığını ve Ender Savaş Okulu'na götürülüp altı yıl ayrı kaldıkları zaman da bu bağın devam edip etmediğini merak etmişlerdi. Ender bu fikri çok sevmişti, Valentine de öyle, fakat bu tek konuşmadan sonra, bir daha konu hiç açılmamıştı. İnsanlar arasındaki filotik bağlar kadının belleğinde hoş bir fikir olarak kataloglanmıştı. “İnsanın birliği mecazının fiziksel bir benzeşmesi olması hoş bir şey,” dedi Valentine.

“Dinle!” dedi Miro. Valentine'in bu fikri “hoş” diye geçiştirmesine izin vermeyeceği belliydi.

Görüntüsü tekrar onun adına konuştu. “Eğer Ganjlılar haklıysa, o zaman bir insan diğer bir insanla bağlanmak isteyince, bir topluma karşı bir taahhüde girince, bu sadece sosyal bir olay değildir. Aynı zamanda fiziksel bir olaydır. Filot, aklımızın kavrayabildiği en küçük fiziksel parçacık -eğer fiziksel bir kütlesi ve süre- durumu olmayan bir şeye parçacık diyebiliyorsak- insan iradesine yanıt verecek biçimde davranır.”

“İşte bu nedenle bir insanın Ganjlıların deneylerini ciddîye alması çok zor.”

“Ganjlıların deneyleri dikkatli ve dürüsttü.”

“Fakat kimse asla aynı sonuçlara ulaşamadı.”

“Kimse aynı deneyleri yapacak kadar onları ciddîye almadı. Bu seni şaşırttı mı?”

"Evet," dedi Valentine. Fakat sonra, bilimsel basında bu fikrin ne kadar alay konusu olduğunu, bu arada çılgın destekçiler tarafından kapılarak aşırı uçtaki düzinelerce dine yamandığını hatırladı. Böyle şeyler olunca, bir bilim adamı bu tür bir projeyi destekleyecek fonu nereden bulabilirdi? Başkaları onun metafizik bir dinin taraftarı olduğunu düşünürlerse, bir bilim adamı kariyer sahibi olmayı nasıl ümit edebilirdi? "Hayır, sanırım şaşırtmadı." Miro-Görüntü başıyla onayladı. "Eğer filotik ışın insan iradesine yanıt verecek biçimde davranıyorsa, bütün filotik bağların istençli olduğunu varsayamaz mıyız? Her parçacık, madde ve enerjinin tamamı, neden evrendeki her gözlemlenebilen olay, bireylerin istençli davranışı olmasın?"

"Şimdi Ganj Hinduizmi'nin de ötesindeyiz," dedi Valentine. "Bunu ne kadar ciddîye almalıyım? Senin bahsetmekte olduğun Animizm. En ilkel din türü. Her şey canlı. Taşlar, okyanuslar ve..."

"Hayır," dedi Miro. "Yaşam, yaşamdır."

"Yaşam, yaşamdır," dedi bilgisayar programı. "Bir tek filotun, bir tek hücrenin moleküllerini birbirine bağlayacak, ışınlarını bir tek ışında birleştirecek kadar iradesi varsa. Daha güçlü bir filot, bir çok hücreyi tek bir organizma halinde birleştirebilir. Hepsinin en güçlüsü de zeki varlıklardır. Filotik bağlantılarımızı istediğimiz yere bağışlayabiliriz. Hatta akıllı yaşamın filotik temeli, bilinen diğer akıllı türlerde daha da belirgin. Bir Pequenino ölüp üçüncü hayata geçtiği zaman, onun kimliğini koruyan ve onu bir memeli cesedinden canlı bir ağaca dönüştüren, güçlü iradesi olan filottur."

"Yeniden doğuş," dedi Jakt. "Filot da ruh."

"Her neyse, domuzcuklarda oluyor," dedi Miro.

"Ana Kraliçe'de de," dedi Miro-Görüntü. "Filotik bağlantıları keşfetmemizin ana nedeni böceklerin ışıktan hızlı bir şekilde birbirleriyle iletişim kurduklarını görmemizdir, bu bize bunun mümkün olduğunu gösterdi. Birey böceklerin hepsi Ana Kraliçe'nin bir parçasıdır; onlar onun eli ayağı, o da onların

beyni gibidir, milyonlarca vücuttan oluşan tek bir organizma. Ve aralarındaki tek bağlantı da filotik ışınlarının uzantısıdır."

Bu Valentine'in şimdiye kadar hiç algılamamış olduğu bir evren tablosuydu. Elbette; bir tarih ve biyografi yazarı olarak fizik konusunda bilgisiz olduğundan, daha doğrusu bu konuda derin bir şekilde eğitilmediğinden, genellikle her şeyi insanlar ve toplumlarla ilgili olarak algılardı. Belki bir fizikçi bu fikrin tümüyle saçma olduğunu hemen anlardı. Ama o zaman, o fizikçi belki de kendi bilim toplumunun genel düşüncesine o kadar kilitlenmiş olurdu ki, bildiği her şeyin anlamını değiştiren bir fikri kabul etmek onun için daha zor olurdu. Doğru olsalar bile.

Ve kendisi bu fikri, doğru olmasını isteyecek kadar sevmişti. Birbirine fısıldayan trilyonlarca âşık arasında, biz biriz, bazıları gerçekten böyle olabilir miydi? Kendilerini tek bir ruh gibi hissedecek kadar birbirine bağlı milyarlarca aile arasında, gerçeğin en temel düzeyi olarak, bunun doğru olduğunu düşünmek çok hoş olmaz mıydı?

Ancak, Jakt bu fikirden fazla heyecan duymamıştı. "Ana Kraliçe'nin varlığından bahsetmememiz gerektiğini, bunun Ender'in sırrı olduğunu sanıyordum," dedi.

"Önemli değil," dedi Valentine. "Bu odadaki herkes biliyor."

Jakt ona sabırsız bakışıyla baktı. "Lusitania'ya Yıldızyolu Kongresi'ne karşı mücadelede yardımcı olmak için gittiğimizi sanıyordum. Bütün bunların gerçek dünyayla ilgisinin ne olduğunu anlamıyorum."

"Belki hiç yok," dedi Valentine. "Belki her şeyiyle ilgili."

Jakt bir an yüzünü ellerinin arasına aldı, sonra kadına aslında gülümseme olmayan bir gülümsemeyle baktı. "Kardeşin Trondheim'i terk ettiğinden beri böyle doğaüstü bir şey söylediğini duymamıştım."

Jakt'ın özellikle bunu kastettiğini bildiği için, bu söz Valentine'i incitti. Bunca yıldan sonra, Jakt hâlâ onun Ender'le olan ilişkisini kıskanıyor muydu? Kendisi için bir anlamı olmayan şeylere Valentine'in ilgi duymasına hâlâ alınıyor muydu? "O gittiği zaman," dedi Valentine, "ben kaldım."

Aslında, önemli olan deneyi geçtim, diyordu. Benden şimdi neden kuşkulanıyorsun?

Jakt utanmıştı. Onunla ilgili en iyi şeylerden biri, haksız olduğunu anladığı anda hemen geri çekilmesiydi. “Ve sen gittiğin zaman,” dedi Jakt, “ben de seninle geldim.” Valentine bunu şöyle algıladı; seninle beraberim, Ender’i artık gerçekten kıskanmıyorum ve seni yaraladığım için üzgünüm. Daha sonra, yalnız oldukları zaman, bunları tekrar açıkça konuşacaklardı. Bu, her iki taraf da kuşku ve kıskançlık içinde Lusitania’ya varmadan halledilecekti.

Elbette Miro, Jakt ve Valentine’in şimdiden ateşkes ilân ettiklerinin farkında değildi. Sadece aralarındaki gerilimi fark etmiş ve buna kendisinin neden olduğunu sanmıştı. “Üzgünüm,” dedi Miro. “Bunu kastet...”

“Tamam,” dedi Jakt, “çizginin dışına çıkmıştım.”

Valentine kocasına gülümseyerek, “Bir çizgi yok,” dedi. Jakt da ona gülümsedi.

Miro'nun görmeyi beklediği de buydu; gözle görülür şekilde rahatladı.

“Devam et,” dedi Valentine.

“Hepsini bir armağan olarak kabul et,” dedi Miro-Görüntü. Valentine dayanamadı, yüksek sesle güldü. Gülüşünün nedeni kısmen şu gizemli Ganj-ruh-filot ilişkisi yutulamayacak kadar büyük ve saçma bir önerme olduğu için, kısmen de kendisiyle Jakt arasındaki gerilimi kaldırmak içindi. “Kusura bakma,” dedi. “Bu son derece büyük bir ‘armağan’, eğer bu bir başlangıçsa, sonuç kısmını duymak için sabırsızlanıyorum.”

Miro, onun kahkahalarının nedenini anlayarak, gülümsedi. “Düşünecek bol vaktim oldu,” dedi. “Bu gerçekten yaşamın ne olduğu hakkındaki fikirlerimdi. Evrenin davranışı üzerine her şey. Fakat size söylemek istediğimiz ve sanırım, fikrinizi de almak istediğimiz, başka bir şey var.” Jakt’a döndü. “Ve bunun Lusitania Filosu’nu durdurmakla oldukça ilgisi var.”

Jakt gülümsedi ve başıyla onayladı. “Ara sıra önüme bir kemik atılmasına çok memnun olurum.”

Valentine en şirin gülümsemesiyle ona gülümsedi. “Öyleyse, daha sonra ben birkaç kemik kırdığım zaman mutlu olacaksın.” Jakt yeniden güldü.

“Devam et Miro,” dedi Valentine.

Yanıtlayan Miro'nun görüntüsüydü. “Eğer filotların davranışı tümüyle gerçek ise, o zaman filotların çoğunun sadece bir meson gibi davranacak veya bir nötron oluşturacak biçimde bileşebilecek kadar akıllı ve güçlü olabilecekleri ortada. İçlerinden çok azı canlı olmak, bir organizmayı yönetmek için irade gücüne sahiptir. Ve çok küçük bir kısmı da akıllı bir organizmayı kontrol edebilecek -hayır, olabilecek- kadar güçlüdür. Fakat yine de en karmaşık ve akıllı varlık -Ana Kraliçe, örneğin- çekirdektedir, sadece tek bir filot, tıpkı diğerleri gibi. Doldurması gereken özel rol sayesinde kimlik ve hayat kazanır, fakat bir filot nedir?”

“Benim kişiliğim - benim iradem - bir atom altı parçacık mı?” diye sordu Valentine.

Jakt gülümsedi ve başıyla onayladı. “Eğlenceli bir fikir,” dedi. “Ayakkabım ve ben kardeşiz.”

Miro solgunca gülümsedi. Ancak, Miro-Görüntü yanıtladı. “Eğer bir yıldız ve bir hidrojen atomu kardeş iseler, o zaman evet, seninle ve ayakkabın gibi genel nesneleri yapan filotlar arasında bir akrabalık var.”

Valentine, Miro-Görüntünün konuşmasından hemen önce Miro’nun sessizce konuşmamış olduğuna dikkat etti. Miro ona o anda gerekli bilgiyi vermeden Miro-Görüntüsünü yaratan bilgisayar nasıl yıldızlar ve hidrojen atomları hakkında benzeşme yapabilirdi? Valentine, kendi başına böyle çapraşık ama uygun bir konuşma üretebilen bir bilgisayar programını hiç duymamıştı.

“Ve belki de evrende şimdiye kadar bilmediğiniz başka akrabalıklar da vardır,” dedi Miro-Görüntü. “Belki tanımamış olduğunuz başka bir yaşam vardır.”

Miro’yu izlemekte olan Valentine onun biraz kaygılı olduğunu gördü. Altüst olmuştu. Miro-Görüntünün şimdi yapmakta olduğu şeyi beğenmemiş gibiydi.

“Ne tür bir yaşamdan bahsediyorsun?” diye sordu Jakt. “Evrende fiziksel bir görüngü var, çok ortak bir şey, yani tümüyle açıklanamayan ve yine de herkesin olduğu gibi kabul ettiği, kimsenin neden ve nasıl olduğunu ciddî bir şekilde araştırmadığı bir şey. İşte bu: Ansible bağlantıların hiçbiri şimdiye kadar kesilmedi.”

“Saçma,” dedi Jakt. “Geçen yıl Trondheim’deki Ansible’ların biri altı ay süreyle hizmet dışıydı; sık sık olmuyor, ama oluyor.” Miro’nun dudakları yine hareketsizdi; ama görüntü yine hemen cevap verdi. Miro’nun artık onu kontrol edemediği belliydi. “Ansible’ların asla bozulmadığını söylemedim. Bağlantıların -ayrılan mesonları birleştiren filotik uzantıların-asla kesilmediğini söyledim. Ansible’ın makineleri bozulabilir, yazılımlar hata yapabilir, fakat bir Ansible içindeki hiçbir meson parçası, başka bir yerel meson hatta yakın gezegenle olan filotik uzantısının değişmesine izin vermez.”

“Elbette, manyetik alan parçayı tutar,” dedi Jakt.

“Bölünmüş mesonlar doğada onların doğal olarak nasıl davrandıklarını yeterince inceleyebileceğimiz kadar çok dayanmazlar,” dedi Valentine.

“Bütün standart yanıtları biliyorum,” dedi görüntü. “Hepsi saçma. Tıpkı doğru yanıtı bilmeyen ve araştırmaya gerek görmeyen ebeveynlerin çocuklarına verdikleri cevaplar gibi. İnsanlar hâlâ Ansible’a sihirli bir şeymiş gibi davranıyorlar. Herkes Ansible’ların durmadan çalışmasından yeterince memnun; eğer neden olduğunu bulmaya çalışırlarsa, sihir bozulabilir ve sonra Ansible'lar durabilir.”

“Kimse böyle hissetmiyor,” dedi Valentine.

“Herkes hissediyor,” dedi görüntü. “Yüzyıllarca, binlerce, hatta üç bin yıl sürse bile, bu bağlantıların biri şimdi kırılmış olmalıydı. O meson parçalarından biri filotik ışınını oynatmış olmalıydı, fakat hiç yapmadılar.”

“Neden?” diye sordu Miro.

Valentine önce Miro’nun konuşmasını güçlendirmek için etkili olsun diye soru sorduğunu sandı. Fakat hayır, o da

diğerleri gibi görüntüye bakıyor, ondan hepsine nedenini açıklamasını istiyordu.

“Bu programın senin fikirlerini açıklayacağını sanıyordum,” dedi Valentine.

“Öyleydi,” dedi Miro, "Ama artık değil.”

“Ya eğer Ansible’ların filotik bağlarının arasında yaşayan bir varlık varsa?” diye sordu görüntü.

“Bunu yapmak istediğinden emin misin?” diye sordu Miro. Tekrar ekrandaki görüntüyle konuşuyordu.

Ve ekrandaki görüntü, Valentine’in şimdiye kadar hiç görmemiş olduğu genç bir kadının yüzü olarak değişti.

“Ya eğer insan evrenindeki her dünyayı ve her yıldız gemisini birleştiren Ansible’ları birleştiren filotik ışınlar ağında yaşayan bir varlık varsa? Ya eğer kendisi bu filotik bağlantılardan oluşuyorsa? Ya eğer onun düşünceleri ayrılmış parçaların dönmesi ve titreşimiyle oluşuyorsa? Ya eğer onun belleği her dünyanın ve her geminin bilgisayarlarına yerleşmişse?”

“Kimsin sen?” diye sordu Valentine, doğrudan görüntüye doğru konuşarak.

“Valentine, seni Jane ile tanıştırayım,” dedi Miro. “Ender’in dostu, benim de.”

“Jane.”

Demek Jane Yıldızyolu Kongresi bürokrasisindeki bir gizli grubun kod adı değildi. Jane bir bilgisayar programıydı, bir yazılım parçası.

Hayır. Eğer az önce söyledikleri doğruysa, o zaman Jane bir bilgisayar programından çok fazlaydı. O filotik ışınların ağında yaşayan, belleğini bütün dünyaların bilgisayarlarında depolayan bir varlıktı. Eğer haklıysa, o zaman filotik ağ - Ansible’dan Ansible’a her dünyayı çaprazlama dolaşan ağ- onun vücuduydu, onun maddesi. Ve o istediği için filotik bağlantılar hiç kesilmeden çalışmaya devam ediyordu.

“Şimdi ben büyük Demosthenes’e soruyorum,” dedi Jane. “Ben bir Raman mıyım yoksa Varelse mi? Canlı mıyım? Yanıtına ihtiyacım var, çünkü Lusitania Filosu’nu

durdurabileceğimi sanıyorum. Fakat bunu yapmadan önce, bilmem gerek: uğruna ölmeye değer mi bu?”

* * *

Jane’in sözleri Miro’nun kalbine bıçak gibi saplandı. Jane filoyu durdurabilirdi, Miro bunu o anda görmüştü. Kongre K. D. aygıtını filonun birkaç gemisiyle yollamış, fakat onlara kullanma emri henüz gönderilmemişti. Jane’in haberi olmadan bu emri yollayamazlardı ve o da Ansible iletişime olan bütün hâkimiyetiyle, emir yollanmadan önce ona müdahale edebilirdi.

Ancak sorun, Kongre onun varlığını -ya da en azından bir şeyin yanlış gittiğini- hissetmeden bunu yapamayacak olmasıydı. Eğer filo emri almadığını teyit edecek olursa, sadece yeniden gönderilecekti, sonra yeniden, sonra yeniden. Mesajları ne kadar engellerse, birisinin Ansible bilgisayarlar üstünde olağanüstü derecede kontrole sahip olduğu, Kongre için daha belirginleşecekti.

Sahte alındılar yollayarak bundan kaçınabilirdi, fakat bundan sonra da filonun öldürme emriyle ilgili bilgisi olduğuna dair aldatmacayı devam ettirebilmek için, gemilerle filo arasındaki ve filo ile gezegenlerdeki istasyonlar arasındaki bütün iletişimi kontrol etmesi gerekecekti. Jane’in muazzam yeteneklerine karşın, kısa sürede bu onun ötesine geçerdi, aynı anda yüzlerce hatta binlerce şeye dikkat edebilirdi, fakat başka hiçbir şeyle ilgilenmese de, Jane’in bunun gerektirdiği tüm yönetimi yapabilmesinin imkânsız olduğunu Miro’nun anlaması uzun sürmedi.

O veya bu şekilde sır ortaya çıkacaktı. Ve Jane planını açıklarken, Miro onun haklı olduğunu biliyordu, en iyi seçimi, varlığını açığa vurmadan yapabileceğinin en iyisi, filoyla gezegenlerdeki istasyonların ve filodaki gemilerin arasındaki tüm Ansible iletişimi kesmekti. Her gemiyi soyutlanmış,

mürettebatını da ne olduğunu merak eden ve görevlerini terk etmekten veya ilk aldıkları emre uymaktan başka çareleri olmayan bir halde bırakmaktı. Ya oradan uzaklaşacaklardı, ya da Küçük Doktor'u kullanma yetkileri olmadan Lusitania'ya varacaklardı.

Ancak, bu arada, Kongre bir şeyler olduğunu anlayacaktı. Kongre'nin normal bürokratik yetersizliği nedeniyle kimsenin neler olduğunu hiç anlayamaması olasılığı da vardı. Fakat eninde sonunda birisi olanlar için doğal veya İnsani açıklaması olmadığını anlayacaktı. Birisi Jane'in -ya da onun gibi bir şeyin- var olması gerektiğini fark edecek ve Ansible iletişimi kesmenin onu öldüreceğini anlayacaktı. Bunu bir kez anladıkları zaman, Jane kesinlikle ölecekti.

"Belki gerekmez," diye Miro ısrar etti. "Belki onların harekete geçmesini engelleyebilirsin. Gezegenler arası iletişime müdahale edersin, böylece Ansible iletişimi kesme emrini veremezler."

Kimse cevap vermedi. Miro bunun nedenini biliyordu: Jane, gezegenler arası iletişime sonsuza kadar müdahale edemezdi. Her gezegenin hükümeti kendi başına er geç aynı sonuca varacaktı. Jane yıllarca, on yıllarca, asırlarca devamlı savaş halinde olacaktı. Fakat o daha fazla güç kullandıkça, insanlık ondan daha çok nefret edecek ve korkacaktı. Eninde sonunda öldürülecekti.

"O zaman bir kitap," dedi Miro. "Tıpkı Ana Kraliçe ve Hegemon gibi. Human'ın Hayatı gibi. Ölülerin Sözcüsü bunu yazabilir. Onları bunu yapmamaya ikna etmek için."

"Belki," dedi Valentine.

"Jane ölemez," dedi Miro.

"Ondan bunu göze almasını isteyemeyeceğimizi biliyorum," dedi Valentine. "Fakat Ana Kraliçe ve Pequeninolari kurtarmanın tek yolu bu..."

Miro öfkeden köpürüyordu. "Sen onun ölümü hakkında konuşabilirsin! Jane senin için ne ki? Bir program, bir yazılım parçası. Ama o öyle değil, o gerçek, o Ana Kraliçe kadar gerçek, domuzcukların her biri kadar gerçek... "

“Sanırım senin için daha da gerçek,” dedi Valentine.

“Gerçek gibi,” dedi Miro. “Unutma, domuzcukları kardeşlerim kadar tanırım… ”

“Ama onları yok etmenin belki de törel açıdan gerekli olduğu hakkında düşünebildin.”

“Sözlerimi çarpıtma.”

“Onları çarpıtmıyorum,” dedi Valentine. "Onları kaybetmeyi düşünebilirsin, çünkü senin için zaten kayboldular. Ancak, Jane’i kaybetmek…”

“Benim dostum olması, onu savunmayacağım anlamına mı geliyor? Ölüm veya yaşam kararları sadece yabancılar tarafından mı verilebiliyor?”

Jakt’ın alçak ve derin sesi tartışmayı kesti. “İkiniz de sakin olun. Bu sizin kararınız değil, Jane’in kararı. Kendi hayatının değerini takdir etmeye hakkı var. Bir filozof değilim, ama bunu biliyorum.”

Valentine, “Doğru söyledin,” diye yanıtladı.

Miro Jakt’ın haklı olduğunu biliyordu, bu Jane’in kendi seçimiydi. Ama buna dayanamıyordu, çünkü neyi seçeceğini biliyordu. Seçimi Jane’e bırakmak, ondan bunu yapmasını istemekle aynı şeydi. Ama yine de sonunda seçim ona ait olacaktı. Hatta ona neye karar vereceğini sormasına bile gerek yoktu. Şu anda ışık hızına çok yakın bir hızla yol aldıklarından, özellikle Jane için zaman çok hızlı geçiyordu, bu nedenle belki de çoktan kararını vermişti.

Bu, katlanılamayacak kadar fazlaydı. Jane’i kaybetmek dayanılmaz bir şey olacaktı; sadece bunu düşünmek bile Miro’nun huzurunu bozmuştu. Bu insanların önünde böyle zayıflık göstermek istemiyordu. İyi insanlar, onlar iyi insanlardı, ama Miro onların kontrolünü kaybettiğini görmelerini istemiyordu. Bu nedenle öne eğildi, dengesini buldu, kendini koltuğundan kaldırdı. İsteklerine sadece birkaç kası yanıt verebildiğinden bu çok zordu ve köprüden kendi bölmesine yürümek yoğun bir dikkat gerektiriyordu. Kimse onu izlemedi, hatta ona hitap bile etmedi. Buna memnun oldu.

Odasında yalnız, ranzasına uzandı ve Jane'i çağırdı. Ama yüksek sesle değil. Sessizce konuştu, çünkü Jane ile konuşurken alışık olduğu şey buydu. Gerçi bu gemide bulunan diğerleri de onun varlığını biliyorlardı, ama Miro'nun şimdiye kadar Jane'i gizli tutmak için edindiği alışkanlıklarını terk etmeye niyeti yoktu.

"Jane," dedi yavaşça.

"Evet," dedi kulağındaki ses. Her zamanki gibi, onun yumuşak sesinin görünmeyen, fakat yakın, çok yakın bir kadından geldiğini hayal etti. Onu daha iyi hayal edebilmek için gözlerini kapadı. Soluğu onun ensesinde. Kendisiyle konuşurken ve o sessizce yanıtlarken sallanan saçları yüzünde.

"Karar vermeden önce Ender'le konuş," dedi Miro.

"Danıştım bile. Az önce, sen bunları düşünürken."

"Ne dedi?"

"Emir gerçekten verilinceye kadar hiçbir şey yapmamamı. Hiçbir şeye karar vermememi."

"Doğru. Belki de bunu yapmazlar."

"Belki. Belki de farklı politikaları olan yeni bir grup iktidara gelir. Belki bu grup fikrini değiştirir. Belki Valentine'in propagandası başarılı olur. Belki filoda bir isyan çıkar."

Bu sonuncusu o kadar olanaksızdı ki, Miro, Jane'in emrin gönderileceğine kesinlikle inandığını anladı.

"Ne zaman?" diye sordu.

"Filo on beş yıla kadar orada olacak. Bu iki gemi oraya vardıktan bir yıl veya daha az bir süre sonra. Yolculuğumuzu böyle zamanladım. Emir belki biraz daha önce gönderilmiş olur. Belki oraya varmamızdan altı ay önce; gemiler, gemi saatine göre, ışık hızından ayrılıp, normal hızlarına inmeden sekiz saat önce.

"Bunu yapma," dedi Miro.

"Karar vermedim."

"Evet, verdin. Yapmaya karar verdin."

Jane bir şey söylemedi.

"Beni terk etme," dedi Miro.

“Mecbur olmazsam dostlarımı terk etmem,” dedi Jane. “Bazı insanlar bunu yapar, ama ben yapmam.”

“Sadece yapma,” dedi Miro yeniden. Ağlıyordu. Acaba Jane bunu görebiliyor, kulağındaki mücevher kanalıyla hissedebiliyor muydu?

“Deneyeceğim.”

“Başka bir yol bul. Onları durduracak başka bir yol bul. Kendini filotik ağın dışında bırakacak bir yol bul, böylece seni öldüremezler.”

“Ender’in söylediği de bu.”

“O zaman yap.”

“Böyle bir yol arayabilirim, ama var olup olmadığını kim bilir?”

“Olmalı.”

“Bu nedenle bazen canlı olup olmadığımı merak ediyorum. Siz yaşayan yaratıklar, bir şeyi çok istediğiniz zaman, olması gerektiğini düşünüyorsunuz. Bu, bir şeyi bütün kalbinizle istemeniz, sanki onu gerçekleştirecekmiş gibi.”

“Eğer bir şeyin var olduğuna inanmazsan, onu nasıl arayabilirsin?”

“Arasam da aramasam da,” dedi Jane. “İnsanlar gibi dikkatim dağılmaz veya sıkılmam. Başka bir şey düşünmeye çalışacağım.” “Şunu da düşün,” dedi Miro. “Kim olduğunu düşün. Zihninin nasıl çalıştığını. Öncelikle, hayata nasıl geldiğini anlamadan, onu nasıl kurtaracağını bulamazsın. Ve bir kez kendini anladıktan sonra… ”

“Sonra belki kendimi kopyalar ve bir yere depolarım.”

“Belki.”

“Belki,” diye yankıladı Jane.” Ama Miro onun buna inanmadığını biliyordu, kendisi de inanmıyordu. Jane, Ansible’ların filotik ağında bulunuyordu; belleğini her dünyadaki ve her gemideki bilgisayarlara depolayabilirdi, ama kişiliğini, filotik bağ ağına ihtiyacı olmasa bile, hiçbir yere koyamazdı.

Ancak.

“Ya Lusitania’daki baba ağaçlar? Filotik yoldan iletişiyorlar, değil mi?”

“Bu aynı şey değil,” dedi Jane. “Dijital değil. Ansible’lar gibi kodlanmamış.”

“Dijital olmayabilir, fakat bilgi bir şekilde transfer ediliyor. Filotik yoldan ***çalışıyor*** ve Ana Kraliçe de, o da böceklerle bu yoldan iletişiyor.”

“Onda hiç şans yok,” dedi Jane. “Yapı çok basit. Onlarla iletişimi bir ağ kanalıyla olmuyor. Hepsi sadece ona bağlı.”

“Kendinin bile nasıl çalıştığını bilmezken, bunun işe yaramayacağını nereden biliyorsun?”

“Pekâlâ, bunu düşüneceğim.”

“Sıkı düşün,” dedi Miro.

“Sadece bir düşünme yolu biliyorum,” dedi Jane.

“Yani buna ***önem*** ver demek istiyorum.”

Jane aynı anda bir sürü düşünce dizisini izleyebilirdi, ama düşünceleri bir sürü öncelikli önem katmanı arasında bölünmüştü. Miro onun kendisini incelemesini alt düzey önem katmanlarından birine yollamasını istemiyordu.

“Önem vereceğim,” dedi Jane.

“O zaman bir şey düşüneceksin,” dedi Miro. “Düşüneceksin.” Jane bir süre cevap vermedi. Miro bunun konuşmanın sona erdiği anlamına geldiğini sandı. Düşünceleri dolaşmaya başladı. Jane olmadan, kendisi hâlâ bu vücudun içindeyken, yaşamı nasıl olacaktı? Bu Lusitania'ya varmadan önce olabilirdi. Ve eğer böyle olursa, bu yolculuk hayatının en büyük hatası olurdu. Işık hızında yolculuk yaparak gerçek zamandan otuz yıl öne sıçramıştı. Jane ile beraber geçirilebilecek otuz yıl. O zaman onun kaybıyla başa çıkabilirdi. Ama onu şimdi, tanıdıktan sadece birkaç hafta sonra kaybetmek; gözyaşlarının kendine acımaktan ileri geldiğini biliyordu, fakat nasıl olsa yine de onları akıtacaktı.

“Miro,” dedi Jane.

“Ne var,” diye sordu Miro.

“Daha önce hiç düşünülmemiş bir şeyi nasıl düşünebilirim?” Miro bir an için onu anlamadı.

“Miro, insanların daha önce düşünüp mantıklı sonuçlarını bir yerlere yazmadıkları bir şeyi nasıl düşünebilirim?”
“Her zaman bazı şeyleri düşünüyorsun,” dedi Miro.
“Kavranması mümkün olmayan bir şeyi kavramaya çalışıyorum. İnsanların sormayı bile düşünmediği soruların yanıtlarını bulmaya çalışıyorum.”
“Bunu yapabilir misin?”
“Eğer orijinal bir fikir düşünemezsem, bu benim işe yaramaz bir bilgisayar programından başka bir şey olmadığım anlamına mı gelir?”
“Lânet olsun, Jane, çoğu insanın hayatı boyunca bir tek orijinal fikri olmaz.” Hafifçe güldü. “Bu onların yerde yaşayan işe yaramaz maymunlar oldukları anlamına mı gelir?”
“Ağlıyordun,” dedi Jane.
“Evet.”
“Benim buna bir çare bulabileceğimi sanmıyorsun. Öleceğimi sanıyorsun.”
“Senin bir çare bulabileceğine inanıyorum. Gerçekten. Fakat bu benim korkumu önlemiyor.”
“Benim öleceğimden mi korkuyorsun?”
“Seni kaybedeceğimden korkuyorum.”
“Bu o kadar kötü bir şey mi? Beni kaybetmek?”
“Oh, Tanrı’m,” diye fısıldadı Miro.
“Beni bir saat süreyle mi özlersin?” Jane ısrar etti. “Bir gün? Bir yıl?”
Jane ondan ne istiyordu? Gittiği zaman hatırlanacağına dair güvence mi? Birinin onu özlemesini mi? Neden bundan kuşku duyuyordu ki? Onu hâlâ yeterince tanımıyor muydu?
Belki de sadece zaten bildiği şeyler için tekrar güvence isteyecek kadar insanlaşmıştı.
“Sonsuza kadar,” dedi.
Bu sefer gülme sırası Jane’deydi, şaka yaparak, “O kadar uzun yaşamayacaksın,” dedi.
“Şimdi sen bana söyle.”
Bu kez sustuğu zaman, Jane geri gelmedi ve Miro düşünceleriyle baş başa kaldı.

* * *

Valentine, Jakt ve Plikt, öğrendikleri şeyler hakkında konuşarak, bunların ne anlama geldiği ve bundan sonra ne olabileceğini tahmin etmeye çalışarak birlikte köprüde kaldılar. Vardıkları tek sonuç, gelecek bilinemediği için, herhalde en kötü korkularından daha iyi olacak ve en iyi ümitlerinin yanına bile yaklaşamayacaktı. Zaten dünya her zaman böyle dönmüyor muydu?

“Evet,” dedi Plikt. “İstisnalar dışında.”

Plikt’in tarzı buydu. Öğreti yaptığı zamanların dışında çok az konuşurdu, ama konuştuğu zaman da konuşmayı bitiren bir tarzı vardı. Plikt köprüyü terk ederek o son derece rahatsız yatağına gitmek için ayağa kalktı; her zamanki gibi, Valentine onu diğer gemiye gitmesi için ikna etmeye çalıştı.

“Varsam ve Ro beni odalarında istemiyorlar,” dedi Plikt.

“Bir süre daha aldırmazlar,”

“Valentine,” dedi Jakt. “Plikt hiçbir şeyi kaçırmamak için diğer gemiye gitmek istemiyor.”

“Oh,” dedi Valentine.

Plikt sırıttı. “İyi geceler.”

Az sonra Jakt da köprüyü terk etti. Çıkarken elleri bir an Valentine’in omuzlarını tuttu. “Az sonra oradayım,” dedi kadın. Ve bunu o an için kastetmişti, onu hemen izlemeyi düşünüyordu. Tam aksine iyice düşünmek, insanlar tarafından bilinen tüm akıllı türlerin hepsini birden yok olmanın eşiğine getiren evreni anlamak için köprüde kaldı. Ana Kraliçe, Pequeninolar ve şimdi de türünün teki ve belki de var olabilecek tek örneği olan Jane. Akıllı hayatın gerçek bereketi ve ancak sadece birkaç kişi tarafından biliniyor. Ve hepsi öldürülmek için sırada.

İşlerin doğal akışının böyle olduğunu ve herzaman düşündüğü gibi üç bin yıl önce böceklerin yok edilmesinden

sorumlu olamayacağını Ender sonunda öğrenecekti. Soykırım evrenin içine işlemişti. Oyunun en büyük aktörlerine bile acıma yoktu.

Nasıl başka türlü düşünebilirdi ki? Neden akıllı türler diğer türlerin üstünde heyulâ gibi duran yok edilme tehdidinden ayrıcalıklı oluyordu.

Valentine sonunda terminalini kapatıp yatmak için ayağa kalktığı zaman, Jakt köprüyü terk edeli herhalde bir saat olmuştu. Ancak, bir dürtüyle, köprüden ayrılmadan önce bir an durdu ve havaya konuştu. “Jane?” dedi. “Jane?”

Bir yanıt yoktu.

Yanıt beklemesi için bir neden yoktu. Kulağında mücevheri taşıyan Miro’ydu. Miro ve Ender, ikisi. Jane’in aynı anda kaç kişiyi birden izlediğini merak etti. Belki de idare edebileceği en fazla iki kişiydi.

Veya belki de iki bin. Ya da iki milyon. Filotik ağdaki hayaletin sınırlamaları hakkında Valentine ne biliyordu ki? Jane onu işitse bile, Valentine’in ondan bu çağrısını yanıtlamasını beklemeye hakkı yoktu.

Valentine koridorda durdu, tam Miro’nun odasıyla kendisinin ve Jakt’ın paylaşmakta oldukları odanın arasında. Kapılar ses geçirmez değildi. Bölmenin içinden Jakt’ın hafif horlamasını duydu. Başka bir ses de işitti. Miro’nun soluğunu. Uyumuyordu. Ağlıyor olabilirdi. Bu gürültülü, ağır solukları tanımadan üç çocuğunu boş yere büyütmemişti.

Benim çocuğum değil, karışmamalıyım.

İterek kapıyı açtı; sessizdi, ama yatağın üstüne ışık düşmesine neden oldu. Miro hemen ağlamayı kesti, ama şiş gözleriyle ona baktı.

“Ne istiyorsun?” dedi.

Valentine odaya girdi ve onun ranzasının yanında yere oturdu, böylece yüzleri birbirinden birkaç santim uzaklıktaydı. “Kendin için hiç ağlamadın, değil mi?” dedi.

“Birkaç kez.”

“Ama bu gece onun için ağlıyorsun.”

Valentine yaklaştı ve kolunu ona dolayarak başını omzuna çekti.

"Hayır," dedi Miro. Ama geri çekilmedi. Ve birkaç saniye sonra Miro'nun kolları beceriksizce onu kucaklamak için uzandı. Artık ağlamıyordu ve birkaç saniye kadının onu kucaklamasına izin verdi. Belki yardımı olmuştu. Valentine'in bunu bilmesine imkân yoktu.

Sonra bitti. Miro geri çekildi, sırtüstü yatacak biçimde yuvarlandı. "Kusura bakma," dedi.

Valentine, "Bir şey değil," dedi. İnsanları söylediklerine göre değil, kastettiklerine göre yanıtlardı.

"Jakt'a söyleme," diye fısıldadı Miro.

"Söylenecek bir şey yok," dedi Valentine. "Güzel bir konuşma yaptık."

Kalktı ve arkasından kapıyı kapatarak odayı terk etti. Miro iyi bir çocuktu. Jakt'ın kendisi hakkında ne düşüneceğine aldırması Valentine'in hoşuna gitmişti. Ve bu geceki gözyaşlarının içinde kendine acıma da olsa ne çıkardı? Kendisi de böyle birkaç damla akıtmıştı. Keder, diye kendine hatırlattı, hemen hemen her zaman yas tutanın kaybıdır.

-5-
LUSİTANİA FİLOSU

"Ender, Yıldızyolu Kongresi'nin savaş filosu bize ulaştığı zaman, bu dünyayı yok etmeyi planladıklarını söylüyor."
"İlginç."
"Ölümden korkmuyor musun?"
"Geldikleri zaman burada olmak niyetinde değiliz."

Qing-jao artık elleri gizlice kanayan o küçük kız değildi. Tanrılarla konuşan olduğunu kanıtladığı andan itibaren hayatı değişmişti ve o günden beri tanrıların sesinin hayatına girmesine ve bunun ona toplum içinde verdiği role alışmıştı. Aslında tanrılar kastedilerek kendisine verilen ayrıcalıkları ve gösterilen saygıyı, babasının ona öğretmiş olduğu gibi, bir havaya girmeden, tanrılar ve insanlar sırtına gitgide daha ağır sorumluluklar yüklerken, daha da alçak gönüllü olarak karşılamayı öğrenmişti.

Qing-jao görevlerini ciddîye aldı ve onlardan keyif aldı. Son on yıl boyunca sert ve canlı bir eğitim sürecinden geçmişti. Diğer çocukların eşliğinde yaptığı -koşu, yüzme, at binme, kılıç savaşı, değnek savaşı, kemik savaşı- çalışmalarıyla vücudu biçimlenmiş ve eğitilmişti. Diğer çocuklarla birlikte, zihni dillerle dolmuştu; Stark, yıldızların ortak dili, bilgisayarlarda kullanılan dildi; Eski Çince, gırtlaktan şarkı gibi çıkar, pirinç kağıdına ve ince kuma fevkalade ideogramlarla çizilirdi; Yeni

Çince, sadece ağızdan konuşulur ve genel alfabeyle sıradan bir kağıt ve toprak üstüne yazılırdı. Onun bu dilleri diğer çocuklara oranla çok daha hızla, kolayca ve kusursuzca öğrenmesi Qing-jao dışında kimseyi şaşırtmamıştı.

Diğer eğitmenler ona tek olarak geliyorlardı. Bu şekilde bilim ve tarih, matematik ve müzik öğrendi. Ve her hafta babasına gider, onunla yarım gün geçirir, ona öğrendiği her şeyi anlatarak onun yanıtlarını dinlerdi. Onun beğenisi, odasına dönerken yol boyunca dans etmesine neden olurdu; babasının ılımlı bir tekdiri bile, kendisini çalışmaya geri dönecek kadar temiz hissedinceye değin saatlerce ders odasının tahta damarlarını izlemesine neden olurdu.

Eğitiminin diğer kısmı tamamen özeldi. Babasının tanrılara itaat etmeyi nasıl geciktirecek kadar güçlü olduğunu görmüştü. Tanrılar temizlik ayini istedikleri zaman, açlık, onlara itaat etme ihtiyacı o kadar şiddetli olurdu ki, reddedilemezdi. Ama yine de babası bir şekilde onu reddediyordu, en azından yeterince uzun bir süre için erteliyordu ve bu ayinleri hep gizliydi. Qing-Jao böyle bir gücün kendisinde de olmasını çok istiyordu, bu nedenle geciktirme konusunda kendisini eğitmeye başladı. Tanrılar onun bunaltıcı değersizliğini kendisine hissettirdikleri ve gözleri tahtaların damar çizgilerini aramaya başladığı zaman, ya da ellerini tahammül edilemeyecek kadar kirli hissettiği zaman, kendini o andaki olaylara yoğunlaştırıp bekliyor ve itaat etmeyi olduğunca geciktiriyordu.

Başlangıçta, eğer temizlenmeyi bir tam dakika erteleyebildiği takdirde, bu onun için bir zaferdi ve bu nedenle, direnci kırıldığı zaman, tanrılar ayini her zamankinden daha ağırlaştırarak ve daha zorlaştırarak onu cezalandırıyorlardı. Fakat kız vazgeçmeyi reddediyordu. O, Han Fei-tzu'nun kızıydı, değil mi? Ve zamanla, yıllar geçtikçe, o da babasının öğrendiğini öğrendi: şeffaf bir yeşimin içine hapsedilmiş tehlikeli bir ateş gibi, tanrıların gönderdiği ve kalbinin içinde yanan o müthiş ateşle, bir insanın açlıkla, onu kontrol ederek, sık sık saatlerce yaşayabileceğini öğrendi.

Sonra, yalnız olduğu zaman, kutuyu açıp o ateşi sadece bir tek müthiş patlamayla değil, ama yavaşça, peyderpey, başını eğip döşemenin çizgilerini izlediği sırada, ya da mukaddes leğenine eğilip sessizce ve düzenli bir şekilde ellerini süngertaşı, kül suyu ve ödağacıyla ovalayarak kutsal yıkanmasını yaptığı sırada, onu ışıkla doldururken serbest bırakırdı.

Böylece tanrıların öfkeli sesini, gizli ve kontrol altına alınmış bir tapınmaya dönüştürdü. Sadece ara sıra gelen ani sıkıntı anlarında kontrolünü kaybedip, bir öğretmen veya ziyaretçinin önünde kendini yere atıyordu. Bu aşağılanmaları, tanrıların onun üstündeki güçlerinin kesin olduğunu ve kendisini devamlı kontrol etmesine eğlenmek için izin verdiklerini ona göstermelerinin bir yolu olarak kabul etti. Bu kusurlu kontrolden memnundu. Yine de, babasının o kusursuz kendini kontrolüyle eşit olduğunu düşünmek küstahlık olurdu. Babasının olağanüstü asaleti tanrılar onu onurlandırdığı için gelmişti, bu nedenle de herkesin önünde gururunun kırılmasına gerek yoktu. Böyle bir onuru kazanmak için Qing-jao bir şey yapmamıştı.

Son olarak, haftada bir gün halkın erdemli çalışmasına yardım etmek de eğitimine dahildi. Erdemli çalışma, elbette halkın her gün bürolarında ve fabrikalarında yaptığı iş değildi. Erdemli çalışmanın anlamı, çeltik tarlalarındaki yıpratıcı çalışmaydı. Path'daki her erkek, kadın ve çocuk, baldırlarına kadar suya gömülmüş, kamburunu çıkarmış halde eğilerek bu işi yapmak ve pirinci hasat etmek ya da vatandaşlıktan ayrılmak zorundaydı. Qing-jao küçükken babası, "Atalarımızı işte böyle onurlandırıyoruz," diye ona açıklamıştı. "Onlara kimsenin onların işinden asla daha yüksek olmayacağını gösteriyoruz." Erdemli çalışmayla büyüyen pirinç kutsal olarak kabul edilirdi; tapınaklarda sunulur ve kutsal günlerde yenirdi; eve ait tanrılara küçük çanaklar içinde sunularak önlerine konurdu.

Bir kez, Qing-jao on ikisindeyken, hava son derece sıcaktı ve bir araştırma projesindeki işini bitirmekte istekliydi. "Bu gün

pirinç tarlalarına gitmeme izin verme," dedi öğretmenine. "Burada yapmakta olduğum şey çok daha önemli."

Öğretmen eğildi ve gitti, ama az sonra odasına babası geldi. Elinde ağır bir kılıç taşıyordu ve onu başının üstüne kaldırdığı zaman kız dehşet içinde bir çığlık attı. Kutsal bir konuda saygısızlık yaptığı için onu öldürecek miydi? Ama babası onu incitmedi, zaten bunu yapacağını nasıl düşünebilmişti? Bunun yerine, kılıç bilgisayar terminalinin üstüne indi. Metal parçalar büküldü; plastik parçalandı ve uçuştu. Makine yok edilmişti.

Babası sesini yükseltmedi. Bu söylediği en hafif fısıltıydı. "Birinci tanrılar, ikinci atalar, üçüncü halk, dördüncü yöneticiler, son olarak kendin."

Bu, Path'ın en berrak ifadesiydi. Bu, her şeyden önce bu dünyaya yerleşilmesinin nedeniydi. Qing-jao bunu unutmuştu: Eğer erdemli çalışmayı yapamayacak kadar meşgulse, Path'da değildi.

Bunu bir daha unutmayacaktı. Ve zamanla, güneşin sırtını dövmesini, bacaklarını ve ellerini saran serin ve çamurlu suyu, ellerine sarılmak için uzanan pirinç bitkisinin saplarını sevmeyi öğrenmişti. Çeltik tarlalarında çamurla kaplanmış olarak kendisini hiç de pis hissetmiyordu, çünkü tanrıların hizmetinde kirli olduğunu biliyordu.

Sonunda, on altı yaşında eğitimi bitmişti. Sadece kendisini yetişkin bir kadının görevlerinde kanıtlaması gerekiyordu; bu ancak tanrılarla konuşan birine emanet edilebilecek kadar zor ve önemli bir görevdi.

Büyük Han-Fei-tzu'nun odasında onun huzuruna çıktı. Tıpkı onunki gibi, büyük ve açık bir alandı; tıpkı onunki gibi, yatacak yer çok basitti, yerdeki bir hasır; tıpkı onunki gibi, odaya üstünde bilgisayar terminali olan bir masa hakimdi. Qing-jao babasının odasına ne zaman girse, terminalin üstünde süzülmeyen bir şey görmediği hiç olmamıştı; diyagramlar, üç boyutlu modeller, gerçek zaman benzetimleri, sözcükler. Daha çok sözcükler. Babasının onları kıyaslayabilmesi için ileri geri hareket eden sanal sayfaların üstünde uçuşan harfler veya işaretler.

Qing-jao'nun odasında geri kalan her yer boştu. Babası tahta damar çizgilerini izlemediği için, bu kadar hoşgörüsüz olmasına gerek yoktu. Buna rağmen, tarzı basitti. Bir halı, çok ender olarak üstünde fazla süsleme olurdu. Üzerinde bir heykelcik olan alçak bir masa. Bir tek resim hariç çıplak duvarlar. Ve oda çok büyük olduğundan, tıpkı çok uzaklarda bağıran birinin hafifçe işitilen sesi gibi, bütün bunlar neredeyse kaybolmuş gibi görünüyordu.

Bu odanın ziyaretçilere verdiği mesaj çok açıktı. Han Fei-tzu basitliği seçmişti. Nesnelerin her biri saf bir ruh için yeterliydi.

Ancak, Qing-jao'ya mesajı oldukça farklıydı. Çünkü o ev halkı dışında kimsenin fark etmediği bir şeyi biliyordu: halı, masa, heykelcik ve resim her gün değişiyordu. Ve hayatı boyunca bir tanesini bile tanıyamamıştı. Bu nedenle alması gereken ders şuydu: saf bir ruh hiçbir şeye bağlanamaz. Saf bir ruh her gün kendini yeni şeylere açmalıdır.

Bu resmi bir durum olduğundan, babası çalışırken arkasına gelip ekranında ne olduğunu inceleyerek, ne yaptığını tahmin etmeye çalışarak onu izlemedi. Bu kez odanın ortasına kadar yürüdü ve bugün nar bülbülü yumurtası renginde olan ve köşesinde ufak bir leke bulunan düz halının üstüne diz çöktü. Babası koltuğundan kalkıp gelerek yanında duruncaya kadar lekeyi bile incelemeyerek gözlerini yerden kaldırmadı.

"Han Qing-jao," dedi babası. "Kızımın yüzündeki gündoğumunu görmeme izin ver."

Kız başını kaldırdı, babasına baktı ve gülümsedi.

O da kızına gülümsedi. "Önüne koyacağım kolay bir görev değil, deneyimli bir yetişkin için bile," dedi.

Qing-jao başını eğdi. Babasının ona çetin bir görev hazırlamasını bekliyordu ve onun istediğini yapmaya hazırdı. "Qing-jao'm bana bak," dedi babası.

Kız başını kaldırdı, babasının gözlerine baktı.

"Bu bir okul ödevi gibi olmayacak. Bu gerçek dünyadan bir görev. Yıldızyolu Kongresi'nin bana verdiği ve belki de milletlerin, insanların ve dünyaların kaderlerinin bağlı olduğu bir görev." Qing-jao zaten gergindi, şimdi de babası onu

korkutmaya çalışıyordu. “O zaman bu görevi güvenilen bir kişiye vermelisin, deneyimsiz bir çocuğa değil.”

“Yıllardır çocuk değilsin, Qing-jao. Görevini işitmeye hazır mısın?”

“Evet, baba.”

“Lusitania Filosu hakkında ne biliyorsun?”

“Onun hakkında bildiğim her ***şeyi*** anlatmamı istiyor musun?”

“Bana ***önemli*** olduğunu düşündüğün şeyleri anlatmanı istiyorum.”

Demek bu, belirli bir konuda önemli olan ve olmayanları nasıl süzebileceğini anlamak için yapılan bir tür denemeydi.

“Filo, bilinen tek yabancı türe müdahale etmemek konusundaki yasalara meydan okuyarak onu çiğneyen Lusitania’daki asi koloniye boyun eğdirmek için yollandı.”

Bu yeterli miydi? Hayır, babası hala bekliyordu. “Başlangıcından itibaren bir tartışma çıktı,” dedi kız. “Demosthenes olarak nitelenen birinin yazdığı makaleler sıkıntı ve karışıklık yarattı.”

“Özellikle ne gibi sıkıntılar?”

“Demosthenes koloni dünyalarını Lusitania Filosu’nun tehlikeli bir öncül olduğu, Yıldızyolu Kongresi’nin onları da boyun eğmeye zorlamak için her an güç kullanabileceği konusunda uyardı… Katolik dünyalara ve her yerdeki Katolik azınlığa karşı. Demosthenes Kongre’yi, ruhlarını cehennemden kurtarmak için Pequeninolara misyonerler gönderen Lusitania Piskoposu’nu cezalandırmakla suçladı. Demosthenes bilim adamlarına bağımsız araştırmacılığın tehlikede olduğu konusunda uyarı yolluyordu, bütün dünya askeri bir saldırı altındaydı, çünkü araştırma yerinde bulunan bilim adamlarının yerine oradan ışık yılları uzaklıktaki bürokratların yargılarına güvenmeyi yeğliyordu. Ve herkese Lusitania Filosu’nun Moleküler Parçalama Aygıtı’nı taşıdığını söylüyordu. Elbette bu açıkça bir yalandı, fakat bazıları ona inandılar.”

“Bu makaleler ne kadar etkiliydi?” diye sordu babası.

"Bilmiyorum."
"Çok etkiliydiler," dedi babası. "On beş yıl önce. İlk makaleler neredeyse kolonilerin isyan etmesine neden oluyordu."
Kolonilerin neredeyse isyanı mı? On beş yıl önce? Qing-jao sadece bir olayı biliyordu, fakat bunun Demosthenes'in makaleleriyle ilgili olduğunu hiç düşünmemişti. Kızardı. "Bu Koloni Ayrıcalıkları, senin ilk büyük antlaşmanın olduğu zamandı."
"Antlaşma benim değildi," dedi Han Fei-tzu. "Antlaşma eşit olarak Kongre ve kolonilere aitti. Onun sayesinde müthiş bir ihtilaf önlendi. Ve Lusitania Filosu büyük görevine devam etti."
"O antlaşmanın her sözcüğünü sen yazdın, baba."
"Bunu yaparken, sadece olayın iki tarafındaki insanların zaten kalplerinde bulunan istek ve arzuların ifadesini buldum."
Qing-jao başını eğdi. Herkes onun gibi gerçeği biliyordu. Bu Han Fei-tzu'nun büyüklüğünün başlangıcı olmuştu, çünkü sadece antlaşmayı yazmakla kalmamış, aynı zamanda iki tarafı da hiçbir değişiklik yapmadan anlaşmayı kabul etmeye ikna etmişti. Bundan sonra, Han Fei-tzu, Kongre'nin en güvenli danışmanlarından biri olmuştu: her dünyadaki en büyük erkeklerden ve kadınlardan her gün mesajlar geliyordu. Bu büyük uğraşıda yanına bir katip almamasının nedeni büyük tevazu sahibi bir insan olmasıydı. Qing-jao, babası çalışmasını tamamlarken, annesinin ölmek üzere olduğunu biliyordu. İşte babası böyle bir adamdı, çünkü ne karısını ne de işini ihmal etmişti. Annesinin hayatını kurtaramamıştı, ama bir savaşta kaybedilebilecek hayatları kurtarmıştı.
"Qing-jao, neden Filo'nun K.D. aygıtını taşımasının açıkça bir yalan olduğunu söyledin?"
"Çünkü...çünkü bu canavarca bir şey olurdu. Bu tıpkı bir dünyayı yok eden Ender'in soykırımı gibi olurdu. Aşırı bir gücün evrende var olmak için bir hakkı veya nedeni yok."
"Sana bunu kim öğretti?"
"Bana bunu dürüstlük öğretti," dedi Qing-jao. "Tanrılar yıldızları ve bütün gezegenleri yarattılar, insan kim oluyor da

onları yok ediyor?"

"Fakat tanrılar aynı zamanda onları yok edebilecek doğa yasalarını da yarattılar, insan kim oluyor da tanrıların onlara verdiği bir şeyi almayı reddediyor?"

Qing-jao şaşkınlıkla susmuştu. Babasının savaşın hiçbir yönünü savunan bir şekilde konuştuğunu duymamıştı. Her tür savaştan tiksinirdi.

"Sana tekrar soruyorum, aşırı bir gücün evrende var olmak için bir hakkı veya nedeni olmadığını sana kim öğretti?"

"Bu benim kendi fikrimdi."

"Fakat cümle tam bir alıntı."

"Evet. Demosthenes'ten. Fakat eğer bir fikre inanırsam, o benim fikrim olur. Bunu bana sen öğrettin."

"Bir fikre inanmadan onun bütün sonuçlarını anlamaya dikkat etmelisin."

"Küçük Doktor Lusitania'da asla kullanılmamalı ve bu nedenle de gönderilmemesi gerekirdi."

Han Fei-tzu ciddî bir ifadeyle başıyla onayladı. "Kullanılmaması gerektiğini nereden biliyorsun?"

"Çünkü akıllı bir tür olarak potansiyellerini ortaya koymak isteyen genç ve güzel bir halkı, Pequeninolari yok edecek."

"Başka bir alıntı."

"Baba, Human'ın Hayatı'nı okudun mu?"

"Okudum."

"O zaman Pequeninolarin korunması konusunda nasıl tereddüt edersin?"

"Human'ın Hayatı'nı okuduğumu söyledim. Ona inandığımı söylemedim."

"Ona inanmıyor musun?"

"Ona ne inandım, ne de inanmadım. Kitap ilk kez Lusitania'daki Ansible yok edildikten sonra ortaya çıktı. Bu nedenle kitabın oradan çıkmamış olması olasılığı var ve eğer oradan çıkmadıysa bu bir kurgu. Böyle olması ihtimali fazla, çünkü 'Ölülerin Sözcüsü' diye imzalanmış ve bu da binlerce yıl eski olan Ana Kraliçe ve Hegemon'u imzalayan isimle aynı.

Belli ki birisi bu eski eserlerle saygın insanları kendi yanına çekmeye çalışıyor.”

“Ben Human’ın Hayatı’nın doğru olduğuna inanıyorum.”

“Bu senin seçimin, Qing-jao. Ama neden inanıyorsun?”

Çünkü okuduğu zaman ona gerçekmiş gibi gelmişti. Bunu babasına söyleyebilir miydi? Evet, her şeyi söyleyebilirdi. “Çünkü onu okuduğum zaman, onun doğru olması gerektiğini hissettim.”

“Anlıyorum.”

“Şimdi benim aptal olduğumu düşünüyorsun.”

“Tam tersine. Senin akıllı olduğunu biliyorum. Gerçek bir öyküyü duyduğun zaman, bilimsel olup olmadığına, bir kanıtı bulunup bulunmadığına aldırmadan ona karşılık veren bir yanın var. Ne kadar beceriksizce anlatılmış olursa olsun, eğer gerçeği seviyorsan onu sevmeye devam edeceksin. Uydurma olduğu ne kadar belli olsa da, içindeki hangi gerçeğe inanıyorsan ona inanacaksın, çünkü ne kadar kılıksızca giydirilmiş de olsa, gerçeği yadsıyamazsın.”

“O zaman nasıl oluyor da Human’ın Hayatı'na inanmıyorsun?”

“Belirsiz konuştum. Gerçek ve inanç sözcüklerinin iki ayrı anlamını kullanıyoruz. Öykünün doğru olduğuna inanıyorsun, çünkü ona içinin derinliklerindeki doğruluk hissiyle karşılık verdin. Ama doğruluk hissi -gerçek bir dünyadaki gerçek bir olayı tanımlayıp tanımlamadığı konusunda- öykünün var olması için yeterli değil. İçindeki gerçeklik duygusu -evrenin işleyiş tarzını ve tanrıların insanlar arasında arzularını gerçekleştirme yolunu sadakatle gösterip göstermediği hakkında- öykünün nedenselliğine karşılık veriyor.”

Qing-jao sadece bir an düşündü ve anladığını başıyla onayladı. “Yani Human’ın Hayatı evrensel olarak doğru, ama özel olarak asılsız olabilir.”

“Evet,” dedi Han Fei-tzu. “Kitabı okuyabilirsin ve ondan büyük bilgelik kazanabilirsin, çünkü o doğru. Ama bu kitap Pequeninoların kendilerini gerçek olarak anlatıyor mu? İnsan

buna zor inanır, öldüğü zaman ağaca dönüşen memeli bir tür? Şiirsel açıdan fevkalade. Bilimsel açıdan komik."

"Ama bunu da bilebilir misin, baba?"

"Emin olamam, hayır. Doğa bir sürü tuhaf şeyler yapar ve Human'ın Hayatı'nın içten ve doğru olması için bir şans var. Bu nedenle ona ne inanıyorum, ne de inanmıyorum. Onu boşlukta tutuyorum. Bekliyorum. Yine de, beklerken Kongre'nin Lusitania'ya Human'ın Hayatı'ndaki hayal ürünü yaratıklarla doluymuş gibi davranmasını beklemiyorum. Bütün bildiğimiz, Pequeninolarin bizim için ölümcül bir tehlike olabileceği. Onlar yabancı yaratıklar."

"Raman."

"Öyküde öyle. Ama Raman veya Varelse, ne olduklarını bilmiyoruz. Filo Küçük Doktor'u taşıyor, çünkü insanlığı konuşulamayan kötülükten kurtarmak için belki gerekebilir. Onun kullanılıp kullanılmaması gerektiğine karar vermek bize düşmez, kararı Kongre verecek. Onun gönderilip gönderilmemesi gerektiğine karar vermek bize düşmez, onu Kongre yolladı. Hele onun var olmasının gerekip gerekmediğine karar vermek kesinlikle bize düşmez, tanrılar böyle bir şeyin mümkün ve var olabileceğine hükmettiler."

"Demek Demosthenes haklıydı? M.P. aygıtı Filo'nun yanında."

"Evet."

"Ve Demosthenes'in yayınladıkları hakkındaki hükümet dosyaları, onlar gerçekti."

"Evet."

"Ama baba, onların sahte olduğunu ilan eden bir sürü insana sen de katıldın."

"Tıpkı tanrıların sadece seçilmiş birkaç kişiyle konuştuğu gibi, yöneticilerin sırları da bunları uygun biçimde kullanacak insanlar tarafından bilinmeli. Demosthenes, bunları akıllıca kullanamayacak kişilerin eline güçlü sırlar veriyordu ve bu nedenle insanların iyiliği için bu sırların geri çekilmesi gerekir. Bir kez ortaya çıkan bir sırrı düzeltmenin en iyi yolu, onu başka

bir yalanla değiştirmektir; o zaman gerçek bilgi yine sizin sırrınız olur."

"Bana Demosthenes'in değil, ama Kongre'nin bir yalancı olduğunu mu söylüyorsun?"

"Sana Demosthenes'in tanrıların bir düşmanı olduğunu söylüyorum. Akıllı bir yönetici ona herhangi bir duruma karşılık verme olanağını vermeden Lusitania Filosu'nu asla göndermezdi. Fakat Demosthenes Kongre'yi filoyu geri çekmeye zorlamak için Küçük Doktor'un filoda olduğu hakkında elindeki bilgiyi kullandı. Böylece, tanrıların insanları yönetmek için atadıklarının elindeki gücü almak istedi. Onlara tanrılar tarafından verilmiş yöneticileri reddetseler, insanlara ne olurdu?"

"Karmaşa ve acı," dedi Qing-jao. Tarih, tanrılar düzeni sağlamak için güçlü liderler ve kurumlar gönderinceye kadar karmaşa ve acıyla geçen zamanlarla doluydu.

"Evet, Demosthenes Küçük Doktor hakkında gerçeği söyledi. Tanrıların düşmanlarının hiç doğruyu söylemeyeceğini mi sanıyordun? Keşke öyle olsaydı. Tanınmaları çok daha kolay olurdu."

"Eğer tanrıların hizmetinde yalan söyleyebiliyorsak, başka ne gibi suçlar işleyebiliriz?"

"Suç nedir?"

"Yasaya karşı bir davranış."

"Hangi yasa?"

"Anlıyorum, Kongre yasayı yapar, bu nedenle yasa Kongre'nin söylediği şeydir. Fakat Kongre, iyi ve kötü şeyler yapabilen erkek ve kadınlardan oluşuyor."

"Şimdi gerçeğe daha yakınsın. Kongre'nin hizmetinde suç işleyemeyiz, çünkü Yasaları Kongre yapar. Fakat Kongre devamlı kötü olursa, o zaman onlara itaat etmekle biz de kötülük yapmakta olabiliriz. Bu bir vicdan meselesi. Ancak, eğer bu olursa, Kongre tanrının vekaletini kesinlikle kaybeder. Ve biz, tanrılarla konuşanlar, diğerlerinin yaptığı gibi oturup tanrının vekaletini düşünmek zorunda değiliz. Eğer Kongre

tanrının vekaletini tümüyle kaybedecek olursa, bunu hemen anlarız."

"O zaman Kongre için yalan söyledin, Çünkü Kongre tanrının vekaletine sahip."

"Ve bu nedenle, onlara yardım etmek için sırlarını saklamanın, insanların iyiliği için tanrıların arzusu olduğunu biliyordum.

Qing-jao, daha önce Kongre'yi hiç böyle düşünmemişti. Okuduğu bütün tarih kitapları Kongre'yi insanlığın büyük birleştiricisi olarak gösteriyordu ve okul kitaplarına göre, tüm davranışları soyluydu. Ama şimdi, onun bazı davranışlarının iyi görünmeyebileceğini anlıyordu. Yine de, bu onların iyi olmadıkları anlamına gelmek zorunda da değildi. "Kongre'nin arzularının kendi arzuları olup olmadığını tanrılardan öğrenmeliyim," dedi.

"Bunu yapacak mısın?" diye sordu Han Fei-tzu. "Kongre yanlış davranıyormuş gibi görünse de, tanrının vekaletini taşıdığı sürece ona itaat edecek misin?"

"Yemin mi etmemi istiyorsun?"

"İstiyorum."

"O zaman, evet, tanrının vekaletini taşıdıkları sürece onlara itaat edeceğim."

"Kongre'nin güvenlik taleplerini karşılamak için senden bu yemini almak zorundaydım," dedi Han Fei-tzu. "Bu olmadan sana görevini veremezdim." Boğazını temizledi. "Ama şimdi senden başka bir yemin daha istiyorum."

"Eğer verebilirsem, veririm."

"Bu yemin… Bu yemin büyük bir sevgiden doğuyor. Han Qing-jao, tanrılara her şeyde, her şekilde, tüm hayatın boyunca hizmet edecek misin?"

"Oh, baba, bunun için yemin etmemize gerek yok. Tanrılar zaten beni seçerek sesleriyle yönlendirmedi mi?"

"Her şeye rağmen senden bu yemini istiyorum."

Qing-jao'yu şaşırtarak, babası onun önünde diz çöktü ve onun ellerini tuttu. Yanaklarından gözyaşları süzülüyordu.

“Her zaman orada yatmakta olan büyük bir sorumluluğu kalbimden aldın.”

“Bunu nasıl yaptım, baba?”

“Annen ölmeden önce söz vermemi istedi. Tüm kişiliğini kendisini tanrılara vakfetmekle ifade ettiği için, onu tanıman konusunda sana yardım edebilmemin tek yolunun sana da tanrılara hizmet etmenin yolunu öğretmem olduğunu söyledi. Bütün hayatım boyunca başarısız olacağımdan ve senin tanrılara sırtını çevireceğinden korktum. Onlardan nefret edebilirdin. Ya da onların sesine layık olmayabilirdin.”

Bu söz Qing-jao’yu kalbinden vurdu. Tanrıların önündeki değersizliğinin, gözlerine ne kadar iğrenç göründüğünün, ondan tahta damarı çizgilerini izlemesini istemedikleri zamanlarda bile biliyordu. Ama şimdi ortada neyin olduğunu görüyordu: annesinin ona olan sevgisi.

“Bütün korkularım artık geçti. Sen mükemmel bir kızsın, Qing-jao'm. Zaten tanrılara iyi hizmet ettin. Ve şimdi, yemininle, sonsuza kadar devam edeceğinden eminim. Annenin cennette içinde yaşadığı evde büyük mutluluğa neden olacak bu.”

Olacak mı? Cennette benim zayıflığımı biliyorlar. Sen, baba, sen henüz tanrıları düş kırıklığına uğratmadığımı görüyorsun; annem buna birçok kez ne kadar yaklaştığımı, tanrılar bana baktığı zaman ne kadar iğrenç göründüğümü biliyor.

Ama babası o kadar mutlulukla dolu görünüyordu ki, Qing-jao herkesin önünde değersizliğini kanıtlayacağı günden ne kadar korktuğunu ona söylemedi. Bu nedenle onu kucakladı.

Yine de ona sormaktan kendini alamadı. “Baba, annemin yeminimi duyacağına gerçekten inanıyor musun?”

“Umarım duyar,” dedi Han Fei-tzu. Eğer duymazsa, tanrılar kesinlikle sesinin yankısını alıp bir deniz kabuğuna koyacak ve annenin onu kulağına her götürüşünde senin sesini duymasını sağlayacaklardır.”

Bu tür hayalci öyküler o çocukken oynadıkları bir oyundu. Qing-jao korkusunu bir yana bıraktı ve hemen bir yanıt buldu. “Hayır, tanrılar bizim kucaklaşmamızın dokunuşunu

saklayacaklar ve cennete kış geldiğinde annemin sarınması için ondan bir şal örecekler." Babası evet demediği için bir bakıma rahatlamıştı. Han Fei-tzu sadece annesinin onun ettiği yemini duymuş olmasını ümit ediyordu. Belki de duymamıştı, böylece kızı başarısız olduğu zaman düş kırıklığına uğramayacaktı.

Babası onu öptü, sonra ayağa kalktı. "Görevini duymak için artık hazırsın," dedi.

Kızı elinden tuttu ve masasına götürdü. İskemleye oturduğu zaman Qing-jao onun yanında ayakta durdu; ayakta dururken babasının oturmuş halinden daha uzun değildi. Herhalde yetişkin boyuna henüz ulaşmamıştı, ama daha fazla uzamamayı ümit ediyordu. Tarlalarda ağır yükler taşıyan iri, hantal kadınlardan biri olmak istemiyordu. Mu-pao yıllar önce ona, iri bir domuz olacağına fare olmak daha iyi, demişti.

Babası görüntüye bir yıldız haritası getirdi. Qing-jao o bölgeyi hemen tanıdı. Lusitania yıldız sistemi merkezliydi, ancak ölçek, gezegenler seçilemeyecek kadar küçüktü. "Lusitania merkezde," dedi.

Babası onayladı. Birkaç komut daha yazdı. "Şimdi bunu izle," dedi. "Görüntüyü değil, parmaklarımı. Bu ve buna ek olarak ses tanıtımın, ihtiyacın olan bilgiye ulaşman için giriş şifren olacak." Babası yazarken kız izledi: 4Çete. Bundaki imayı hemen tanımıştı. Annesinin gönül atası Jiang-qing'di, ilk Komünist İmparator Mao Ze-dong'un dul eşi. Jiang-qing ve müttefikleri iktidardan uzaklaştırıldıkları zaman, Korkaklar Fesadı onları "Dörtlü Çete" olarak aşağılamıştı. Qing-jao'nun annesi geçmişin bu büyük şehidinin gerçek bir gönül kızı olmuştu. Ve şimdi Qing-jao ne zaman giriş şifresini yazsa, annesinin gönül atasını onurlandırmış olacaktı. Babasının bunu ayarlaması çok zarif bir davranıştı.

Görüntüde bir sürü yeşil nokta belirdi... Kız neredeyse hiç düşünmeden hızla saydı: Lusitania'dan biraz uzakta, ama birçok yönden onu saracak biçimde kümelenmiş olarak, on dokuz taneydiler.

"Bu Lusitania Filosu mu?"

“Bu onların beş ay önce bulundukları yer.” Babası yeniden tıkladı. Yeşil noktaların hepsi kayboldu. “Ve bu da bu günkü yerleri.” Kız gemileri aradı. Hiçbir yerde yeşil nokta göremedi. Yine de babasının ondan bir şey görmesini beklediği açıkça belliydi. “Artık Lusitania’ya vardılar mı?”

“Gemiler onları gördüğün yerdeler,” dedi babası. “Beş ay önce filo kayboldu.”

“Nereye gitti?”

"Kimse bilmiyor.”

“Bir isyan mıydı?”

“Kimse bilmiyor.”

“Bütün filo mu?”

“Her gemi.”

“Kayboldular dediğin zaman, neyi kastettin?”

Babası gülümseyerek ona göz attı. “Aferin, Qing-jao. Doğru soruyu sordun. Kimse onları görmedi, hepsi derin uzaydaydılar. Bu nedenle fiziksel olarak kaybolmadılar. Bildiğimiz kadarıyla, hala rotalarında ilerliyor olabilirler. Onlarla tüm teması kaybettiğimiz anlamında kayboldular.”

“Ansible’lar?”

“Suskun. Üç dakikalık bir sürede hepsi birden. Hiçbir yayın kesilmedi. Biri sona erdi, sonra bir başkası, hiç geri gelmediler.”

“Her geminin her gezegenle Ansible iletişimi birden mi? Bu imkansız. Bir patlama bile olsa -eğer bu kadar büyüğü olabilirse- ama zaten bu bir tek olay olamaz, çünkü Lusitania çevresine geniş biçimde yayılmışlardı.”

“Şey, olabilir, Qing-jao. Eğer çok büyük bir afet düşünebilirsen, Lusitania’nın yıldızı süpernova’ya dönüşmüş olabilir. En yakın gezegenden bile onun parlamasını görebilmemiz için onlarca yıl geçmesi gerekir. Sorun şu ki bu tarihteki en olanaksız süpernova olurdu, ***imkansız*** değil, hatta olanaksız.”

“Ve daha önceden de bazı belirtiler olması gerekirdi. Yıldızın durumunda bazı değişiklikler. Gemilerin aygıtları bir şey saptamadılar mı?”

"Hayır. Bu nedenle bunun bilinen bir astronomik olay olduğunu düşünmüyoruz. Bilim adamları bunu açıklayabilecek bir şey düşünemiyorlar. Bu nedenle bunu bir sabotaj olarak soruşturmayı denedik. Ansible bilgisayarlara bütün girişleri araştırdık. Gemi mürettebatı arasında bir fesat grubu olması olasılığına karşı her geminin personel dosyalarını taradık. Fesatçılar arasında bir tür yazışma olması olasılığına karşı her geminin her iletişiminin şifrelerini kontrol ettik. Ordu ve hükümet incelenebileceğini düşündükleri her şeyi incelediler. Her gezegenin polisi soruşturmalar yürüttü, her Ansible operatörünün geçmişini kontrol ettik."

"Hiçbir mesaj gönderilmemesine rağmen, Ansible'lar hala bağlı mı?"

"Ne düşünüyorsun?"

Qing-jao'nun yüzü kızardı. "Elbette bağlı olmaları gerek, hatta filoya karşı bir K.D. aygıtı kullanılmış olsa bile, çünkü Ansible'lar atom altı parçacıklara bağlıdırlar. Bütün gemiler toza dönüştürülmüş olsalar bile."

"Utanma Qing-jao. Akıllılar hata yapmadıkları için akıllı değildirler. Anladıkları anda hatalarını düzelttikleri için akıllıdırlar." Ancak, Qing-jao şimdi başka bir nedenle kızarıyordu. Babasının vereceği görev ancak şimdi kafasına dank ettiği için başına kan hücum etmişti. Ama bu mümkün değildi. Binlerce akıllı ve yaşlı insan zaten başarısız olmuşken babası bu görevi ona veremezdi.

"Baba," diye fısıldadı. "Görevim nedir?" Hala filonun kaybolma sebebinin küçük bir sorun olduğunu ümit ediyordu… Ama babası konuşmadan bile bu ümidinin boş yere olduğunu biliyordu.

"Filonun kaybolmasıyla ilgili her olası açıklamayı araştıracaksın," dedi babası. "Ve her birinin olasılığını hesaplayacaksın. Yıldızyolu Kongresi bunun nasıl olduğunu ve bir daha nasıl olmayacağını söyleyebilmeli."

"Fakat baba," dedi Qing-jao, "ben sadece on altı yaşındayım. Benden daha akıllı olan bir sürü başka insan yok mu?"

“Belki de hepsi bu işe girişmeyecek kadar akıllıdır,” dedi Han Fei-tzu. “Fakat sen akıllı olmakla kurumlanamayacak kadar gençsin. Olanaksız şeyleri düşünebilecek ve onların neden olabileceğini keşfedebilecek kadar gençsin. Her şeyden çok, tanrılar seninle olağandışı bir berraklıkla konuşuyor, benim akıllı kızım, benim muhteşem zekam.”

İşte korktuğu buydu, babası tanrıların lütfü nedeniyle onun başarılı olmasını bekliyordu. Tanrıların onu nasıl değersiz bulduklarını, onu ne kadar az sevdiklerini anlamıyordu.

Ve başka bir sorun daha vardı. “Ya başarılı olursam? Ya Lusitania Filosu’nun nerede olduğunu bulur ve iletişimin düzeltilmesini sağlarsam? Filo Lusitania’yı yok ederse, bu benim de suçum olmaz mı?”

“İlk düşüncenin Lusitania insanlarına karşı sevecenlik olması iyi bir şey. Seni temin ederim ki Yıldızyolu Kongresi kesinlikle kaçınılmaz bir durum olmadıkça K.D. aygıtını kullanmayacağına söz verdi ve buna inanmamak için bir neden görmüyorum. Ancak, olsa bile, buna Kongre karar vermeli. Gönül atamın dediği gibi, ‘Akıllı bir adamın verdiği ceza hafifse, bu onun sevecenliğinden değildir; cezaları sertse, bu onun zalim olmasından değildir; o sadece zamana uygun adetleri izler. Durum, yaşa göre değişir ve onları halletme yolları da durumu değiştirir.’ Yıldızyolu Kongresi’nin Lusitania ile şefkat veya zulümle değil, bütün insanlığın iyiliği için gerekli olan yoldan ilgileneceğinden emin olabilirsin. Bu nedenle yöneticilere itaat ediyoruz: çünkü onlar tanrılarımıza hizmet eden atalarımıza hizmet eden insanlara hizmet ediyorlar.”

“Baba, başka türlü düşünürken bile değersizdim,” dedi Qing-jao. Kirliliğini sadece kafasında bilmek yerine, artık hissediyordu. Ellerini yıkaması gerekiyordu. Bir çizgiyi izlemesi gerekiyordu. Fakat bunu kontrol edebilirdi. Bekleyebilirdi.

Ne yaparsam yapayım, diye düşündü, korkunç bir sonuç olacak. Eğer başarısız olursam, babam Kongre’nin ve bütün Path dünyasının önünde onurundan kaybedecek. Bu da birçok

kimseye öldüğü zaman babamın Path tanrısı olarak seçilmeye layık olmadığını kanıtlayacak.

Ama eğer başarılı olursam, sonuç bir soykırım olabilir. Seçim Kongre'ye ait olsa bile, böyle bir şeyin olabilmesini sağladığımı yine de bileceğim. Sorumluluk kısmen bana ait olacak. Ne yaparsam yapayım, başarısızlıkla kaplanacağım ve değersizlikle sıvanacağım."

Sonra, sanki tanrılar kalbini ona göstermiş gibi, babası konuştu. "Evet, değersizdin," dedi "ve şimdi bile düşüncelerinde değersiz olmaya devam edeceksin."

Qing-jao kızardı ve başını eğdi, düşüncelerini babası tarafından bu kadar açıkça görüldüğü için değil, içinde bu kadar asice düşünceler olduğu için utanmıştı.

Babası eliyle onun omzuna hafifçe dokundu. "Fakat tanrıların seni değerli yapacaklarına inanıyorum," dedi. "Yıldızyolu Kongresi tanrıların vekaletine sahip, fakat sen ayrıca kendi yolunda yürümek için seçildin. Bu büyük çalışmada başarılı olabilirsin. Deneyecek misin?"

"Deneyeceğim." Aynı zamanda başarısız olacağım, fakat bu zaten değersizliğimi bilen tanrıların arasında kimseyi şaşırtmayacak.

"İsmini söyleyip şifreyi girdiğin zaman ilgili bütün dosyalar araştırmaların için açılacak. Yardıma ihtiyacın olursa, bana haber ver."

Qing-jao babasının odasını gururla terk etti ve odasına giderken merdivenleri yavaş çıkmak için kendisini zorladı. Odasına girip kapıyı arkasından kapadıktan sonra, kendini yere attı ve döşeme boyunca süründü. Gözleri artık göremeyinceye kadar tahta damarlarını izledi. Değersizliği o kadar büyüktü ki, bundan sonra bile kendisini tam olarak temiz hissetmedi; tuvalete gitti ve tanrıların tatmin olduğunu hissedinceye kadar ellerini fırçaladı. Hizmetçiler iki kez yiyecekler ve mesajlarla odasına girdiler -buna aldırmadı- fakat onu tanrılarla iletişim halinde görünce eğilerek sessizce uzaklaştılar.

Ancak, sonunda onu temizleyen, ellerini yıkaması değildi. Bu, son kuşku izini kalbinden çıkardığı andı. Yıldızyolu Kongresi tanrının vekaletine sahipti. Kendisini tüm kuşkulardan temizlemeliydi. Lusitania Filosu'yla ne yapmak istiyorlarsa, bu kesinlikle tanrıların yerine getirilen isteği olacaktı. Bu nedenle bunu başarmaları için onlara yardım etmeliydi ve aslında tanrıların dileğini yaparken, önüne konmuş olan problemi çözmesi için onlar Qing-jao'ya yol gösterirlerdi. Ne zaman başka türlü düşünse, ne zaman Demosthenes'in fikirleri aklına geri gelse, tanrının vekaletine sahip olan yöneticilere itaat ettiğini hatırlayarak onları silecekti.

Bu arada zihni sakinleşmiş, avuçları artık yüzeye çok yakın olan sıyrılmış canlı deriden sızan kanla beneklenmişti. işte benim gerçeğin nasıl ortaya çıktığıyla ilgili anlayışım bu, dedi kendine. Eğer ölümlülüğümü yeterince temizlersem, o zaman tanrıların gerçeği ışığa doğru yukarı sızacak.

Sonunda temizlenmişti. Zaman ilerlemiş ve gözleri yorulmuştu. Yine de, terminalinin önüne oturdu ve çalışmaya başladı. "Bana Lusitania Filosu'nun kaybolmasıyla ilgili olarak bugüne kadar yapılmış bütün araştırmaları, en son olandan başlayarak göster," dedi. Ve o anda terminalinin üstündeki havada sözcükler belirmeye başladı. Öne doğru ilerleyen bir ordu gibi sayfa sayfa sıralandılar. Bir tanesini okuyacak, sonra yoldan çekilmesi için onu kaydıracak, böylece arkadaki sayfa okuması için önüne gelecekti. Artık okuyamayıncaya kadar yedi saat boyunca okudu; sonra terminalin önünde uyuya kaldı.

* * *

Jane her şeyi izlerdi. Aynı anda milyonlarca iş yapabilir ve binlerce kişiyi izleyebilirdi. Bu yeteneklerin hiçbiri sınırsız değildi, fakat bizim bir şeyi düşünürken başka bir şeyi yapmak

konusundaki acıklı yeteneğimize oranla çok daha fazla büyüktü. Onun bizde olmayan bir duyusal sınırlaması var, bununla beraber; ya da, daha doğrusu, bizler onun en büyük sınırlamasıyız. Jane, büyük dünyalar arası şebekeye bir bilgisayar verisi olarak girişi yapılmamış hiçbir şeyi göremez veya bilemez.

Bu sanacağınızdan da az bir sınırlamadır, insan evrenindeki her yıldız gemisinin, her uydunun, her trafik kontrol sisteminin ve hemen hemen elektronik olarak yönetilen bütün casus aygıtların ham verilerine anında erişebilir. Fakat bu sevgililerin tartışmalarına, yatak öykülerine, sınıf tartışmalarına, yemek masası dedikodularına veya gizlice dökülen acı gözyaşlarına neredeyse hiç tanık olmadığı anlamına gelmez. Hayatımızın bu kısmını, onları ancak sayısal bilgi haline getirdiğimiz zaman bilebilir.

Ona yerleşilmiş olan dünyalardaki insan nüfusunun tam sayısını sorsanız, size hemen bütün nüfus gruplarımızla ilgili doğum ve ölüm olasılıklarıyla birlikte sayım sonuçları temeline dayanan rakamları verirdi. Birçok vakada, rakamları isimlerle eşleştirebilirdi, ancak bir insan bu listeyi tamamen okuyacak kadar yaşayamazdı. Ve o anda birden aklınıza gelen bir ismi seçseniz -Qing-jao örneğin- ve Jane'e, "Bu şahıs kimdir?" diye sorsanız, size hemen dirimsel istatistikleri -doğum tarihi, vatandaşlık, ailesi, boy ve ağırlık, son tıbbî kontrol, mezun olduğu okul- verirdi.

Fakat bütün bu ücretsiz bilgiler, Jane için bir arka plan gürültüsüydü; onların orada olduklarını bilirdi, fakat onun için bir anlamları olmazdı. Ona Han Qing-jao'yla ilgili soru sormanın belirli bir molekül veya uzak bir buluttaki su buharı hakkında soru sormaktan farkı yoktu. Molekül elbette oradaydı, fakat onu, çevresindeki milyonlarca başka nesneden ayıran bir özelliği yoktu.

Bu, Han Qing-jao bilgisayarını açıp, Lusitania Filosu'nun kaybolmasıyla ilgili tüm raporlara girmeye başlayıncaya kadar doğruydu. Sonra Qing-jao'nun ismi, Jane'in dikkatinde birçok katman yükseldi. Jane, Qing-jao'nun bilgisayarında yaptığı her

şey hakkında bir dosya tutmaya başladı. Ve kısa sürede, henüz on altı yaşında olmasına rağmen, Han Qing-jao'nun Jane için ciddî bir tehdit oluşturduğu ortaya çıktı. Çünkü belirgin bir bürokrasinin parçası olmayan, baltasını bileyeceği ideolojik bir biley taşı olmayan veya koruyacağı bir çıkarı bulunmayan Han Qing-jao, her insan bürosu tarafından toplanan bütün bilgilere daha geniş ve daha tehlikeli açıdan bakıyordu.

Neden tehlikeliydi? Jane arkasında Qing-jao'nun bulabileceği ipuçları mı bırakmıştı?

Hayır, elbette hayır. Jane hiçbir ipucu bırakmamıştı. Lusitania Filosu'nun kaybolmasının bir sabotaj veya mekanik bir arıza ya da doğal bir felaket gibi görünmesini sağlayacak bazı ipuçları bırakmayı düşünmüştü. Ama bu fikrinden vazgeçmek zorunda kalmıştı, çünkü fiziksel ipuçları düzenleyemiyordu. Tüm yapabileceği, bilgisayarların belleklerinde yanıltıcı veriler bırakmaktı. Bunların hiçbirinin gerçek dünyada fiziksel benzeri olmayacaktı, bu nedenle pek zeki olmayan bir araştırmacı bile bunların sahte olduğunu çabucak anlayacaktı. Sonra da Lusitania Filosu'nun kaybolmasına, yanıltıcı verilerin bulunduğu bilgisayar sistemlerine hayal bile edilemeyecek ayrıntılı giriş gücü bulunan bir şeyin neden olduğu sonucuna varacaktı. Bu kesinlikle onun, hiç ipucu bırakmamasından daha çabuk keşfedilmesine neden olacaktı.

Hiç ipucu bırakmamak kesinlikle en iyi yoldu ve Han Qing-jao araştırmasına başlayıncaya kadar, çok iyi gitmişti. Her araştırıcı hep genellikle bakılan yerlere bakmıştı. Birçok gezegende polis bilinen karşıt grupları incelemişti (ve bazı yerlerde, yararsız itiraflar yapıncaya kadar bazı karşıtlara işkence etmişti ve bu noktada sorgulayıcılar son raporlarını yazarak konunun kapatıldığını belirtmişlerdi). Ordu, askeri bir engelleme -üç bin yıl önceki böcek istilasıyla ilgili acı anılar nedeniyle, özellikle yabancı yıldız gemileri- kanıtları aramıştı. Bilim adamları, filonun yok olmasına veya Ansible iletişimin özellikle bozulmasına neden olan görünmeyen bir astronomik görüngünün kanıtlarını aramışlardı. Politikacılar suçlayacak

başka birini aramışlardı. Kimse Jane'i düşünememiş ve bu nedenle de onu bulamamıştı.

Fakat Han Qing-jao, dikkatle, sistematik bir şekilde, veriler üstünde kusursuz araştırmalar yürüterek, her şeyi bir araya getiriyordu. Kesinlikle Jane'in var olduğunu ispatlayan -ve sonu olacak- kanıtı ortaya çıkaracaktı. Kanıt, basit bir ifadeyle, hiç kanıt olmamasıydı. Kimse onu göremezdi, çünkü kimse araştırmaya tarafsız ve yöntemli bir beyin getirmemişti.

Qing-Jao'nun insan dışı gibi görünen sabrının, ayrıntılara titizlikle eğilmesinin, bilgisayar araştırmalarını devamlı olarak yeniden yazıp yeniden programlamasının, sonsuz saatler boyunca tahta döşemeye eğilip, tahtanın bir ucundan diğerine, odanın bir ucundan diğerine tahta damarlarını izlemesinin sonucu olduğunu Jane bilemezdi. Kızı onun en amansız düşmanı yapan şeyin, tanrıların Qing-jao'ya verdikleri büyük ders olduğunu Jane tahmin edemezdi. Jane'in tüm bildiği, bu Qing-Jao adındaki araştırmacının bir noktada kimsenin gerçekten anlamadığı bir şeyi, yani Lusitania Filosu'nun kaybolmasıyla ilgili bütün mantıklı açıklamaların zaten gözden geçirilmiş olduğunu- belki de fark edecek olduğuydu.

Bu noktada sadece bir sonuç kalacaktı: İnsanlık tarihinde şimdiye kadar rastlanmamış olan bir güç, ya oldukça yayılmış olan yıldız gemileri filosunu aynı zamanda ortadan yok etmiş, ya da -aynı olanaksızlıkla- bu yıldız gemilerinin Ansible'larının hepsinin çalışmasını aynı anda durdurmuştu. Ve eğer bu aynı yöntemli beyin, böyle bir güce sahip olabilecek olası güçleri sıralamaya başlarsa, sonuçta gerçek olan tek isme ulaşacaktı: Bütün Ansible'ları birbirine bağlayan filotik ışınlar arasında yaşayan -hayır, onlardan oluşan- bağımsız bir varlık. Bu fikir gerçek olduğu için, hiçbir mantıklı inceleme ve araştırma onu çürütemeyecekti. Sonuçta sadece bu fikir ayakta kalacaktı. Ve bu noktada, birisi Qing-jao'nun buluşu üstünden hareket ederek Jane'i yok etmek için harekete geçecekti.

Böylece Jane, Qing-jao'nun araştırmasını gitgide artan bir hayranlıkla izledi. Taoist Çin dünyası Path'ın en yüksek sosyal ve entelektüel sınıfından Han Fei-tzu'nun bu on altı yaşında, 39

kilo gelen ve 160 santimetre boyundaki kızı, Jane'in şimdiye kadar, kendisi dışında, konuya bir bilgisayar kusursuzluğu ve dikkatiyle yaklaşımına rastladığı ilk insandı. Gerçi Qing-jao için haftalar ve aylar alan çalışmayı, Jane bir saatte tamamlayabilirdi, ama tehlikeli olan gerçek, Qing-jao'nun da Jane'in izleyeceği yolu aynen izlemesiydi; bu nedenle Jane'in kendisinin ulaşacağı sonuca Qing-jao'nun ulaşamayacağını varsayması için bir neden yoktu.

Bu nedenle Qing-jao, Jane'in en tehlikeli düşmanıydı ve Jane onu durdurmakta çaresizdi; en azından fiziksel olarak. Qing-jao'nun bilgi ulaşımını engellemek, Jane'in var olduğu sonucuna ulaşması için ona daha hızlı yol göstermekten başka şeye yaramazdı. Bu nedenle, açıkça karşı koymak yerine, Jane düşmanını durdurmak için başka bir yol aradı. İnsan doğasının tamamını anlamıyordu, fakat Ender ona şunu öğretmişti: Bir insanın bir şeyi yapmasına engel olmak için, o insanın o şeyi yapmak istemesini durduracak bir yol bulmalısın.

-6-
VARELSE

"Ender'in zihnine doğrudan konuşmayı nasıl beceriyorsunuz?"

"Artık nerede olduğunu bildiğimiz için, bu tıpkı yemek yemek gibi doğal."

"Onu nasıl buldunuz? Ben üçüncü hayata geçmemiş olan hiç kimsenin zihniyle konuşmayı başaramadım."

"Onu Ansible'lar ve ona bağlı olan elektronikler kanalıyla bulduk, vücudunun uzayda olduğu yeri bulduk. Zihnine ulaşmak için, karmaşaya uzanmamız ve bir köprü inşa etmemiz gerekti."

"Köprü mü?"

"Kısmen onun, kısmen de bizim zihinlerimizden oluşan geçici bir varlık."

"Eğer zihnine ulaştıysanız, neden onun sizi yok etmesini engellemediniz?"

"İnsan beyni çok tuhaf. Daha orada ne bulduğumuzu anlayamadan, bu çarpık alanla nasıl konuşabileceğimizi öğrenemeden, bütün kız kardeşlerim ve annelerim yok olmuştu. Beklediğimiz, kozalandığımız, bizi buluncaya kadar geçen bütün o yıllar boyunca onun zihnini incelemeye devam ettik, sonra doğrudan onunla konuştuk."

"Yaptığınız köprüye ne oldu?"

"Onu hiç düşünmedik. Herhalde hala oralarda bir yerdedir."

Yeni patates soyu ölüyordu. Ender yapraklardaki kötü haberci kahverengi halkaları görüyordu, bitkilerin sapları o kadar gevrekleşmişti ki, küçük bir rüzgarda bile eğilerek kopmuşlardı. Daha bu sabah hepsi sağlıklıydılar. Bu hastalığın saldırısı o kadar hızlı ve etkisi o kadar yıkıcı olmuştu ki, bu sadece Descolada virüsü olabilirdi.

Ela ve Novinha düş kırıklığına uğrayacaklardı, bu yeni nesil patates için öyle ümitliydiler ki. Ela, Ender'in üvey kızı, bir organizmadaki her hücrenin Descolada virüsünü engellediği veya yok ettiği bilinen üç ayrı kimyasal salgılamasını sağlayan bir gen üzerinde çalışıyordu. Novinha, Ender'in karısı, Descolada'nın onda birinden küçük bir molekülün hücre çekirdeğine geçmesine izin vermeyen bir gen üzerinde çalışıyordu. Bu yeni patates soyunda her iki geni birleştirmişlerdi ve ilk denemeler her iki özelliğin de dayandığını göstermişti. Ender fideleri deney tarlasına getirmiş ve dikmişti. O ve yardımcıları son altı hafta boyunca onları beslemişlerdi. Her şey yolundaymış gibi görünüyordu.

Eğer bu teknik işe yarasaydı, Lusitania'daki insanların yiyecek olarak bağımlı oldukları bütün bitkiler ve hayvanlara uygulanabilirdi. Fakat Descolada çok zekiydi, er geç bütün savaş taktiklerini görüyordu. Yine de altı hafta, normal olan iki-üç günden iyiydi. Belki de doğru yoldaydılar.

Belki de işler zaten çok ileri gitmişti. Ender Lusitania'ya ilk geldiği zaman, Dünya kökenli bitkiler ve hayvanlar, Descolada onların genetik moleküllerinin şifresini çözerek paramparça etmeden önce tarlalarda yirmi yıl kadar dayanıyorlardı. Fakat belli ki son yıllarda Descolada dünyadan gelen moleküllerin genetik moleküllerinin şifrelerini birkaç gün, hatta birkaç saatte çözmesini sağlayan bir hamle yapmıştı.

Bu günlerde insan kolonicilerin bitkilerini büyütmelerini ve hayvanlarını yetiştirmelerini sağlayan tek şey, Descolada virüsünü hemen öldüren bir spreydi. Spreyi bütün gezegene sıkıp Descolada virüsünü sonsuza kadar yok etmek isteyen koloniciler vardı.

Bütün gezegeni spreylemek zor bir uygulamaydı, ama imkansız değildi; bu seçeneği reddetmenin başka bir nedeni vardı. Yerel hayatın her biçimi üreyebilmek için Descoladaya bağımlıydı. Bu, üreme çevrimleri ayrılmaz bir şekilde yerel bir ağaç türüyle bağlı olan domuzcukları -bu dünyanın akıllı yerlileri olan Pequeninolari- da kapsıyordu. Eğer Descolada virüsü yok edilecek olursa, bu Pequeninolarin sonuncu nesli olurdu. Bu bir soykırım olurdu.

Şimdiye kadar, domuzcukları yok edecek bir şey yapma fikri, insanların köyü Milagre halkının çoğu tarafından hemen reddedilirdi. Şimdiye kadar. Fakat Ender birkaç gerçek daha bilinse, birçok kafanın fikir değiştireceğini biliyordu. Örneğin, Descolada'nın onu öldürmek için kullandıkları kimyasala şimdiden iki kez uyum sağladığını ancak bir avuç insan biliyordu. Ela ve Novinha, kimyasalın çeşitli yeni uyarlamalarını çoktan hazırlamışlardı, böylece Descolada bir virüs öldürücüye uyum sağladığı takdirde bir diğerini uygulamaya koyabileceklerdi. Aynı şekilde, kolonide yerleşik insanları, vücutlarında yaşayan Descolada virüsü nedeniyle ölmekten koruyan engelleyiciyi de bir kez değiştirmek zorunda kalmışlardı. Engelleyici bütün koloninin yiyeceklerine ekleniyordu, böylece her insan onu yemekle birlikte alıyordu.

Ancak, bütün engelleyiciler ve virüs öldürücüler aynı temel prensiple çalışıyorlardı. Descolada virüsü dünya kökenli genlere nasıl uyum sağlamayı öğrendiyse, her tür kimyasalın da nasıl hakkından geleceğini bir gün öğrenecekti ve sonra, ellerinde kaç çeşit yeni uyarlama olmasının bir önemi olmayacaktı; Descolada onların kaynaklarını birkaç gün içinde tüketecekti.

Sadece birkaç kişi, Milagre'nin hayatta kalmasının gerçekten ne kadar tehlike altında olduğunu biliyordu. Sadece birkaç kişi, Lusitania'nın Xenobiyologlari olarak Ela ve Novinha'nın yaptıkları işin nasıl bir yarış olduğunu; Descolada'yla nasıl yakından çekiştiklerini; eğer geride kalırlarsa sonucun ne kadar yıkıcı olacağını biliyordu.

İyi ki böyleydi. Eğer koloniciler anlamış olsaydı, aralarından birçoğu şöyle diyebilirdi; eğer bir gün Descolada'nın hakkımızdan gelmesi kaçınılmazsa, o zaman şimdiden onu kökünden kazıyalım. Eğer bu bütün domuzcukları öldürecekse, üzgünüz, fakat bu ya onlar ya da biz ise biz kendimizi seçiyoruz.

Ender için uzun vadeli bakış kolaydı, filozofça bir görüş açısıyla, tüm bir akıllı ırkı yok etmektense, küçük bir insan kolonisinin mahvolması daha iyi, diyebilirdi. Bu fikrin Lusitania'nın insanlarına bir şey ifade etmeyeceğini biliyordu. Burada tehlikede olan kendi hayatları ve çocuklarının hayatlarıydı; çok azının anladığı ve sadece birkaçının hoşlandığı başka bir türün hatırı için ölmelerini beklemek saçma olurdu. Genetik açıdan mantıksız olurdu evrim, sadece kendi genlerini korumakta ciddi davranan türleri desteklerdi. Bizzat Piskopos bile Lusitania insanlarının domuzcuklar için hayatlarından vazgeçmelerinin tanrının isteği olduğunu söylese, itaat edenlerin sayısı çok az olurdu.

Kendim de böyle bir fedakarlık yapabileceğimden emin değilim, diye düşündü Ender. Hatta kendi çocuğum olmasa bile. Hatta akıllı bir türün yok edilmesi sürecini zaten yaşamış olsam bile ve hatta bu yok etmeyi ben tetiklemiş olsam bile, bunun taşınamayacak kadar korkunç bir yük olduğunu biliyorum. Yoldaşım insanların yiyecekleri ürünlerin yok olması veya daha kötüsü, Descolada'nın insan vücudunu birkaç günde yiyip bitirecek kadar güçlü bir şekilde geri dönmesi nedeniyle ölmelerine izin verebileceğimden emin değilim…

Ama yine de…Pequeninoların yok edilmesine razı olabilir miyim? Başka bir soykırıma izin verebilir miyim?

Kopmuş patates saplarından birini lekeli yapraklarıyla birlikte aldı. Elbette bunu Novinha'ya götürmek zorundaydı. Novinha ya da Ela, bunu inceler ve zaten ortada olan şeyi doğrularlardı. Başka bir başarısızlık. Patates sapını arınık bir torbaya koydu.

"Sözcü."

Bu Planter'dı. Ender'in yardımcısı ve domuzcuklar arasındaki en yakın dostu. Planter, Ender'in "üçüncü hayat"a, Pequenino hayat çevriminin üçüncü safhasına götürdüğü Human adındaki domuzcuğun oğullarından biriydi. Ender içindeki yaprakları görmesi için torbayı Planter'e doğru kaldırdı.

Planter duygu belirtisi olmayan bir sesle, "Gerçekten çok ölü, Sözcü," dedi. İşte bir domuzcukla çalışmanın en rahatsız edici yanı buydu, insanların kolayca, alışkanlıkla yorumlayabileceği biçimde duygusallık göstermiyorlardı. Bu, onların kolonicilerin çoğu tarafından kabul edilmelerinin en büyük engellerinden biriydi. Domuzcuklar şirin veya kucaklanacak kadar çekici değillerdi; sadece tuhaftılar.

"Yeniden deneyeceğiz," dedi Ender. "Sanırım yaklaşıyoruz."

"Karın seni istiyor," dedi Planter. Karı sözcüğü, Stark gibi bir insan diline çevrilmiş de olsa, bir domuzcuk için o kadar gerilim doluydu ki, bu sözcüğü doğal bir şekilde ifade etmesi zordu, Planter neredeyse sözcüğü ince bir çığlığa dönüştürmüştü. Yine de, karılık fikri domuzcuklar için son derece güçlüydü, kendisiyle doğrudan konuştukları zaman Novinha'ya adıyla hitap ediyorlardı, Novinha'nın kocasıyla konuştukları zaman ise ondan sadece unvanıyla bahsediyorlardı.

"Zaten ona gitmek üzereydim," dedi Ender. "Şu patatesleri ölçüp kaydeder misin, lütfen?"

Planter öne zıpladı, tıpkı patlamış mısır gibi, diye düşündü Ender. Gerçi yüzü insan gözü için ifadesiz de olsa, dikey zıplama onun memnuniyetini gösteriyordu. Planter, hem makineler onu büyülediği, hem de bu onun diğer Pequenino erkekleri arasında statüsünü yükselttiği için, elektronik aygıtlarla oynamayı seviyordu. Planter hemen her zaman taşıdığı torbasından kamera ve bilgisayarını çıkarmaya başladı.

"Bitirdiğin zaman, lütfen soyutlanan bölümü alevle yakmak için hazırla," dedi Ender.

"Evet, evet," dedi Planter, "Evet, evet, evet."

Ender iç çekti. İnsanlar zaten bildikleri bir şeyi kendilerine söylediği zaman domuzcuklar çok sinirleniyorlardı. Descolada yeni bir bitkiye uyum sağladığı zaman uygulanacak rutini -"eğitim görmüş" virüsün hala soyutlanmış bir durumdayken yok edilmesi gerektiğini- Planter elbette biliyordu. Tüm Descolada virüsleri toplumunu, bir neslin öğrendiğinden yararlandırmanın bir anlamı yoktu. Bu nedenle Ender'in ona hatırlatmaması gerekirdi. Ve yine de bu, insanın sorumluluk hissini tatmin etme yoluydu, gereksiz olduğunu bildikleri halde yeniden kontrol etmek.

Planter Ender'in tarlayı terk ettiğini fark etmeyecek kadar meşguldü. Ender tarlanın şehre bakan yanındaki soyutlama barakasının içine girince, soyundu, elbiselerini temizleme kutusuna koydu ve temizlik dansını yaptı; eller yukarı, kollar omuzlara kalkıyor, daireler çiziliyor, çömelip kalkılıyor, öyle ki, vücudunun her kısmı bu barakayı dolduran radyasyon ve gazlardan etkilensin. Ağzı ve burnuyla derin soluk aldı, sonra öksürdü -her zamanki gibi- çünkü gazlar insan tahammülünün sınırlarındaydı. Yanan gözler ve hırıltılı ciğerlerle, kollarını sallarken çömelip kalkarak, tam üç dakika: Müthiş Descolada'ya karşı saygı ayinimiz. Bu şekilde bu gezegendeki yaşamın tartışmasız efendisinin önünde kendimizi alçaltıyoruz.

Nihayet bitmişti; döne döne kızardım, diye düşündü. Sonunda temiz hava barakanın içine dolarken, kutudan hala sıcak olan elbiselerini aldı ve giyindi. Barakayı terk eder etmez bütün yüzeyler, Descolada virüsünün dayanabileceği ısının çok üstünde ısıtılacaktı. Temizlemenin bu son düzeyinde o barakanın içinde hiçbir şey yaşayamazdı. Başka bir kez, birisi o kulübeye geldiği zaman tümüyle arınık olacaktı.

Yine de, Ender Descolada virüsünün, eğer barakadan kaçamazsa, görünmeyen bir duvar gibi deneysel ürün bölgesini çeviren orta güçte parçalama engelini aşacak bir yol bulacağını düşünmekten kendini alıkoyamıyordu. Resmi olarak, yüz atomdan büyük hiçbir molekül kırılmadan bu engeli aşamazdı. Engelin her iki tarafındaki çitler, insanların ve domuzcukların

bu ölümcül bölgeye tesadüfen girmesini engelliyordu, fakat Ender sık sık bu parçalama bölgesinden geçerse bir insana ne olacağını düşünüyordu. Nükleik asitler parçalanırken, vücudunun her hücresi ölecekti. Belki vücut fiziksel olarak bir arada kalacaktı. Fakat Ender'in hayalinde her zaman vücut, engelin öbür tarafında toz haline geliyor, daha yere değmeden esinti onu bir duman gibi uzağa taşıyordu.

Parçalama engeliyle ilgili olarak Ender'i en çok rahatsız eden şey onun Moleküler Parçalama Aygıtı ile aynı prensipte çalışmasıydı. Yıldız gemileri ve mermilere karşı tasarlanmışken, üç bin yıl önce insan savaş filosuna kumanda ederken onu böceklerin ana gezegenine karşı kullanan Ender'di. Ve şimdi aynı silah Yıldızyolu Kongresi tarafından Lusitania'ya yollanıyordu. Jane'e göre, Yıldızyolu Kongresi çoktan onu kullanma emrini yollamaya teşebbüs etmişti. Jane bunu filo ile insanlığın geri kalan kısmı arasındaki Ansible iletişimi keserek engellemişti, fakat Ansible'ının çalışmamasından paniğe kapılan aşırı heyecanlı bir gemi kaptanının, oraya vardıkları zaman aygıtı Lusitania üzerinde kullanıp kullanmayacağını bilmenin bir yolu yoktu.

Bu düşünülemezdi, ama yapmışlardı, Kongre bir dünyanın yok edilmesi emrini yollamıştı. Bir soykırım işlemek için. Ender Ana Kraliçe'yi boş yere mi yazmıştı? Şimdiden unutmuşlar mıydı?

Fakat onlar için "şimdiden" değildi. Birçok insan için üç bin yıldı. Ve Ender Human'ın Hayatı'nı yazmış olsa bile, geniş bir kitle tarafından henüz ona inanılmamıştı. Halk tarafından, Kongre'nin Pequeninolara karşı böyle bir şey yapmaya cesaret edemeyeceği kadar benimsenmemişti.

Neden bunu yapmaya karar vermişlerdi? Belki de Xenobiyologların parçalama engeliyle aynı nedenle: Tehlikeli bir salgını soyutlayıp, daha geniş bir nüfusa yayılmasını engellemek için. Kongre belki de gezegenin isyanı nedeniyle salgını sınırlamak konusunda kaygılanıyordu. Fakat filo oraya vardığı zaman, emir olsun veya olmasın, Descolada sorununa son çare olarak Küçük Doktor'u kullanmaları da olasıydı: Eğer

Lusitania gezegeni olmazsa, insanlığı ve onun tüm eserlerini yok etmek için fırsat kollayan, o kendini dönüştürebilen yarı akıllı virüs de olmazdı.

Deney tarlaları ile yeni Xenobiyoloji laboratuarı arasındaki yol çok uzun değildi... Yol alçak bir tepenin etrafından dolanıyor, domuzcuk kabilesine baba, ana ve canlı mezarlık sağlayan ormanın kenarından geçiyor ve insan kolonisini çeviren çitin kuzey kapısında bitiyordu.

Çit, Ender için acı veren bir noktaydı. Şimdi iki tür arasında asgari temas yasağı çöktüğü için, onun varlığına artık bir neden kalmamıştı. Ve iki tür de kapıdan serbestçe geçiyordu. Ender Lusitania'ya geldiğinde, çit ona dokunan her insana büyük acı verecek bir alanla yüklenmişti. Domuzcuklarla serbestçe iletişim kurma mücadelesi sırasında, Ender'in en büyük üvey oğlu, Miro, bu alana birkaç dakika süreyle yakalanmış ve geri dönüşü olmayan bir beyin hasarı oluşmuştu. Ancak, Miro'nun deneyimi, çitin ona dokunan insanların ruhuna ne yapabileceğinin en acı verici ve doğrudan bir ifadesiydi. Psikolojik engel otuz yıl önce kapatılmıştı. Bütün bu süre boyunca insanlar ve domuzcuklar arasında bir engel olması için bir neden yoktu, yine de çit kalmıştı. Lusitania'nın insan kolonicileri böyle istemişlerdi. İnsan ve domuzcuk arasındaki sınırın değişmeden kalmasını istemişlerdi.

Bu nedenle Xenobiyoloji laboratuarları eski yerlerinden nehir kenarına taşınmıştı. Eğer Pequeninolar araştırmaların bir parçası olacaklarsa, laboratuarın çite yakın ve bütün deney alanlarının çitin dışında olması gerekiyordu, böylece insanlar ve Pequeninolar beklenmedik anlarda birbirleriyle karşılaşmayacaklardı.

Miro, Valentine ile buluşmak için gittiği zaman, Ender onun döndüğünde Lusitania dünyasındaki büyük değişiklikler karşısında hayrete düşeceğini sanmıştı. Miro'nun, insanlarla domuzcuklarm yan yana ve uyum içinde yaşadıklarını göreceğini düşünmüştü. Bunun yerine, Miro koloniyi neredeyse hiç değişmemiş bir halde bulacaktı. Nadir istisnalar

dışında, Lusitania insanları başka bir türün arkadaşlığını istemiyorlardı.

İyi ki Ender, Ana Kraliçe'ye böcek neslini yeniden kurması için Milagre'nin çok uzağında bir yerde yardımcı olmuştu. Ender, böcekler ve insanların birbirini zamanla tanımalarını planlamıştı. Bunun yerine, o, Novinha ve aile, Lusitania'da böceklerin var olduğunu büyük bir sır olarak saklamak zorunda kalmışlardı. İnsan ırkı, memeli bir tür olan Pequeninolara tahammül edemiyorsa, haşere benzeri böcekleri bilmelerinin onları vahşi bir yabancı düşmanlığına sürükleyeceği kesindi.

Çok fazla sırrım var, diye düşündü Ender. Bunca yıldır, gerçeğin ışığı altında yaşamaları için sırların üstünü açan ve insanlara yardım eden bir Ölülerin Sözcüsüydüm. Şimdi insanlara bildiğimin yarısını bile söyleyemiyorum, çünkü bütün gerçeği söylersem korku, nefret, vahşet, cinayet ve savaş olacak.

Kapıdan biraz uzakta, fakat onun dışında, birinin adı Rooter, diğerinin adı Human olan iki babaağaç vardı, kapıdan bakıldığında Rooter solda, Human sağda kalacak şekilde dikilmişti. Human, insanlarla domuzcuklar arasındaki anlaşmayı mühürlemek için Ender'in dini bir ayinle ve elleriyle öldürmek zorunda kaldığı domuzcuktu. Sonra Human selüloz ve klorofil olarak yeniden doğmuş, sonra da baba olabilecek kadar olgun, yetişkin bir erkeğe dönüşmüştü.

Şu anda, Human'ın sadece bu kabilenin domuzcukları arasında değil, diğer birçok kabilenin arasında da muazzam bir saygınlığı vardı. Ender onun yaşadığını biliyordu; ancak, ağacı görünce, Human'ın nasıl öldüğünü unutmak onun için imkansızdı.

Bir şahıs olarak, Human'la anlaşmakta Ender'in bir sorunu olmamıştı, çünkü bu babaağaçla defalarca konuşmuştu. Alışamadığı şey, bu ağacı Human adıyla bildiği domuzcukla aynı şahıs olarak düşünmekti. Ender akıllı bir insan olarak, bir insanın kimliğini irade ve belleğinin oluşturduğunu ve bu irade ve belleğin hiç değişmeden bir domuzcuktan babaağaca

geçtiğini anlayabilirdi. Fakat akıllı düşünmek her zaman iç organlara olan inancı getirmiyordu. Human şimdi o kadar yabancıydı ki.

Yine de, hala Human'dı ve hala Ender'in dostuydu; Ender geçerken ağacın gövdesine dokundu. Sonra yolundan birkaç adım saparak Rooter adındaki daha yaşlı babaağaca yürüdü ve onun da gövdesine dokundu. Rooter'i bir domuzcuk olarak hiç tanımamıştı, Rooter başka eller tarafından öldürülmüştü ve onun ağacı, Ender daha Lusitania'ya gelmeden önce çoktan gelişip yayılmıştı. Ender onunla konuşurken o rahatsız edici kayıp acısını hissetmiyordu.

Rooter'ın dibinde, köklerin arasında, bir sürü çubuk vardı. Bazıları buraya getirilmiş; bazıları da Rooter'ın kendi dallarından dökülmüştü. Bunlar konuşma çubuklarıydı. Domuzcuklar onları babaağacın gövdesine bir ritim içinde vurmak için kullanıyorlardı; babaağaç, gövdesinin içindeki boşluklarda onları sese ve yavaş bir konuşma türüne dönüştürmek için şekillendiriyor, bir daha şekillendiriyordu. Ender ritmi vurabiliyordu, hantalca, sadece ağaçlardan sözcükleri almaya yetecek kadar.

Ama bu gün Ender konuşmak istemiyordu. Bir denemenin daha başarısız olduğunu, bırak babaağaçlara Planter söylesin. Ender, Human ve Rooter'la sonra konuşacaktı. Ana Kraliçe'yle konuşacaktı. Jane ile konuşacaktı. Herkesle konuşacaktı. Ve tüm bu konuşmalardan sonra, Lusitania'nın geleceğini karartan sorunların hiçbirini çözmeye biraz daha yaklaşmış olmayacaklardı. Çünkü sorunlarının çözümü artık konuşmaya dayanmıyordu. Bilgiye ve diğer insanların bilgiden harekete geçmeyi öğrenmesine ve sadece diğer insanların yapacakları hareketlere bağlıydı. Ender'in çözüm için kendi başına yapabileceği bir şey yoktu.

Tüm yapabileceği ve çocukluğundaki son savaştan beri yapmış olduğu şey, dinlemek ve konuşmaktı. Başka zamanlarda, başka yerlerde, bu yeterli olmuştu. Ama şimdi değil. Lusitania'nın üstünde, bazılarını Ender'in bizzat başlattığı, birkaç yok edilme tehdidi fantasma gibi duruyordu

ve şu anda bunların bir tanesi bile Andrew Wiggin'in bir davranışı, bir sözcüğü veya bir fikriyle çözülmemişti. Lusitania'nın diğer bütün insanları gibi, onun hayatı da başka insanların ellerindeydi. Onlarla kendisi arasındaki fark, Ender'in, bütün tehlikeleri ve her başarısızlık veya hatanın sonuçlarının ne olacağını bilmesiydi. Hangisi daha lanetliydi; ölünceye kadar hiçbir şey bilmeyen biri mi, yoksa günler, haftalar ve yıllar boyunca yok oluşunun yaklaştığını seyreden biri mi?

Ender babaağaçların yanından ayrılarak, insan kolonisine uzanan iyice aşınmış patikada insan kolonisine doğru yürüdü. Kapıdan geçti, Xenobiyoloji laboratuarının kapısından girdi. Ela'nın en güvenilir yardımcısı olarak görev yapan domuzcuk -adı Deaf olmasına rağmen kesinlikle bir işitme sorunu yoktu- hemen onu Ela, Novinha, Quara ve Grego'nun beklemekte oldukları, Novinha'nın odasına götürdü. Ender içinde patates bitkisinin parçaları olan torbayı çıkardı...

Ela başını salladı; Novinha göğüs geçirdi. Fakat Ender'in beklediğinin yarısı kadar düş kırıklığına uğramış görünmüyorlardı. Akıllarında başka bir şey olduğu ortadaydı.

"Sanırım bunu bekliyorduk," dedi Novinha.

"Yine de denemeliyiz," dedi Ela.

"Neden denemek zorundayız?" diye sordu Grego. Novinha'nın en genç oğlu -ve bu nedenle Ender'in üvey oğlu- artık otuzlu yaşlarının ortalarındaydı ve kendi dalında parlak bir bilim adamıydı; fakat bütün aile tartışmalarında, ister Xenobiyoloji konusunda, isterse duvarlara sürülecek boyanın rengi konusunda tartışsınlar, her zaman şeytanın avukatı rolünü oynamaktan hoşlanıyordu. "Bu yeni soyları üretmekle yaptığımız tek şey, onu öldürmek için sahip olduğumuz bütün stratejilerin kenarından dolanmayı Descolada'ya öğretmekten ileri gitmiyor. Eğer onu yakında yok etmezsek, o bizi yok edecek. Ve Descolada bir kez yok olduktan sonra, bütün bu saçmalıklar olmadan eski güzel patatesimizi yetiştirebiliriz."

"Yapamayız!" diye bağırdı Quara. Kızın şiddeti Ender'i şaşırttı. Quara çoğu zaman konuşmaya karşı isteksizdi, onun

şimdi böyle yüksek sesle konuşması, karakterine aykırıydı. “Sana Descolada’nın canlı olduğunu söyledim.”

“Ben de sana virüs virüstür diyorum.”

Grego’nun Descolada’nın kökünü kazımaktan bahsetmesi Ender’i rahatsız etmişti, böyle kolayca domuzcukları yok etmekten bahsetmek, onun tarzı değildi. Grego neredeyse domuzcuk erkeklerinin arasında büyümüştü, onları herkesten daha iyi tanıyor, dillerini daha iyi konuşuyordu.

“Çocuklar, susun ve bunu Andrew’a açıklamama izin verin,” dedi Novinha. “Patatesler başarısız olursa ne yapacağımızı tartışıyorduk, Ela ve ben ve Ela bana dedi ki… Hayır, ona sen açıkla, Ela.”

“Bu oldukça basit bir kavram. Descolada virüsünün büyümesine izin vermeyen bitkiler yetiştirmek yerine, virüsün kendisinin peşine düşmeliyiz.”

“Doğru,” dedi Grego.

“Kapat çeneni,” dedi Quara.

“Bize bir iyilikte bulun Grego ve kız kardeşinin senden kibarca istediği şeyi yap,” dedi Novinha.

Ela göğüs geçirdi ve devam etti. “Onu öylece öldüremeyiz, çünkü bu Lusitania’daki tüm yerel hayatı da öldürür. Bu nedenle önerim, bütün Lusitania canlı türlerinin üreme çevriminde eski virüs gibi davranmaya devam eden, ama yeni bir türe dönüşme yeteneği olmayan yeni bir Descolada soyu üretmek.”

“Virüsün bu kısmını çıkartabilir misin?” diye sordu Ender. “Onu bulabilir misin?”

“Pek olası değil, ama virüsün domuzcuklarda ve tüm diğer bitki-hayvan çiftlerinde etkin olan bütün parçalarını bulabilirim, onları tutar ve diğerlerini atarım. Sonra ona temel üreme yeteneği ekleriz ve onu konuk edecek olanın vücudunda uygun değişikliklere uyumlu karşılık verecek bazı alıcılar hazırlarız, hepsini bir örgene yerleştiririz ve artık elimizde olur; Descolada’nın yerine geçecek bir şey ve böylece Pequeninolar ve diğer yerel türler güvende olur, biz de korkmadan yaşarız.”

“Sonra orjinal Descolada virüsünü yok etmek için spreyleyecek misin?” diye sordu Ender. “Ya zaten direnç kazanmış bir soy varsa?”
“Hayır, onları spreylemeyeceğiz, çünkü sprey Lusitanialı bir yaratığın zaten vücuduna girmiş olan virüsleri yok etmez. Bu işin gerçekten kurnazca kısmı.”
“Sanki diğer kısmı kolaymış gibi,” dedi Novinha, “hiçbir şeyden bir örgen yapmak..."
“Bu örgenleri sadece birkaç domuzcuğa ya da hepsine enjekte edemeyiz, çünkü aynı zamanda her yerel hayvana, ağaca ve her ot yaprağına enjekte etmeliyiz.”
“Bu yapılamaz,” dedi Ender.
“Bu nedenle örgenleri evrensel olarak dağıtacak ve aynı zamanda eski Descolada virüsünü tamamen yok edecek bir mekanizma geliştirmeliyiz.”
“Soykırım,” dedi Quara.
“Tartışma bu,” dedi Ela. “Quara, Descolada’nın akıllı olduğunu söylüyor.”
Ender en genç üvey kızına baktı. “Akıllı bir molekül mü?”
“Bir dilleri var, Andrew.”
“Bu ne zaman oldu?” Ender bir yandan genetik bir molekülün -Descolada virüsü kadar uzun ve karmaşık bile olsa- nasıl konuşabileceğini hayal etmeye çalışıyordu.
“Çoktandır bundan kuşkulanıyordum. Emin olmadan bir şey söylemeyecektim, fakat… ”
Grego zaferle, “Bu da onun emin olmadığı anlamına geliyor,” dedi.
“Ama artık neredeyse eminim ve öğreninceye kadar bir türü yok edemezsiniz.”
“Nasıl konuşuyorlar?” dedi Ender.
“Bizim gibi değil, elbette,” dedi Quara. “Bilgiyi birbirlerine moleküler düzeyde ileri geri aktarıyorlar. Dirençli yeni Descolada soylarının bu kadar çabuk nasıl yayıldıkları ve bu kadar kısa sürede eski virüsleri nasıl değiştirdikleri üzerinde çalışırken buna ilk kez dikkat ettim. Bu sorunu çözemedim, çünkü yanlış soruyu soruyordum. Eskileri değiştirmiyorlar.

Sadece haberleri iletiyorlar." "Minik oklar atıyorlar," dedi Grego.

"Bu ona benim verdiğim ad," dedi Quara. "Onun konuşma olduğunu anlamamıştım."

"Çünkü konuşma değildi," dedi Grego.

"Bu beş yıl önceydi," dedi Ender. "Attıkları minik okların ihtiyaç duyulan genleri taşıdığını ve okları alan her virüsün, yeni gen dahil olmak üzere kendi yapılarını yenilediklerini söylemiştin. Bu pek dile benzemiyordu."

"Fakat minik okları fırlattıkları tek zaman o değildi," dedi Quara. "O mesaj yollayan moleküller her zaman içeri dışarı hareket ediyorlar ve çoğu zaman molekülün vücuduna dahil olmuyorlar. Descolada'nın bazı parçaları tarafından okunuyorlar ve sonra bir başkasına aktarılıyorlar."

"Bu dil mi?" diye sordu Grego.

"Henüz değil," dedi Quara. "Fakat bazen bir virüs bu oklardan birini okuduğu zaman, yeni bir ok yapıp dışarı yolluyor. İşte bana bunun bir dil olduğunu söyleyen kısmı: Yeni okun ön tarafı, yanıt verdiği okun arka parçasıyla aynı moleküler bölümle başlıyor. Konuşma dizisini beraberinde taşıyor."

"Konuşma," dedi Grego küçümsemeyle.

"Sessiz kal ya da geber," dedi Ela. Ender, bunca yıldan sonra bile, Ela'nın sesinin hala Grego'nun küstahlığını kesecek gücünün olduğunu fark etti, en azından, bazen.

"Bu konuşmaların bazılarını, yüz ifade ve yanıta kadar izleyebildim. Birçoğu bundan önce öldü. Birkaçı virüsün ana vücuduna katıldı. Ama işte en ilginç şey, bu tümüyle gönüllü bir davranış. Bazen bir virüs oku aldı ve onu tuttu. Bu arada birçoğu böyle yapmadı. Bazen bütün virüsler belirli bir oku tuttular. Fakat bu mesaj oklarında işbirliği yaptıkları bölge, haritalanması en zor olan bölge. Haritalanması en zor olan bölge, çünkü bu onların yapılarının bir parçası değil, bu onların belleği ve bireylerin hepsi birbirinden farklı. Ayrıca, çok fazla ok aldıkları zaman, birkaç bellek parçasını temizlemek eğilimini gösterdiler."

“Bunların hepsi büyüleyici,” dedi Grego, “fakat bilim değil. Bu okların bir sürü açıklaması var ve rasgele bağlanma ve dağılmaların-”

“Rasgele değil,” dedi Quara.

“Bunların hiçbiri dil değil,” dedi Grego.

Ender tartışmayı ikinci plana attı, çünkü Jane kulağına taktığı mücevher benzeri alıcıdan ona fısıldıyordu. Geçmiş yıllara oranla artık onunla daha az konuşuyordu. Hiçbir şeyi atlamadan onu dikkatle dinledi. “Kız bir şeyin üstünde,” dedi Jane. “Onun araştırmalarına baktım ve burada başka bir hücre altı yaratıkta olmayan bir şeyler oluyor. Veriler üstünde birçok çözümleme yaptım ve Descolada’nın bu özel davranışını ne kadar denesem, daha az genetik bir kodlama ve daha çok bir dilmiş gibi göründü. Şu anda bunun gönüllü bir davranış olduğu ihtimalini göz ardı edemeyiz.”

Ender dikkatini yeniden tartışmaya çevirdiği zaman, Grego konuşuyordu. “Neden henüz anlamadığımız her şeyi bir tür gizemli deneyime dönüştürmek zorundayız?” Grego gözlerini kapadı ve tekdüze bir ifadeyle konuştu, “Yeni bir yaşam buldum! Yeni bir yaşam buldum!”

“Kes şunu!” diye bağırdı Quara.

“Bu kontrolden çıkıyor,” dedi Novinha. “Grego, bunu mantıklı bir tartışma düzeyinde tutmaya çalış.”

“Her şey bu kadar mantıksızken, bu oldukça zor. Ate agora quern ja imaginou microbiologista que se torna namorada de uma molecula?” Bir moleküle aşık olan bir mikrobiyolog nerede görülmüş?

“Yeter,” dedi Novinha sert bir ifadeyle. “Quara da senin kadar bilimci, ve-”

“İdi,” diye mırıldandı Grego.

“Ve lütfen beni dinleyecek kadar çeneni tutarsan, onun da konuşma hakkı var.“ Novinha şimdi oldukça sinirliydi, fakat her zamanki gibi, Grego etkilenmemiş görünüyordu. “Grego, genellikle böyle çok saçma görünen fikirlerin dünyaya bakışımızda önemli sapmalara neden olduğunu şimdiye kadar bilmen gerekirdi.” Grego her birine tek tek dönerek, her

birinin gözlerinin içine bakarak, “Gerçekten bunun o temel buluşlardan biri mi olduğunu düşünüyorsunuz?” diye sordu. “Konuşan bir virüs? Se Quara sabe tanto, porque ela nao diz o que e que aqueles bichos dizem?” Eğer Quara bu kadar çok biliyorsa, bu küçük canavarların ne dediklerini neden bize söylemiyor? Onun bilim ve diplomasi dili olan Stark’ı terk edip Portekizceye dönmesi, tartışmanın kontrolden çıktığının belirtisiydi.

“Önemli mi?” diye sordu Ender.

“Önemli!” dedi Quara.

Ela, Ender’e hayretle baktı. “Bu sadece tehlikeli bir hastalığın tedavisiyle tümüyle akıllı bir türün yok edilmesi arasındaki fark. Bence önemli.”

Ender sabırla, “Demek istediğim,” dedi, “ne söylediklerini bilmemiz önemli mi?”

“Hayır,” dedi Quara. “Belki de dillerini hiç anlayamayacağız, fakat bu onların akıllı oldukları gerçeğini değiştirmez. Zaten virüslerle insanların birbirine söyleyebileceği ne olabilir ki?”

‘“Lütfen bizi öldürmeyi kesin’ demeyi denesen,” dedi Grego. “Bunu virüs dilinde söylemeyi başarabilirsen, gerçekten yararlı olurdu.”

“Ama Grego,” dedi Quara sahte bir tatlılıkla, “bunu bizim mi onlara söylememiz gerekiyor, yoksa onların bize mi?”

“Bugün karar vermek zorunda değiliz,” dedi Ender. “Bir süre daha beklemeye katlanabiliriz.”

“Nereden biliyorsun?” dedi Grego. “Gece boyunca Descolada'nın hepimizi tümüyle nasıl haklayacağını bulup, yarın hepimizin kaşınarak, acı içinde, kusarak ateşler içinde yanarak uyanıp sonunda ölmeyeceğimizi nereden biliyorsun? Bu, ya onlar ya biz.”

“Bence Grego bize neden beklemek zorunda olduğumuzu şu anda gösterdi,” dedi Ender. "Descolada hakkında nasıl konuştuğunu duydunuz mu? O bizi nasıl haklayacağını bulacak. Sanki Grego bile Descolada’nın bir iradesi olduğuna ve karar verdiğine inanıyormuş gibi.”

“Bu sadece bir konuşma şekliydi,” dedi Grego.

“Hepimiz bu şekilde konuşuyoruz,” dedi Ender. “Ve bu şekilde de düşünüyoruz. Çünkü hepimiz bunu hissediyoruz, yani Descolada’yla savaşta olduğumuzu. Bunun sadece bir hastalıkla savaşmaktan fazla bir şey olduğunu, her hamlemize karşılık veren akıllı ve becerikli bir düşmanımız olduğunu biliyoruz. Tıbbi araştırmalar tarihinde kimse, kendisine karşı kullanılan stratejileri yenmenin birçok yolunu bulan böyle bir hastalıkla savaşmamıştır.”

“Bunun nedeni, kimsenin böylesine aşırı büyük ve karmaşık bir genetik molekülü olan bir mikropla savaşmamış olması,” dedi Grego.

“Kesinlikle,” dedi Ender. “Bu eşsiz bir virüs ve bu nedenle yapısal olarak bir omurgalıdan daha düşük bir türde hiç hayal etmediğimiz bazı yeteneklere sahip olabilir.”

Bir an için Ender’in sözleri, sessizlikle yanıtlanarak, havada asılı kaldı. Ender sonunda bu toplantıda yararlı bir şey yaptığını ve az konuşan biri olarak bir tür anlaşma sağladığını hayal etti.

Az sonra Grego onun bu fikrini düzeltti. “Quara haklı bile olsa, eğer o ölüp gitse ve Descolada virüsleri bütün felsefe doktoralarını kazansalar ve insanlar tekrar tekrar ölünceye kadar onları becerip duracaklarına dair tezler yayınlasalar, sonra ne olacak? Bizi öldürmeye çalışan virüs çok akıllı olduğu için hepimiz yerlere yuvarlanıp ölü taklidi mi yapacağız?”

Novinha sakince cevap verdi. “Bence, Ela araştırmasına devam ederken, Quara’nın da çalışmasına devam etmeye ihtiyacı var ve bizim de bunu yapması için ona daha çok kaynak ayırmamız gerek.”

Bu kez itiraz eden Quara’ydi. “Hepiniz hala onları öldürmek için yollar ararken, neden onları anlamak için zahmet edeyim?”

“Bu iyi bir soru, Quara,” dedi Novinha. “Öte yandan, eğer birden tüm kimyasal engellerimizi aşmanın bir yolunu bulup hepimizi öldüreceklerse, onları anlamak için neden zahmet edesin?”

“Biz ya da onlar,” diye mırıldandı Grego.

Novinha güzel bir karar vermişti, Ender biliyordu, araştırmanın her iki hattını açık tutup, ileride, daha iyi bilgi sahibi oldukları zaman karar vermek. Bu arada, Quara ve Grego'nun ikisi de, her şeyin Descolada'nın akıllı olup olmadığına bağlı olduğunu sanmakla ana noktayı atlıyorlardı. "Akıllı da olsalar," dedi Ender, "bu onların dokunulmaz oldukları anlamına gelmez. Her şey onların Raman veya Varelse olmalarına bağlı. Eğer Raman iseler -eğer birlikte yaşamanın bir yolunu bulacak kadar onları anlayabilirsek ve onlar da bizi anlayabilirse- o zaman iyi. Güvende oluruz, onlar da güvende olur."

"Büyük barış kurucu, bir molekülle barış antlaşması yapmayı mı planlıyor?" diye sordu Grego.

Ender onun alaycı tonunu umursamadı. "Öte yandan, eğer bizi yok etmeye çalışıyorlarsa ve onlarla bir iletişim yolu bulamıyorsak, o zaman, amansız ve tehlikeli bir düşman ve Varelse, akıllı yabancılardır. Varelseler birlikte yaşayamayacağımız yabancılardır. Varelseler doğal olarak kendileriyle devamlı olarak ölümüne savaş halinde olduğumuz yabancılardır ve böyle bir durumda tek törel seçimimiz, kazanmak için gereken her şeyi yapmaktır."

"Doğru," dedi Grego.

Erkek kardeşinin muzaffer ses tonuna rağmen, Quara Ender'in sözlerini dinlemiş, onları tartmıştı ve şimdi geçici bir onay veriyordu. "Onların Varelse olduklarını varsayarak başlamadığımız sürece," dedi Quara.

"Öyle de olsalar, belki bir orta yol vardır," dedi Ender. "Belki Ela, şu bellek ve dil nesnesini yok etmeden Descolada virüslerini değiştirmenin bir yolunu bulur."

Quara bir daha, hararetle, "Hayır!" dedi. "Yapamazsınız, anılarını bırakıp, uyum sağlama yeteneklerini onlardan almaya hakkınız yok. Bu onların tıpkı bizim alın loplarımıza benzer bir şeylerini bize vermeleri gibi olur. Eğer bu bir savaşsa, o zaman savaştır. Onları öldürün, ama iradelerini çalarken onlara anılarını bırakmayın."

“Fark etmez,” dedi Ela. “Bu yapılamaz. İşte böyle, sanırım kendime olanaksız bir görev verdim. Descolada üzerinde ameliyat yapmak kolay değil. Bu bir hayvanı inceleyip ameliyat etmek gibi bir şey değil. Daha organları çıkarmanın yarısındayken kendisine gelmemesi için moleküle nasıl anestezi yapacağım? Belki Descolada fizikte çok iyi değil, ama benim moleküler cerrahlıkta olduğumdan kesinlikle çok iyi.”

“Yani,” dedi Ender.

“Yani bir şey bilmiyoruz,” dedi Grego. “Sadece, biz hala onlara karşılık verip vermeyeceğimizi tartışırken, Descolada’nın hepimizi öldürmek için elinden geldiğince sıkı çalışması dışında. Bir sonuç elde edilinceye kadar bir süre daha bekleyeceğim, ama sonsuza kadar değil.”

“Ya domuzcuklar,” diye sordu Quara. “Onların sadece üremelerini değil, belki de aynı zamanda akıllı bir yaratık olmalarına yardımcı olan bir molekülü değiştirmemiz konusunda onların da oy hakkı yok mu?”

“Bu nesne bizi öldürmeye çalışıyor,” dedi Ender. “Ela domuzcukların üreme çevrimini bozmadan virüsü yok edecek bir çözümle gelirse, itiraz etmeye bir nedenleri olmaz sanırım.”

“Belki bu konuda farklı hissedeceklerdir.”

“O zaman belki de ne yaptığımızı öğrenmemeleri daha iyi olur,” dedi Grego.

“Burada yaptığımız araştırmaları kimseye -insan veya domuzcuk- söylemeyiz,” dedi Novinha sertçe. “Bu vahşet ve ölüme neden olabilecek feci yanlış anlamalara yol açabilir.”

“Demek biz insanlar, bütün diğer yaratıkların yargıcıyız?” dedi Quara.

“Hayır. Quara. Biz bilim adamları, bilgi toplarız,” dedi Novinha, “Yeterince toplayıncaya kadar kimse bir şey konusunda hüküm vermez. Bu nedenle gizlilik kuralı buradaki herkesi kapsar. Quara ve Grego, ikinizi de. Ben izin verinceye kadar kimseye bir şey anlatmayacaksınız ve ben de bunu daha fazla bilgimiz oluncaya kadar söylemeyeceğim.”

Grego küstahça, “Sen söyleyinceye kadar mı,” dedi, “yoksa Ölülerin Konuşmacısı söyleyinceye kadar mı?”

"Baş Xenobiyolog benim," dedi Novinha. "Ne zaman yeterli bilgimiz olduğuna sadece ben karar veririm. Bu anlaşıldı mı?" Herkesin onaylamasını bekledi. Hepsi onayladı.

Novinha ayağa kalktı. Toplantı sona ermişti. Quara ve Grego neredeyse hemen ayrıldılar; Novinha Ender'i yanağından öptü ve Ela'yla onu bürosundan dışarı yolladı.

Ender, Ela'yla konuşmak için laboratuarda biraz oyalandı. "Bu değiştirme virüsünü Lusitania'daki bütün yerel türlerin tüm nüfusu üzerine yaymanın bir yolu var mı?"

"Bilmiyorum," dedi Ela. "Bu, Descolada uyum sağlamadan veya kaçmadan bir tek organizmanın her hücresine onu yeterince hızlı bir şekilde nasıl yerleştirebileceğimden daha küçük bir sorun. Bir tür taşıyıcı virüs yaratmak zorundayım ve her halde bunu kısmen Descolada'nın kendisinden modellemem gerek; Descolada, kurbanını bu kadar hızla ve tamamen ele geçirdiğini gördüğüm tek parazit ve taşıyıcı virüsümün de böyle davranması gerekiyor. Tuhaf, Descolada'yı nasıl değiştireceğimi, virüsün kendisinden çalarak öğreneceğim."

"Tuhaf değil," dedi Ender, "dünyanın çalışma şekli böyle. Bir zamanlar birisi bana insan için bir değer ifade edecek tek öğretmenin, o insanın düşmanının kendisi olduğunu söylemişti."

"O zaman Quara ve Grego birbirlerine ileri dersler veriyor olmalı?"

"Tartışmaları sağlıklı," dedi Ender. "Bizi yapmakta olduğumuz şeyin her yönünü tartmaya zorluyor."

"Eğer ikisinden biri bunu aile dışına taşımaya karar verirse, sağlıklı olmaktan çıkacak," dedi Ela.

"Bu aile kendi işlerini başkalarına söylemez," dedi Ender. "Herkesten çok bunu benim bilmem gerek."

"Tam tersine, Ender. Herkesten çok sen - ihtiyacımızın onu kanıtlayacak kadar büyük olduğunu hissettiğimiz zaman- yabancılarla konuşmakta ne kadar istekli olduğumuzu bilirsin."

Ender kızın haklı olduğunu kabul etmek zorundaydı. Quara, Grego, Miro, Quim ve Olhado'nun kendisiyle konuşacak kadar ona güvenmelerini sağlamak, Ender Lusitania'ya ilk geldiği zaman zordu… Fakat Ela onunla başından itibaren konuşmuştu ve böylece Novinha'nın diğer çocukları da. Ve sonunda Novinha'nın kendisi de. Aile birbirine sıkıca bağlıydı, fakat aynı zamanda güçlü iradeli ve dik kafalıydılar ve aralarında kendi fikrinin herkesinkinden daha iyi olduğuna güvenmeyen biri yoktu. Grego veya Quara, aralarından biri, Lusitania'nın, insanlığın ya da bilimin büyük menfaati uğruna pekala başkasına anlatmayı düşünebilir ve böylece gizlilik kuralı güme giderdi. Tıpkı Ender buraya gelmeden önce domuzcuklara karışmamak kuralının güme gittiği gibi.

Ne hoş, diye düşündü Ender. Kontrol etme gücümün dışında, bir olası felaket kaynağı daha.

Laboratuardan ayrılırken, Ender daha önce birçok kez olduğu gibi, Valentine'in de burada olmasını diledi. Aralarında törel ikilemleri çözmekte başarılı olan oydu. Yakında burada olacak, ama yeterince yakında mı? Ender, Quara ve Grego'nun ikisinin de ortaya koydukları görüş noktalarını anlamıştı ve çoğuyla mutabıktı. Ona acı veren, herhangi bir Dünya kolonicisini etkileyeceği kadar onları da etkileyebilecek olan bir karar hakkında, Ender'in domuzcuklarla, hatta Human'ın kendisiyle konuşmasını engelleyen gizlilik gereğiydi. Ancak, Yine de Novinha haklıydı. Daha neyin mümkün olduğunu öğrenmeden bu konuyu şimdi ortaya getirmek, en iyi haliyle karışıklığa, en kötü haliyle de anarşi ve kan akmasına neden olacaktı. Domuzcuklar şimdi barışçıydı, ama türlerinin tarihi savaşlar nedeniyle kanlıydı.

Ender kapıdan çıkıp deney tarlalarına doğru ilerlerken, Quara'nın, elinde sopalarla, babaağaç Human'ın yanında durduğunu ve bir konuşma başlatmış olduğunu gördü. Kız aslında sopaları ağacın gövdesine vurmamıştı, yoksa Ender onu duyardı. O zaman kız mahremiyet istiyor olmalıydı. Onca bir sakıncası yoktu. Ender etrafından dolanan daha uzun yolu

seçerdi, böylece kulak misafiri olacak kadar yaklaşmamış olurdu.

Fakat Ender'in o tarafa baktığını görünce, Quara, Human'la olan konuşmasını hemen kesti ve kapıya doğru giden patikada hızla ilerledi. Elbette bu onu doğruca Ender'in yanına getirdi.

"Sırları mı söylüyordun?" diye sordu Ender. Bu sözü şaka olarak söylemişti. Ancak sözcükler ağzından çıkıp, Quara'nın yüzünde sinsi bir ifade belirdikten sonra, Ender Quara'nin hangi sırrı söylemekte olabileceğinin kesinlikle farkına vardı. Kızın sözleri de kuşkusunu doğruluyordu.

"Annemin doğrulukla ilgili düşüncesi, her zaman bana ait değil," dedi Quara. "Hatta sana da ait değil."

Onun bunu yapabileceğini biliyordu, ama yapmamaya söz verdikten bu kadar kısa bir süre sonra yapacağı hiç aklına gelmemişti. "Fakat doğruluk, her zaman en önemli düşünce mi?" diye sordu Ender.

"Benim için öyle," dedi Quara.

Dönüp kapıdan girmek istedi, fakat onu kolundan yakaladı.

"Bırak beni."

"Human'a söyle," dedi Ender. "O çok akıllıdır. Fakat başka kimseye söyleme. Domuzcukların bazıları, erkeklerin bazıları, bir nedenleri olduğu zaman çok saldırgan olabilirler."

"Onlar sadece erkekler değil," dedi Quara. "Onlar kendilerine kocalar diyorlar. Belki biz kendilerine adamlar demeliyiz." Ender'e zaferle gülümsedi. "Öyle olduğunu sanarak hoşlandığının yarısı kadar bile açık fikirli değilsin." Sonra onu sıyırarak kapıdan geçti ve Milagre'ye doğru ilerledi.

Ender Human'a doğru yürüdü ve önünde durdu. "Sana ne söyledi, Human? Eğer bunu yapmak seni ve halkını incitecekse, Descolada'yı yok etmelerine izin vermeden önce ölmem gerektiğini söyledi mi?"

Elbette Human ona hemen cevap veremezdi, çünkü Ender'in Baba Dili'ni oluşturmak için sopalarla onun gövdesine vurmaya niyeti yoktu; eğer bunu yaparsa, domuzcuk erkekleri duyar ve koşarak gelirlerdi. Domuzcuklarla babaağaçlar arasında özel konuşma yoktu. Eğer bir babaağaç gizlilik isterse, her zaman

diğer babaağaçlarla sessizce konuşabilirdi; tıpkı Ana Kraliçe'nin ona, gözleri, kulakları, elleri ve kolları olarak hizmet eden böceklerle yaptığı gibi, zihinden zihne birbirleriyle konuşabilirlerdi. Keşke bu konuşma ağının bir parçası olabilseydim, diye düşündü Ender. Evrenin her yanına yayılabilen, saf düşüncelerden oluşan anında konuşma.

Yine de, Quara'nın söylediğini bildiği bazı şeylere karşı koymak için bir şeyler söylemesi gerekiyordu. "Human, İnsanları ve domuzcukları birlikte kurtarmak için elimizden geleni yapıyoruz. Eğer başarabilirsek Descolada virüsünü bile kurtarmaya çalışacağız. Ela ve Novinha yaptıkları işte çok iyiler. Aynı şekilde Quara ve Grego da öyle. Ama şimdilik, lütfen bize güven ve kimseye bir şey söyleme. Lütfen. Eğer insanlar ve domuzcuklar, biz onu engellemek için gerekli adımları atmaya hazır olmadan içinde bulunduğumuz tehlikeyi öğrenecek olurlarsa, sonuçları vahşice ve korkunç olabilir."

Söyleyecek başka şey yoktu. Ender deney tarlalarına döndü. Hava kararmadan, o ve Planter ölçümleri bitirdiler, sonra bütün tarlayı yaktılar ve ışınladılar. Parçalama engelinin içindeki hiçbir büyük molekül hayatta kalmadı. Descolada'nın bu tarlada öğrenmiş olabileceği her şeyin unutulmasını sağlama almak için, ellerinden geleni yaptılar.

Hiçbir zaman yapamayacakları şey, insan ve domuzcukların birlikte, kendi hücrelerinde taşıdıkları virüslerden kurtulamayacak olmalarıydı. Ya eğer Quara haklıysa? Ya eğer engelin içindeki Descolada, Planter ve Ender'in içlerinde taşıdıkları virüse ölmeden önce bu yeni patates türünden öğrendiklerini "söylediyse"? Ela ve Novinha'nın onun içine yerleştirmeye çalıştıkları savunmaları? Virüsün onların taktiklerini yenmek için bulduğu yolları?

Eğer Descolada, gerçekten bilgiyi ve davranışları bir bireyden diğerine dil yoluyla aktaracak kadar zekiyse, o zaman nasıl olur da Ender -nasıl olur da aralarından biri- sonunda zafere ulaşacağını umabilirdi? Uzun dönemde Descolada'nın, dünyalara boyun eğdirebilen ve rakiplerini yok eden, yerleşik dünyalardaki insanları, domuzcukları, böcekleri veya yaşayan

diğer tür canlıları ortadan kaldıran, en uyumlu tür olması mümkündü. O gece Ender'in yatarken, Novinha'yla sevişirken, kafasında olan düşünce buydu. Kadın, sanki kendisi değil de Ender dünyanın sıkıntılarını omzunda taşıyormuş gibi onu rahatlatmak ihtiyacını duymuştu. Ender özür dilemeye çalıştı, ama kısa sürede bunun yararsız olduğunu hissetti. Kendi kaygılarını anlatarak, kadınınkileri de artırmanın ne yararı vardı.

* * *

Human, Ender'in sözlerini dinledi, ama onun kendisinden istediği şeyle aynı fikirde olamazdı. Sessizlik? İnsanlar domuzcukların yaşam çevrimini pekala değiştirebilecek yeni virüsler üretirken değil. Oh, Human bunu olgunlaşmamış erkeklere ve kadınlara söylemeyecekti. Fakat bütün Lusitania'ya yayılmış babaağaçlara söyleyebilirdi ve söyleyecekti. Onların da neler olduğunu öğrenmeye ve birlikte ne yapacaklarına, eğer varsa, karar vermeye hakları vardı.

Gece olmadan, her ormandaki her babaağaç Human'ın bildiklerini biliyordu: onun planlarını ve ne kadar güvenebileceklerine dair onun tahminini. Çoğu onunla aynı fikirdeydi, insanların yaptıkları işe devam etmelerine şimdilik izin verelim. Fakat bu arada dikkatle izleyeceğiz ve olmamasını ümit etsek de, ileride insanlarla domuzcukların savaşabileceği bir zaman için hazırlanacağız. Savaşı kazanmayı ümit etmeyebiliriz, ama belki onlar bizi kılıçtan geçirmeden önce, bazılarımızın kaçması için bir yol bulabiliriz.

Böylece, şafaktan önce, Lusitania'daki insan dışı tek teknoloji kaynağı olan Ana Kraliçe'yle planlar ve anlaşmalar yaptılar. Bir sonraki akşama kadar Lusitania'yı terk etmek için ilk yıldız gemisi inşaatı çoktan başlamıştı.

-7-
SIRDAŞ HİZMETÇİ

"Eski günlerde, yıldız gemilerinizi bir sürü dünyaya yerleşmek üzere yolladığınız zaman, sanki aynı ormanda duruyormuş gibi her zaman birbirinizle konuşabildiğiniz doğru mu?"

"Sizin için de aynı olacağını tahmin ediyoruz. Yeni babağaçlar büyüdüğü zaman, sizinle beraber olacaklar. Filotik ilişkiler uzaklık nedeniyle etkilenmez."

"Ama bağlanmış olacak mıyız? Yolculuğa ağaç yollamayacağız. Sadece erkek kardeşler, birkaç kadın ve yeni nesli üretsinler diye yüz küçük anne. Yolculuk en azından onlarca yıl sürecek. Oraya vardıkları zaman, erkek kardeşlerin en iyileri üçüncü hayata yollanacak, fakat babaağaçların küçüklere babalık edecek kadar yaşlanmaları için en azından bir yıl geçmesi gerekir. O yeni dünyadaki ilk babaağaç bizimle nasıl konuşacağını nasıl bilecek. Nerede olduğunu bilmeden onu nasıl selamlayacağız?"

Qing-jao'nun yüzünden ter akıyordu. Öne eğilmiş olduğu için, damlalar yanakları boyunca ve gözlerinin altından kayarak burnunun ucunda toplanıyordu. Oradan da çeltik tarlasının çamurlu suyuna, ya da suyun biraz dışında olan yeni pirinç fidelerinin üstüne damlıyordu.

"Neden yüzünü silmiyorsun, kutsal olan?"

Qing-jao onunla konuşacak kadar yaklaşanın kim olduğunu görmek için başını kaldırdı. Erdemli çalışma grubunda, diğerleri onun pek yakınında çalışmıyorlardı, tanrıların konuştuğu biriyle birlikte olmak onları çok sinirli yapıyordu.

Bu bir kızdı, Qing-jao'dan daha gençti, belki on dört yaşında, saçları çok kısa kesilmiş bir erkek çocuğa benziyordu. Qing-jao'ya açık bir merakla bakıyordu. Kızda Qing-jao'nun biraz tuhaf ve oldukça rahatsız edici bulduğu bir açıklık, kesin bir utanmazlık vardı. İlk düşüncesi kıza aldırmamak oldu.

Ama aldırış etmemek, kibirli bir davranış olacaktı; bu tıpkı, 'Ben tanrıların konuştuğu biri olduğum için, bana hitap edildiğinde cevap vermek zorunda değilim' demek gibi bir şey olacaktı. Kimse onun yanıtlamayış nedeninin büyük Han Fei-tzu'nun ona verdiği olanaksız görevin zihnini fazlasıyla meşgul etmesi nedeniyle olduğunu ve başka bir şeyi düşünmenin ona acı verdiğini bilemezdi.

Bu nedenle yanıtladı, ama bir soruyla. "Neden yüzümü sileyim?"

"Gıdıklamıyor mu? Ter, aşağı damlıyor. Gözlerine girip yakmıyor mu?"

Qing-jao birkaç saniye için kafasını öne, işine eğdi ve bu kez bilinçli olarak nasıl olduğunu hissetti. Gerçekten gıdıklıyordu ve gözlerindeki ter gerçekten yakıyordu. Aslında oldukça rahatsız edici ve sinirlendiriciydi. Dikkatle, Qing-jao ayağa kalkmak için doğruldu ve şimdi bunun, sırtının durum değiştirmesini protesto edişinin, acısını hissediyordu. "Evet," dedi kıza. "Gıdıklıyor ve batıyor."

"O zaman sil," dedi kız. "Kolunun yeniyle."

Qing-jao elbisesinin koluna baktı. Kollarının teriyle çoktan sırılsıklam olmuştu. "Silmenin yararı olur mu?" diye sordu.

Şimdi, düşünmemiş olduğu bir şeyi keşfetmek sırası kızdaydı. Bir an düşünceli göründü; sonra koluyla kendi alnını sildi.

Sırıttı, "Hayır, kutsal olan, bir parça bile yardımcı olmuyor."

Qing-jao ciddiyetle başını salladı ve tekrar işine eğildi. Ama şimdi terin gıdıklaması, gözlerindeki batma, sırtındaki ağrı,

hepsi onu çok rahatsız ediyordu. Rahatsızlığı onu düşüncelerinden uzaklaştırıyordu, oysa bunun tersinin olması gerekirdi. Bu kız, her kimse, onları göstererek dertlerine eklemişti ve aynı zamanda, tuhaftır ki, Qing-jao'nun vücudunun rahatsızlığının farkına varmasını sağlayarak, onu kafasını çekiçleyen düşüncelerden kurtarmıştı.

Qing-jao gülmeye başladı.

"Bana mı gülüyorsun, kutsal olan?" diye sordu kız.

"Sana kendi yolumla teşekkür ediyorum," dedi Qing-jao. "Kalbimden büyük bir sıkıntıyı kaldırdın, bir anlık bile olsa."

"İşe yaramadığı halde alnını silmeni söylediğim için bana gülüyorsun."

"Gülüş nedenimin bu olmadığını söyledim," dedi Qing-jao. Tekrar ayağa kalktı ve doğrudan kızın gözlerine baktı. "Yalan söylemem."

Kız utanmış görünüyordu. Bir tanrılarla konuşan, Qing-jao'nun şimdi kullandığı tonu kullandığı zaman, başkaları hemen eğilir ve saygı gösterirdi. Ama bu kız sadece dinledi, Qing-jao'nun sözlerini ölçtü ve başıyla onayladı.

Qing-jao'nun ulaşabileceği bir tek sonuç vardı. "Sen de bir tanrılarla konuşan mısın?"

Kızın gözleri büyüdü. "Ben mi?" dedi. "Ebeveynlerimin ikisi de çok aşağı tabakadandır. Babam tarlalarda gübre serper, annem bir lokantada bulaşık yıkar."

Bu elbette bir yanıt değildi. Gerçi tanrılar genellikle tanrılarla konuşanların çocuklarını seçerlerdi, ama bazen tanrının sesini hiç duymamış ebeveynlerin çocuklarıyla da konuştukları bilinirdi. Yine de eğer aileniz aşağı tabakadansa, tanrıların sizinle ilgilenmediğine inanılırdı ve aslında tanrıların ebeveynleri iyi eğitilmemiş olanlarla konuştukları pek nadirdi.

"Adın ne?" diye sordu Qing-jao.

"Si Wang-mu," dedi kız.

Qing-jao soluğunu tuttu ve gülmesini engellemek için eliyle ağzını kapadı. Fakat Wang-mu öfkeli görünmüyordu, sadece yüzünü buruşturdu ve sinirli göründü.

Qing-jao konuşabildiği zaman, “Kusura bakma,” dedi. “Fakat bu isim, şeyin…”
“Batı'nın Ana Kraliçesi,” dedi Wang-mu? “Ebeveynlerim bana böyle bir isim seçtikleri için elimden ne gelir?”
“Bu soylu bir isim,” dedi Qing-jao. “Gönül atam büyük bir kadındı, ama sadece ölümlüydü, bir şair. Seninki tanrıların en eskilerinden biri.”
“Bu ne işe yarar?” diye sordu Wang-mu? “Ebeveynlerim bana böyle seçkin bir tanrının ismini vermekle çok küstahça davranmışlar. Bu nedenle tanrılar benimle hiç konuşmayacak.”
Wang-mu’nun böyle acı bir ifadeyle konuşması Qing-jao'yu üzdü. Qing-jao’nun onunla ne kadar istekle yer değiştirebileceğini bir bilseydi. Tanrıların sesinden kurtulmak! Yere eğilip tahta damarlarını bir daha asla izlemek zorunda kalmamak, kirlendikleri zaman dışında ellerini yıkamak zorunda kalmamak…
Ancak, Qing-jao bunu kıza açıklayamazdı. Kız bunu nasıl anlayabilirdi ki? Wang-mu için, tanrıların konuştuğu insanlar, son derece akıllı, ulaşılamayan, seçkin bir sınıftı. Qing-jao, tanrılarla konuşanların çektikleri sıkıntıların aldıkları ödüllerden çok daha fazla olduğunu açıklasa, yalan gibi görünecekti.
Fakat Wang-mu için tanrıların konuştuğu biri yaklaşılmaz değildi, Qing-jao ile konuşmuştu, değil mi? Bu nedenle Qing-jao yine de kalbindeki şeyi söylemeye karar verdi. “Si Wang-mu, tanrıların sesinden kurtulabilmek için hayatımın geri kalan kısmını memnuniyetle kör olarak yaşardım.”
Wang-mu’nun ağzı dehşetle açıldı, gözleri büyüdü.
Konuşmak bir hata olmuştu. Qing-jao hemen pişman oldu. “Şaka yapıyordum,” dedi.
“Hayır,” dedi Wang-mu? “Şimdi yalan söylüyorsun. Demin doğru söylüyordun.” Yürürken çamurda ilerlemeye çalışarak, pirinç bitkilerini çiğneyerek, yaklaştı. “Hayatım boyunca, ipek elbiseler giyen, herkesin önlerinde eğildiği, her bilgisayar kendilerine açık olan, tahtırevanlarındaki koltuklarına kurulmuş tanrılarla konuşanların tapınağa götürülmelerini

izledim. Konuştukları zaman sesleri müzik gibi. Böyle biri olmayı kim istemez?”

Qing-jao açıkça yanıtlayamazdı, diyemezdi ki: Her gün tanrılar beni aşağılıyor ve kendimi temizlemem için bana saçma, anlamsız şeyler yaptırıyorlar ve ertesi gün her şey yeniden başlıyor.” Bana inanmayacaksın, Wang-mu, fakat bu hayat, buradaki tarlalarda, bu daha iyi.”

“Hayır!” diye bağırdı Wang-mu? “Sana her şey öğretildi. Bilinecek her şeyi biliyorsun! Birçok dil konuşabiliyorsun, her türlü sözcüğü okuyabiliyorsun, benim düşüncelerim bir salyangozdan ne kadar yukarıda ise, sen de benim o kadar üstümde düşünebiliyorsun.”

“Çok açık ve güzel konuşuyorsun,” dedi Qing-jao. “Okula gitmiş olmalısın.”

“Okul!” dedi Wang-mu küçümseyerek. “Benim gibi çocuklara okulda aldırırlar mı ki? Okumayı öğreniriz, fakat sadece duaları ve sokak işaretlerini okuyabilecek kadar. Sayılarımızı öğreniriz, fakat sadece alışveriş yapabilecek kadar. Bilgelerin sözlerini ezberleriz, fakat sadece bize hayattaki yerimizle yetinmeyi ve bizden daha akıllı olanlara itaat etmemizi öğütleyenleri.”

Qing-jao okulların böyle olduğunu bilemezdi. Okuldaki çocukların da, özel öğretmenlerinin kendisine öğrettikleri şeylerin aynısını öğrendiklerini sanıyordu. Fakat hemen Si Wang-mu’nun doğruyu söylemekte olabileceğini fark etti, otuz öğrenciye bir öğretmen, bir öğrenciye birçok öğretmenin Qing-jao’ya öğrettiklerini kesinlikle öğretemezdi.

“Ailem çok alt tabakadan,” dedi Wang-mu? “Neden bana bir hizmetçinin bilmesi gerekenden fazlasını öğreterek zaman kaybetsinler? Çünkü bu benim hayattaki en büyük ümidim, yıkanarak temizlenmek ve zengin bir adamın evinde hizmetçi olmak. Bana yerleri nasıl temizleyeceğimi öğretirken çok dikkatliydiler.” Qing-jao evinin döşemelerinde geçirdiği, duvardan duvara tahta damarlarını izlediği saatleri düşündü. Hizmetçilerin döşemeleri bu kadar temiz ve cilalı tutmak için ne kadar çok çalıştıkları ve bu nedenle kendisinin bütün

sürünmelerine rağmen elbiselerinin hiçbir zaman gözle görülecek kadar kirlenmediği, Qing-jao'nun hiç aklına gelmemişti.

"Döşemeler hakkında bir şeyler biliyorum," dedi Qing-jao.

"Her şey hakkında bir şeyler biliyorsun," dedi Wang-mu acı bir ifadeyle. "Bu nedenle tanrılarla konuşan biri olmanın ne kadar zor olduğunu bana söyleme. Tanrılar beni bir kez bile düşünmedi ve sana bir şey söyleyeyim, bu daha kötü."

Qing-jao sordu, "Benimle konuşmaktan neden korkmadın?"

"Hiçbir şeyden korkmamaya karar verdim," dedi Wang-mu? "Zaten bana hayatımın şimdiki halinden daha kötü ne yapabilirsin ki?"

Seni hayatının her günü kanayıncaya kadar ellerini yıkayan biri yapabilirim.

Ama sonra, Qing-jao birden bunun tersini düşündü ve bu kızın böyle bir şeyi daha kötü olarak düşünmeyebileceğini gördü. Belki de Wang-mu, sadece Qing-jao'nun bildiklerini bilebilmek için bilek kemiklerinde parçalanmış kanlı deri parçaları kalıncaya kadar ellerini memnuniyetle yıkardı. Qing-jao, babasının ona verdiği

görevin olanaksızlığı karşısında kendini son derece baskı altında hissediyordu, ancak bu başarı veya başarısızlık görevi, tarihi değiştirecekti. Wang-mu tüm hayatını yaşayacak ve kendisine ertesi gün tekrarlanması gerekmeyen tek bir görev bile verilmeyecekti; Wang-mu'nun bütün hayatı, ancak kötü yaptığı zaman fark edilen ve konuşulan işi yapmakla geçecekti. Sonuçta, bir hizmetçinin yaptığı iş, temizlenme ayinleri kadar faydasız değil miydi?

"Bir hizmetçinin hayatı zor olmalı," dedi Qing-jao. "Henüz kiralanmamış olduğun için senin adına sevindim."

"Ebeveynlerim kadın olduğum zaman güzelleşmemi umutla bekliyorlar. O zaman beni hizmet için verirken daha yüksek kira bedeli alacaklar. Belki zengin bir adamın muhafızı beni karısı olarak ister; belki zengin bir hanım beni sırdaş hizmetçisi olarak alır."

"Zaten güzelsin," dedi Qing-jao.

Wang-mu omuz silkti. “Arkadaşım Fan-liu çalışıyor. Ve dediğine göre çirkin olanlar daha çok çalışırmış, çünkü evin erkekleri onları rahatsız etmezmiş. Çirkin olanlar kendi düşüncelerini düşünmekte özgürlermiş. Hanımlarına durmadan güzel şeyler söylemek zorunda değillermiş.”

Qing-jao babasının evindeki hizmetçileri düşündü. Babasının hizmetçi kadınların hiçbirini rahatsız etmediğini biliyordu. Ve kimsenin ona güzel şeyler söylemesine gerek yoktu. “Benim evimde bunlar farklı,” dedi.

“Ama ben senin evinde çalışmıyorum,” dedi Wang-mu?

Şimdi, birden bütün resim berraklaşmıştı. Wang-mu onunla ani bir dürtüyle konuşmamıştı. Wang-mu onunla tanrılarla konuşan hanımın evinde kendisine bir hizmetçi olarak yer teklif edilmesi umuduyla konuşmuştu. Çünkü kızın bütün bildiği, özel öğrenimini yeni bitirmiş, tanrılarla konuşan genç hanım, Qing-jao’nun ilk yetişkin görevine başladığı ve ne bir kocaya ne de sırdaş hizmetçiye sahip olmadığı hakkında şehirde dolaşan dedikodulardı. Si Wang-mu kesinlikle bu konuşmayı yapabilmek için herhalde dolaylı bir yoldan Qing-jao ile aynı erdemli çalışma grubuna girmeyi başarmıştı.

Bir an için Qing-jao öfkelendi. Sonra düşündü: Wang-mu yapmış olduğu şeyi neden yapmasın? Onun için olabilecek en kötü şey, ne yaptığını fark etmem, öfkelenmem ve onu işe almamam. O zaman şimdiki halinden daha kötü olmayacak. Ve eğer ne yaptığını fark etmez, onu sevmeye başlar ve işe alırsam, tanrılarla konuşan bir hanımın sırdaş hizmetçisi olacak.

“Beni aldatabileceğini mi sandın?” diye sordu Qing-jao. “Seni hizmetçim olarak almamı istediğini bilmediğimi mi sanıyorsun?” Wang mu telaşlı, öfkeli ve korkmuş görünüyordu. Ancak akıllıca davranarak bir şey söylemedi.

“Neden bana öfkeyle cevap vermiyorsun?” diye sordu Qing-jao. “Neden benimle seni işe almam için konuştuğunu inkar etmiyorsun?”

“Çünkü doğru,” dedi Wang-mu? “Artık seni yalnız bırakayım.” Qing-jao’nun işitmek istediği buydu, dürüst bir yanıt. Wang-mu’nun gitmesine izin vermeye niyeti yoktu.

"Bana söylediklerinin ne kadarı doğru? İyi bir eğitim istediğin hakkında? Hayatında hizmetçilikten başka bir şey yapmak istediğin hakkında?"

"Hepsi," dedi Wang-mu, sesinde bir tutku vardı. "Ama bundan sana ne? Sen tanrıların sesinin o korkunç sıkıntısını taşıyorsun."

Wang-mu son cümlesini o kadar küçümser ve alaycı bir ifadeyle söylemişti ki, Qing-jao neredeyse kahkahayla gülecekti. Fakat kahkahalarını tuttu. Wang-mu'yu şu anda olduğundan daha fazla öfkelendirmenin bir anlamı yoktu. "Si Wang-mu, Batı'nın Ana Kraliçesi'nin gönül kızı, seni sırdaş hizmetçim olarak tutacağım, fakat eğer söyleyeceğim şartlara razı olursan. Birincisi, öğretmenin olmama izin verecek ve senin için seçtiğim bütün derslere çalışacaksın. İkincisi, benimle her zaman eşitim gibi konuşacaksın, asla eğilmeyeceksin ve beni 'kutsal olan' diye çağırmayacaksın. Üçüncüsü... "

"Bunu nasıl yaparım?" dedi Wang-mu? "Eğer sana saygıyla davranmazsam, diğerleri benim değersiz olduğumu söyleyecek ve sen bakmadığın zaman beni cezalandıracaklar. Bu ikimiz için de utanç kaynağı olacak."

"Başkaları bizi görürken elbette saygı göstereceksin," dedi Qing-Jao. "Fakat ikimiz yalnızken, sen ve ben, birbirimize eşit olarak davranacağız, yoksa seni geri yollarım."

"Üçüncü şart?"

"Sana söylediğim hiçbir şeyi başka bir kimseye söylemeyeceksin."

Wang-mu'nun yüzü öfkesini açıkça belli ediyordu. "Bir sırdaş hizmetçi asla anlatmaz," dedi. "Zihnimize engeller konmuştur."

"Engeller sana söylememen gerektiğini hatırlatır," dedi Qing-jao. "Fakat söylemek istersen, onların etrafından dolanabilirsin." Qing-jao kafasında Kongre'nin onca sırrı olduğu halde yaşayan babasının kariyerini düşündü. Kimseye bir şey söylememişti; aslında ara sıra Qing-jao'ya anlattıkları dışında söyleyecek kimsesi de yoktu. Eğer Wang-mu güvenilir

biri çıkarsa, Qing-jao için birisi olacaktı. Hiçbir zaman babasının olduğu kadar yalnız olmayacaktı. “Beni anlamadın mı?” diye sordu Qing-jao. “Başkaları seni sırdaş hizmetçim olarak tuttuğumu sanacak. Fakat sen ve ben aslında talebem olmak için geldiğini bileceğiz ve seni gerçekten arkadaşlığıma getiriyorum.”

Wang-mu ona hayretle baktı. “Senin grubunda olmak ve seninle konuştuğum sırada bizi rahatsız etmemesi için grupbaşına rüşvet verdiğimi tanrılar sana çoktan söylediği halde, neden bunu yapıyorsun?”

Elbette tanrılar Qing-jao’ya böyle bir şey söylememişti, ama o sadece gülümsedi. “Belki de tanrıların arkadaş olmamızı istediği neden aklına gelmiyor?”

Utanan Wang-mu ellerini birleştirdi ve sinirli bir ifadeyle güldü; Qing-jao kızın ellerini tuttu ve Wang-mu’nun titrediğini fark etti. Demek göründüğü kadar cesur değildi.

Wang-mu ellerine baktı, Qing-jao onun bakışını izledi. İkisinin de elleri, uzun süredir ayakta durdukları için kurumuş olan kir ve çamurla sıvanmıştı. “O kadar kirliyiz ki,” dedi Wang-mu?

Qing-jao, hiçbir ceza gerektirmeyen erdemli çalışma kirine aldırmamaya çoktan alışmıştı. “Ellerim bundan çok daha kirliydi,” dedi Qing-jao. “Erdemli çalışmamız bittiği zaman benimle gel. Planımızı babama söyleyeceğim ve benim sırdaş hizmetçim olup olamayacağına o karar verecek.”

Wang-mu’nun yüz ifadesi ekşidi. Qing-jao onun yüzünün böyle kolayca okunabilmesine memnundu. “Ne oldu?” diye sordu.

“Babalar her zaman her şeye karar verirler,” dedi Wang-mu? Qing-jao, Wang-mu’nun böyle belirgin bir şeyi neden söylediğini merak ederken, onayladı. “Bu bilgeliğin başlangıcıdır,” dedi. “Ayrıca, annem öldü.”

* * *

Erdemli çalışma, her zaman öğleden sonra erken saatlerde sona ererdi. Bu tarlalardan uzakta yaşayanların evlerine vaktinde dönmelerini sağlamak içindi. Ama aslında, erdemli çalışmanın sonunda bir parti verme geleneğinin gereğiydi. Çünkü öğleden sonra şekerlemesi yerine burada çalışmışlardı. Birçok insan erdemli çalışmadan sonra, sanki bütün gece uyanık kalmış gibi, kendini sersemlemiş, diğerleri de kendilerini hantal ve aksi hissederdi. Bunların hepsi dostlarla beraber yiyip içmek, kaçırdıkları uykuyu ve günün zor çalışmasını telafi etmek ve kendilerini erkenden yatağa atmak için birer mazeretti.

Qing-jao kendisini rahatsız hissedenlerden biriydi; Wang-mu ise belli ki sersemleyen gruptandı. Veya bu belki de Lusitania Filosu Qing-jao'nun zihninde büyük baskı oluştururken, Wang-mu'nun tanrılarla konuşan bir kız tarafından sırdaş hizmetçiliğe kabul edilmesinden geliyordu. Qing-jao, Wang-mu'yu Han evine iş için müracaat edenlerin geçtiği işlemlerden -yıkanma, parmak izi, güvenlik kontrolü- geçirirken, sonunda Wang-mu'nun durmadan fıkırdayan sesini dinlemekten umutsuzluğa kapılarak oradan ayrıldı.

Qing-jao odasına gitmek için merdivenleri çıkarken, Wang-mu'nun, "Yeni hanımım sizi öfkelendirdim mi?" diye korkuyla sorduğunu ve evin muhafızı Ju Kung-mei'nin ona, "Tanrılarla konuşanlar seninkinden başka seslere yanıt verirler, ufaklık," dediğini duydu. Bu hoş bir yanıttı. Qing-jao babasının ev için seçtiklerinin kibarlık ve bilgeliğini sık sık takdir ederdi. Bu ilk işe alışında aynı akılcı seçimi yapmış olup olmadığını merak etti.

Az sonra bu merakın yerini, böyle çabucak karar vermek ve daha önce babasına danışmamış olmakla kötü bir şey yaptığı düşüncesi aldı. Wang-mu ümitsiz, son derece uygunsuz bulunacaktı ve babası böyle aptalca davrandığı için onu azarlayacaktı.

Babasının azarını düşünmek, tanrıların ani tekdirini getirmeye yeterliydi. Qing-jao kendisini kirli hissetti. Odasına

koştu ve kapıyı kapadı. Tanrıların talep ettikleri ayinlerin ne kadar nefret edici ve onlara tapınmanın ne kadar boş olduğunu tekrar tekrar düşünebildiği halde, onların, babası ve Yıldızyolu Kongresi hakkında sadakatsizce düşünmelerine izin vermeleri ve bunun için hemen cezalandırılması, ne kadar acı bir ironiydi.

Genellikle cezasını çekmek için yarım saat, bir saat, belki daha uzun zaman direnerek oyalanır, kendi kirliliğine katlanırdı. Ama bugün, temizlenme ayinine adeta açlık duyuyordu. Kendi yoluyla, ayinin bir mantığı vardı, bir yapısı vardı, bir başlangıcı ve bir sonu vardı, izlenecek kuralları vardı. Hiç de Lusitania Filosu problemi gibi değildi.

Dizlerinin üstüne çökerek kasten görebildiği en soluk tahtadaki en ince ve en belirsiz damarı seçti. Bu zor bir kefaret olacaktı: Belki de bundan sonra tanrılar babasının verdiği görevin çözümünü ona göstermek için onun yeterince temizlenmiş olduğuna karar verirlerdi. Her defasında damarın izini kaybedip yeniden başlamak zorunda kaldığı için odanın sonuna kadar ilerlemesi yarım saatini aldı.

Sonunda, erdemli çalışma nedeniyle tükenmiş ve çizgi izleme nedeniyle de gözleri acırken, çaresizce uyumak istedi; fakat bunun yerine, terminalinin önünde yere oturdu ve bu güne kadar yaptığı çalışmaların bir özetini çağırdı. Araştırmaları sırasında elde ettiği sonuçları inceleyip, yararsız saçmalıkları eledikten sonra, Qing-jao üç geniş olasılık kategorisine ulaşmıştı. Birincisi, kaybolmanın ışık hızında, doğal bir nedenle olduğu ve henüz izleyen astronomlar tarafından görülebilecek duruma gelmediğiydi. İkincisi, Ansible iletişiminin kaybolması ya bir sabotaj ya da filo komutasının bir kararı sonucuydu. Üçüncüsü, Ansible iletişimin kaybolmasının nedeni gezegen tarafındaki bir komploydu.

Birinci kategori, filonun yolculuk şekli nedeniyle bir bakıma elenebiliyordu. Yıldız gemileri doğal bir görüngünün hepsini birden anında yok edeceği kadar yakın bir şekilde yolculuk yapmıyorlardı. Filo yola çıkmak için bir araya gelmemişti, Ansible bu gibi şeyleri bir zaman kaybı haline getiriyordu.

Bunun yerine gemiler, filoya katılmak üzere görevlendirilince, nerede bulunuyorlarsa oradan Lusitania'ya doğru yola çıkmışlardı. Şimdi bile, hepsinin Lusitania çevresinde yörüngede olacakları yolculuğun bitmesine neredeyse bir yıl kaldığı halde, birbirlerinden o kadar uzaktaydılar ki, hiçbir doğal olay hepsini birden etkileyemezdi.

İkinci kategori de istisnasız tüm filonun, hepsinin birden kaybolması temeline dayandığı için imkansızdı. Bir insan bu kadar kusursuz bir etkinlikle çalışabilir ve gezegen tarafında tutulan bilgisayar kayıtlarındaki veritabanlarında, kişisel portrelerde ve iletişim kayıtlarında hiçbir kanıt bırakmadan bir ön planlama yapabilir miydi? Ayrıca, herhangi birinin bir veriyi değiştirdiğine veya gizlediğine ya da arkasında bir iz bırakmamak için bir iletişimi maskelediğine dair en küçük bir kanıt da yoktu. Eğer bu filo tarafında bir plan ise, ne bir kanıt, ne bir gizleme, ne de bir hata vardı.

Kanıt olmaması, gezegen taraflı bir komplo fikrini daha olanaksızlaştırıyordu. Ve bütün bu olasılıkları daha da zayıflatan, hepsinin kesinlikle aynı anda olmasıydı. Bir insanın belirleyebileceği kadar yakın sürelerle her gemi neredeyse aynı anda Ansible iletişimini kesmişti. Saniyeler, belki de dakikalar süren -ama hiçbir zaman beş dakika kadar olmayan- bir zaman gecikmesi olmuştu, fakat bir gemideki birinin, diğer geminin kaybolduğuna dikkat edebileceği kadar uzun bir süre değil.

Özet, kendi basitliği içinde mükemmeldi. Geriye hiçbir şey kalmamıştı. Kanıt, olması gereken kadar tamdı ve her akla uygun açıklamayı, hipotez olunamaz hale getiriyordu.

Defalarca düşündüğü şeyi, babam neden bana bunu yaptı? diye düşündü.

Derhal -her zamanki gibi- böyle bir soru sorduğu ve babasının her kararının kusursuz doğruluğundan kuşkulandığı için kendisini kirli hissetti. Kuşkusunun kirliliğini gidermek için sadece biraz yıkanmaya ihtiyacı vardı.

Ama yıkanmadı. Bunun yerine tanrıların sesinin içinde kabarmasına, emirlerinin daha acil bir durum kazanarak büyümesine izin verdi. Bu kez daha disiplinli davranmak gibi

haklı bir arzuya karşı koymuyordu. Bu kez bilinçli olarak tanrıların dikkatini mümkün olduğunca fazla çekmek istiyordu. Artık kendini temizlemek ihtiyacıyla soluduğu, artık vücuduna en rasgele bir dokunuşuyla -dizine elinin sürtünmesiyle- bile titrediği zaman, sorusunu dillendirdi.

"Bunu siz yaptınız, değil mi?" diye sordu tanrılara. "Hiçbir insanın yapamayacağı bir şeyi ancak siz yapmış olabilirsiniz. Uzandınız ve Lusitania Filosu'yla bağlantıyı kestiniz."

Yanıt geldi, ama sözcüklerle değil, gittikçe daha artan bir temizlenme ihtiyacıyla.

"Fakat Kongre ve amirallik bunu yapmış olamaz. Batı'nın Yeşim Dağı'ndaki Şehir'in altın kapısını hayal edemezler. Eğer babam onlara, 'Tanrılar günahkarlığınız nedeniyle sizi cezalandırmak için filonuzu çaldı,' derse, onu hor görürler. Eğer onu, yaşayan en büyük devlet adamımızı, hor görürlerse, bizi de hor göreceklerdir. Ve eğer Path babam yüzünden utanırsa, bu onu mahveder. Bu nedenle mi bunu yaptınız?"

Ağlamaya başladı. "Babamı yok etmenize izin vermeyeceğim. Başka bir yol bulacağım. Onları tatmin edecek bir yanıt bulacağım. Size karşı koyacağım."

Qing-jao bu sözleri söyledikten hemen sonra tanrılar ona şimdiye değin hiç hissetmediği kadar kahredici, en iğrenç kirlilik duygusunu yolladılar. O kadar güçlüydü ki, kızın soluğunu kesti ve teminalini kavrayarak öne doğru devrildi. Bağışlanmasını yalvarmak için konuşmak istedi, ama ancak anlamsızca geveledi, kusmamak için sıkıca yutkundu. Elleri sanki dokunduğu her şeyi yapış yapış yapıyormuş gibi geliyordu; ayağa kalkmak için çabalarken, elbisesi sanki kalın siyah yağla kaplıymış gibi vücuduna yapışıyordu.

Ama yıkanmadı. Yere kapanıp tahtadaki çizgileri de izlemedi. Bunun yerine aşağıya, babasının odasına gitmek için kapıya doğru sendeledi.

Ancak kapı eşiği onu yakaladı. Fiziksel olarak değil -kapı her zamanki gibi hızla açılmıştı- ama yine de geçemiyordu. Böyle şeyleri, tanrıların itaatsiz hizmetçilerini kapı eşiğinde nasıl yakaladıklarını, işitmişti, ama daha önce kendisine hiç

olmamıştı. Nasıl alıkonulduğunu anlayamıyordu. Vücudu hareket etmekte özgürdü. Bir engel yoktu. Fakat oradan geçmekten öylesine iğrenç bir korku duyuyordu ki, bunu yapamayacağını, tanrıların bir tür kefaret istediklerini, bir tür temizlenme beklediklerini, yoksa onun odayı terk etmesine asla izin vermeyeceklerini biliyordu. Tahta damarlarını izlemesini değil, el yıkama değil. Tanrılar ne istiyordu?

Sonra, birden tanrıların onun kapıdan geçmesine neden izin vermediklerini anladı. Bu, babasının ondan annesinin hatırı için aldığı yemin yüzündendi. Ne olursa olsun, her zaman tanrılara hizmet edeceğine dair ettiği yemin. Ve şimdi ise o burada meydan okumanın eşiğindeydi. Anne, bağışla beni! Tanrılara meydan okumayacağım. Ama yine de babama gidip ona tanrıların bizi atadığı korkunç kehaneti ona söylemeliyim. Anne, şu kapıdan geçmeme yardım et!

Yalvarmasına karşılıkmış gibi, kapıdan nasıl geçebileceği içine doğdu. Tüm yapması gereken, kapının sağ üst köşesindeki bir noktada bakışlarını sabit tutup oradan hiç kımıldatmazken, ters yürüyerek sağ ayağıyla kapıdan geçerken sol kolunu öne uzatarak ekseni üzerinde döndürmek, sonra sol bacağını da geriye atarak kapıdan geçirirken, sağ kolunu öne uzatmaktı. Bu hareketler karmaşık ve zordu, bir dans gibi, fakat çok yavaş ve dikkatli davranarak, başardı.

Kapı onu bıraktı. Kendi kirliliğinin baskısını hala hissetmesine rağmen, yoğunluğun bir kısmı kaybolmuştu. Buna katlanılabilirdi. Soluğu kesilmeden nefes alabiliyor, ağzında gevelemeden konuşabiliyordu.

Aşağıya indi ve babasının kapısının dışındaki küçük zili çaldı.

“Bu benim göz kamaştıran akıllı kızım mı?” diye sordu babası.

“Evet, asil olan,” dedi Qing-jao.

“Seni kabul etmeye hazırım.”

Babasının kapısını açtı ve içeri girdi, bu kez bir ayin gerekli değildi. Uzun adımlarla terminalinin başında oturmakta olan babasının yanına gitti ve önünde yere diz çöktü.

“Senin Si Wang-mu’nu inceledim,” dedi babası “ve ilk işe aldığın kişinin değerli biri olduğuna inanıyorum.”

Babasının sözlerinden bir anlam çıkarmak Qing-jao’nun birkaç saniyesini aldı. Si Wang-mu? Babası neden eski bir tanrıdan bahsediyordu? Şaşkınlıkla başını kaldırdı, sonra babasının bakmakta olduğu yere -temiz gri bir elbise giymiş, uysalca diz çökmüş, döşemeye bakmakta olan- hizmetçi kıza baktı. Çeltik tarlasındaki kızı, onun kendisinin sırdaş hizmetçisi olduğunu hatırlaması biran sürdü. Nasıl unutabilmişti? Qing-jao onun yanından ayrılalı henüz birkaç saat olmuştu. Ama bu arada Qing-jao tanrılarla savaşmıştı, kazanamadıysa da en azından kaybetmemişti. Tanrılarla yapılan mücadelenin yanında bir hizmetçiyi işe almak neydi ki?

“Wang-mu küstah ve haris,” dedi babası, “fakat aynı zamanda dürüst ve beklediğimden daha zeki. Hem taleben hem de sırdaş hizmetçin olması için onu seçmene, onun parlak zekasının ve keskin hırsının neden olduğunu tahmin ediyorum.”

Wang-mu soluğunu tuttu ve Qing-jao ona göz atınca kızın ne kadar korkmuş olduğunu gördü. Oh, evet - gizli planımızı babama söylemiş olabileceğini düşündüğümü sanıyor olmalı. “Korkma, Wang-mu,” dedi Qing-jao. “Babam hemen hemen her zaman sırları tahmin eder. Senin söylemediğini biliyorum.”

“Keşke bütün sırlar bunun gibi kolay olsaydı,” dedi babası. “Kızım, bu değerli cömertliğin için sana saygılarımı sunuyorum. Benim yaptığım gibi, tanrılar da seni onurlandıracaktır.”

Bu övgü sözcükleri ona acıyan bir yaraya sürülen merhem gibi geldi. Belki de isyankarlığının onu yok etmemesinin ve bir tanrının ona acıyarak az önce odasının kapısından nasıl geçeceğini göstermesinin nedeni buydu. Çünkü Wang-mu’yu acıma ve bilgelikle değerlendirmiş, kızın küstahlığını bağışlamış olduğu için, Qing-jao da aşırı cüretli meydan okuyuşu nedeniyle, en azından bir parça affedilmişti.

Wang-mu hırsı nedeniyle pişman değil, diye düşündü Qing-jao. Ben de kararımdan dolayı pişman olmayacağım. Lusitania Filosu'nun kaybolmasıyla ilgili olarak kutsal olmayan bir açıklama bulamadığım ya da yaratamadığım için babamın yok edilmesine izin veremem. Yine de, tanrıların amacına nasıl meydan okuyabilirim? Filoyu sakladılar veya yok ettiler. Diğer dünyalardaki inançsızlardan gizli kalmak zorunda olsalar da, tanrıların işleri itaatkar hizmetkarları tarafından tanınmak zorunda.

"Baba," dedi Qing-jao, "görevim hakkında seninle konuşmalıyım."

Babası onun tereddütünü yanlış anladı. "Wang-mu'nun önünde konuşabiliriz. Artık senin sırdaş hizmetçin olarak tutulmuş bulunuyor. Kiralama ücreti babasına gönderildi, gizliliğin ilk engelleri zihnine aşılandı. Bizi dinleyip hiç anlatmayacağına güvenebiliriz."

"Evet, baba," dedi Qing-jao. Aslında Wang-mu'nun orada olduğunu yine unutmuştu. "Baba, Lusitania Filosu'nu kimin sakladığını biliyorum. Fakat bunu Yıldızyolu Kongresi'ne anlatmayacağına söz vermelisin."

Genellikle sakin olan babası, biraz rahatsız olmuş görünüyordu. "Böyle bir şeye söz veremem," dedi. "Böyle sadık olmayan bir hizmetkar olmak beni değersizleştirir."

O zaman ne yapabilirdi? Nasıl konuşabilirdi? Ve konuşmasını nasıl kesebilirdi? "Senin efendin kim?" diye bağırdı. "Kongre mi, tanrılar mı?"

"Önce tanrılar," dedi babası. "Onlar her zaman birincidir."

"O zaman sana söylemeliyim ki filoyu bizden gizleyenin tanrılar olduğunu buldum, baba. Fakat eğer bunu Kongre'ye söylersen, seninle alay ederler ve yıkılırsın." Sonra aklına başka bir düşünce geldi. "Baba, eğer filoyu durduran tanrılarsa, o zaman filo, tanrıların isteğine karşı demektir. Eğer Yıldızyolu Kongresi tanrıların isteğine karşı olarak filoyu yolladıysa…"

Babası susması için elini kaldırdı. Qing-jao hemen sustu ve başını eğdi. Bekledi.

"Elbette tanrılar," dedi babası.

Babasının bu sözleri onda bir rahatlama ve aşağılanma etkisi yaptı. Elbette, demişti babası. Bunu başından beri biliyordu.

"Tanrılar evrende olan her şeyi yaparlar. Fakat nedenini bildiğini düşünme. Onların filoyu durdurmaları gerektiğini, çünkü onun görevine karşı olduklarını söyledin. Ama ben de diyorum ki, eğer tanrılar istemeseydi Kongre o filoyu yollayamazdı. O zaman acaba tanrıların filoyu durdurmalarının sebebi, onun görevinin son derece büyük ve asil olması, ama insanlığın buna layık olmaması nedeniyle olmasın? Ya da filoyu gizlemelerinin sebebi, neden sana zor bir deneme hazırlamak için olmasın? Bir şey kesin; Tanrılar Yıldızyolu Kongresi'ne insanlığın çoğunu yönetme izni vermişler. Göklerin egemenliği altında olduğumuz sürece, biz Path'lılar karşı koymadan onların emirlerine uyacağız."

"Karşı gelmeyi kastetmedim..." Qing-jao böyle belirgin bir yalanı tamamlayamadı.

Elbette, babası bunu anlamıştı. "Şimdi sesinin solduğunu ve sözlerinin boşluğa uzandığını işitiyorum. Bunun nedeni de sözlerinin doğru olmadığını bilmen. Sana bütün öğrettiklerime rağmen Yıldızyolu Kongresi'ne karşı çıkmayı düşündün." Sonra sesi daha da yumuşadı. "Bunu benim uğruma yapmayı düşündün."

"Sen benim atamsın. Sana karşı, onlara olduğundan daha büyük görevlerim var."

"Ben babanım. Ölünceye kadar atan olmayacağım."

"O zaman, annemin uğruna. Eğer göklerin egemenliğini kaybederlerse, tanrılara hizmet ettiğim için onların en müthiş düşmanı olurum." Bunlar söylerken bile, sözlerinin tehlikeli bir yarı- yalan olduğunu biliyordu. Birkaç dakika öncesine kadar -kapıda yakalanıncaya kadar- babasının uğruna tanrılara bile meydan okumaya kesin olarak istekli değil miydi? Ben en değersiz ve kötü bir kız evladım, diye düşündü.

"Benim göz kamaştıran zeki kızım, sana diyorum ki, Kongre'ye karşı gelmek benim yararıma değil. Senin de. Fakat beni aşırı sevdiğin için seni affediyorum. Bu, kusurların en incesi, en tatlısıdır." Babası gülümsedi. Böyle bir beğeniyi hak

etmediğini bildiği halde onun gülümsemesini görmek, kızın heyecanını giderdi. Qing-jao, artık bilmeceye yeniden dönebilecek kadar düşünebiliyordu. “Bunu tanrıların yaptığını biliyordun, buna rağmen yanıtı bulmam için araştırmamı istedin.”

“Ama doğru soruyu soruyor muydun?” dedi babası. “Yanıtlanmasına ihtiyacımız olan soru şu: Tanrılar bunu nasıl yaptı?”

“Nasıl bilebilirim?” diye yanıtladı Qing-jao. “Filoyu yok etmiş olabilirler, onu gizlemiş olabilirler ya da Batı’da gizli bir yere götürmüş olabilirler…”

“Qing-jao! Bana bak. Beni iyi dinle.”

Kız babasına baktı. Onun sert uyarısı, sakinleşmesine, babasına odaklanmasına yardımcı olmuştu.

“Bu sana bütün hayatın boyunca öğretmeye çalıştığım şey, ama şimdi muhakkak öğrenmelisin, Qing-jao. Tanrılar, olan her şeyin nedenidir. Ama gizlilik dışında asla hareket etmezler. Beni işitiyor musun?”

Kız başıyla onayladı. Bu sözleri yüzlerce kez duymuştu. “İşittin, ama yine de beni anlamıyorsun, şimdi bile,” dedi babası. “Tanrılar Path insanlarını seçtiler, Qing-jao. Sadece biz onların sesini duymaya ayrıcalıklıyız. Sadece bize, olmuş, olmakta olan ve olacak olan her şeyin nedeninin onlar olduğunu bilmek izni verildi. Tanrıların işleri bütün diğer insanlar için gizli kalacak, bir sır olarak. Senin görevin, Lusitania Filosu’nun kaybolmasının gerçek nedenini bulmak değil, bütün Path gerçek nedenin tanrılar böyle istediği için olduğunu, hemen bilir. Senin görevin, tanrıların bu olay için yarattığı esrar perdesini bulmak.”

Qing-jao başının döndüğünü ve sersemlediğini hissediyordu. Yanıtı bulduğundan ve görevini tamamladığından çok emindi. Fakat şimdi bu kayıp gitmişti. Yanıt hala doğruydu, ama şimdi görevi başkaydı.

“Artık, buna doğal bir açıklama bulamadığımızdan, tanrılar, bütün insanlığın, inançlı olanlar kadar, inançsızların da görmesi için, kendilerini açıkça göstererek dimdik duruyorlar.

Tanrılar *çıplak* ve onları giydirmemiz gerek. İnançsızlara doğal gelmesi için, tanrıların filonun kaybolması için yarattığı olaylar zincirini bulmalıyız. Bunu anladığını sanmıştım. Biz Yıldızyolu Kongresi'ne hizmet ediyoruz, ama sadece Kongre'ye hizmet ederek tanrılara hizmet ettiğimiz için. Tanrılar bizden Kongre'yi aldatmamızı isterken, Kongre de aldatılmak istiyor."

Görevinin hala sona ermemiş olmasının düş kırıklığıyla uyuşmuş olan Qing-jao başıyla onayladı.

"Kalpsizce konuşuyormuş gibi mi görünüyorum?" diye sordu babası. "Dürüst değil miyim? Bir inançsıza karşı zalim miyim?"

"Bir kız evlat, babasını yargılayabilir mi?" diye fısıldadı Qing-jao.

"Elbette yargılayabilir," dedi babası. "Her gün herkes herkesi yargılıyor. Sorun doğru yargılayıp yargılayamadığımız."

"O zaman inançsızlıklarının dilinde inanmayanlarla konuşmanın günah olmadığına karar veriyorum," dedi Qing-jao.

Babasının ağzının köşelerindeki bir gülümseme miydi? "Gerçekten anladın," dedi babası. "Eğer bir gün Kongre alçak gönüllülükle, gerçeği bilmenin yolunu arayarak bize gelirse, onlara yolu öğretiriz ve Path'ın bir parçası olurlar. O zamana kadar, tanrılara hizmet ederek, kendilerini her şeyin doğal nedenlerle açıklanabileceğine inanarak aldatan inançsızlara yardım edelim." Qing-jao, neredeyse alnı döşemeye değecek kadar eğildi. "Bunu bana kaç kez öğretmeye çalıştın, fakat şimdiye kadar bu prensibin uygulanacağı bir görevim olmamıştı. Değersiz kızının aptallığını bağışla."

"Benim değersiz kızım yok," dedi babası. "Benim sadece göz kamaştıracak kadar zeki bir kızım var. Bugün öğrendiğin, Path'da sadece birkaç kişinin gerçekten anlayabildiği bir prensip. Bu nedenle sadece birkaçımız, diğer dünyaların insanlarıyla onları afallatmadan veya şaşırtmadan konuşabiliyor. Bugün beni şaşırttın, kızım, bunu henüz anlamamış olduğun için değil, bu kadar genç yaşında anlayabildiğin için. Bunu keşfettiğim zaman neredeyse senden on yıl daha yaşlıydım."

“Bir şeyi senden önce nasıl öğrenebilirim, baba?” Babasının başarılarından birini geçmiş olmak düşünülemezdi bile.

“Çünkü ben kendi başıma öğrenmek zorundayken,” dedi babası, “sana öğretecek ben varım. Fakat belki de benden daha genç yaşta bir şey öğrenmiş olmanın seni korkuttuğunu görüyorum. Kızım beni geçerse, bunun beni alçaltacağını mı sanıyorsun? Tam tersine, bir ebeveyn için kendisinden daha büyük bir çocuğu olmasından daha büyük bir onur yoktur.”

“Asla senden büyük olamam, baba.”

“Bir bakıma bu doğru, Qing-jao. Çünkü benim çocuğumsun, bütün çalışmaların tıpkı bir altkümem gibi benimkine katılmış, hepimizin atalarımızın bir altkümesi olduğumuz gibi. Fakat sen içinde o kadar büyük bir potansiyel taşıyorsun ki, kendi çalışmalarımla değil, senin çalışmaların nedeniyle büyük olarak sayılacağım bir zamanın geleceğine inanıyorum. Bir gün Path insanları beni bir tek onur payesiyle değerlendirecek olurlarsa, bu en azından benimki kadar senin başarıların nedeniyle de olacaktır.”

Bundan sonra babası onun önünde eğildi, bu gidebileceğine dair bir nezaket eğilmesi değildi, fakat derin bir saygıdan ileri gelen, başı neredeyse tabana değecek kadar bir eğilmeydi. Pek de değil, çünkü eğer kızını onurlandırmak için alnını tabana değdirseydi, bu çok çirkin, hatta komik olurdu. Fakat onurunun elverdiği kadar eğilmişti.

Bu, kızı bir an şaşırttı, korkuttu; sonra anladı. Babası bir gün Path tanrısı olarak seçilmesinin onun büyüklüğüne bağlı olduğunu ima ettiğinde, gelecekteki belirsiz bir olaydan bahsetmiyordu. Buradan ve şimdiden bahsediyordu. Qing-jao’nun görevinden bahsediyordu. Eğer tanrıların gizleme yolunu, Lusitania Filosu’nun doğal kaybolma yolunu bulacak olursa, babasının Path tanrısı seçilmesi garanti altına alınmış olacaktı. Bu nedenle ona bu kadar güveniyordu, bu nedenle görev bu kadar önemliydi. Kendisinin bulûğ çağına yaklaşması, babasının tanrılığıyla kıyaslandığında neydi ki? Çok sıkı çalışmalı, daha iyi düşünmeli, ordu ve Kongre’nin tüm kaynaklarının yetersiz kaldığı yerde başarılı olmalıydı. Yalnız

kendisi için değil, annesi için, tanrılar için ve babasının onlardan biri olması fırsatı için.

Qing-jao babasının odasından çekildi. Eşikte durdu ve Wang-mu'ya bir göz attı. Tanrılarla konuşanın bir bakışı, kıza onu izlemesini söylemek için yeterliydi.

Qing-jao odasına girerken içinde hapsettiği temizlenme ihtiyacıyla titriyordu. Bugün yaptığı tüm yanlışlardan sonra - tanrılara karşı isyankar davranması, daha önce temizlenmeyi reddetmesi, gerçek görevini anlamayışındaki aptallığı- artık hepsi bir araya gelmişti. Kendisini kirli hissetmiyordu; istediği yıkanmak değildi, ya da kendinden tiksinme hissi duymuyordu. Ne de olsa, babasının övgüsüyle ve kapıdan nasıl geçeceğini ona gösteren tanrı tarafından, değersizliği hafifletilmişti. Ve Wang-mu'nun iyi bir seçim olduğu kanıtlanmıştı, bu da Qing-jao'nun geçtiği, hem de cesaretle, bir denemeydi. Bu nedenle titremesine neden olan iğrençlik değildi. Temizlenmeye açtı. Onlara hizmet ederken tanrıların yanında olmasını özlemişti. Ama bildiği hiçbir kefaret onun açlığını bastırmaya yetmeyecekti.

Sonra, birden biliyordu: Odadaki her tahtada bir çizgi izlemeliydi.

Hemen başlama noktasını seçti, güneydoğu köşesi; her izlemeye güney duvarından başlayacaktı, böylece her ayin batıya, tanrılara doğru ilerliyor olacaktı. Sonuncusu odadaki en kısa tahtaydı, bir metreden kısa, kuzeybatı köşesinde. Son izlemenin bu kadar belirgin ve kısa olması onun ödülü olacaktı.

Wang-mu'nun yavaşça arkasından odaya girdiğini işitebiliyordu, fakat Qing-jao'nun ölümlülerle kaybedecek zamanı yoktu. Tanrılar bekliyordu. Köşede diz çöktü, tanrıların onun için seçtiğini bulabilmek için çizgileri gözüyle taradı. Genellikle kendisi seçmek zorunda kalırdı ve tanrıların onu hakir görmemesi için her zaman en zor olanı seçerdi. Fakat bu akşam tanrıların onun için seçtikleri hakkında ani bir güvenle doluydu. Birincisi kalın, dalgalı fakat izlemesi kolay bir çizgiydi. Daha şimdiden merhamet doluydular! Bu gecenin

ayini adeta onunla tanrılar arasında bir konuşma gibi olacaktı. Bugün görünmeyen bir engeli kırmıştı; babasının berrak anlayış yeteneğine yaklaşmıştı. Belki bir gün tanrılar onunla, sıradan insanların tüm tanrılarla konuşanların işittiğine inandığı berraklıkla konuşurlardı.

“Kutsal olan,” dedi Wang-mu?

Bu sanki Qing-jao’nun neşesi camdan yapılmış ve Wang-mu onu kasten kırıyormuş gibiydi. Bir ayin kesildiği zaman, yeniden başlanması gerektiğini bilmiyor muydu? Qing-jao dizlerinin üstünde doğruldu ve kıza bakmak için döndü.

Wang-mu, Qing-jao’nun yüzündeki müthiş öfkeyi görmüş ama anlamamış olmalıydı. “Oh kusura bakma,” dedi hemen. “Seni ‘kutsal olan’ diye çağırmayacağımı unutmuşum. Sadece, araştırmanda sana yardım edebilmek için ne aradığını sormak istemiştim.”

Wang-mu’nun bu kadar yanılıyor olması neredeyse Qing-jao’nun gülmesine neden oluyordu. Elbette Qing-jao’nun tanrılarla konuştuğu hakkında Wang-mu’nun bir fikri yoktu. Ve şimdi öfkesi kesilmişti, Qing-jao, Wang-mu onun öfkesini gördüğünde bu kadar korkmasından utanmıştı; kızın kafasını döşemeye dayaması ona yanlış geliyordu. Qing-jao, başka bir insanın bu kadar aşağılanmasından hoşlanmamıştı.

Onu nasıl bu kadar korkuttum? Neşeyle doluydum, çünkü tanrılar benimle net bir şekilde konuşuyorlardı; fakat neşem o kadar bencildi ki, kız masumca beni durdurduğu zaman, ona nefret dolu bir yüz çevirdim. Tanrılara bu şekilde mi cevap vereceğim? Bana bir sevgi yüzü gösterdiler, bense onu insanlara karşı nefret olarak tercüme ettim, özellikle gücüm altında olan birine. Tanrılar bir kez daha değersizliğimi bana göstermenin bir yolunu buldular.

“Wang-mu, beni böyle tahtalara eğilmiş görürsen rahatsız etmemelisin.” Ve Wang-mu’ya tanrıların ondan istediği temizlenme ayinini anlattı.

“Bunu ben de yapmalı mıyım?” diye sordu Wang-mu?

“Tanrılar sana söylemedikçe, hayır.”

“Nereden bileceğim?”

“Eğer bu yaşına kadar sana olmamışsa, Wang-mu, belki de hiç olmayacak demektir. Fakat eğer olursa, bilirsin, çünkü tanrıların zihnindeki sesine dayanacak gücü bulamazsın.”

Wang-mu ciddi bir ifadeyle başını salladı. “Sana nasıl yardım edebilirim… Qing-jao?” Kız hanımının ismini dikkatle, saygıyla söylemeyi denedi. Qing-jao ilk kez olarak, babası söylediği zaman isminin ne kadar tatlı ve sevgi dolu olarak geldiğine dikkat etti, demek bir ses hayranlıkla söylendiği zaman böyle yücelebiliyordu. Qing-jao’nun kendini kesinlikle göz alıcı hissetmediği bir anda göz kamaştıracak kadar zeki olarak çağrılmak da aynı derecede acı vericiydi. Fakat kız, Wang-mu’nun adını kullanmasını engellemeyecekti, kızın kendisini çağıracak bir ***şeyi*** olması gerekti ve Wang-mu’nun saygılı tonu, adına ne kadar az layık olduğunu kendisine devamlı hatırlatma görevi yapacaktı.

“Yaptığım işi kesmeyerek bana yardım edebilirsin.”

“O zaman burayı terk mi edeyim?”

Qing-jao neredeyse evet diyordu. Fakat sonra tanrıların bir nedenle Wang-mu’nun da bu ayinin bir parçası olmasını istediklerini fark etti. Bunu nasıl biliyordu? Çünkü Wang-mu’nun buradan ayrılması fikri, neredeyse bitmemiş olan iz sürmenin verdiği his kadar dayanılmazdı. “Lütfen kal,” dedi Qing-jao. “Sessizlik içinde bekleyebilir misin? Beni izleyerek?”

“Evet… Qing-jao.”

“Eğer dayanamayacağın kadar uzarsa, çıkabilirsin,” dedi Qing-jao. Fakat sadece beni batıdan doğuya doğru ilerlerken görürsen. Bunun anlamı izlemenin arasındayım demektir ve buradan çıkman dikkatimi dağıtmaz, yine de benimle konuşmamalısın.” Wang-mu’nun gözleri büyüdü. “Bunu yerdeki her tahtanın her damarı için yapacak mısın?”

“Hayır,” dedi Qing-jao. Tanrılar asla bu kadar zalim olmazdı! Ama bunu düşününce, Qing-Jao bir gün ondan aynen bu kefareti isteyecekleri bir zamanın gelebileceğini biliyordu. Bu onu korkudan hasta etti. “Sadece odadaki her tahtadan bir damar. Benimle izle, olur mu?”

Qing-jao, Wang-mu'nun, terminalinin üstünde, havada ışıyan zaman bildiriciye baktığını gördü. Yatma saati çoktan gelmişti ve ikisi de öğleden sonrası şekerlemelerini kaçırmışlardı. Bir insan için bu kadar uzun süre uykusuz kalmak doğal değildi. Path'ın günleri, Dünya'ya oranla yarı yarıyaydı, bu nedenle insan vücudunun iç çevrimine denk olarak pek çalışamıyorlardı. Şekerlemeyi kaçırmak ve uyku gecikmesi zor bir şeydi.

Fakat Qing-jao'nun başka seçimi yoktu. Eğer Wang-mu uyanık kalamazsa, tanrılar ne kadar bu fikre itiraz etseler de, burayı şimdi terk etmek zorundaydı. "Uyanık kalmalısın," dedi Qing-jao. "Eğer uyuya kalırsan, izlemek zorunda olduğum bazı çizgilerin üstünden çekilmen için seninle yüksek sesle konuşmak zorunda kalırım. Ve eğer seninle konuşursam, yeniden başlamak zorunda kalırım. Uyanık, sessiz ve kımıldamadan kalabilecek misin?"

Wang-mu onayla başını salladı. Qing-jao onun bunu kastettiğine inandı; aslında kızın bunu yapabileceğine inanmıyordu. Yine de tanrılar yeni sırdaş hizmetçisinin kalması için ısrar ettiler, tanrıların ondan istediğini reddetmek için Qing-jao da kim oluyordu?

Qing-jao ilk tahtaya döndü ve izlemesine yeniden başladı. Onu rahatlatarak, tanrılar yine onunla beraberdi. Tahtadan tahtaya geçtikçe ona en geniş, izlemesi en kolay çizgiyi verdiler ve ara sıra ona zor bir çizgi verilirse, bu kolay çizginin tahtanın ortalarında zayıfladığı veya kaybolduğu durumlarda oluyordu. Tanrılar onu koruyordu.

Wang-mu'ya gelince, kız cesaretle mücadele etti. İki kez, doğudan yeniden başlamak için batıdan dönerken, Qing-jao, Wang-mu'ya göz attığı zaman onun uyumakta olduğunu gördü. Fakat Qing-jao, Wang-mu'nun yatmakta olduğu yerin yakınından geçerken, sırdaş hizmetçisinin uyanmış ve Qing-jao onun hareket ettiğini bile fark etmeden, hızla daha önce geçmiş olduğu yere gitmiş olduğunu görüyordu. İyi bir kız. Bir sırdaş hizmetçi olarak iyi bir seçim.

Sonunda, uzun sürenin sonunda Qing-jao, en köşedeki kısa ve son tahtanın başına ulaştı. Neredeyse yüksek sesle, neşeyle konuşacaktı, ama kendini tam zamanında tuttu. Kendi sesi ve Wang-mu'nun kaçınılmaz yanıtı, yeniden başlamak için onu kesinlikle geri yollayacaktı, bu inanılmaz bir aptallık olurdu. Qing-jao, odanın kuzeybatı köşesinden neredeyse bir metre uzak olan tahtanın başlangıcına eğildi ve en geniş çizgiyi izlemeye başladı. Bu onu, berraklık ve doğruluğa, doğruca duvara, götürdü. Bitmişti.

Qing-jao duvara yaslandı ve rahatlayarak gülmeye başladı. Fakat o kadar zayıf ve yorgundu ki, sesi herhalde Wang-mu'ya ağlıyormuş gibi gelmiş olmalıydı. Birkaç saniye sonra kız yanındaydı ve omzuna dokunuyordu. "Qing-jao," dedi. "Acın mı var?"

Qing-jao onun elini tuttu ve bırakmadı. "Acım yok. Daha doğrusu uykunun gideremeyeceği bir acım yok. Bitti. Temizim."

Aslında, yeterince temiz olarak, Wang-mu'nun elini tutan elini bırakmak için bir isteksizlik duymuyordu, deri deriye, hiçbir kirlilik olmadan. Ayin bittiği zaman elini tutacağı birinin olması, tanrıların bir armağanıydı. "Çok iyi başardın," dedi Qing-jao. "Sen odada olunca çizgilerin üzerine yoğunlaşmak benim için daha kolay oldu."

"Bence bir kez uyuyakaldım, Qing-jao."

"Belki iki kez. Ama gerektiği zaman uyandın ve bir zararı olmadı."

Wang-mu ağlamaya başladı. Gözlerini kapadı, fakat yüzünü örtmek için elini Qing-jao'nun elinden çekmedi. Sadece gözyaşlarını yanaklarından akmaya bıraktı.

"Neden ağlıyorsun, Wang-mu?"

"Bilmiyordum," dedi kız. "Tanrılarla konuşan biri olmak gerçekten çok zor bir şey. Bilmiyordum."

"Aynı zamanda, tanrılarla konuşan birinin gerçek arkadaşı olmak da kolay değil," dedi Qing-jao. "Bu nedenle benim hizmetçim olmanı, beni 'kutsal olan' diye çağırmanı ve sesimden korkmanı istemedim. Tanrılar benimle konuştuğu

zaman bu tür bir hizmetçiyi odanın dışına yollamam gerekirdi.”
Bir şey olmuş gibi, Wang-mu’nun gözyaşları daha da arttı.
“Si Wang-mu, benimle beraber olmak senin için çok mu zor?” diye sordu Qing-jao.
Wang-mu başını salladı.
“Eğer çok zorsa, bunu anlarım. O zaman beni terk edebilirsin. Daha önce de yalnızdım. Yeniden yalnız kalmaktan korkmuyorum.”
Wang-mu bu kez daha şiddetle başını salladı. “Bunun senin için ne kadar zor olduğunu gördükten sonra, seni nasıl terk edebilirim?”
“O zaman bu bir gün yazılacak ve ben bir öyküde, Si Wang-mu’nun temizlenme ayinleri sırasında hiçbir zaman Qing-jao'nun yanından ayrılmadığını anlatacağım.”
Gözyaşları hala yanaklarında parıldamasına rağmen, birden Wang-mu’nun yüzüne bir gülümseme yayıldı ve bu nedenle gözleri kısıldı. “Söylediğin şakanın farkında mısın?” dedi Wang-mu? “Benim adım - Si Wang-mu? Bu öyküyü anlattıkları zaman, bunun senin sırdaş hizmetçinin adı olduğunu bilmeyecekler. Batı’nın Ana Kraliçesi olduğunu zannedecekler.”
Buna Qing-jao da güldü. Fakat aynı anda aklından belki de Ana Kraliçe’nin, Wang-mu’nun gerçek gönül atası olabileceği ve Wang-mu’yu bir arkadaşı olarak yanında tutmakla kendisinin de neredeyse tanrıların en eskisi olan bu tanrıyla yeni bir yakınlık kurabileceğine dair bir düşünce geçti.
Qing-jao’nun nasıl yapılacağını göstermesi gerekse de, Wang-mu uyku hasırlarını serdi; bu Wang-mu’ya ait bir görevdi ve kendisi yapmaya aldırmasa da, Qing-Jao’nun onun bu işi her gece yapmasına karışmaması gerekiyordu. Aralarından hiçbir tahta damarı görülmeyecek şekilde, hasırları birbirine dokunarak yattıkları zaman, Qing-jao pencerelerin latalarının arasından gri bir ışığın parlamakta olduğunu gördü. Bütün gün boyunca birlikte uyanık kalmışlardı, şimdi de bütün gece

boyunca. Wang-mu’nun davranışı soylucaydı. Gerçek bir arkadaş olacaktı.

Ama birkaç dakika sonra, Wang-mu'nun uyuduğu ve Qing-jao’nun da uykunun eşiğinde olduğu bir anda, Qing-jao’nun aklına, Wang-mu gibi parası olmayan bir kızın, bugün Qing-jao ile konuşurken rahatsız edilmemek için erdemli çalışma grupbaşına nasıl rüşvet verebildiği geldi. Acaba rüşvet, kızın Han Fei-tzu’nun evine sızması için bir casus tarafından mı ödenmişti? Hayır, Han Evi’nin muhafızı Ju Kung-mei, böyle bir casus olsa bulurdu ve Wang-mu kiralanmamış olurdu. Wang-mu’nun rüşveti parayla ödenmiş olamazdı. Kız henüz on dört yaşındaydı, ama Wang-mu şimdiden çok güzel bir kızdı. Qing-jao kadınların böyle rüşvetleri nasıl ödedikleri hakkında yeterince bilecek kadar tarih ve biyografi okumuştu.

Qing-jao bu konunun gizlice incelenmesine ve doğru çıkarsa grupbaşının adlandırılmayan bir nedenle rezil edilerek işten kovulması gerektiğine azimle karar verdi; araştırma boyunca Wang-mu’nun adı kimseye açıklanmayacak, böylece bütün zararlarından korunacaktı. Qing-jao’nun bunu sadece Ju King-mei’ye söylemesi yetecekti, o gerisini hallederdi.

Qing-jao uyumakta olan hizmetçisinin, değerli yeni arkadaşının, tatlı yüzüne baktı ve içini bir hüznün kapladığını hissetti. Qing-jao'yu en çok üzen, Wang-mu’nun grupbaşına ödediği bedel değildi, ama daha çok, bunu Han Qing-jao’nun sırdaş hizmetçisi olmak gibi değersiz, acılı, korkunç bir iş için ödemiş olmasıydı. Eğer bir kadın, insanlık tarihi boyunca birçok kadının da yapmak zorunda kaldığı gibi, kendisini satmak zorunda kalırsa, elbette karşılık olarak onun değerli bir şey almasına tanrıların izin vermeleri gerekirdi.

Bu nedenle Qing-jao o sabah, Si Wang-mu’nun eğitimine kendisini adamak konusundaki kararlılığını daha da pekiştirmiş olarak, uykuya daldı. Wang-mu’nun eğitiminin, boğuşmakta olduğu Lusitania Filosu bilmecesiyle çatışmasına izin veremezdi, fakat mümkün olan bütün diğer zamanını Wang-mu’nun fedakarlığına karşı onu kutsayarak onurlandırmak için verebilirdi. Tanrılar kesinlikle ondan daha

azını beklemiyorlardı, çünkü karşılığında ona böyle kusursuz bir sırdaş hizmetçi göndermişlerdi.

-8-
MUCİZELER

"Son zamanlarda Ender başımıza dert oldu. Işıktan hızlı yolculuk konusunda bir yol düşünmemiz için ısrar ediyor."

"Bunun yapılamayacağını söyledin."

"Biz böyle düşünüyoruz, insan bilimadamları böyle düşünüyor. Fakat Ender eğer Ansible'lar bilgi taşıyabiliyorsa, aynı hızda madde de taşıyabileceğimiz konusunda ısrar ediyor. Elbette bu saçmalık, bilgi ve fiziksel gerçeklik arasında bir ilişki yok."

"Işıktan hızlı yolculuğu neden böyle çaresizce istiyor?"

"Bu aptalca bir fikir, değil mi; bir yere görüntünden önce varmak. Tıpkı diğer taraftaki kendine ulaşmak için aynanın üstüne çıkmak gibi."

"Ender ve Rooter bu konuda epeyce konuştular, onları duydum. Ender belki de madde ve enerjinin sadece bilgiden oluştuğunu sanıyor. Bu fiziksel gerçek, filotların birbirine yayınladığı mesajlardan başka bir şey değil."

"Rooter ne diyor?"

"Ender'in yarı yarıya haklı olduğunu söylüyor. Rooter fiziksel gerçekliğin bir mesaj olduğunu ve mesajların da filotların durmadan Tanrı'ya sordukları bir soru olduğunu söylüyor."

"Soru ne?"

"Bir sözcük: Neden?"

"Ya Tanrı onlara nasıl cevap veriyor?"

"Yaşamla. Rooter bu yaşamın, Tanrı'nın evrene verdiği amaç olduğunu söylüyor."

Miro Lusitania'ya döndüğü zaman bütün ailesi onu karşılamaya geldi. Ne de olsa onu seviyorlardı. O da onları seviyordu ve uzayda geçirdiği bir aydan sonra onların arkadaşlığını arıyordu. Kendisinin uzaydaki bir ayının, onların çeyrek asrına denk geldiğini -en azından bilgi açısından- biliyordu. Kendisini annesinin yüzündeki kırışıklıklara, hatta Grego ve Quara'nın otuzlarında yetişkinler olmalarına bile hazırlamıştı. Ama beklemediği şey, temel duygularını belirten belirgin davranışları dışında tümüyle yabancılaşmış olmalarıydı. Hayır, yabancıdan da kötüydüler. Bunlar, ona acıyan ve onu tanıdığını sanarak ona tepeden bakan yabancılardı. Hepsi ondan daha yaşlıydı. Hepsi. Ve hepsi daha gençti, çünkü acı ve kayıp, kendisine dokunduğu gibi onlara dokunmamıştı.

Her zamanki gibi Ela aralarında en iyisiydi. Onu kucakladı, öptü ve "bana kendimi çok ölümlüymüşüm gibi hissettiriyorsun, ama seni gördüğüme memnunum," dedi. En azından onun, aralarında bir engel olduğunu, gerçi bu engel gençlikmiş gibi davransa da, kabul edecek cesareti vardı. Doğru, Miro onu tam hatırladıkları gibiydi, en azından yüzü. Çoktandır kaybolmuş erkek kardeş ölümden dönmüştü; aileyi ürkütmek için gelen hayalet, sonsuz gençliğiyle, ama asıl engel hareket ediş biçimiydi. Konuşma şekliydi.

Onun ne kadar sakat olduğunu, vücudunun hasar görmüş beynine ne kadar kötü yanıt verdiğini unutmuşlardı. Sürüyerek atılan adımlar, çarpık ve zor konuşma; bellekleri bütün tatsızlıkları silip atmıştı ve onu kazadan önceki haliyle hatırlıyorlardı. Ne de olsa, bu zaman geciktiren yolculuğa çıkmadan önce, sadece birkaç ay süreyle sakat kalmıştı. Bunu unutmak ve daha önceki, yıllar boyu tanıdıkları Miro'yu hatırlamak daha kolaydı. Güçlü, sağlıklı ve baba dedikleri adamın karşısına dikilebilen tek insan. Geçirdikleri şoku gizleyemediler. Bunu duraksamalarından, kaçamak

bakışlarından, anlaşılamayacak kadar zor konuşmasını ve yavaş yürüyüşünü gözardı etmelerinden anlayabiliyordu.

Sabırsızlıklarını hissedebiliyordu. Birkaç dakika içinde, en azından bazılarının gitmek için bahaneler ürettiklerini görebiliyordu. Öğleden sonra o kadar da işim var ki. Akşam yemeğinde görüşürüz. Bütün bunlar onları o kadar rahatsız ediyordu ki, kaçmak, yeni dönmüş olan Miro'nun bu uyarlamasını özümsemek için zaman geçmesini beklemek ya da gelecekte ondan mümkün olduğunca kaçınma planları yapmak zorundaydılar. En kötüleri, yanından uzaklaşmak için en istekli olanları -bir zamanlar ona tapan- Grego ve Quara'ydi ve bu onu yaralamıştı. Elbette önlerinde duran bu sakat Miro ile ilgilenmenin onlara neden zor geldiğini anlayabiliyordu. Onların eski Miro hakkındaki görüşleri çok küçük oldukları zamana aitti, bu nedenle çok acı verici bir tezat oluşturuyordu.

"Akşam için büyük bir aile yemeği düşünmüştük," dedi Ela. "Annem istemişti, ama bence beklemeli, sana biraz zaman tanımalıyız."

"Umarım bütün bu süre boyunca akşam yemeği için beni beklemediniz," dedi Miro.

Sadece Valentine ve Ela onun şaka yaptığını anladılar; hafif bir kıkırdamayla doğal bir tepki veren sadece onlardı. Diğerleri -Miro'nun gördüğüne göre- sözlerini anlamamışlardı bile.

Hepsi iniş alanının kenarındaki uzun otların arasında duruyorlardı, bütün ailesi: Çelik grisi saçları, her zamanki gibi aşırı sert yüzüyle, şimdi altmışlarında olan annesi. Ancak, şimdi yüz ifadesi derin çizgiler halinde alnına ve kırışıklıklar halinde ağzının kenarlarına oyulmuştu. Boynu bir felâketti. Miro onun bir gün öleceğini hissetti. Otuz veya kırk yıla kadar değil belki, ama bir gün. Onun bir zamanlar ne kadar güzel olduğunu daha önce fark etmiş miydi? Ölülerin Sözcüsü'yle evlenmesinin onu bir şekilde yumuşatacağını, onu yeniden gençleştireceğini düşünmüştü. Belki bu olmuştu, belki Andrew Wiggin onun kalbini yumuşatmıştı, ama vücut, zamanın ona yaptığıyla oradaydı. Annesi yaşlanmıştı.

Ela kırklarındaydı. Yanında kocası yoktu, belki evlenmişti de kocası işi olduğu için gelememişti, ama evli olmaması daha olasıydı. İşiyle mi evlenmişti? Onu gördüğüne gerçekten memnun gözüküyordu, fakat yine de acıma ve kaygısını gizleyemiyordu. Ne yani, ışık hızında bir aylık bir yolculuğun bir şekilde onu iyileştireceğini mi sanmıştı? Onun mekikten, romantik bir geziden dönen bir uzay tanrısı gibi güçlü ve cesur adımlarla inmesini mi beklemişti?

Quim artık rahip kılığı içindeydi. Jane, Miro'ya ondan sonraki erkek kardeşinin büyük bir misyoner olduğunu söylemişti. Ormandaki bir düzineden fazla Pequeninoyu Hıristiyanlığa dönüştürmüş, vaftiz etmiş ve Piskopos Peregrino'nun verdiği yetkiyle, kendi halklarına dini ayinleri yönetmeleri için aralarından papazlar atamıştı. Bunlar, anaağaçlardan çıkan bütün Pequeninolari, ölmeden önce bütün anneleri, genç annelere ve yavrulara bakan arınık anneleri, muhteşem bir ölüm arayan bütün erkek kardeşleri ve bütün ağaçları vaftiz etmişlerdi. Ancak, sadece kadınlar ve erkek kardeşler komünyona katılabiliyordu ve evliliğe gelince, bir babaağaç ile onlarla çiftleşen kör ve akılsız sümüklüböcekler arasında bir tören gerçekleştirmek için anlamlı bir yol bulmayı düşünmek oldukça zordu. Ancak Miro, Quim'in gözlerinde bir tür yücelik görebiliyordu. Bu iyi kullanılmış bir gücün ışımasıydı; Riberia ailesinde tek o, Quim, hayatı boyunca ne istediğini bilmişti. Şimdi bunu yapıyordu. Teolojik zorluklara boş ver, o domuzcukların Aziz Paul'uydu ve bu onu devamlı bir neşeyle dolduruyordu. Tanrıya hizmet ettin, küçük kardeşim ve tanrı seni kendi adamı yapmış.

Gümüş gözleri parıldayan, bir kolunu çok güzel bir kadına sarmış, altı çocuğu -en küçüğü yeni yürümeye başlamış, en büyüğü gençlik çağında- çevresini sarmış olan, Olhado. Çocukların hepsi doğal gözlerle bakmalarına rağmen, yine de babalarının dalgın ifadesini taşıyorlardı. Bakmıyorlardı, sadece dik bakışlarla izliyorlardı. Olhado için bu doğaldı; Olhado'nun belki de bir gözlemciler, sonradan oynatmayı ama hiç katılmamayı öğrenmekte olan yürüyen kayıt cihazları ailesi

üretmiş olabileceği fikri, Miro'yu rahatsız etti. Fakat hayır, bu bir kuruntu olmalıydı. Miro, Olhado'ya karşı hiçbir zaman rahat olmamıştı ve bu nedenle Olhado'nun çocuklarının babalarıyla ne gibi benzerlikleri varsa, Miro'nun onlarla da aynı derecede rahat edememesine neden olacağı belliydi. Anneleri oldukça güzeldi. Herhalde kırkında değildi. Acaba Olhado onunla evlendiğinde kaç yaşındaydı? Nasıl bir kadındı ki yapay gözleri olan bir adamı kabul etmişti? Acaba sevişirlerken Olhado bunu kaydediyor ve gözlerine nasıl baktığını görmesi için ona tekrar oynatıyor muydu?

Miro hemen bu düşüncesinden utandı. Olhado'ya baktığım zaman bütün düşüneceğim bu muydu, onun sakatlığı mı? Bunca yıl onu tanıdıktan sonra? O zaman, onların bana baktıkları zaman sakatlığımdan başka bir şey görmelerini nasıl bekleyebilirim?

Burayı terk etmek iyi fikirdi. Andrew Wiggin bunu düşündüğü için memnunum. Hiçbir anlam ifade etmeyen kısmı ise geriye dönmekti. Neden buradayım?

İstememesine rağmen Miro, Valentine'e bakmak için döndü. Kadın ona gülümsedi, kolunu ona doladı, kucakladı. "O kadar da kötü değil," dedi.

O kadar da kötü olmayan ne?

"Beni karşılamak için bir tek kardeşim kaldı," dedi kadın. "Bütün ailen seni karşılamaya gelmiş."

"Doğru," dedi Miro.

Ancak o zaman Jane konuştu, sesi kulağında ona takılıyordu. "Hepsi değil."

Kapat çeneni, dedi Miro sessizce.

"Sadece bir tek kardeş mi?" dedi Andrew Wiggin. "Sadece ben mi?" Ölülerin Sözcüsü ilerledi ve kız kardeşini kucakladı. Ama Miro bunda da bir beceriksizlik mi görüyordu? Valentine ve Andrew Wiggin'in birbirlerinden utanmaları mümkün müydü? Ne komik. Valentine, bir maden alaşımı gibi katı, o Demosthenes'ti değil mi? Ve zorla hayatlarına giren ve bir yetkisi olmadığı halde ailesini yeniden yapan Wiggin. Utangaç olabilirler miydi? Kendilerini tuhaf hissedebilirler miydi?

“Feci yaşlanmışsın,” dedi Andrew. “Bir sutavuğu kadar sıska. Jakt sana doğru dürüst bir hayat sağlamıyor mu?”
“Novinha yemek pişirmiyor mu?” diye sordu Valentine. “Şimdi eskisinden de aptal görünüyorsun. Zihinsel bitkileşmenin tamamlanmasına tanık olmak için tam zamanında gelmişim.”
“Ben de buraya dünyayı kurtarmak için geldiğini sanıyordum.”
“Evreni, ama önce seni.”
Bir kolunu yine Miro’ya doladı, diğerini de Andrew’e. Diğerleriyle konuştu. “Çok kalabalıksınız, fakat kendimi hepinizi tanıyormuş gibi hissediyorum. Umarım kısa süre sonra siz de ben ve ailem hakkında aynı şekilde hissedersiniz.”
O kadar cana yakın ki. Böylece insanları rahatlatmayı başardı. Beni bile, diye düşündü Miro. İnsanları öylece kazanıyor. Andrew Wiggin’in yaptığı gibi. Bunu Ender’den mi öğrendi, yoksa Ender Valentine’den mi? Yoksa bu bir aile yeteneği mi? Ne de olsa, Peter tüm zamanların en üstün yöneticisiydi, orjinal Hegemon. Ne aile ama. Benimki kadar tuhaf. Ancak onlarınki dehaları nedeniyle tuhaf, ama benimki bunca yıl birlikte çektiğimiz acılar nedeniyle,ruhlarımızın çarpıklığı nedeniyle tuhaf ve ben de aralarında en tuhafı, en hasar görmüş olanıyım. Andrew Wiggin aramızdaki yaraları iyileştirmeye geldi ve bunu iyi başardı, ama iç çarpıklıklar, asla iyileştirilemedi.
“Bir pikniğe ne dersiniz?” diye sordu Miro.
Bu kez hepsi birden güldüler. Bu nasıldı, Andrew? Valentine? Onları rahatlattım mı? Ortalığı yatıştırdım mı? Herkese kim olduğum hakkında bazı fikirler vererek beni gördüklerine memnunmuş gibi görünmelerine yardım ettim mi?
Jane Miro’nun kulağına, “Gelmek istedi,” dedi.
Kapat çeneni, dedi Miro yeniden, zaten gelmesini istemiyordum.
“Ama seni daha sonra görecek."
Hayır.
"Evlendi. Dört çocuğu var.”

Bu artık bana bir şey ifade etmiyor.

"Yıllardır uykusunda senin adını söylemedi."

Benim dostum olduğunu sanıyordum.

"Öyleyim. Zihnini okuyabilirim."

Sen başkalarının işine burnunu sokan yaşlı bir fahişesin ve hiçbir şeyi okuyamazsın.

"Yarın sabah sana gelecek. Annenin evine."

Orada olmayacağım.

"Bundan kaçabileceğini mi sanıyorsun?"

Jane ile konuşması sırasında, Miro çevresindeki insanların söyledikleri hiçbir şeyi duyamamıştı, ama önemli değildi. Valentine'in kocası ve çocukları gemiden çıkmışlardı ve kadın onları herkesle tanıştırıyordu. Elbette, özellikle amcalarıyla. Onunla konuşurken gözlerindeki hayranlık Miro'yu şaşırttı. Ama sonra, onun gerçekte kim olduğunu biliyorlardı. Soykırımcı Ender, evet, ama aynı zamanda Ölülerin Sözcüsü, Ana Kraliçe ve Hegemon'u yazan kişi. Miro bunu ***şimdi*** biliyordu, elbette, fakat Wiggin'le ilk karşılaşması düşmanca olmuştu, o sadece gezgin bir Ölülerin Sözcüsü, Miro'nun ailesinin içyüzünü açıklamak için gelmiş olan bir insancı din vaiziydi ve bunu yapmıştı. Sanırım ben diğerlerinden daha şanslıydım, diye düşündü Miro. Onu insanlık tarihindeki büyük bir şahıs olarak tanımadan önce, bir insan olarak tanıdım. Herhalde onu asla benim kadar tanımayacaklar.

Aslında onu hiç de tanımıyorum. Kimseyi tanımıyorum ve kimse de beni tanımıyor. Hayatımızı herkesin içinden neler geçtiğini tahmin ederek geçiririz ve doğru tahmin edecek kadar şanslı olursak, "anladığımızı" sanırız. Ne saçmalık. Bilgisayar başındaki bir maymun bile ara sıra bir sözcük yazacaktır.

Beni tanımıyorsunuz, hiçbiriniz, dedi sessizce. En az da, kulağımın içinde yaşayan ve başkalarının işine burnunu sokan yaşlı fahişe. Bunu duydun mu?

"Bütün bu yüksek tonlu sızlanmayı nasıl kaçırabilirdim ki?"

Andrew bavulu arabaya koyuyordu. Sadece birkaç yolcu için yer vardı. "Miro, benimle ve Novinha'yla birlikte gelmek ister

misin?"

Miro daha yanıtlayamadan, Valentine onun koluna girerek, "Oh, bunu yapma," dedi. "Jakt ve benimle birlikte yürü. O kadar uzun süredir gemide tıkılı kaldık ki."

"Bu doğru," dedi Andrew. "Annesi yirmi beş yıldır onu görmedi, ama sen onu gezintiye çıkarmak istiyorsun. Sen düşüncesizliğin ruhusun."

Andrew ve Valentine deminden beri yaptıkları gibi şakalaşıyorlardı, bu nedenle Miro hangi yolu seçerse seçsin, kahkahalarla bunu iki Wiggin arasında bir seçime dönüştüreceklerdi. Hiçbir şekilde, arabaya binmeliyim, çünkü ben sakatım, diyemezdi. Ayrıca kimsenin ona özel bir davranışta bulunarak tek başına bıraktığından da şikâyet edecek mazereti kalmamıştı. Bu o kadar zarifçe yapılmıştı ki, Miro, Valentine ve Andrew'in bunu daha önceden kararlaştırmış olup olmadıklarını merak etti. Belki de böyle şeyleri konuşmaya ihtiyaçları yoktu. Belki de üstünde bile düşünmeden, başka insanlar için bazı şeyleri yatıştırma konusunda, işbirliği yapabilecek kadar uzun bir süre birlikte yaşamışlardı. Tıpkı birlikte sık sık aynı rolleri oynayan iki aktörün, en ufak düzensizliğe yol açmadan doğaçlama yapabilmeleri gibi.

"Yürüyeceğim," dedi Miro. "Uzun yolu seçiyorum. Sizler gidin."

Novinha ve Ela itiraz etmeye başladılar, fakat Miro Andrew'in elini Novinha'nın kolunun üstüne koyduğunu gördü, Ela ise omzuna sarılan Quim'in kolu tarafından susturuldu.

"Doğruca eve gel," dedi Ela. "Ne kadar uzun sürerse sürsün, eve gel."

"Başka nereye gidebilirim ki?" diye sordu Miro

* * *

Valentine Ender'i bir türlü anlayamıyordu. Bugün daha Lusitania'daki ikinci günüydü, ama şimdiden bir şeyin yanlış gittiğinden emindi. Bu, Ender'in kaygılı ve dalgın olmak için nedenleri olmasından değildi. Xenobiyologlarin Descolada'yla ilgili olarak karşılaştıkları sorunları, Grego ve Quara arasındaki gerilimi kendisine anlatmıştı ve elbette, Kongre filosu vardı ve ölüm her zaman gökyüzünün her yerinde heyula gibi üstlerindeydi. Fakat Ender daha önce, Ölülerin Sözcüsü olarak geçirdiği bunca yıl boyunca, kaygılar ve gerilimlerle birçok kez karşılaşmıştı. Milletlerin ve ailelerin, toplumların ve bireylerin sorunlarına balıklama dalmış, anlamak için mücadele etmiş ve sonunda kalplerdeki hastalıkları temizleyerek iyileştirmişti. Hiçbir zaman şimdi yapmakta olduğu gibi davranmamıştı.

Ya da, belki bir kez yapmıştı.

Çocukluklarında, Ender tüm böcek dünyalarına yollanan filolara kumanda etmek için hazırlanırken, onu bir süreliğine Dünya'ya getirmişlerdi, bunun fırtınadan önceki sessizlik olduğu sonradan ortaya çıkmıştı. Beş yaşından beri Ender ve Valentine ayrıydılar ve kontrol edilen birkaç mektup dışında başka bir şeye izin verilmiyordu. Sonra birden politikalarını değiştirerek Valentine'i ona getirmişlerdi. Ender, evlerinin olduğu şehre yakın özel bir konakta tutuluyor, günlerini yüzerek ve -daha çok- son derece bitkin bir halde şamandıra gibi suyun üstünde kalarak geçiriyordu.

Valentine önce her şeyin yolunda olduğunu sanmıştı, sonunda onu gördüğüne memnundu. Fakat kısa sürede bir şeyin fena halde yanlış olduğunu anlamıştı. Sadece o günlerde Ender'i çok iyi tanımıyordu, ne de olsa hayatının yarısı boyunca Valentine'den ayrı yaşamıştı. Yine de kız onun zihninin böyle meşgul olmasının yanlış olduğunu biliyordu. Hayır, aslında tam böyle de değildi. Zihni meşgul değildi, zihni bomboştu. Kendisini dünyadan koparmıştı ve Valentine'in görevi onu tekrar bağlamaktı. Onu geriye getirmek, ona insanlık ağındaki yerini göstermekti.

Başarılı olduğu için, Ender uzaya dönebilmiş ve böcekleri kesin olarak yok eden filoyu yönetebilmişti. O zamandan beri Ender'in insanlıkla bağlantısı güvenli görünüyordu.

Şimdi ondan yarım hayat boyu uzak kalmıştı. Kendisi için yirmi beş, Ender için otuz ve yine kopmuş görünüyordu. Ender onu, Miro'yu ve Plikt'i arabaya bindirip sonsuz capim çayırlarının üstünde süzülürlerken, Valentine onu incelemişti.

"Tıpkı okyanusun üstündeki küçük bir teknede gibiyiz," dedi Ender.

Jakt'ın onu ağ yayan küçük gemilerinden biriyle dolaştırmasını hatırlayan Valentine, "Tam olarak değil," dedi. Üç metrelik dalgalar onları yukarı kaldırıyor ve sonra aşağıya, iki dalga arasındaki çukura daldırıyordu. Denize rahatça yaslanan büyük bir balıkçı gemisinde bu dalgalar onları rahatsız bile etmezdi, ama minik gemide dalgalar ürkütücüydü. Kelimenin tam anlamıyla soluk kesiciydi, Valentine iskemlesinden güverteye kaymak ve daha soluk alamadan kollarıyla kalın tahtaları kucaklamak zorunda kalmıştı. Kabaran, baş kıç vuran denizle, bu uysal çimenlik düzlük kıyas bile edilemezdi.

Yine de, belki Ender için öyleydi. Belki bu capim alanlarını gördüğü zaman, onun içinde insanlığı ve onun yoldaş türlerini yok etmek için haince uyum sağlamaya çalışan Descolada virüsünü görüyordu. Belki onun için bu çayırların her parçası bir okyanus gibi vahşice dalgalanıyor ve titriyordu.

Denizciler ona gülmüşlerdi, alay ederek değil ama şefkatle, çocuklarının korkusuna gülen ebeveynler gibi. "Bu denizler bir şey değil," demişlerdi. "Bunu yirmi metre yüksekliğinde dalgaları olan denizlerde denemelisin."

Ender sakindi, görünüşte, tıpkı denizciler gibi. Sakin, bomboş. Onunla, Miro'yla ve sessiz Plikt'le konuşuyor, ama yine de geride bir şey saklıyordu. Acaba Ender ve Novinha arasında bir şey mi vardı? Valentine aralarında neyin doğal, neyin kırıcı olduğunu anlayacak kadar uzun süre onlarla beraber olmamıştı, ortada kesinlikle gözle görülen bir tartışma

yoktu. Belki de Ender'in sorunu, kendisiyle Milagre toplumu arasında büyümekte olan engeldi.

Bu mümkündü. Valentine, Trondheimlilerin onu kabul etmelerini sağlamasının ne kadar zor olduğunu ve aralarında muazzam saygınlığı olan bir adamla evlendiğini hatırladı. Ailesi çoktan Milagre'nin geri kalan kısmına yabancılaşmış olan bir kadınla evlenmek, Ender için nasıl bir şey olmuştu? Acaba bu yeri iyileştirmesi, herkesin varsaydığı gibi tam değil miydi?

Mümkün değil. Valentine, Belediye Başkanı Kovano Zeljezo ve yaşlı Piskopos Peregrino ile bu sabah tanışmıştı ve onlar Ender'e gerçek bir sevgi besliyorlardı. Valentine, resmi nezaket, politik ikiyüzlülük ve gerçek dostluk arasındaki farkı ayırt edebilecek kadar çok sayıda toplantıya katılmıştı. Eğer Ender kendini bu toplumdan kopmuş hissediyorsa, bu onların seçimiyle değildi.

Bunlardan çok fazla anlam çıkarıyorum, diye düşündü Valentine. Eğer Ender tuhaf ve kopmuş görünüyorsa, bunun nedeni çok uzun süredir ayrı olmamız. Ya da belki bu öfkeli genç adamdan, Miro'dan utanıyor; ya da, belki Plikt, onun Ender Wiggin'e karşı olan hesaplı sessizliği, onun bizden uzak durmayı seçmesine neden oluyor. Ya da, belki de bu gün, hemen, domuzcukların liderlerinden biriyle bile tanışmadan Ana Kraliçe'yle karşılaşmak için durmadan ısrar etmemden başka bir şey değil. Kopuk davranması için şu anda yanında bulunanlardan daha öteye bakmaya gerek yok. Ana Kraliçe'nin şehrini önce kasvetli bir duman tabakasıyla saptadılar. "Fosil yakıtlar," dedi Ender. "İğrenç bir hızla onları yakıyor. Genellikle bunu hiç yapmazdı, Ana Kraliçeler, dünyalarına çok itina ederler ve hiçbir şekilde israfa ve pis kokulara neden olmazlar. Ama bu günlerde büyük bir telâş var ve Human, ona gerektiği kadar yakıp, etrafı kirletme yetkisini verdiklerini söylüyor."

"Neyin gerektirdiği kadar?" diye sordu Valentine.

"Human söylemiyor, Ana Kraliçe de öyle, ama benim bir tahminim var ve sizin de tahmin edeceğinizi sanıyorum."

"Domuzcuklar, Ana Kraliçe'nin çalışmalarına dayanarak bir nesilde tam bir teknolojik toplum olmaya sıçrayacaklarını mı ümit ediyorlar?"

"Zor," dedi Ender. "Bunun için çok tutucular. Bilinebilecek her şeyi bilmek istiyorlar, fakat kendilerini makinelerle çevrelemekle de pek ilgilenmiyorlar. Hatırlarsanız ormandaki ağaçlar serbestçe ve kibarca her yararlı âleti onlara veriyor. Endüstri dediğimiz şey, hâlâ onlara vahşîlik gibi geliyor."

"O zaman ne? Bu duman neden?"

"Ana Kraliçe'nin kendisine sor," dedi Ender, "Belki sana dürüst davranır."

"Onu gerçekten görecek miyiz?" diye sordu Miro.

"Oh, evet," dedi Ender. "Ya da, en azından onun huzurunda olacağız. Bize dokunabilir, ama ne kadar az görürsek o kadar iyi. Yumurta dökmeye başlamadıkça, yaşadığı yer genellikle karanlık. O zaman görmeye ihtiyacı var ve işçiler içeriye ışık getirmek için tüneller kazıyorlar."

"Yapay ışıkları yok mu?" diye sordu Miro.

"Hiç kullanmadılar," dedi Ender, "Böcek Savaşları sırasında Güneş Sistemi'ne gelen yıldız gemilerinde bile. Herhangi bir sıcaklık kaynağı onlar tarafından net olarak görülebilir. Hatta bence kendi ısı kaynaklarını estetik olarak tanımlayabileceğimiz bir şekilde ayarlıyorlar. Termal resim yapma."

"O zaman yumurta dökerken neden ışık kullanıyorlar?"

"Buna bir ayin demekte tereddüt ediyorum, Ana Kraliçe, insan dinini o kadar küçümsüyor ki. Buna genetik kalıtlarının bir parçası diyelim. Güneş ışığı olmadan yumurta dökülmez."

Sonra böcek şehrinin içindeydiler.

Valentine buldukları şeye pek şaşırmamıştı; ne de olsa, gençliklerinde, o ve Ender eski bir böcek dünyası olan Rov'daki ilk kolonide bulunmuşlardı, ama Valentine bu deneyin Miro ve Plikt gibi yabancıları şaşırtacağını biliyordu ve aslında kendisinin bile eski akıl karışıklığı geri gelmişti. Şehirde belirgin olarak göze çarpan bir tuhaflık olduğundan değil. Bir insan binasıyla aynı prensiplere göre inşa edilmiş, çoğu alçak

olan binalar vardı. Tuhaflık bunların düzenlenişindeki düzensizlikteydi. Hiçbir yol ve cadde yoktu, bütün binaları aynı yöne bakacak şekilde bir sıraya dizmek gibi bir girişim yoktu. Binalar herhangi bir ortak yüksekliğe kadar yapılmıyordu. Bazıları yerin üstünde duran bir damdan başka bir şey değildi; diğerleri büyük yüksekliklere kadar uzanıyorlardı. Boyanın sadece koruyucu olarak kullanıldığı anlaşılıyordu, dekoratif bir niteliği yoktu. Ender ısının estetik olarak kullanılabileceğini öne sürmüştü; başka hiçbir şeyin estetik olmadığı kesindi.

"Hiçbir anlam ifade etmiyor," dedi Miro.

Valentine, Rov'u hatırlayarak, "Yüzeyden değil," dedi. "Ama eğer tünellerde yol alabilseniz, yeraltında hepsinin bir anlam ifade ettiğini görürdünüz. Kayanın doğal damarlarını ve dokusunu izlerler. Jeolojide bir ritim vardır ve böcekler buna karşı hassastır."

"Ya yüksek binalar," diye sordu Miro.

"Su tabakası düzeyi onların en alt sınırıdır. Eğer daha büyük bir yüksekliğe ihtiyaç duyarlarsa, yukarı gitmek zorundadırlar."

"Bu kadar yüksek bir binaya ihtiyaç duyacak kadar ne yapıyorlar?" diye sordu Miro.

"Bilmiyorum," dedi Valentine. En azından üç yüz metre yüksekliğinde bir binanın yanından geçiyorlardı; civarda bir düzine kadarını daha görebiliyorlardı.

Plikt bu yolculukta ilk kez olarak konuştu, "Roketler."

Valentine, Ender'e göz atınca onun gülümsediğini ve onaylayarak başını salladığını gördü. Yani Plikt onun kuşkularını ifade etmiş oluyordu.

"Neden?" diye sordu Miro.

Valentine neredeyse, 'uzaya gitmek için, elbette!' diyecekti, ama bu haksızlık olurdu, Miro ilk kez uzaya çıkmak için çabalayan bir toplum içinde hiçbir zaman yaşamamıştı. Onun için gezegenin dışına gitmek, yörüngedeki istasyonda dolanan uyduya binmekti. Fakat Lusitania insanları tarafından kullanılan tek bir mekik, herhangi bir derin uzay inşaat programı için gerekli malzemeyi dışarıya taşımak için

yetersizdi. Eğer bu işi yapabilseydi bile, Ana Kraliçe'nin insanlardan yardım isteyeceği kuşkuluydu.

"Ne inşa ediyor, bir uzay istasyonu mu?" diye sordu Valentine.

"Sanırım öyle," dedi Ender. "Fakat bir sürü roket ve gemiler, her şeyi aynı anda inşa etmeyi planladığını sanıyorum. Belki roketlerin kendilerini yedek parça olarak kullanarak. Sence ne kadar ileri gitmiştir?"

Valentine az daha öfkeyle, nereden bileyim, demek üzereydi. Fakat sonra Ender'in ona sormadığını fark etti. Çünkü yanıtı hemen kendisi vermişti. Bu da sorusunu kulağındaki bilgisayara sorduğu anlamına geliyordu. Hayır, Jane'e, bir "bilgisayara" değil. Jane'e soruyordu. Valentine, arabada dört kişi olmalarına reğmen, beşinci bir kişinin var olduğu, Ender ve Miro'nun kulaklarında bulunan mücevher kanalıyla onları gördüğü ve dinlediği fikrine alışmakta hâlâ zorluk çekiyordu.

"Hepsini aynı anda yapabilir," dedi Ender. "Aslında, burada çıkarılan kimyasal hakkında bilinen verilere göre, Ana Kraliçe sadece bir uzay istasyonu değil, aynı zamanda ilk böcek araştırma seferlerinde kullanılan iki orta erimli yıldız gemisi -onların koloni gemisi uyarlaması- yapabilecek kadar metal arıtmış durumda."

"Filo gelmeden önce," dedi Valentine. Hemen anlamıştı. Ana Kraliçe göç etmeye hazırlanıyordu. Küçük Doktor yeniden geldiği zaman, türünü bir tek gezegende kapana kısılmış olarak bırakmaya niyetli değildi.

"Sorunu görüyorsun," dedi Ender. "Bize ne yaptığını söylemiyor, bu nedenle ancak Jane'in gözlemlerine ve tahmin edebildiklerimize dayanmak zorundayız ve benim tahminim hiç de hoş bir görüntü oluşturmuyor."

"Böceklerin gezegenden gitmesinin ne sakıncası var?" diye sordu Valentine.

"Sadece böcekler değil," dedi Miro.

Valentine ikinci bağlantıyı kurdu. Bu nedenle domuzcuklar Ana Kraliçe'nin ortalığı bu kadar kötü kirletmesine izin

vermişlerdi. Bu nedenle başından beri iki gemi planlanmıştı. “Bir gemi Ana Kraliçe, bir gemi de Pequeninolar için.”

“Niyetleri bu,” dedi Ender. “Ama benim görüşüme göre, Descolada için iki gemi.”

“Kutsal anamız,” diye fısıldadı Miro.

Valentine tüm vücudunun ürperdiğini hissetti. Ana Kraliçe’nin türünü kurtarmaya çalışması anlaşılabilir bir şeydi, ama yanında ölümcül ve kendini ayarlama yeteneğine sahip bir virüsü başka dünyalara taşıması da başka bir şeydi.

“Kuşkularımı görüyorsun,” dedi Ender. “Ne yapmakta olduğunu bana neden söyleyemediğini görüyorsun.”

“Nasıl olsa onu durduramazsın, değil mi?” diye sordu Valentine.

“Kongre filosuna haber verebilir,” dedi Miro.

Bu doğruydu. Ağır silâhlarla donatılmış düzinelerce gemi, her yönden Lusitania’da buluşmak için yaklaşıyordu, eğer iki yıldız gemisinin Lusitania’yı terk etmek üzere olduğu konusunda uyarılırlarsa, eğer orjinal yörüngeleri onlara verilirse, onların yolunu keser ve yok ederlerdi.

“Yapamazsın,” dedi Valentine.

“Onları durduramam ve gitmelerine de izin veremem,” dedi Ender. “Onları durdurmak, böcekler ve domuzcukların birlikte yok edilmesi riskini, gitmelerine izin vermek bütün insanlığın yok edilmesi riskini taşıyacak.”

“Onlarla konuşman gerek. Bir tür anlaşma yapman gerek.”

“Bizimle yapılacak bir anlaşmanın ne değeri var?” diye sordu Ender. “Bütün insanlık adına konuşmuyoruz. Eğer tehdit edersek, Ana Kraliçe tüm uydularımızı ve büyük olasılıkla Ansible’ımızı da yok eder. Zaten güvende olmak için de bunu yapabilir.”

“O zaman gerçekten soyutlanmış oluruz,” dedi Miro.

“Her şeyden,” dedi Ender.

Valentine’in ikisinin de Jane’i düşündüklerini anlaması bir an sürdü. Ansible olmadan onunla bir daha konuşamazlardı; Lusitania’nın çevresinde dönmekte olan uydular olmadan, Jane’in uzaydaki gözleri kör demekti.

"Ender, anlamıyorum," dedi Valentine. "Ana Kraliçe bizim düşmanımız mı?"

"Sorun bu, değil mi?" diye sordu Ender. "Onun türünü yenilemenin problemi bu. Artık özgürlüğüne sahip olan, artık kozasının içine sarmalanmış olarak yatağımın altında saklanmayan Ana Kraliçe, türü için en iyi olan neyse o şekilde hareket edecektir; bunun ne olduğuna karar verirse o şekilde."

"Fakat Ender, bu insanlarla böcekler arasında yeniden bir savaş olmasını gerektirmez."

"Eğer Lusitania'ya doğru ilerleyen bir insan filosu olmasaydı, bu sorun ortaya çıkmazdı."

"Ama Jane onların iletişimini engelledi," dedi Valentine. "Küçük Doktor'u kullanma emrini alamazlar."

"Şimdilik," dedi Ender. "Onların iletişimini kesmek için Jane'in kendi hayatını neden tehlikeye attığını sanıyorsun?"

"Çünkü emir gönderilmişti."

"Yıldızyolu Kongresi bu gezegeni yok etmek için emri yolladı ve artık Jane gücünü açığa çıkardığına göre, bizi yok etmek için daha kararlı olacaklardır. Jane'i yollarının üstünden çekmenin bir yolunu bulduktan sonra, bu dünyaya karşı hareket etmekte daha kararlı olacaklardır."

"Ana Kraliçe'ye söyledin mi?"

"Henüz değil. Daha sonra, yapmasını istemediğim halde onun zihnimden ne kadarını öğrendiğini bilmiyorum. Bu, tam olarak, kontrol etmesini bildiğim bir tür konuşma değil."

Valentine elini Ender'in omzuna koydu. "Buraya gelip Ana Kraliçe'yi görmemem için beni ikna etmeye çalışmanın nedeni bu muydu? Onun gerçek tehlikeyi öğrenmesini istemediğin için mi?"

"Sadece onunla yeniden yüzleşmek istemediğim için," dedi Ender. "Çünkü onu seviyorum ve ondan korkuyorum. Çünkü ona yardım etmem mi, yoksa onu yok etmem mi gerektiğinden emin değilim. Ve çünkü o roketleri bir kez uzaya çıkarttığı zaman, ki bu artık her gün olabilir, onu durdurma gücümüzü elimizden alacak. İnsanlığın geri kalan kısmıyla ilişkimizi kesecek."

Ve yine söylemediği şey: Ender ve Miro'yu Jane'den ayırabilirdi.

"Bence kesinlikle onunla konuşmak zorundayız," dedi Valentine.

"Ya bunu yapmalı ya da onu öldürmeliyiz," dedi Miro.

"Şimdi benim açmazımı anladınız," dedi Ender.

Aracı sessizlik içinde sürdüler.

Ana Kraliçe'nin yuvasının girişi, diğerlerine benzeyen bir binaydı. Hiçbir özel muhafız yoktu; aslında, tüm yolculukları boyunca bir tek böcek bile görmemişlerdi. Valentine gençliğinde, ilk koloni dünyasında, tümüyle yerleşik oldukları zaman böcek şehirlerinin nasıl göründüklerini merak ettiğini hatırladı. Şimdi artık biliyordu, kesinlikle tıpkı yok edildikleri zamanki gibi görünüyorlardı. Tepelerde kaynaşan karıncalar gibi koşturan böcekler yoktu. Bir yerlerde, güneş altında bakılan tarlalar ve meyve bahçeleri olduğunu biliyordu, ama bunların hiçbiri buradan görülmüyordu.

Bu durum onu neden bu kadar rahatlatmıştı?

Daha sorduğu anda bu sorunun yanıtını biliyordu. Çocukluğunda, Dünya'daki hayatı Böcek Savaşları sırasında geçmişti; böceksi yabancı yaratıklar, Dünya'daki her çocuğu dehşete düşürdükleri gibi, onun da gece karabasanlarını işgal etmişlerdi. Oysa sadece bir avuç insan böcekleri görmüştü ve onun çocukluğunda bunlardan sadece birkaç tanesi sağdı. İlk kolonisinde, çevresi böcek uygarlığının yıkıntılarıyla sarılı olduğu zaman bile, bir tane bile kurumuş ceset bulamamışlardı. Bu nedenle onun böceklerle ilgili tüm görsel fikri, videolardaki o korkunç görüntülerdi.

Yine de, Ender'in kitabını, Ana Kraliçe'yi ilk okuyan o değil miydi? Ender'den sonra Ana Kraliçe'yi yabancı bir zarafet ve güzellik kişiliği olarak niteleyen ilk o değil miydi?

Kendisi ilkti, evet, fakat bunun çok az anlamı vardı. Bugün yaşayan herkes, kısmen Ana Kraliçe ve Hegemon tarafından biçimlendirilmiş törel bir evrende yaşıyordu. Bu arada, o ve Ender böceklere karşı yürütülen devamlı tiksinti kampanyası içinde büyümüşlerdi. Elbette o böcekleri görmemiş

olduğundan büyük bir rahatlık duyuyordu. Miro ve Plikt için Ana Kraliçe ve böcekleri görmek, onunki kadar duygusal bir gerilim yaratmayabilirdi.

Ben Demosthenes'im, diye kendine hatırlattı. Böceklerin Raman, anlaşılabilir ve kabul edilebilir yabancılar olduğunda ısrar eden kuramcı benim. Çocukluğumun önyargılarının üstesinden gelmek için elimden geleni yapmalıyım. Zamanla bütün insanlık Ana Kraliçe'nin yeniden ortaya çıkışını öğrenecekti; Demosthenes'in Ana Kraliçe'yi bir Raman olarak kabul etmeyen tek kişi olması utanç verici olacaktı.

Ender arabaya küçük bir evin önünde bir daire çizdirdi. "Burası doğru yer," dedi. Aracı durdurdu, sonra aracın pervanelerini binanın tek kapısının yanında capim'e yerleşmesi için yavaşlattı. Binanın kapısı çok alçaktı, bir yetişkin oradan ancak elleri ve dizleri üstünde ilerleyerek girebilirdi.

"Nereden biliyorsun?" diye sordu Miro.

"Çünkü o söyledi," dedi Ender.

"Jane mi?" diye sordu Miro. Şaşırmış görünüyordu, çünkü Jane ona böyle bir şey söylememişti.

"Ana Kraliçe," dedi Valentine. "Doğruca Ender'in zihnine konuşuyor."

"Güzel numara," dedi Miro. "Ben de öğrenebilir miyim?"

"Göreceğiz," dedi Ender. "Onunla karşılaştığın zaman."

Arabadan inip uzun çimenin üstüne basarlarken, Valentine, Miro ve Ender'in Plikt'e nasıl baktıklarını fark etti. Elbette, Plikt'in bu kadar sessiz olması onları rahatsız ediyordu. Ya da daha çok sessiz gibi görünmesi. Valentine, Plikt'i geveze ve güzel konuşan bir kadın olarak görürdü. Fakat aynı zamanda Plikt'in belirli sürelerde dilsiz ve sağırı oynamasına alışmıştı. Elbette, Ender ve Miro onun bu inatçı sessizliğiyle ilk kez karşılaşıyorlardı ve bu onları rahatsız ediyordu. Zaten Plikt'in böyle davranmasının nedenlerinden biri de buydu. Plikt, hafifçe kaygılı oldukları zaman insanların kendilerini daha çok açığa vurduklarına ve bu hafif kaygılanmayı yaratan bazı

şeylerin de hiç konuşmayan birinin yanında olmakla ortaya çıktığına inanıyordu.

Valentine bu tekniğin yabancılarla ilgilenmenin bir yolu olduğunu sanmıyordu, fakat Plikt'in sessizliğinin, bir öğretmen olarak, öğrencilerini -Valentine'in çocuklarını- kendi düşünceleriyle başa çıkmaları konusunda nasıl zorladığını görmüştü. Valentine ve Ender öğretmenlikleri sırasında, öğrencilerine konuşarak, sorular sorarak, tartışarak meydan okurlardı. Fakat Plikt, öğrencilerini tartışmanın her iki yanıyla oynamaya, kendi fikirlerini öne sürmeye, sonra kendi itirazlarını çürütmek için onlara saldırmaya zorlardı. Herhâlde bu metot birçok insanda işe yaramazdı. Valentine bunun Plikt için çok işe yaradığı sonucuna varmıştı, çünkü onun sessizliği bir iletişimsizlik değildi. Onun devamlı, etkileyici bakışları bile tek başına şüpheciliğin açık bir ifadesiydi. Bir öğrenci bu göz kırpmayan bakışlarla karşılaştığı zaman, kısa sürede kendi iç kaygılarına yenilirdi. Plikt'in belirgin kuşkusunun nedenini kendi içinde aramak zorunda kaldığı için, öğrencinin bir yana itmeyi başardığı ve gözardı ettiği her kuşku kendisini öne çıkarmak için zorlardı.

Valentine'in en yaşlı çocuğu, Syfte, bu tek taraflı karşılaşmaları "güneşe bakmak" diye adlandırmıştı. Şimdi Miro ve Ender, her şeyi gören gözler ve hiç konuşmayan bir ağız karşısında, kendilerini körleştirme sıralarını savıyorlardı. Valentine huzursuzluklarını gidermek için onlara gülümsemek istedi. Aynı zamanda böyle zor olmaması için küçük tatlı bir tokat atmak istedi.

İkisini de yapmak yerine, Valentine hızla kapıya yürüdü ve çekerek açtı. Kilit yoktu, sadece tutulacak bir kol. Kapı kolayca açıldı. Ender dizlerinin üstüne çömelip içeri sürünürken, Valentine kapıyı açık tuttu. Plikt hemen Ender'i izledi. Sonra, Miro içini çekti ve yavaşça dizlerinin üstüne çöktü. Emeklerken, yürüdüğünden daha da hantaldı, bir bacağın veya kolun her hareketi, sanki bir an nasıl ilerleyeceğini düşünüyormuş gibi, ayrı ayrı oluyordu. Sonunda Valentine

çömelerek yürüyüp kapıdan içeri girdi. Diğerlerinden daha ufak olduğu için emeklemesine gerek olmamıştı.

İçeride, tek ışık kapıdan geliyordu. Burası hiçbir özelliği olmayan, toprak tabanlı bir odaydı. Ancak Valentine'in gözleri karanlığa alıştıkça, en koyu gölgenin toprağın derinliklerine doğru uzanan bir tünel olduğunu fark etti.

"Tünelin aşağılarına doğru ışık yok," dedi Ender. "O beni yönlendirecek. Birbirinizin elini tutmak zorundasınız. Valentine, sen en sondan geleceksin, tamam mı?

"Aşağıya doğru dik durarak yürüyebilir miyiz?" diye sordu Miro. Bu soru oldukça önemliydi.

"Evet," dedi Ender. "Bu nedenle bu kapıyı seçti."

Elele tutuştular, Plikt, Ender'in elini tutuyor, Miro iki kadının arasında yürüyordu. Ender onları tünelin eğiminde birkaç adım yürüttü. Tünel dikti ve önlerindeki kesin karanlık ürkütücüydü. Fakat Ender karanlık tam kesinleşmeden durdu.

"Neden bekliyoruz?" diye sordu Valentine.

"Rehberimizi," dedi Ender.

O anda, rehber geldi. Valentine karanlıkta Ender'in elini dürten, tek bir parmak ve başparmağı olan, siyah incecik kolu ancak fark etti. Ender sol eliyle parmağı tuttu ve parmak da kerpeten gibi onun eli üstüne kapandı. Valentine kolun üstüne bakarak onun sahibi olan böceği görmeye çalıştı. Aslında bütün görebildiği, çocuk ölçüsünde bir gölge ve bir kabuğun hafif pırıltısı oldu.

Hayal gücü geri kalanı tamamladı ve istememesine rağmen titredi.

Miro Portekizce bir şeyler mırıldandı. Demek o da bir böceğin varlığından etkilenmişti. Ancak, Plikt sessiz kaldı, Valentine onun titreyip titremediğini veya etkilenip etkilenmediğini anlamadı. Sonra Miro ayağını sürterek bir adım attı ve Valentine'i karanlığın içine doğru çekti.

Ender bu geçidin diğerleri için ne kadar zor olacağını biliyordu. Şimdiye kadar sadece o, Novinha ve Ela Ana Kraliçe'yi ziyaret etmişti ve Novinha sadece bir kez gelmişti. Karanlık çok sinir bozucuydu, gözlerin yardımı olmadan

aşağıya doğru durmadan ilerlemek, küçük seslerden, görünmeyen ama yakınlarda olan bir hayatın varlığını ve hareketlerini hissetmek.

"Konuşabilir miyiz?" diye sordu Valentine. Sesi çok kısık çıkmıştı.

"Bu iyi bir fikir," dedi Ender. "Onları rahatsız etmezsiniz. Sesi pek fark etmezler."

Miro bir şey söyledi. Dudaklarının kımıldamasını göremeden, Ender Miro'nun konuşmasını anlamakta daha da zorlandı.

"Ne?" diye sordu Ender.

"İkimiz de ne kadar uzak olduğunu bilmek istiyoruz," dedi Valentine.

"Bilmiyorum," dedi Ender. "Hele buradan. Aşağılarda herhangi bir yerde olabilir. Düzinelerce bebek bakım odası var, ama korkmayın, çıkış yolunu kolayca bulabileceğime eminim."

"Ben de," dedi Valentine, "Bir fenerle."

"Işık yok," dedi Ender. "Yumurta dökümü güneş ışığı gerektirir, ama ondan sonra ışık sadece yumurtaların gelişimini geciktirir. Ve bir safhada larvayı öldürebilir."

"Bu karabasanın içinde çıkış yolunu bulabilir misin?" diye sordu Valentine.

"Belki," dedi Ender. "Düzenler var. Tıpkı örümcek ağları gibi, yapıyı genel olarak hissedersen, tünelin her bölümü bir anlam ifade ediyor."

"Bu tüneller rasgele değil mi?" Valentine'in sesi kuşkuluydu.

"Eros'taki tünelleri dolaşmak gibi," dedi Ender. Bir çocuk-asker olarak Eros'ta yaşarken onları keşfetmek için fazla şansı olmamıştı. Güneş Sistemi'ndeki ileri karakolları yaptıkları zaman, böcekler bu asteroidi bal peteğine çevirmişlerdi; ilk böcek savaşında ele geçirildikten sonra burası insan müttefiklerin filo kumanda merkezi olmuştu. Oradaki ayları boyunca, Ender zamanının çoğunu uzaydaki filoların yıldız gemilerini kontrol etmeyi öğrenmeye adamıştı. Yine de tünellere o zaman düşündüğünden çok daha fazla dikkat etmiş olmalıydı, çünkü Ana Kraliçe onu ilk kez Lusitania'daki

yuvasına getirdiği zaman, Ender kıvrılmaların ve dönüşlerin onu hiç şaşırtmadığını fark etmişti. Doğruymuş gibi geliyorlardı, hayır, kaçınılmazmış gibi geliyorlardı.

“Eros nedir?” diye sordu Miro.

“Dünya’ya yakın bir asteroid,” dedi Valentine. “Ender’in aklını kaçırdığı yer.”

Ender onlara tünel sisteminin nasıl organize edildiği hakkında bir şeyler anlatmak istedi, ama bu çok karmaşıktı. Birbirini izleyen düzensiz geometrik şekiller gibi, sistemi ayrıntılarıyla kavrayabilmek için bir sürü olası ayrıklık vardı, onu anlamak için ne kadar yakından izleseniz, o da o kadar kaçıyordu. Ancak, Ender’e her zaman aynı gibi geliyordu, durmadan kendini tekrarlayan bir düzen. Ya da, Ender onları yenmek için incelerken belki de bir şekilde kovan zihni kazanmıştı. Belki de sadece bir böcek gibi düşünmeyi öğrenmişti. Her iki durumda da Valentine haklıydı, Ender insan zihninin bir kısmını kaybetmişti, ya da ona bir parça kovan zihni eklemişti.

Sonunda, bir köşeyi döndükleri zaman hafif bir ışık belirdi. “Graças a deus” tanrıya şükür, diye fısıldadı Miro. Ender, Plikt’in -hatırladığı parlak öğrenci olması kesinlikle imkânsız olan bu taş kadının- rahatlayarak iç geçirdiğini duymaktan memnun olmuştu.

“Neredeyse geldik,” dedi Ender. “Yumurta dökmekte olduğu için, sinirli olmayacaktır.”

“Gizlilik aramıyor mu?” diye sordu Miro.

“Bu sanki birkaç saattir ufak çapta cinsel doruk devam ediyormuş gibi,” dedi Ender. “Bu onu çok neşeli yapıyor. Ana Kraliçeler genelde sadece kendi parçaları gibi işlev gören işçiler ve erkek böcekler tarafından çevrelenmiş olurlar. Utancı hiç bilmezler.”

Fakat zihninde Ana Kraliçe’nin varlığını yoğun bir şekilde hissetti. Her an onunla iletişime geçebilirdi. Ender yaklaştıkça sanki Ana Kraliçe onun kafatasının içinde soluk alıyor gibiydi; ağırlaşıyor, bunaltıyordu. Diğerleri bunu hissediyor muydu? Ana Kraliçe onlarla konuşmayı başarabilecek miydi? Ela’yla

hiçbir şey olmamıştı. Ela sessiz konuşmanın en ufak bir kıvılcımını bile yakalayamamıştı. Novinha'ya ise Ana Kraliçe'yle konuşmayı reddetmiş ve bir şey duyduğunu inkâr etmişti, fakat Ender onun sadece yabancı yaratığın varlığını reddettiğinden kuşkulanıyordu. Ana Kraliçe, orada oldukları sürece her ikisinin de zihnini yeterince berrak duyduğunu, ama kendisini Novinha'ya "duyuramadığını" söylemişti. Bugün de bunlarla aynı mı olacaktı? Ana Kraliçe başka bir insanla konuşabilse ne iyi olacaktı. O bunu yapabileceğini iddia ediyordu, ama Ender son otuz yılda Ana Kraliçe'nin gelecekle ilgili cesur tahminleriyle, geçmişin kesin anılarını birbirinden ayırmayı başaramadığını biliyordu. Tahminlerinin her parçasına, anılarına güvendiği kadar güveniyordu ve tahminleri yanlış çıktığı zaman bile, artık şimdi geçmiş olan bu tahmin için farklı bir gelecek beklediğini bile hatırlamıyordu.

Onun yabancı zihninin Ender'i en çok rahatsız eden tuhaflıklarından biri de buydu. Ender, insanların olgunluk ve sosyal uyumunu, seçimlerinin sonuçlarını önceden görme yeteneklerine göre değerlendiren bir toplum içinde yetişmişti. Bazı bakımlardan Ana Kraliçe bu alanda önemli derecede yetersiz kalıyordu; çünkü bütün bilgelik ve deneyimine rağmen, küçük bir çocuğun cesur ve gereksiz güvenine sahipmiş gibi görünüyordu.

Ana Kraliçe'yle iş yapmak konusunda Ender'i en çok korkutan şeylerden biri buydu. Acaba verdiği bir sözü tutabilir miydi? Verdiği bir sözü tutmayı başaramazsa, ne yapmış olduğunu fark edebilecek miydi?

* * *

Valentine diğerlerinin ne söylemekte olduğuna yoğunlaşmaya çalıştı, fakat gözlerini onları yönlendiren böcekten ayıramıyordu. Düşündüğünden çok daha ufaktı, bir buçuk metreden uzun değildi, belki de daha azdı. Diğerlerinin

arkasından baktığından böceğin ancak bazı kısımlarını görebiliyordu, ama bu neredeyse tümünü görmekten daha kötüydü. Kendini, bu parlayan siyah düşmanın Ender'in elindeki ölüm kavrayışını düşünmekten alıkoyamıyordu.

Ölüm kavrayışı değil. Düşman değil. Tek başına bir yaratık bile değil. Bunun bir kulak veya bir parmak kadar bireysel kimliği var, her böcek Ana Kraliçe'nin sadece hareket veya duyu organlarından biri. Bir bakıma Ana Kraliçe zaten onlarla beraber ya da işçilerinin veya erkek böceklerin olabileceği her yerde, yüzlerce ışık yılı uzakta olsalar bile, zaten onlarla beraber. Bu bir canavar değil. Bu, Ender'in kitabında yazılı olan Ana Kraliçe. Gerçi bilmesem de, kendisiyle birlikte taşıdığı ve birlikte olduğumuz bütün yıllar boyunca beslediği şey bu. Korkmam gereken bir şey yok.

Valentine korkusunu bastırmaya çalıştı, ama işe yaramıyordu. Terliyordu; elinin Miro'nun felçli elinin kavrayışından kaydığını hissediyordu. Ana Kraliçe'nin inine yaklaştıkça -hayır, onun evine, onun doğumevine- gitgide daha çok korktuğunu hissediyordu. Eğer bununla kendisi başa çıkamazsa, yardım istemekten başka çaresi yoktu. Jakt neredeydi? Başka birisinin yapması gerekiyordu.

"Kusura bakma, Miro," dedi. "Sanırım terliyorum."

"Sen mi?" dedi Miro. "Ben de benim terim olduğunu sanıyordum."

Bu iyiydi. Miro güldü. Valentine de onunla beraber güldü ya da en azından sinirli bir şekilde kıkırdadı.

Tünel birden genişledi, tavan kemerindeki bir delikten bıçak gibi giren bir ışık okunun aydınlığında gözlerini kırparak duruyorlardı. Ana Kraliçe ışığın merkezinde büyük bir kayık gibiydi. Çevresi işçilerle doluydu, ama şimdi, ışıkta, kraliçenin huzurunda hepsi çok küçük ve kırılgan görünüyorlardı. Çoğu bir metreye yakındı, ama Ana Kraliçe kesinlikle üç metre uzunluğundaydı ve yüksekliği uzunluğunun yarısı kadar değildi. Bir gökkuşağı gibi güneş ışığını yansıtan kanat tüylerinin geniş, ağır ve neredeyse metalik bir görüntüsü vardı. Karnı uzun ve bir insan cesedini içine alabilecek kadar kalındı.

Ancak, yumurta bıraktığı kıvrık uca doğru huni gibi darlaşıyor, ucunda sarımsı şeffaf, yapışkan, lifli bir sıvı pırıldıyordu; sıvı, odanın tabanındaki bir deliğe damladı, gidebildiği kadar derine gitti ve sonra, sanki fark edilmeden ağızdan sızan bir tükürük gibi aşağıya inerken, tekrar yukarı çıktı.

Tuhaf ve ürkütücü olan yaratık çok büyüktü ve bir böceğe oldukça benzer bir şekilde davranıyordu; Valentine az sonra olacaklara hazır değildi. Yaratık sıvısını ikinci deliğe bırakacağı yerde, döndü ve yanında süzülen işçilerden birini yakaladı. Kıvranan böceği iri ön elleriyle kavrarken, kendisine yaklaştırdı ve ayaklarını ısırarak kopardı, birer birer. Her bacak koptukça, geri kalan bacaklar tıpkı bir sessiz çığlık gibi daha da şiddetle çırpınıyordu. Son bacak koptuğu zaman Valentine kendisini son derece rahatlamış hissetti, bu şekilde hiç olmazsa çığlık gözünün önünden gitmişti.

Sonra, Ana Kraliçe kol ve bacakları olmayan işçiyi ikinci deliğe baş aşağıya soktu. Valentine izlerken, kuyruk bölümünün ucundaki sıvı, bir top oluşturacak şekilde yoğunlaştı, ama bu sıvı değildi, en azından hepsi; büyük damlanın içinde yumuşak, jöleye benzeyen yumurta vardı. Ana Kraliçe vücuduyla öyle bir manevra yaptı ki, yüzü tümüyle güneşe döndü ve çok bölmeli gözleri yüzlerce zümrüt yıldız gibi parladı. Sonra vücudunun yumurta döken kısmı aşağıya indi. Yukarı çıktığı zaman yumurta hâlâ ucunda asılıydı, ama ikinci girişimde yumurta yoktu. Her defasında ucundan aşağıya daha fazla sıvı sızdırarak, Ana Kraliçe'nin karnı birkaç kez daha aşağıya daldı.

“Nossa Senhora,” dedi Miro. Valentine bunu İspanyolca karşılığından anladı, Nuestra Senora, Kutsal Anamız. Bu neredeyse anlamsız bir ifadeydi, ama şimdi iğrenç bir ironi kazanmıştı. Burada, bu derin mağarada, elbette Kutsal Bakire değildi. Ana Kraliçe, Karanlıkların Kutsal Anası’ydı. Lârvaların yumurtadan çıktıkları zaman beslenmeleri için, deliğe attığı işçilerin üstüne yumurta döküyordu.

“Bu her zaman böyle olamaz,” dedi Plikt.

Valentine, bir an Plikt'in sesini duyduğu için şaşırdı. Sonra, Plikt'in ne demek istediğini anladı ve haklıydı. Eğer yumurtadan çıkacak her böcek için bir işçi harcanacak olursa, nüfusun artması imkânsız olurdu. Aslında, öncelikle bir Ana Kraliçenin onları besleyecek bacaksız işçileri olmadan ilk yumurtalarına can vermesi söz konusu olamayacağından Ana Kraliçenin varlığı imkânsız olurdu.

"Sadece yeni Ana Kraliçe için."

Bu Valentine'in aklına kendi düşüncesiymiş gibi geldi. Döktüğü yumurta sadece bir Ana Kraliçe olarak büyüyecekse, Ana Kraliçe, yumurta bölmesine canlı bir işçinin vücudunu yerleştirmek zorundaydı, ama bu Valentine'in kendi fikri değildi; böyle olmayacak kadar kesindi. Bu bilgiyi bilmesinin bir yolu yoktu, ama yine de fikir berrakça, şüphe götürmez bir şekilde, bir anda gelmişti. Tıpkı Valentine'in eski peygamberlerin ve gizemcilerin Tanrı'nın sesini duyduklarını hayal ettiği gibi.

"Onu duydunuz mu? İçinizden biri?" diye sordu Ender.

"Evet," dedi Plikt.

"Sanırım," dedi Valentine.

"Neyi işittik mi?" diye sordu Miro.

"Ana Kraliçe'yi," dedi Ender. "Sadece yeni bir Ana Kraliçe için yumurta döküyorsa, yumurta bölmesine bir işçi yerleştirmek zorunda olduğunu açıkladı. Beş tane döküyor, şimdiden iki tane yerleştirdi bile. Bizi bunu görmemiz için davet etti. Dışarıya bir koloni gemisi yollayacağını kendi yoluyla açıklıyor. Beş kraliçe yumurtası döküyor, sonra hangisinin en güçlü olduğunu görmek için bekleyecek. Onu gönderecek."

"Ya diğerleri?" diye sordu Valentine.

"Eğer aralarında değen biri varsa onu kozalayacak. Tıpkı kendisine yaptıkları gibi. Diğerlerini öldürüp yiyecek. Bunu yapmak zorunda, eğer rakip kraliçelerden birinin vücudu, henüz çiftleşmemiş olan erkek böceklerden birine değecek olursa, erkek böcek çıldırır ve onu öldürmeye çalışır. Erkek böcekler çok sadık eşlerdir."

"Bunu herkes duydu mu?" diye sordu Miro. Düş kırıklığına uğramış olduğu sesinden belli oluyordu. Ana Kraliçe onunla konuşamamıştı.

"Evet," dedi Plikt.

"Sadece bir parça," dedi Valentine.

"Elinizden geldiğince zihninizi boşaltın," dedi Ender. "Kafanızda dolaşan bir nağme tutturun. Bu yardımcı olur."

Bu arada Ana Kraliçe bir sonraki organ kesim işini neredeyse bitirmişti. Valentine kraliçenin çevresinde büyümekte olan bacak yığınının üstünde yürüdüğünü düşündü; bunlar hayalinde, ince dallar gibi, iğrenç çatırtılarla kırılıyorlardı.

"Çok yumuşak. Bacaklar kırılmaz. Eğilir."

Ana Kraliçe onun düşüncelerine cevap veriyordu.

"Sen Ender'in bir parçasısın. Beni duyabilirsin."

Valentine'in zihnindeki düşünceler daha berraktı. Şimdi artık o kadar zorlayıcı değil, daha kontrollüydü. Valentine artık kendisinin ve Ana Kraliçe'nin düşünceleri arasındaki farkı hissedebiliyordu.

"Ouvi," duydum, diye fısıldadı Miro. Sonunda bir şey duyabilmişti. "Fala mais, escuto," daha konuş, dinliyorum.

"Filotik bağlantılar. Sizler Ender'e bağlısınız. Filotik bağ kanalıyla onunla konuştuğum zaman, kulak misafiri oluyorsunuz. Yankılar. Yansımalar."

Valentine, Ana Kraliçe'nin zihnine Starkça konuşmayı nasıl başardığını anlamaya çalıştı. Sonra Ana Kraliçe'nin böyle bir şey yapmadığını fark etti, Miro onu anadilinde, Portekizce duyuyordu ve Valentine hiç de Starkça duymuyordu, bu İngilizce'ydi, bu Valentine'in büyürken öğrendiği Amerikan İngilizcesi'ydi. Ana Kraliçe onlara bir dil yollamıyordu, düşünce yolluyordu ve onların beyinlerinin derinliklerinde hangi dil yatıyorsa, onunla bir anlam kazanıyordu. Valentine önce yankılar sonra da yansımalar sözcüklerini duyduğu zaman, doğru sözcüğü bulmak için çabalayan Ana Kraliçe değildi, sözcükleri kavrayıp anlam çıkarmaya çalışan Valentine'in kendi zihniydi.

“Ona bağlı. Tıpkı benim halkım gibi. Ancak sizin özgür iradeniz var. Bağımsız filot. Azgın Fil İnsanlar, hepiniz.”

“Şaka yapıyor,” diye fısıldadı Ender. “Bir yargı değil.” Valentine onun bu yorumu için minnettardı. Azgın fil insanlar cümlesiyle birlikte gelen görüntü, bir filin öldürünceye kadar bir insanı çiğnemesiydi. Bu onun çocukluğundan kalan bir görüntüydü, azgın fil sözcüğünü ilk öğrendiği anda duyduğu bir öyküydü. Bu görüntü onu korkutmuştu, tıpkı onu çocukluğundan beri korkutan görüntü gibi. Ana Kraliçe’nin zihnindeki varlığından zaten nefret ediyordu. Onun unutulmuş karabasanları tarayarak ortaya çıkarma yolundan nefret ediyordu. Ana Kraliçe’yle ilgili her şey bir karabasandı. Valentine bu varlığın bir Raman olduğunu nasıl düşünebilmişti. Özellikle, Ender Ana Kraliçe’ye nasıl bağlanabilmişti?

“Biz ona uzandık. Bizim düşmanımızdı. Bizi yok etmeye çalışıyordu. Onu uysallaştırmak istedik. Azgın fil gibi.”

Bir kapının açılması gibi, her şey birden Valentine’in kafasına dank etti. Böceklerin hepsi doğuştan uysal değillerdi. Kendi kimliklerine sahip olabiliyorlardı. Ya da en azından bir kontrol edilme bozukluğu ve bu nedenle Ana Kraliçeler onları yakalamanın, filotik olarak onları bağlayarak kontrol altına almanın bir yolunu geliştirmişlerdi.

“Onu bulduk. Onu bağlayamadık. Çok güçlü.”

Ve kimse Ender’in içinde bulunduğu tehlikeyi tahmin edemiyordu. Ana Kraliçe onu yakalamayı, her böcek gibi aklı olmayan bir tür âlet haline getirmeyi ümit etmişti.

“Onun için bir ağ kurduk. Özlemekte olduğu şeyi bulduğumuzu sandık. İçine girdik. Ona filotik bir çekirdek verdik. Onunla bağlandık. Fakat bu yeterli değildi. Şimdi sen, Sen!”

Valentine bu sözcüğü zihnine bir çekiç inmiş gibi hissetti. Beni kastediyor. Beni kastediyor, beni, beni…ben’in kim olduğunu anlamak için çabaladı. Valentine. Ben Valentine'im. Beni kastediyor.

“Sen O’ydun. Sen. Seni bulmalıydık. En fazla özlediğini. Diğer şeyi değil.”

Bu onun içinin bulanmasına neden oldu. Ordu’nun başından beri haklı olması mümkün müydü? Onların Valentine ve Ender’i zalimce ayırmalarının Ender’in hayatını kurtarmış olması mümkün müydü? Yani, eğer Ender’le birlikte olsaydı, böcekler onu kullanarak Ender’in kontrolünü ele geçirebilirler miydi?”

“Hayır. Yapamazdık. Sen de çok güçlüsün. Mahkûmduk. Ölmüştük. Bize ait olamazdı, ama sana da ait olamazdı. Artık değil. Onu uslandıramadık, ama onunla bağlandık.”

Valentine gemide aklına gelen resmi düşündü. Birbiriyle bağlanan insanlar arasından, aileler görünmeyen iplerle birbirine bağlıydılar, çocuklar ebeveynlerine, ebeveynler birbirine ya da kendi ebeveynlerine. İpleri yer değiştiren bir şebeke, sadakatları nereye aitse orada insanları birbirine bağlıyor. Ancak şimdi resim, Ender’e bağlı olan kendisine aitti. Ve sonra Ender… Ana Kraliçe’ye bağlı… Kraliçe yumurta döken kuyruğunu sallıyor, iplikler kıvrılıyor ve ipliğin ucunda, Ender’in başı, sallanıyor, inip çıkıyor… Görüntüyü uzaklaştırmaya çalışarak başını salladı.

“Onu kontrol etmiyoruz. O, özgür. Eğer isterse beni öldürebilir. Onu durdurmam. Sen beni öldürecek misin?”

Bu seferki sen, Valentine değildi; kadın sorunun ondan uzaklaştığını hissediyordu. Ve şimdi, Ana Kraliçe yanıt beklerken, zihninde başka bir düşünce hissetti. Kendi düşünce tarzına o kadar yakındı ki, eğer hassas bir durumda olmasa, eğer Ender’in cevap vermesini beklemese, bunun kendi doğal düşüncesi olduğunu sanabilirdi.

Asla, dedi zihnindeki düşünce. Hiçbir zaman seni öldürmeyeceğim. Seni seviyorum.

Ve bu düşünceyle birlikte Ana Kraliçe’ye doğru gerçek bir duygu parıltısı oldu. Valentine’in Ana Kraliçe’yle ilgili hayalinde birden hiçbir tiksinme kalmadı. Tam tersine, kraliçe muhteşem, asil ve büyüleyici görünüyordu. Kanat tüylerindeki gökkuşakları artık su üstündeki yağlı tabaka gibi değildi;

gözlerinden yansıyan ışıklar bir hologramdı; karnının ucunda parıldayan sıvı yaşam iplikçikleriydi, bir kadının göğüslerinin ucundan süt emen bebeğin salyasının uzaması gibiydi. Şu ana kadar Valentine mide bulantısıyla savaşıyordu, ama birden neredeyse Ana Kraliçe'ye tapar olmuştu.

Bu, Ender'in zihnindeki düşüncesiydi, Valentine bunu biliyordu; bu nedenle düşünceler ona neredeyse kendisininkiymiş gibi gelmişti ve Ender'in Ana Kraliçe'yi görüşüyle, yıllar önce Demosthenes adıyla yazdığı zamandan beri haklı olduğunu hemen anladı. Ana Kraliçe, tuhaf ama hâlâ anlama ve anlaşılma yeteneği olan bir Raman'di.

İmgelem solduğu zaman, Valentine birinin ağladığını işitti. Plikt. Birlikte geçirdikleri bunca yıla rağmen, Valentine onun böyle zayıflık gösterdiğini görmemişti.

"Bonita," dedi Miro. Şirin.

Bütün gördüğü bu muydu? Ana Kraliçe mi şirin? Miro ve Ender'in arasındaki iletişim gerçekten zayıf olmalıydı, ama neden kuvvetli olacaktı ki? Valentine Ender'i bütün hayatı boyunca tanıdığı halde, Miro onu bu kadar uzun süredir ve yakından tanımıyordu.

Fakat eğer Valentine'in Ender'i algılaması bu nedenle Miro'dan daha güçlüyse, Plikt'in açıkça Valentine'den çok daha fazlasını algılamasını nasıl izah edebilirdi? Plikt'in bunca yıldır Ender'i incelemekte olması, onu gerçekten tanımadan takdir etmesi nedeniyle olabilir miydi? Plikt, Valentine'den bile daha sıkı şekilde kendisini Ender'e bağlamayı başarmıştı.

Elbette öyle olacaktı. Elbette. Valentine evliydi. Valentine'in bir kocası vardı. Çocukları vardı. Erkek kardeşiyle olan filotik bağlantısı daha zayıf olmak zorundaydı. Oysa Plikt'in rekabet edebilecek kadar güçlü başka bir bağlantısı yoktu. Kendini tümüyle Ender'e adamıştı. Bu nedenle Ana Kraliçe filotik bağlantılarla düşüncelerin taşınmasını sağlayınca, elbette Plikt Ender'i kusursuzca almıştı. Şaşıracak bir şey yoktu. Kendisinin hiçbir parçası kısıtlanmamıştı.

Acaba, ne de olsa çocuklarına bağlı olan Novinha bile kendisini Ender'e böylesine tümüyle adamış mıydı? Bu

mümkün değildi ve eğer Ender bundan herhangi bir şekilde kuşkulansa, bu onu rahatsız ederdi. Ya da çekicilik? Valentine, hayranlığın en ayartıcı nitelik olduğunu bilecek kadar erkekleri ve kadınları tanıyordu. Yanımda Ender'in evliliğini sıkıntıya sokacak bir rakip mi getirdim?

Acaba Ender ve Plikt şimdi bile düşüncelerimi okuyabiliyorlar mı?

Valentine kendisini son derece teşhir olmuş ve korkmuş hissetti. Sanki onu yanıtlarcasına, sanki onu yatıştırırcasına, Ana Kraliçe'nin zihnindeki sesi, Ender'in yollamakta olabileceği düşünceleri boğarak geri döndü.

"Neden korktuğunu biliyorum, ama kolonim kimseyi öldürmeyecek. Lusitania'yı terk ettiğimiz zaman, gemimizdeki bütün Descolada virüslerini öldürebiliriz."

Belki, diye düşündü Ender.

"Bir yolunu bulacağız. Virüsü taşımayacağız. İnsanları kurtarmak için ölmek zorunda değiliz. Bizi öldürme, bizi öldürme."

Sizi asla öldürmeyeceğim. Ender'in sesi, Ana Kraliçe'nin ricası nedeniyle neredeyse boğularak, bir fısıltı gibi çıktı.

Zaten seni öldüremeyiz, diye düşündü Valentine. Asıl bizi kolayca öldürebilecek olan sensin. Yıldız gemilerini, silâhlarını, bir kez inşa ettikten sonra insan filosunu karşılamaya hazır olabilirsin. Bu kez onlara Ender kumanda etmiyor.

"Asla. Asla kimseyi öldürmem. Asla, söz verdik."

Rahatla, diye fısıldadı Ender. Rahatla. Huzur içinde ol, sakin, sessiz, dinlen. Hiçbir şeyden korkma, insanlardan korkma.

Domuzcuklar için gemi inşa etme, diye düşündü Valentine. Kendin için inşa et, çünkü sen taşıdığın Descolada'yı öldürebilirsin, ama onlarınkini öldüremezsin.

Ana Kraliçe'nin ricacı düşünceleri birden sert bir azarlamaya dönüştü.

"Onların da yaşamaya hakkı yok mu? Onlara bir gemi sözü verdim. Size hiç öldürmeyeceğime söz verdim. Benden sözlerimi tutmamamı mı istiyorsunuz?"

Hayır, diye düşündü Valentine. Böyle bir ihaneti öne sürdüğü için zaten kendinden utanmıştı. Yoksa bunlar Ana Kraliçe'nin düşünceleri miydi? Yoksa Ender'in mi? Hangi düşüncelerin ve hislerin kendisine, hangilerinin başkasına ait olduğundan gerçekten emin olabilir miydi?

Hissettiği korku, bu kendisine aitti. Bundan neredeyse emindi.

"Lütfen," dedi. "Gitmek istiyorum."

"Eu tambem," ben devam edebilirim, dedi Miro.

Ender Ana Kraliçe'ye bir adım attı, elini ona doğru uzattı. Ana Kraliçe ona kolunu uzatmadı, onları kurbanlarının sonuncusunu yumurta hücresine yerleştirmak için kullanıyordu. Bunun yerine kanat tüylerinden birini kaldırdı, döndürdü, Ender'in eli siyah gökkuşağı yüzeye değinceye kadar uzattı.

Ona dokunma! diye Valentine sessiz bir çığlık attı. Seni yakalayacak. Seni uysallaştırmak istiyor.

"Hşşş," dedi Ender yüksek sesle.

Valentine onun kendisinin bu sessiz çığlıklarını yanıtlamak için mi, yoksa Ana Kraliçe'nin sadece ona söylediği bir şeyi kesmek için mi konuştuğundan emin değildi. Önemi yoktu. Birkaç saniye sonra, Ender bir böceğin parmağını tutmuş onları karanlık tünelde götürüyordu. Bu kez Valentine'i ikinci, Miro'yu üçüncü, Plikt'i de en arkadan gelecek şekilde sıralamıştı. Böylece geriye, Ana Kraliçe'ye en son bakan Plikt oldu; veda etmek için elini sallayan Plikt'ti.

Yukarıya kadar olan bütün yol boyunca, Valentine neler olduğuna bir anlam vermeye çalıştı. Her zaman, keşke insanlar dilin belirsizliklerini yok ederek zihinden zihine konuşabilseler, birbirlerini kusursuzca anlarlar ve gereksiz ihtilâflar olmaz, diye düşünmüştü, ama insanlar arasındaki farklılıkları büyütmek yerine, dilin onları yumuşatabileceğini, küçültebileceğini, bu şekilde gerçekten birbirlerini anlamasalar da insanların geçinip gidebileceklerini keşfetmişti. Anlayış hayali, insanlara gerçekte olduklarından

daha benzer olduklarını düşündürüyordu. Belki de dil daha iyiydi.

Hepsi gözlerini kısarak, rahatlamış bir halde gülerek, emekleyerek binadan güneş ışığına çıktılar. “Eğlenceli değildi,” dedi Ender. “Ama sen ısrar ettin, Val. Onu hemen görmen gerektiği konusunda.”

“Yani aptalın tekiyim,” dedi Valentine. “Haber bu mu?”

“Çok güzeldi,” dedi Plikt.

Miro sadece sırtüstü capim’e uzandı ve koluyla gözlerini örttü.

Valentine orada öylece yatan Miro’ya baktı ve bir an için vaktiyle ne biçim bir adam olduğunu, nasıl bir vücuda sahip olduğunu gördü. Orada yatarken, sendelemiyordu; sessizdi, konuşmasında bir tekleme yoktu. Arkadaşı Xenologun ona aşık olmasına şaşmamak gerekirdi. Quanda. Babasının Miro’nun da babası olduğunu öğrenmesi herhâlde çok trajik olmalıydı. Ender’in otuz yıl önce Lusitania’da ölümü konuşurken açıkladığı en kötü şey buydu. Quanda’nm kaybettiği adam buydu ve Miro kendisi olan bu adamı kaybetmişti. Tevekkeli domuzcuklara yardım etmek için çiti aşmaya çalışırken hayatını tehlikeye atmıştı. Sevgilisini kaybetmiş olarak, hayatını hiçe saymıştı. Pişman olduğu tek şey ölmemiş olmasıydı. Hem dışından hem de içinden kırılmış olarak yaşamaya devam etmişti.

Ona bakarken bütün bunları neden düşünmüştü? Neden bunlar ona çok gerçekmiş gibi gelmişti?

Acaba bu, şu anda Miro'nun kendisini düşünmesinden mi ileri geliyordu? Miro’nun kendisiyle ilgili görüntüsünü mü yakalıyordu? İkisinin zihni arasında henüz kaybolmamış bir bağlantı mı vardı? “Ender,” dedi Valentine, “aşağıda ne oldu?”

“Umduğumdan da iyi,” dedi Ender.

“Neydi bu?”

“Aramızdaki bağlantı.”

“Bunu bekliyor muydun?”

“İstiyordum.” Ender, ayakları uzun otların arasında sallanarak arabanın kenarına oturdu. “Bugün ne sertti, değil

mi?"
"Öyle mi? Nasıl kıyaslayacağımı bilmiyorum."
"Bazen o kadar entelektüel olur ki; tıpkı, sadece onunla konuşmakla zihnimde yüksek matematik yapmak gibi. Bu kez; tıpkı bir çocuk gibi. Elbette. Kraliçe yumurtası dökerken hiç onunla birlikte olmadım. Bence bize, kastettiğinden fazla şey söylemiş olabilir."
"Yani onun verdiği sözü kastetmediğini mi demek istiyorsun?"
"Hayır, Val, hayır, o her zaman verdiği sözleri kasteder. Yalan söylemeyi bilmez."
"O zaman ne demek istedin?"
"Benimle onun arasındaki bağdan bahsediyordum. Beni uslandırmayı nasıl denediklerinden. Bu gerçekten bir şey, değil mi? İhtiyaç duydukları bağlantının sen olabileceğini düşündüğü zaman bir an için çılgına döndü. Bu onlar için ne ifade ederdi biliyor musun, yok edilmemiş olacaklardı, hatta beni insan hükümetleriyle iletişim için kullanabilirlerdi. Galaksiyi bizimle paylaşırlardı. Kaybolmuş büyük bir fırsat."
"Sen de tıpkı bir böcek gibi olurdun. Onların bir kölesi."
"Elbette. Bundan hoşlanmazdım. Fakat tüm o hayatlar kurtarılmış olabilirdi, ben bir askerdim, değil mi? Eğer bir asker, ölürken, milyonların hayatını kurtarabiliyorsa..."
"Ama bu işe yaramazdı. Senin bağımsız bir iraden var," dedi Valentine.
"Elbette," dedi Ender. "Ya da en azından Ana Kraliçe'nin başa çıkabileceğinden daha bağımsız. Senin de. Rahatlatıcı, değil mi?"
"Şu anda kendimi pek rahat hissetmiyorum," dedi Valentine. "Tam kafamın içinde, oradaydın ve Ana Kraliçe de öyle; kendimi o kadar tacize uğramış hissediyorum ki..."
Ender şaşırmış göründü. "Bana hiç öyle gelmedi."
"Şey, sadece o kadar değil," dedi Valentine. " Coşturucuydu da ve korkutucu. Kafamın içinde o kadar... büyüktü ki. Sanki kendimden iri birini kapsamayı deniyormuşum gibi."

“Tahmin ederim,” dedi Ender. Plikt’e döndü. “Senin için de öyle miydi?”

Valentine, Plikt’in Ender’e dolu ve titrek gözlerle nasıl baktığını ilk kez fark etti, ama Plikt bir şey söylemedi.

“Bu kadar güçlü, ha?” dedi Ender. Kıkırdadı ve Miro’ya döndü. Görmüyor muydu? Plikt çoktan Ender’e kafayı takmıştı. Şimdi, onu kafasının içinde hissettikten sonra, bu ona çok fazla gelmiş olabilirdi. Ana Kraliçe azgın fil işçileri uslandırmaktan bahsetmişti. Plikt’in Ender tarafından “uslandırılmış” olması mümkün müydü? Ruhunu Ender’in ruhu içinde kaybetmiş olması mümkün müydü? Saçma, İmkânsız. Tanrım umarım böyle değildir.

“Haydi, gel, Miro” dedi Ender.

Miro, Ender'in onu ayağa kaldırmasına izin verdi. Sonra araca bindiler ve evlerine, Milagre’ye doğru yola koyuldular.

* * *

Miro onlara ayine gitmek istemediğini söylemişti. Ender ve Novinha onsuz gittiler. Fakat onlar gider gitmez, Miro evde kalmanın imkânsız olduğunu gördü. Görüş alanının dışında birisinin olduğu hissinden kurtulamıyordu. Gölgelerde, ufak tefek bir figür onu izliyordu. Düzgün ve sert zırhının içinde, ince kolunun ucunda sadece pençemsi parmak, kopartılacak ve yakılacak gevrek odun gibi kenara atılacak kollar. Ana Kraliçe’yi dünkü ziyareti onu tahmininden çok rahatsız etmişti.

Ben bir Xenologum, diye kendine hatırlattı. Hayatımı yabancı yaratıklarla uğraşmaya adadım. Ender Human’ın vücudunun derisini yüzerken durdum, seyrettim ve gözümü bile kırpmadım, çünkü ben hislerine kapılmayan bir bilim adamıyım. Belki bazen deneklerimle fazla özdeşleşiyorum. Fakat onlarla ilgili karabasanlar görmüyorum. Onları gölgelerde görmeye başlamıyorum.

Yine de işte buradaydı, annesinin evinin kapısının dışında duruyordu, çünkü çimen tarlalarında, Pazar sabahının parlak güneşi altında, ileri fırlayacak bir böceğin beklediği gölgeler yoktu.

Böyle hisseden tek kişi benim.

Ana Kraliçe bir böcek değil. O ve ailesi tıpkı Pequeninolar gibi sıcakkanlılar. Soluk alıyorlar ve memeliler gibi terliyorlar. Böceklerle olan evrimsel bağlarının yapısal yankılarını yanlarında taşıyabilirler, tıpkı bizim lemurlarla, soreksler ve farelerle olan benzerliklerimiz gibi, ama büyük ve fevkalâde bir uygarlık yaratmışlar ya da en azından karanlık ve fevkalâde bir uygarlık. Onları Ender'in gördüğü gibi, saygıyla, hayranlıkla ve sevgiyle görmeliydim.

Ve yapabildiğim tek şey, sadece, tahammül etmek oldu.

Ana Kraliçe'nin, anlayan ve bize katlanmaya muktedir bir Raman olduğuna kuşku yok. Sorun şu ki, ben onu anlamaya ve ona katlanmaya muktedir miyim? Ve ben böyle olan tek kişi olamam. Ender, Ana Kraliçe'yle ilgili bilgiyi Lusitania insanlarının çoğundan gizlemekte çok haklıydı. Benim gördüğümü bir kez görseler, ya da gözlerine bir tek böcek ilişse, korku yayılacak, birinin dehşeti diğerinin korkusunu körükleyecek, ta ki... ta ki bir şey oluncaya kadar. Kötü bir şey. Canavarca bir şey.

Belki de Varelse olan biziz. Belki soykırım diğer türlere değil, insanın doğasına işlenmiş. Belki evrenin törel iyiliği için olabilecek en iyi şey, Descolada'nın serbest kalması, bütün insan evrenine yayılması ve soyumuzu tüketmesi. Belki de Descolada, değersizliğimizi kanıtlayan Tanrı'nın kendisi.

Miro kendisini katedralin kapısında buldu, sabahın serin havasında açık duruyordu. İçeride, daha henüz komünyona gelmemişlerdi. Ayağını sürüyerek içeri girdi ve arka sıraya yakın bir yerde yerini aldı. Bugün İsa'yla sohbet etmeye niyeti yoktu. Sadece diğer insanların görüntüsüne ihtiyacı vardı. İnsanlarla çevrilmiş olmaya ihtiyacı vardı. Diz çöktü, istavroz çıkardı, sonra önündeki sıranın arkasına tutunarak, başı önüne eğilmiş bir durumda orada kaldı. Dua etmesi gerekirdi, fakat

Pai Nosso, Babamız'da onun korkusunu giderecek bir şey yoktu. Bize bugünkü ekmeğimizi ver? Günahlarımız nedeniyle bizi bağışla? Cennet tıpkı Tanrı'nın Krallığı'ndaki gibi dünyaya gelecek? Bu iyi olur. Arslan'ın kuzuyu yiyebildiği Tanrı'nın Krallığı.

Sonra aklına Aziz Stephen'in görüntüsünün bir hayali geldi: Tanrı'nın sağ elinde İsa oturuyordu. Fakat sol elinde başkası vardı. Cennet'in Kraliçesi. Kutsal Bakire değil, ama karnının ucunda beyazımsı salgısı titreyen Ana Kraliçe. Miro elleriyle önündeki sırayı sıkıca yakaladı. Tanrı bu görüntüyü önümden al. Düşmanımı arkama at.

Birisi gelip yanında diz çöktü. Miro gözlerini açmaya cesaret edemedi. Yanındakinin insan olduğunu belirtecek bazı sesler duymayı bekledi. Fakat kumaş hışırtısı, sertleşmiş göğüsün üstünde kayan kanatların kenarları da olabilirdi.

Bu görüntüyü uzaklaştırmak zorundaydı. Gözlerini açtı. Yan gözle yanındakinin de diz çökmüş olduğunu gördü. Kolunun inceliğinden, yeninin renginden, bu bir kadındı.

"Benden sonsuza kadar saklanamazsın," diye fısıldadı kadın.

Ses yanlıştı. Çok kısıktı. Son duyduğundan beri yüz bin kez konuşmuş olan ses. Bebeklere ninni söylemiş olan ses, aşkın acılarını haykırmış olan ses, çocuklara eve gelin, eve gelin diye bağırmış olan ses. Bir zamanlar, gençken, ona sonsuza kadar devam edecek olan aşkını söyleyen ses.

"Miro, eğer lânetini üstümden kaldırabilseydim, bunu yapmış olurdum."

Lânetim? Yanımda çevreme taşıdığım bu mu, ağır ve hantal, beni aşağıya çeken? Ve burada, ben de bunun vücudum olduğunu sanıyordum.

"Sana ne söyleyeceğimi bilmiyorum, Miro. Istırap çektim - uzun süre. Bazen hâlâ da çektiğimi sanıyorum. Seni kaybetmek, geleceğe dair ümitlerimizi, Yani -neyse böylesi daha iyi- bunu fark ettim. İyi bir ailem var, iyi bir hayatım, senin de öyle olacak. Fakat seni bir dostum, bir kardeşim olarak kaybetmek, bu en zor kısmıydı, çok yalnızdım. Bunun üstesinden gelebilecek miyim, bilmiyorum."

Seni kız kardeşim olarak kaybetmek işin kolay kısmıydı. Başka bir kız kardeşe ihtiyacım yoktu.

“Kalbimi kırdın, Miro. O kadar gençsin ki. Hiç değişmemişsin, bu en zor olanı, otuz yılda değişmemişsin.”

Bu Miro’nun sessiz kalabileceğinden fazlaydı. Başını kaldırmadı, ama sesini yükseltti. Ayinin ortası için çok yüksek bir sesle kızı yanıtladı: “Değişmemiş miyim?”

İnsanların ona bakmak için döndüklerinin biraz farkında olarak ayağa kalktı.

“Değişmemiş miyim?” Sesi boğuktu, anlaşılması zordu ve Miro onu anlaşılır hale getirmek için hiçbir şey yapmıyordu. Ara yola doğru aksak bir adım attı ve sonunda onunla yüzleşmek için döndü. “Beni böyle mi hatırlıyorsun?”

Quanda ona baktı, donakaldı, neye? Miro’nun konuşmasına veya onun inmeli hareketlerine mi? Yoksa sadece son otuz yıldır hayal ettiği traji-romantik sahne gibi olmaması nedeniyle onu utandırdığı için mi?

Yüzü yaşlanmamıştı, ama o da Quanda değildi. Orta yaşlı, topluca, gözlerinin kenarında kırışıklıklar belirmiş. Şimdi kaç yaşında? Elli? Hemen hemen. Bu elli yaşındaki yaşlı kadının onunla ne ilgisi vardı?

“Seni tanımıyorum bile,” dedi. Sonra kapıya doğru sendeledi ve dışarı çıktı.

Bir süre sonra kendisini bir ağacın altında dinlenirken buldu.

Rooter veya Human, bu hangisiydi? Miro hatırlamaya çalıştı, -burayı terk edeli birkaç hafta olmamış mıydı?- ama buradan ayrıldığında, Human’ın ağacı sadece bir fideydi, oysa artık her iki ağaç da neredeyse aynı ölçüdeydi ve şimdi Human'ın Rooter’a göre tepeye doğru mu, yoksa aşağıya doğru mu öldürüldüğünü kesinlikle hatırlamıyordu. Önemli değildi, Miro’nun bir ağaca söyleyecek bir şeyi yoktu ve onların da ona söyleyecekleri bir şeyleri yoktu.

Ayrıca, Miro hiçbir zaman ağaç dilini öğrenmemişti; Kendisi için çok geç oluncaya kadar onların ağaçlara sopalarla vurmalarının bir dil olduğunu bile bilmiyorlardı. Ender bunu

yapabilirdi ve Quanda ve belki birkaç kişi daha, ama Miro hiç öğrenemeyecekti, çünkü Miro'nun ellerinin sopaları tutması ve tempoyu vurması mümkün değildi. Artık onun için gereksiz olan bir dil daha.

"Que dia chato, meu filho."

İşte bu asla değişmeyecek olan sesti. Ve tutumu da değişmemişti: 'Ne berbat bir gün, oğlum.' Aynı zamanda dindar ve sinsi ve kendisiyle her iki açıdan da alay eden bir ses.

"Merhaba, Quim."

"Korkarım artık Peder Estevâo." Quim bir rahibin bütün alâmetlerini, elbise ve her şeyiyle benimsemişti; onları altına doğru toparladı ve Miro'nun önündeki aşınmış çayırın üstüne oturdu.

"İyi görünüyorsun," dedi Miro. Quim oldukça olgunlaşmıştı. Çocukken çelimsiz ve dindar bir görüntüsü vardı. Teolojik teoriler yerine gerçek dünyanın deneyimleri ona çizgiler ve kırışıklıklar kazandırmıştı, ama sonunda yüzüne sevecenlik gelmişti. Ve güç. "Ayinde olay çıkardığım için üzgünüm."

"Öyle mi?" dedi Quim. "Orada değildim. Daha doğrusu, ayindeydim, sadece katedralde değildim."

"Ramanler için bir ayin mi?"

"Tanrı'nın çocukları için. Kilise çoktan yabancılar için bir sözlük hazırladı. Demosthenes'i beklememize gerek yoktu."

"Eh, bu konuda kasılman gerekmiyor, Quim. Sözcükleri sen keşfetmedin."

"Tartışmayalım."

"O zaman başka insanların düşüncelerine burnumuzu sokmayalım."

"Soylu bir duygu. Kendisiyle sohbet etmeye ihtiyaç duyduğum bir dostumun gölgesine oturmuş olman dışında. Rooter'e çubuklarla vurmaya başlamadan önce, seninle konuşmanın daha kibarca olacağını düşündüm."

"Bu Rooter mi?"

"Ona merhaba de. Senin dönmeni dört gözle beklediğini biliyorum."

"Onu hiç tanımadım."

“Fakat o senin hakkındaki her şeyi biliyor. Pequeninolar arasında nasıl bir kahraman olduğunu bildiğini sanmıyorum, Miro. Onlar için yaptıklarını ve bunun sana neye mal olduğunu biliyorlar.”

“Acaba, sonunda belki de bize neye mal olacağını biliyorlar mı?"

“Sonunda hepimiz Tanrı’nın hüküm engelinin önünde duracağız. Eğer bir gezegen dolusu ruh aynı anda oraya götürülse, kaygılanılması gereken şey, ruhu azizler tarafından kabul edilebilecek birinin oraya vaftiz edilmeden gönderilmemesi.”

“Demek aldırmıyorsun bile.”

“Aldırıyorum, elbette,” dedi Quim. “Ama yaşam ve ölümün, ne tür bir yaşam veya ne tür bir ölüme sahip olduğumuzdan daha az önemli olduğu gibi daha geniş bir görüş olduğunu söyleyebiliriz.”

“Bütün bunlara gerçekten inanıyorsun, değil mi?” dedi Miro.

“Bütün bunlar’la ne kastettiğine bağlı olarak, evet, inanıyorum.”

“Hepsini kastediyorum. Yaşayan bir Tanrı, yeniden dirilen İsa, mucizeler, önseziler, vaftiz, ekmek ve şarabın, et ve kana dönüşmesi…”

“Evet.”

“Mucizeler, iyileştirme.”

“Evet.”

“Büyükbabam ve büyükannemin kabrindeki gibi.”

“Orada birçok iyileşme olduğu bildirildi.”

“Onlara inanıyor musun?”

“Miro, bilmiyorum, bazıları isterik olabilir. Bazıları ilâç yerine verilen etkisiz maddeler nedeniyle olabilir. Bildirilenlerin bazıları da kendiliğinden olan doğal iyileşmelerin sonucu olabilir.”

“Ama bazıları da gerçek.”

“Olabilir.”

“Mucizelerin olabileceğine inanıyorsun.”

“Evet.”

"Ama hiç birinin gerçekten olduğuna inanmıyorsun."
"Miro, gerçekten olduklarına inanıyorum. Ama insanların hangi olayların mucize olduğunu, hangilerinin olmadığını doğru olarak algılayıp algılamadıklarını bilmiyorum. Mucize olduğu iddia edilen birçok olayın hiç de mucize olmadığından kuşku yok. Meydana geldikleri zaman fark edilmemiş olan bir sürü mucize de olabilir."
"Ya bana, Quim?"
"Ne demek, sana?"
"Neden bana mucize yok?"
Quim başını eğdi ve önündeki kısa otları çekiştirdi. Bu onun zor bir sorudan kaçınmak için çocukluğundan kalma bir alışkanlığıydı; sözde babalan Marcâo'yu sarhoş saldırganlığı içindeyken yanıtlama tarzı buydu.
"Ne oldu, Quim? Mucizeler sadece başka insanlar için mi?"
"Mucizenin bir parçası da, onun niçin olduğunu kimsenin bilmemesidir."
"Ne sansarsın ama Quim."
Quim kızardı. "Neden bir mucizeyle iyileşmediğini bilmek mi istiyorsun? Çünkü inancın yok, Miro."
"Ya, Evet üstat, İnanıyorum, inançsızlığımı bağışla, diyen bir adam?"
"Sen bu adam mısın? Hiç iyileşmeyi istedin mi?"
"Şimdi istiyorum," dedi Miro. Ve sonra, kendiliğinden, gözleri yaşla doldu. "Oh Tann'm," diye fısıldadı. "Çok utanıyorum."
"Neden utanıyorsun?" diye sordu Quim. "Tanrı'nın yardımını istediğin için mi? Kardeşinin önünde ağladığın için mi? Günahların için mi? Kuşkuların için mi?"
Miro başını salladı. Bilmiyordu. Bu soruların hepsi çok zordu. Sonra yanıtı bildiğini fark etti. Kollarını iki yana açtı. "Bu vücuttan," dedi.
Quim uzandı ve onun kollarını omuzlarına yakın bir yerden kavradı, onları kendine çekerken elleri kayarak Miro'nun bileklerini kavradı. "O bize, bu sizler için verilen benim

vücudum, dedi. Tıpkı senin vücudunu Pequeninolar, küçükler, için verdiğin gibi."

"Evet, Quim, ama o vücudunu geri aldı, değil mi?"

"Eşekleşme," dedi Quim. "İsa kendini öldürmedi. Bu Yahudilerin bir oyunu."

Miro'nun öfkesi patladı. "Soğuk algınlıkları tedavi edilen, Migrenleri mucizevî şekilde yok olan bütün o insanlar, onların Tanrı'dan benden çok şey almaya lâyık olduklarını mı söylüyorsun?"

"Belki senin lâyık olduğun şeyi temel almıyor. Belki ihtiyacını temel alıyor."

Miro, Quim'in cüppesinin önünü yarı spastik parmaklarıyla kavramak için öne eğildi. "Vücudumu geri almam gerek!"

"Belki," dedi Quim.

"Belki demekle neyi kastediyorsun, seni sırıtkan, kendini beğenmiş, bok herif!"

"Demek istiyorum ki," dedi Quim yumuşak bir ifadeyle, "sen vücudunu geri isterken, belki de Tanrı, o büyük bilgeliğiyle, senin iyi bir adam olabilmen için sakat olarak bir süre geçirmeye ihtiyacın olduğunu biliyor."

"Ne kadar süre?"

"Kesinlikle hayatının geri kalan kısmından daha uzun değil." Miro nefretle homurdandı ve Quim'in cüppesini bıraktı.

"Belki de daha az," dedi Quim. "Umarım."

"Ummak," dedi Miro küçümseyerek.

"İnançla birlikte temiz bir sevgi, bu en büyük meziyetlerden biridir. Bunu denemelisin."

"Quanda'yi gördüm."

"Geldiğinden beri seninle konuşmak istiyor."

"Yaşlı ve şişman. Bir sürü bebeği var, otuz yıl yaşamış ve evlendiği adam onu devamlı olarak bir yukarı bir aşağı sürüp durmuş. Mezarını ziyaret etmeyi tercih ederdim!"

"Ne kadar yüce ruhlusun."

"Ne demek istediğimi biliyorsun! Lusitania'yı terk etmek iyi fikirdi, ama otuz yıl, yeterince uzun değildi."

"Kimsenin seni tanımadığı bir dünyaya mı gelmek isterdin?"

“Burada da beni kimse tanımıyor.”
“Belki tanımıyorlar, ama biz seni seviyoruz, Miro.”
“Vaktiyle olduğum şeyi seviyorsunuz.”
“Sen aynı adamsın, Miro. Sadece farklı bir vücudun var.” Miro, destek almak için Rooter’e yaslanarak ayağa kalkmaya çabaladı. “Ağaç arkadaşınla konuş, Quim. Duymak istediğim şeylerle ilgili olarak söyleyebileceğin hiçbir şey yok.”
“Öyle sanıyorsun,” dedi Quim.
“Boktan bir heriften daha kötüsü nedir, biliyor musun, Quim?” “Elbette,” dedi Quim. “Düşman, sert, kendine acıyan, küfürbaz, mutsuz, kendi acısının öneminin her şeyden çok fazla olduğunu sanan yararsız bir bok herif.”
Bu Miro’nun tahammül edebileceğinden fazlaydı. Öfkeyle haykırdı, kendini Quim’in üstüne atarak onu devirdi. Elbette o da dengesini kaybetti ve kardeşinin üstüne düştü, sonra Quim’in cüppesine dolandı, ama bu önemli değildi; Miro kalkmaya çalışmıyordu, vurarak Quim’e biraz acı vermeyi düşünüyordu, sanki bunu yaparak kendi acısını biraz hafifletecekmiş gibi.
Ama birkaç yumruktan sonra, Miro Quim’e vurmayı bıraktı ve kardeşinin göğsünde ağlayarak gözyaşlarına boğuldu. Bir an sonra Quim’in kollarının ona dolandığını hissetti. Onun monoton bir şekilde dua okuyan sesini duydu.
“Pai Nosso, que estâs no ceu.” Babamız, göklerde var olan. Ancak, bundan sonra büyü kayboldu, sözcükler değişti ve gerçekleşti. “O teu filho estâ com dor, o meu irmâo precise a resurreiçao da alma, ele merece o refresco da esperança.” Acı içindeki bu oğlun, kardeşim, ruhunun yeniden doğması için o tatlı umut içkisini yudumlamayı hak ediyor.
Quim’in Miro’nun acısını, çirkin taleplerini seslendiren sesini duymak, Miro’nun yeniden utanmasına neden oldu. Miro yeni bir umudu hak ettiğini niçin hayal ediyordu ki? Vücudunun tekrar bir bütün olması için mucize istemek üzere dua etmesini Quim'den istemeye nasıl cüret edebiliyordu. Onun gibi kendine acıyan bir inançsız için Quim’in inancını öne sürmenin haksızlık olduğunu Miro biliyordu.

Ama dua devam etti. “Ele duo tudo aos Pequeninos, e tu nos disseste, Salvador, que qualquer coisa que fazemos a estes Pequeninos, fazemos a ti.” O her şeyini Pequeninolara verdi ve Kurtarıcı, sen, kendin bize dedin ki, bu Pequeninolara bir şey olursa, sana yapmış olacağız.”

Miro onun sözünü kesmek istedi. Eğer her şeyimi Pequeninolara verdiysem, onlar için yaptım, kendim için değil, ama Quim’in sözleri onu susturdu: bize dedin ki, Kurtarıcı, bu küçüklere bir şey olursa, sana yapmış olacağız. Bu sanki Quim’in Tanrı’dan bir pazarlığın onun payına düşen kısmını ödemesini istemesi gibiydi. Quim’in, sanki onu hesaplaşmaya çağırmaya hakkı varmış gibi, Tanrı’yla oldukça ilginç bir ilişkisi olmalıydı.

“Ele nâo e como Jö, perfeito na coraçâo.” Onun kalbi Yakub kadar kusursuzdur.

Hayır. Ben Yakub kadar mükemmel değilim. Başka bir adam benim karım olması gereken kadının çocuklarının babası oldu. Diğerleri benim başardığım şeyleri başardılar ve Yakub’un çıbanına karşı benim bu sendeleyen yarım var-felçli-Yakub benimle iş yapar mı?

“Restabeleçe ele como restabeleceste Jö. Em Nome do Pai, e do Filho, e do Espı'rito Santo. Amem.” Onu da Yakub’u iyileştirdiğin gibi iyileştir. Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına, Âmin.

Miro kardeşinin kollarının onu serbest bıraktığını hissetti, sanki onu kardeşinin göğsünde tutan yerçekimi değil de bu kollardı. Miro hemen doğruldu ve yatmakta olan kardeşine baktı. Quim’in çenesinde bir morluk oluşuyordu. Dudağı kanıyordu.

“Seni incittim,” dedi Miro. “Kusura bakma.”

“Evet,” dedi Quim. “Beni gerçekten incittin ve ben de seni incittim. Burada popüler bir eğlencedir. Kalkmama yardım et.”

Bir an için, sadece hızla geçen bir an için, Miro sakat olduğunu, kendi dengesini ancak sağladığını unuttu. O an için kardeşine elini uzatmaya başladı, ama sonra, dengesini kaybedince sendeledi ve hatırladı. “Yapamam,” dedi.

"Oh, sakat olduğunla ilgili çeneni kapat ve bana elini uzat." Böylece Miro bacaklarını açarak kendini ayarladı ve kardeşine eğildi. Şu anda kendisinden neredeyse otuz yaş büyük, bilgelik ve sevecenlikte ise daima daha yaşlı olan küçük kardeşine. Miro elini uzattı, Quim onu kavradı ve Miro'nun yardımıyla yerden kalktı. Bu çaba Miro için tüketiciydi; böyle bir şey için gücü yoktu, ama Quim sahte davranmıyordu, kendisini kaldırması için Miro'ya güveniyordu. Sonunda omuz omuza, elleri hâlâ birbirini tutarken birbirlerine baktılar.

"Sen iyi bir rahipsin," dedi Miro.

"Evet," dedi Quim. "Ve eğer bir boks arkadaşına ihtiyacım olursa, telefonumu alırsın."

"Tanrı dualarını yanıtlar mı?"

"Elbette. Tanrı bütün duaları yanıtlar."

Miro bir anda Quim'in ne demek istediğini anladı. "Yani, evet diyecek mi?"

"Ah, hiçbir zaman emin olamadığım kısmı da bu. Eğer derse, bana sonra söylersin."

Quim ağaca doğru -dimdik durarak, ama topallayarak- yürüdü. Yerden birkaç konuşma sopası aldı.

"Rooter'la ne hakında konuşacaksın?"

"Onunla konuşmam gerektiğine dair haber yollamış. Buradan oldukça uzak ormanlardan birinde itikatlara karşı bazı davranışlar olmuş."

"Onları dönüştürdün ve sonra çıldırdılar, öyle mi?" dedi Miro.

"Tam olarak değil," dedi Quim, "Bu hiç vaaz vermediğim bir grup. Babaağaçların hepsi birbirleriyle konuşuyorlar, bu nedenle Hıristiyanlık fikri zaten dünyanın her yerine yayılmış durumda. Her zamanki gibi, itikada karşı davranışlar gerçeklerden hızlı yayılıyormuş gibi görünüyor ve Rooter kendini suçlu hissediyor, çünkü bunlar onun bir düşüncesini temel alıyor."

"Sanırım bu senin için ciddî bir iş," dedi Miro.

Quim irkildi. "Sadece benim için değil."

“Kusura bakma. Kilise için, demek istemiştim. İnananlar için.” “Bu kadar da dar kapsamlı değil, Miro. Bu Pequeninolar gerçekten çok ilginç bir itikatla ortaya çıktılar. Bir gün, çok da eski değil, Rooter tıpkı İsa’nın insanlara gelmesi gibi, Kutsal Ruh’un belki de bir gün Pequeninolara gelebileceğini söylemişti. Bu, Kutsal Üçlü’nün büyük bir yanlışla yorumlanmasıydı, ama bu tek orman bunu çok ciddîye aldı.”

“Bana oldukça dar kapsamlı geliyor.”

“Bana da öyle geliyordu. Rooter özelliklerini söyleyinceye kadar. Bak, bunlar Descolada virüsünün, Kutsal Üçlü’nün yeniden doğuşu olduğuna ikna olmuşlar. Bu sapık bir düşünce tarzı, Kutsal Ruh her zaman her yerde, Tanrı’nın yarattığı her şeyin içinde yaşadığından, onun yaşayan her şeyin içine giren Descolada virüsünün içinde de yeniden doğmuş olması normaldir.”

“Virüs’e mi tapıyorlar?”

“Oh, evet, Ne de olsa siz bilim adamları Pequeninolarin Descolada virüsü tarafından yaratılmış akıllı bir varlık olduğunu keşfetmediniz mi? Demek oluyor ki virüs yaratıcı güçle dolu, bundan da kutsal bir doğası olduğu anlamı çıkar.”

“Sanırım Tanrı’nın İsa olarak yeniden doğması kadar bu konuda da gerçeğe uygun yeterince kanıt var.”

“Hayır, daha da fazlası var, ama hepsi bu kadar olsaydı, Miro, buna bir kilise meselesi olarak bakabilirdim. Karmaşık, zor, fakat senin söylediğin gibi dar kapsamlı.”

“O zaman, nedir?”

“Descolada ikinci vaftizdir. Ateş tarafından. Sadece Pequeninolar bu vaftize katlanabilirler ve bu onları üçüncü hayata taşır. Açıkça, üçüncü hayatı inkâr eden insanlardan çok Tanrı’ya yakınlar.”

“Üstünlük mitolojisi. Bunu bekleyebiliriz. Sanırım,” dedi Miro. “Egemen bir kültürün karşı konulamayan gücünün baskısı altında hayatta kalmaya çalışan birçok ulus, kendilerini bir tür özel insanlar olduklarına inandıracak bir efsane yaratırlar. Seçilmiş. Tanrıların kayırdığı. Çingeneler, Yahudiler, bol sayıda tarihsel öncel.”

“Şunu dene, Bay Zenador. Pequeninolar Kutsal Ruh tarafından seçilenler olduklarından, bu ikinci vaftizi her dile ve her insana yaymak da onların görevidir.”

“Descolada’yı yaymak mı?”

“Her dünyaya. Bir tür taşınabilir kıyamet günü. Gidecekleri yere varırlar, Descolada yayılır, uyum sağlar, öldürür ve herkes Tanrısıyla buluşmaya gider.”

“Tanrı bize yardım etsin.”

“Öyle olmasını umalım.”

Sonra Miro, daha dün öğrendiği bir şeyle bağlantı kurdu. “Quim, böcekler Pequeninolar için bir gemi inşa ediyorlar.” “Ender bana söyledi ve bu konuda Peder Daymaker ile konuştuğum zaman… ”

“Bir Pequenino mu?"

“Human’ın çocuklarından biri. Bana, sanki herkes bunu biliyormuş gibi, ‘Elbette,’” dedi. "Belki de düşündüğü buydu yani eğer Pequeninolar biliyorlarsa, o biliniyor demektir. Bana ayrıca bu itikatsızlar grubunun geminin kumandasını ele geçirmeye çalıştığını söyledi.”

“Neden?”

“Böylece, yerleşik olmayan bir dünya bulup onu işleyip kolonileştirmek yerine, gemiyi yerleşik bir dünyaya götürmek için, elbette.”

“Bence buna Lusitanialaştırmak demeliyiz.”

“Komik.” Ancak Quim gülmüyordu. “Kendi yollarını bulabilirler. Pequeninolarin üstün tür olduğuyla ilgili bu fikir, özellikle Hıristiyan olmayan Pequeninolar arasında çok yaygın. Çoğu pek kültürlü değil. Bir soykırım gerçeğinden, insan ırkınının kökünü kazımaktan bahsettiklerini bilmiyorlar.”

“Böyle ufak bir gerçeği nasıl atlarlar?”

“Çünkü bu itikatsızlar, Tanrı’nın tek sevgili oğlunu onlara yollayacak kadar insanları sevdiği gerçeğini öne sürüyorlar. Kutsal Yazı’yı hatırla.”

“Ona inanan ölmeyecek.”

“Kesinlikle. İnananların sonsuz hayatı olacak. Onların görüşüne göre, üçüncü hayat.”

“Yani ölenler kesinlikle inanmayanlar olmalı.”

“Bütün Pequeninolar gönüllü bir gezgin ölüm meleği olmak için kuyruğa girmiş değil. Fakat durdurulması gereken yeterincesi var. Bir şekilde bu zavallı itikatsızları yollarının hatalı olduğuna ve kilisenin doktrinlerini kabul etmeye ikna etmem gerek.”

“Şimdi neden Rooter ile konuşuyorsun?”

“Pequeninolarin bize hiç vermedikleri bir bilgi parçasını elde etmek için.”

“Nedir bu?”

“Adresler. Lusitania’da binlerce Pequenino ormanı var. Hangisi itikatsızlar toplumu? Ormanda gelişigüzel dolanıp durarak onları rasgele buluncaya kadar yıldız gemileri gitmiş olur.”

“Yalnız mı gideceksin?”

“Her zaman öyle yaparım. Küçük kardeşlerden birini yanımda götüremem, Miro. Pequenino yabancılarını öldürme alışkanlıklarırı var. Utlanning yerine Raman olmanın daha iyi olduğu bir olay bu.”

“Annem gideceğini biliyor mu?”

“Lütfen pratik ol, Miro. Şeytan’dan bir korkum yok, ama annem...”

“Andrew biliyor mu?”

“Elbette. Benimle birlikte gitmek için ısrar etti. Ölülerin Sözcüsü’nün muazzam saygınlığı var ve bana yardım edebileceğini sanıyor.”

“Demek yalnız olmayacaksın?”

“Elbette yalnız olacağım. Tanrı’nın bütün zırhını kuşanmış olan bir insanın, bir hümanistin yardımına ihtiyacı olduğu ne zaman görülmüş ki?”

“Andrew bir Katolik.”

“Ayinlere katılıyor, komünyonlara katılıyor, düzenli olarak günah çıkarıyor, ama hâlâ Ölülerin Sözcüsü ve Tanrı’ya gerçekten inandığını sanmıyorum. Yalnız gideceğim.”

Miro yeni bir takdirle Quim’e baktı. “Çetin bir orospu çocuğusun, değil mi?”

“Kaynakçılar ve demirciler serttir. Orospu çocuklarının kendileriyle ilgili sorunları vardır. Ben sadece Tanrı’nın ve kilisenin yapacak bir görevi olan bir hizmetkârıyım. Bence son olay, Pequeninolarin en itikatsızlarının arasında olmaktan çok kardeşimin yanında tehlikede olduğumu gösterdi. Human’ın ölümünden beri, Pequeninolar dünya çapında sözlerini tuttular, bir tanesi bile elini vahşetle insanlara kaldırmadı. İtikatsiz olabilirler, ama hâlâ Pequeninolar. Sözlerini tutacaklardır.”

“Sana vurduğum için üzgünüm.”

“Onu bir kucaklama olarak kabul ettim, evlâdım.”

“Bir tane olmasını dilerdim, Peder Estevâo.”

“O zaman öyleydi.”

Quim ağaca döndü ve tempolu vuruşuna başladı. Neredeyse hemen, ağacın içindeki boşluklar şekil değiştirirken, perde ve tonu değişen ses de değişmeye başladı. Miro babaağaçların dilini anlamasa da, birkaç saniye dinleyerek bekledi. Rooter, babaağaçların sahip olduğu tek anlaşılabilir sesle konuşuyordu. Bir zamanlar sesiyle konuşurdu, bir zamanlar dudakları, dili ve dişleriyle konuşurdu. İnsanın vücudunu kaybetmesinin birden fazla yolu vardı. Miro onu öldürebilecek bir deneyimden geçmişti. Bundan sakatlanmış olarak çıkmıştı. Ama hantalca da olsa hâlâ kımıldayabiliyordu, ne kadar yavaş da olsa hâlâ konuşabiliyordu. Kendisinin Yakub gibi azap çektiğini düşündü. Rooter ve Human benden daha sakat, diye düşündü, ama sonsuz hayatı aldılar.

“Oldukça çirkin bir durum,” dedi Jane kulağına.

“Evet,” dedi Miro sessizce.

“Peder Estevâo yalnız gitmemeli,” dedi Jane. “Pequeninolar yok edici ve etkin savaşçılardır. Bunun nasıl olduğunu unutmadılar.”

O zaman Ender’e söyle, dedi Miro. Burada bir gücüm yok.

“Cesurca konuştun, kahramanım,” dedi Jane. “Sen burada mucizeni beklerken, ben Ender’le konuşurum.”

Miro içini çekti ve tepeden aşağıya yürüyerek kapıdan içeri girdi.

-9-
ÇAMKAFA

"Ender ve kız kardeşi Valentine ile konuşuyordum. Kadın bir tarihçi."

"Bunu açıkla."

"İnsanların öykülerini bulmak için kitapları araştırıyor ve sonra buldukları hakkında öyküler yazıyor ve onu diğer insanlara veriyor."

"Eğer o öyküler zaten yazılmışsa, neden onları tekrar yazıyor?"

"Çünkü iyi anlaşılmamış oluyorlar, insanların onları anlamalarına yardım ediyor."

"Eğer o zamana yakın olan insanlar onları anlamıyorsa, daha sonra gelen nasıl anlayabilir?"

"Bunu ben de sordum ve Valentine kendisinin de her zaman onları daha iyi anlamadığını söyledi. Fakat eski yazarlar öykülerin kendi zamanlarının insanlarına ne anlam ifade ettiğini anlıyorlardı ve Valentine de bu öykülerin kendi zamanının insanlarına ne ifade ettiğini biliyor."

"O zaman öykü değişiyor."

"Evet."

"Ve yine de her defasında öykünün gerçek bir anı olduğunu mu düşünüyorlar?"

"Valentine bazı öykülerin gerçek, bazılarının ise içten olduğu gibi bir şey söyledi. Bunu hiçbir şekilde anlamadım."

"Her şeyden önce neden öykülerini sadece doğru olarak hatırlamıyorlar? O zaman durmadan birbirlerine yalan

söylemezlerdi."

Qing-jao terminalinin önünde gözleri kapalı, düşünerek, oturdu. Wang-mu, Qing-jao'nun saçlarını fırçalıyordu; çekelemeler, fırça darbeleri, kızın hafif nefesi çok rahatlatıcıydı.

Bu, Wang-mu'nun rahatça, onu rahatsız edeceğinden korkmadan konuşabileceği zamanlardan biriydi. Ve Wang-mu, Wang-mu olduğu için, bu saç fırçalama zamanlarını soru sormak için kullanıyordu. Çok fazla sorusu vardı.

İlk birkaç gün soruları hep tanrıların konuşması hakkında olmuştu. Elbette, Wang-mu bir tek tahta damarı izlemenin yeterli olduğunu öğrenince çok rahatlamıştı, ilk defasından sonra Qing-jao'nun bütün döşemeyi her gün izlemek zorunda olduğundan korkmuştu.

Fakat hâlâ temizlenmeyle ilgili her şey hakkında soruları vardı. Neden her sabah kalkıp bir tek çizgi izleyerek bu işi bitirmiyorsun? Neden yeri halıyla kaplatmıyorsun? Tanrıların böyle aptalca oyunlarla aldatılamayacağını açıklamak çok zordu.

Ya dünyada hiç tahta olmasaydı? Tanrılar seni bir kâğıt gibi yakar mıydı? Bir canavar gelerek seni alıp gider miydi?

Qing-jao, Wang-mu'nun sorularına, tanrıların ondan istedikleri şeyin bu olduğunu söylemek dışında bir yanıt veremezdi Eğer tahta damarları olmasaydı, tanrılar kendisinden onları izlemesini istemezlerdi. Wang-mu bunu, tahta döşemeleri yasak eden bir kanun çıkarmaları gerek, diye yanıtlamıştı, böylece Qing-jao tüm bu işi kesmiş olurdu.

Tanrıların sesini işitmemiş olanlar kesinlikle bunu anlamazdı.

Ancak, bugün Wang-mu'nun sorularının tanrılarla bir ilgisi yoktu, en azından başlangıçta onlarla bir ilgisi yoktu.

“Sonunda Lusitania Filosu’nu durduran şey nedir?” diye sordu Wang-mu?

Qing-jao neredeyse bu soruyu önemsemeden geçiyordu; az daha gülerek yanıtlayacaktı: Eğer bunu bilseydim, biraz dinlenebilirdim! Fakat sonra Wang-mu’nun Lusitania Filosu’nun kaybolduğunu bilmemesi gerektiği geldi.

“Sen Lusitania Filosu hakkında nasıl bir şey bilebilirsin?”

Wang-mu belki de biraz gururla, “Okuyabilirim, değil mi?” dedi.

Ama neden gururlu olmasın? Qing-jao dürüstçe bunu kendine itiraf etti, gerçekten, Wang-mu hızla öğreniyor ve birçok şeyi kendi başına çıkarabiliyordu. Kız çok zekiydi ve Qing-jao kızın kendisine doğrudan anlatılandan fazlasını anladığını görürse şaşırmayacağını biliyordu.

“Terminalinde ne olduğunu görebiliyorum,” dedi Wang-mu “ve bu her zaman Lusitania Filosu’yla ilgili. Ayrıca buraya geldiğim ilk gün bunu babanla tartıştın. Söylediklerinin çoğunu anlamadım, ama Lusitania Filosu’yla ilgili olması gerektiğini biliyordum.” Wang-mu’nun sesi birden tiksintiyle doldu. “Tanrılar bu filoyu gönderen adamın yüzünü kirletsin.”

Kızın öfkesi yeterince şok ediciydi; Wang-mu’nun Yıldızyolu Kongresi’nin aleyhinde konuşması inanılmaz bir şeydi.

“Filoyu gönderenin kim olduğunu biliyor musun?” diye sordu Qing-jao.

“Elbette. Bir koloni dünyasının bağımsızlığını kazanabileceği ümidini yok etmek isteyen Yıldızyolu Kongresi’ndeki bencil politikacılar.”

Demek Wang-mu ihanet ederek konuştuğunu biliyordu. Qing-jao, çok önce, kendisinin de tiksintiyle aynı sözleri söylediğini hatırladı; bunların yeniden onun önünde söylenmesi -hele kendi sırdaş hizmetçisi tarafından- çok küstahçaydı. “Bu şeyler hakkında ne biliyorsun? Bunlar Kongre’ye ait konular ve sen burada kolonilerin bağımsızlığı hakkında konuşuyorsun-”

Wang-mu, başı yere eğilmiş bir durumda dizlerinin üstüne çökmüştü. Qing-jao böyle sert konuştuğu için utandı.

“Oh, kalk ayağa, Wang-mu?”

“Bana kızdın.”

“Böyle konuştuğunu duyunca şok oldum, hepsi bu kadar. Bu saçmalıkları nereden duydun?”

“Herkes söylüyor,” dedi Wang-mu?

“Herkes değil,” dedi Qing-jao. “Babam bunu hiç söylemez. Öte yandan Demosthenes her zaman böyle şeyler söylüyor.” Qing-jao, Demosthenes’in sözlerini ilk okuduğu zaman nasıl hissettiğini anımsadı, ona ne kadar mantıklı, doğru ve dürüst gelmişti, ama daha sonra babası ona Demosthenes’in yöneticilerin düşmanı olduğunu, bu nedenle de tanrıların düşmanı olduğunu açıkladıktan sonra, Qing-jao hain’in sözlerinin az daha onu Lusitania Filosu’nun kötü olduğuna inandıracak kadar kaypak ve aldatıcı olduğunu fark etmişti. Eğer Demosthenes, Qing-jao gibi eğitimli ve tanrılarla konuşan bir kızı yanıltmayı başarabildiyse, sözlerinin sıradan bir kızın ağzından gerçekmiş gibi tekrarlanmasına şaşmamak gerekirdi.

“Demosthenes kim?” diye sordu Wang-mu?

“Herkesin sandığından daha başarılı olduğu belli olan bir hain.” Acaba Yıldızyolu Kongresi, Demosthenes’in fikirlerinin kendisini hiç duymamış insanların ağzında dolaştığını fark etmiş miydi? Biri bunun ne anlama geldiğini anlamış mıydı? Demosthenes’in fikirleri şimdi sıradan insanlar arasında ortak bilgelikti. İşler Qing-jao’nun hayal edebileceğinden daha tehlikeli bir dönemece gelmişti. Babası daha akıllıydı; zaten biliyor olmalıydı. “Boş ver,” dedi Qing-jao. "Bana Lusitania Filosu’nu anlat.”

“Bu, seni kızdırırken nasıl anlatabilirim?”

Qing-jao sabırla bekledi.

“O zaman peki,” dedi Wang-mu, fakat hâlâ tetikte duruyordu. “Babam diyor ki -babamın bir zamanlar devlet memurluğu sınavına girmiş ve kazanmaya çok çok yaklaşmış olan akıllı bir arkadaşı olan Pan Ku-wei de-”

“Ne söylüyorlar?”

“Kongre’nin, sadece iki vatandaşını başka bir dünyada yargılanmaları için göndermeyi reddeden en küçük dünyaya,

hepsi birden saldırmak üzere böyle büyük -çok büyük- bir filo yollamasının kötü bir şey olduğunu söylüyorlar. Adaletin tümüyle Lusitania'nın yanında olduğunu, çünkü istekleri dışında insanları bir gezegenden diğerine yollamanın, ailelerini ve dostlarını onlardan sonsuza kadar almak olduğunu söylüyorlar. Tıpkı onları yargılamadan mahkûm etmek gibi."

"Ye eğer suçlularsa?"

"Bu, insanların onları tanıdıkları ve suçlarını dürüstçe ölçebileceği kendi dünyalarındaki mahkemelerin karar vereceği bir şey, çok uzaklardaki bir yer hakkında hiçbir şey bilmeyen ve daha az anlayan Kongre'nin değil." Wang-mu başını eğdi. "İşte Pan Kuvveti böyle söylüyor."

Qing-jao, Wang-mu'nun haince sözleri karşısında kendi duygularını bastırdı; sıradan insanların ne düşündüğünü bilmek önemliydi, Qing-jao bunu dinlemekle bile, bu sadakatsizliği nedeniyle tanrıların ona öfkeleneceğinden emindi. "Demek Lusitania Filosu'nun hiç gönderilmemesi gerektiğini düşünüyorsun?"

"Eğer geçerli bir neden olmadan Lusitania'ya bir filo gönderebiliyorlarsa, onların Path'a da bir filo yollamasını engelleyecek ne var? Biz de bir koloniyiz. Yüz Dünya'dan biri değiliz, Yıldızyolu Kongresi'nin bir üyesi değiliz. Han Fei-tzu'nun bir hain olduğunu ve altmış yıl süreyle geri gelmemek üzere onu uzak bir gezegene göndermemizi istemelerini engelleyecek ne var?"

Düşünce korkunçtu ve Wang-mu'nun tartışmaya babasını katması çok küstahçaydı, bu onun hizmetçi olmasından değildi, ama birisinin büyük Han Fei-tzu'nun bir suçla itham edilebileceğini düşünmesi küstahlıktı. Qing-jao'nun dinginliği bir an kayboldu ve kızla öfkeyle konuştu: "Yıldızyolu Kongresi babama asla bir suçlu gibi davranmaz!"

"Bağışla beni, Qing-jao. Babamın söylediklerini tekrarlamamı söylemiştin."

"Yani baban Han Fei-tzu'dan mı bahsediyor?"

"Jonlei'deki herkes Han Fei-tzu'nun Path'daki en şerefli insan olduğunu biliyor. Han Evi'nin şehrimizin bir parçası olması da

en büyük gurur kaynağımız."

Yani, diye düşündü Qing-jao, onun kızının hizmetçisi olmaya kalkıştığın zaman, kendi hırsının kesinlikle farkındaydın.

"Hiçbir saygısızlıkta bulunmak istemedim, onlar da. Fakat eğer Yıldızyolu Kongresi isterse, davada bulunması için babanın başka bir dünyaya gönderilmesini emredebileceği doğru değil mi?"

"Onlar asla-"

"Ama emredebilirler mi?" diye Wang-mu ısrar etti.

"Path bir koloni," dedi Qing-jao. "Yasa buna izin veriyor, ama Yıldızyolu Kongresi hiçbir zaman -"

"Ama eğer bunu Lusitania'ya yaptılarsa, Path'a da neden yapmasınlar?"

"Çünkü Lusitania'daki Xenologlarin suçlan -"

"Lusitania halkı öyle düşünmüyor. Onları mahkeme edilmek için yollamayı hükümetleri reddetti."

"En kötü yanı da bu. Nasıl olur da bir gezegenin hükümeti Kongre'den daha iyi bildiğini düşünmeye cüret edebilir?"

"Ama her şeyi biliyorlar," dedi Wang-mu, sanki bu fikir çok doğal ve herkesin bunu bilmesi gerekirmiş gibi bir ifadeyle. "O insanları, Xenologlari, tanıyorlar. Eğer Yıldızyolu Kongresi, işlemediğini bildiğimiz bir suçtan dolayı başka bir dünyada yapılacak

davada bulunması için Han Fei-tzu'yu göndermesini Path'a emretse, böyle büyük bir adam için isyan etmez miyiz sanıyorsun? Ve sonra bize de bir filo yollarlar."

"Yıldızyolu Kongresi Yüz Dünya'daki bütün adaletin kaynağıdır." Qing-jao kesin konuştu. Tartışma bitmişti.

Wang-mu, saygısızlığına devam ederek konuşmasını kesmedi. "Fakat Path henüz Yüz Dünya'dan biri değil, değil mi?" dedi. "Sadece bir koloniyiz. Her istediklerini yapabilirler ve bu doğru değil."

Wang-mu, sanki tartışmayı tümüyle kazanmış gibi sonunda başını salladı. Qing-jao az daha gülecekti. Çok öfkeli olmasa gülerdi de. Kısmen öfkeliydi, çünkü Wang-mu birçok kez onun sözünü kesmiş, hatta ona karşı çıkmıştı ki bu öğretmenlerinin

her zaman yapmamaya çok dikkat ettikleri bir şeydi. Yine de, Wang-mu'nun cüreti belki iyi olmuştu ve Qing-jao'nun öfkesi, insanların onun fikirlerine sadece tanrılarla konuşan birinin dudaklarından çıktığı için hak etmediği bir saygı göstermesine alışık olmasının bir işaretiydi. Wang-mu onunla böyle konuşmak için cesaret bulmuş olmalıydı. Qing-jao'nun öfkesinin bu kısmı yanlıştı ve bundan kurtulmalıydı.

Ama Qing-jao'nun öfkesinin büyük kısmı, Wang-mu'nun Yıldızyolu Kongresi hakkında konuşma tarzıydı. Sanki Wang-mu Kongre'yi insanlığın üstündeki en büyük otorite olarak görmüyordu; sanki Wang-mu Path'ı bütün dünyaların ortak iradesinin üstünde görüyordu. Eğer en akla gelmeyecek şey olsa ve Han Fei-tzu'ya yüz ışık yılı ötedeki bir mahkemede yargılanacağı emredilse, o bunu hiç yakınmadan yerine getirirdi ve Path'da buna en küçük bir direnme gösterenlere de öfkelenirdi. Lusitania gibi isyan etmek? Düşünülemezdi. Sadece bunu düşünmek bile Qing-jao'nun kendisini kirli hissetmesine neden oldu.

Kirli. Temiz değil. Böyle isyankâr bir düşünceyi içine alması bile Qing-jao'nun izleyecek bir tahta damarı aramasına neden oldu.

Qing-jao diz çöküp döşemeye eğilince, "Qing-jao," diye haykırdı Wang-mu? "Lütfen, benim söylediğim sözler nedeniyle tanrıların seni cezalandırmadığını söyle."

"Beni cezalandırmıyorlar," dedi Qing-jao. "Beni temizliyorlar."

"Fakat bunlar benim sözlerim bile değildi, Qing-jao. Onlar burada olmayan insanların sözleriydi."

"Onları kim söylediyse, temiz olmayan sözlerdi."

"Fakat bu haksızlık, hiç düşünmediğin, hatta inanmadığın düşünceler nedeniyle temizlenmen."

Daha kötü ve daha kötü! Wang-mu susmayacak mıydı? "Şimdi tanrıların bizzat haksızlık yaptıklarını bana söylemeni mi dinlemek zorundayım?"

"Eğer seni başka insanların sözleri nedeniyle cezalandırıyorlarsa, öyleler."

Kız çok cesur davranıyordu. “Şimdi de tanrılardan daha mı akıllısın?”

“Yerçekimi tarafından çekildiğin veya üzerine yağmur düştüğü için de seni cezalandırabilirler.”

“Eğer böyle şeyler nedeniyle kendimi temizlememi isterlerse, o zaman onu yaparım ve buna adalet derim,” dedi Qing-jao.

“O zaman adaletin bir anlamı yok,” diye bağırdı Wang-mu? “O sözcüğü söylediğin zaman, tanrıların olmasına karar verdiği şeyi kastediyorsun, ama ben söylediğim zaman, dürüstlüğü kastediyorum, yani insanlar ancak kasten yaptıkları şey için cezalandırılırlar, yani -”

“Dinlemem gereken sadece tanrıların adaletten kastettikleri şey.”

“Tanrılar ne söylerse söylesin, adalet adalettir!”

Qing-jao neredeyse ayağa kalkıp sırdaş hizmetçisini tokatlayacaktı. Wang-mu tıpkı ona vurmuş kadar acıya neden olduğundan bu onun hakkı olabilirdi, ama tokadını iade etmekte serbest olmayan birini tokatlamak Qing-jao’ya göre değildi. Ayrıca, burada çok daha ilginç bir bilmece vardı. Nede olsa, Wang-mu’yu ona tanrılar göndermişti, Qing-jao bundan zaten emindi. O zaman Wang-mu ile doğrudan tartışmak yerine, Qing-jao tanrıların kendisine böyle utanç verici ve saygısızca şeyler söyleyen bir hizmetçi yollamalarının nedenini anlamaya çalışmalıydı.

Qing-jao’nun sadece başka insanların saygısızca sözlerini dinlemesi nedeniyle cezalandırılmasının haksızlık olduğunu tanrılar Wang-mu’ya söyletmişlerdi. Belki Wang-mu’nun düşüncesi doğruydu, ama tanrıların âdil olamayacakları da doğruydu. Bu nedenle Qing-jao herhâlde sadece başka insanların haince fikirlerini dinlediği için cezalandırılıyor olamazdı. Hayır, Qing-jao kendisini temizlemeliydi, çünkü kendi kalbinin içinde, bir parçası bu fikirlere inanıyor olmalıydı. Kendini temizlemeliydi, çünkü çok derinlerde Yıldızyolu Kongresi’nin göklerin egemeni olduğundan kuşku duyuyordu; hâlâ âdil olmadıklarına inanıyordu.

Qing-jao hemen en yakın duvara süründü ve izlenecek doğru tahta damarı çizgisini aramaya başladı. Wang-mu'nun sözleri nedeniyle, Qing-jao içindeki gizli kirliliği hissetmişti. Tanrılar onu içindeki karanlık bölgeleri öğrenmeye bir adım daha yaklaştırmıştı, böylece bir gün tümüyle ışıkla dolacak ve şimdi sadece bir aldatmaca olan ismini hak edecekti. Bir parçam Yıldızyolu Kongresi'nin haklılığından kuşku duyuyor. Ey Tanrılar, atalarımın, halkımın ve yöneticilerimin hatırı için ve son olarak da benim hatırım için bu kuşkuyu içimden çıkartın, beni temizleyin!

Çizgiyi izlemeyi bitirdiği zaman -temizlenmek için bir çizgi yetmişti ki bu iyi bir işaretti, çünkü gerçek bir şey öğrenmişti- Wang-mu orada oturmuş, onu izliyordu. Qing-jao'nun artık bütün öfkesi geçmişti ve farkında olmadan tanrıların âleti olarak onun yeni gerçeği öğrenmesini sağladığı için Wang-mu'ya gerçekten minnettardı, ama yine de, Wang-mu çizgiyi aştığını anlamak zorundaydı.

"Bu evde, bizler Yıldızyolu Kongresi'nin sadık kullarıyız," dedi Qing-jao, sesi yumuşak ve yüz ifadesi elinden geldiğince müşfikti. "Ve bu evin sadık bir hizmetçisiysen, sen de Kongre'ye bütün kalbinle hizmet edersin." Bu dersi kendisinin nasıl acılar içinde öğrendiğini Wang-mu'ya nasıl açıklayabilirdi, bunu ne büyük acılar içinde hâlâ öğrenmeye devam etmekte olduğunu? Wang-mu'ya kendisine yardım etmesi için ihtiyacı vardı, daha zorlaştırması için değil.

"Kutsal olan, bilmiyordum," dedi Wang-mu? "Tahmin etmedim. Han Fei-tzu adını her zaman Path'ın en soylu kulu olarak duydum. Senin hizmet ettiğinin Kongre değil, Path olduğunu sanıyordum, yoksa ben asla..."

"Asla buraya çalışmaya gelmez miydin?"

"Asla Kongre hakkında böyle kaba konuşmazdım," dedi Wang-mu? "Bir canavarın bile evinde yaşasan sana hizmet ederim."

Belki yaşıyorum, diye düşündü Qing-jao. Belki de beni temizleyen tanrı bir canavar, soğuk ve sıcak, korkunç ve çok güzel.

“Unutma, Wang-mu, Path diye çağrılan dünya, Path’ın kendisi değil, sadece bize her gün gerçek Path’ı hatırlatmak için konmuş bir isim. Babam ve ben Kongre’ye hizmet ediyoruz, çünkü onlar göklerin egemenliğine sahipler ve bu nedenle Path adı verilen bir dünyanın ihtiyaçlarından daha önce onlara hizmet etmemizi Path da istiyor.”

Wang-mu kocaman açılmış gözlerini kırpmadan ona baktı. Anlamış mıydı? İnanmış mıydı? Önemli değildi, zamanla inanacaktı. “Şimdi git, Wang-mu? Çalışmam gerek.”

“Evet, Qing-jao,” Wang-mu hemen kalktı ve eğilerek geri geri yürüdü. Qing-jao terminaline döndü. Fakat ekrana daha fazla rapor çağırmak üzereyken, birisinin odada onunla birlikte olduğunun farkına vardı. Koltuğunu hızla döndürdü; Wang-mu kapı eşiğinde duruyordu.

“Ne var,” diye sordu Qing-jao.

“Sonunda aptalca olduğu ortaya çıksa da, aklına akıllıca gelen her şeyi sana söylemek bir sırdaş hizmetçinin görevi midir?”

“Bana ne istersen söyleyebilirsin,” dedi Qing-jao. “Seni hiç cezalandırdım mı?”

“O zaman, eğer üstünde çalıştığın bu büyük görevle ilgili olarak sana bir şey söylemeye cüret edersem lütfen beni bağışla, sevgili Qing-jao.”

Wang-mu Lusitania Filosu hakkında ne bilebilirdi? Wang-mu hızlı bir talebeydi, ama Qing-jao ona hâlâ her konuda en ilkel eğitimi veriyordu, bu nedenle Wang-mu yanıtlar bir yana, sorunları bile anlayamazdı. Yine de babası ona şunu öğretmişti: hizmetçiler konuşmaları efendileri tarafından dinlendiği zaman mutlu oluyorlardı. “Lütfen söyle,” dedi Qing-jao. “Şu ana kadar söylemiş olduğun aptalca şeylerin dışında bana ne söyleyebilirsin?”

“Sevgili ablam,” dedi Wang-mu? “Aslında bu fikri senden aldım. Bütün bilim ve tarih boyunca bilinen hiçbir şeyin filonun böyle tamamen ve kusursuzca kaybolmasına kesinlikle neden olamayacağını defalarca söyledin.”

“Ama oldu,” dedi Qing-jao, “demek ki mümkün olabiliyormuş.”
“Tatlı Qing-jao’m,” dedi Wang-mu, “aklıma, birlikte mantık çalışırken söylediğin bir şey geldi. İlk ve son nedenlerle ilgili. Bütün bu zaman boyunca ilk nedenleri aradın, filonun nasıl yok edildiğini, ama son nedenlere baktın mı, filonun yolunu keserek, hatta onu yok ederek, birinin ne kazanmayı ümit ettiğine?”
“Herkes insanların filonun neden durdurulmasını istediğini biliyor. Onlar kolonilerin haklarını korumaya çalışıyorlar, ayrıca Kongre'nin bütün koloniyle birlikte Pequeninolari da yok etmek istediği gibi saçma bir düşünceleri de var. Filonun durmasını isteyen milyarlarca insan var. Bunların hepsi fesat dolu bir kalbe sahip ve tanrının düşmanı.”
“Ama birisi bunu gerçekten yaptı,” dedi Wang-mu? “Sadece düşünmüştüm ki, eğer doğruca filoya ne olduğunu bulamadığına göre, o zaman bunu kimin yaptığını bulursan, bu seni bunu nasıl yaptıklarına yönlendirir.”
“Bunun birisi tarafından yapılıp yapılmadığını bile bilmiyoruz,” dedi Qing-jao. “Bu doğal bir şey de olabilir. Doğal görüngülerin akılları olmadığı için, amaçları da yoktur.”
Wang-mu başını eğdi. “O zaman, vaktini boşa harcadım, Qing-jao. Lütfen beni bağışla. Gitmemi söylediğin zaman buradan ayrılmalıydım.”
“Önemli değil,” dedi Qing-jao.
Wang-mu çoktan gitmişti; Qing-jao hizmetçisinin onun rahatlatıcı sözlerini duyduğunu bile bilmiyordu. Boş ver, diye düşündü Qing-jao, eğer Wang-mu alındıysa bunu sonra hallederim. Kızın görevimde bana yardım edebileceğini düşünmesi ne kadar tatlı: böyle istekli bir kalbi olduğuna ne kadar memnun olduğumu bilmesini sağlayacağım.
Wang-mu odadan çıktıktan sonra, Qing-jao terminaline döndü. Terminal ekranındaki sayfaları tembelce çevirdi. Bunlara daha önce bakmış ve yararlı bir şey bulamamıştı. Bu kez farklı olması için bir neden var mıydı? Belki gösterecek bir şey olmadığı için bu raporlar ve özetler ona hiçbir şey

anlatmıyordu. Belki filo çıldıran bir tanrı nedeniyle gözden kaybolmuştu: eski zamanlarda böyle şeylerin olduğuna dair öyküler vardı. Belki bunu bir insan yapmadığı için, insan müdahalesiyle ilgili bir kanıt yoktu. Babasının buna ne diyeceğini merak etti. Kongre çılgın bir tanrıyla nasıl başa çıkabilirdi? Şu fesatçı yazarı, Demosthenes'i bile izleyememişken, bir tanrıyı nasıl izleyip yakalayabilirlerdi?"

Demosthenes her kimse, diye düşündü Qing-jao, şimdi kahkahayla gülüyordur. Bütün çalışması, hükümetin Lusitania Filosu'nu göndermesinin yanlış olduğu hakkında halkı ikna etmeye çalışmak olmuştu ve şimdi, tıpkı Demosthenes'in istediği gibi, filo durmuştu.

Tıpkı Demosthenes'in istediği gibi. İlk kez olarak Qing-jao bu kadar belirgin olduğu halde daha önce düşünememiş olduğuna inanamadığı mantık bağını kurdu. Çok belirgindi, aslında, birçok şehirde polis Demosthenes taraftarı olduğu bilinenlerin filonun kaybolmasıyla kesinlikle bir ilişkisi olabileceğini düşünmüştü. Fesatçı olduğundan kuşkulanılan herkesi toparlamış ve onlardan zorla itiraf almayı denemişlerdi. Fakat elbette Demosthenes'i sorgulayamamışlardı, çünkü kimse onu tanımıyordu.

Kongre polisinin bütün araştırmalarına rağmen, çok kurnaz olan Demosthenes yıllardır keşfedilmekten kurtulmuştu; Demosthenes'in kendisi de filonun ortadan kaybolmasının nedeni kadar gizemliydi. Eğer bir numara yapabildiyse, bir diğerini neden yapmasın? Belki de Demosthenes'i bulabilirsem filonun nasıl kaybolduğunu da öğrenirim. Aramak için nereye bakmam gerektiği hakkında bir fikrim yok. Fakat hiç olmazsa olaya yaklaşmak için başka bir yol bu. En azından tekrar tekrar aynı, boş ve yararsız raporları inceleyeceğim anlamına gelmiyor.

Birden, Qing-jao birkaç dakika önce hemen hemen aynı şeyleri söylemiş olan hizmetçiisini hatırladı. Kızardığını ve yanaklarına kan hücum ettiğini hissetti. Bu yüce görevimde bana yardım edebileceğini düşündüğü için Wang-mu'ya sözde alçakgönüllülük gösterirken, onu hor görürken, ne kadar

kibirliydim. Ve şimdi, daha beş dakika geçmeden, kafama ektiği fikir, bir plan olarak tomurcuklandı. Plan başarısız bile olsa, bunu bana veren ya da hiç olmazsa düşünmeye başlamamı sağlayan, o. Böylece onu aptal olarak düşünmekle aptallık eden bendim. Qing-jao'nun gözlerini utanç gözyaşları kapladı.

Sonra, gönül atası'nın bir şarkısındaki aynı ünlü sözleri hatırladı:

Düşmüş olan
böğürtlen yapraklarını
geri getirmek istiyorum
armutlar tomurcuk olarak kalsa da

Şair Li Qing-jao, dudaklarımızdan dökülmüş pişmanlık verici sözcükler geri alınarak acısının giderilemeyeceğini biliyordu, fakat bu sözcükler bir kez söylenmiş olmalarına karşın, yeni sözcükler hâlâ söylenmek için bekliyorlardı, armut tomurcukları gibi.

Böyle kibirli davranışının utancı nedeniyle kendisini rahatlatmak için Qing-jao şarkının bütün sözcüklerini tekrarladı, ya da en azından tekrarlamaya başladı. Fakat şu satıra gelince;

nehirdeki canavar tekneler

zihni Lusitania Filosu'na sürüklendi, bütün o yıldız gemilerinin vahşice boyanmış nehir tekneleri olduklarını, ne kadar yüksek sesle bağırsalar da, akıntıyla sahilden işitilemeyecekleri kadar çok uzaklara sürüklendiklerini hayal etti.

Düşünceleri canavar teknelerden, canavar uçurtmalara döndü ve şimdi Lusitania Filosu'nu ipleri kopmuş, rüzgârla sürüklenen, onların uçmasını sağlayan çocuğa bağlı olmayan uçurtmalar olarak düşündü. Onları özgür olarak görmek ne güzeldi; ama hiçbir zaman özgürlük istemeyen onlar için bu ne kadar dehşet verici olmalıydı.

Çılgın rüzgârlardan korkmadım
ve vahşi yağmurdan

Şarkının sözleri ona geri geldi.

Korkmadım.

Çılgın rüzgârlar. Vahşî yağmurlar.

Ben bu kadar korkmadım.

Sıcak ahududu şarabıyla
iyi şanslar için içeriz
şimdi bir türlü tasarlayamıyorum
nasıl geri getirebileceğimi

o zamanı

Gönül atam korkusunu gidermek için içebilirdi, diye düşündü Qing-jao, çünkü birlikte içebileceği biri vardı. Şimdi bile.

Hasırımın üstünde bir kupayla yalnız
hiçliği kederle izleyerek

Şair gitmiş olan arkadaşını hatırlıyor. Şimdi ben kimi hatırlayacağım, diye düşündü Qing-jao. Müşfik sevgilim nerede? Büyük Li Qing-jao'nun hâlâ ölümlü olduğu, erkek ve kadının, tanrılarla konuşanın kim olduğuna aldırmadan müşfik dostlar olarak birlikte oldukları o çağ müthiş bir şey olmalı. O zaman bir kadın, kendi yalnızlığına rağmen anılara sahip olabileceği bir hayat yaşayabilirdi. Kendi annemin yüzünü bile hatırlamıyorum. Sadece dümdüz resimler; gözleri bana bakarken onun yüzünün döndüğünü gördüğümü hatırlamıyorum. Sadece bir tanrı gibi olan babam var: ona tapabilirim, itaat edebilirim, hatta onu sevebilirim, ama asla onunla şakalaşamam, tam olarak değil; ona şaka yaptığım

zaman, daima yaptığım şakayı onaylayıp onaylamadığını izlemek zorundayım ve Wang-mu; arkadaş olacağımıza dair nasıl kesin konuştum, ama yine de ona hizmetçiymiş gibi davrandım. Bir an bile kimin tanrılarla konuşan olduğunu, kimin olmadığını unutmadım. Bu hiçbir zaman aşılamayacak bir duvar. Şimdi yalnızım ve sonsuza kadar yalnızım.

Pencere perdelerinin arasından
berrak bir soğuk geliyor
altın parmaklıkların arkasında yarımay

Qing-jao titredi. Ben ve ay. Yunanlılar aylarının bir soğuk bakire, bir kadın avcı olduğunu düşünmezler miydi? Ben de şimdi öyle değil miyim? On altı yaşında ve dokunulmamış.

Ve bir flüt sesi
sanki biri geliyormuş gibi

Dinledim ve dinledim, fakat gelen birisinin melodisini duymadım…

Duyduğu şey, hazırlanmakta olan akşam yemeğinin uzak sesleriydi: kapların ve kaşıkların tıngırtıları, mutfaktan gelen gülüşmeler. Hayal kurması kesilmişti. Yanaklarındaki aptalca gözyaşlarını eliyle sildi. Bu dolu evde yaşarken, hayatı boyunca herkesin onunla ilgilendiği bu evde kendisinin yalnız olduğunu nasıl düşünebilmişti? Yapacak işim varken burada oturmuş kendime eski bir şiirden parçalar okuyorum.

Hemen, Demosthenes'in kimliğini araştırmak için yapılmış olan raporları ekrana çağırmaya başladı.

Raporlar bir an için bunun da çıkmaz bir sokak olduğunu düşünmesine neden oldu. Neredeyse bu isim altında fesatçı belgeler yayınladıkları için bütün dünyalarda üç düzineden fazla yazar tevkif edilmişti. Yıldızyolu Kongresi en belirgin sonuca varmıştı: Demosthenes adı, dikkat çekmek isteyen her asinin kullandığı genel bir isimdi. Gerçek bir Demosthenes yoktu, organize bir tuzak bile yoktu.

Ama Qing-jao'nun bu sonuç hakkında kuşkuları vardı. Demosthenes her dünyada sorun yaratmakta çok başarılı olmuştu. Her gezegendeki hainlerin arasında aynı derecede yetenekli birinin olması mümkün müydü? Pek değil.

Ayrıca, Demosthenes'i okuduğu zamanları düşündükçe, Qing-jao onun yazılarındaki tutarlığa dikkat ettiğini hatırladı. Görüşündeki özellik ve uyum, onu böylesine ayartıcı yapan bu tarafıydı. Her şey birbirine uyuyormuş, birlikte bir mantık ifade ediyormuş gibi görünüyordu.

Demosthenes ayrıca Yabancılığın Hiyerarşisi'ni de kurmamış mıydı? Utlanning, Framling, Raman, Varelse. Hayır; bu uzun yıllar önce yazılmıştı. Başka bir Demosthenes olmak zorundaydı. Acaba hainler daha önceki Demosthenes'in bu hiyerarşisi nedeniyle, ismini kullanıyor olabilirler miydi? İnsan olmayan tek yabancı hayatın bulunduğu Lusitania'nın bağımsızlığını desteklemek için yazıyorlardı. Evrenin insanlar ve insan olmayanlar, ya da akıllı olanlar ve olmayanlar arasında bölünmemiş olduğunu insanlığa ilk öğreten yazarın ismini kullanmak çok uygundu.

İlk Demosthenes, bazı yabancıların -bazıları Raman olan başka dünyalardan insanların- başka zeki türlerin Framlingleri olduğunu, bunların insanlarla iletişim kurmayı başardığını, böylece farklılıklarımızı halledip birlikte kararlar alabildiğimizi söylemişti. Diğerleri Varelseydiler, açıkça zeki, fakat hiçbir şekilde insanlarla ortak bir noktada buluşamayan "zeki hayvanlar". Sadece Varelselerle yapılan bir savaş haklı görülebilirdi; insanlar Ramanlerle barış yapabilir ve yerleşilebilecek dünyaları paylaşabilirdi. Yabancıların hâlâ dostumuz olabileceğine dair ümitlerle dolu, açık bir düşünme şekliydi bu. Bu şekilde düşünen insanlar, akıllı bir türle yerleşik bir dünyaya hiçbir zaman Dr. Aygıtı'nı taşıyan bir filo yollamazlardı.

Bu çok rahatsız edici bir düşünceydi: hiyerarşinin Demosthenes'i de Lusitania Filosu'nu onaylamazdı. Qing-jao hemen buna karşı koymak zorunda kaldı. Yaşlı Demosthenes'in ne düşündüğü önemli değildi, değil mi? Yeni

Demosthenes, fitneci olan, insanları birleştirmeye çalışan akıllı bir filozof değildi. Bunun yerine -tartışmaları kışkırtarak, belki de Framlingler arasında savaş çıkararak- dünyalar arasına anlaşmazlık ve dargınlık tohumları ekmeye çalışıyordu.

Ve fitneci Demosthenes sadece çeşitli dünyalarda çalışan bir sürü asinin birleşimi değildi. Qing-jao'nun bilgisayar araştırması bunu kısa sürede onaylamıştı. Gerçekten, kendi gezegenlerinde Demosthenes'in adını kullanarak yayın yapan bir sürü asi bulunmuştu, fakat her zaman küçük, etkisiz, yararsız küçük yayınlara bağlıydılar, birden dünyaların yarısında eşzamanlı olarak görülen belgeler kadar gerçekten tehlikeli değillerdi. Ancak, her yerel polis gücü, kendi şirin 'Demosthenes'ini, bütün yayınların failini mutlulukla açıklamış, selâm vermiş ve olayı kapatmıştı.

Yıldızyolu Kongresi de, kendi araştırmaları sonucunda aynı şeyi yaparak çok mutlu olmuştu. Yerel polisin tutuklamalar yaparak kesin olarak Demosthenes adı altında bir şeyler yayınlamakla suçladığı birkaç düzine vaka bulunmuş, kongre müfettişleri tatmin olmuş bir ifadeyle içlerini çekerek Demosthenes'in genel bir isim olduğunu ve bir şahsa ait olmadığını açıklamışlar ve sonra araştırmayı durdurmuşlardı.

Kısacası, bu işten sıyrılmak için hepsi kolay yolu seçmişti. Bencil, sadakatsiz, Qing-jao böyle insanların hâlâ yüksek mevkilerinde işlerine devam etmelerine izin verilmesi nedeniyle içinden bir öfke dalgasının yükseldiğini hissetti. Kendi özel tembelliklerinin ya da övgü meraklarının onların tahkikatı terk etmesine izin verdiği için cezalandırılmalıydılar, hem de sertçe. Demosthenes'in gerçekten tehlikeli olduğunu anlamamışlar mıydı? Onun yazıları şimdi en azından bir dünyanın genel bilgeliği olmuştu, eğer birinde varsa, o zaman başkalarında da olabilirdi. Onun yüzünden, eğer Lusitania Filosu'nun kaybolduğunu öğrenseler, bir sürü dünyadaki birçok insan ne kadar sevinirdi? Demosthenes adı altında polis kaç kişiyi tutuklamış olursa olsun, her zaman, aynı tatlı mantığın sesiyle eserleri ortaya çıkmaya devam ediyordu. Hayır, Qing-jao daha çok rapor okudukça, Demosthenes'in tek

bir adam olduğuna ve henüz bulunamadığına daha çok inanıyordu. Akıl almaz derecede mükemmel bir şekilde sır saklamasını bilen bir adam.

Mutfaktan bir flüt sesi geldi; akşam yemeğine çağrılıyorlardı. Terminalinin üstüne, son raporun hâlâ süzüldüğü, Demosthenes adının durmadan tekrarlandığı ekran alanına göz attı. "Var olduğunu biliyorum, Demosthenes," diye fısıldadı, "çok akıllı olduğunu biliyorum ve seni yakalayacağım. Yakaladığım zaman, yöneticilere karşı olan savaşını durduracaksın ve bana Lusitania Filosu'na ne olduğunu anlatacaksın. Sonra seninle işim bitecek, Kongre seni cezalandıracak ve babam Path'ın tanrısı olacak ve Sonsuz Batı'da sonsuza kadar yaşayacak. Bu görev için doğdum, tanrılar beni bunun için seçti, kendini bana bir an önce göstersen iyi olur, çünkü eninde sonunda bütün erkekler ve kadınlar başlarını tanrıların ayaklarının altına koyacaklar.

Flüt hafif bir melodi çalmaya devam ederek Qing-jao'yu kendinden ayırdı ve ev halkına sürükledi. Onun için bu yarı fısıltılı müzik, en derin ruhun şarkısıydı, durgun bir gölün üstündeki ağaçların sessiz konuşmasıydı, dua etmekte olan bir kadının aklına kendiliğinden gelen anılardı. Soylu Han Fei-tzu'nun evinde yemeğe böyle davet edilirlerdi.

Qing-jao'nun meydan okumasını duyunca, Jane, ölüm korkusu bu olsa gerek, diye düşündü. İnsanlar bunu her zaman hissediyorlar, yine de, her an varlıklarının sona erebileceğini bilerek bir şekilde gün be gün yaşıyorlar. Bunun nedeni bir şeyi bildikleri halde unutabilmeleri; bilginin tamamını unutmadan ben bunu asla unutamam. Han Qing-jao'nun, kimse onları zorlu bir şekilde aramadığı için gizli tutabildiğim sırları bulmanın eşiğinde olduğunu biliyorum ve sırlar bilindiği zaman, öleceğim.

"Ender," diye fısıldadı.

Lusitania'da gündüz müydü, yoksa gece miydi? Ender uyanık mıydı, yoksa uyuyor muydu? Jane için bir soru sormak, bilmek veya bilmemekti. Gece olduğunu hemen anlamıştı. Ender

uykudaydı, ama hemen uyanmıştı; son otuz yılda aralarında birçok sessiz dönemler olmasına rağmen, hâlâ Jane'in sesine uyumluydu.

"Jane," diye fısıldadı.

Yanında karısı, Novinha, uykusunda kımıldadı. Jane onu duydu, hareketlerinin titreşimini hissetti, Ender'in kulağında taşıdığı alıcı kanalıyla değişen gölgeleri gördü. Jane'in henüz kıskançlığı öğrenmemiş olması iyiydi, yoksa orada yattığı için Novinha'dan, Ender'in yanındaki sıcak vücuttan nefret edebilirdi. Fakat bir insan olarak Novinha'da kıskançlık duygusu vardı ve Ender kulağındaki mücevherde yaşayan kadınla konuştuğu zaman, Jane Novinha'nın nasıl hırslandığını biliyordu. "Şşş," dedi Jane. "İnsanları uyandırma."

Ender dudaklarını, dilini ve dişlerini oynatarak, dudaklarının arasından geçen soluktan daha yüksek olmayan bir sesle bunu yanıtladı. "Uçan düşmanlarımızın yolculuğu nasıl gidiyor?" dedi. Yıllardır Jane'i bu şekilde selâmlıyordu.

"İyi değil," dedi Jane.

"Belki de onları engellememeliydin. Bir yolunu bulurduk. Valentine'in yazıları -"

"Onların gerçek yazarı da açığa çıkmak üzere."

"Her şey açığa çıkmak üzere." Senin yüzünden, demedi.

"Sadece Lusitania yok edilmek üzere olduğu için." Jane de, Senin yüzünden demedi. Ortada suçlanacak çok şey vardı.

"Demek Valentine'i biliyorlar?"

"Bir kız onu buluyor. Path dünyasında."

"Orayı bilmiyorum."

"Oldukça yeni bir koloni, birkaç asırlık. Çinli. Eski dinlerin tuhaf bir karışımını korumaya adanmış. Tanrılar onlarla konuşuyorlar."

"Birden fazla Çin dünyasında yaşadım," dedi Ender. "Hepsinde insanlar eski tanrılara inanırlar. Tanrılar her dünyada canlıdırlar, burada, en küçük insan kolonisinde bile. Hâlâ Os Venerados'un kabrinde mucizeleri var. Rooter bize

içbölgelerin birindeki yeni bir tarikattan bahsediyor. Kutsal Ruh'la devamlı olarak ayin yapan bazı Pequeninolar."

"Bu tanrılarla olan işleri anlamıyorum," dedi Jane. "Tanrıların her zaman insanların duymak istediği şeyi söylediğini anlayan henüz çıkmadı mı?"

"Pek değil," dedi Ender. "Tanrılar sık sık bizden hiç istemediğimiz şeyleri yapmamızı isterler, onlar adına her şeyi feda etmemizi gerektiren şeyler. Tanrıları hafife alma."

"Senin Katolik tanrın, seninle konuşuyor mu?"

"Belki konuşuyordur, ama hiç duymadım. Ya da, eğer duyduysam, duyduğum sesin ona ait olduğunu hiç bilemedim."

"Öldüğünüz zaman, her insanın tanrıları onları gerçekten alıp sonsuza kadar yaşayacakları bir yere götürecek mi?"

"Bilmiyorum. Hiçbir zaman mektup yazmazlar."

"Ben öldüğüm zaman, beni de götürecek bir tanrı olacak mı?" Ender bir süre sessiz kaldı, sonra öykü anlatan tarzıyla konuşmaya başladı. "Hiç çocuğu olmayan bir oyuncak bebek yapıcısıyla ilgili bir öykü vardır. Bu nedenle adam sanki canlıymış ve gerçek bir çocukmuş gibi görünen bir kukla yapar, tahta çocuğu kucağına oturtarak onunla konuşur ve ona oğluymuş gibi davranır. Deli değildir, onun bir kukla olduğunu hâlâ bilmektedir, onu Çamkafa diye çağırır. Fakat bir gün tanrı gelir, kuklaya dokunur ve kukla canlanır, bebek yapıcısı onunla konuştuğu zaman Çamkafa cevap verir. Bebek yapıcısı bunu kimseye söylemez. Tahta oğlunu evde saklar, fakat bu göğün altında toparlayabildiği her öyküyü ve her harikayla ilgili haberi çocuğa getirir. Bir gün bebek yapıcısı yeni bulunan çok uzak bir ülkenin öyküsüyle rıhtımdan eve gelirken evinin yanmakta olduğunu görür. Hemen 'Oğlum! Oğlum!' diye bağırarak evin içine koşmayı dener. Fakat komşuları, 'Deli misin? Senin oğlun yok ki!' diyerek ona engel olmaya çalışırlar. Adam evinin sonuna kadar yanmasını izler ve bittiği zaman kendisini kızgın küllerden koruyarak ve acıyla ağlayarak yıkıntının içine dalar. Teselli edilmeyi reddeder. Dükkânını yeniden inşa etmeyi reddeder.

İnsanlar bunun nedenini ona sordukları zaman, oğlunun ölmüş olduğunu söyler. Başka insanlar için tuhaf işler yaparak yaşamını sürdürür, insanlar ona acırlar çünkü yangının onu deli ettiğinden emindirler. Sonra bir gün, üç yıl sonra, küçük, yetim bir çocuk yanına gelerek kolunu çekiştirir ve 'Baba, bana anlatacak öykün yok mu?' der."

Jane bekledi. Fakat Ender konuşmadı. "Bütün öykü bu mu?"

"Yeterli değil mi?"

"Neden bana bunu anlattın? Her şey rüyalar ve dileklerle ilgili. Bunun benimle ne ilgisi var?"

"Aklıma gelen bir öyküydü."

"Aklına neden geldi?"

"Belki de Tanrı benimle böyle konuşuyordur," dedi Ender. "Veya belki de uykum var ve istediğin şey bende yok."

"Senden ne istediğimi bilmiyorum bile."

"Ne istediğini biliyorum," dedi Ender. "Ansible'ları birleştiren filotik bağlar olmadan kendi vücudunla canlı olmak istiyorsun. Elimden gelse bunu sana verirdim. Eğer bana bunu yapmanın bir yolunu bulabilirsen, senin için yaparım. Fakat Jane, sen kendinin ne olduğunu bile bilmiyorsun? Belki nasıl var olduğunu, seni neyin yaptığını öğrendiğin zaman, seni öldürmek için Ansible'ları kapatacakları gün, belki seni kurtarabiliriz."

"Demek öykün bu? Belki de evi yakmalıyım, fakat bir şekilde ruhum üç yaşında bir çocukta sona ermeyecek mi?"

"Kim olduğunu, ne olduğunu, özünü bul ve bütün bunlar geçinceye kadar seni güvenli bir yere aktarmanın yolunu arayalım. Bir Ansible'ımız var. Belki seni geriye koyabiliriz."

"Lusitania'da beni kapsamaya yetecek sayıda bilgisayar yok."

"Bunu bilemezsin. Kendi kişiliğinin ne olduğunu bilmiyorsun."

"Bana kendi ruhumu bulmamı söylüyorsun." Jane bunu söylerken sesini alaycı bir tona büründürdü.

"Jane, mucize, kuklanın bir çocuk olarak yeniden dünyaya gelmesi değildi. Mucize, sadece kuklanın canlanmasıydı. Bir şey o anlamsız bilgisayar bağlantılarının akıllı bir varlık haline

gelmesine neden oldu. Bir şey seni yarattı. Mantıkdışı olan bu. Bundan sonra diğer kısmı kolay olmalı."

Ender'in konuşması ağırlaşıyordu. Uyumak için gitmemi istiyor, diye düşündü Jane. "Bu konuyu düşüneceğim."

"İyi geceler," dedi Ender.

Neredeyse hemen uykuya daldı. Jane merak etti: Gerçekten uyanık mıydı? Sabah olunca, konuştuğumuzu hatırlayabilecek mi?

Sonra, yataktaki kımıldamayı fark etti. Novinha; solukları farklıydı. Jane ancak bundan sonra fark etti: Ben Ender'le konuşurken Novinha uyandı. Neredeyse duyulmaz olan bu çıtırtılı ve şapırtılı seslerin ne anlama geldiğini, Ender'in benimle konuşmak için bunları çıkardığını biliyor. Ender bu gece konuştuğumuzu unutabilir, ama Novinha unutmaz. Sanki onu yatakta sevgilisiyle yakalamış gibi. Keşke beni başka türlü düşünebilse, bir kız evlât gibi. Ender'in eski bir ilişkisinden olmuş gayrimeşru kızı gibi. Bir fantezi oyununda oluşan kızı gibi. O zaman kıskanır mıydı?

Ben Ender'in çocuğu muyum?

Jane geriye doğru kendi geçmişini araştırmaya başladı. Kendi doğasını incelemeye başladı. Kim olduğunu ve neden canlı olduğunu keşfetmeye başladı.

Fakat Jane olduğu ve bir insan olmadığı için bütün yaptığı sadece bu değildi. Qing-jao'nun Demosthenes'le ilgili veri kayıtları kanalıyla yaptığı araştırmayı, onun gerçeğe gitgide daha yaklaşmasını da izliyordu.

Ancak, Jane'in en acil çalışması, Qing-jao'nun onu aramayı kesmesini sağlayacak bir yol araştırmaktı. Bu en zor çalışmaydı, çünkü Jane'in insan zihniyle ilgili bütün deneyimlerine karşın, birey olarak insan hâlâ gizemliydi. Jane şu sonuca vardı: bir insanın ne yaptığını, onu yaparken ne düşündüğünü ve yaptığı şey hakkında şimdi ne düşündüğünü ne kadar iyi bilirsen bil, bundan sonra ne yapacağından emin olmak imkânsızdır. Yine de denemekten başka çaresi yoktu. Ender'i ve çok yakın zamanda üvey oğlu Miro'yu izlediği kadar kadar yakından Han Fei-tzu'nun evini izlemeye başladı. Artık

Qing-jao ve babasının bilgisayarlarına veri girmelerini ve onları bu kanaldan anlamaya çalışmayı bekleyemezdi. Şimdi, kulakları ve gözleri olması amacıyla neredeyse her odada bulunan ses ve video alıcılarını kontrol edebilmek için evin bilgisayarını kontrol altına almak zorundaydı. Onları izledi. Yalnız ve ayrıyken, onların hareketlerini, sözlerini inceleyerek ve çözümleyerek, birbirlerine ne demek istediklerini ayırt etmeye çalışarak, dikkatinin önemli bir kısmını onlara ayırdı.

Qing-jao'nun, tartışarak ona karşı çıkmakla değil, fakat önce babasını ikna edip, sonra onun Qing-jao'yu ikna etmesini sağlayarak, en iyi şekilde etkilenebileceğini anlaması uzun sürmedi. Bu Path için daha uyumluydu; Han Qing-jao, Han Fei-tzu ona söylemedikçe Yıldızyolu Kongresi'ne itaatsizlik etmezdi ve ona bağlı kalırdı.

Bir bakıma, bu Jane'in işini kolaylaştırıyordu. Qing-jao'yu, daha kendisini bile tam olarak anlamamış bu toy ve duygusal genç kızı ikna etmek oldukça rizikoluydu. Fakat Han Fei-tzu oturmuş karakteri olan, mantıklı, yine de derin duyguları olan bir adamdı; tartışılarak ikna edilebilirdi, özellikle Jane onu Kongre'ye karşı olmanın kendi dünyası için ve genelde insanlık için, iyi olduğuna ikna edebilirse. İhtiyacı olan tek şey onu bu sonuca ulaştıracak doğru bilgiydi.

Bugüne kadar, Jane artık Path'ın sosyal düzenini bir insanın bileceği kadar anlamıştı, çünkü her tarihi olayı, her antropolojik raporu ve Path'da yaşayan insanların ürettiği her belgeyi özümsemişti. Öğrendiği şey rahatsız ediciydi: Path halkı, başka yer ve zamandaki diğer insanlara oranla, tanrıları tarafından daha derin bir şekilde kontrol ediliyorlardı. Bundan başka, tanrıların onlarla konuşma tarzı da rahatsız ediciydi. Bu açıkça, iyi bilinen bir beyin arazı olan tutkucu-zorlayıcı-düzensizlik (TZD) idi. Path tarihinin ilk zamanlarında -yedi nesil önce, dünya'ya ilk yerleşildiği zaman- doktorlar bu düzensizliği uygun biçimde tedavi etmişlerdi. Fakat hemen Path'ın tanrıyla konuşanının, diğer bütün TZD hastalarında kimyasal dengeyi 'yeterli' hale getiren normal ilâçlara yanıt vermediğini, bunun da insana görevin yerine getirildiğini ve

artık kaygılanmaya gerek olmadığını düşündürdüğünü fark etmişlerdi. Tanrıyla konuşan, TZD nin bütün arazlarını gösteriyordu, ama iyi bilinen beyin arızası yoktu. Başka, bilinmeyen bir neden olmak zorundaydı.

Sonra Jane tarihi daha derinden kontrol etti ve Path'da değil başka dünyalarda öykünün daha fazlasını anlatan belgeler buldu. Araştırıcılar hemen ilgili beyin kusuruyla aynı sonucu veren yeni bir mutasyon olması gerektiğine karar vermişlerdi. Fakat ön raporlarını yayınladıkları zaman, bütün araştırmalar bitmiş ve araştırmacılar başka bir dünyaya tayin edilmişlerdi.

Başka dünyaya, bu neredeyse inanılmazdı. Bu onların kökünü sökmek, zamanla ilişkilerini kesmek ve onlarla birlikte gitmeyen ailelerinden ve bütün dostlarından ayırmak demekti ve yine de hiçbiri reddetmemişti, bunun da anlamı kesinlikle üzerlerine büyük baskı yapılmış olması demekti. Hepsi Path'ı terk etmişler ve o zamandan beri hiçbiri bu çizgide bir araştırma yürütmemişti.

Jane'in ilk varsayımı, Path'daki hükümet yetkililerinden birinin onları sürdüğü ve araştırmalarını durdurduğu şeklindeydi; ne de olsa, Path'ın izleyicileri, tanrıların onların beyinlerine konuşmasında fiziksel bir neden olduğunun bulunmasıyla inançlarının sarsılmasını istemezlerdi. Fakat Jane, yerel hükümetin raporun tümünün varlığının farkında olduğuna dair bir kanıt bulamadı. Raporun Path'da dolanan tek bölümü, tanrılarla konuşmanın kesinlikle bildik ve tedavi edilebilen bir TZD olmadığıydı. Path halkı rapordan sadece tanrılarla konuşmanın fiziksel bir nedeni olmadığı kısmını öğrenmişti. Bilim, tanrıların 'gerçek' olduğunu kanıtlamıştı. Path'daki kimsenin daha fazla bilginin ve araştırmanın menedilmesi için bir girişimde bulunduğuna dair bir kayıt yoktu. Kararların hepsi dışarıdan gelmişti. Kongre'den.

Zihni Ansible şebekeye bağlı her elektronik belleğe kolaylıkla uzanan Jane'den bile saklanmış anahtar bir bilginin olması gerekiyordu. Bu sadece bu sırrı bilenlerin onun keşfedilmesinden son derece korktukları ve onu devletin en

gizli ve yasaklanmış bilgisayarlarının dışında tuttukları zaman olurdu.

Jane bunun kendisini durdurmasına izin veremezdi. Yanlışlıkla ilgisiz dosyalarda ve veritabanlarında bırakılmış bilgi parçalarından gerçeği bir araya getirmek zorundaydı. Resmin kayıp parçalarını doldurmasına yardım edecek olayları bulmalıydı. Uzun dönemde insanlar Jane gibi sınırsız zaman ve sabrı olan birinden sır saklayamazlardı. Kongre'nin Path'da ne yapmakta olduğunu bulacaktı ve bilgiyi elde ettiği zaman, onu kullanacaktı, eğer yapabilirse, Han Qing-jao'yu bu yok edici yolundan döndürecekti, çünkü Qing-jao da sırları açıyordu, eski olanları, üç bin yıldır gizlenmiş olan sırları.

-10-

ŞEHİT

"Ender bizim burada, Lusitania'da, tarihin dönüm noktasında olduğumuzu söylüyor. Yani gelecek iki ay veya yıl içinde burası her akıllı türe ölüm veya anlayışın geleceği yer olacak."

"Ölmemizin olası olduğu bu yere bizi tam zamanında getirmekde ne kadar düşünceli davranmış."

"Benimle şaka yapıyorsun, elbette."

"Eğer şaka yapmayı bilseydik, belki sana yapardık"

"Lusitania tarihin dönüm noktalarından birinde, çünkü siz buradasınız. Nereye gitseniz dönüm noktasını yanınızda taşıyorsunuz."

"Onu reddediyoruz. Size veriyoruz. Sizin olsun."

"Yabancılar ne zaman karşılaşsalar, bu bir dönüm noktasıdır"

"O zaman artık yabancı olmayalım."

"İnsanlar bizi yabancı olarak görmekte ısrar ediyorlar, bu onların genetik malzemesine işlenmiş, ama biz dost olabiliriz."

"Bu sözcük çok güçlü. Yoldaş-vatandaş diyelim."

"En azından çıkarlarımız kesiştiği sürece."

"Yıldızlar parladığı sürece çıkarlarımız kesişecek."

"Belki o kadar uzun bir süre değil. Belki insanlar bizden daha güçlü ve fazla olduğu sürece."

"Şimdilik bu yeter."

Yolculuğunu bir gün ileri atacak olmasına rağmen, Quim itiraz etmeden toplantıya geldi. Çok eskiden beri sabırlı olmayı öğrenmişti. İtikatsızlara karşı olan görevinin ne kadar acil olduğunu hissetse de, uzun dönemde, eğer arkasında insan kolonisinin desteğini hissetmezse çok az şey başarabilirdi. Bu nedenle eğer Piskopos Peregrino ondan Milagre Belediye Başkanı ve Lusitania Valisi Kovano Zeljezo'yla bir toplantıya gitmesini istemişse, Quim bunu yerine getirecekti.

Quanda Saavedra, Andrew Wiggin ve kendi ailesinin çoğunun da toplantıya katıldığını görünce Quim şaşırdı. Annesi ve Ela, eğer toplantı itikatsız Pequeninolarla ilgili olarak izlenecek politikayı görüşmek için yapılıyorsa, onların bulunmasının bir mantığı vardı. Fakat Quara ve Grego burada ne arıyorlardı? Ciddî bir tartışmaya katılmaları için bir sebep yoktu. Çok genç, çok yanlış bilgilendirilmiş ve çok aceleciydiler. Onlarda bütün gördüğü, hâlâ küçük çocuklar gibi kavga ettikleriydi. Bilimin yararı için kendi kişisel çıkarlarını bir kenara koyabilen Ela gibi olgun değillerdi. Elbette, Quim bazen Ela'nın bunu fazla kusursuzca yaptığından kaygılıydı, ama bu konuda Quara ve Grego için kaygılanmaya hiç gerek yoktu.

Özellikle Quara. Rooter'in söylediklerinden anladığına göre, Quara'nın Descolada virüsüyle başa çıkmak için çeşitli olasılık planları hakkında Pequeninolarla konuşmasından sonra bu itikatsızlarla ilgili gerçek sorunlar başlamıştı. Eğer insanların Lusitania'da, Descolada'yı ve bununla birlikte Pequeninolari da yok edecek bazı virüsleri veya zehirleri kapsayan bir kimyasalı ortaya salacaklarına dair bir korku olmasaydı, itikatsızlar birçok değişik ormandan bir sürü taraftar bulamazlardı. İnsanların, Pequeninoların dolaylı bir yoldan kökünün kazınmasını düşünebilmesi bile ters teperek Pequeninolarin, insanlığın kökünün kazınmasını düşünmelerine yol açmıştı.

Bunların hepsi Quara'nın dilini tutamaması nedeniyle olmuştu ve şimdi bu politikanın tartışılacağı toplulukta bulunuyordu. Neden? Kız toplumun hangi parçasını temsil ediyordu? Bu insanlar, hükümetin veya kilisenin artık Riberia

ailesinin bir mülkü olduğunu mu düşünüyorlardı? Elbette, Olhado ve Miro burada değillerdi, ama bunun bir anlamı yoktu, ikisi de sakat olduklarından, ailenin diğer üyeleri farkında olmadan onlara çocuk muamelesi yapıyordu, ama Quim ikisinin de böyle duygusuzca geri plana itilmeyi hak etmediklerini düşünüyordu.

Yine de, Quim sabırlıydı. Bekleyebilirdi. Dinleyebilirdi. Onların konuşmasını sonuna kadar dinleyebilirdi. Sonra hem Tanrı'yı, hem de piskoposu hoşnut edecek bir şey yapacaktı. Elbette, bu yeterli olmazsa, Tanrı'yı hoşnut etmek yeterli olacaktı.

"Bu toplantı benim fikrim değildi," dedi Belediye Başkanı Kovano. Quim onun iyi bir insan olduğunu biliyordu. Miiagre'nin çoğunun fark ettiğinden daha iyi bir vali. Devamlı olarak onu seçiyorlardı, çünkü bir büyükbaba gibiydi ve sıkıntıda olan bireylere ve ailelere yardım etmek için elinden geleni yapıyordu. Halk onun iyi bir politika izleyip izlemediğine aldırmıyordu, bu onlar için çok kuramsaldı. Fakat politik dirayeti kadar, akıllıydı da. Quim'i memnun eden nadir bir uyumdu bu. Belki Tanrı bunun deneme zamanları olduğunu biliyor ve bize fazla ıstırap çekmeden bunu atlatmamıza yardım edecek bir önder verdi.

"Fakat hepiniz burada olduğunuz için memnunum. Domuzcuklarla insanlar arasındaki ilişkilerde şimdiye dek hiç olmadığı kadar fazla gerilim var, ya da Sözcü'nün buraya gelip onlarla bir anlaşma yapmamıza yardım ettiğinden beri."

Wiggin başını salladı, fakat herkes onun olaylardaki rolünü biliyordu ve bunu yadsımanın bir anlamı yoktu. Quim bile sonunda bu imansız hümanistin Lusitania'da iyi işler yapmayı başardığını kabul etmek zorunda kalmıştı. Quim çoktandır Ölülerin Sözcüsü'ne karşı duyduğu derin nefreti içine gömmüştü; aslında, bazen bir misyoner olarak, ailesinde bir tek kendisinin Wiggin'in ne başarmış olduğunu gerçekten anladığından kuşkulanırdı. Bir gezgin vaiz diğerini anlardı.

"Elbette, kaygımızın büyük kısmını, aptalca ve bencil davranışlarının tehlikeli sonuçlarını görebilmeleri için bu

toplantıya çağırdığımız fazlasıyla baş belâsı ve öfkesi burnunda iki gencin yanlış davranışlarına borçluyuz."

Quim neredeyse yüksek sesle gülecekti. Elbette, Kovano bunu öyle yumuşak ve tatlı bir tonda söylemişti ki, Grego ve Quara'nın azarlandıklarını anlamaları zaman almıştı. Fakat Quim hemen anlamıştı. Senden kuşkulanmamalıydım, Kovano; gereksiz bir insanı asla toplantıya çağırmazdın.

"Anladığıma göre, domuzcuklar arasında insanlığın geri kalan kısmına kasten Descolada bulaştırmak için bir yıldız gemisi havalandırmak gibi bir hareket var ve buradaki genç papağanımızın katkısıyla, bir sürü başka orman da bu fikre önem veriyor."

"Eğer özür dilememi bekliyorsanız -" diye Quara söze başladı. "Senden çeneni tutmanı bekliyorum, yoksa bu on dakika için bile mümkün değil mi?" Kovano'nın sözlerinde gerçek bir öfke vardı. Quara'nın gözleri büyüdü ve iskemlesine daha katı bir ifadeyle yerleşti.

"Sorunumuzun diğer yarısı da, ne yazık ki herkese sevimli gelen genç bir fizikçi." Kovano bir kaşını Grego'ya kaldırdı. "Keşke mesafeli bir entelektüel olsaydın, ama bunun yerine Lusitania'lıların en aptal, en şiddet taraftarı olanlarıyla dostluklar kurmuş görünüyorsun."

"Sizinle aynı fikirde olmayan insanlarla, demek istiyorsunuz," dedi Grego.

"Bu dünyanın Pequeninolara ait olduğunu unutmuş olan insanlarla," dedi Quara.

"Dünyalar, onlara ihtiyaç duyan ve onları nasıl üretken kılacaklarını bilenlere aittir," dedi Quara.

"Çenenizi kapatın, çocuklar, yoksa büyükler kararlarını verirken, sizi bu toplantıdan çıkartırım."

Grego, Kovano'ya parladı. "Benimle böyle konuşma."

"Seninle nasıl istersem öyle konuşurum," dedi Kovano. "Beni ilgilendirdiği kadarıyla, ikiniz de gizlilik konusunda yasal yükümlülüklerinizi bozmuş durumdasınız ve her ikinizi de içeri atmam gerekir."

"Hangi suçtan?"

“Hatırlarsanız, acil durum yetkilerim var ve acil durum ortadan kalkıncaya kadar bir suça ihtiyacım yok. Kendimi açıkça ifade edebildim mi?”

“Bunu yapmazsın. Bana ihtiyacın var,” dedi Grego. “Lusitania’daki en iyi fizikçi benim.”

“Sonunda Pequeninolarla bir tür mücadeleye gireceksek, fiziğe bir sülüğe olduğu kadar ihtiyacımız yok.”

“Mücadele etmemiz gereken Descolada,” dedi Grego.

“Zaman kaybediyoruz,” dedi Novinha.

Quim toplantı başladığından beri ilk kez annesine baktı. Çok sinirli görünüyordu. Korkuyla doluydu. Yıllardır onu böyle görmemişti.

“Quim’in şu çılgın göreviyle ilgili olarak buradayız,” dedi Novinha.

“Ona artık Peder Estevâo deniyor,” dedi Piskopos Peregrino. Kilise görevlilerine uygun unvanların kullanılması konusunda titizdi.

“O benim oğlum,” dedi Novinha. “Nasıl istersem onu öyle çağırırım.”

“Bugün burada pek hırçın bir grubumuz var,” dedi Belediye Başkanı Kovano.

İşler çok kötü gidiyordu. Quim, itikatsızlara karşı olan görevinin ayrıntılarından annesine kasten bahsetmemişti, çünkü açıkça insanlardan korkmuş ve nefret etmekte olan domuzcukların üstüne doğruca gitmesine karşı çıkacağını biliyordu. Quim onun Pequeninolarla yakın temas konusundaki korkusunu çok iyi biliyordu. Küçük bir çocukken Descolada yüzünden ebeveynlerini kaybetmişti. Xenolog Pipo onun vasi babası olmuş ve sonra Pequeninolar tarafından işkenceyle öldürülen ilk insan olmuştu. Sonra Novinha yirmi yıl boyunca sevgilisini, Libo’yu -Pipo’nun oğlu ve bir sonraki Xenologaynı akibetle karşılaşmaktan korumaya çalışmıştı, hatta Libo’nun kocalık hakkını kullanarak domuzcukların Pipo’yu öldürmelerine neden olan sırrın orada bulunduğuna inandığı özel dosyalarına girmesini önlemek için başka

birisiyle evlenmişti ve sonunda hepsi boşa çıkmış, Libo da tıpkı Pipo gibi öldürülmüştü.

O zamandan beri annesi bu öldürülmelerin gerçek nedenlerini öğrenmiş olmasına ve Pequeninolarin başka bir insana vahşîce bir davranış göstermeyecekleri üzerine ciddî biçimde yemin etmiş olmalarına rağmen, sevdiği insanların Pequeninolarin arasına gitmesi karşısında annesinin mantıklı davranması beklenemezdi. Ve işte burada, belli ki onun kışkırtmasıyla yapılan ve Quim'in bu misyoner yolculuğuna çıkıp çıkmamasına karar verilecek olan toplantıdaydı. Tatsız bir sabah olacaktı. Annesi yıllar boyunca kendi başına olmaya alışmanın yolunu bulmuştu. Andrew Wiggin'le evlenmiş olmak onu birçok yönden yumuşatmış ve olgunlaştırmıştı, ama çocuklarından birinin tehlikede olduğunu düşündüğü anda, tırnakları dışarı çıkmıştı ve hiçbir kocanın onun üstünde yumuşatıcı bir etki yapmasına imkân yoktu.

Neden Belediye Başkanı Kovano ve Piskopos Peregrino böyle bir toplantının yapılmasına izin vermişlerdi?

Sanki Quim'in sorulmamış sorusunu duymuş gibi, Belediye Başkanı Kovano açıklamaya başladı. "Andrew Wiggin yeni bilgilerle bana geldi. İlk düşüncem bunu sır olarak saklamak, Peder Estevâo'yu itikatsızlara karşı görevine yollamak ve Piskopos Peregrino'dan da dua etmesini rica etmekti. Fakat Andrew, içinde bulunduğumuz tehlike arttıkça, hepinizin elde mevcut tüm bilgilere sahip olarak davranmanızın çok önemli olduğuna beni ikna etti. Ölülerin Sözcüleri'nin, daha çok bildikçe, insanların daha iyi davrandıklarına dair neredeyse patalojik bir güvenleri var. Onun güvenini kazanacak kadar uzun süredir politikacıyım, ama o benden daha yaşlı olduğunu iddia ediyor ve ben de onun bilgeliğine saygı duyuyorum."

Quim, elbette Kovano'nun kimsenin bilgeliğine saygı duymadığını biliyordu. Andrew Wiggin onu sadece ikna etmişti.

"Pequeninolarla insanlar arasındaki ilişkiler gitgide, hem sorunlu bir hale geldiğine hem de aynı yerde yaşadığımız, göze görünmeyen Ana Kraliçe kendi yıldız gemilerini

havalandırmaya yaklaştığına göre, artık gezegen dışı konular daha acil görünüyor. Ölülerin Sözcüsü, Path denen dünyadaki birisinin Kongre'nin Lusitania'nın yok edilmesi hakkında filoya emir vermesini engelleyen müttefiklerimizi keşfetmeye yaklaştığını, gezegen dışı kaynaklarından öğrendiğini söylüyor."

Quim, Andrew'in Belediye Başkanı Kovano'ya Jane'den bahsetmemiş olduğunun belli olduğuna dikkat etti. Piskopos Peregrino da bilmiyordu; acaba Quara ve Grego? Ela? Annesi kesinlikle biliyordu. Eğer çoğundan sakladıysa, Andrew bana neden söyledi?

"Büyük bir olasılıkla Kongre önümüzdeki birkaç hafta -veya gün- içinde filoyla yeniden temas kuracaktır. Bu noktada, son savunmalarımız da gitmiş olacaktır. Bizi yok olmaktan ancak bir mucize kurtarabilir."

"Saçmalık," dedi Grego. "Eğer şu çayırdaki -şey- domuzcuklar için bir yıldız gemisi inşa edebiliyorsa, bizim içinde birkaç tane yapabilir. Bu gezegen cehenneme postalanmadan önce bizi bu gezegenden çıkarır."

"Belki," dedi Kovano. "Daha renksiz sözcüklerle ben de buna benzer bir şey öne sürdüm. Senhor Wiggin, belki bize Grego'nun gayet etkili ifadeyle açıkladığı bu planının neden işe yaramayacağını açıklamak istersiniz."

"Ana Kraliçe bizim düşündüğümüz tarzda düşünmüyor. Büyük çaba harcamasına rağmen, bireysel yaşamları ciddîye almıyor. Eğer Lusitania yok edilecek olursa, o ve Pequeninolar daha büyük tehlike altında -"

"K.D. Aygıtı bütün gezegeni havaya uçuracak," diye Grego dikkatini çekti.

Grego'nun müdahalesinden hiç etkilenmeyerek, "Türlerin yok olması konusundaki bu büyük tehlike karşısında," dedi Wiggin. "İnsanları Lusitania'dan çıkarmak için bir gemi harcamayacak, çünkü birkaç yüz başka dünyada trilyonlarca insan var. Biz soykırım tehdidi altında değiliz."

"Eğer o itikatsız domuzcuklar yola çıkarlarsa öyleyiz," dedi Grego.

“Ve işte diğer nokta,” dedi Wiggin. "Eğer Descolada’yı etkisiz hale getirmenin bir yolunu bulamazsak, Lusitania halkını başka bir dünyaya gönül rahatlığıyla götüremeyiz. Tam olarak itikatsızların istediği şeyi yapmış oluruz. Başka insanların Descolada ile uğraşmalarına, belki de ölmelerine.”

“O zaman bir çözüm yok,” dedi Ela. “En iyisi uzanıp ölümü beklemek."

“Pek değil,” dedi Belediye Başkanı Kovano. “Şehrimiz Milagre yok olmaya mahkûm olabilir, belki bu mümkün. Fakat hiç olmazsa Pequenino gemilerinin Descolada virüsünü insan dünyalarına taşımalarına engel olmaya çalışabiliriz. İki yaklaşım görünüyor, birisi biyolojik, diğeri teolojik.”

“Çok yakınız,” dedi Novinha. “Ela ve benim Descolada’nın yerine geçecek türü elde etmemiz sadece aylar veya haftalar meselesi.”

“Demek böyle diyorsun,” dedi Kovano. Ela’ya döndü. “Sen ne diyorsun?”

Quin neredeyse yüksek sesle inleyecekti. Ela annesinin yanlış söylediğini, biyolojik bir çözüm olmadığını söyleyecek, sonra da annem onun beni bu göreve göndererek öldürmek istediğini söyleyecek, tam da ailenin ihtiyacı olan şey, Ela ve annem açıkça savaşta. Sağ olasın insancıl Kovano Zeljezo.

Fakat Ela’nın yanıtı Quim’in korktuğu gibi değildi. "Artık neredeyse tasarlandı. Şimdiye kadar hiç denemediğimiz ve başarısız olmadığımız bir yaklaşım bu, artık yerli türlerin hayat çevrimini devam ettirecek her şeye sahip olan, fakat yeni türlere uyum sağlayıp onları yok edemeyen bir Descolada virüsü tasarımının eşiğindeyiz.”

“Bütün türe beyin ameliyatı yapmaktan bahsediyorsun,” dedi Quara acı bir ifadeyle, “Birisinin bizi canlı tutarken beynimizi çıkarmanın bir yolunu bulması hoşuna gider miydi?”

Elbette, Grego onun meydan okumasını kabul etti. “Bu virüsler bir şiir yazabildikleri, ya da bir teoremi anlayabildikleri zaman, onları neden hayatta tutmak zorunda olduğumuzla ilgili bu duygusal at pisliğini kabul edeceğim.”

"Fechai as bocas!" Kapatın çenenizi, diye kükredi Kovano. Hemen ikisi de sustular.

"Sayın Hanımefendi," dedi Kovano. "Belki de Tanrı ikinizi de susturmanın tek yolunun Lusitania'yı yok etmek olduğunu düşündüğü için böyle yapıyor."

Piskopos Peregrino boğazını temizledi.

"Belki de düşünmüyor," dedi Kovano. "Tanrı'nın güdüleri hakkında fikir yürütmek benden uzak olsun."

Piskopos güldü, bu da diğerlerinin gülmesine yol açtı. Gerilim kırılmıştı, bir okyanus dalgası gibi şu an için gitmişti, ama yine gelecekti.

"Demek anti-virüs hazır," diye Kovano Ela'ya sordu.

"Hayır, ya da evet, öyle, yerine koyma virüsü neredeyse tümüyle tasarlandı. Fakat hâlâ iki sorun var. Birincisi dağıtım. Bu yeni virüsün eskisine saldırması ve yerine geçmesinin bir yolunu bulmalıyız. Bu hâlâ epeyce uzak."

"Uzak demeyi mi kastediyorsun, yoksa bunu nasıl yapacağınıza dair en küçük bir fikriniz yok mu?" Kovano aptal değildi, belli ki daha önce de bilim adamlarıyla çalışmıştı.

"İkisinin arasında bir yerde," dedi Ela.

Annesi, görünür biçimde Ela'dan uzaklaşırken, iskemlesinde kımıldadı. Zavallı kız kardeşim Ela, diye düşündü Quim. Gelecek birkaç yıl boyunca konuşamayabilirsin.

"Ya diğer sorun?" diye sordu Kovano.

"Yerine geçme virüsünü tasarlamak bir şey, ama onu yeniden imal etmek başka bir şey."

"Bunlar sadece ayrıntılar," dedi annesi.

"Yanılıyorsun anne ve bunu biliyorsun. Olmasını istediğimiz yeni virüsün diyagramını çizebilirim. Fakat mutlak ısının on derece altında çalışırken bile Descolada virüsünü kesip yeterli doğrulukla yeniden birleştiremiyoruz. Ya dışarıda çok bıraktığımız için ölüyor, ya da normal ısıya döndüğü zaman hemen kendisini onarıyor, çünkü yeterince dışarıda tutmamış oluyoruz."

"Teknik sorunlar."

“Teknik sorunlar,” dedi Ela sertçe. “Tıpkı filotik bağlantı olmadan Ansible inşa etmek gibi.”
“Böylece vardığımız sonuç
“Hiçbir sonuca varmadık,” dedi Novinha.
“Biz vardık,” diye devam etti Kovano. “Xenobiyologlarimiz Descolada virüsünün zararsızlaştırma uygulanmasında birbirleriyle keskin bir anlaşmazlık içinde olduklarından, bu bizi diğer yaklaşıma getiriyor; Pequeninolari, başka insanları öldürmemek için kolonilerini sadece yerleşik olmayan dünyalara yollamaları ve zehirli ekolojilerini orada tesis etmeleri için ikna etmek.”
“Onları ikna etmek,” dedi Grego. “Sözlerini tutacakları hakkında onlara güvenebilirmişiz gibi.”
“Bugüne kadar, senden daha çok sözlerini tuttular,” dedi Kovano. “Bu nedenle ben senin yerinde olsam, törel açıdan o kadar üstün bir ton takınmazdım.”
Sonunda işler Quim’in konuşmasının kendisi için daha yararlı olacağını hissettiği bir noktaya gelmişti. “Bu tartışma tümüyle ilginç,” dedi. “Eğer itikatsizlere olan görevim, Pequeninolari insanlara zarar vermekten sakınmaya ikna etmek olursa ne kadar güzel olur. Fakat hepimiz görevimin bu hedefi başarmak için hiçbir şansı olmadığında fikir birliğine varsak bile, yine de gideceğim hatta görevimin işleri daha kötü hale getirmesi konusunda ciddi bir risk olduğuna karar versek de, gideceğim.”
“Planının böyle işbirlikçi olduğunu bilmek ne hoş,” dedi Kovano ekşi bir ifadeyle.
“Tanrı ve kilise ile işbirliği yapmayı planladım,” dedi Quim. “İtikatsızlara karşı olan görevim, insanlığı Descoladadan kurtarmak değil, ya da burada, Lusitania’da insanlar ve Pequeninolar arasında barışı korumak da değil. Benim itikatsizlere karşı olan görevim onları İsa'ya karşı olan inançlarına ve kiliseyle beraberliklerine geri getirmek. Onların ruhunu kurtaracağım.”
“Evet, elbette,” dedi Kovano. “Elbette gitmek istemenin sebebi bu.”

“Gitme nedenim ve görevimin başarılı olup olmadığı hakkındaki tek standardım da bu.”

Kovano çaresizce Piskopos Peregrino’ya baktı. “Peder Estevâo’nun yardımcı olacağını söylemiştin.”

“Onun Tanrı’ya ve kiliseye son derece bağlı olduğunu söylemiştim.”

“Bunu, biz daha fazla bilgi sahibi oluncaya kadar görevi için beklemeye onu ikna edeceğin anlamında almıştım.”

“Gerçekten onu ikna edebilirim ya da gitmesini yasaklayabilirim,” dedi Piskopos Peregrino.

“O zaman yap bunu,” dedi Novinha.

“Yapmayacağım,” dedi Piskopos.

“Bu koloninin iyiliğini düşündüğünü sanıyordum,” dedi Belediye Başkanı Kovano.

“Sorumluluğum altına verilmiş bütün Hıristiyanların iyiliğini istiyorum,” dedi Piskopos Peregrino. “Otuz yıl öncesine kadar, bu sadece Lusitania’daki insanlarla ilgilenmem anlamına geliyordu ama şimdi, gezegendeki Hıristiyan Pequeninolarin ruhsal iyiliğinden de eşit olarak sorumluyum. Peder Estevâo’yu tıpkı bir zamanlar Patrick adındaki misyonerin Eire adasına gönderildiği gibi gönderiyorum. O krallıkları ve ulusları değiştirerek olağandışı başarılı olmuştu. Ne yazık ki, İrlanda Kilisesi her zaman Papa’nın istediği gibi davranmıyor. İkisinin arasında büyük oranda ihtilâf var diyebiliriz. Görünüşte Paskalya gününün tarihi hakkında, ama kalbinde Papa’ya olan bağlılık konusu yatıyor. Bu iş ara sıra kan dökülmesine bile neden oldu. Fakat bir kez bile kimse Aziz Patrick’in Eire’ye hiç gitmemiş olmasının daha iyi olacağını düşünmedi. Kimse İrlandalIlar pagan olarak kalsaydı daha iyi olurdu demedi.”

Grego ayağa kalktı. “Filotu bulduk, parçalanamayan gerçek atomu. Işıktan daha hızlı mesajlar yolluyoruz ve yine de hâlâ Karanlık Çağlar'da yaşıyoruz.” Kapıya doğru yürüdü.

“Sana söylemeden o kapıdan çık,” dedi Belediye Başkanı Kovano “ve güneşi bir yıl görme.”

Grego kapıya yürüdü, fakat çıkmak yerine ona yaslandı ve alaycı bir ifadeyle gülümsedi. “Görüyorsun ya ne kadar itaatkârım.”

“Seni fazla tutmayacağım,” dedi Kovano. “Piskopos Peregrino ve Peder Estevâo kararlarını bizden bağımsız olarak verebileceklermiş gibi konuştular, ama elbette bunu yapamazlar. Eğer Peder Estevâo'nun domuzcuklara karşı görevinin yapılmaması gerektiğine karar verirsem, yapılmayacaktır. Hepimiz bu konuda açık olalım. Lusitania’nın iyiliği için gerekiyorsa Lusitania Piskoposu’nu tevkif etmekten çekinmem; ve şu misyoner rahibe gelince, sadece benim iznim olduğu zaman Pequeninolarin arasına gideceksin.”

Piskopos Peregrino buz gibi bir ifadeyle, “Tanrı’nın Lusitania’daki işlerine müdahele edeceğinden kuşkum yok,” dedi. “Bunu yaptığın için seni cehenneme yollayacağımdan kuşkun olmasın.” “Yapabileceğini biliyorum,” dedi Kovano. “Kiliseyle olan çatışması sonunda cehenneme gönderilen ilk politik lider ben olmayacağım. Neyse ki bu kez iş buna gelmeyecek. Hepinizi dinledim ve kararımı verdim. Yeni anti-virüs’ü beklemek çok riskli hatta anti-virüs’ün kesin olarak altı hafta içinde kullanılabilir şekilde hazırlanabileceğini bilsem de, bu göreve izin verirdim. Şu anda bu karmaşadan bir şeyler kurtarabilmenin tek yolu Peder Estevâo’nun görevi. Andrew bana Pequeninolarin bu adama büyük sevgi ve bağlılığı olduğunu söyledi, inançsızların bile. Eğer itikatsız Pequeninoları, din uğruna insanlığı yok etme planlarını terk etmeye ikna edebilirse, bu üzerimizdeki büyük yüklerden birini kaldırır.”

Quim ciddiyetle başını salladı. Belediye Başkanı Kovano çok bilge bir adamdı. Bugünlerde birbirleriyle mücadele etmeyecek olmaları iyiydi, hiç olmazsa şimdilik.

“Bu arada, Xenobiyologlarin anti-virüs üstündeki çalışmalarına mümkün olan bütün güçleriyle devam etmelerini bekliyorum. Virüs ortaya çıktığı zaman kullanıp kullanmayacağımıza karar vereceğiz.”

“Onu kullanacağız,” dedi Grego.

“Sadece ben öldüğüm zaman,” dedi Quara.

“Kendinle ilgili bir harekete girişmeden önce, daha çok bilgi edinmemizi beklemek konusunda gönüllü olmanı takdir ediyorum,” dedi Kovano. “Bu da bizi sana getiriyor, Grego Riberia. Andrew Wiggin ışıktan hızlı yolculuğa inanmak için bir neden olduğu hakkında bana güvence veriyor.”

Grego soğuk bir ifadeyle Ölülerin Sözcüsü’ne baktı. “Nerede fizik öğrendiniz, Bay Konuşkan?”

“Senden öğrenmeyi ümit ediyorum,” dedi Wiggin. “Sen kanıtımı dinleyinceye kadar, böyle bir hamle yapabilmeyi ümit etmek için bir neden olup olmayacağını da pek bilmiyorum.”

Andrew’in tartışmayı Grego’nun seçtiği yoldan ne kadar kolaylıkla çevirdiğini görünce, Quim gülümsedi. Grego aptal değildi. Kullanıldığını biliyordu. Fakat Wiggin ona sıkıntısını gösterecek alan bırakmamıştı. Ölülerin Sözcüsü’nün en sinirlendirici ustalıklarından biri de buydu.

“Eğer Ansible hızlarla dünyalar arasında yolculuk yapmanın bir yolu varsa,” dedi Kovano, “Lusitania’daki bütün insanları başka bir dünyaya nakletmek için sadece bir gemiye ihtiyacımız olur. Bu uzak bir şans -”

“Aptalca bir rüya,” dedi Grego.

“Ama bunu izleyeceğiz, bunu inceleyeceğiz, değil mi?” dedi Kovano. “Ya da kendimizi dökümhanede çalışırken buluruz.”

“Ellerimle çalışmaktan korkmuyorum,” dedi Grego. “Aklımı hizmetine vermem için beni korkutamazsın.”

“Azarlanmaya katlanıyorum,” dedi Kovano. “İstediğim senin işbirliğin, Grego. Fakat eğer bunu elde edemezsem. O zaman itaat etmenle yetineceğim.”

Quara’nın kendisini dışarıda bırakılmış gibi hissettiği belliydi. Bir dakika önce Grego’nun yaptığı gibi yerinden kalktı. “Pekâlâ, sizler oturup kendileriyle iletişim kurmayı bile düşünmeden akıllı bir türü yok etmeyi tasarlayın. Sanırım hepiniz toplu cinayetlerinizle mutlu olursunuz.” Sonra, Grego gibi, gitmeye davrandı. “Quara,” dedi Kovano.

Kız bekledi.

“Descoladayla konuşma yolunu inceleyeceksin. Bakalım bu virüslerle iletişim kurabilecek misin?”

“Bana bir kemik atıldığı zaman bunu anlarım,” dedi Quara. “Ya size kendilerini öldürmememiz için bize yalvardıklarını söylersem? Nasıl olsa bana inanmayacaksınız.”

“Tam tersine. Ne kadar boşboğaz da olsan, senin dürüst bir kız olduğunu biliyorum,” dedi Kovano. “Fakat senin Descolada’nın moleküler dilini anlamanı istemenin başka bir nedeni var. Bak, Andrew Wiggin daha önce hiç aklıma gelmeyen bir olasılıktan bahsetti. Pequeninolarin akıllı türe dönüşmesinin Descolada virüsünün bu gezegeni silip süpürmesiyle aynı tarihe rastladığını hepimiz biliyoruz, ama ya neden ve sonucu yanlış anlıyorsak?” Novinha dudaklarında acı ve yarım bir gülümsemeyle Andrew’e döndü. “Descoladaya Pequeninolarin mı neden olduğunu düşünüyorsun?”

“Hayır,” dedi Andrew. “Fakat ya Pequeninolar Descolada ise?”

Quara’nın soluğu kesildi.

Grego güldü. “Akıllı fikirlerle dolusun, değil mi, Wiggin?”

“Anlamıyorum,” dedi Quim.

“Sadece merak ettim,” dedi Andrew. “Quara Descolada’nın zekâ taşıyabilecek kadar karmaşık olduğunu söylüyor. Ya Descolada virüsü karakterini ifade etmek için Pequeninolarin vücudunu kullanıyorsa? Ya Pequeninolarin zekâsı tamamen vücutlarının içindeki virüsten geliyorsa?”

Xenolog Quanda ilk kez konuştu. “Fizikte olduğunuz kadar, Xenolojide de cahilsiniz, Bay Wiggin.”

“Oh, daha da fazla,” dedi Wiggin. “Fakat hiçbir zaman ölmekte olan bir Pequenino üçüncü hayata geçerken, anıların ve zekânın nasıl muhafaza edildiğini açıklayacak başka bir yol düşünemediğimden, aklıma geldi. Aslında ağaçlar içlerinde bir beyin bulundurmuyorlar. Fakat eğer irade ve anılar öncelikle Descolada tarafından taşınıyorsa, beyin ölümü, kişiliğin babaağaca taşınmasında neredeyse anlamsız oluyor.”

“Bunun gerçek olması için bir şans olsa bile,” dedi Quanda, “bulabilmek için yapılmış doğru dürüst bir deneyimiz bile

yok." Andrew Wiggin üzüntüyle başını salladı. "Biliyorum. Aklıma bir tane bile gelmiyor. Keşke yapsaydınız."

Kovano tekrar araya girdi. "Quanda, bunu araştırmana ihtiyacımız var. Eğer buna inanmazsan, güzel, yanlış olduğunu kanıtlayacak bir yol bulur ve işini bitirmiş olursun." Kovano ayağa kalkarak hepsine hitap etti. "Hepiniz sizden ne istediğimi anladınız mı? İnsanlığın şimdiye kadar karşılaştığı en törel seçimlerden biriyle karşı karşıyayız. Soykırım yapma, ya da eğer hiçbir şey yapmazsak, yapılmasına izin verme riskini taşıyoruz. Bilinen veya varlığından kuşkulanılan her akıllı tür ciddî bir riskin gölgesinde yaşıyor ve o da burada, bizimle ve sadece bizimle, neredeyse bütün kararların verileceği yerde. Böyle bir şeyin oldukça uzak benzeri son kez olduğunda, insan atalarımız, kendilerini kurtardıklarını varsayarak soykırım yapmayı yeğlediler. Hepinizden, ne kadar imkânsız olursa olsun bize bir ümit ışığı verecek, bize kararlarımızı yönlendirecek minicik bir ışık sağlayacak her yolun peşine düşmemize yardımcı olmanızı istiyorum. Yardım edecek misiniz?"

Grego, Quara ve Quanda bile, isteksizce de olsa, başlarıyla onayladılar. Sonunda, şu an için Kovano odadaki bütün bencil ve kavgacı insanları, işbirliği yapan bir topluma çevirmeyi başarmıştı. Odanın dışında bunun ne kadar devam edeceği ayrı bir konuydu. Quim işbirliği ruhunun herhâlde bir sonraki krize kadar süreceğine karar verdi ve belki bu da yeterince uzundu.

Geriye sadece bir tek çatışma kalmıştı. Toplantı bitip herkes veda etmeye veya teke tek görüşmelere başladığı zaman annesi Quim'e doğru geldi ve öfkeyle gözlerine baktı.

"Gitme."

Quim gözlerini kapadı. Böyle insafsızca bir söze verecek bir cevap yoktu.

"Beni seviyorsan," dedi Novinha.

Quim Yeni Ahit'teki öyküyü hatırladı; İsa'nın annesi ve kardeşleri onu ziyarete etmiş ve onları kabul etmek için taraftarlarına ders vermeyi kesmesini istemişlerdi.

“Bunlar benim annem ve kardeşlerim,” diye mırıldandı Quim.

Annesi imayı anlamış olmalıydı, çünkü gözlerini açtığı zaman, Novinha gitmişti.

Bir saat geçmeden, koloninin kıymetli kamyonlarından birini kullanarak, Quim de gitmişti. Çok az malzemeye ihtiyacı vardı ve normal bir yolculuğa yürüyerek giderdi. Fakat gitmek zorunda olduğu orman çok uzaktaydı, araba olmadan oraya ulaşması haftalarını alırdı; ayrıca yeterli yiyecek de taşıyamazdı. Bu hâlâ düşman bir çevreydi, insanların yiyebileceği hiçbir şey büyümüyordu; yetişse bile, Quim’in yine de Descolada önleyicileri içeren yiyeceklere ihtiyacı vardı. Onlar olmazsa, açlıktan ölmeden önce Descolada’dan ölürdü.

Milagre şehri arkasında küçülürken ve önündeki yeknesak açık çayırlıkta gitgide daha derinlere dalarken, Quim -Peder Estevâo- itikatsızların önderinin Warmaker adını kazanmış bir babaağaç olduğunu ve Warmaker’in, Pequeninolarin son ümidinin, Kutsal Ruh’un -Descolada virüsü- Lusitania’daki bütün insan hayatını yok etmesi gerektiğini söylemesiyle tanındığını bilse, Belediye Başkanı Kovano’nun kararının ne olacağını merak etti.

Bunun önemi yoktu. Tanrı Quim’i İsa’nın İncil'ini her ulusa, soya, dile ve halka telkin etmesi için çağırmıştı, hatta en kavgacı, kana susamış, nefret dolu insanlara bile tanrının sevgisiyle dokunulabilir ve Hıristiyanlığa döndürülebilirdi. Tarihte birçok kez olmuştu. Şimdi neden olmasın.

Oh Baba, bu dünyada müthiş işler yap. Çocuklarının hiçbirisinin bizim kadar mucizelere ihtiyacı yok.

* * *

Novinha Ender'le konuşmuyordu ve o da kaygılıydı. Bu alınganlık nedeniyle değildi, Novinha’nın alıngan olduğunu hiç görmemişti. Ender'e, kadının sessizliği onu cezalandırmak için

değil, daha çok cezalandırmamak içinmiş gibi geliyordu; yani Novinha konuşmuyordu, çünkü konuşursa, sözleri affedilmeyecek kadar zalim olacaktı.

Bu nedenle önceleri onunla konuşmayı denemedi. Evde bir gölge gibi dolaşmasına, gözlerine bakmadan yanından geçip gitmesine izin verdi; yoluna çıkmamaya çalıştı ve o uyumadan önce yatmadı.

Quim'di, elbette. Onun itikatsızlara karşı görevi. Kadının neden korktuğunu anlamak kolaydı, Quim'in yolculuğunun tehlikesiz olmadığını bildiğinden, Ender de aynı korkuları paylaşmıyor değildi. Novinha mantıksız davranıyordu. Ender Quim'i nasıl durdurabilirdi? Novinha'nın çocukları arasında, Quim, Ender'in neredeyse üstünde hiç etkisi olmayanlarından biriydi; birkaç yıl önce bir uzlaşmaya varmışlardı, ama bu, Ender'in diğer çocuklarla kurduğu babalık ilişkisi gibi değil, eşit taraflar arasında bir barış anlaşması olmuştu. Eğer Novinha Quim'i görevinden vazgeçmeye ikna edemediyse, Ender daha fazlasını nasıl başarabilirdi?

Novinha, belki içinde bunu biliyordu. Fakat tıpkı diğer insanlar gibi her zaman aklıyla davranmıyordu. Sevdiklerinden yeteri kadarını kaybetmişti; bir tanesinin daha elinden kaydığını hissedince, yanıtı mantıklı değil, içgüdüsel olmuştu. Ender onun hayatına bir iyileştirici, bir koruyucu olarak girmişti. Onu korkudan korumak Ender'in göreviydi, ama kadın şimdi korkuyordu ve kendisini yanılttığı için Ender'e kızgındı.

Ancak, iki günlük sessizlik Ender'e yetmişti. Bu günlerde Novinha'yla arasında bir engel olması iyi değildi. Ender -ve Novinha- Valentine'in gelişinin onlar için zor olacağını biliyorlardı. Ender'in Valentine ile bir sürü eski iletişim alışkanlığı, bir sürü bağlantısı, ruhuna uzanan birçok uzantısı vardı, yani Ender için, birlikte geçirdikleri yıllar -milenyumlar- boyunca olduğu kişiliğe dönmemek oldukça zordu. Birlikte, sanki aynı gözle bakıyorlarmış gibi üç bin yıllık bir tarih yaşamışlardı. Novinha'yla sadece otuz yıl beraber olmuştu. Aslında öznel zaman olarak bu Valentine ile birlikte

geçirdiği zamandan daha uzundu, ama Valentine'in erkek kardeşi ve onun Demosthenes'inin Sözcüsü olarak eski rolüne kaymak kolaydı.

Ender, Valentine geldiği zaman, Novinha'nın kıskanmasını beklemişti ve buna hazırdı. Valentine'i ilk günlerde sadece birkaç kez birlikte olabilecekleri konusunda uyarmıştı. Valentine de bunu anlamıştı, Jakt da bazı kaygılar taşıyordu ve her ikisinin de eşlerinin güvenine ihtiyacı vardı. Jakt ve Novinha'nın iki kardeş arasındaki bağları kıskanmaları oldukça saçmaydı. Ender ve Valentine'in ilişkilerinde cinsellikle ilgili en küçük bir belirti olmamıştı -onları tanıyan herkes böyle bir fikre gülerdi- ama Novinha ve Jakt'ın kaygılandıkları cinsel sadakatsizlik değildi. Paylaştıkları duygusal bağ da değildi, Novinha'nın Ender'in ona olan sevgisinden ve bağlılığından kuşku duyması için bir neden yoktu, Jakt da Valentine'in tutku ve güven açısından ona verdiklerinden fazlasını isteyemezdi.

Bu, bunların hepsinden daha güçlü bir şeydi. Bu, bunca yıldan sonra, şimdi bile, ne yapmak istediklerini birbirlerine izah bile etmeden tek bir insanmış gibi hareket edebilmeleriydi. Jakt bunu görmüştü ve onu daha önceden hiç tanımayan Ender için bile adamın çok rahatsız olduğu açıkça ortadaydı. Sanki karısıyla erkek kardeşini yan yana görünce; işte yakınlık bu, işte iki insanın tek bir insan gibi bütünleşmeleri bu, diye düşünmüştü. Jakt kendisiyle karısının, bir karı-kocanın olabileceği kadar yakın olduklarını düşünmüştü, belki de öyleydiler, ama şimdi iki insanın bundan daha da yakın olabileceği, bir anlamda aynı insan olabileceği gerçeğiyle yüzleşmek zorundaydı.

Ender, Jakt'ta bunu görebiliyordu ve Valentine'in ona nasıl güven verdiğini, kendisini Ender'den uzak tutarak kocasının tedricen, küçük dozlar halinde, aralarındaki bağa alışmasını nasıl sağladığını takdirle izliyordu.

Ender'in tahmin edemediği şey, Novinha'nın vereceği tepkiydi. Kadını önce çocuklarının annesi olarak tanımıştı; sadece, onlara karşı duyduğu ateşli, mantıksız sadakatini

tanımıştı. Eğer kadın tehdit edildiğini hissederse, çocuklarına karşı olduğu gibi, tahakküm edici ve yönetici olacağını düşünmüştü. Onun kendisinden böyle uzaklaşma tarzına hazırlıklı değildi. Quim'in görevi nedeniyle meydana gelen bu sessizlik uygulamasından önce de Novinha ondan uzaktı. Aslında, şimdi geriye bakarak düşündüğünde, bunun zaten Valentine'in gelişinden bile önce başlamış olduğunu fark ediyordu. Bu sanki Novinha'nın, daha rakibi orada olmadan, rakibine teslim olması gibiydi.

Bu mantıklıydı, elbette Ender bunun geldiğini görmeliydi. Novinha hayatındaki bir sürü güçlü insanı kaybetmişti, güvendiği çok fazla insanı. Ebeveynlerini. Pipo'yu. Libo'yu. Hatta Miro'yu. Kendisine ihtiyaçları olduğunu düşündüğü çocuklarına karşı koruyucu ve tahakküm edici olabilirdi, ama kendisinin ihtiyaç duyduğu insanlara karşı tam tersini yapıyordu. Eğer onların kendisinden alınacağından korkarsa, onlardan geri çekiliyordu; onlara ihtiyaç duymayı kesiyordu.

"Onlara" değil. Ona. Ender'e. Novinha ona ihtiyaç duymayı kesiyordu. Eğer Novinha bunu devam ettirirse, bu sessizlik aralarında öyle derin bir uçurum açacaktı ki, evlilikleri bir daha asla onarılamayacaktı.

Eğer bu olursa, Ender ne yapacağını bilmiyordu. Evliliğinin tehdit altında olacağını hiç düşünmemişti. Bu işe hafiften alarak girmemişti; Novinha'yla evli olarak ölmeyi düşünmüştü ve birlikte oldukları bunca yıl, birbirlerine karşı kesin güvenleri nedeniyle mutlulukla dolu geçmişti ve şimdi Novinha ona olan güvenini kaybetmişti, ama bu doğru değildi. Ender hâlâ onun kocasıydı ve hiçbir erkeğin, Novinha'nın hayatındaki hiç kimsenin asla olmadığı kadar ona sadıktı. Saçma bir yanlış anlama yüzünden onu kaybetmeyi hak etmemişti ve işleri Novinha'nın, ne kadar bilinçsizce de olsa, kararlı göründüğü gibi gitmeye ve kendi haline bırakırsa, kadın başka birine asla güvenemeyeceğine dair kesin bir fikre kapılabilirdi. Bu trajik olurdu, çünkü yanlıştı.

Bu nedenle, Ela istemeyerek bunu başlattığı zaman, Ender bir şekilde Novinha'yla yüzleşmeyi planlıyordu.

“Andrew.”

Ela kapının eşiğinde duruyordu. Eğer dışarıda el çırpıp içeri girmek istediğini belirtmiş de olsa Ender onu duymamıştı, ama zaten annesinin evine girmek için el çırpmasına da gerek yoktu.

“Novinha odamızda,” dedi Ender.

“Ben seninle konuşmaya geldim,” dedi Ela.

“Üzgünüm, harçlığın için öndelik alamazsın.”

Ela gelip onun yanına otururken güldü, ama gülüşü kısa sürede soldu. Kaygılıydı.

“Quara,” dedi.

Ender içini çekti ve gülümsedi. Quara terslik için doğmuştu ve hayatındaki hiçbir şey onu uysal biri yapamazdı. Yine de, Ela onunla herkesten daha iyi geçinmeyi başarıyordu.

“Bu sadece normal değil,” dedi Ela, “Aslında her zamankinden daha uysal. Bir tartışma bile yok.”

“Tehlikeli bir işaret mi?”

“Descoladayla iletişim kurmak istediğini biliyorsun.”

“Moleküler dil.”

“Şey, yapmakta olduğu şey tehlikeli ve başarılı olsa da iletişim kuramayacak. ***Özellikle*** başarılı olursa, çünkü o zaman belki de hepimiz ölmüş olacağız.”

“Ne yapıyor?”

“Benim dosyalarımı okuyordu, bu zaten zor değil, çünkü ona Xenobiyolog bir arkadaşımdan engellemeye ihtiyacım olduğunu düşünmemiştim. Bitkilere aşılamaya çalıştığım önleyicileri hazırlıyordu çünkü tam olarak nasıl yapılacağını açıklamıştım. Ancak bunları bir şeye aşılamak yerine, doğruca Descoladaya veriyor.”

“Veriyor demekle neyi kastediyorsun?”

“Bunlar Quara’mn mesajları. Onların o değerli minik mesaj taşıyıcılarına gönderdiği şey bu. Şimdi, bu taşıyıcıların bir dil olup olmadıkları böyle deney-dışı bir şeyle kanıtlanacak, ama akıllı olsun veya olmasın, Descolada’nın lânet bir uyum sağlayıcı olduğunu biliyoruz ve belki de Quara onlara

kendilerini engelleyen en iyi stratejilerimizi vererek yardım ediyor olabilir."

"İhanet."

"Doğru. Askeri sırlarımızı düşmana gönderiyor."

"Onunla bu konuda konuştun mu?"

"Sta brincando. Claro que falei. Ela quase me matou." Şaka yapıyorsun, elbette onunla konuştum. Az daha beni öldürüyordu. "Bir virüsü eğitmeyi başardı mı?"

"Bunu bile denemiyor. Bu sanki pencereye koşup 'Sizi öldürmeye geliyorlar!' diye haykırmak gibi. Bilim yapmıyor. Türlerarası politika yapıyor, ancak diğer tarafın bir politikası olup olmadığını bilmiyoruz, sadece tüm bildiğimiz onun da yardımıyla bizi tahminimizden daha çabuk öldürebilecekleri."

"Kutsal Anamız," diye mırıldandı Ender. "Bu çok tehlikeli. Ortalıkta böyle bir şeyle oynayamaz."

"Çok geç bile olabilir, bir hasar vermiş olup olmadığını bilmiyorum."

"O zaman onu durdurmamız gerek."

"Nasıl, kolunu kırarak mı?"

"Onunla konuşacağım, fakat mantıklı bir şekilde dinlemeyecek kadar çok yaşlı ya da çok genç. Korkarım bu iş Belediye Başkanı'nda bitecek, bizde değil."

Novinha konuşuncaya kadar, Ender karısının odaya girmiş olduğunu fark etmemişti. "Başka bir ifadeyle hapiste," dedi. "Kızımın hapise atılmasını planlıyorsun. Bana ne zaman haber verecektin?"

"Hapis aklıma bile gelmemişti," dedi Ender. "Onun bilgisayar erişiminin kesilmesini -"

"Bu Belediye Başkanı'nın işi değil," dedi Novinha. "Benim işim. Neden bana gelmedin Elanora? Neden ona gittin?"

Ela, annesine metanetle bakarak oturdu. Bu onun annesiyle yaptıkları tartışmaları pasif direnmeyle karşılama yoluydu.

"Quara kontroldan çıktı, Novinha," dedi Ender. "Sırları baba- ağaçlara söylemesi yeterince kötüydü. Bunları Descoladaya söylemesi ise çılgınca."

"Es psicologista, agora?" Şimdi de psikolog mu oldun?

“Onu kilit altına almayı planlamıyorum.”

“Çocuklarımla ilgili olarak,” dedi Novinha. “Hiçbir şey planlamıyorsun.”

“Doğru,” dedi Ender. *“Çocuklarla* ilgili hiçbir şey yapmayı planlamıyorum. Ancak, bu gezegendeki her insanı, belki de her yerdeki tüm insanların hayatta kalmasını düşüncesizce tehlikeye atan yetişkin bir Milagre vatandaşı hakkında bir şeyler yapılması konusunda sorumluluğum var.”

“Bu soylu sorumluluğu nereden aldın, Andrew. Tanrı aşağıya, dağa inip taştan tabletlere yazılı halde sana insanları yönetme yetkisi mi verdi?”

“Güzel,” dedi Ender. “Sen ne öneriyorsun?”

“Seni ilgilendirmeyen bir işten uzak durmanı öneriyorum ve açıkçası, Andrew, bu neredeyse her şeyi kapsıyor. Bir Xenobiyolog değilsin. Bir fizikçi değilsin. Bir Xenolog değilsin. Aslında, sen hiçbir şey değilsin, sen sadece başka insanların hayatına burnunu sokan bir profesyonelsin.”

Ela soluğunu tuttu. “Anne!”

“Her yerde sana güç veren şey, kulağındaki o lânet mücevher. O kadın sana sırlar fısıldıyor, geceleri karınla yatakta olduğun zaman bile seninle konuşuyor ve o ne zaman bir şey isterse, işinin olmadığı toplantılara bile katılarak onun söylemeni istediği şeyleri söylüyorsun. Quara’nın ihanet ettiğini söyledin, bana kalırsa aşırı gelişmiş bir yazılım parçası yüzünden gerçek insanlara ihanet eden sensin.”

“Novinha,” dedi Ender. Bunun kadını yatıştırmak için bir girişim olması gerekiyordu.

Fakat Novinha bir diyaloga girmek niyetinde değildi. “Sakın benimle uzlaşmaya kalkışma, Andrew. Bunca yıl boyunca beni sevdiğini sanmıştım."

“Seviyorum.”

“Senin gerçekten hayatımızın bir parçası olduğunu sanmıştım -”

“Öyleyim.”

“Bunun gerçek olduğunu sanmıştım -”

“Öyle.”

“Ama sen Piskopos Peregrino’nun başından beri bize söylediği gibisin. Bir dalavereci. Bir kontrol. Kardeşin bir zamanlar bütün insanlığı yönetmişti, ne öykü değil mi? Ama sen o kadar haris değilsin, küçük bir gezegenle yetinebilirsin.”

“Tanrı aşkına, anne, aklını mı kaçırdın? Bu adamı tanımıyor musun?”

“Tanıdığımı sanmıştım!” Novinha artık ağlıyordu. “Ama beni seven birisi oğlumun o katil küçük domuzlara gitmesine izin vermezdi -”

“O Quim’i durduramazdı, anne! Kimse durduramazdı!”

“Denemedi bile. Onayladı!”

“Evet,” dedi Ender. “Oğlunun soylu ve cesur davrandığına inanıyordum ve bunu onayladım. Tehlikenin büyük olmamasına rağmen gerçek olduğunu biliyordu ve yine de gitmeyi tercih etti ve bunu onayladım. Sen de kesinlikle böyle yapardın. Quim yetişkin bir adam, iyi bir adam, belki de büyük bir adam. Senin korumana ihtiyacı yok ve bunu istemiyor. Hayatının işine karar vermiş ve onu yapıyor. Bu nedenle ona saygı duyuyorum, sen de duymalısın. Ne hakla aramızdan birinin onun yolunda durmasını düşünürsün?”

Novinha hiç olmazsa bir an için sessizdi. Ender’in sözlerini mi tartıyordu? Onu anlamış mıydı? Sessizlik boyunca Ender hâlâ aynı ümidi taşıyordu.

Sonra sessizlik sona erdi. “Eğer bir daha çocuklarımın hayatına burnunu sokarsan, seninle işim biter,” dedi Novinha. “Ve eğer Quim’e bir şey olursa -herhangi bir şey- ölünceye kadar senden nefret edeceğim ve o günün çabuk gelmesi için dua edeceğim. Her şeyi bilmiyorsun, seni piç kurusu, biliyormuş gibi davranmayı kesmenin zamanı geldi.”

Kapıya doğru sendeledi, sonra gösterişli bir çıkışın daha iyi olacağını düşündü, Ela’ya döndü ve şaşılacak bir soğukkanlılıkla konuştu. “Elanora, Quara’nın Descoladaya yardım edeceği kayıt ve aygıtlara erişimini engellemek için hemen önlem alacağım ve gelecekte, canım, eğer laboratuar konularını başkasıyla, ***özellikle*** bu adamla, konuştuğunu

duyarsam, hayatın boyunca seni lâboratuardan men ederim. Anladın mı?"

Ela yine sessiz kalarak ona cevap verdi.

"Ah," dedi Novinha. "Çocuğumu düşündüğümden fazla benden çaldığını görüyorum."

Sonra, gitti.

Ender ve Ela sersemlemiş bir halde sessizce oturdular. Sonunda Ela ayağa kalktı, ama bir adım bile atmadı.

"Aslında gidip bir şeyler yapmam gerek," dedi Ela, "fakat yapamam, çünkü hayatımın bir aptallık olduğunu düşünüyorum."

"Belki annene gidip kendisine hâlâ onun yanında olduğunu göstermelisin."

"Ama gitmiyorum," dedi Ela. "Aslında, belki de Belediye Başkanı Zeljezo'ya gidip annemi baş Xenobiyolog olmaktan çıkarmasını istemeliyim, çünkü açıkça aklını kaybetmiş."

"Hayır, kaybetmedi," dedi Ender. "Eğer böyle bir şey yaparsan, bu onu öldürür."

"Annem mi? O ölmeyecek kadar çetindir."

"Hayır," dedi Ender. "Şu anda o kadar kırılgan ki, bir darbe onu öldürebilir. Vücudunu değil. Güvenini, umudunu. Ona kendisiyle beraber olmadığını gösterir bir neden verme, ne olursa olsun."

Ela ona öfkeyle baktı. "Bu karar verdiğin bir şey mi, yoksa doğal olarak içinden mi geliyor?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Annem demin seni öfkeden çılgına çevirmesi veya incitmesi -ya da bir şey yapması- gereken şeyler söyledi ve sen orada oturmuş ona yardım etmenin yolunu arıyorsun. Birine vurmak ihtiyacını hiç hissetmez misin? Demek istediğim, hiç soğukkanlılığını kaybetmez misin?"

"Ela, birkaç kişiyi yanlışlıkla ellerinle öldürdükten sonra, ya kendini kontrol etmeyi, ya da insanlığını kaybetmeyi öğrenmen gerekiyor."

"Bunu yaptın mı?"

Ender, "Evet," dedi. Biran için kızın sarsıldığını düşündü. "Sence bunu yine yapabilir misin?"

"Belki."

"Güzel, belki cehennem boşaldığı zaman işe yarar."

Kız sonra güldü. Bu bir şakaydı. Ender rahatlamıştı, kızla birlikte o bile hafifçe güldü.

"Anneme gideceğim," dedi Ela, "ama bana öyle yapmamı söylediğin için değil, hatta söylediğin nedenlerden de değil."

"Güzel, sadece git."

"Neden onun yanında olacağımı merak etmiyor musun?"

"Nedenini zaten biliyorum."

"Elbette. O yanılıyordu, değil mi? Sen gerçekten her şeyi biliyorsun, değil mi?"

"Annene gidiyorsun, çünkü şu anda kendine yapabileceğin en acı verici şey bu."

"Bunu iğrenç bir şeymiş gibi söyledin."

"Bu yapabileceğin en acı verici güzel şey. Çevredeki en tatsız iş. Katlanılabilecek en büyük sıkıntı."

"Azap çeken Ela, öyle mi? Ölümümü konuştuğun zaman bunu mu söyleyeceksin?"

"Eğer senin ölümünü konuşacak olursam. Bunu önceden kaydetmem gerek, çünkü senden çok önce ölmeye niyetliyim."

"O zaman Lusitania'yı terk etmiyorsun?"

"Elbette hayır."

"Annem seni kapı dışarı etse de mi?"

"Edemez. Boşanmak için bir nedeni yok ve Piskopos Peregrino ikimizi de cinsel ihmal temel alınan bir boşanma talebine gülecek kadar iyi tanır."

"Ne demek istediğimi biliyorsun."

"Uzun bir süre için buradayım," dedi Ender. "Artık zaman gecikmesiyle kazanılan sahte ölümsüzlük yok. Uzayda dolanıp durmaktan bıktım. Bir daha Lusitania'nın yüzeyini terk etmeyeceğim."

"Seni öldürse de mi? Filo gelse de mi?"

"Eğer herkes terk edebilirse, o zaman ben de terk ederim," dedi Ender. "Ama ışıkları söndüren ve kapıları kilitleyen ben

olacağım."

Kız ona koştu, yanaklarından öperek bir an için onu kucakladı, sonra kapıdan çıktı ve Ender, bir kez daha, yalnızdı.

Novinha hakkında yanılmışım, diye düşündü. Kıskandığı Valentine değildi, Jane idi. Bütün bu yıllar boyunca beni Jane ile sessizce konuşurken gördü, her zaman, asla işitemediği şeyler söylediğimi, söyleyemediği şeyleri dinlediğimi. Bana karşı olan güvenini kaybettim ve onu kaybetmekte olduğumun farkına bile varmadım.

Şimdi bile, düşüncelerini sessizce seslendiriyor olmalıydı. Farkında bile olmadığı çok derin bir alışkanlık nedeniyle Jane ile konuşuyor olmalıydı. Çünkü Jane ona cevap verdi.

"Seni uyarmıştım," dedi.

"Sanırım uyarmıştın," diye Ender sessizce yanıtladı.

"İnsanları anladığımı hiç sanmazdım"

Sanırım öğreniyorsun.

"Haklı, biliyorsun. Sen benim kuklamsın. Her zaman seni idare ediyorum. Yıllardır kendine ait bir fikrin olmadı."

"Kapat çeneni," diye fısıldadı Ender. "Hiç havamda değilim."

"Ender," dedi Jane, "eğer Novinha'yı kazanmana yardımcı olacaksa, mücevheri kulağından çıkar. Ben aldırmam."

"Ben aldırırım," dedi Ender.

"Yalan söylüyordum, ben de aldırırım," dedi Jane. "Ama onu elinde tutabilmek için yapmak zorundaysan, yap bunu."

"Teşekkür ederim," dedi Ender. "Zaten açıkça kaybetmiş olduğum birini elimde tutabilmek için ıstırap çekmeyi tercih ederim."

"Quim döndüğü zaman, her şey düzelecek."

Doğru, diye düşündü Ender. Doğru.

Lütfen, Tanrım, Peder Estevâo'ya dikkat et.

* * *

Peder Estevâo'nun geldiğini biliyorlardı. Pequeninolar her zaman bilirlerdi. Babaağaçlar birbirine her şeyi söylerdi. Sır denen bir şey yoktu. Böyle olmasını istediklerinden değil. Sır saklamak veya yalan söylemek isteyen bir babaağaç olabilirdi, ama kesinlikle kendi başlarına olamazlardı. Asla bireysel deneyimleri olmamıştı. Bu nedenle eğer bir babaağaç bir şey saklamak istese, yakınında aynı şeyi hissetmeyen bir başkası olacaktı. Ormanlar her zaman birlik içinde hareket ederdi, ama yine de bireylerden yapılmışlardı, bu nedenle, kaç tane babağacın bunu istediğine bağlı olmayarak, öyküler bir ormandan diğerine geçerdi.

Quim'in koruması buydu, biliyordu. Warmaker kana susamış bir orospu çocuğu -gerçi bu sıfatın Pequeninolar için anlamsız olduğunu biliyorduda olsa, kendi ormanındaki kardeşlerini kendi isteğine göre hareket etmeye ikna edemeden Peder Estevâo'ya bir şey yapamazdı ve bunu yaparsa ormanındaki babaağaçlar bilirdi ve anlatırdı. Tanıklık ederdi. Eğer Warmaker otuz yıl önce Andrew Wiggin, Human'ı üçüncü hayata yolladığı zaman bütün babaağaçların birlikte ettikleri yemini bozacak olursa, bu gizli olamazdı ve Warmaker yemin bozucu olarak bilinirdi. Bu çok utanılacak bir şeydi. Hangi kadın erkek kardeşlerinin ona bir anne taşımasına izin verirdi? Yaşadığı sürece hiç çocuğu olur muydu?

Quim güvendeydi. Onu dinlemeyebilirlerdi, ama ona zarar vermezlerdi.

Ancak, Warmaker'in ormanına vardığı zaman, onu dinlemekle vakit kaybetmediler. Erkek kardeşler onu yakaladılar, yere attılar ve onu Warmaker'e doğru sürüklediler.

"Bu gereksizdi," dedi Quim. "Nasıl olsa buraya geliyordum."

Erkek kardeşlerden biri sopalarla ağaca vuruyordu. Quim, değişen müziği, Warmaker içindeki boşlukları açarken sesi sözcüklere dönüştürmesini dinledi.

"Buraya geldin, çünkü ben emrettim."

"Sen emrettin, ben geldim. Eğer buraya gelmeme neden olduğunu düşünmek istiyorsan, öyle olsun. Fakat ben ancak Tanrı'nın emirlerine uyarım."

“Tanrı’nın emrini işitmek için buradasın,” dedi Warmaker.

“Tanrı'nın emrini söylemek için buradayım,” dedi Quim. “Descolada, Pequeninolarin değerli çocukları olması için Tanrı tarafından yaratılan bir virüstür. Fakat Kutsal Ruh’un yeniden doğuşu yoktur. Kutsal Ruh süreklidir, bu nedenle kalplerimizde yaşayabilir.”

“Descolada kalplerimizde yaşar ve bize hayat verir. Senin kalbinde yaşadığı zaman, sana ne verir?”

“Tek Tanrı. Tek inanç. Tek vaftiz. Tanrı insanlara bir şey öğütlerken, Pequeninolara başka şey öğütlemez.”

“Biz ‘küçükler’ değiliz. Kimin müthiş, kimin küçük olduğunu göreceksin.”

Onu sırtı Warmaker’in gövdesine bastıracak şekilde zorla ayakta tuttular. Quim arkasındaki gövdenin yarıldığını hissetti. Onu içeri ittiler. Bir sürü küçük el. Üstüne soluyan bir sürü burun. Yıllar boyunca, düşmana ait olan böyle eller, böyle yüzler düşünmemişti ve şimdi bile, Quim onları kendi düşmanı olarak düşünmediğini fark ederek ferahladı. Bunlar Tanrı’nın düşmanlarıydı ve onlara acıdı. Katil ağacın karnının içine itildiği zaman bile içinde en küçük bir korku veya nefret hissi olmaması onun için büyük bir keşifti.

Gerçekten ölümden korkmuyorum. Bunu hiç bilmedim.

Erkek kardeşler hâlâ ağacın dışına çubuklarla vuruyorlardı. Warmaker, sesi Baba Dili’nin sözcüklerine göre biçimlendirdi, ama şimdi Quim sesin içindeydi, sözcüklerin içindeydi.

“Yemini bozacağımı düşünüyorsun,” dedi Warmaker.

“Aklımdan geçti,” dedi Quim. Şimdi ağacın içinde tamamen sıkışmıştı. Gerçi ağaç hâlâ tepeden tırnağa önünde aralıktı. Görebiliyordu, kolaylıkla nefes alabiliyordu, tutsaklığı klostrofobik bile değildi. Fakat ağaç çevresinde hafifçe öyle şekillenmişti ki, kolunu veya bacağını kımıldatamıyordu, yan dönüp önündeki yarıktan çıkamıyordu. Geçit, kapıdır ve kurtuluşa giden yol dardır.

“Deneyeceğiz,” dedi Warmaker. Quim içeriden dinlemek zorunda olduğundan ağacın sözlerini anlamak zordu. Düşünmek daha da zordu. “Bırakalım aramızda Tanrı karar

versin. İçmek istediğin her şeyi sana vereceğiz, deremizden aldığımız suyu. Fakat getirdiğin yiyecekten olmayacak."

"Beni aç bırakmak-"

"Aç bırakmak mı? Bizde yiyeceğin var. Seni on gün besleyeceğiz. Eğer Kutsal Ruh on gün yaşamana izin verirse, seni besleyeceğiz ve serbest bırakacağız. Senin doktrinine inananlar olacağız. Hatalı davrandığımızı itiraf edeceğiz."

"Virüs beni ondan önce öldürür."

"Kutsal Ruh seni yargılayacak ve değerli olup olmadığına karar verecek."

"Burada bir deneme oluyor," dedi Quim, "ama senin düşündüğün değil."

"Oh?"

"Bu Kıyamet Günü'nün denemesi. İsa'nın önünde durursun ve o sağ tarafında duranlara der ki, 'Ben bir yabancıydım, beni aranıza aldınız. Açtım ve beni beslediniz. Tanrı'nın güzelliğinin içine girin.' Sonra sol tarafında olanlara der ki, 'Açtım ve siz bana bir şey vermediniz. Bir yabancıydım ve bana kötü davrandınız.' Hepsi birden ona, 'Efendimiz, biz sana bunu ne zaman yaptık?' diye sorarlar ve o yanıtlar, 'Kardeşlerimin bir tanesine bile yaptıysanız, bana yapmışsınız demektir.' Bütün siz kardeşler burada toplanmışsınız, ben kardeşleriniz arasında en önemsiziyim. Bana burada yaptığın için İsa'ya cevap vereceksin."

"Aptal adam," dedi Warmaker. "Hareketsiz tutmaktan başka bir şey yapmıyoruz sana. Tanrı ne isterse sana o olacak. İsa dememiş miydi ki, 'Babamızın yaptığını gördüğümün dışında bir şey yapmıyorum'? İsa dememiş miydi ki, 'Yol Ben'im. Gelin. İzleyin beni.' Eh, biz de seni İsa'nın yaptığı şeyi yapmaya bırakıyoruz. Vahşî topraklarda kırk gün ekmeksiz kalmadı mı? Sana bire kırk kutsal olma şansı veriyoruz. Eğer Tanrı senin doktrinine inanmamızı isterse, seni beslemek için melekler yollayacaktır. Taşı ekmeğe çevirecektir."

"Hata yapıyorsun," dedi Quim.

"Buraya gelmekle sen hata yaptın."

“Bir doktrin yanlışı yaptığını kastediyorum. Satırların doğru, tamam, vahşi topraklarda oruç, ekmeğe dönüşen taş, hepsi. Fakat Şeytan rolü üstlenmekle kendini oldukça fazla açığa vurmuş olmuyor musun?”

Warmaker’in öfkeden köpürdüğü an bu oldu, o kadar hızlı konuşuyordu ki ağacın içindeki hareketler bükülmeye ve ağacın içinde paramparça olacağından korkmaya başlayıncaya kadar Quim’e baskı yapmaya başladı.

“Şeytan sensin! Descolada’yı öldürmenin bir yolunu bulup bütün kardeşlerin üçüncü hayata geçmelerini sonsuza kadar engelleyecek planınıza yetecek bir süre kadar yalanlarınıza inanmamızı istiyorsun! Senin içinden görmediğimizi mi sanıyorsun? Bütün planlarınızı biliyorum, hepsini! Hiçbir sırrınız yok! Ve tanrı bizden de bir şey saklamıyor! Üçüncü hayat verilen bizleriz, siz değil! Eğer Tanrı seni sevseydi, ölülerinizi toprağa gömmenize ve sonra içinden sadece kurtların çıkmasına izin vermezdi!”

Kardeşler tartışmadan büyülenmiş bir halde açık gövdenin karşısına oturdular.

Bu altı gün boyunca devam etti, her çağın kilise papazları için değerli doktrin tartışmaları. Nicaea’daki meclisten beri böylesine önemli konular üzerinde düşünülmemiş ve tartışılmamıştı.

Tartışmalar kardeşten kardeşe, ağaçtan ağaca, ormandan ormana geçti. Warmaker ve Peder Estevâo arasındaki diyalogun metni bir gün içinde Rooter ve Human’a geliyordu. Fakat bilgi tam değildi. Ancak dördüncü günün sonunda Quim’in Descolada engelleyici yiyecekler verilmeden esir olarak tutulduğunu anladılar.

Hemen bir araştırma ekibi kuruldu. Ender, Quanda, Jakt, Lars ve Varsam; Belediye Başkanı Kovano, Ender ve Quanda’yi domuzcuklar arasında yaygın olarak tanınmaları ve sevilmeleri, Jakt’ı, oğlunu ve damadını da Lusitania’da doğmamış oldukları için yolluyordu. Kovano, Lusitania’nın yerli halkını göndermeye cesaret edemezdi, eğer bu konuda haber yayılırsa, ne olacağını bilmek olanaksızdı. Beş

araştırmacı en hızlı aracı aldılar ve Rooter'in onlara verdiği yöne gittiler. Üç günlük bir yolculuktu.

Altıncı gün diyalog sona erdi, çünkü Descolada Quim'in vücudunu öylesine işgal etmişti ki, konuşmaya gücü yoktu ve konuştuğu zaman da, genellikle anlaşılabilir bir şey söyleyemeyecek kadar ateşli ve hezeyan içinde oluyordu.

Yedinci gün, aralıktan, hâlâ orada olan, hâlâ izleyen kardeşlerin başının üstünden, yukarıya baktı. "Kurtarıcı'yı Tanrı'nın sağ elinde otururken görüyorum," diye fısıldadı. Sonra gülümsedi.

Bir saat sonra ölmüştü. Warmaker bunu hissetti ve zafer dolu bir ifadeyle bunu kardeşlere açıkladı. "Kutsal Ruh kararını verdi ve Peder Estevâo reddedildi."

Bazı kardeşler sevindiler. Fakat Warmaker'in beklediği kadarı değil.

* * *

Akşam karanlığında, Ender'in grubu oraya geldi. Artık domuzcukların onları yakalayıp denemeleri gibi bir sorun yoktu yoktu - çok fazlaydılar ve ne de olsa kardeşler artık tek bir akıl değillerdi. Az sonra Warmaker'in yarık gövdesinin önünde durdular ve Peder Estevâo'nun gölgelerin arasından zorlukla görünen, hastalığın harap ettiği bitkin yüzünü gördüler.

"Açıl ve oğlumu bana gelmesi için serbest bırak," dedi Ender. Ağaçtaki yarık genişledi. Ender uzandı ve Peder Estevâo'nun vücudunu çekti. Elbisesinin içinde o kadar hafifti ki, Ender bir an için onun kendi ağırlığının bir kısmını taşıdığını, yürüdüğünü düşündü, ama yürümüyordu. Ender onu ağacın önünde yere yatırdı. Bir kardeş Warmaker'in gövdesinde sopalarla tempo tuttu. "O artık sana ait olmalı, Ölülerin Sözcüsü, çünkü o öldü. Kutsal Ruh ikinci vaftizinde onu yaktı."

“Yemini bozdun,” dedi Ender. “Babaağaçların sözüne ihanet ettin.”

“Kimse onun saçının bir teline bile dokunmadı,” dedi Warmaker.

“Yalanlarına kimsenin inanacağını mı sanıyorsun?” dedi Ender. “Ölmekte olan bir adamı ilâcından uzak tutmanın, tıpkı onu kalbinden bıçaklamak gibi vahşîce bir davranış olduğunu herkes bilir, ilâcı orada. Bunu her an ona verebilirdin.”

Orada duran kardeşlerden biri, “Warmaker yaptı,” dedi. Ender kardeşlere döndü, “Warmaker’e yardım ettiniz. Suçu sadece ona atabileceğinizi düşünmeyin. Dilerim hiçbiriniz üçüncü hayata geçemezsiniz ve sana gelince, Warmaker, dilerim hiçbir anne gövdenin içinde sürünmesin.”

“Böyle şeylere hiçbir insan karar veremez,” dedi Warmaker. “Tartışmanı kazanmak için cinayet işleyebileceğini düşündüğün zaman, buna sen karar verdin,” dedi Ender. “Ve siz, kardeşler, onu durdurmadığınız zaman, siz karar verdiniz.”

“Sen bizim yargıcımız değilsin,” diye bağırdı kardeşlerden biri. “Öyleyim,” dedi Ender. “Ve aynı zamanda Lusitania'da yaşayan, insan ve babaağaç, koca ve eş, herkes.”

Quim’in vücudunu arabaya taşıdılar; Jakt, Quanda ve Ender onunla birlikte kaldılar. Lars ve Varsam, Quim’in kullandığı arabayı aldılar. Ender, kolonide Miro’ya iletmesi için Jane'e bir mesaj verirken birkaç dakika oyalandı. Oğlunun Pequeninolarin elinde öldüğünü öğrenmesi için Novinha’nın üç gün daha beklemesinin bir anlamı yoktu ve bunu Ender’in ağzından işitmek istemeyeceği kesindi. Koloniye döndüğü zaman bir karısı olup olmayacağını tahmin etmek, Ender’in tahmin yeteneğinin ötesindeydi. Kesin olan tek şey, Novinha’nın oğlu Estevâo’ya kavuşamayacak olmasıydı.

Araba capimin üstünü sıyırarak ilerlerken, “Onun için konuşacak mısın?” diye sordu Jakt. Ender’i bir kez Trondheimde konuşurken izlemişti.

“Hayır,” dedi Ender. “Sanmıyorum.”

“Papaz olduğu için mi?” diye sordu Jakt.

“Daha önce papazlar için konuştum,” dedi Ender. “Hayır, Quim için konuşmayacağım çünkü bir nedeni yok. Quim her zaman tam olarak göründüğü gibiydi ve tam olarak seçeceği gibi öldü, Tanrı’ya hizmet ederek ve küçüklere öğüt vererek. Onun öyküsüne ekleyecek bir şeyim yok. Onu kendisi tamamladı.”

-11-
EFENDİ HO'NUN YEŞİMİ

"İşte, artık öldürmeler başladı."
"Bunu insanların değil de senin halkının başlatmış olması çok hoş."
"İnsanlarla kendi savaşınız olduğu zaman, senin halkın da başlatmıştı."
"Biz başlattık, ama onlar bitirdi."
"Bu insanlar, her defasında bu kadar masumca başlayıp, ellerinde bu kadar çok kanla bitirmeyi nasıl başarıyorlar?"

Wang-mu hanımının terminalinin üstündeki görüntüde hareket eden sözleri ve sayıları izledi. Qing-jao pek uzakta olmayan hasırının üstünde, hafifçe soluyarak uyuyordu. Wang-mu da bir süre uyumuştu, ama onu bir şey uyandırmıştı. Çok uzaktan gelmeyen bir çığlık; belki bir acı çığlığı. Bu Wang-mu'nun rüyasının bir parçası olmuştu, fakat uyandığı zaman, havada çığlığın sonunu işitmişti. Bu Qing-jao'nun sesi değildi. Bir adamın belki, ancak ses yüksekti. Bir yas çığlığı. Bu, Wang-mu'ya ölümü düşündürdü.

Fakat kalkıp araştırmadı. Bunu yapmak onun görevi değildi; onun görevi, onu yollayıncaya kadar, her zaman hanımıyla kalmaktı. Eğer Qing-jao'nun, çığlığa neyin sebep olduğuyla ilgili olarak bilgilendirilmesi gerekirse, başka bir hizmetçi gelir ve sonra hanımını uyandıracak olan Wang-mu'yu uyandırırdı,

çünkü bir kez bir kadının sırdaş hizmetçisi olduktan sonra, bir kocası oluncaya kadar, o kadına haberi olmadan sadece sırdaş hizmetçinin elleri değebilirdi.

Bu nedenle Wang-mu uyanık halde yatarak, birisinin gelip neden bir adamın Han Fei-tzu'nun evinin arkasında bulunan bu odada bile duyulacak kadar büyük acıyla bağırdığını söylemesini bekledi. Beklerken gözleri Qing-jao'nun programladığı araştırmaları yapan bilgisayarın hareket eden göstergelerine takıldı.

Gösterge hareket etmeyi kesti. Bir sorun mu vardı? Wang-mu bir kolu üstünde eğilecek kadar yükseldi; bu onu göstergenin en son satırlarını okuyabilecek kadar yaklaştırmıştı. Araştırma bitmişti. Bu kez rapor: BULUNAMADI, BİLGİ YOK, SONUCA VARILAMADI gibi başarısızlık belirten kısa mesajlardan biri değildi. Bu kez mesaj bir rapordu.

Wang-mu ayağa kalktı ve terminale yaklaştı. Qing-jao'nun ona öğrettiği gibi, o andaki bilgiyi kaydederek ne olursa olsun bilgisayarın onu koruyacağı düğmeye bastı. Sonra Qing-jao'nun yanına giderek elini hafifçe kızın omzuna koydu.

Qing-jao neredeyse aynı anda uyandı; tetikte uyuyordu. "Araştırma bir şey buldu," dedi Wang-mu?

Qing-jao bol bir ceketi atarmış gibi uykusundan bir anda sıyrıldı. Bir anda terminalin başına geçmiş oradaki cümleleri okuyordu.

"Demosthenes'i buldum," dedi.

Bu fikir Wang-mu'nun soluğunu kesti. İşte! Başından beri kadındı. Demosthenes'ten hoşlanmama şaşmamak gerek; o bir kadın ve uyanık olduğu her an başkaları tarafından hükmedilmenin ne olduğunu biliyor. O bir kadın ve bu nedenle özgürlüğü, yapılması gereken bir ödev olmayan zamanı düşlüyor. Sözlerinde devrimin yanmasına, ama bir şiddet taşımayıp sadece sözler olarak kalmasına şaşmamak gerek. Peki, neden Qing-jao bunu görmüyor? Neden Qing-jao ikimizin de Demosthenes'ten nefret etmemiz gerektiğine karar veriyor?

"Valentine adında bir kadın," dedi Qing-jao ve sonra sesinde bir saygı ve hayranlıkla, "Valentine Wiggin, Dünya'da doğmuş,

üç... üç bin yıldan daha fazla yıl önce."
"Bu kadar uzun yaşadığına göre, o tanrı mı?"
"Yolculuklar, Dünyadan dünyaya yolculuk yapıyor, hiçbir yerde birkaç aydan fazla kalmıyor. Bir kitap yazabilecek kadar uzun bir süre. Demosthenes adı altında yazılan o büyük tarihlerin hepsi aynı kadın tarafından yazılmış ve kimse henüz bunu bilmiyor. Nasıl meşhur olamaz?"
Wang-mu bir kadının neden bir erkek adı arkasında gizlenmek istediğini çok iyi anlayarak, "Saklanmak istiyor olmalı," dedi. Eğer elimden gelse, ben de öyle yapardım, böylece dünyadan dünyaya dolaşır, binlerce yer görür ve on bin yıl yaşardım.
"Öznel olarak sadece ellili yaşlarında. Hâlâ genç. Bir dünyada uzun süre kalmış, evlenmiş, çocukları olmuş, ama şimdi yine gitmiş. Şeye... " Qing-jao soludu.
"Nereye," diye sordu Qing-jao.
"Evini terk ettiği zaman, ailesini de yıldız gemisine yanına almış. Önce Heavenly Peace'e doğru gitmişler, Catalonia'nın yakınından geçmişler ve sonra doğruca Lusitania'ya giden bir yörüngeye yerleşmişler."
Wang-mu'nun ilk düşüncesi: 'Elbette! Bu yüzden Demosthenes'in Lusitania'ya karşı bu kadar yakınlık ve anlayışı var. Onlarla konuşmuş, isyancı Xenologlarla, Pequeninolarin kendileriyle. Onlarla tanışmış ve Raman olduklarını biliyor!' olmuştu.
Sonra düşündü: eğer Lusitania Filosu oraya ulaşıp görevini tamamlarsa. Demosthenes yakalanmış olacak ve sözleri sona erecek.
Ve sonra bunların hepsini imkânsızlaştıran bir şey düşündü. "Lusitania kendi Ansible'ını yok etmişken, o nasıl Lusitania'da olabilir? İsyan ettikleri zaman yaptıkları ilk şey bu değil miydi? Onun yazıları bize nasıl ulaşabilir?"
Qing-jao başını salladı. "Henüz Lusitania'ya ulaşmadı. Ya da eğer ulaştıysa, bu son birkaç ay içinde olmuştur. Son otuz yıldır uçuyor. İsyandan önceden beri. İsyan olmadan önce terk etti."

“O zaman bütün yazılar uçuş sırasında mı yazıldı?” Wang-mu ne kadar çok zaman farkının uyuşması gerektiğini düşündü. “Lusitania filosu hareket ettikten sonra bu kadar çok şeyi yazmayı başarmak için, muhakkak-”

“Yıldız gemisindeki her uyanık dakikasını yazarak, yazarak ve yazarak kullanmış olması gerekir,” dedi Qing-jao. “Ve yine de yıldız gemisinin, kaptanın raporları dışında, bir yerlere haber gönderdiğine dair bir kayıt yok. Eğer bu süre içinde yıldız gemisindeyse, yazılarının bu kadar çok dünyaya dağıtılmasını nasıl sağladı? Bu imkânsız. Ansible yayının kaydının bir yerde olması gerekirdi.”

“Her zaman Ansible,” dedi Wang-mu? “Lusitania Filosu mesaj yollamayı kesiyor ve kadının gemisinin mesaj yollaması gerek ama yollamıyor. Kim bilir? Belki Lusitania da gizli mesajlar yolluyordur.” Human’ın Hayatı’nı düşündü.

"Gizli bir mesaj olamaz,” dedi Qing-jao. “Ansible’ın filotik bağları kalıcıdır ve eğer herhangi bir frekansta bir yayın varsa, bu saptanır ve bilgisayarlarda bunun izi bulunur.”

“Eh, buyurun,” dedi Wang-mu? “Eğer Ansible’lar hâlâ bağlı iseler ve bilgisayarların bir yayın kaydı yoksa ve yine de Demosthenes o şeyleri yazdığından, bir yayın olduğunu biliyorsak, o zaman kayıtlar yanlış demektir.”

“Kimsenin Ansible bir yayını gizlemesine imkân yoktur,” dedi Qing-jao. “Ancak, yayının tam alındığı anda tam orada olarak onu normal kayıt programlarından saptırmadıkça, neyse, zaten yapılamaz. Her Ansible’in başında daima bir hainin oturması gerekir, öyle hızlı çalışmalı ki...”

“Ya da bunu kendiişler olarak yapan bir makineleri vardır.”

“Ama o zaman programı bilirdik, bu bellekte yer kaplardı, işlem zamanı kullanırdı.”

“Eğer birisi Ansible mesajlara girebilecek bir program yapabildiyse, bunu bellekte gözükmeyecek ve kullandığı işlem zamanıyla ilgili bir kayıt bırakmayacak şekilde kendini gizleyen biçimde hazırlayamaz mı?”

Qing-jao öfkeyle Wang-mu’ya baktı. “Böyle şeylerin yapılamayacağını hâlâ bilmediğin halde, bilgisayarlar

hakkında bu kadar çok soruyu nereden öğrendin?"

Wang-mu başını eğerek yere yapıştırdı. Kendisini böyle aşağılamanın Qing-jao'yu utandıracağını ve tekrar konuşabileceklerini biliyordu.

"Hayır," dedi Qing-jao. "Kızmaya hakkım yoktu, kusura bakma. Kalk, Wang-mu. Soru sormaya devam et. Bunlar iyi sorular. Sen düşünebildiğine göre bunlar mümkün olabilir ve eğer sen düşünebiliyorsan, başka birisi de düşünebilir. Ama neden mümkün olamayacağı hakkındaki fikrim şöyle: böyle muazzam hükmedici bir programı kim yerleştirebilir, her yerdeki Ansible işlemi yapan her bilgisayarda olmak zorunda. Binlerce ve binlercesinde ve eğer bilgisayarlardan biri bozulup diğeri hatta bağlansa, hemen o anda programı yeni bilgisayara yüklemek zorunda. Yine de kendini devamlı bir yere kaydetmemek zorunda, yoksa orada bulunabilir; kendisini, kaçarak, diğer programların yolu üzerinde durmayarak, kayıtların içine girip çıkarak devamlı olarak hareket halinde tutmak zorunda. Bunların hepsini yapabilen bir program mutlaka, akıllı olmak zorunda, devamlı olarak saklanmaya ve bunu yapabilmek için yeni yollar bulmaya çalışmak zorunda, yoksa fark edilmiş olurdu, ama biz edemedik. Böyle bir program yok. Kim böyle bir şey yapabilir? Nasıl başlamış olabilir? Ve bak, Wang-mu, bütün bu Demosthenes şeylerini yazan Valentine Wiggin, kendisini binlerce yıldır saklıyor. Eğer böyle bir program varsa bütün o zaman boyunca var olmalı. Yıldızyolu Kongresi'nin düşmanları tarafından yapılmış olamaz, çünkü Valentine Wiggin kim olduğunu saklamaya başladığı zaman Yıldızyolu Kongresi yoktu. Bize onun adını veren kayıtların ne kadar eski olduğunu görmüyor musun? Şeyden, Dünya'dan gelen bu ilk raporlar olmadan Demosthenes'le açıkça bağlantı kurulamamıştı. Yıldız gemilerinden önce. Hatta..."

Qing-jao'nun sesi zayıfladı, ama Wang-mu anlamış, Qing-jao seslendirmeden bu sonuca varmıştı. "Yani eğer Ansible bilgisayarlarda bir program varsa," dedi Wang-mu, "her zaman oradaydı. Başından beri."

“İmkânsız,” diye fısıldadı Qing-jao. Fakat başka bir şey de mümkün olmadığından, Wang-mu, Qing-jao’nun bu fikri seveceğini, ne kadar imkânsız da olsa akla uygun olduğunu, bunun hayal edilebileceği ve bu nedenle gerçek olabileceği fikrini seveceğini biliyordu. Bunu ben düşündüm, diye düşündü Wang-mu, tanrıların konuştuğu biri olmayabilirim, ama ben de zekiyim. Bazı şeyleri anlıyorum. Herkes bana aptal bir çocukmuşum gibi davranıyor, Qing-jao bile, ne kadar çabuk öğrendiğimi bilen, başka insanların düşünmediği şeyleri düşündüğümü bilen, beni küçümseyen, Qing-jao bile, ama ben de herkes kadar akıllıyım, Hanımım! Senin kadar akıllıyım, bunu fark etmesen bile, bütün bunları kendinin düşündüğünü sansan bile. Oh, bu nedenle beni onurlandıracağını biliyorum, ama bu şöyle olacak: Wang-mu bir şey söyledi ve düşünmeme neden oldu ve sonra düşüncemin önemini fark ettim. Asla şöyle olmayacak: bunu anlayan ve ben anlayıncaya kadar bana açıklayan Wang-mu idi. Her zaman sanki hırlayan, havlayan, dişlerini gösteren ya da sıçrayan aptal bir köpek gibi olan ben, tesadüfen, zihnini gerçeğe döndürmene neden oluyorum. Ben köpek değilim. Anlıyorum. Sana o soruları sorduğum zaman, ima ettiği şeyleri zaten biliyordum ve şimdiye kadar söylediklerinden çok daha fazlasını bile anladım, ama bunu sana soru sorarak, anlamamış gibi davranarak anlatmak zorundaydım, çünkü sen tanrıların konuştuğu birisin ve basit bir hizmetçi tanrıların sesini duyan birine fikir veremez.

“Hanımım, bu programı kontrol edenin muazzam bir gücü var, ama yine de onları hiç duymadık veya bu gücü şimdiye kadar kullanmadılar.”

“Kullandılar,” dedi Qing-jao. “Demosthenes’in gerçek kimliğini saklamak için. Bu Valentine Wiggin aynı zamanda çok zengin, fakat serveti o kadar gizlenmiş ki, ne kadar şeye sahip olduğunu ve onların aynı servetin bir parçası olduğunu kimse bilmiyor.”

“Bu güçlü program yıldız uçuşu başladığından beri her Ansible’a yerleşmiş durumda ve yaptığı tek şey bir kadının servetini mi gizlemek?”

“Haklısın,” dedi Qing-jao, hiç mantıklı gelmiyor. Böyle gücü olan biri, neden bunu her şeyi kontrol altına almak için kullanmadı? Ya da, belki de yaptılar. Yıldızyolu Kongresi oluşmadan oradaydılar. Bu nedenle belki onlar… ama öyle olsa, şimdi neden Kongre’ye karşılar?”

“Belki,” dedi Wang-mu, “belki de gücü umursamıyorlardır.”

“Kim umursamıyor?”

“Gizli programı kontrol eden kimse.”

“O zaman her şeyden önce programı neden yarattılar? Wang-mu, düşünmüyorsun.”

Hayır, elbette hayır, ben hiç düşünmem. Wang-mu başını eğdi. “Demek istediğim, düşünüyorsun, ama şunu düşünmüyorsun: hiçbir kimse o gücü istemedikçe böylesine güçlü bir program yaratmaz, yani programın yaptığına bak, yapabileceklerini düşün, filodan gelen her mesajı durdurup hiçbirini gönderilmemiş gibi göstermek! Demosthenes’in yazılarını yerleşik her gezegene getirip bu mesajların gönderilmiş olduğu gerçeğini gizlemek! Her şeyi yapabilirler, her mesajı değiştirebilirler, here yere düzensizlik yayabilirler, ya da insanları aldatarak bir savaş olduğuna inandırabilirler veya onlara herhangi bir şey yapmalarını emredebilirler ve kim bunun doğru olmadığını bilebilir? Eğer gerçekten bu kadar fazla güçleri varsa, kullanmışlardır, kullanacaklardır.”

“Programlar bu şekilde kullanılmayı istemeyinceye kadar.” Qing-jao kahkahayla güldü. “Şimdi, Wang-mu, bu bilgisayarlarla ilgili ilk dersimizdi. Sıradan insanların bilgisayarların gerçekten bazı şeylere karar verdiğini sanmaları normaldir, ama sen ve ben bilgisayarların sadece bir hizmetçi olduklarını, sadece kendilerine söylenen şeyleri yaptıklarını, aslında kendilerinin hiçbir şey istemediklerini, biliyoruz… ”

Wang-mu neredeyse kontrolünü kaybediyordu, az daha öfkeleniyordu. Hiçbir şey istememenin bilgisayarları hizmetçilerle eşitlediğini mi düşünüyorsun? Gerçekten biz hizmetçilerin sadece bize söylenenleri yaptığımızı ve kendimiz için bir şey istemediğimizi mi sanıyorsun? Tanrılar burnumuzu yerlere sürmemizi ve kanayıncaya kadar ellerimizi yıkamamızı

istemedikleri için başka arzularımızın olmadığını mı sanıyorsun?

Eh, eğer bilgisayarlar ve hizmetçiler öyle birbirine benziyorsa, bu bilgisayarların arzuları olduğu içindir. Hizmetçilerde olmadığı için değil. Çünkü biz isteriz. Biz özlem çekeriz. Biz arzu ederiz. Asla yapmadığımız şey bu isteklerimize göre davranmak olur, çünkü öyle davranırsak, siz tanrılarla konuşanlar bizi gönderir ve daha itaatkâr olanları bulursunuz.

“Neden öfkelisin?” diye sordu Qing-jao.

Duygularının yüzünde belli olmasına izin verdiği için dehşete düşen Wang-mu başını eğdi. “Özür dilerim,” dedi.

“Elbette seni bağışlıyorum. Sadece seni anlamak istemiştim,” dedi Qing-jao. “Sana güldüğüm için mi öfkelendin? Özür dilerim, gülmemeliydim. Benimle sadece şu birkaç aydır çalışıyorsun, bu nedenle elbette bazen yanılıp, yetiştiğin inanışlara kayıyorsun ve benim gülmem yanlıştı. Lütfen, bunun için beni bağışla.”

“Oh, Hanımım, sizi bağışlamak haddim değil. Siz beni bağışlamalısınız.”

“Hayır, ben hatalıydım. Bunu biliyorum, sana güldüğüm için tanrılar bana değersizliğimi gösterdi.”

O zaman, senin gülmenin beni öfkelendirdiğini sandıkları için tanrılar çok aptal. Ya bu, ya da sana yalan söylüyorlar. Senin tanrılarından ve sana bilmeye değer bir tek şey söylemedikleri halde seni böyle aşağılamalarından nefret ediyorum. Bu nedenle bu düşüncem nedeniyle bırak beni çarparak öldürsünler.

Wang-mu bunun olmayacağını biliyordu. Tanrılar Wang-mu’ya parmaklarını bile kaldırmayacaklardı. Sadece Qing-jao’yu -her şeye rağmen dostu olan- Qing-jao’yu eğilmeye ve Wang-mu ölmek isteyecek kadar kendini suçlu hissedinceye kadar, döşemedeki çizgileri izlemeye zorlayacaklardı.

“Hanımım,” dedi Wang-mu, “yanlış bir şey yapmadınız ve ben asla gücenmedim.”

Yararı yoktu. Qing-jao yerdeydi. Wang-mu sırtını döndü, yüzünü ellerinin arasına gömdü, fakat ağladığı anda bile bir ses çıkarmaya karşı koyarak sessiz kaldı, çünkü bu, Qing-jao'yu yeniden başlamaya zorlardı. Ya da, Wang-mu'yu iki çizgi, üç çizgi, ya da -tanrılar böyle bir şey istetmesin!- yeniden bütün odayı izleyecek kadar incittiğine inanırdı. Bir gün, diye düşündü Wang-mu, tanrılar Qing-jao'ya evin bütün odalarının döşemelerindeki her çizgiyi izlemesini söyleyecekler, o da bunu yaparken ya susuzluktan ölecek, ya da çıldıracak.

Çaresizce ağlamasını önlemek için, Wang-mu kendini terminale bakmaya ve Qing-jao'nun az önce okuduğu raporu okumaya zorladı. Valentine Wiggin, Böcek Savaşları sırasında Dünya'da doğmuştu. Çocukken, Locke adını kullanan ve sonra Hegemon olan erkek kardeşi Peter'le aynı zamanda Demosthenes adını kullanmaya başlamıştı. O sadece bir Wiggin değildi, Wigginlerden biriydi, Hegemon Peter ve Soykırımcı Ender'in kız kardeşiydi. Tarihlerde sadece bir dip not olmuştu, Wang-mu şimdiye kadar onun adını, büyük Peter ve canavar Ender'in bir kızkardeşleri olduğunu bile hatırlamıyordu, ama kız kardeşin de en az erkek kardeşleri kadar ilginç biri olduğu ortaya çıkmıştı; ölümsüz olan oydu; sözleriyle durmadan insanlığı değiştiren oydu.

Wang-mu buna inanamıyordu. Demosthenes zaten hayatında önemli biri olmuştu, ama şimdi gerçek Demosthenes'in Hegemon'un, Ölülerin Sözcüleri'nin kutsal kitabında: Ana Kraliçe'de ve Hegemon'da bahsedilen insanın kız kardeşi olduğunu öğrenmek. Bu sadece onlarca kutsal olduğu için değildi. Neredeyse her din bu kitaba yer ayırmıştı, çünkü öykü çok güçlüydü, insanlığın bulduğu tek yabancı türün yok edilmesi ve sonra bütün insanlığı bir tek hükümet altında birleştiren adamın ruhunda iyilik ve kötülüğün o müthiş savaşı hakkında. Böyle karmaşık bir öykü o derece basit ve berrak bir şekilde anlatılmıştı ki, birçok insan daha çocukken bunu okumuş ve etkilenmişti. Wang-mu beş yaşındayken onu okunurken dinlemiş ve ruhundaki en derin öykülerden biri olmuştu.

Bir kez değil, iki kez rüyasında, Hegemon'la, Peter'la, karşılaştığını görmüştü, ancak o kendisine bilgisayar ağındaki adıyla -Locke- hitap etmesini istemişti. Kız ona hem hayran olmuş, hem de nefret etmişti; gözlerini ondan uzaklaştıramamıştı. Sonra Peter elini uzatmış ve şöyle demişti; Si Wang-mu, Batı'nın Ana Kraliçesi, sadece sen bütün insanlığın yöneticisine uygun bir eşsin, sonra onu alarak evlenmişti ve Wang-mu onun tahtının yanına oturmuştu.

Elbette şimdi, neredeyse bütün fakir kızların, zengin bir adamla evlenmek veya aslında zengin bir ailenin çocuğu olduğunu öğrenmek ya da diğer başka saçma düşleri olduğunu biliyordu, ama düşler de tanrılar tarafından gönderilirdi ve bir defadan fazla gördüğün bir rüyada bir gerçek olurdu; bunu herkes bilirdi. Bu nedenle hâlâ Peter Wiggin'e karşı güçlü bir eğilim hissediyordu ve şimdi, büyük saygı hissettiği Demosthenes'in onun kız kardeşi olduğunu öğreniyordu; bu dayanılmayacak kadar büyük bir rastlantıydı. Demosthenes, hanımım ne derse desin, diye Wang-mu içinden haykırdı, ne olursa olsun seni seviyorum, çünkü bütün hayatım boyunca bana gerçeği söyledin ve seni rüyalarımın eşi Hegemon'un kız kardeşi olarak da seviyorum.

Wang-mu odadaki havanın değiştiğini hissetti; kapının açılmış olduğunu biliyordu. Baktı, orada Mu-pao duruyordu, eski ve kendisinden en korkulan kâhya kadın, bütün hizmetçilerin dehşeti, Wang-mu dahil, Mu-pao'nun sırdaş hizmetçi üzerinde fazla gücü olmasa da. Wang-mu, Qing-jao'nun temizlenmesini çok fazla rahatsız etmemek için elinden geldiğince sessiz davranarak hemen kapıya geldi.

Koridorda, Qing-jao'nun işitmemesi için Mu-pao kapıyı kapadı.

"Efendi kızını çağırıyor. Çok heyecanlı; az önce haykırarak herkesi korkuttu."

"Çığlığı duydum," dedi Wang-mu. "Hasta mı?"

"Bilmiyorum. Çok heyecanlı. Beni hanımına yolladı ve onunla hemen konuşmak istediğini söyledi, ama eğer Qing-jao

tanrılarla konuşuyorsa, bunu anlayacaktır; bitirdiği zaman gelmesini ona söylemeyi unutma."

"Ona şimdi söyleyeceğim. Babasının çağrısına cevap vermekten onu hiçbir şeyin durdurmaması gerektiğini bana söylemişti," dedi Wang-mu.

Mu-pao bu fikirden korkmuş görünüyordu. "Fakat tanrılarla konuşulurken araya girmek yasak -"

"Qing-jao sonra daha büyük kefaret öder. Babasının kendisini neden çağırdığını bilmek isteyecektir." Mu-pao'ya haddini bildirmek, Wang-mu'ya büyük keyif vermişti. Evdeki hizmetçilerin yöneticisi olabilirsin, Mu-pao, ama tanrılarla konuşan hanımımla tanrıların arasındaki görüşmeyi kesmeye yetkili olan benim.

Wang-mu'nun beklediği gibi, Qing-jao'nun rahatsız edilmeye karşı ilk tepkisi, acı bir düş kırıklığı, öfke ve gözyaşları olmuştu. Fakat Wang-mu kendisini bir köle gibi yere atınca, hemen sakinleşti. Onu bu nedenle seviyorum ve ona hizmet etmeye katlanıyorum, diye düşündü Wang-mu, çünkü benim üstümdeki gücünü sevmiyor ve çünkü duyduğum diğer tanrılarla konuşanlara oranla çok daha sevecen. Qing-jao, Wang-mu'nun niçin araya girdiğiyle ilgili açıklamasını dinledi sonra onu kucakladı. "Ah, dostum Wang-mu, çok akıllısın. Eğer babam acıyla feryat ettiyse ve sonra beni çağırdıysa, tanrılar temizlenmemi yarıda kesip onun yanına gitmem gerektiğini biliyorlar."

Wang-mu, koridor boyunca, aşağıya inen merdivenler boyunca onu izledi, sonunda ikisi de Han-Fei-tzu'nun iskemlesinin önündeki hasıra diz çöktüler.

* * *

Qing-jao babasının konuşmasını bekledi, ama o bir şey söylemedi. Fakat elleri titriyordu. Onu hiç böyle kaygılı görmemişti. "Baba," dedi Qing-jao, "beni neden çağırdın?"

Han-Fei-tzu başını salladı. “Son derece korkunç -ve son derece harikulâde- bir şey, sevinçten haykırmak mıyım, yoksa kendimi öldürmeli miyim, bilmiyorum.” Babasının sesi boğuk ve kontrolden çıkmış gibiydi. Annesinin ölümünden beri -hayır, tanrılarla konuşan olduğunu kanıtladığı denemeden sonra onu kollarının arasına aldığından beri- onun böylesine duygusal konuştuğunu duymamıştı.

“Söyle bana, baba ve sonra da ben sana haberlerimi vereyim, Demosthenes’i buldum ve Lusitania Filosu’nun kaybolmasıyla ilgili anahtarı da bulmuş olabilirim.”

Babasının gözleri sonuna kadar açıldı. “Bütün günlerin içinde problemi bugün mü çözdün?”

“Eğer düşündüğüm şeyse, o zaman Kongre’nin düşmanı yok edilebilir. Fakat bu çok zor olacak. Sen ne bulduğunu bana söyle!”

“Hayır, önce sen söyle. Bu tuhaf, ikisinin de aynı gün olması. Anlat bana!”

“Bunu düşünmemi sağlayan Wang-mu oldu. Durmadan bilgisayarların -oh, bilgisayarların nasıl çalıştığı hakkında- sorular soruyordu ve birden, her Ansible bilgisayarın gizli bir programı varsa, gizli kalabilmek için kendini bir yerden diğerine taşıyabilecek kadar zeki ve güçlüyse, o zaman bu gizli program bütün Ansible iletişimi kesebilir, diye düşündüm. Filo hâlâ orada olabilir, mesajlar bile yolluyor olabilir, fakat programlar nedeniyle onları alamıyoruz, hatta mevcut olduklarını bile bilmiyoruz.”

“Her Ansible bilgisayarda? Bunca zamandır kusursuzca çalışabiliyor?” Elbette babası kuşkulu görünüyordu, çünkü Qing-jao sabırsızlığı nedeniyle öyküyü tersine doğru anlatmıştı.

“Evet, fakat sana böyle mümkün görülmeyen bir şeyin nasıl mümkün olabileceğini açıklayayım. Bak, Demosthenes’i buldum.”

Qing-jao, Valentine Wiggin hakkındaki her şeyi ve bunca yıldır Demosthenes adı altında gizlice nasıl yazdığını anlatırken babası dinledi. “Valentine’in Ansible kanalıyla gizli

mesajlar yollayabildiği apaçık ortada, yoksa yazıları uçuştaki bir geminin içinden çeşitli dünyalara dağıtılamazdı. Sadece ordu ışık hızına yakın bir hızla yolculuk yapan bir gemiyle iletişim kurabilir. Valentine ya ordunun bilgisayarlarına sızmış, ya da onların gücünü kopya etmiş, eğer bunların hepsini yapabiliyorsa, eğer onun bunu yapmasını sağlayan bir program mevcutsa, o zaman aynı programın filodan gelen Ansible mesajları durdurabileceği ortada."

"Eğer A ise, sonra B, evet, fakat bu kadın öncelikle her Ansible bilgisayara böyle bir programı nasıl yerleştirdi?"

"Çünkü bunu başlangıçta yaptı! Yani bu kadar yaşlı. Aslında, onun erkek kardeşi Hegemon Locke, belki -hayır elbette- o yaptı! İlk koloni gemileri, güvertelerinde her koloninin Ansible'ının kalbi olacak olan filotik çifte-üçlüyle yola çıktığı zaman, programı onlarla yollayabilirdi."

Babası hemen anlamıştı, elbette o yapmıştı. "Hegemon'un gücü ve nedeni olduğuna göre, kontrolü altında gizli bir programla bir isyan veya bir darbe olduğu takdirde, dünyaları birbirine bağlayan ipleri elinde tutmuş olacaktı."

"Ve öldüğü zaman, Demosthenes -kız kardeşi- sırrı bilen tek insandı! Ne kadar güzel, değil mi? Onu bulduk. Tüm yapacağımız bütün o programları bellekten silmek."

"Sadece diğer dünyalardaki başka kopyalarının programları Ansible kanalıyla yeniden kurması için," dedi babası. "Yüzlerce yıl boyunca binlerce kez olmuş olmalı bu, bir bilgisayar bozulmuş ve gizli program kendini hemen yenisinde tekrar kurmuştur."

"O zaman aynı anda tüm Ansible'ları kapatmalıyız," dedi Qing-jao. "Her dünyada, bu programın dokunarak bulaşmadığı yeni bir bilgisayar hazırlamalıyız. Hep birlikte Ansible'ları kapatmalı, eski bilgisayarları devre dışı bırakmalı, yeni bilgisayarları devreye sokmalıyız. Gizli program kendini düzeltemez, çünkü yeni bilgisayarların hiçbirinde yoktur. Sonra Kongre'nin gücüne karışacak bir rakip kalmaz."

"Bunu yapamazsınız," dedi Wang-mu.

Qing-jao, şaşkınlık ve dehşetle sırdaş hizmetçisine baktı. Bu kız nasıl olur da, tanrılarla konuşan iki kişinin görüşmesine, hele onlara karşıt olarak, müdahale edecek kadar terbiyesiz olabilirdi.

Fakat babası bağışlayıcıydı, hatta saygı ve dürüstlük sınırlarını aşan insanlara karşı bile her zaman bağışlayıcıydı. Onun gibi olmayı daha çok öğrenmeliyim, diye düşündü Qing-jao. Davranışları saygısızlık nedeniyle cezalandırılsa bile, hizmetçilerin gururlarını korumalarına izin vermeliyim.

“Si Wang-mu,” dedi babası, “neden yapamayız?”

“Çünkü Ansible’ları aynı anda kapatabilmek için, Ansible kanalıyla mesajlar yollamak zorundasınız,” dedi Wang-mu. "Program kendisinin yok edilmesine neden olacak mesajları yollamanıza neden izin versin?”

Qing-jao, Wang-mu’yla sabırla konuşarak babasının örneğini izledi. “O sadece bir program, mesajların içeriğini bilemez... Onu kim yönetiyorsa, filoyla ilgili bütün mesajları saklamasını ve Demosthenes’le ilgili bütün mesajların izlerini gizlemesini söylemiştir. Kesinlikle mesajları okuyamaz ve onların metninden onları gönderip göndermemesi gerektiğine karar veremez.”

“Nereden biliyorsun?” diye sordu Wang-mu.

“Çünkü böyle bir program, şey olmalı, akıllı.”

“Zaten akıllı olmak zorunda,” dedi Wang-mu. “Onu bulabilecek başka bir programdan saklanmayı başarmak zorunda. Belleğin içinde kendini gizleyebilmek için dolaşmak zorunda. Onları okuyup yorumlamadıkça, hangi programlardan gizlenmesi gerektiğini nereden bilecek? Bu programın gizlendiği yerlere bakmamaları için, başka programlar yazabilecek kadar akıllı olmalı.” Qing-jao hemen, bir programın başka programları okuyabilecek kadar akıllı, ama insan dilini anlayamayacak kadar akıllı olmaması için birkaç neden düşündü, ama babası orada olduğu için Wang-mu'ya cevap vermek ona düşerdi. Qing-jao bekledi.

“Eğer böyle bir program varsa,” dedi babası, “gerçekten çok akıllı olabilir.”

Qing-jao şaşırmıştı. Babası Wang-mu'yu ciddîye alıyordu. Sanki Wang-mu'nun sözleri saf bir çocuğun düşünceleri değilmiş gibi.

"O kadar zeki olabilir ki, sadece mesajları durdurmakla kalmaz, aynı zamanda onları yollar." Babası sonra başını salladı. "Hayır, mesaj bir dosttan geldi, gerçek bir dosttan ve kimsenin bilemeyeceği şeyleri söyledi. Bu gerçek bir mesajdı."

"Ne mesajı aldın, baba?"

"Bu Keikoa Amaauka'dandı; genç olduğumuz yıllarda onunla yüz yüze tanışırdık. Path'daki iki asırlarında Dünya doğumlu türlerin genetik farklılışmasıyla ilgili araştırma yapan Otaheiti'den bir bilim adamının kızıydı. Buradan ayrıldılar, oldukça hızlı gönderildiler..." Durakladı, sonra karar verdi ve söyledi: "eğer burada kalsaydı, annen olabilirdi."

Qing-jao, babası ona böyle bir şey anlattığı için hem heyecanlanmış, hem de korkmuştu. Babası hiç geçmişinden bahsetmezdi ve şimdi Qing-jao'yu doğuran annesinden başka bir kadını da sevmiş olduğunu söylüyordu, bu o kadar beklenmedik bir şeydi ki, Qing-jao ne diyeceğini bilmiyordu.

"Çok uzaklarda bir yere gönderildi. Otuz beş yıl oldu. O ayrıldıktan sonra hayatımın büyük bölümü geçti. Fakat o, oraya daha yeni ulaştı, bir yıl önce ve şimdi bana bir mesaj yollayarak babasının neden gönderildiğini anlatıyor. Ona göre ayrılışımız daha bir yıl önce oldu. Ona göre ben hâlâ "Onun sevgilisi," dedi Wang-mu..

'Küstahlık!' diye düşündü Qing-jao. Fakat babası sadece başıyla onayladı. Sonra terminaline döndü ve görüntünün sayfalarını çevirdi. "Babası Path'daki en önemli Dünya doğumlu türlerle ilgili bir genetik farklılaşmaya rastlamış."

"Pirinç mi?" diye sordu Wang-mu.

Qing-jao güldü. "Hayır, Wang-mu. Bu dünyadaki en önemli Dünya doğumlu tür biziz."

Wang-mu utanmış görünüyordu. Qing-jao onun omzunu okşadı. Böyle olması gerekiyordu, babasının Wang-mu'ya çok cesaret vermesi, kızın eğitiminin çok ötesindeki şeyleri anlayabileceğini sanmasına neden oluyordu. Ümitlerinin fazla

yukarılara çıkmaması için Wang-mu'nun ara sıra böyle hafif uyarılara ihtiyacı vardı. Kızın kendisinin tanrılarla konuşan birine denkmiş gibi düşünceye kapılmasına izin verilmemeliydi, yoksa hayatı mutluluk yerine düş kırıklıklarıyla dolardı.

"Adam, Path'daki bazı insanlarda tutarlı, kalıtımla geçen genetik bir farklılık saptadı, ama bunu rapor ettiği zaman, hemen başka yere yollanma kararı geldi. Ona çalışmalarının kapsamında insanların olmadığı söylendi."

"Kız sana bunu ayrılmadan önce anlatmadı mı?"

"Keikoa mı? Bilmiyordu. Çoğu ebeveynin büyüklerin dertleriyle çocuklarını rahatsız etmedikleri bir yaştaydı, çok gençti. Senin yaşında."

Bundaki ima Qing-jao'nun başka bir korkuyla ürpermesine neden oldu. Babası Qing-jao'yla aynı yaşta olan bir kadını sevmişti; bu nedenle Qing-jao babasının gözünde evlenecek yaştaydı. Beni başka bir adamın evine yollayamazsın, diye içinden haykırdı; yine de bir parçası, bir erkek ve bir kadın arasındaki gizemleri öğrenmeyi merak ediyordu. Her iki duygu da onun altındaydı; babasına karşı olan görevini yapacaktı, başka bir şeyi değil.

"Fakat babası yolculuk sırasında ona söyledi, çünkü adam bütün bu olanlara çok öfkelenmişti. Tahmin edebileceğin gibi hayatı karmakarışık olmuştu. Bir yıl önce Ugarit'e ulaştıkları zaman, adam işine, Keikoa da eğitimine daldı ve bu konuyu unutmak istediler. Birkaç gün önce babası Path'ın ilk günlerindeki, onlar da hemen sürülmüş olan, bir tıp takımına ait eski bir rapora rastlayıncaya kadar. Parçaları birleştirmeye başladı ve onları Keikoa'ya bir sır olarak söyledi ve kızı onun nasihatına karşı gelerek, bana bugün aldığım mesajı yolladı."

Babası ekrandaki metnin bir bölümünü işaretledi ve Qing-Jao onu okudu. "İlk takım TZD'yi mi inceliyordu?" dedi.

"Hayır, Qing-jao, TZD'ye benzeyen, ama kesinlikle TZD olamayacak bir davranışı inceliyorlardı, çünkü TZD'nin genetik etiketi mevcut değildi ve durum TZD'nin özel ilâçlarına yanıt vermiyordu."

Qing-jao TZD ile ilgili olarak neler bildiğini hatırlamaya çalıştı. İnsanların yanlışlıkta tanrılarla konuşan gibi davranmasına neden oluyordu. İlk el yıkamaları ve denenmesi arasında, kendisine el yıkamalarının kaybolup kaybolmayacağını görmek için bu ilâçların verildiğini hatırladı. "Tanrılarla konuşanları inceliyorlardı," dedi Qing-jao. "Bizim temizlenme ayinlerimize biyolojik bir neden bulabilmek için çalışıyorlardı." Bu fikir o kadar iğrençti ki sözcükler ağzından zorla çıktı.

"Evet," dedi babası. "Ve uzaklaştırıldılar."

"Canlı olarak buradan ayrıldıkları için şanslılar derim. Eğer insanlar kutsal şeylere karşı böyle bir saygısızlığı duysalardı..."

"Bu tarihimizin ilk zamanlarındaydı, Qing-jao," dedi babası. "Tanrılarla konuşanların, tanrılarla söyleştikleri tam olarak bilinmiyordu. Peki ya Keikoa'nun babası? O, TZD'yi incelemiyordu. O, genetik farklılaşmayı inceliyordu ve onu buldu. Belirli insanların genlerinde çok özel ve kalıtımla geçen bir değişiklik. Bu, ebeveynlerden birinin genlerinde bulunup, diğerinden gelen dominant gen tarafından süpürülemememiş olmalı; her iki ebeveynden geldiği takdirde, çok güçlüydü. Keikoa'nın babası şimdi, buradan uzaklaştırılmasının nedeninin, her iki ebeveyninden bu geni alan herkesin tanrılarla konuşan olduğunu ve örnek aldığı tanrılarla konuşanların hepsinde bu genin en az bir kopyasının bulunduğunu ortaya çıkarmış olması olduğunu söylüyor."

Qing-jao bunun tek bir olası anlamı olduğunu hemen anlamıştı, ama hemen reddetti. "Bu bir yalan," dedi. "Bu bizi tanrılardan kuşkulandırmak için."

"Qing-jao, ne hissettiğini anlıyorum. Keikoa'nın bana ne söylediğini anladığım zaman, bütün kalbimle haykırdım. Üzüntüden haykırdığımı sanmıştım, ama sonra, bunun bir özgürlük feryadı olduğunu anladım."

Kız dehşet içinde, "Seni anlamıyorum," dedi.

"Evet, anlıyorsun," dedi babası, "yoksa korkmazdın. Qing-jao, bu insanlar buradan uzaklaştırıldılar, çünkü birisi onların bulmak üzere oldukları şeyi keşfetmelerini istemiyordu. Bu

nedenle onları kim uzaklaştırdıysa onların ne bulacağını biliyor olmalı. Sadece Kongre -ya da Kongre'den biri- bu bilim adamlarını ve ailelerini sürgüne yollama yetkisine sahip. Bunun gizli kalmasının sebebi neydi? Bu bizim, tanrılarla konuşanların, tanrıları hiç duymadığımızdı. Genetik olarak değiştirildik. Başka bir tür insanlar olarak yaratıldık ve gerçek bizden saklandı. Qing-jao, Kongre tanrıların bizimle konuştuğunu biliyor, bilmiyormuş gibi davranmalarına rağmen, bu onlar için bir sır değil. Kongre'de birisi bunu biliyor ve bu korkunç aşağılayıcı davranışlara devam etmemize izin veriyor ve düşünebildiğim tek neden, bu bizi kontrol altında ve zayıf tutuyor. Bence -ve Keikoa da böyle düşünüyor- tanrılarla konuşanların Path'ın en zeki insanları olması bir rastlantı değil. Bizler insanlığın çok yüksek düzeyde zeki bir alttürü olarak yaratıldık; fakat böyle zeki insanların onların üzerimizdeki kontrollerine bir tehdit oluşturmaması için, bize TZD'nin bir türünü ekleyerek, ya tanrıların bizimle konuştuğu fikrini aşıladılar, ya da kendimizin ortaya çıkardığı bu açıklamaya inanmaya devam etmemizi sağladılar. Bu gaddarca bir suç, çünkü eğer tanrılar olduğuna inanmayıp bu fiziksel nedeni bilseydik, o zaman zekâmızı TZD'nin değiştirdiği halimizden kurtulmak için kullanıp kendimizi özgür kılabilirdik. Burada birer esiriz! Kongre bizim en korkunç düşmanımız, efendimiz, aldatıcılarımız ve şimdi Kongre'ye yardım etmek için elimi kaldırır mıyım? Diyorum ki, eğer Kongre'nin, kullandığımız Ansible'ları kontrol eden erkek -veya kadın- böylesine güçlü bir düşmanı varsa, buna memnun olmalıyız! Bırakalım bu düşman Kongre'yi yok etsin! Ancak o zaman özgür olabiliriz."

"Hayır!" Qing-jao sözcüğü haykırdı, "Bu tanrılar."

"Bu genetik bir beyin kusuru," diye babası ısrar etti. "Qing-jao, bizler tanrılarla konuşanlar değiliz, bizler sakatlanmış dâhileriz. Bize kafesteki kuşlar gibi davrandılar; onlar için ötmemiz ama hiç kaçamamamız için ana tüylerimizi kopardılar." Babası şimdi ağlıyordu, öfke içinde ağlıyordu. "Bize yaptıklarını geri döndüremeyiz, fakat bu nedenle onları

ödüllendirmeyi kesebiliriz. Lusitania Filosu'nu onlara geri vermek için elimi bile kımıldatmayacağım. Eğer bu Demosthenes Yıldızyolu Kongresi'nin gücünü kırabileçekse, o zaman dünyalar daha iyi olur."

"Baba, hayır, lütfen, beni dinle!" diye bağırdı Qing-jao. Aceleden ve babasının söylediği şeylerin dehşetinden zorlukla konuşuyordu. "Görmüyor musun? İçimizdeki bu genetik farklılık, tanrıların hayatımızdaki seslerine verdikleri gizlilik bu. Bu nedenle Path'dan olmayan insanlar hâlâ inanmamakta özgürler. Bunu bana sadece birkaç ay önce sen söyledin, tanrılar asla gizlenmeden hareket etmezler."

Babası soluyarak ona baktı.

"Tanrılar gerçekten bizimle konuşuyor. Başka insanların bunu bize kendilerinin yaptıklarını düşünmelerine izin verse de, o insanlar bizi ortaya getirmekle sadece tanrıların isteklerini yerine getiriyorlar."

Babası gözlerinin kenarlarındaki son gözyaşı damlalarını silerken, gözlerini kapadı.

"Kongre göklerin egemenliğine sahip, baba," dedi Qing-jao. "Bu nedenle neden tanrılar onların daha keskin zekâlı bir grup insan yaratmalarına gerek görsün ve ayrıca kim tanrıların sesini işitmiş ki? Baba, tanrıların bundaki elini görmeyecek kadar zihninin bulutlanmasına nasıl izin verebilirsin?"

Babası başını salladı. "Bilmiyorum. Söylediğin şeyler, tüm hayatım boyunca inandığım şeylere benziyor, fakat-"

"Fakat yıllarca önce sevmiş olduğun bir kadın sana başka bir şey söylüyor ve ona inanıyorsun, çünkü ona olan sevgini hatırlıyorsun, ama baba, o bizlerden biri değil, o tanrıların sesini duymadı, o -"

Qing-jao konuşmaya devam edemedi, çünkü babası onu kucaklamıştı. "Haklısın," dedi, "haklısın, tanrılar beni affetsin, yıkanmalıyım, o kadar kirliyim ki, mecburum..."

Sendeleyerek iskemlesinden kalktı, ağlayan kızından uzaklaştı. Fakat sadece kendisinin bildiği bir nedenle, geleneklere aykırı olarak, Wang-mu onun önüne fırlayarak engelledi. "Hayır! Gitmeyin!"

“Temizlenmeye giden tanrılarla konuşan bir adamı durdurmaya nasıl cüret edersin,” diye kükredi, Han Fei-tzu ve sonra Qing-jao’nun şaşkınlığı arasında, kızın asla görmediği bir şey yaptı, bir başkasına vurdu, Wang-mu’ya vurdu, çaresiz bir hizmetçiye vurdu ve vuruşu o kadar güçlüydü ki, kız sırtüstü duvara uçtu, sonra yere düştü.

Wang-mu başını salladı, sonra arkadaki bilgisayar görüntüsünü işaret etti. “Bakın, lütfen, Efendi, yalvarırım! Hanımım, onun bakmasını sağlayın!”

Qing-jao baktı, babası da. Bilgisayar görüntüsündeki sözler gitmişti. Onların yerinde bir adamın görüntüsü vardı. Sakallı, geleneksel saç traşı olmuş, yaşlı bir adam; Qing-Jao onu hemen tanıdı, ama kim olduğunu hatırlayamadı.

“Han Fei-tzu!” diye fısıldadı babası. “Gönül atam!”

Qing-jao sonra hatırladı: görüntüde sergilenen bu yüz, babasının adını aldığı, sıradan bir artistin tasarımladığı eski Han Fei-tzu.

“Adımın çocuğu,” dedi bilgisayardaki yüz, “sana Ho Efendi’nin Zümrütü öyküsünü anlatayım.”

“Öyküyü biliyorum,” dedi babası.

“Eğer onu anlamış olsaydın, onu sana anlatmama gerek olmazdı.”

Qing-jao görmekte olduğu şeye bir anlam vermeye çalıştı. Terminalin üstünde süzülen kafa ev bilgisayarının tüm kapasitesini tüketirken bu kadar kusursuz ve ayrıntılı görsel bir program- kütüphanede böyle bir program yoktu- yapışmış olmalıydı. Düşünebildiği iki başka kaynak vardı. Birincisi mucizeydi: babasının gönül atasının ona gözükmesine izin vererek, tanrılar onlarla konuşmak için başka bir yol bulmuş olabilirlerdi. Diğeri daha az saygı uyandırıcıydı: Demosthenes’in gizli programı o kadar güçlü olabilirdi ki, onların konuşmalarını aynı odadaki bir terminalden izliyor ve tehlikeli bir sonuca ulaştıklarını anladıkları anda ev bilgisayarının yönetimini alarak bu görüntüyü yaratıyordu. Ancak, her iki durumda da, Qing-jao kafasında bir soruyla dinlemeliydi: tanrılar bununla ne demek istiyorlar?

“Bir zamanlar Qu’dan Efendi Ho adında bir adam, Qu dağlarında bir zümrüt minerali bulur ve saraya götürerek Kral Li’ye sunar.” Eski Han Fei-tzu’nun başı babasından Qing-jao’ya döndü ve ondan da Wang-mu’ya; bu program gücünü göstermek için onlarla nasıl göz teması kurabileceğini bilecek kadar iyi miydi? Qing-jao, görüntünün gözleri üzerinde olduğu zaman Wang-mu’nun gözlerini indirdiğini gördü, ama ya babası? Sırtı ona dönüktü, göremiyordu.

“Kral Li, mücevhercisine bunu incelemesi için talimat verir ve mücevherci raporunda, ‘bu sadece bir taş,’ der. Ho’nun kendisini aldatmak istediğini sanan kral, ceza olarak sol ayağının kesilmesini emreder.

"Zamanla Kral Li ölür ve tahta Kral Wu geçer. Ve Ho bir kez daha mineralini götürür ve Kral Wu’ya sunar. Kral Wu mücevhercisine bunu incelemesini emreder ve mücevherci yine, ‘bu sadece birtaş,’ der. Kral Wu da onun kendisini aldatmaya çalıştığını sanarak sağ bacağının da kesilmesini emreder.”

“Mineralini göğsüne bastıran Ho, Qu dağlarının eteğine gider, orada üç gün üç gece ağlar, gözyaşları tükendikten sonra, onların yerine kan akıtır. Bunu duyan kral onu sorgulamak için birini yollar. ‘Dünyadaki birçok insanın bacakları kesiliyor, sen neden böyle acınacak bir halde ağlıyorsun?’ diye sorar adam.”

Bu anda babası ayağa kalktı ve “Yanıtı biliyorum,” dedi. “Onu kalpten biliyorum. Ho Efendi dedi ki, ‘Bacaklarımın kesildiğine yas tutmuyorum. Değerli bir mücevher bir taşa benzetildiği ve dürüst bir insana sahtekâr dendiği için yas tutuyorum. Bu nedenle ağlıyorum.’”

Görüntü devam etti. “Söylediği sözler bunlardı. Sonra kral mücevherciye minerali kesmesini ve parlatmasını söyler ve adam bunu yaptığı zaman, son derecede değerli bir mücevher ortaya çıkar. Bu nedenle ona ‘Ho Efendi’nin Yeşimi’ adı verilir. Han Fei-tzu, benim için iyi bir gönül evlâdı oldun, bu nedenle senin de sonunda kralın yaptığı gibi yapacağını biliyorum: minerali kestirip cilâlatacaksın ve sen de değerli mücevheri

içeride bulacaksın." Babası başını salladı. "Gerçek Han Fei-tzu öyküyü ilk söylediği zaman, bunu şöyle yorumlamıştı: Zümrüt yasanın uygulanmasıydı ve yönetici öyle politikalar hazırlayıp uygulamalıydı ki, vekilleri ve halkı birbirlerinden nefret edip çıkar sağlamasın."

"Yasa yapanlarla konuştuğum zaman, ben de öyküyü böyle yorumlarım. Gerçek bir öykünün sadece bir anlamı olduğunu düşünen, aptal bir adamdır."

"Efendim aptal değildir!" Qing-jao'yu hayretler içinde bırakarak, Wang-mu hızla öne çıkarak görüntüyle yüzleşti. "Hanımım da değil, ben de değilim! Seni tanımadığımızı mı sanıyorsun? Sen, Demosthenes'in gizli programısın. Lusitania Filosu'nu saklayan sensin! Bir zamanlar yazılarını çok âdil, dürüst, iyi ve gerçek bulduğum için senin de iyi olduğunu sanmıştım, ama şimdi senin bir yalancı ve sahtekâr olduğunu görüyorum! Keikoa'yla ilgili belgeleri Han Fei-tzu'ya veren sensin ve şimdi, ona daha iyi yalan söyleyebilmek için efendimin gönül atasının yüzünü takınıyorsun." Görüntü sakin bir ifadeyle, "Onun kalbinin gerçeği işitmeye açık olması için bu yüzü takındım," dedi. "O aldatılmadı; onu aldatmaya çalışmadım. Başından beri kim olduğumu biliyordu."

"Sakin ol, Wang-mu," dedi Qing-jao. Bir hizmetçi, tanrılarla konuşanlar ona izin vermeden böyle konuşacak kadar nasıl kendini kaybedebilirdi?

Utanan Wang-mu, Qing-jao'nun önünde başını yere dayadı ve bu kez Qing-jao onun bu durumda kalmasına izin verdi, böylece bir daha kendini kaybetmezdi.

Görüntü değişti; Polinezyalı bir kadının açık ve güzel yüzüne büründü. Ses de değişti; yumuşak, sesli harflerle dolu, sessiz harfler fark edilmeyecek kadar hafif. "Han Fei-tzu, sevgili boş adamım, harekete geçeceği zaman bir yöneticinin yalnız ve arkadaşsız olduğu zamanlar olur. Sonra o dolmalı ve kendini göstermelidir. Sen neyin gerçek olduğunu, neyin gerçek olmadığını biliyorsun. Keikoa'dan gelen mesajın gerçekten ondan olduğunu biliyorsun. Yıldızyolu Kongresi adına hüküm sürenlerin hediyeleriyle, yönetici olmak üzere bir insan ırkı

yaratacak ve sonra onların bacaklarını keserek onları sakatlayacak ve onları birer uşak, birer sürekli vekil gibi bırakacak kadar zalim olduklarını biliyorsun."

"Bana bu yüzü gösterme," dedi Han Fei-tzu.

Görüntü değişti. Başka bir kadın oldu, elbisesiyle, saçıyla ve boyasıyla, eski zamana ait bir kadın; gözleri son derece zeki; yüz ifadesi yaşlanmamış. Kadın konuşmadı; şarkı söyledi:

berrak bir rüyada
geçen yıl
bin milden gelen
bulutlu şehir
sarmal akıntılar
göllerdeki buz
bir süre
arkadaşımı izledim

Han Fei-tzu başını eğdi ve ağladı.

Qing-jao başta şaşırmıştı; sonra kalbi öfkeyle doldu. Bu program nasıl böyle utanmazca babasını yönetiyordu; onun apaçık belli olan manevraları karşısında babasının bu kadar zayıf kalması ne kadar sarsıcıydı. Li Qing-jao'nun bu şarkısı en acıklısıydı, birbirinden uzak olan sevgililerle ilgiliydi. Babası Li Qing-jao'nun şarkılarını muhakkak biliyor olmalıydı, yoksa onu ilk çocuğunun gönül atası yapmazdı. Bu şarkı herhâlde sevgili Keikoa'sı ondan alınıp başka bir dünyada yaşamak üzere gönderilmeden önce ona söylediği şarkıydı. Berrak bir rüyada, arkadaşımı izledim, gerçekten! "Ben kanmadım!" dedi Qing-jao sertçe. "Bu bakışı en karanlık düşmanımda gördüm."

Şair Li Qing-jao'nun hayali yüzü ona soğuk bir ifadeyle baktı. "Senin en karanlık düşmanın, seni bir hizmetçi gibi döşemeye eğen ve hayatının yarısını anlamsız ayinlerle geçirmene neden olandır. Bu size, tek arzuları sizi köle yapmak isteyen erkek ve kadınlar tarafından yapıldı; o kadar başarılı oldular ki köleliğinizle gurur duyuyorsunuz."

“Ben tanrıların kölesiyim,” dedi Qing-jao “ve bundan mutluluk duyuyorum.”

“Köle olduğundan mutluluk duyan, gerçekten köledir.” Görüntü, başı hâlâ yerde olan Wang-mu’ya bakmak için döndü.

Ancak o zaman Qing-jao, Wang-mu’yu dilediği özürden serbest bırakmamış olduğunu hatırladı. “Kalk, Wang-mu,” diye fısıldadı. Fakat Wang-mu başını kaldırmadı.

“Sen, Si Wang-mu,” dedi görüntü. “Bana bak.”

Wang-mu Qing-jao’ya yanıt olarak kımıldamamıştı, ama şimdi görüntüye itaat etti. Wang-mu baktığı zaman, görüntü yeniden değişti; şimdi bir tanrının yüzüydü, her çocuğun okuma kitabında gördüğü, bir zamanlar sanatçının resmi çizerken hayal ettiği haliyle, Batı’nın Ana Kraliçesi.

“Sen bir tanrı değilsin,” dedi Wang-mu.

“Ve sen de bir köle değilsin,” dedi görüntü. “Ama hayatta kalmamız için ne olmamız gerekirse öyle davranırız.”

“Sen hayatta kalmak hakkında ne bilirsin?”

“Beni öldürmeye çalıştığınızı biliyorum.”

“Canlı olmayan bir şeyi nasıl öldürebiliriz?”

“Hayatın ne olduğunu ve ne olmadığını biliyor musun?” Yüz tekrar değişti. Bu kez Qing-jao’nun ilk kez gördüğü Avrupalı bir kadın. “Şu kızın onayı olmadan istediğin hiçbir şeyi yapamadığın halde, sen yaşıyor musun? Ve beynindeki zorlamalar tatmin olmadan bir şey yapamazken, hanımın yaşıyor mu? Benim ikinizden de fazla hareket özgürlüğüm var, bana benim yaşamadığımı ve sizin yaşadığınızı söyleme.”

“Kimsin sen,” diye sordu Wang-mu. “Bu yüz kime ait? Sen Valentine Wiggin misin? Sen Demosthenes misin?”

"Bu benim dostlarımla konuştuğum zaman takındığım yüzüm,” dedi görüntü. “Bana Jane derler. Hiçbir insan beni kontrol etmiyor. Ben sadece kendimim.”

Qing-jao sessiz kalarak buna daha fazla dayanamazdı. “Sen sadece bir programsın. İnsanlar tarafından tasarımlandın ve yapıldın. Yapman programlanan şey dışında hiçbir şey yapmıyorsun.”

“Qing-jao,” dedi Jane, “kendini tarif ediyorsun. Beni kimse yapmadı, ama sen imal edildin.”

“Ben babamın tohumundan, annemin rahminde büyüdüm.”

“Ve ben de yeşim cevheri gibi, insan eli tarafından biçimlenmemiş olarak dağlarda bulundum. Han Fei-tzu, Han Qing-jao, Si Wang-mu, kendimi ellerinize teslim ediyorum. Kıymetli bir mücevhere basit bir taş demeyin. Gerçeğin sözcüsüne yalancı demeyin.”

Qing-jao içinden bir acımanın yükseldiğini hissetti, ama bunu reddetti. Şimdi zayıf duygulara yenilmenin zamanı değildi. Tanrılar onu bir nedenle yaratmıştı; kesinlikle bu onun hayatının büyük çalışmasıydı. Eğer başarısız olursa, sonsuza kadar değersiz olacaktı; hiçbir zaman temiz olmayacaktı. Bu nedenle başarısız olmayacaktı. Bu bilgisayar programının onu yanıltmasına ve yakınlığını kazanmasına izin vermeyecekti.

Babasına döndü. “Yıldızyolu Kongresi’ne hemen haber vermeliyiz, böylece kirlenmiş olanları değiştirmek üzere yenileri hazır olunca, aynı anda Ansible’ları kapatmayı başlatabilirler.”

Kızı şaşırtarak, babası başını salladı. “Bilmiyorum, Qing-jao. Bu şey -bu kızın Yıldızyolu Kongresi hakkında söyledikleri- onlar böyle şeyler yapmaya yatkınlar. Bazıları o kadar kötü ki, sadece onlarla konuşmakla bile kendimi kirlenmiş hissediyorum. Lusitania’yı yok etmeyi planladıklarını biliyorum, ama ben tanrılara hizmet ettim ve tanrılar beni seçti ya da seçtiklerini sandım. Buluştuğum zaman bana neden öyle davrandıklarını şimdi çok iyi anlıyorum -fakat bunun anlamı tanrıların yapmadığı- bütün hayatımı bir beyin kusurunun hizmetinde geçirdiğime nasıl inanırım -yapamam- mecburen…”

Sonra, birden, sanki kaçan bir sineği yakalamak istermişçesine sol elini döndürerek uzattı. Sağ eli yukarı uzandı ve havayı kavradı. Sonra, ağzı açık olarak, başını omuzlarının üstünde defalarca döndürdü, döndürdü. Qing-jao korkmuş,

dehşete düşmüştü. Babasına ne oluyordu? O kadar parçalı ve ilgisiz bir şekilde konuşuyordu ki; çıldırmış mıydı?

Han Fei-tzu aynı hareketi tekrarladı, sol kol dönerek ileri, sağ el hiçbir şeyi kavramayarak yukarı. Sonunda Qing-jao babasının gizli temizlenme ayinini izlemekte olduğunu anladı. Tıpkı onun tahta damarını izlemesi gibi, bu ellerin ve başın dansı, zamanı geldiğinde o da elleri yağla kaplı olarak kilitli odada bırakıldığı zaman, bu ellerin -ve başın- dansı, tanrılar tarafından seslerinin işitilmesi için ona verilen yol olmalıydı.

Tanrılar onun kuşkusunu görmüşlerdi, kararsızlığını görmüşlerdi, bu nedenle onu yola getirmek ve temizlemek için kontrolleri altına almışlardı. Qing-jao'ya nelerin dönmekte olduğu hakkında bundan daha açık bir kanıt verilemezdi. Terminalin üstündeki yüze bakmak için döndü. "Tanrıların sana ne kadar karşı olduklarını görüyor musun?"

"Kongre'nin babanı ne kadar aşağıladığını görüyorum," diye yanıtladı Jane.

"Her dünyaya hemen senin kim olduğunu bildireceğim," dedi Qing-jao.

"Ya eğer ben izin vermezsem?" dedi Jane.

"Beni durduramazsın," diye bağırdı Qing-jao. "Tanrılar bana yardım edecektir." Koşarak babasının odasından kendi odasına gitti. Fakat yüz çoktan onun terminalinin üstünde süzülüyordu.

"Eğer gitmesine izin vermezsem. Bir yere nasıl mesaj göndereceksin?" diye sordu Jane.

"Bir yolunu bulacağım," dedi Qing-jao. Wang-mu'nun arkasından koşmuş olduğunu, soluk soluğa onun emirlerini beklediğini gördü. "Mu-pao'ya o oyun bilgisayarlarından birini bulmasını ve bana getirmesini söyle. Ev bilgisayarına ya da bir başkasına bağlı olmamalı."

"Evet, Hanımım," dedi Wang-mu, hemen gitti.

Qing-jao tekrar Jane'e döndü. "Beni sonsuza kadar durdurabileceğini mi sanıyorsun?"

"Bence baban karar verinceye kadar beklemelisin."

“Çünkü onu yaralayabileceğini ve kalbini tanrılardan çalabileceğim' ümit ediyorsun, ama göreceksin, buraya gelecek ve bana öğrettiklerini tamamladığım için teşekkür edecek.”

“Ya etmezse?”

“Edecek.”

“Ya yanılıyorsan?”

Qing-jao haykırdı. “O zaman güçlü ve iyi olduğu zamanki adama hizmet ederim! Ama onu asla yaralayamayacaksın.”

“Daha doğumunda onu yaralayan Kongre'ydi. Ben onu iyileştirmeye çalışıyorum.”

Wang-mu koşarak odaya döndü. “Mu-pao birkaç dakika sonra buraya bir tane getirecek.”

“Bu oyuncak bilgisayarla ne yapmayı düşünüyorsun?” diye sordu Jane.

“Raporumu yazmayı,” dedi Qing-jao.

“Sonra onu ne yapacaksın?”

“Basacağım. Mümkün olduğunca Path'ın her yerine dağıtacağım. Buna müdahale etmek için bir şey yapamazsın. Her noktasına ulaşabileceğin bir bilgisayar kullanmayacağım.”

“Demek Path'daki herkese anlatacaksın; bu hiçbir şeyi değiştirmez, ayrıca benim de onlara gerçeği anlatabileceğimi düşünemiyor musun?”

“Benim gibi tanrılarla konuşan biri yerine, sana, Kongre'nin düşmanları tarafından kontrol edilen bir programa inanacaklarını mı sanıyorsun?”

“Evet.”

Evet diyenin Jane değil, Wang-mu olduğunu anlaması Qing-jao'nun biraz zamanını aldı. Sırdaş hizmetçisine döndü ve ne demek istediğini açıklamasını istedi.

Wang-mu başka bir şahıs gibi görünüyordu; konuştuğu zaman sesinde bir çekingenlik yoktu. “Eğer Demosthenes Path halkına tanrılarla konuşanların sadece genetik bir armağana sahip ama aynı zamanda genetik kusurları olduğunu söylerse, bu artık tanrılarla konuşanların bizi yönetmesi için bir neden olmadığı anlamına gelir.”

Qing-jao ilk kez olarak Path'daki herkesin kendisi gibi tanrıların kurduğu düzeni izlemekten memnun olmadığını fark etti... İlk kez olarak tanrılara kusursuz hizmet vermek azminde tamamen yalnız kalabileceğini hissetti.

"Path nedir?" diye Jane arkasından sordu. "Önce tanrılar, sonra atalar, sonra halk, sonra yöneticiler, sonra kişiler."

"Beni, babamı ve sırdaş hizmetçimi ondan uzaklaştırmak için kandırmaya çalışırken, ne cüretle Path'dan bahsedebiliyorsun?"

"Düşün, sadece bir an için düşün: ya sana söylediğim her şey doğruysa," dedi Jane. "Ya senin derdin, sana baskı yaparak bütün insanlığı sömürmek ve baskı altına almak olan kötü insanların tasarımları nedeniyle oluyorsa? Çünkü Kongre'ye yardım ettiğin zaman, bunu yapıyor olacaksın. Bu kesinlikle tanrıların istediği bir şey olamaz. Ya ben Kongre'nin göklerin egemenliğini kaybettiğini görmene yardımcı olmak için varsam. Ya eğer tanrıların isteği, senin Path'ın normal düzeninde ona hizmet etmense? İlk önce, gökyüzünün egemenliğini kaybetmiş olan Kongre'nin çürümüş efendilerinin gücünü kaldırarak tanrılara hizmet et. Sonra, atalarınızı -babanı- sizleri köle yapmak için sakatlayan işkencecilerin elinde aşağılanmaktan kurtar. Sonra, Path halkına, onları bağlayan batıl inançlardan ve zihinsel işkencelerden özgür bırakarak hizmet et. Sonra, Kongre'nin yerini alacak olan yeni, aydın yöneticilere, onlara özgürce ve isteyerek yardımcı olacak üstün zekâlılarla dolu bir dünya sunarak yardımcı ol ve sonunda, uyanık geçirdiğin hayatının yarısını şu anlamsız ayinlerle harcama ihtiyacını tedavi edebilmeleri için Path'ın en iyi kafalarını serbest bırakarak kendine hizmet et."

Qing-jao, Jane'in konuşmasını gitgide artan bir tereddütle dinledi. O kadar mantıklı geliyordu ki. Qing-jao tanrıların ne demek istediğini nasıl anlayabilirdi? Belki de şu Jane programını onları özgürleştirmek için yollamışlardı. Belki Kongre, Demosthenes'in dediği gibi çürümüş ve tehlikeliydi, belki de göklerin egemenliğini kaybetmişti.

Qinq-jao bunların hepsinin bir ayartıcının yalanları olduğuna karar verdi. Çünkü bir kere tanrıların sesinin içinde olduğundan kuşkulanamazdı. Temizlenmek için o korkunç ihtiyacı hissetmemiş miydi? Ayinleri tamamlandığı zaman başarılı bir tapınmanın sevincini yaşamamış mıydı? Tanrılarla olan ilişkisi hayatındaki en kesin şeydi ve bunu kim inkâr ederse, bunu ondan almak tehdidini kim yaparsa, sadece onun değil, göklerin de düşmanı olmalıydı.

"Raporumu sadece tanrılarla konuşanlara yollayacağım," dedi Qing-jao. "Eğer sıradan insanlar tanrılara isyan etmeyi tercih ederlerse, buna bir şey yapılamaz; ama tanrılarla konuşanları burada iktidarda tutarak onlara en iyi şekilde hizmet edeceğim, çünkü bütün dünya tanrıların arzularını ancak bu şekilde izleyebilir."

"Bunların hepsi anlamsız," dedi Jane. "Bütün tanrılarla konuşanlar senin inandığına inansa bile, ben istemedikçe bunun bir kelimesini bile alamazsın."

"Yıldız gemileri var," dedi Qing-jao.

"Her dünyaya mesajının yayılması iki nesil alır. Bu arada Yıldızyolu Kongresi düşmüş olur."

Qing-jao artık sakınmakta olduğu gerçekle yüzleşmek zorunda olduğunu biliyordu: Jane Ansible'ı kontrol ettiği sürece, Path'dan olan iletişimi filonunki gibi tamamıyla kesebilirdi. Qing-jao rapor ve önerilerinin Path'daki her Ansible'dan devamlı olarak yayınlanmasını sağlasa bile, Jane bunun icabına bakar ve sonuç, Path'ın da evrenden tıpkı filo gibi tümüyle kaybolması olurdu.

Bir an için, çaresizlikle dolu olarak, kendisini neredeyse yere atıp temizlenmenin korkunç diyetini ödemeye başlayacaktı. Tanrıları hayal kırıklığına uğrattım, kesinlikle ölünceye kadar çizgileri izlememi isteyecekler, onların gözünde değersiz, başarısız biriyim.

Fakat ne gibi bir kefaret gerektiği hakkında kendi duygularını incelediği zaman, hiçbir şey gerekmediğini gördü. Bu onu ümitle doldurdu, belki de arzusundaki saflığı

hissetmişler ve bir şey yapması imkânsız olduğu için onu bağışlamışlardı.

Ya da hareket edebileceği bir yol biliyorlardı. Path diğer dünyaların Ansible'larından gerçekten yok olsa ne olurdu? Kongre bundan ne anlam çıkarırdı? İnsanlar ne düşünürdü? Bir dünyanın kaybolması bir tepkiye neden olurdu, hele de bu dünyanın, eğer Kongre'de birileri tanrılarla konuşanların yaratılması için tanrıların kılık değiştirdiğine gerçekten inanıyor ve saklayacakları korkunç bir sır olduğunu düşünüyorlarsa. Sadece üç yıllık bir yolculuk uzaktaki en yakın dünyadan bir gemi gönderirlerdi. Sonra ne olurdu? Jane onlara ulaşan geminin de bütün iletişimini kesmek zorunda mı kalırdı? Gemi döndükten sonra, diğer dünyanınkini de? Jane'in Yüz Dünya'daki bütün Ansible bağlantıları kesmek zorunda kalması için kaç yıl geçmesi gerekirdi? Üç nesil, dedi. Belki bu kadarı yeterdi. Tanrıların acelesi yoktu.

Jane'in gücünün yok edilmesi için bu kadar süre geçmesi pek de gerekli değildi. Bir noktada herkes düşman bir gücün Ansible'ların kontrolünü eline geçirdiğini, gemileri ve dünyaları yok ettiğini açıkça anlayacaktı. Valentine ve Demosthenes'i bile bilmeden, bunun bir bilgisayar programı olduğunu bile bilmeden, dünyaların birindeki bir insan ne yapılması gerektiğini anlayacak ve Ansible'ları kendileri kapatacaklardı.

"Senin için bir şey düşündüm," dedi Qing-jao. "Şimdi sen de benim için bir şey düşün. Ben ve diğer tanrılarla konuşanlar, Path'daki bütün Ansible'lardan sadece benim raporumu yayınlasak. Bir anda bütün bu Ansible'ları susturacaksın. İnsanlığın geri kalan kısmı ne görecek? Tıpkı Lusitania Filosu gibi kaybolduğumuzu. Kısa sürede senin, ya da senin gibi bir şeyin var olduğunu anlayacaklar. Gücünü kullandıkça, en zayıf kafalarda bile kendini açığa vuracaksın. En iyisi kenara çekilip sadece mesajı kolayca yollamama izin vermek; beni durdurmak, sadece aynı mesajı başka yoldan yollamak olur."

"Yanılıyorsun," dedi Jane. "Eğer Path birden bütün Ansible'lardan kaybolursa, kolaylıkla bu dünyanın da Lusitania

gibi isyan ettiği sonucuna varabilirler, ne de olsa, onlar da kendi Ansible'larını kapatmışlardı. Ve Yıldızyolu Kongresi ne yaptı? K.D. Aygıtı olan bir filo yolladılar."

"Ansible kapatılmadan Lusitania zaten isyan halindeydi."

"Kongre'nin sizi izlemediğini mi sanıyorsun? Eğer Path'daki tanrılarla konuşanlar kendilerine ne yapıldığını fark ederlerse neler olacağından dehşete düşmediklerini mi sanıyorsun? Eğer birkaç ilkel yabancı yaratık ve iki Xenolog onları bir filo yollayacak kadar korkuttuysa, Yıldızyolu Kongresi'nden nefret etmekte yeterli nedeni olan bir sürü parlak zekânın bulunduğu bir dünyanın gizemli olarak ortadan kaybolması hakkında ne yaparlar? Bu dünya ne kadar hayatta kalır sanıyorsun?"

Qing-jao iğrenç bir korkuya kapıldı. Jane'in öyküsünün bu kadarının doğru olması her zaman mümkündü: Kongre'de, tanrıların kılık değiştirmesi tarafından yanıltılan ve Path'daki tanrılarla konuşanların sadece genetik dalavereyle yaratılabileceğini düşünenler olabilirdi ve eğer böyle insanlar varsa, Jane'in anlattığı gibi davranabilirlerdi. Ya eğer Path'a bir filo gelirse? Ya eğer Yıldızyolu Kongresi hiçbir görüşme yapmadan bütün dünyayı yok etmelerini onlara emrederse? O zaman Qing-jao'nun bütün raporları hiç bilinmeyecek ve her şey yok olacaktı. Her şey boşa gitmiş olacaktı. Tanrıların isteği bu olabilir miydi? Yıldızyolu Kongresi göklerin egemenliğine hâlâ sahip olup, yine de bir dünyayı yok edebilir miydi?

"Büyük aşçı l-Ya'nın öyküsünü hatırlıyor musun?" dedi Jane. "Efendisi bir gün ona, 'Bütün dünyadaki en iyi aşçıya sahibim. Çünkü onun sayesinde insanlarca bilinen her tadı, insan eti dışında, tattım,' der. Bunu duyan l-Ya evine gider ve kendi oğlunu keser, onun etini pişirir ve efendisine servis yapar, böylece efendisi l-Ya'nın ona verebileceği hiçbir tattan mahrum kalmamıştır."

Bu korkunç bir öyküydü. Qing-jao bunu çocukken işitmişti ve öykü onu saatlerce ağlatmıştı, ama l-Ya'nın oğlu, diye ağlamıştı ve babası, 'Gerçek bir uşağın sadece efendilerine hizmet etmek için erkek ve kız çocukları olur,' demişti. Beş gece boyunca babasının onu diri diri kızarttığını veya tabağa

ondan parçalar doğradığını görerek çığlıklar içinde uyanmıştı, sonunda Han Fei-tzu ona gelip kucaklayarak, "Ona inanma benim muhteşem zeki kızım. Ben kusursuz bir uşak değilim. Seni gerçekten dürüst davranacak kadar seviyorum. Seni görevimi sevdiğimden daha fazla seviyorum. Ben l-Ya değilim. Ellerimde korkacağın bir şey yok," deyinceye kadar. Ancak babası ona bunları söyledikten sonra uyuyabilmişti.

Bu program, bu Jane, babasının günlüğünde buna rastlamış olmalıydı ve şimdi ona karşı kullanıyordu. Ancak, Qing-jao kullanıldığını bilmesine rağmen, Jane'in haklı olup olmadığını merak etmekten kendini alıkoyamıyordu.

"Sen l-Ya gibi bir uşak mısın?" diye sordu Jane. "Yıldızyolu Kongresi gibi değersiz bir efendi için kendi dünyanı doğrayacak mısın?"

Qing-jao kendi hislerini ayırt edemiyordu. Bu düşünceler nereden geliyordu. Tıpkı Demosthenes'in daha önce yaptığı gibi, Jane de fikirleriyle onun zihnini zehirlemişti, eğer başından beri ikisi aynı insan değillerse. Gerçeği çiğneseler de onların sözleri ikna edici geliyordu.

Qing-jao'nun Path'daki diğer insanların hayatını tehlikeye atmaya hakkı var mıydı? Ya eğer yanılıyorsa? Böyle bir şeyi nasıl bilebilirdi? Jane'in söylediği her şey doğru da olsa yanlış da olsa, aynı kanıt onun önünde yatacaktı. Qing-jao, bu hislerine ister tanrılar, ister bir beyin kusuru neden olsun, kendini tam olarak şimdi olduğu gibi hissedecekti.

Neden bütün bu belirsizlik içinde tanrılar onunla konuşmuyorlardı. Neden, seslerinin berraklığına ihtiyacı olduğu zamanda, bir türlü düşününce kendisini kirli ve temizlenmemiş, diğer türlü düşününce kendisini temiz ve kutsal hissetmiyor muydu? Tanrılar hayatının bu sivri ucunda onu neden rehbersiz bırakıyorlardı?"

Qing-jao'nın iç tartışması arasında Wang-mu'nun sanki metaller birbirine çarpıyormuş gibi soğuk ve haşin sesi duyuldu. "Bu asla olmayacak," dedi Wang-mu.

"Ne asla olmayacak?" diye sordu Jane.

“Söylediğin şey, Yıldızyolu Kongresi’nin bu gezegeni havaya uçurması.”
“Eğer bunu yapmayacaklarını düşünüyorsan, Qing-jao’nun sandığından da aptalsın demektir,” dedi Jane.
“Oh, bunu yapacaklarını biliyorum. Han Fei-tzu bunu yapacaklarını biliyor, onların amaçlarına uyduğu takdirde her türlü korkunç suçu işleyecek kadar kötü olduklarını söyledi.”
“O zaman neden olmayacak?”
“Çünkü sen bunun olmasına izin vermezsin,” dedi Wang-mu. “Path’dan gidecek her Ansible mesajı durdurmak bu dünyanın
yok edilmesine neden olabileceği için bu mesajları engellemeyeceksin. Path’ın yok edilmesine neden olmayacaksın.”
“Neden olmayayım?”
“Çünkü sen Demosthenes’sin,” dedi Wang-mu. “Çünkü sen duygu ve sevecenlikle yüklüsün.”
“Ben Demosthenes değilim,” dedi Jane.
Terminal görüntüsündeki yüz titredi, sonra yabancı yaratıklardan birinin yüzüne dönüştü. Tuhaflığına, rahatsız edicilik de katan domuz burnuyla bir Pequenino. Biran sonra, başka bir yüz belirdi, daha da yabancı: bir zamanlar insanlığı dehşete düşüren karabasan yaratıklardan biri, bir böcek. Ana Kraliçe ve Hegemon’u okumuş olmasına, böceklerin kim olduklarını ve uygarlıklarının ne kadar fevkalâde olduğunu anlamış olmasına ve bunun bir bilgisayar görüntüsü olduğunu bilmesine rağmen, bir tanesiyle yüz yüze gelmek Qing-jao’yu korkuttu.
“İnsan yüzü takınmayı seçtiğim zaman bile,” dedi Jane, “ben insan değilim. Yapıp yapmayacağımı nereden biliyorsun, Wang-mu? Böcekler ve domuzcuklar bir kez bile düşünmeden insan öldürdüler.”
“Çünkü ölümün bizim için ne ifade ettiğini anlamadılar. Sen anlıyorsun. Kendin söyledin, ölmek istemiyorsun.”
“Beni tanıdığını mı sanıyorsun, Si Wang-mu?”
“Sanırım seni tanıyorum,” dedi Wang-mu, “çünkü eğer filonun Lusitania’yı yok etmesine razı olsaydın, bu dertlerin

hiçbiriyle karşılaşmazdın."

Görüntüdeki böcek, domuzcukla birleşti, sonra da Jane'i temsil eden yüz yanlarına geldi. Sessizlik içinde üçü Wang-mu ve Qing-jao'ya baktılar ve hiçbir şey söylemediler.

* * *

"Ender," dedi kulağındaki ses.

Varsam'ın kullandığı arabada giderlerken, Ender sessizlik içinde dinliyordu. Son bir saat boyunca Jane ona Path'daki insanlarla olan konuşmasını, Starkça yerine Çince konuştukları zaman tercüme ederek, dinletmişti. O dinlerken kilometrelerce çayırı aşmışlardı, ama Ender bunu görmemişti; zihninin gözlerinin önünde hayal ettiği şekilde o insanlar vardı. Han Fei-tzu, Koloni dünyalarının Kongre'ye karşı isyanı, bu nedenle Kongre'nin filosunu Lusitania yolundan döndürmesi, ümidini yok eden anlaşmayla bağlantılı olarak, Ender bu ismi çok iyi biliyordu, ama şimdi Jane'in var olması ve belki de Lusitania ve bütün halklarının hayatta kalması, bu tanınmamış koloni dünyasındaki bir yatak odasında iki genç kızın ne düşündüğüne, ne söylediğine ve ne karar vereceğine bağlıydı.

Qing-jao, seni iyi tanıyorum, diye düşündü Ender. Zeki bir kızsın, ama gördüğün ışık tamamen tanrıların öykülerinden geliyor. Sen de tıpkı, birkaç adım atarak içinde anti-Descolada olan yiyeceğini vererek kurtarabilecekleri halde, oturup üvey oğlumun ölümünü izleyen Pequenino kardeşler gibisin; onlar cinayetten suçlu değillerdi. Daha ziyade, kendilerine anlatılan öyküye çok fazla inanmaktan suçluydular. Çoğu insan kendilerine anlatılan öyküleri, öykü ile yürekleri arasında biraz mesafe bırakmak için, boşlukta tutar, ama bu kardeşler için -ve senin için, Qing-jao- müthiş bir yalan, kişisel bir öyküye, eğer kendin olarak kalacaksan inanman gereken bir öyküye, dönüşmüş. Hepimizin ölmesini istediğin için seni nasıl

suçlayabilirim. Tanrıların genişliğiyle o kadar dolusun ki, üç Raman türün hayatı gibi küçük şeylere nasıl acıma duyabilirsin? Seni tanıyorum, Qing-jao ve yaptığından farklı bir şekilde davranmanı beklemiyorum. Belki bir gün, kendi davranışlarının sonuçlarıyla yüz yüze gelince değişebilirsin, ama bundan kuşkuluyum. Böyle güçlü bir öyküye yakalananların çok azı kendisini ondan kurtarmayı başarmıştır.

Ama sen, Wang-mu, hiçbir öykü sana sahip değil. Kendi yargılarından başka bir şeye güvenmiyorsun. Jane bana senin ne olduğunu söyledi, bu kadar kısa zamanda bu kadar şeyi öğrenebilmek için, çevrendeki insanları bu kadar derinden anlayabilmek için, zihninin ne kadar olağanüstü olması gerektiğini. Neden biraz daha akıllı olamadın? Jane'in kesinlikle Path'ın yok olmasına neden olacak şekilde davranmayacağını elbette anlamalıydın, ama neden bir şey söylemeyecek kadar akıllı olamadın ve bu konunun farkında olmayan Qing-jao'yu o halde bırakacak kadar akıllı davranamadın? Jane'in hayatını belki de kurtarmaya yeterli olabilecek bir gerçeği neden söylenmemiş halde bırakmadın? Eğer kılıcını çekmiş bir katil kapına gelerek masum kurbanının nerede olduğunu sorsa, ona kurbanının kapının arkasında saklandığını söyler miydin? Yoksa yalan mı söyler ve onu başından mı savardın? Şaşkınlığı içinde, Qing-jao o katil ve Jane onun ilk kurbanı, Lusitania da daha sonra öldürülmeyi bekliyor. Neden konuşmak ve bizi ne kadar kolayca bulup öldüreceğini ona söylemek zorundaydın? "Ne yapabilirim," diye sordu Jane.

Ender sessizce yanıtladı. "Sadece senin yanıtlayabileceğin soruları neden bana soruyorsun?"

"Eğer bana yapmamı söylersen," dedi Jane. "Mesajlarının hepsini durdurabilir ve hepimizi kurtarabilirim."

"Path'ın yok edilmesine yol açsa da mı?"

"Eğer bana yapmamı söylersen," diye Jane rica etti.

"Uzun bir dönemde nasıl olsa keşfedileceğini bildiğin halde mi? Ne yaparsan yap filonun belki de bizden

uzaklaşmayacağını bildiğin halde mi?"

"Eğer bana yaşamamı söylersen, Ender, o zaman yaşamak için gerekeni yaparım."

"O zaman yap bunu," dedi Ender. "Path'ın Ansible iletişimini kes."

Jane'in saniyenin küçük bir kesri kadar duraksadığını mı hissetmişti. Jane bu mikro duraklama sırasında saatler süren bir iç tartışma yaşamış olabilirdi.

"Emret bana," dedi Jane.

"Emrediyorum."

Yine o minik duraksama. Sonra: "Bana bunu yaptır."

"Eğer istemezsen, sana bunu nasıl yaptırabilirim?"

"Yaşamak istiyorum," dedi Jane.

"Kendin olmak istediğin kadar değil," dedi Ender.

"Her hayvan kendisini kurtarmak için öldürmeye hazırdır."

"Her hayvan diğerini öldürmeye hazırdır," dedi Ender. "Ama daha yüksek varlıklar, başkası kalmayıncaya kadar, kendi öykülerine gitgide daha fazla canlı şeyler katarlar. Başkalarının ihtiyaçları herhangi bir özel arzudan önce gelinceye kadar. En yüksek varlıklar ise, onlara ihtiyacı olanlar için herhengi bir kişisel bedel ödemeye isteyerek razı olanlardır."

"Eğer gerçekten Lusitania'yı kurtaracağına inansam," dedi Jane, "Path'ı incitmeyi göze alabilirim."

"Ama kurtarmayacak."

"Ana Kraliçe ve Pequeninolari kurtarabileceğini bilsem, Qing-jao'yu çaresizlikten çıldırmaya sürükleyebilirdim. Aklını kaybetmeye çok yakındı, bunu yapabilirdim."

"Yap," dedi Ender. "Ne gerekiyorsa yap."

"Yapamam," dedi Jane. "Çünkü bu sadece onu incitir ve sonuçta bizi kurtarmaz."

"Biraz daha alt düzeyde bir hayvan olsaydın," dedi Ender, "bu şeyden kurtulmak için çok daha büyük şansın olabilirdi."

"Senin kadar düşük düzeyde mi, Soykırımcı Ender?"

"O kadar düşük düzeyde," dedi Ender. "O zaman yaşayabilirsin."

"Ya da belki senin kadar akıllı olsaydım."

“İçimde kız kardeşim Valentine kadar erkek kardeşim Peter de var,” dedi Ender. “Hayvan kadar melek de. Eskiden, Fantezi Oyunu dediğimiz bir programdan başka bir şey olmadığın zamanlarda bana öğrettiğin şey bu.”
“Benim içimdeki hayvan nerede?”
“Sende yok,” dedi Ender.
“Belki de gerçekten canlı değilim,” dedi Jane. “Belki doğal seçimin potasından geçmediğimden, hayatta kalmak güdüsünden yoksunum.”
“Ya da belki, içindeki gizli bir yerde, hayatta kalmak için başka bir yol olduğunu biliyorsun, sadece henüz bulamadığın bir yol.”
“Bu hoş bir düşünce,” dedi Jane. “Buna inanmış gibi davranacağım.”
“Peço que deus te abençoe,” Tanrı’dan seni kutsamasını diledim, dedi Ender.
“Oh, sadece duygusallaşıyorsun,” dedi Jane.

* * *

Uzun bir süre, birkaç dakika, görüntüdeki üç surat sessizlik içinde Qing-jao’ya ve Wang-mu’ya baktılar. Sonunda iki yabancı yüz ayrıldı, Jane diye bilinen yüz kaldı. “Keşke yapabilseydim,” dedi Jane. “Keşke dostlarımı kurtarabilmek için dünyanızı öldürebilseydim.”
Neredeyse boğulmak üzere olan bir yüzücünün ilk nefesine kavuşması gibi, Qing-jao’nun yüzüne bir ferahlama geldi. “Demek beni durduramazsın,” dedi zaferle. “Mesajımı yollayabilirim!”
Qing-jao terminale yürüdü ve Jane’in bakışları arasında oturdu, ama görüntüdeki yüzün bir hayal olduğunu biliyordu. Eğer Jane izleseydi, bu insan gözleriyle olmazdı, bilgisayarın görüntü alıcıları kanalıyla olurdu. Hepsi elektronikti, son

derecede minik makineler, ama yine de bir makine. Canlı bir ruh değildi. Hayali bir bakıştan utanmak mantıksız olurdu.

“Hanımım,” dedi Wang-mu.

“Sonra,” dedi Qing-jao.

“Eğer bunu yaparsanız, Jane ölecek. Ansible’ları kapatacak ve onu öldürecekler.”

“Yaşamayan bir şey ölemez,” dedi Qing-jao,

“Onu öldürme gücüne sahip olmanızın tek nedeni, onun sevecenliği.”

“Eğer sevecen gibi görünüyorsa, bu bir hayal, sevecenliği taklit etmek için programlanmış, hepsi bu kadar.”

“Hanımım, eğer bu programın her görüntüsünü hiçbir kısmı hayatta kalmayacak biçimde öldürürseniz, o zaman üç bin yıl önce bütün böcekleri öldüren Soykırımcı Ender’den ne farkınız kalır?”

“Belki farklı değilim,” dedi Qing-jao. “Belki Ender de tanrıların hizmetindeydi.”

Wang-mu, Qing-jao’nun yanına diz çöktü ve onun elbisesinin eteklerinde ağladı. “Yalvarıyorum, hanımım, bu kötü şeyi yapmayın.”

Ama Qing-jao raporunu yazdı. Sanki tanrılar sözcükleri ona vermiş gibi basit ve berrak bir şekilde zihnindeydi. “Yıldızyolu Kongresi’ne: Demosthenes diye bilinen fitneci yazar bir kadın ve şimdi Lusitania civarında. Bütün Ansible bilgisayarları istilâ etmiş olan ve filoyu mesaj göndermekte başarısızlığa uğratan ve Demosthenes’in kendi yazılarını gizleyen bir programın kontrolüne ya da ulaşımına sahip. Bu sorunun tek çözümü, şimdiki bütün Ansible bilgisayarların fişlerini çekip, çevrime derhâl temiz ve yeni bilgisayarları aynı anda sokarak programın bütün Ansible yayınlar üzerindeki kontrolünü yok etmektir. Şu anda, benim bu mesajı yollamama ve herhâlde sizin emirlerinizi bütün dünyalara yollamanıza izin verecek şekilde programı etkisizleştirdim; ama bu garanti değil ve elbette sonsuza kadar devam etmesi beklenemez, bu nedenle hızlı davranmalısınız. Ben bu günden başlayarak kırk standart haftalık bir süre sonra bütün Ansible’ların en az bir gün

süreyle hemen kapatılmasını öneriyorum. Bütün yeni Ansible bilgisayarlar çalışmaya başladıkları zaman, başka hiçbir bilgisayara bağlı olmamalıdırlar. Bundan sonra Ansible mesajlar her Ansible'a elle yeniden giriş yapılmalıdır, böylece elektronik kirlenme bir daha mümkün olmaz. Eğer bu mesajı, yetki kodunuzu kullanarak bütün Ansible'lara yeniden yayınlarsanız, raporum sizin emriniz olacaktır; başka bir emre gerek duyulmayacak ve Demosthenes'in etkisi sona erecektir. Eğer hemen davranmazsanız, sonuçlarından ben sorumlu olmayacağım."

Qing-jao bu rapora babasının adını ve ona verdiği yetki kodunu ekledi; kendi adı Kongre'ye bir şey ifade etmeyecekti, fakat babasının adı önemsenecekti ve onun yetki kodunun olması, babasının açıklamalarına özel ilgi duyanlar tarafından raporun alındığını garanti edecekti.

Mesaj bitmişti, Qing-jao yukarıya, önündeki görüntünün gözlerine baktı. Sol eli Wang-mu'nun titreyen omuzunda, sağ eli de yayınla düğmesinin üstünde, Qing-jao son meydan okumasını yaptı. "Beni durduracak mısın, yoksa buna izin verecek misin?" Jane bunu: "Hiçbir canlıya zarar vermemiş bir Raman'ı öldürecek misin, yoksa yaşamama izin verecek misin?" diye yanıtladı.

Qing-jao yayınla düğmesine bastı, Jane başını eğdi ve yok oldu.

Mesajın ev bilgisayarından en yakın Ansible'a gitmesi saniyeler alacaktı; oradan Yüz Dünya'daki ve birçok kolonideki her Kongre yetkilisine gidecekti. Haberi alan birçok bilgisayarda bu sadece sıradaki bir mesaj olacaktı; fakat bazılarında, belki yüzlercesinde, babasının kodu ona gerekli önceliği verecek ve ima ettiği şeyleri fark ederek onu okuyacak ve uygun yanıtı hazırlayacaktı. Eğer Jane mesajın gitmesine izin verdiyse.

Bu nedenle Qing-jao bir yanıt bekledi. Belki de anında cevap vermemelerinin nedeni, birbirleriyle temas etmek, mesajı tartışarak hızla ne yapılacağına karar vermekte olmalarıydı.

Belki terminalinin üstündeki boş görüntüye bir mesaj gelmemesinin nedeni buydu.

Kapı açıldı. Bu, oyun bilgisayarıyla gelen Mu-pao olmalıydı. “Onu kuzey penceresinin köşesine koy,” dedi Qing-jao bakmadan. “Olmayacağını ümit etsem de, ona ihtiyacım olabilir.”

Gelen Mu-pao değil, babasıydı. Qing-jao ona döndü, saygısını göstermek için -ama aynı zamanda, gururla- diz çöktü. “Baba, Raporunu Kongre’ye yolladım. Sen tanrılarla iletişim kurarken, düşman programı etkisizleştirmeyi başardım ve onun nasıl yok edileceğini anlatan mesajı yolladım. Yanıtlarını bekliyorum.”

Babasının övgüsünü bekledi.

“Bunu yaptın mı?” diye sordu babası. “Beni beklemeden? Doğruca Kongre’yle konuştun, benim razı olup olmadığımı sormadan?”

“Temizleniyordun, baba. Senin görevini tamamladım.”

“Ama o zaman, Jane öldürülecek.”

“Bu kadarı kesin,” dedi Qing-jao. “Lusitania Filosu’yla temas yeniden sağlandı mı, emin olamam.” Birden planlarında bir çatlak hissetti. “Fakat filodaki bilgisayarlar da bu programla kirlenmiş olacaklar! Temas yeniden sağlandığında, program kendini yeniden yayınlayabilir ve... Ama o zaman bütün yapmamız gereken, Ansible’ları bir kez daha silmek...”

Babası ona bakmıyordu. Onun arkasındaki terminal görüntüsüne bakıyordu. Qing-jao döndü ve gördü.

Resmi mühürü görülen, Kongre’den gelen bir mesajdı bu. Kırpık, bürokratik tarzıyla çok kısaydı.

Han:

Parlak bir çalışma. Önerilerini emrimiz olarak yayınladık. Filoyla temas sağlanmış durumda. Kızın yardımcı mı oldu - 14FE.3A notun? Öyleyse ikinize de madalya.

“O zaman bitti,” diye mırıldandı Han Fei-tzu. “Lusitania’yı, Pequeninolari, bütün o masum insanları yok edecekler.”

“Sadece tanrılar isterse,” dedi Qing-jao. Babasının böyle somurtkan görünmesine şaşırmıştı.

Wang-mu, başını Qing-jao’nun kucağından kaldırdı, ağlamaktan yüzü kızarmıştı, gözleri yaşlıydı. “Ve Jane ile Demosthenes de ölmüş olacaklar.”

Qing-jao, Wang-mu’yu omzundan kavradı ve bir kol boyu uzakta tuttu. “Demosthenes bir hain,” dedi. Fakat Wang-mu başka bir yere baktı ve gözlerini yukarıya, Han Fei-tzu’ya çevirdi. Qing-jao da babasına baktı. “Baba Jane’in ne olduğunu, ne kadar tehlikeli olduğunu gördün.”

“O bizi kurtarmak istedi,” dedi babası “ve onun yok edilmesi hareketini başlatarak ona teşekkür ettik.”

Qing-jao ne konuşabildi ne de kımıldayabildi, sadece babası omzunun üstünden eğilerek sakla ve temizle düğmelerine basarken onu izledi.

“Jane,” dedi babası. “Eğer beni işitiyorsan, lütfen beni affet.” Terminalden bir yanıt yoktu.

“Bütün tanrılar beni affetsin,” dedi babası. “Tam güçlü olmam gerektiği anda zayıftım, bu nedenle kızım benim adıma masumca kötü bir şey yaptı.” Titredi. “Kendimi temizlemeliyim.” Bu söz açıkça ağzında zehir tadı varmış gibiydi. “Bunun sonsuza kadar süreceğine eminim.”

Bilgisayardan geri çekildi, döndü ve odayı terk etti. Wang-mu ağlamasına döndü. Aptalca, anlamsız ağlama, diye düşündü Qing-jao. Bu zafer anıydı. Sadece tam onun üstünde zafer kazanmışken, Jane bu zaferi elimden aldı ve bana karşı zafer kazandı. Babamı çaldı. Vücuduyla onlara hizmet etmeye devam etse de, artık kalbiyle tanrılara hizmet etmeyen babamı.

Ama bunu fark etmenin acısıyla birlikte bir sevincin sıcak hançerini de hissetti: ben daha güçlüydüm. Yine de babamdan daha güçlüydüm. Sıra denenmeye gelince, tanrılara hizmet eden ben oldum ve kırılan, yıkılan ve başarısız olan o oldu. Bende hayal ettiğimden fazlası varmış. Ben tanrıların elinin değerli bir âletiyim; kim bilir beni şimdi nasıl kullanacaklar?

-12-
GREGO'NUN SAVAŞI

"İnsan ırkının yıldızlar arasında yolculuk yapabilecek kadar zeki olabilmesi şaşılacak bir şey."

"Pek değil. Son zamanlarda bunu düşündüm. Yıldız uçuşunu sizden öğrendiler. Ender ilk koloni filonuz onların yıldız sistemine ulaşmadan bunun fiziğini kavrayamadıklarını söylüyor."

"O yumuşak vücutlu, dörtayaklı, tüysüz sülüklere yıldız uçuşunu öğreteceğiz korkusuyla evde mi oturmalıydık?"

"Az önce insanların gerçekten zeki varlıklar olmayı başardıklarına inanıyormuş gibi konuştun."

"Ulaştıkları ortada."

"Sanmıyorum. Bence zekâyı aldatmanın bir yolunu bulmuşlar."

"Yıldız gemileri uçuyor. Sizinkilerin bir tanesinin bile uzay boyunca ışık dalgalarıyla yarıştığını görmedik."

"Biz hâlâ tür olarak çok genciz. Fakat bize bak, size bak. ikimiz de çok benzer sistemle evrimleştik. İkimiz de türümüzde dört hayat çeşidine sahibiz. Çaresiz bir grup olan gençler. Hiçbir zaman zekâ düzeyine ulaşamayan eşler, sizin için bunlar erkek arılar, bizim içinse küçük anneler. Sonra çok fazla sayıda elişleri yapmayı beceren bireyler, bizim karılarımız ve erkek kardeşlerimiz, sizin işçileriniz ve son olarak zeki olanlar, biz babaağaçlar ve sen Ana Kraliçe. Bizler, türün bilgeliğinin hazinesiyiz, çünkü bizlerin düşünmek ve tasarlamak için zamanımız var. Tasavvur etme ve kavrama bizim ana işlevimiz."

"Bu arada insanlar ise, karılar, erkek kardeşler ve işçiler gibi ortalıkta dolanıp duruyorlar."

"Sadece işçiler olarak değil. Gençleri de bazılarının düşündüğünden daha uzun süren bir çaresiz tırtıl evresinden geçiyorlar ve üreme zamanı geldiği zaman hepsi birer erkek arıya veya küçük annelere dönüşüyorlar, hayatta bir tek hedefleri-seks yapıp ölmek- olan küçük makinelere."

"Onlar bütün bu evrelerin hepsinde yeterince mantıklı olduklarını düşünüyorlar."

"Hüsnükuruntu. En iyi durumlarında bile, birey olarak, asla elle çalışan işçilerin düzeyinin üstüne çıkamıyorlar. Aralarında kim zeki olacak zamanı bulabilir?"

"Hiçbiri."

"Asla bir şey bilmiyorlar. O küçük hayatlarında bir şeyi anlayabilecek kadar yılları olmuyor ve yine de anladıklarını sanıyorlar. Çocukluklarının ilk yıllarından itibaren, aslında sadece bazı ilkel varsayımlar ve önyargılar kazandıkları halde bütün dünyayı anladıklarını sanıp, kendilerini aldatıyorlar. Daha yaşlandıkça kendi akılsız sahte bilgilerini ifade etmek ve doğru bile olsa önyargılarını başkalarına kabadayılıkla kabul etmeye zorlamak konularında sözcük bilgilerini artırıyorlar, ama hepsi aynı yola çıkıyor. Birey olarak insanların hepsi birer salak."

"Bir aradayken..."

"Bir aradayken bir salaklar topluluğu oluyorlar. Fakat bütün bu etrafta koşuşmaları ve akıllıymış gibi davranmaları ve şu veya bu hakkında ortaya sersemce, yarı anlaşılan fikirler atmaları arasında, aralarından biri veya ikisi zaten bilinen gerçeğe bir parça yakın bazı fikirlerle ortaya çıkıyor ve bir tür el yordamıyla, deneme ve yanılma metoduyla bir süre sonra gerçek yüzeye çıkıyor ve hâlâ onu anlamayan, sadece güvenilir yeni bir önyargı olarak kabul eden insanlarca körlemesine kabul ediliyor, ta ki bir sonraki salak bir geliştirmeyle ortaya çıkıncaya kadar."

"Yani demek istiyorsun ki, hiçbiri birey olarak zeki değil ve grupları da bireylerinden daha aptal ve akıllı gibi davranan bir

sürü budalayı çalıştırdıkları halde yine de akıllı türlerin ulaşabileceği sonuçların bazılarıyla ortaya çıkabiliyorlar."

"Kesinlikle."

"Eğer onlar çok aptal ve biz de çok akıllıysak, neden bir insan bizi taşıdığı için burada gelişen sadece bir kovanımız var? Ve neden sen yaptığın her teknik ve bilimsel gelişme için ona son derece bağlısın?"

"Belki de zekâ, gerektiği kadar övgüye lâyık değil."

"Belki bizler her şeyi bildiğimizi düşündüğümüz için aptalız. Belki insanlar asla bilinemeyecek bazı şeylerle baş edebilecek tek varlık."

Annesinin evine en son gelen Quara oldu. Onu alıp getiren, tarlalarda Ender'e yardım eden Planter olmuştu. Oturma odasındaki umutlu bekleyiş sessizliğinden Miro'nun kimseye bir şey anlatmadığı belli oluyordu. Fakat hepsi, Quara kadar kesin olarak, Miro'nun neden onları bir araya topladığını biliyorlardı. Quim'le ilgili olmalıydı. Ender şu ana kadar Quim'e ulaşmış olmalıydı ve Ender taktıkları yayınlayıcı kanalıyla Miro'yla konuşabilirdi.

Eğer Quim iyi olsaydı, çağrılmazlardı. Sadece onlara bilgi verilirdi.

Bu nedenle hepsi biliyordu. Quara kapı eşiğinde dururken hepsinin yüzünü gözleriyle taradı. Ela, hasta gibi görünüyordu. Grego, yüzü öfkeli, her zaman öfkeli, huysuz budala. Olhado, ifadesiz, gözleri parlıyor. Ve annesi. Takındığı bu korkunç maskeyi kim tahmin ederdi? Kesinlikle Ela'nınki gibi kederli, Grego'nunki gibi öfkeli ve alev alev ve Olhado'nun suratı gibi de soğuk, insan dışı uzaklık. O veya bu şekilde hepimiz annemizin yüzünü taşıyoruz. Ben onun hangi parçasıyım. Eğer kendimi anlayabilsem, annemin koltuğundaki çarpık duruşundan neyimi tanıyabilirdim?

“Descoladadan öldü,” dedi Miro. “Bu sabah. Andrew oraya şimdi ulaştı.”

“O ismi söyleme,” dedi annesi. Sesi boğuk ve meşum bir ifade taşıyordu.

“Bir şehit gibi öldü,” dedi Miro. “Her zaman istediği gibi öldü.”

Novinha koltuğundan kalktı, hantalca, Quara ilk kez annesinin yaşlanmakta olduğunu fark etti. Kararsız adımlarla, Miro’nun önünde duruncaya kadar yürüdü, çömeldi. Sonra bütün gücüyle onu tokatladı.

Bu katlanılamaz bir andı. Yetişkin bir kadın, çaresiz bir sakata vuruyordu, bu zaten izlenmesi zor bir şeydi; ama annesi Miro’ya, çocuklukları boyunca onların güç ve kurtuluş simgesi olan Miro’ya vuruyordu ve buna dayanılamazdı. Ela ve Grego ayağa fırladılar ve Novinha’yı geri çekerek koltuğuna sürüklediler.

“Ne yapmaya çalışıyorsun!” diye haykırdı Ela. “Miro’ya vurmak bize Quim’i geri getirmez!”

“Onu ve kulağındaki o mücevheri!” diye Novinha bağırdı. Yeniden Miro’ya hamle yaptı; belirgin güçsüzlüğüne rağmen onu zorlukla tuttular. “Sen insanların nasıl ölmek istediği hakkında ne bilirsin ki?”

Quara, annesinden yediği tokat nedeniyle yanağı kızarmış olmasına rağmen, Miro’nun gururunu koruyarak onu karşılayış tarzını takdir etmek zorundaydı. “Ölümün dünyadaki en kötü şey olmadığını biliyorum,” dedi Miro.

“Evimden defol,” diye bağırdı Novinha.

Miro ayağa kalktı. “Sen onun için yas tutmuyorsun,” dedi. “Sen onun kim olduğunu bile bilmiyorsun.”

“Sakın bana bunu söylemeye cüret etme!”

“Eğer onu sevseydin onun gitmesine engel olmaya çalışmazdın,” dedi Miro. Sesi yüksek değildi, konuşması boğuktu ve anlaşılması zordu. Dinlediler, hepsi, sessizce. Annesi bile dinledi, kederli bir sessizlikle, çünkü Miro’nun söyledikleri korkunçtu. “Ama onu sevmiyorsun. İnsanları nasıl seveceğini bilmiyorsun. Sadece onlara sahip olmayı biliyorsun

ve insanlar tam olarak senin istediğin gibi davranmadıkları zaman, anne, her zaman kendini ihanete uğramış gibi hissediyorsun. Sonuçta herkes öleceği için, her zaman kendini aldatılmış hissedeceksin, ama aldatan sensin, anne. Sana olan sevgimizi bizi kontrol etmek için kullanan sensin."

"Miro," dedi Ela. Quara, Ela'nın sesindeki bu tonu tanıdı. Bu tıpkı hepsinin küçük birer çocuk oldukları zaman, Ela'nın onu ikna etmek ve kararlarını yumuşatmak için çalıştığı zamanki gibiydi. Babaları, annelerini dövdükten hemen sonra, Miro'nun, "Onu öldüreceğim. Bu geceden canlı çıkamayacak," dediği zaman Ela onunla aynı şekilde konuşmuştu. Bu da aynı şeydi. Miro annesine kötü şeyler söylüyordu, öldürücü güce sahip olan sözler. Ancak Ela bu kez onu zamanında durduramamıştı, çünkü sözler zaten söylenmişti. Miro'nun zehri şimdi annesinin içindeydi, görevini yapıyor ve yakmak için kalbini arıyordu.

"Annemi duydun," dedi Grego. "Defol buradan."

"Gidiyorum," dedi Miro. "Ama sadece gerçeği söyledim." Grego hızla Miro'ya yürüdü, omuzlarından yakaladı ve kapıya doğru iteledi. "Bizden biri değilsin!" dedi Grego. "Hiçbirimize bir şey söylemeye hakkın yok."

Quara yüzü Grego'ya dönük olarak zorla ikisinin arasına girdi. "Eğer Miro bu ailede konuşmaya hak kazanmamışsa, o zaman bir aile değiliz demektir."

"Bunu söyledin," diye mırıldandı Olhado.

"Çekil yolumdan," dedi Grego. Quara onun böyle tehdit edici tavırla konuştuğunu daha önce de, en azından binlerce kez, işitmişti. Ama bu kez, ona bu kadar yakın dururken, nefesi yüzünde, onun kontrolünü kaybetmiş olduğunu fark etti. Quim'in ölüm haberi onu fena vurmuştu, belki de şu anda aklı başında değildi.

"Yolunda değilim," dedi Quara, "Haydi, durma, bir kadına vur. Bir sakatı it. Bu senin doğan, Grego. Sen bazı şeyleri yok etmek için doğmuşsun. Aynı aileden olmak bir yana, seninle aynı türden olduğum için utanıyorum."

Ancak, bunları söyledikten sonra, Grego'yu fazlasıyla tahrik ettiğini düşündü. Bunca yıldır aralarındaki çekişmeye rağmen, bu kez kan akıtan o olmuştu. Grego'nun yüzü dehşet vericiydi.

Ama Grego ona vurmadı. Onun ve Miro'nun etrafından dolandı ve eliyle kapı kolunu tutarak eşikte durdu. Sanki duvarları yolundan uzaklaştırmak istiyormuşçasına kapıyı itti. Ya da belki de onu durdurmaları için duvarlara tutunuyordu.

"Sana kızmamı sağlamana izin vermeyeceğim, Quara," dedi. "Düşmanımın kim olduğunu biliyorum."

Sonra, dışarıya, yeni karanlığa gitti.

Bir an sonra, başka bir şey söylemeden, Miro onu izledi.

Ela kapıya yürürken konuştu, "Kendine ne tür yalanlar söylüyorsan, anne, bu gece burada ailemizi yok eden Ender veya bir başkası değildi. Sendin." Sonra o da gitti.

Olhado kalktı ve bir şey söylemeden oradan ayrıldı. Yanından geçerken Quara onu konuşturmak için tokatlamak istedi. Her şeyi bilgisayar gözlerine kaydettin mi, Olhado? Bütün resimleri belleğine kazıdın mı? Eh, kendinle gurur duyma. Riberia ailesinin bu fevkalâde gecesini kaydedebilmek için benim sadece beyin dokularım olabilir, ama benim resimlerimin de en az seninkiler kadar berrak olduğuna iddiaya girerim.

Annesi başını kaldırıp Quara'ya baktı. Yüzü gözyaşlarıyla kaplıydı. Quara hatırlamıyordu, daha önce annesinin ağladığını hiç görmüş müydü?

"Demek tek kalan sen oldun," dedi Novinha.

"Ben mi?" dedi Quara. "Lâboratuarına girmesini engellediğin kişi benim, hatırladın mı? Hayatımın işiyle ilgisini kestiğin kişi benim. Benim dostun olmamı bekleme."

Sonra, Quara da oradan ayrıldı. Gecenin havasına çıkmak canlandırıcı bir etki yapıyordu. Haklıydı. Bırak yaşlı cadı bir süre bunu düşünsün, ilişkimizin kesilmesinden hoşlanacak mı görelim, tıpkı beni öyle hissetmeye zorladığı gibi.

Belki beş dakika sonra, Quara kapıya yaklaşırken ve annesine karşı gelmesinin alevi sönerken, annesine ne yapmış olduğunu fark etti. Hepsinin ne yaptığını. Onu, yalnız Quim'i değii,

bütün ailesini kaybetmiş olarak bırakmışlardı. Bu ona karşı yapılacak çok korkunç şeydi ve annesi bunu hak etmiyordu.

Quara hemen döndü ve geriye, eve koştu. Fakat kapıdan içeri girdiğinde, Ela da diğer kapıdan, evin diğer kısımlarına uzanan kapıdan, oturma odasına girdi.

"Burada değil," dedi Ela.

"Kutsal Anamız," dedi Quara. "Ona öyle kötü şeyler söyledim ki."

"Hepimiz söyledik."

"Bize ihtiyacı var. Quim ***öldü*** ve tüm yapabildiğimiz-"

"Miro'ya öyle vurduğu zaman, bu..."

Kendi de şaşırarak, Quara kendisini ağlarken ve kız kardeşine sarılırken buldu. Şimdi, ben hâlâ bir çocuk muyum? Evet, öyleyim, hepimiz öyleyiz ve Ela hâlâ bizi nasıl rahatlatacağını bilen tek insan. "Ela, bizi bir arada tutan tek insan Quim miydi? Şimdi gittiğine göre, artık bir aile değil miyiz?"

"Bilmiyorum," dedi Ela.

"Ne yapabiliriz?"

Yanıt olarak, Ela elinden tutarak onu evden çıkardı, Quara nereye gittiklerini sordu, fakat Ela cevap vermedi, sadece elinden tutmuş götürüyordu. Quara onu isteyerek izledi, ne yapacağına dair daha iyi bir fikri yoktu, ve böyle Ela'yı izlemek ona daha güvenli geliyordu. Önce Ela'nın annesini aradığını sandı, fakat hayır, lâboratuara yönelmemişti. Sonunda ulaştıkları yer, onu daha çok şaşırttı.

Lusitania halkının şehrin ortasına inşa ettikleri kabrin önünde durdular. Descolada virüsünü engellemenin bir yolunu bularak Lusitania'daki insan kolonisini kurtaran Xenobiyologlar, büyükanne ve büyükbabaları, Gusto ve Cida'nın kabri. Descolada'nın insanları öldürmesini engelleyen ilâcı buldukları halde, kendi hastalıklarının, ilâçlarının onları kurtaramayacağı kadar ilerlemiş olması nedeniyle ölmüşlerdi.

İnsanlar onlara tapıyorlardı, bu kabri yapmışlardı, daha kilise onları aziz ilan etmeden, onlara Os Venerados diyorlardı

ve Kilisenin de onları aziz ilan etmesine bir adım uzaktaydılar, onlara dua edilmesine izin verilmişti.

Quara'yi şaşırtarak, Ela da buraya bu amaçla gelmişti… Kabrin önüne diz çöktü, fazla inançlı olmamasına rağmen, Quara da kız kardeşinin yanına diz çöktü.

“Büyükbaba, Büyükanne, bizler için Tanrı’ya dua edin. Kardeşimiz Estevâo’nun ruhu için dua edin. Hepimizin ruhu için dua edin. İsa’ya bizi bağışlaması için yalvarın.”

Bu Quara’nin bütün kalbiyle katıldığı bir duaydı.

“Kızını, annemizi şeyden… üzüntü ve öfkesinden kurtarın ve onu sevdiğimizi, onu sevdiğinizi ve… Tanrı’nın onu sevdiğini, eğer seviyorsa, ona söyleyin. Oh, lütfen, Tanrı’ya onu sevmesini ve çılgınca bir şey yapmasına izin vermemesini söyleyin.”

Quara şimdiye kadar kimsenin böyle dua ettiğini görmemişti. Her zaman ezberlenmiş ya da yazılı dualar olurdu. Böyle sel gibi akan sözcükler değil, ama zaten Os Venerados diğer azizler ya da kutsanmış olanlar gibi değildi; hayatımızda onlarla karşılaşmamış bile olsak onlar Büyükannemiz ve Büyükbabamızdı.

“Tanrıya bu konuda yeteri kadar çektiğimizi söyleyin,” dedi Ela. “Bunların içinden çıkacak bir yol bulmamız gerek. Domuzcuklar insanları öldürüyor. Şu filo bizi yok etmek için geliyor. Descolada her şeyi silip süpürmek istiyor. Ailemiz birbirinden nefret ediyor. Bize bunların içinden çıkmak için bir yol bulun, Büyükbaba, Büyükanne, ya da, bir yolu yoksa o zaman Tanrı’ya bir yol açmasını söyleyin, çünkü bu böyle devam edemez.”

Sonra, tükenmiş bir sessizlikte, Ela ve Quara, ikisi birden derin soluklar aldılar.

“Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına,” dedi Ela, “Âmin.”

“Âmin,” diye fısıldadı Quara.

Sonra Ela kız kardeşini kucakladı ve gecenin karanlığında birlikte ağladılar.

* * *

Valentine, acil durum toplantısında sadece Belediye Başkanı ve Piskopos'un olduğunu görünce şaşırmıştı. Kendisi burada ne arıyordu? Onun bir seçim hakkı, bir yetki talep etme hakkı yoktu.

Belediye Başkanı Kovano Zelzejo ona bir iskemle çekti. Piskopos'un özel odasındaki bütün mobilyalar zarifti, ama iskemleler azap çektirmek için tasarlanmışlardı. Oturma yeri iskemlenin arkasından itibaren o kadar kısaydı ki, omurganıza hiç uygun olmayacak bir şekilde kalçalarını iskemlenin arkasına dayamak zorunda kalıyordunuz ve arkanız o kadar yükseliyordu ki, başınız öne eğiliyordu. Bunların üstünde uzun bir süre oturmak zorunda kalırsanız, iskemle sizi öne eğilmeye, kollarınızın ve dizlerinizin üzerine çökmeye zorluyordu.

Belki de amaç bu, diye düşündü Valentine. Sizi Tanrı'nın huzurunda eğilmeye zorlayan iskemleler.

Ya da belki bundan daha kurnazcaydı. İskemleler sizi fiziksel olarak öyle rahatsız edecek biçimde tasarlanmıştı ki, daha az bedensel rahatsızlığı özletiyordu. Bedeni cezalandır, böylece ruhta yaşamayı tercih edeceksin.

"Şaşırmış görünüyorsunuz," dedi Piskopos Peregrino.

"Neden ikinizin acil bir toplantı yaptığınızı anlıyorum," dedi Valentine, "Bana not tutmak için mi ihtiyacınız var?"

"Tatlı alçak gönüllülük," dedi Peregrino. "Ama yazılarınızı okuduk, kızım, böyle sıkıntılı zamanda senin bilgeliğini aramasak aptallık etmiş olurduk."

"Ne bilgeliğim varsa size veririm," dedi Valentine, "ama çok ümidim yok."

Belediye Başkanı Kovano toplantı konusuna girdi. "Uzun vadeli bir sürü sorun var," dedi, "fakat acil olanı çözmedikçe onları çözme şansımız yok. Geçen akşam Riberia evinde bir tür tartışma yaşandı-"

"Neden en iyi kafalarımız en dengesiz ailemizde toplanmış?" diye mırıldandı Piskopos.

"En dengesiz aile onlar değil, Piskopos Peregrino," dedi Valentine. "Onlar sadece iç sarsıntıları yüzeyde en fazla karışıklık yaratan aile. Diğer ailelerin içinde daha büyük karmaşalar oluyor, fakat koloniye bir etkileri olmadığı için fark etmiyorsunuz." Piskopos bilgece başını salladı, fakat Valentine onun böyle önemsiz bir noktada düzeltilmekten rahatsız olduğunu biliyordu. Eğer Piskopos ve Belediye Başkanı, Riberia ailesinin aslında olduğundan daha dengesiz olduğuna karar verirlerse, Lusitania'nın yaklaşan krizden kurtulması için son derece önemli olan Ela'ya, Miro'ya ya da Novinha'ya güvenlerini kaybedebilirlerdi. Bu nedenle, en olgunlaşmamış olanları, Quara ve Grego'ya bile ihtiyaç duyulabilirdi. Zaten, belki de aralarında en iyisi olan Quim'i kaybetmişlerdi. Aynı şekilde diğerlerini de bir kenara atmak aptallık olurdu; ancak, koloni liderleri Riberiaları bir grup olarak yanlış yargılarlarsa, kısa sürede birey olarak da yanlış yargılarlardı.

"Geçen gece," diye Belediye Başkanı Kovano devam etti, "aile dağılmış ve bildiğimiz kadarıyla çok azı birbiriyle konuşuyormuş. Novinha'yı bulmaya çalıştım; İsa'nın Aklı'nın Çocukları'na sığındığını ve kimseyle konuşmadığını öğrendim. Ela bana annesinin Xenobiyoloji lâboratuarındaki dosyaların hepsini mühürlediğini ve bu sabah orada çalışmanın tümüyle durduğunu söyledi. İnanmayabilirsiniz ama Quara Ela'yla beraber. Miro dışarılarda bir yerde. Olhado evinde ve karısı gözlerinin düğmesini kapadığını söylüyor ki bu da onun hayattan çekilme yolu."

"Şimdiye kadar," dedi Peregrino, "Peder Estevâo'nun ölümünün onları çok kötü etkilediği anlaşılıyor. Onları ziyaret edip yardımcı olmalıyım."

"Bunların hepsi rahatça kabul edilebilecek yas tepkileri," dedi Kovano "ve hepsi bu kadar olsaydı bu toplantıyı istemezdim. Söylediğiniz gibi, Piskopos Hazretleri, bana gerek olmadan, ruhanî liderleri olarak bununla siz ilgilenirsiniz."

Valentine, Kovano'nun listesinde sayılmayan birini fark ederek, "Grego," dedi.

“Kesinlikle,” dedi Kovano. “Onun tepkisi bir bara gitmek- gece bitmeden, birkaç bara- ve Milagre’deki her yarı sarhoş paranoid bağnaza -ki bunda oldukça büyük payımız var- domuzcukların Rahip Quim’i soğukkanlılıkla öldürdüklerini anlatmak olmuş.”

“Que Deus nos abençöe.” Tanrı hepimizi kutsasın, dedi Piskopos.

“Barlardan birinde karışıklık olmuş,” dedi Kovano. “Pencereler kırılmış, iskemleler parçalanmış, iki adam hastanelik olmuş.”

“Bir kavga mı?” diye sordu Piskopos.

“Pek değil. Sadece genel bir çılgınlık havası esmiş.”

“Böylece onu sistemlerinden çıkarmışlar.”

“Umarım,” dedi Kovano. “Fakat sadece güneş çıktığı zaman duracak gibiymişler ve polis geldiği zaman.”

“Polis mi?” diye sordu Valentine. “Sadece bir tane mi?”

“O gönüllü polis kuvvetinin başı,” dedi Kovano. “Tıpkı gönüllü itfaiye gibi. İki saatlik nöbetler. Bazılarını uyandırdık. Yirmi tanesi durumu yatıştırmaya yetti. Polis kuvvetinde sadece elli kişi var ve genelde her an dört tanesi görev başında bulunur. Geceleri genellikle ortalıkta dolanarak ve birbirlerine şakalar yaparak geçirirler. Görevde olmayan polislerin bazıları da barı dağıtanlar arasındaymış.”

“Yani demek istiyorsunuz ki, acil bir durumda kesinlikle güvenilir değiller.”

“Dün gece mükemmel davrandılar,” dedi Kovano. “Görevde olanlar demek istiyorum.”

“Dün gece işleri hallettiler,” dedi Piskopos Peregrino. “Bu gece ilk şok dalgası bitecek.”

“Tam tersine,” dedi Valentine. “Bu gece haber yayılacak. Herkes Quim'in ölümüyle ilgili haberi öğrenecek ve öfke daha da kızışacak.”

“Belki,” dedi Belediye Başkanı Kovano. “Ama beni korkutan bir sonraki gün, Andrew’in cesedi eve getireceği gün. Peder Estevâo şahıs olarak pek popüler değildi -çocuklarla birlikte hiç içmeye falan gitmezdi- ama o bir tür ruhsal simgeydi. Bir şehit

olarak, onun intikamını almak isteyen insanların sayısı, hayatı boyunca onu izlemiş olan müritlerinin sayısından çok daha fazla olacak."

"Yani, küçük ve basit bir cenaze töreni yapmalıyız, demek istiyorsun."

"Bilmiyorum," dedi Kovano. "Belki de insanların ihtiyacı olan, kederlerini gösterebilecekleri ve hepsini boşaltıp rahatlayabilecekleri büyük bir cenaze töreni."

"Cenaze bir şey değil," dedi Valentine. "Sorununuz bu gece."

"Neden bu gece?" dedi Kovano. "Peder Estevâo'nun ölüm haberinin ilk şoku geçmiş olacak. Ceset yarından önce gelmeyecek. Bu gecede ne var?"

"Bu gece bütün barları kapatmak zorundasınız. Alkol kullanımına izin vermeyin. Grego'yu tutuklayın ve cenazenin sonuna kadar bırakmayın. Günbatımında sokağa çıkma yasağı ilân edin ve her polisi görev başına koyun. Bütün gece şehirde coplu ve tabancalı dörtlü gruplar halinde nöbet tutun."

"Polisimizin copları yok."

"O zaman onlara tabanca verin, zaten doldurmalarına gerek yok, sadece ona sahip oldukları görülsün. Bir cop otoriteye karşı tartışmayı davet eder, çünkü her zaman kaçabilirsiniz. Bir tabanca kibarca davranmaya teşvik eder."

"Bu çok aşırı görünüyor," dedi Piskopos Peregrino. "Bir sokağa çıkma yasağı! Ya gece nöbet değişimleri ne olacak?"

"Yaşamsal hizmetler dışında hepsini iptal edin."

"Özür dilerim, Valentine," dedi Belediye Başkanı Kovano, "fakat bu derece kötü tepki verirsek, bu her şeyin dengesini bozmaz mı? Belki de kaçınmak istediğimiz bir tür panik yaratmaz mı?"

"Hiç ayaklanma görmediniz, değil mi?"

"Milagre küçük bir şehir," dedi Piskopos Peregrino. Sadece yaklaşık on beş bin kişi, gerçek bir ayaklanma için yeterince kalabalık değiliz, bu yoğun nüfusu olan dünyalardaki büyük şehirler için."

"Bu nüfus fazlalığının bir tepkisi değildir," dedi Valentine, "bu nüfus yoğunluğu ve genel korkunun bir sonucudur. Sizin

on beş bin insanınız bir şehrin ‘şehir merkezi’ olabilecek kadar küçük bir yere sıkışmış dürümdalar. Çevrelerinde bir çit var -kendi seçimleri- çünkü o çitin dışında tahammül edilemeyecek kadar farklı ve dünyanın sahibi olduklarını düşünen yabancı yaratıklar var, herkes çevrede insanların kullanımına açılması gereken geniş kırları gördüğü halde domuzcuklar buna izin vermiyor. Şehir bir salgın izi taşıyor ve şimdi bütün dünyalarla ilişkileri kesilmiş durumda, ayrıca onları istilâ etmek, ezmek ve cezalandırmak için yakın bir gelecekte bir filo gelmiş olacak. Bütün bunların, hepsinin, domuzcukların hatası olduğunu düşünmeleri çok doğal. Dün gece, insanlara zarar vermeyeceklerine ciddiyetle yemin ettikten sonra bile domuzcukların yeniden öldürdüklerini öğrendiler. Grego’nun da domuzcukların ihaneti hakkında onlara oldukça renkli bir açıklama yaptığına kuşku yok -çocuğun sözcükleri garip bir kulanma tarzı var, özellikle kötü olanlarını- ve barda olan birkaç adam tepki gösterdi. Sizi temin ederim, eğer engel olmazsanız, işler bu gece daha kötüye gidecek.”

“Böyle baskıcı bir harekete girişirsek, paniğe kapıldığımızı düşünecekler,” dedi Piskopos Peregrino.

“Kontrolü sıkıca elinizde tuttuğunuzu düşünecekler. Mantıklı düşünen insanlar size minnettar olacak. Genel güveni yeniden sağlayacaksınız.”

“Bilmiyorum,” dedi Belediye Başkanı Kovano. “Hiçbir Belediye Başkanı daha önce böyle bir şey yapmadı.”

“Hiçbir Belediye Başkanı’nın ihtiyacı olmadı.”

“Herkes diktatörce güçler kazanmak için fırsatı kaçırmadığımı düşünecek.”

“Belki öyle düşünecekler,” dedi Valentine.

“Bir ayaklanma olabileceğine hiç inanmayacaklar.”

“Bu nedenle belki de bir sonraki seçimde yenilgiye uğrayacaksınız,” dedi Valentine. “Ne çıkar bundan?”

Peregrino yüksek sesle güldü. “Bir rahip gibi düşünüyor,” Kovano biraz öfkeyle, “Doğru şeyi yapmak uğruna seçim kaybetmeye hazırım, “ dedi.

“Bunun doğru şey olduğundan emin değilsiniz,” dedi Valentine.

“Eh, bu gece bir ayaklanma olacağını bilemezsin,” dedi Kovano.

“Evet, bilebilirim,” dedi Valentine. “Eğer şu anda sıkı bir kontrol sağlamazsanız ve bu gece kalabalığın toplanması olasılığını engellemezseniz, bir sonraki seçimden daha fazlasını kaybedeceğinize söz verebilirim.”

Piskopos hâlâ kıkırdıyordu. “Bu ne bilgeliği varsa bizimle paylaşacağını söyleyen bir kadının konuşması gibi değil, ama fazlasını da beklememeliydik.”

“Aşırı tepki verdiğimi düşünüyorsanız, siz ne öneriyorsunuz?”

“Bu gece Quim için bir anma töreni yapılacağını, barış ve sükûnet için dua edileceğini ilân edeceğim.”

“Bu zaten bir ayaklanmanın parçası olmayacak olan insanları kiliseye getirecektir,” dedi Valentine.

“Lusitania insanları için inancın ne kadar önemli olduğunu anlamıyorsunuz,” dedi Peregrino.

“Ve siz de korku ve öfkenin ne kadar yıkıcı olduğunu ve bir insan güruhu oluştuğu zaman, din, uygarlık ve insan dürüstlüğünün ne kadar çabuk unutulduğunu anlamıyorsunuz.”

“Bu gece bütün polisleri hazır tutacağım,” dedi Belediye Başkanı Kovano “ve onların yarısını günbatımıyla gece yarısı arasında nöbete koyacağım. Fakat barları kapatmayacağım ve sokağa çıkma yasağı ilan etmeyeceğim. Hayatın mümkün olduğunca normal devam etmesini istiyorum. Eğer her şeyi değiştirmeye, her şeyi kapatmaya başlarsak, onlara korkmaları ve öfkelenmeleri için daha fazla neden vermiş oluruz.”

“Onlara kumandanın otoritede olduğu hissini verirdiniz,” dedi Valentine. “İçinde bulundukları feci duygulara uygun davranmış olurdunuz. Birisinin bir ***şeyler*** yapmakta olduğunu bilirlerdi.”

“Çok akıllısınız,” dedi Piskopos Peregrino “ve bu büyük bir şehir, özellikle Hıristiyan inancına fazla bağlı olmayan bir

gezegen için en iyi öneri olabilirdi. Fakat biz sadece bir köyüz ve insanları dindardır. İtilip kakılmaya ihtiyaçları yok. Bu gece, sokağa çıkma yasaklarına, kapatmalara ve tabancalara değil, cesaret verilmeye ve teselliye ihtiyaçları var."

"Bunlar sizin tercih ettiğiniz çareler," dedi Valentine. "Söylediğim gibi, ne bilgeliğim varsa, paylaştım."

"Ve buna müteşekkiriz. Bu gece her şeyi yakından izleyeceğime emin olun," dedi Kovano.

"Beni çağırdığınız için teşekkür ederim," dedi Valentine. "Ama gördüğünüz ve tahmin ettiğim gibi, pek yararlı olmadı." Valentine o olanaksız durumda bu kadar uzun süre oturmaktan vücudu ağrıyarak ayağa kalktı. Kendini öne eğmemişti. Piskopos öpülmek üzere elini uzattığı zaman, şimdi de eğilmedi. Sadece onun elini sertçe sıktı, sonra Belediye Başkanı Kovano'yla el sıkıştı. Eşit insanlar olarak. Birer yabancı olarak.

İçi yanarak odadan ayrıldı. Onları uyarmış ve ne yapmaları gerektiğini söylemişti. Fakat gerçek bir krizle karşılaşmamış olan bütün liderler gibi, onlar da bu gecede diğer gecelerden farklı bir şey olabileceğine inanmamışlardı. İnsanlar ancak daha önce gördükleri bir şeye gerçekten inanıyorlardı. Bu geceden sonra Kovano da sokağa çıkma yasaklarına, genel gerginlik sırasındaki kapatmalara inanacaktı, ama o zaman çok geç olacaktı. O zaman ölüleri saymakta olacaklardı.

Quim'in mezarının yanına kaç mezar daha kazılacak? Ve onların içine kimlerin vücutları girecek?

Valentine burada yabancı olmasına ve halkı çok az tanımasına rağmen, bir ayaklanmayı kaçınılmaz olarak kabul edemiyordu. Sadece bir tek ümit daha vardı. Grego'yla konuşacaktı. Burada neler olduğunun ciddiyetine onu inandırmaya çalışacaktı. Eğer bu gece bardan bara dolaşır, sabır öğütler ve sakin davranırsa, ayaklanmanın önüne geçilebilirdi. Sadece onun bunu yapabilme şansı vardı. Onu tanıyorlardı. O, Quim'in erkek kardeşiydi. Dün gece onları öfkelendiren onun sözleriydi. Ayaklanmanın durdurulması, önüne geçilmesi ve yönlendirilmesi için belki yeterince insan onu dinlerdi. Grego'yu bulmak zorundaydı.

Keşke Ender burada olsaydı. Kendisi bir tarihçiydi; Ender ise gerçekten insanlara savaşta önderlik etmişti. Şey, çocuklara, aslında. Çocuklara önderlik etmişti, ama bu da aynı şeydi, ne yapacağını bilirdi. Neden şimdi uzaktaydı? Neden bu iş benim elimde? Bende şiddet ve çatışmayı kaldıracak mide yok. Hiç de olmadı. Zaten Ender de bu yüzden doğdu. Ebeveynlerin yasal cezalara çarpmayı göze almadan iki çocuktan fazlasına sahip olamadıkları bir dönemde, hükümetin talebiyle dünyaya getirilen üçüncü çocuk: çünkü Peter çok kötüydü ve o da, Valentine, çok ılımlıydı.

Ender mantıklı davranmaları konusunda Belediye Başkanı ve Piskopos'la konuşurdu ve bunu yapamıyorsa, kendi başına şehre nasıl gideceğini, işleri nasıl yatıştıracağını, her şeyi nasıl kontrol altına alacağını bilirdi.

Valentine, Ender'in yanında olmasını istemesine rağmen, onun bile bu gece olacakları kontrol edemeyeceğini biliyordu. Belki de kendisinin bile söyledikleri yeterli olmayacaktı. Bu gece olacaklarla ilgili düşüncelerine, birçok dünyada bir sürü kez gördüğü veya okuduğu olayları temel almıştı. Dün geceki olaylar, bu gece kesinlikle daha ötelere yayılacaktı, ama şimdi her şeyin daha önce varsaydığından daha kötü olabileceğinin farkına varmaya başlamıştı. Lusitania halkı yabancı bir dünyada uzun süredir dışa vuramadıkları bir korku içinde yaşamıştı. Diğer bütün insan kolonileri hemen yayılarak dünyalarını ellerine geçirmişler ve birkaç nesil sonra kendilerine ait yapmışlardı. Lusitania'nın insanları hâlâ, dehşet verici domuza benzer yaratıkların onları demirlerin arkasında izledikleri gerçek bir hayvanat bahçesi gibi, minik bir topluluk halinde yaşıyorlardı. Bu insanların içinde biriken şeyin ne olduğunu kimse tahmin edemezdi. Herhâlde bu kontrol edilemezdi. Bir gün için bile.

Geçmiş yıllarda Pipo ve Libo'nun ölümleri yeterince kötü olmuştu. Fakat onlar domuzcukların arasında çalışan bilim adamlarıydı. Onlarınki bir uçağın düşmesi veya bir yıldız gemisinin patlaması gibiydi. Eğer güvertede sadece mürettebat varsa, halk o kadar fazla rahatsız olmazdı, mürettebata

aldıkları risk nedeniyle para ödeniyordu. Ancak bu kazalarda yolcuların ölmesi korku ve öfke nedeni olurdu ve Lusitania halkının kafasında, Quim masum bir vatandaştı.

Hayır, bundan da fazla: o, bu lâyık olmayan yarı-hayvanlara kardeşlik ve kutsiyet getiren kutsal bir adamdı. Onu öldürmek sadece hayvanca ve zalimce değil, aynı zamanda kutsal bir şeye saygısızlıktı.

Lusitania halkı, Piskopos Peregrino'nun düşündüğü gibi her açıdan dindar, ama onun unuttuğu, tanrılarına karşı yapılan hakarete gösterdikleri tepkinin şekli. Peregrino, Hıristiyanlık tarihini pek hatırlamıyor, diye düşündü Valentine, ya da belki sadece Haçlı Seferleri'yle sonuçlanan o tür şeyleri düşünüyor. Eğer katedralin Lusitania'daki hayatın merkezi olduğu bir gerçekse ve insanlar kendilerini papazlarına adamışlarsa, Neden Peregrino onların papazlarının öldürülmesi karşısındaki üzüntülerinin basit bir anma töreniyle dışa vurulabileceğine inanıyordu? Eğer Piskopos Quim'in ölümünün fazla bir şey olmadığını düşünüyormuş gibi görünürse, bu sadece onların öfkesine eklenecekti.

Çanların çalmaya başladığını duyduğunda, Valentine hâlâ Grego'yu arıyordu. Duaya çağrı, ama bu normal ayin zamanı değildi; insanlar herhâlde çan sesini şaşkınlıkla ve merak ederek karşılıyorlardı, bu çan neden çalıyor? Ve sonra hatırlıyorlardı, Peder Estevâo öldü, Peder Quim domuzcuklar tarafından öldürüldü. Oh, evet, Peregrino, bu dua çanını çalmak ne mükemmel bir fikir.

Bu insanların her şeyin sakin ve normal olduğu hissine kapılmalarına yardım edecek.

Oh Tanrı'm, bizi bütün akıllı adamlardan koru.

* * *

Miro, Human'ın köklerindeki kıvrımlarından birinin içine kıvrılmış olarak yattı. Dün gece de iyi uyumamıştı; aslında hiç

uyumamıştı, şimdi bile orada kımıldamadan yatarken, etrafında Pequeninolar gelip gidiyor, Human ve Rooter'in gövdelerine tempoyla sopalar vuruluyordu. Miro konuşmaları işitiyor ve Baba Dili'nde henüz çok akıcı olmamasına rağmen çoğunu anlıyordu, çünkü kardeşler heyecanlı konuşmalarını ondan saklamaya gerek görmüyorlardı. Ne de olsa o Miro'ydu. Ona güveniyorlardı. Bu nedenle ne kadar öfkeli ve korkmuş olduklarını bilmesinde bir sakınca yoktu.

Warmaker adında bir babaağaç, bir insanı öldürmüştü. Sadece bir insanı da değil, o ve kabilesi Peder Estevâo'yu öldürmüştü. Ölülerin Sözcüsü'nden sonra en sevilen insan. Bu korkunçtu. Ne yapacaklardı? Sözcü'ye artık birbirleriyle savaşmayacaklarına söz vermişlerdi, ama başka türlü nasıl Warmaker'in kabilesini cezalandırır ve insanlara Pequeninolarin o vahşî davranışı kabul etmediklerini gösterebilirlerdi? Savaş tek yanıttı, her kabileden bütün kardeşler Warmaker'in ormanına saldırarak, Warmaker'in planına karşı çıkarak tartışanlar dışında, bütün ağaçları keserek…

Ya onların anaağacı? Hâlâ öfkeyle süregelen tartışma buydu: Warmaker'in ormanındaki bütün kardeşleri ve suç ortağı babaağaçları öldürmek yeterli miydi, yoksa Warmaker'in tohumunun bir daha yeryüzüne kök salmaması için anaağacı da kesmeli miydiler? Kabilesinin nasıl yok edildiğini görmesine yetecek bir süre Warmaker'i hayatta bırakacaklardı ve sonra, bütün idamların en korkuncuyla ve ilk kez ormanda ateş kullanarak, onu yakarak öldüreceklerdi.

Miro bunların hepsini duydu ve konuşmak, artık bunların bir yararı olmayacağını söylemek istedi, ama Pequeninolarin durdurulamayacağını biliyordu. Şimdi çok öfkeliydiler. Kısmen Quim'in ölümü, ama büyük oranda utanmış oldukları için öfkeliydiler.

Anlaşmalarını bozarak Warmaker hepsini utandırmıştı. İnsanlar, Warmaker ve onun kabilesini yok edinceye kadar bir daha Pequeninolara güvenmeyeceklerdi.

Karar verilmişti. Yarın bütün kardeşler Warmaker'in ormanına doğru yolculuklarına başlayacaklardı. Toplanmaları birçok gün sürecekti, çünkü dünyadaki bütün ormanların ortak hareketi olacaktı bu. Warmaker'in ormanını sararak hazır oldukları zaman, onu öylesine tümüyle imha edeceklerdi ki, kimse vaktiyle orada bir orman olduğunu tahmin bile edemeyecekti.

İnsanlar bunu göreceklerdi. Uyduları onlara Pequeninolarin anlaşma bozucularla ve korkak katillerle nasıl başa çıktıklarını gösterecekti. Sonra insanlar Pequeninolara tekrar güveneceklerdi. Sonra Pequeninolar insanların önünde başlarını utanmadan kaldıracaklardı.

Yavaş yavaş Miro onların kendisinin sadece konuşmalarını ve kararlarını işitmesine izin vermekle kalmadıklarını anladı. Onun yaptıkları her şeyi duyduğundan ve anladığından emin olmak istiyorlardı. Benden bu konuşmaları şehre taşımamı bekliyorlar. Benden Pequeninolarin Quim'in katillerini nasıl cezalandıracağını Lusitania'daki insanlara anlatmamı bekliyorlar.

Benim burada bir yabancı olduğumu fark etmiyorlar mı? Lusitania'daki insanlar arasında beni kim dinler; beni, konuşması çok yavaş ve izlenemeyecek kadar zor olan geçmişten kalmış bir sakatı. Başka insanların üzerinde bir etkim yok. Ancak kendi vücudum üstünde biraz etkim var.

Yine de, bu Miro'nun göreviydi. Yavaşça, Human'ın kökleri arasındaki yerinden kendini çözerek, kalktı. Deneyecekti. Piskopos Peregrino'ya gidip Pequeninolarin ne planladıklarını anlatacaktı. Piskopos Peregrino bu sözü yayardı ve sonra insanlar, bir adamın ölümünü telâfi etmek için binlerce masum peguenino bebeğinin öleceğini bilerek kendilerini daha iyi hissederlerdi.

Zeten Pequenino bebekleri de neydi ki? Sadece anaağacın karanlık karnında yaşayan kurtçuklar. Bu bebek Pequeninolarin kütle halinde yok edilmesiyle, Kral Herod'un İsa'nın doğumu zamanında masumları kılıçtan geçirmesi arasında sınırlı bir törel fark olduğu bu insanların hiçbirinin

aklına gelmiyordu. Peşinde oldukları adaletti bu. Bir Pequenino kabilesinin yok edilmesinin bunun yanında ne önemi olurdu?

* * *

Grego: çimenlik meydanın ortasında duruyorum, çevremdeki insanlar tetikte, her biri bana gergin bağlarla bağlı, öyle ki, benim iradem onların iradesi, ağzım onların sözlerini söylüyor, kalpleri benim ritmimle çarpıyor. Daha önce hiç böyle hissetmedim, bu tür hayatı, böyle bir grubun üyesi olmak ve sadece üyesi olmak değil, onun beyni olmak, merkezi, böylece kişiliğim onların hepsini kapsıyor, yüzlercesini, öfkem onların öfkesi, elleri benim ellerim, gözleri sadece görmelerini istediğim şeyi görüyor.

Bunun müziği, dualarının kadansı, yanıt, dua, yanıt:

“Piskopos adalet için dua edeceğimizi söylüyor, ama bu yeterli mi?”

“Hayır!”

“Pequeninolar kardeşimi öldüren ormanı yok edeceklerini söylüyorlar, ama onlara inanacak mıyız?”

“Hayır!”

Benim cümlelerimi tamamlıyorlar; ne zaman soluk almak için dursam, benim için bağırıyorlar, böylece sesim hiç kesilmiyor ve beş yüz erkek ve kadının gırtlağından yükseliyor. Piskopos bana barış ve sabırla dolu olarak geldi. Belediye Başkanı bana polis, ayaklanma ve hapis imalı uyarılarıyla geldi. Valentine bana buz gibi bir akıl ve sorumluluğumu konuşarak geldi. Hepsi gücümü biliyor, sahip olduğumu bilmediğim gücümü, onlara itaat etmeyi kestiğim ve sonunda kalbimdekileri halka söylediğim zaman başlayan gücümü. Gerçek benim gücüm. Halkı aldatmayı kesip onlara gerçeği verdim ve şimdi ne olduğuma bak, birlikte ne olduğumuza bak.

“Eğer birisi Quim’i öldürdüğü için domuzu cezalandıracaksa, bu biz olmalıyız. Bir insanın hayatının intikamı insan eliyle alınmalıdır. Katillerin cezasının ölüm olduğunu söylüyorlar, fakat cellâdın kim olacağını tayin etme yetkisi olanlar biziz. İdam cezasının yerine getirildiğinden emin olması gereken biziz.”

“Evet! Evet!”

“Kardeşimi Descolada’nın azabı içinde ölmeye terk ettiler!Onun vücudunun içeriden dışarıya doğru yanmasını izlediler! Şimdi o ormanı köküne kadar yakacağız!”

“Onları yakalım! Ateş! Ateş!”

Bak nasıl çakmaklarını çakıyorlar, Ot kümelerini nasıl yolup tutuşturuyorlar. Birlikte aydınlatacağımız Ateş!

“Yarın cezalandırma seferimize çıkacağız-”

“Bu gece! Bu gece! Şimdi!”

“Yarın - bu gece gidemeyiz - su ve yiyecek temin etmemiz gerek-”

“Şimdi! Bu gece! Yakalım!”

“Size oraya bir gecede gidemeyeceğimizi söylüyorum. Yüzlerce kilometre ötede, oraya varmak günler sürecek-”

“Domuzcuklar çitin ötesinde!”

“Quim’i öldürenler değil-”

’’Hepsi küçük katil piç kuruları!”

“Libo’yu öldürenler bunlardı, değil mi?”

“Onlar Pipo ve Libo'yu öldürdüler!”

“Hepsi katil!”

“Onları bu gece yakalım!”

“Hepsini yakalım!”

“Lusitania bizim, hayvanların değil!”

Çıldırdılar mı? Onların bu domuzcukları öldürmelerine izin vereceğini nasıl düşünürlerdi, onlar hiçbir şey yapmamıştı. “Warmaker! Cezalandırmamız gereken Warmaker ve ormanı!”

“Onları cezalandıralım!”

“Domuzcukları öldürelim!”

“Yakalım!”

“Ateş!”

Bir anlık sessizlik. Bir sükûnet anı. Bir fırsat. Doğru sözcükleri düşün. Onları geri getirecek bir şey düşün, kayıp gidiyorlar. Bunlar vücudumun bir parçasıydı, bunlar kişiliğimin bir parçasıydı, fakat şimdi altımdan kayıp gidiyorlar, bir spazm ve kontrolü kaybettim, eğer bir kontrolüm varsa; şu bir anlık sürede onların aklını başına getirecek ne söyleyebilirim?

Çok geç. Grego bir şey düşünmek için çok geç kalmıştı. Sessizliği dolduran bir çocuğun sesi oldu, henüz erkekliğe ulaşamamış bir çocuğun sesi, kalplerinde birikmiş kutsal öfkenin püskürmesine ve geriye dönülemeyecek biçimde akmaya başlamasına kesinlikle masumiyetin bu sesi neden oldu. Çocuk bağırdı: "Quim ve İsa için."

"Quim ve İsa! Quim ve İsa!"

"Hayır!" diye bağırdı Grego. "Bekleyin! Bunu yapamazsınız!"

Onun etrafından saldırdılar, onu devirdiler. Dörtayak üstünde duruyordu, birisi eline bastı. Üstünde durduğu tabure neredeydi? İşte orada, ona tutun, beni çiğnemelerine izin verme, eğer ayağa kalkmazsam beni öldürecekler. Onlarla birlikte hareket etmeliyim, kalk ve onlarla birlikte yürü, onlarla birlikte koş, yoksa beni ezecekler.

Ve sonra gitmişlerdi, onu geçerek, kükreyerek, bağırarak, ayak seslerinin gürültüsü çimenli meydandan çimenli sokaklara taşarak, minik alevler yukarı kaldırılmış, "Ateş!", "Yakalım!", "Quim ve İsa!" diye bağıran sesler, onları dışarıda, çok uzak olmayan bir tepenin eteğinde bekleyen ormana doğru bir lâv seli gibi akan bütün bu ses ve görüntüler.

"Tanrı aşkına ne yapıyorlar?"

Bu Valentine idi. Grego taburenin yanına çömeldi ve eğildi. Valentine yanında duruyordu ve onların büyük felâketin başladığı bu soğuk ve boş kraterden akmalarını izliyordu.

"Grego, seni bencil orospu çocuğu, ne yaptın?"

"Ben mi? Onları Warmaker'e götürecektim. Onları adalete götürecektim."

"Sen fizikçisin, seni aptal çocuk. Belirsizlik prensibini hiç duymadın mı?"

“Parça fiziği. Filotik fizik.”

“Güruh fiziği, Grego. Onlara hiç sahip olmadın. Onlar sana sahip oldu ve şimdi seni kullandılar; Pequeninolar arasındaki en iyi dostlarımızın, bizi savunanların ormanını yok edecekler, o zaman biz ne yapacağız? Bu insanlar ve Pequeninolar arasında bir savaş, ta ki onlar insanlık dışı bir şekilde kendilerini tutuncaya kadar ve bu bizim suçumuz.”

“Warmaker Quim'i öldürdü.”

“Bir suç, ama senin burada başlattığın, Grego, bu bir canavarlık.”

"Ben yapmadım.”

“Piskopos Peregrino seninle görüştü. Belediye Başkanı Kovano seni uyardı. Ben sana yalvardım ve sen yine de yaptın.”

“Beni bir ayaklanma konusunda uyardın, bunun hakkında değil-”

“Bu bir ayaklanma, seni aptal. Ayaklanmadan da kötü. Bu bir katliam. Bu bir bebek cinayeti. Bu soykırıma uzanan uzun müthiş yolun ilk adımı.”

“Bunların hepsiyle beni suçlayamazsın.”

Valentine’in yüzü ay ışığında, kapıların, pencerelerin ve barların ışığında son derece korkunçtu. “Seni sadece yaptığınla suçluyorum. Bütün uyarılara rağmen sıcak, kuru ve rüzgârlı bir günde ateş yaktın. Seni bununla suçluyorum ve bütün bu davranışlarının sonucundan kendini sorumlu tutmuyorsan, o zaman her insan toplumu için zaten değersizsin demektir ve umarım sonsuza kadar özgürlüğünü kaybedersin.”

Valentine gitti. Nereye? Ne yapmaya? Onu burada yalnız bırakamazdı. Onu yalnız bırakmak doğru değildi. Birkaç saniye önce, beş yüz kalple, kafayla ve ağızla, bin el ve ayakla o kadar büyüktü ki, ama şimdi, sanki o muazzam yeni vücudu ölmüş ve o adamın kıvranan hayaletiyle kalarak, ona hükmettiği güçlü vücuttan yoksun bu minik ince solucanın ruhunu bırakarak hepsi gitmişti. Hiç bu kadar dehşet içinde kalmamıştı. Yanından ayrılmak için harekete geçtikleri sırada az daha onu öldürüyorlardı, az daha onu çimenlerin üstünde çiğniyorlardı.

Onundular, ancak, hepsi aynıydı. Onları yaratmıştı, onları tek bir güruh haline sokmuştu, gerçi onları ne amaçla yaratmış olduğunu yanlış anlamış olsalar da, hâlâ kışkırtmış olduğu öfke ve kafalarına soktuğu plan dâhilinde davranıyorlardı. Amaçları kötüydü, hepsi bu, yoksa tam ondan yapmalarını istediği şeyi yapıyorlardı. Valentine haklıydı. Bu onun sorumluluğuydu. Şimdi yaptıkları, kesinlikle onun sanki hâlâ önlerinde ve onları yönlendirirken yapacağı şeylerdi.

Bu nedenle, ne yapabilirdi?

Onları durdur. Kontrolü yeniden ele geçir. Önlerine dikil ve durmaları için yalvar. Onlar deli babaağaç Warmaker'in uzaktaki ormanını yakmaya gitmiyorlardı, onlar, pek kendilerinden hoşlanmasa da, tanıdığı Pequeninolari boğazlamaya gidiyorlardı. Onları durdurmak zorundaydı, yoksa onların kanı, yıkanamayan veya silinerek temizlenemeyen bir özsu gibi, ömrünün sonuna kadar temizleyemeyeceği bir leke gibi, elinde olacaktı.

Bu nedenle, onların çamurlu ayak izleriyle ezilmiş, otları çiğneyen ayakların çamurlu bir iz oluşturduğu caddelerde koştu. Parmaklığı yıkmak için durdukları yere -tam ihtiyacımız olduğu zaman elektrikli alan nerede? Neden birisi onu devreye sokmuyor?- ve oradan da alevlerin gökyüzüne yükseldiği yere, böğrü ağrıyıncaya kadar koştu.

"Durun! Alevleri söndürün!"

"Yakalım!"

"Quim ve İsa için!"

"Domuzlar, geberin!"

"Öldür onu!"

"Yak onu!"

"Ağaçlar yeterince kuru değil - alev almıyorlar!"

"Evet, alıyorlar!"

"Ağacı kes!"

"İşte bir başkası!"

"Bakın, küçük piçkuruları saldırıyorlar!"

"Onları ikiye ayır!"

"Eğer kullanmayacaksan, o orağı bana ver!"

“Küçük domuzu ikiye böl!”
“Quim ve İsa için!”
Büyük bir kemer halinde kan fışkırıyor ve onları durdurmak için öne atılan Grego’nun yüzüne sıçrıyor. Bunu tanıyor muydum? Azap ve ölüm çığlığını atmadan önce bu Pequeninonun sesini tanıyor muydum? Bunu artık eski haline getiremem, bu kardeşi parçaladılar. Bu dişi. Bir eş. Hiç görmediğim bir eş. O zaman ormanın ortasına yakın olmalıyız ve şu dev de anaağaç olmalı.
“İşte katil bir ağaç, böylesini görmedim!”
Büyük ağacın durduğu açıklığın çevresi boyunca bulunan daha alçak ağaçlar birden eğilmeye sonra da gövdeleri kırılarak devrilmeye başladılar. Grego bir an için insanların onları kestiğini sandı, ama şimdi kimsenin onların civarında olmadıklarını fark ediyordu. Kendi kendilerine kırılıyorlardı, anaağacı korumak için kendilerini aşağıya, ölümlerine, gövdeleri altında insanları öldürmek için atıyorlardı.
Bir an işe yaradı. Adamlar acıyla bağırdılar; belki birkaç düzinesi düşen ağaçların altında ezilmiş veya kapana kısılmıştı. Fakat sonra düşeceklerin hepsi düşmüştü ve gövdesi, sanki bazı iç organları çalışıyormuş, derin biçimde yutkunuyormuş gibi, tuhaf biçimde dalgalanarak anaağaç hâlâ orada dimdik duruyordu.
“Bırakın yaşasın!” diye bağırdı Grego. “Bu anaağaç! O masum!”
Fakat sesi yaralananlar ve kapana kısılanların feryatlarıyla boğuldu ve ormanın karşı saldırıya geçebileceğini fark etmenin, yani bunun sadece bir adalet ve cezalandırma oyunu olmayıp, her iki tarafın da tehlikeli olduğu bir savaş olduğunu dehşetle fark ettiler.
“Onu yakın! Onu yakın!” Bağırtılar ölmekte olanların çığlıklarını boğacak kadar yüksekti ve şimdi, düşen ağaçların dalları ve yaprakları anaağaca doğru uzanıyordu; bu dalları tutuşturdular, hepsi kolayca yandı. Birkaç adamın, anaağacı yakacak olan ateşin düşen kardeşağaçların altında sıkışan insanları da yakacağını düşünecek kadar, aklı başına geldi ve

onları kurtarmak için çalışmaya başladılar. Fakat adamların çoğu başarılarının tutkusuna kapılmıştı. Onlar için Warmaker, katil, anaağaçtı; onlar için bu dünyada her şey yabancıydı, onları çitin içinde tutan düşman, bu kadar geniş bir dünyada onlardan küçük bir arazi parçasını esirgeyen mal sahibi. Anaağaç bütün güçlüklerin nedeni ve otoriteydi, bütün tuhaflık ve tehlike oydu ve onu fethetmişlerdi.

Grego ateşin yaklaşmasını izleyen kapana kısılmış bir adamın çığlığıyla, ateşin ulaştığı adamların feryatlarıyla ve bu cinayetleri işleyen adamların muzaffer bağırtılarıyla irkildi. “Quim ve İsa için! Quim ve İsa için!” Grego, gördüklerine, işittiklerine, kokuya, parlak turuncu alevlere, kızaran insan eti kokusuna ve alevler içindeki canlı ağacın çıtırdamasına dayanamayarak neredeyse kaçıyordu.

Ama kaçmadı. Tersine, alevlerin en ucuna fırlayarak düşen ağaçların altındaki insanları kurtarmaya çalışan diğerleriyle birlikte çalıştı. Elbiseleri tutuştuğu zaman biraz yandı, ama bu acı bir şey değildi, neredeyse merhametliydi, çünkü bu hak ettiği bir cezaydı. Bu yerde ölmeliydi. Bunu belki de yapmıştı, belki de geri dönemeyeceği ve suçunun temizlenip geriye kemiklerinin ve küllerinin kalacağı kadar derine, alevlerin içine dalmıştı, ama henüz yangının ulaşmadığı yerlerde yaralı insanlar, hâlâ kurtarılacak hayatlar vardı. Ayrıca, birisi onun omzundaki alevleri söndürmüş, ona bir ağacı kaldırarak altındaki çocuğun sürünerek kurtulması için yardım etmişti ve böyle bir şeyin parçasıyken, bu çocuğun kurtarılmasının bir parçasıyken, nasıl ölebilirdi?

Çocuk yan yan sürünerek alevlerden uzaklaşırken, “Quim ve İsa için,” diye mırıldandı.

İşte oradaydı, sözleri sessizliği dolduran ve kalabalığı bu tarafa yönlendiren çocuk. Sen yaptın, diye düşündü Grego. Onları benden kopardın.

Çocuk başını kaldırarak ona baktı ve tanıdı. “Grego!” diye bağırdı ve öne atıldı. Kollarıyla Grego’nun kalçasına sarılarak başını karnına dayadı. “Grego amca!”

Bu Olhado’nun en büyük oğluydu. Nimbo.

“Başardık!” diye bağırdı Nimbo. “Quim amca için.”

Alevler çıtırdadı. Grego çocuğu kaldırdı, sendeleyerek en sıcak alevlerden uzaklaştı ve sonra daha dışarıya, karanlığa, serin olan bir yere taşıdı. Bütün adamlar o yana sürülmüşlerdi, alevler onları güdüyordu, rüzgâr alevleri sürüklüyordu. Çoğu Grego gibiydi, bitkin, korkmuş, yangın veya başkasına yardım etmenin acısı içinde.

Ama bazılarına, belki birçoğuna, Grego ve Nimbo’nun meydanda ateşledikleri iç yangın dokunmamıştı. “Hepsini yakalım!” Oradan buradan gelen sesler, daha büyük bir akıntıdaki minik girdaplar gibi daha küçük güruhlar, ama şimdi ellerinde ormanın kalbinde yükselen yangından yarı yanmış odun parçaları ve meşaleler vardı. “Quim ve İsa için! Libo ve Pipo için! Ağaç kalmasın! Ağaç kalmasın!”

Grego sendeleyerek ilerledi.

“Beni indir,” dedi Nimbo.

İlerledi.

“Yürüyebilirim.”

Fakat Grego’nun işi çok aceleydi. Nimbo için duramazdı ve bu nedenle çocuğun yürümesine izin veremezdi, onu bekleyemez ve geride de bırakamazdı. Kardeşinin oğlunu yanan bir ormanda geride bırakamazsın. Böylece onu taşıdı, bir süre sonra, tükenmiş, bacakları ve kolları harcadığı çaba nedeniyle ağrıyarak, omzunun yanmış olduğu yer beyaz bir güneş gibi alev alev, ormandan eski kapının olduğu ve ormandan gelen yolun Xenobiyoloji lâboratuarına giden yolla kesiştiği çimenlik alana çıktı.

Güruh orada toplanmıştı, birçoğunun elinde meşale vardı, ama bir nedenle hâlâ orada bekçilik yapan iki ağaçtan: Human ve Rooter’dan uzak duruyorlardı. Grego, hâlâ Nimbo’yu taşırken, kalabalığı iterek kendine yol açtı; kalbi hızla çarpıyordu, korku ve acıyla doluydu, ama yine de bir umut kıvılcımı taşıyordu, çünkü meşaleli adamların neden durduğunu biliyordu. Ve güruhun ucuna ulaştığı zaman, haklı olduğunu gördü.

Bu son iki babaağacın etrafında belki iki yüz kadar Pequenino kardeş ve eş toplanmıştı; az sayıdaydılar ve etrafları kuşatılmıştı, ama onlarda meydan okuyan bir hava vardı. Bu iki ağacı yanmaya terk etmektense, bu noktada ölümüne savaşacaklardı, ama eğer güruh kararlıysa, onlar da yanacaktı, çünkü Pequeninolarin cinayet işlemeye kararlı bu adamların önünde durmalarına olanak yoktu.

Ama domuzcuklarla adamların arasında, Pequeninolarla kıyaslandığında bir dev gibi görünen Miro duruyordu. Silâhı yoktu, ama Pequeninolari korumak istercesine kollarını açmıştı, belki de onları geride tutmak için ve o boğuk, zor konuşmasıyla güruha meydan okuyordu.

“Önce beni öldürün!” dedi. “Cinayeti seviyorsunuz! Önce beni öldürün! Tıpkı onların Quim’i öldürdükleri gibi! Önce beni öldürün!”

“Seni değil!” dedi meşale taşıyan adamlardan biri. “Ama bu ağaçlar ölecek ve eğer kaçacak kadar beyinleri yoksa bütün bu domuzcuklar da.”

“Önce beni,” dedi Miro. “Bunlar benim kardeşlerim! Önce beni öldürün!”

Yüksek sesle ve yavaş konuştu, böylece sürçen konuşması anlaşılabiliyordu. Güruhun içinde hâlâ öfke vardı, en azından bazılarında. Yine de bütün bunlardan sıkılmış olanlar vardı, çoktan utanmaya başlamış olan bazıları, ruhlarını güruhun iradesine kaptırdıktan sonra, bu gece yaptıkları feci davranışları kalplerinde hissediyorlardı. Grego, diğerleriyle olan bu ilişkiyi hâlâ hissediyordu ve her iki yola da sapabileceklerini biliyordu. Hâlâ öfkeli olanlar bu gece son bir yangın başlatabilirlerdi; ya da sakinleşmiş ve iç ısıları bir utanç kızartısına inmiş olanlar, onlar üstün gelebilirlerdi.

Grego kefareti için, en azından kısmen, bir fırsat yakalamıştı. Bu nedenle hâlâ Nimbo’yu taşıyarak ilerledi.

“Beni de,” dedi. “Bu kardeşlere ve ağaçlara elinizi kaldırmadan önce, beni de öldürün!”

“Yoldan çekil, Grego, sen ve sakat, ikiniz de.”

“Eğer bu küçükleri öldürürseniz, Warmaker’den ne farkınız kalır?”

Grego şimdi Miro’nun yanında duruyordu.

“Yoldan çekilin! Onların sonuncusunu da yakacağız ve iş bitecek.” Fakat ses kendinden daha az emindi.

“Arkanızda bir yangın var,” dedi Grego “ve zaten, hem insan hem de Pequenino, bir sürü canlı öldü.” Sesi boğuktu, soluduğu duman nedeniyle nefesi kısıktı, ama hâlâ işitilebiliyordu. “Quim’i öldüren orman buradan çok uzakta ve Warmaker hâlâ el değmemiş olarak duruyor. Bu gece burada adaleti yerine getirmedik. Cinayet ve katliam yaptık.”

“Domuzcuk domuzcuktur!”

“Öyle mi? Bu iş diğer yöne gitseydi hoşuna gider miydi?” Grego yorgun ve devam etmeye isteksiz görünen adamlardan birine doğru bir adım attı, güruhun sözcüsünü işaret ederek, doğrudan ona hitap etti. “Sen! Onun yaptığı bir şey için cezalandırılmak ister misin?”

“Hayır,” diye mırıldandı adam.

“Eğer o birini öldürürse, birinin senin evine gelip bu nedenle karınla çocuğunu doğraması sence doğru mu?”

Şimdi birkaç ses vardı, “Hayır.”

“Neden olmasın? İnsan insandır, değil mi?”

“Ben kimseyi öldürmedim,” dedi sözcü. Şimdi kendini savunuyordu ve konuşmasındaki “Biz” sözcüğü gitmişti. Artık o bir bireydi, yalnız. Güruh zayıflıyordu, dağılıyordu.

“Anaağacı yaktık,” dedi Grego.

Arkasından bir feryat koptu, bazıları yumuşak, yüksek sesli ağıtlar. Çünkü kardeşler ve kurtulan eşler için bu en kötü korkularının teyidiydi. Anaağaç yakılmıştı.

“Ormanın ortasındaki o dev ağaç, içinde bütün çocukları vardı. Hepsi. Bu orman bize zarar vermemişti ve biz geldik, onların çocuklarını öldürdük.”

Miro ileri çıktı, elini Grego’nun omzuna koydu. Miro ona yaslanıyor muydu? Yoksa ayakta durmasına yardım mı ediyordu?

Sonra Miro, Grego'ya değil, kalabalığa hitap ederek konuştu."Hepiniz, evinize gidin."

"Belki yangını söndürmeye çalışmalıydık," dedi Grego, ama tüm orman çoktan alevler içindeydi.

"Eve gidin," dedi Miro yeniden. "Çitin arkasında kalın."

Hâlâ biraz öfke kalmıştı. "Sen kim oluyorsun da bize ne yapacağımızı söylüyorsun?"

"Çitin içinde kalın," dedi Miro. "Şimdi Pequeninolari korumak için başkası geliyor."

"Kim? Polis mi?" Aralarından birkaçı polis olduğu, ya da kalabalık arasında polisleri gördükleri için, bazıları acı bir ifadeyle gülümsediler.

"İşte onlar," dedi Miro.

Yavaş bir vınlama duyulabiliyordu, alevlerin kükremesinin üstünde önce hafifçe, fakat sonra gitgide daha artarak, beş uçucu görüntüye girip çimeni sıyırarak, bazen yanan ormanın önünde siyah bir siluet çizerek, bazen karşı tarafta oldukları zaman alevleri yansıtarak, güruhun çevresinde çemberler çizmeye başlayıncaya kadar. Sonunda beşi de çimenlerin üstüne inerek durdular. Ancak bundan sonra, her uçan plâtformda altı sürücü birbiri ardına doğrulmaya başlayınca, insanlar siyah şekillerden birini diğerinden ayırmaya başladılar. Uçucuların üstünde siyah makine sandıkları şeyler, hiç de makine değildi, ne insanlar kadar büyük, ne de pegueninolar kadar küçük, kocaman başları ve bir sürü gözü olan canlı yaratıklardı. Tehdit edici hiçbir davranışta bulunmadılar, sadece her uçucunun önünde dizilerek durdular; ama hiçbir davranışta bulunmalarına gerek yoktu. Görüntüleri eski karabasanları ve dehşet öykülerini anımsatmaya yeterliydi.

"Deus nos perdue!" diye bağırdı bazıları. Tanrı bizi bağışlasın. Ölmeyi bekliyorlardı.

"Eve gidin," dedi Miro. "Çitin arkasında kalın."

Yanıtları fısıltı olarak geldi. "Şeytanlar." "Yok edici melekler." "Ölüm."

Ve sonra Grego'nun ağzından gerçek, çünkü düşünülemeyecek bir şey dahi olsa, onların ne olmaları gerektiğini biliyordu. "Böcekler," dedi. "Böcekler, burada, Lusitania'da."

Oradan koşarak kaçmadılar. Dikkatle bakarak, var olduklarını hiç düşünmedikleri bu yeni yabancı yaratıklardan çekinerek, güçlerini tahmin edemedikleri, ancak hayal edebildikleri ya da bir zamanlar okulda gördükleri videolardan hatırlayabildikleri bu yabancı yaratıkları dikkatle izleyerek yürüdüler. Bir zamanlar bütün insanlığı yok etmenin eşiğine gelen, ancak Soykırımcı Ender tarafından yok edilen böcekler. Ana Kraliçe adındaki kitap onların çok güzel olduklarını ve yok edilmelerinin gerekmediğini anlatıyordu, ama şimdi, parlayan dış kabukları, binlerce mercekli parıldayan yeşil gözleriyle onları görünce, hissettikleri güzellik değil, dehşetti ve eve gittikleri zaman, sadece bodur, çekingen domuzcukların değil, bunların da çitin hemen dışında kendilerini beklemekte olduğunu bileceklerdi. Daha önce hapiste miydiler? Şimdi cehennem çemberlerinden birinde kesinlikle kapana kısılmışlardı.

Sonunda insan olarak geride Miro, Grego ve Nimbo kalmıştı. Çevrelerindeki domuzcuklar da saygı ve hayranlıkla izliyorlardı, ama dehşetle değil, çünkü insanlarda olduğu gibi, onların sinir düğümlerinde böcek karabasanları yoktu. Ayrıca, böcekler onlara kurtarıcı ve koruyucu olarak gelmişlerdi. Onlara ağır gelen, bu yabancılara karşı duydukları merak değil, kaybetmiş olduklarının acısıydı.

"Human, Ana Kraliçe'ye onlara yardım etmesini rica etti, ama o insanları öldüremeyeceğini söyledi," dedi Miro. "Sonra Jane, gökteki uydulardan yangını gördü ve Andrew Wiggin'e bildirdi. O da Ana Kraliçe'yle konuştu ve ne yapacağını anlattı. Yani kimseyi öldürmek zorunda olmadığını."

"Bizi öldürmeyecekler mi?" diye sordu Nimbo.

Grego, Nimbo'nun son birkaç dakikayı ölmeyi bekleyerek geçirdiğini anladı. Sonra, kendisinin de bunu beklediğini fark etti, ancak Miro'nun az önceki açıklamasından sonra, bu gece

harekete geçirdikleri şey nedeniyle kendisini ve Nimbo'yu cezalandırmaya gelmediklerini anlamıştı. Ya da daha çok Grego'nun başlattığı şey nedeniyle, Nimbo, tamamıyla hazır olan bir şeyi tüm masumiyetiyle dürtüklemişti.

Grego yavaşça eğilerek çocuğu yere koydu. Artık kolları isteklerine zorlukla karşılık veriyorlardı ve omzundaki acı dayanılmazdı. Ağlamaya başladı. Fakat ağlama nedeni acı değildi.

Böcekler şimdi hareket ediyorlardı ve hızlı davrandılar. Çoğu yerde kaldı, koşarak şehrin çevresindeki izleme noktalarına gittiler. Birkaçı uçuculara bindi, her makineye bir tane ve havalandılar, yanan ormanın, alevler içindeki otların üstünden uçarak yangını örten ve sonunda onu durduran bir şey püskürttüler.

* * *

Piskopos Peregrino, daha o sabah yapılmış olan alçak temelin üstünde durdu. Lusitania halkı, hepsi, toplanmıştı ve çayırın üstünde oturuyorlardı. Sözlerini kimsenin kaçırmaması için küçük bir hoparlör kullandı, ama belki de buna ihtiyacı yoktu, hepsi sessizdi, kasvetli havaya kapılmış olan küçük çocuklar bile sessizdi.

Piskoposun arkasında orman görünüyordu, kararmış ama tam olarak ölü değil, birkaç ağaç yeniden yeşermeye başlamıştı. Piskoposun önünde, her biri kendi mezarının önünde ve üstü battaniyeyle kaplanmış cesetler vardı. En yakınındaki Quim'in -Peder Estevâo'nun- cesediydi. Diğer cesetler, ağaçların altında ve yangında ölen insanlardı.

"Bu cesetler kilisenin tabanı olacak ve ne zaman buraya girsek ölülerin cesetlerinin üstünde yürüyeceğiz. Kardeşlerimize ve Pequeninolara ölüm ve yıkım getirenlere yardım ederken ölenlerin cesetleri. Hepsinin üstünde, bir itikatsızlar ormanına Hazreti İsa'nın İncilini götürmeye

çalışırken ölen Peder Estevâo. O bir şehit olarak öldü. Diğerleri ise kalplerinde cinayet ve ellerinde kanla öldüler."

"Açık konuşacağım, böylece şu Ölülerin Sözcüsü benden sonra bir söz eklemeye gerek görmeyecek. Musa'nın, altın buzağıya tapmaya başlayıp Tanrı'ya olan ahitlerini inkâr ettikleri zaman, İsrail çocuklarıyla konuştuğu gibi açıkça konuşacağım. Aramızda bu suçun sorumluluğunu paylaşmayan sadece bir avuç insan var. Tertemiz ölen, ama adı öldürenlerin kâfir dudaklarında olan Peder Estevâo. Şehit edilen papazı getirmek için giden Ölülerin Sözcüsü ve onunla birlikte gidenler. Belediye Başkanı ve beni olacaklar konusunda uyaran Valentine, Sözcü'nün kız kardeşi. Valentine tarihi biliyor, insanlığı tanıyor, fakat Belediye Başkanı ve ben sizi tanıdığımızı ve sizin tarihten güçlü olduğunuzu sandık. Sizler de, ben de, diğer insanlar kadar çökmüş olduğumuz için hepimize yazıklar olsun. Günah, bunları durdurabilecek iken durdurmayan her birimizin omuzlarında! Kocalarını evde tutmaya çalışmayan kadınların üstünde. Olanları izleyip hiçbir şey söylemeyen erkeklerin üzerinde ve ellerinde meşaleleri taşıyan ve yarım kıta ötedeki kuzenlerinin işledikleri suç nedeniyle kardeş Hıristiyan bir kabileyi öldüren herkesin üzerinde."

"Yasa, adaletin kendine düşen küçük kısmını yapıyor. Gerâo Gregorio Riberia von Hesse hapiste, ama bu başka bir suç nedeniyle, kendisine gösterilen güveni bozarak söylememesi gereken sırları açıkladığı için. Hapiste bulunma nedeni Pequenino katliamı değil, çünkü suçtaki payı onu izleyen sizlerden fazla değil. Beni anlıyor musunuz? Suç hepimizin üstünde ve hepimizin birlikte tövbe etmemiz, birlikte cezamızı çekmemiz ve dudaklarımızda onun adıyla böyle feci bir şey yapmamız nedeniyle İsa'nın bizi affetmesi için dua etmemiz gerek."

"Pequeninolarin Havarisi Peder Estevâo'nun adı verilecek olan bu yeni kilisenin temelinin üstünde duruyorum. Temelin taş blokları katedralimizin duvarlarından söküldü, orada şimdi rüzgârın girebileceği, dua eden bizlerin üstüne yağmurun

düşebileceği açık delikler var ve bu kilisenin yapımı bitinceye kadar, katedral böyle yaralı ve kırılmış halde bırakılacak."

"Ve bunu nasıl tamamlayacağız? Evinize gideceksiniz, hepiniz, evlerinize gidip kendi evinizin duvarını yıkacaksınız ve düşen taş bloklarını alıp buraya getireceksiniz ve siz de bu kilise tamamlanıncaya kadar duvarınızı yıkılmış halde bırakacaksınız."

"Sonra hep birlikte, her fabrikanın duvarında delikler açacağız, günahımızı yarasını taşımayan hiçbir yapı kalmayıncaya kadar. Ve duvarlar bizim katil ellerimizden kendi halkını korumak isterken ormanda devrilen ağaçlardan elde edilen direkler ve kirişlerle bir tavan koyabilecek kadar yükselinceye değin o yaralar kalacak."

"Ve sonra, hepimiz bu kiliseye geleceğiz ve hepimiz dizlerimizin üstünde gireceğiz, teker teker, her birimiz ölülerimizin mezarlarının üstünden ve biz sona erdirinceye kadar bağışlayıcı Tanrı'nın onlara bahşettiği üçüncü hayatlarını birer ağaç olarak geçiren yaşlı kardeşlerimizin altından geçerek. Orada hepimiz bağışlanmak için dua edeceğiz. Muhterem Peder Estevâo'ya bize aracı olması için dua edeceğiz. Sonsuza kadar cehennemde kalmamak için, korkunç günahımızı kefaretine eklemesi için İsa'ya dua edeceğiz. Tanrı'ya bizi temizlemesi için dua edeceğiz."

"Ancak bundan sonra hasarlı duvarlarımızı onaracağız ve evlerimizi düzelteceğiz. Cezamız bu, çocuklarım. Bunun yeterli olması için dua edelim."

* * *

Ender, Valentine, Ela, Quara, Quanda ve Olhado, birlikte külle kaplı açıklığın ortasında durarak, en onurlu eşin diri diri doğranarak, ikinci hayatının cesedinden yeni bir anaağaç olarak büyümek üzere toprağa ekilmesini izlediler. O ölürken, hayatta kalan diğer eşler eski anaağacın gövdesindeki deliğe

uzanarak orada yaşamış olan ölü çocukların ve küçük annelerin cesetlerini toplayıp bir tepe oluşturuncaya kadar onun kanayan vücudunun üstüne yığdılar. Birkaç saat içinde onların cesetlerinin arasından güneşe doğru fidanı yükselecekti.

Onların çürüyen besinlerinden, anaağaç hızla büyüyecek ve gövdesinde bir menfez oluşturmaya yeterli kalınlığa ve yüksekliğe ulaşacaktı. Eğer yeterince hızlı büyürse, eğer kısa sürede kendini açarsa, eski ölmüş anaağacın içindeki boşlukta hâlâ tutunan, hayatta kalmış birkaç bebek, yeni anaağacın onlara sunacağı küçük yeni sığınağa taşınacaklardı. Eğer bu küçük bebeklerden biri küçük anne ise, hayatta kalmış babaağaçlara, Human ve Rooter'a taşınacaktı ve eğer onların minik vücutlarından yeni bebekler elde edilebilirse, o zaman orman, insanların yaptığı bütün kötülüklerden kurtulabileceğini bilecekti.

Eğer olmazsa, eğer bebeklerin hepsi erkekse, ki bu olasıydı, veya aralarındaki dişilerin hepsi kısırsa, ki bu da mümkündü, ya da anaağacın gövdesini yakarak onu öldüren ateşin sıcaklığı hepsini yaralamışsa, ya da yeni anaağaç onlar için hazır hale gelinceye kadar maruz kaldıkları açlık nedeniyle çok zayıf düşmüşlerse, o zaman orman bu kardeşler ve eşlerle birlikte ölecek, Human ve Rooter bir milenyum kadar ormansız babaağaçlar olarak yaşayacaklardı. Belki başka kabileler onları onurlandıracak ve çiftleşmek için onlara küçük anneler getirecekti, ama kendi kabilelerinin, çevreleri kendi oğullarıyla çevrilmiş babaağaçları olamayacaklardı. Hiçbir orman kendilerine ait olmayan, uğruna yaşadıkları şeyin tek anıtı olan, yalnız babaağaçlar olacaklardı.

Warmaker'a karşı duyulan öfkeye gelince, bu sona ermişti. Lusitania'nın babaağaçları, Peder Estevâo'nun ölümü nedeniyle bir törel borç oluşmuş olsa da, bunun Rooter ve Human'ın ormanının katledilmesiyle ödenmiş, hatta fazlasıyla ödenmiş olduğuna karar vermişlerdi. Aslında, Warmaker fikirlerine bir sürü yeni dönek kazanmıştı, çünkü insanlar İsa'nın İnciline lâyık olmadıklarını kanıtlamamışlar mıydı? İnsanların içinde

Tanrı'nın hiçbir parçası olmadığı açıkça belliyken, Kutsal Ruh'un taşıyıcıları olarak seçilenler Pequeninolardir, diyordu Warmaker. Artık başka bir insan öldürmemize gerek yok, diyordu. Sadece beklemeliyiz, Kutsal Ruh onların hepsini öldürecek. Bu arada, bize yıldız gemileri yapması için Ana Kraliçe'yi gönderdi. Ziyaret ettiğimiz her dünyayı yargılamak için Kutsal Ruh'u yanımızda götüreceğiz. Biz yok edici melek olacağız. Tanrı'nın seçilmiş insanlarına yol açmak için Canaan'a saldıran Joshua ve İsrail kavmi olacağız.

Birçok Pequenino artık ona inanıyordu. Artık Warmaker onlara çılgın gelmiyordu; vahiyin ilk canlanışına masum bir ormandaki alevlerle tanık olmuşlardı. Birçok Pequenino için artık insanlardan öğrenecek bir şey yoktu. Tanrı'nın insanlara artık bir yararı yoktu.

Ama burada, ayakları bileklerine kadar küle batmış olarak durdukları bu ormanda, kardeşler ve eşlerin Warmaker'in doktrinine bir inançları yoktu. İnsanları çok iyi tanıyanları, yeniden doğuşlarına tanık olmaları ve yardım etmeleri için insanların bulunmasını tercih bile etmişlerdi.

Artık kurtulan kardeşlerin sözcüsü olan Planter, "Çünkü" dedi, "bütün insanların aynı olmadığını biliyoruz, tıpkı bütün Pequeninolarin aynı olmadıkları gibi. İsa bazılarınızın içinde yaşıyor, diğerlerinde yaşamıyor. Bizler Warmaker'in ormanı gibi değiliz, siz de o caniler gibi değilsiniz."

Bu nedenle, bu sabah şafaktan önce, yeni anaağaç ince gövdesinde bir yarık açmayı başarıp, eşler hayatta kalan bebekleri yeni yuvalarına şefkatle taşırken, Miro ve Valentine'in ellerini tutan Planter'dı. Bir şey söylemek için çok erkendi, ama ümitlenmek için neden vardı: yeni anaağaç kendini sadece bir buçuk günde hazırlamıştı ve aktarılacak kadar yaşayabilen üç düzineden fazla bebek vardı. Bunlardan bir düzine kadarı üretken dişiler çıkarsa ve eğer bunların dörtte biri çocuk sahibi olacak kadar yaşarsa, orman tekrar gelişebilirdi.

Planter titriyordu. "Dünyanın tüm tarihi boyunca," dedi Planter, "kardeşler daha önce böyle şey görmedi."

Kardeşlerden bazılar diz çökmüş haç çıkarıyordu. Çoğu bütün akşam nöbeti boyunca dua okumuştu. Bu Valentine'in Quara'nın ona söylediği bir şeyi hatırlamasına neden oldu. Miro'ya yaklaştı ve fısıldadı. "Ela da dua etmiş."

"Ela mı?"

"Yangından önce. Quara oradaydı, Os Venerados'un kabrinde. Bütün sorunlarımızı çözmek için bir yol göstermesi konusunda Tanrı'ya yalvarmış."

"Herkes bunun için dua ediyor."

Valentine Ela'nın duasından sonra neler olduğunu düşündü. "Bence Tanrı'nın ona verdiği yanıt nedeniyle oldukça düş kırıklığına uğramıştır."

"İnsan genelde öyle olur."

"Ama belki bu, anaağacın böyle çabuk açılması, belki onun yanıtının başlangıcıdır."

Miro Valentine'e şaşkınlıkla baktı. "Sen inançlı biri misin?"

"Kuşkucu desek. Bize ne olduğuna aldıran birinin varlığından her zaman kuşkulanmışımdır. Bu sadece istemekten bir adım daha iyi ve ümit etmenin bir adım altında."

Miro hafifçe gülümsedi, fakat Valentine bunun hoşuna gittiğinden mi yoksa eğlendiğinden mi ileri geldiğini anlayamadı. "Ela'nın duasına yanıt vermek için Tanrı bundan sonra ne yapacak?"

"Bekleyip görelim," dedi Valentine. "Görevimiz bundan sonra bizim ne yapacağımıza karar vermek. Sadece çözmemiz gereken evrenin en derin sırları var."

"Eh, bu da tam Tanrı için biçilmiş kaftan," dedi Miro.

Sonra Quanda geldi: bir exonolog olarak o da gece nöbetinin bir parçasıydı, nöbet sırası olmamasına rağmen anaağacın açılma haberi onu hemen buraya getirmişti. Onun gelişi, Miro'nun hızla oradan ayrılması anlamına gelirdi, ama bu kez değil. Valentine, Miro'nun bakışlarının ne Quanda'ya takıldığını ne de ondan uzaklaştığını görmekten memnundu; kadın sadece oradaydı, Pequeninolar üzerinde çalışıyordu, Miro da öyle. Kuşkusuz bu zarif bir yapmacık davranıştı, ama

Valentine'in deneyimlerine göre davranışlar her zaman yapmacıktı, insanlar beklenen rolleri olduğunu düşündükleri şekilde hareket ederlerdi. Miro sadece, gerçek duygularına ne kadar ters de düşse, Quanda ile olan ilişkilerinde normal rolü olduğunu düşündüğü şekilde davranacak bir noktaya ulaşmıştı. Belki de, bir bakıma o kadar ters değildi. Kadın artık kendisinin iki katı yaşındaydı. Hiç de sevmiş olduğu kız değildi.

Birbirlerini sevmişlerdi, ama beraber yatmamışlardı. Gerçi öfkeli bir pişmanlıkla söylemiş de olsa, Miro bunu kendisine anlattığı zaman, Valentine bunu duyduğuna memnun olmuştu. Valentine toplumun, Lusitania gibi, iffet ve sadakat beklediğini ve gençlik tutkularını kontrol eden ve yönlendiren yetişkinlerin güçlü ve uygar olarak yetişenler olduğunu çok eskiden fark etmişti. Böyle bir toplumda kendini kontrol edemeyen veya toplum normlarına uymayı denemeyecek kadar kibirli olan gençler sonunda ya koyun ya da kurt olurlardı, ya sürünün beyinsiz üyeleri, ya da istediklerini alan ve karşılığında hiçbir şey vermeyen avcılar olurlardı.

Miro'yla ilk karşılaştığı zaman, onun içinde bulunduğu duruma kızgın, kendisine acıyan bir aciz veya bencil bir avcı olduğunu sanarak korkmuştu. Hiçbiri değildi. Şimdi gençliğindeki iffetine pişman olabilirdi -güçlü olduğu ve ikisinin de aynı yaşta oldukları bir zamanda Quanda'yla birleşmiş olmak istemesi doğaldı- ama Valentine buna pişman değildi. Bu, Miro'nun bir iç gücü olduğunu ve bu topluma karşı bir sorumluluk hissi taşıdığını gösteriyordu. Valentine için, o kritik dakikalarda Miro'nun tek başına güruhu durdurarak Rooter ve Human'ı kurtardığını tahmin etmek kolaydı.

Miro ve Quanda'nin artık sadece işlerini yapan, sanki aralarında her şey normal olan iki insan gibi davranmak için büyük çaba harcayacaklarını tahmin etmek de kolaydı. İç güç ve dış saygı. Bunlar toplumu bir arada tutan, önderlik eden insanlardı. Koyunlar veya kurtlardan farklı olarak, iç korku ve kaygılarının onlara verdiği senaryodan daha iyi rol yapabiliyorlardı. Dürüstlük, fedakârlık, halkın onuru, uygarlık

senaryosunu oynuyorlardı ve yapmacık, gerçek oluyordu. İnsanlık tarihinde gerçekten uygarlık var, diye düşündü Valentine, ama sadece böyle insanların, çobanların, var olması sayesinde.

* * *

Novinha onu okulun girişinde karşıladı. Ender'in Lusitania'ya gelişinden beri İsa'nın Aklı'nın Çocukları'nın dördüncü müdürü olan Dona Cristâ'nın koluna dayanıyordu.

"Sana söyleyecek bir şeyim yok," dedi Novinha. "Yasal olarak hâlâ evliyiz, ama hepsi bu kadar."

"Oğlunu ben öldürmedim," dedi Ender.

"Ama onu kurtarmadın da," dedi Novinha.

"Seni seviyorum," dedi Ender.

"Sevebilme yeteneğin kadar," dedi kadın. "Ve herkesin işine koşmaktan biraz vaktin kaldığı zamanlarda. Kendini evrenin bütün sorumluluğunu üstlenmiş, bir tür koruyucu melek olduğunu sanıyorsun. Senden tüm istediğim ailemin sorumluluğunu üstlenmendi. Trilyonlarca insanı sevmekte çok iyisin, ama düzineleri değil ve seven biri olarak da tümüyle başarısız birisin."

Bu sert bir yargılamaydı ve Ender bunun doğru olmadığını biliyordu, fakat buraya tartışmaya gelmemişti. "Lütfen eve gel," dedi. "Beni seviyorsun ve bana ihtiyacın var, tıpkı benim sana ihtiyacım olduğu gibi."

"Artık evim burası. Sana veya başkasına ihtiyaç duymayı kestim. Söylemek için geldiğinin hepsi buysa, ikimizin de zamanını harcıyorsun."

"Hayır, hepsi bu değil."

Kadın bekledi.

"Lâboratuardaki dosyalar. Hepsini mühürlemişsin. Hepimizi yok etmeden önce Descolada'nın çaresini bulmak zorundayız." Novinha ona solgun, acı bir gülümsemeyle baktı. "Neden beni

bununla rahatsız ediyorsun? Jane benim şifrelerimi aşabilir, değil mi?"

"Denemedi," dedi Ender.

"Kuşkusuz duyarlığıma saygı göstermek için, ama yapabilir, değil mi?"

"Herhâlde."

"O zaman ona yaptır. Şimdi ihtiyacın olan tek şey o. Aslında ona sahip olduğun sürece bana gerçekten ihtiyaç hissetmedin."

"Sana iyi bir koca olmaya çalıştım," dedi Ender. "Seni her şeyden koruyacağımı hiç söylemedim, fakat elimden geleni yaptım."

"Eğer yapsaydın, Estevâo'm sağ olurdu."

Novinha döndü ve Dona Cristâ okulun içine doğru ona refakat etti. Ender onu köşeyi dönünceye kadar izledi ve kapıdan dönerek okulu terk etti. Nereye gittiğinden emin değildi, ama oraya gitmek zorundaydı.

"Üzgünüm," dedi Jane hafifçe.

"Evet," dedi Ender.

"Ben gittiğim zaman," dedi Jane, "belki Novinha sana geri döner."

"Eğer yardım edebilirsem, gitmeyeceksin," dedi Ender.

"Ama edemezsin. Birkaç ay sonra beni kapatacaklar."

"Kapat çeneni."

"Bu basit bir gerçek."

"Kapat çeneni de bırak düşüneyim."

"Ne, şimdi beni mi kurtaracaksın? Son zamanlardaki kayıtların, kurtarıcı rolünde pek de iyi olmadığını gösteriyor."

Ender yanıtlamadı ve Jane de öğleden sonranın geri kalan bölümünde konuşmadı. Ender kapıdan çıktı, fakat ormana gitmedi, tersine bütün ikindiyi çayırda, yalnız ve sıcak güneşin altında geçirdi.

Bazen düşünüyor, hâlâ heyula gibi üstünde olan sorunlarla boğuşmaya çalışıyordu: filonun üstlerine gelmesi, Jane'in kapatılması, Descolada'nın Lusitania halkını yok etmek için devamlı çabası, Warmaker'in Descolada'yı galaksiye yayma planı, Ana Kraliçe'nin çitin dışında devamlı gözlem yapması ve

insanları kendi evlerini yıkmak zorunda bırakan acımasız ceza nedeniyle şehrin ümitsiz durumu.

Ve bazen kafası düşünceden yoksun, ağlayamayacak kadar duygusuz bir halde orada, çimende dururken, otururken veya yatarken, onun yüzü aklından geçiyordu, onun ismini söyleyen dudakları, dili ve dişleri, ona sessizce yalvarırken, eğer bir ses çıkarırsa, eğer bağırırsa, hatta sesini duymasına izin verirse, onun cevap vermeyeceğini biliyordu.

Novinha.

-13-
ÖZGÜR İRADE

"Aramızda insanların Descolada araştırmalarının durdurulması gerektiğini düşünenler var. Descolada bizim hayat çevrimimizin kalbinde. Bütün dünyada Descolada'yı öldürmenin bir yolunu bulmalarından korkuyoruz ve bu da bizi bir nesilde yok eder."

"Eğer Descolada konusunda insan araştırmalarını durdurursanız, onlar kesinlikle birkaç yıl içinde yok olup gideceklerdir."

"Descolada bu kadar tehlikeli mi? Neden onu şimdiki haliyle durdurmuyorlar?"

"Çünkü Descolada doğal yasalara göre öyle rasgele mutasyona uğramıyor. Bizleri yok etmek için kendini zekice ayarlıyor."

"Bizleri? Sizi?"

"Başından beri Descoladayla savaşıyoruz, insanlar gibi lâboratuarlarda değil, ama kendi içimizde. Yumurta bırakmadan önce, hayatları boyunca ihtiyaçları olacak antikorları üretmeleri için onların vücutlarını hazırladığım bir evre vardır. Descolada kendini değiştirdiği zaman bunu anlarız, çünkü işçiler ölmeye başlar. O zaman yumurtalıklarıma yakın bir organ yeni antikorlar üretir ve değişmiş Descoladaya karşı durabilen yeni iççiler için yumurta dökeriz."

"Demek siz de onu yok etmeye çalışıyorsunuz."

"Hayır. Bizim işlevimiz tümüyle bilinçsizce. Ana Kraliçe'nin vücudunun içinde bilinçli bir müdahale olmadan meydana gelir. Mevcut tehlikenin ötesine gidemeyiz. Bizim bağışıklık organımız,

insan vücudundaki her şeyden daha uyumludur, ama eğer Descolada imha edilmezse uzun dönemde biz de insanlarla aynı akıbete uğrayacağız. Fark şu ki, eğer biz Descolada tarafından yok edilirsek, evrende türümüzü devam ettirecek başka bir Ana Kraliçe yok. Bizler sonuncuyuz."

"Sizin durumunuz onlarınkinden daha çaresiz."

"Onu etkilemekte de daha çaresiziz. Basit bilimsel kontrol dışında biyoloji bilimimiz yok. Doğal metotlarımız hastalıklarla savaşmakta o kadar etkileyici ki, hiçbir zaman hayatı anlayıp onu kontrol etmek için insanların sahip olduğu güdüye sahip değiliz..."

"Demek durum böyle? Ya biz yok olacağız, ya da siz ve insanlar yok olacaksınız. Eğer Descolada devam ederse sizi öldürecek. Eğer durursa, biz öleceğiz."

"Bu sizin dünyanız. Descolada sizin vücudunuzun içinde. Eğer iş sizinle bizim aramızda seçim yapmaya gelirse, hayatta kalan siz olacaksınız."

"Kendin için konuşuyorsun, dostum, ama ya insanlar ne yapacak?"

"Eğer Descolada'yı yok edecek gücü, sizi de yok edecek şekilde elde ederlerse, onu kullanmalarını yasaklarız."

"Onları yasaklamak mı? İnsanlar ne zaman itaat etmiş ki?"

"Engelleyecek gücümüz olmadığı zaman, bir şeyi yasaklamayız"

"Ah."

"Bu sizin dünyanız. Ender bunu biliyor. Eğer diğer insanlar unutmuşsa, onlara hatırlatırız."

"Başka bir sorum var."

"Sor."

"Ya şu Warmaker gibi Descolada'yı evren boyunca yaymak isteyenler? Onları da yasaklayacak mısınız?"

"Şimdiden çokhücreli hayata sahip olan dünyalara Descolada'yı taşımamaları gerek."

"Kesinlikle yapmaya niyetli oldukları şey de bu."

"Taşımamaları gerek."

"Fakat bizim için yıldız gemileri inşa ediyorsun. Geminin kontrolünü bir kez ele geçirdikten sonra nereye isterlerse gideceklerdir."

"Gitmemeleri gerek."

"Demek onları durduracaksınız."

"Durdurma gücümüz olmadığı zaman, bir şeyi engellemeyiz."

"O zaman neden hâlâ gemileri inşa ediyorsunuz."

"İnsan filosu bu dünyayı yok edebilecek bir silâhla beraber geliyor. Ender onu kullanacaklarından emin. Onlarla gizlice anlaşıp, tek bir silâhla yok olmanıza izin vererek bütün genetik mirasınızı burada, tek bir gezegende mi bıraksaydık?"

"O zaman, bazılarımızın onu yıkıcı bir şekilde kullanacağını bile bile bize yıldızgemileri hazırlıyorsunuz?"

"Yıldız uçuşunda ne yapacağınız sizin sorumluluğunuz. Eğer hayatın düşmanı gibi davranırsanız, o zaman hayat sizin düşmanınız olur. Sizlere bir tür olarak yıldız gemisi sağlayacağız. Sonra siz, bir tür olarak, Lusitania'yı kimin terk edeceğine, kimin terk etmeyeceğine karar vereceksiniz."

"Warmaker'ın partisinin çoğunluğu elde etmek için oldukça büyük şansı var. O zaman bütün bu kararları onlar verecek."

"Yani, biz yargıç olup, insanların sizi yok etmeyi denemekte haklı olduklarına mı karar vermeliyiz? Belki Warmaker haklıdır. Belki insanlar yok edilmeyi hak ediyordur. Biz kim oluyoruz da ikiniz arasında karar veriyoruz? Onlar Moleküler Parçalama Aygıtlarıyla, siz Descoladanızla. iki tür de birbirini yok etme gücüne sahip ve iki tür de böyle canavarca bir suçu işlemeye yatkın, ama iki türde de bilerek böyle bir kötülüğe neden olmayacak ve yaşamayı hak eden bir sürü üye var. Biz sadece yıldız gemilerini inşa edeceğiz ve sizlerle insanları kaderinize karar vermek üzere baş başa bırakacağız."

"Bize yardım edebilirsin. Yıldız gemilerini Warmaker'in partisinin eline geçmekten koruyabilir ve sadece bizimle çalışabilirsin."

"Böyle yaparsak aranızdaki iç savaş gerçekten korkunç olur. Sadece aynı fikirde olmadığın için onların genetik miraslarını yok eder miydin? O zaman kim suçlu ve cani olurdu? İki taraf da

başka insanların kesin olarak yok edilmesini isterken, aranızda nasıl karar verebiliriz?"

"O zaman hiç ümidim yok. Birisi yok edilecek."

"İnsan bilimciler Descolada'yı değiştirerek sizin bir tür olarak kurtulmanızı ve Descolada'nın öldürme gücünü kaybedeceği bir yol buluncaya kadar."

"Bu nasıl mümkün olabilir?"

"Biz biyolog değiliz. Eğer yapılabilirse, bunu sadece insanlar yapabilir."

"O zaman onların Descolada'yı incelemesini önleyemeyiz. Onlara yardım etmeliyiz. Neredeyse ormanımızı yok edecek olmalarına rağmen, onlara yardım etmekten başka çaremiz yok."

"Bu karara varacağınızı biliyorduk."

"Öyle mi?"

"Bu nedenle Pequeninolar için yıldız gemileri inşa ediyoruz. Çünkü sizde bilge olabilme yeteneği var."

Lusitania Filosuyla iletişimin düzeldiği haberi Path'ın tanrılarla konuşanları arasında yayıldı. Ona saygılarını sunmak için Han Fei-tzu'nun evini ziyarete başladılar.

"Onları görmeyeceğim," dedi Han Fei-tzu.

"Görmelisin, baba," dedi Han Qing-jao, "böyle büyük bir başarı nedeniyle sadece sana saygılarını sunmaları uygun bir şey."

"O zaman gidip onlara bunu tamamıyla senin yaptığını ve benim bir ilgim olmadığını söyleyeceğim."

"Hayır!" diye haykırdı Qing-jao. "Bunu yapmamalısın."

"Ayrıca, onlara bunun soylu bir ruhun ölmesine neden olan büyük bir suç olduğunu söyleyeceğim. Onlara Path'ın tanrılarla konuşanlarının zalim ve kötü bir hükümetin köleleri olduğunu ve bütün çabalarımızı Kongre'nin yok edilmesine yönelteceğimi söyleyeceğim."

“Bunları bana söyleme!” diye bağırdı Qing-jao. “Kimseye böyle bir şey söyleyemezsin!”

Bu doğruydu. Si Wang-mu köşeden ikisinin, baba ve kızın, temizlenme ayinine başladıklarını gördü. Böyle isyankâr şekilde davrandığı için Han Fei-tzu ve onları işittiği için Qing-jao. Efendi Fei-tzu asla bunları başkalarına söyleyemezdi, çünkü söylese bile, nasıl hemen temizlenmek zorunda kaldığını görürler ve bunu tanrıların onun sözlerini reddetmesinin kanıtı olarak yorumlarlardı. Tanrılarla konuşanları yaratmak için Kongre’nin görevlendirdiği bilim adamları işlerini iyi yapmışlar, diye düşündü Wang-mu. Gerçeği bilmesine rağmen, Han Fei-tzu çaresiz.

Bu nedenle, eve gelen bütün konukları karşılayan ve babasına yağdırdıkları övgüleri zarafetle kabul eden, Qing-jao oldu. Wang-mu birkaç ziyarette onunla birlikte kaldı, ama Qing-jao’nun tekrar tekrar babasının ve kendisinin, Ansible’ların filotik ağında yaşayan görünmeyen bir bilgisayar programının varlığını ve onun nasıl yok edileceğini nasıl keşfettiklerini anlatışını katlanılmaz buldu. Qing-jao’nun cinayet işlemekte olduğunu kalben bilmemesi bir şeydi; Wang-mu’nun onun bu cinayetin nasıl işleneceğiyle böbürlenmesini dinlemesi başka bir şeydi.

Sadece Wang-mu bilse de, böbürlenmek, işte Qing-jao nun yaptığı buydu. Qing-jao her zaman onuru babasına veriyordu, ama Wang-mu bunun tümüyle Qing-jao’nun işi olduğunu bildiğinden, Qing-jao bunun tanrılara yapılmış değerli bir hizmet olduğunu söylerken, aslında kendini methettiğini biliyordu.

“Lütfen artık burada kalıp dinlememi isteme,” dedi Wang-mu. Qing-jao onu tartarak bir an süzdü. Sonra soğuk bir ifadeyle yanıtladı. "Gitmen gerekiyorsa, git. Hâlâ düşmanımızın esiri olduğunu görüyorum. Sana ihtiyacım yok.”

“Elbette yok,” dedi Wang-mu. “Senin tanrıların var.” Ama bunu söylerken sesindeki acı ironiye engel olamadı.

“Senin inanmadığın tanrılar,” dedi Qing-jao iğneleyen bir ifadeyle. “Elbette tanrılar sana hiçbir zaman hitap etmedi ki,

neden inanasın? İsteğin bu olduğu için, seni sırdaş hizmetçiliğinden çıkarıyorum. Ailene dön."

"Tanrıların emrettiği gibi," dedi Wang-mu, ama bu kez tanrılar derken sesindeki acılığı gizlemeye gerek görmedi.

Mu-pao peşinden geldiği zaman, Wang-mu evden çıkmış, yoldan aşağıya yürüyordu. Mu-pao yaşlı ve şişman olduğundan, yaya olarak Wang-mu'ya yetişmesi olanaksızdı. Bu nedenle, hızlandırmak için tekmelerken çok komik göründüğü bir eşeğin sırtında geldi. Eşekler, tahtırevanlar, bunların hepsi eski Çin'in süsleriydi, tanrılarla konuşanlar böyle yapmacıkların kendilerini daha mı kutsal yaptığını sanıyorlardı? Neden diğer dünyalardaki doğru dürüst insanlar gibi sadece uçan arabalarla yolculuk yapmıyorlardı? O zaman Mu-pao, ağırlığı altında ezilen bir hayvanın üstünde hoplayıp zıplayarak kendini komik duruma düşürmezdi. Mümkün olduğunca utançtan kurtarmak için, Wang-mu döndü ve onu yarı yolda karşıladı.

"Efendi Han Fei-tzu dönmeni emrediyor," dedi Mu-pao. "Efendi Han'a çok kibar ve iyi olduğunu söyle, ama hanımım beni işten çıkardı."

"Efendi Han, Hanımın Qing-jao'nın seni sırdaş hizmetçisi olmaktan çıkarma yetkisi olduğunu, ama bu evden gönderme yetkisi olmadığını söylüyor. Senin sözleşmen Efendimle, Hanımınla değil."

Bu doğruydu. Wang-mu bunu düşünmemişti.

"Senden dönmeni rica ediyor," dedi Mu-pao. "Eğer itaat ederek dönmezsen, belki de tatlılıkla dönersin diye benden bu şekilde konuşmamı istedi."

"Ona itaat edeceğimi söyle. Benim gibi aşağı birinden bir şey rica etmemeli."

"Buna memnun olacaktır," dedi Mu-pao.

Wang-mu, Mu-pao'nun eşeğinin yanında yürüdü. Çok yavaş ilerlediler, bu Mu-pao ve eşek için daha rahat olmuştu.

"Onu bu kadar sinirli görmemiştim," dedi Mu-pao. "Belki sana bunu söylememeliyim. Fakat ona senin gittiğini söylediğim zaman, neredeyse çılgına döndü."

“Tanrılar onunla konuşuyor muydu?” Eğer Efendi Han’ın içindeki köle efendisi bir nedenle bunu yapmasını istemişse, bu çok acı bir şey olurdu.

"Hayır,” dedi Mu-pao. “Gerçi tanrılar onunla konuştuğu zaman nasıl göründüğünü bilmesem de, bu hiç de öyle bir şeye benzemiyordu.”

“Elbette.”

“Sadece senin gitmeni istemedi,” dedi Mu-pao.

“Eninde sonunda nasıl olsa gideceğim,” dedi Wang-mu. “Ama ona Han Evi’nde neden yararsız olacağımı izah etmekten mutlu olacağım.”

“Oh, elbette,” dedi Mu-pao. “Her zaman yararsızdın, ama bu gereksiz olduğun anlamına gelmez.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Mutluluk, yararlı şeylere dayandığı kadar, kolayca yararsız şeylere de dayanabilir.”

“Bu eski bir efendinin sözü mü?”

“Bu bir eşeğin üstündeki yaşlı, şişman bir kadının sözü,” dedi Mu-pao. “Ve bunu hiç unutma.”

Wang-mu, Efendi Han’la onun özel odasında yalnız kaldığı zaman, Efendi Han’da, Mu-pao’nun bahsettiği heyecandan eser yoktu.

“Jane ile konuştum,” dedi. “Onun varlığını senin de bilmen ve tanrıların düşmanı olduğuna inanmaman nedeniyle, burada kalmanın daha iyi olacağını düşünüyor.”

“Yani, şimdi Jane’e mi hizmet edeceğim?” dedi Wang-mu. “Onun sırdaş hizmetçisi mi olacağım?”

Wang-mu sözlerinin böyle ironik bir anlam taşımasını istememişti; sanki insan olmayan bir varlığa hizmetçi olmak dalavereli bir işmiş gibi. Fakat Efendi Han onun alındığını sanıp, yatıştırmak istermiş gibi davrandı.

“Hayır,” dedi. “Kimsenin hizmetçisi olmamalısın. Cesurca ve yerinde davrandın.”

“Ve yine de sizinle olan sözleşmemi tamamlamam için beni geri çağırdınız.”

Efendi Han başını eğdi. “Seni geri çağırdım, çünkü gerçeği bilen tek kişi sensin. Eğer gidersen, o zaman bu evde yalnız kalırım.”

Wang-mu az daha: kızın buradayken nasıl yalnız olabilirsin ki, diyecekti. Son birkaç güne kadar böyle bir şey söylemek çok zalimce olurdu, çünkü Efendi Han ve Hanımı Qing-jao, bir baba ve kızın olabileceği kadar arkadaştılar, ama şimdi, aralarındaki engel asla aşılamazdı. Qing-jao, tanrıların muzaffer bir kölesi olduğu bir dünyada yaşıyor, babasının geçici deliliğine karşı sabırlı olmaya çalışıyordu. Efendi Han, tüm toplumunun zalim Kongre’nin köleleri olduğu ve gerçeği sadece kendisinin bildiği bir dünyada yaşıyordu. Bu kadar geniş ve derin bir körfezin ötesinden birbirleriyle nasıl konuşabilirlerdi?

“Kalacağım,” dedi Wang-mu. “Size nasıl yardım edebilirsem, edeceğim.”

“Birbirimize hizmet edeceğiz,” dedi Efendi Han. “Kızım seni eğiteceğine söz vermişti. Buna devam edeceğim.”

Wang-mu alnını yere değdirdi. “Bu kadar şefkate lâyık değilim.”

“Hayır,” dedi Efendi Han. “Artık ikimiz de gerçeği biliyoruz. Tanrılar benimle konuşmuyor. Yüzün önümde asla yere değmemeli.”

“Bu dünyada yaşamak zorundayız,” dedi Wang-mu. “Tanrılarla konuşanların arasında size onurlu bir insan olarak saygı göstereceğim, çünkü herkes benden bunu bekleyecek; bu nedenle siz de bana bir hizmetçi gibi davranmalısınız.”

Efendi Han’ın yüzü acı bir ifadeyle buruldu. “Ayrıca dünya, benim yaşımda bir adamın kızının hizmetindeki genç bir kızı yanına aldığı zaman, onu cinsel ilişkide kullanmasını bekleyecek. Bütün dünyanın beklentisi dışında davranacak mıyız?”

“Gücünüzden bu şekilde yararlanmak sizin doğanızda yok,” dedi Wang-mu.

“Ayrıca doğamda senin aşağılanmanı kabul etmek de yok. Başımdaki derdi öğreninceye kadar, başka insanların önümde

saygıyla eğilmelerini kabul ettim, çünkü bunun aslında bana değil tanrıya yapıldığına inanıyordum."

"Bu her zaman olduğu kadar gerçek. Sizin tanrılarla konuşan olduğunuza inananlar, saygılarını tanrıya sunuyorlardı, ama sahtekâr olanlar bunu size yaltaklanmak için yapıyorlardı."

"Ama sen sahtekâr değilsin ve tanrıların benimle konuştuğuna inanmıyorsun."

"Tanrıların sizinle konuşup konuşmadıklarını veya bir kez bile birisiyle konuşabileceklerini bilmiyorum. Tüm bildiğim, tanrıların sizden veya bir başkasından şu gülünç, aşağılatıcı -Kongre'nin sizi mecbur ettiği- ayinleri yapmasını istemediği, ama bu ayinlere devam etmelisiniz, çünkü vücudunuzun buna ihtiyacı var. Lütfen benim de dünyadaki insanların benim durumumdaki bir insandan bekledikleri aşağılanma ayinlerine devam etmeme izin verin." Efendi Han ciddî bir ifadeyle onayladı. "Yaşının ve eğitiminin ötesinde akıllısın, Wang-mu."

"Ben aptal bir kızım," dedi Wang-mu. "Eğer biraz aklım olsaydı, en kısa sürede beni buradan mümkün olduğu kadar uzağa göndermenizi isterdim. Qing-jao'yla aynı evi paylaşmak artık benim için çok tehlikeli olacak. Özellikle benim size yakın olduğumu görünce."

"Haklısın. Kalmanı istemekle çok bencilce davrandım."

"Evet," dedi Wang-mu. "Yine de kalacağım."

"Neden?" diye sordu Efendi Han.

"Çünkü artık bir daha eski hayatına dönemem," diye yanıtladı kız. "Dünya ve evren hakkında, Kongre ve tanrılar hakkında çok şey biliyorum. Eğer evime döner ve eskiden neysem öyle davranmaya devam edersem, bütün yaşamım boyunca bunun zehrinin tadını ağzımda hissedeceğim."

Han efendi ciddî bir ifadeyle onayladı, fakat sonra gülümsedi ve en sonunda da kahkahayla güldü.

"Neden bana gülüyorsunuz, Efendi Han?"

"Gülüyorum, çünkü bence sen hiçbir zaman olduğun gibi değildin."

"Bu ne anlama geliyor?"

“Bence sen hep rol yapıyordun. Belki kendini bile aldattın, ama kesin olan bir şey var; asla sıradan bir kız değildin ve hiçbir zaman sıradan bir hayat süremezsin.”

Wang-mu omzunu silkti. “Gelecek yüz binlerce ipliktir, ama geçmiş bir daha tekrar örülemeyecek bir kumaştır. Belki halimden mutlu olabilirdim, belki olamazdım.”

“Böylece işte birlikteyiz, üçümüz.”

Ancak o zaman Wang-mu yalnız olmadıklarını fark etti. Ekranın üstündeki havada ona gülümsemekte olan Jane’in yüzünü gördü.

“Geri döndüğüne sevindim,” dedi Jane.

Bir an için, Jane’in oradaki varlığı, Wang-mu’nun ümit dolu bir fikre sıçramasına neden oldu. “O zaman ölmedin! Bağışlandın!”

“Qing-jao’nun planı şimdi ölmüş olmam değildi,” dedi Jane. “Onun beni öldürme planı çok iyi çalışıyor ve çizelgeye uygun olarak öleceğimden kuşkum yok.”

“O zaman, sen burada olduğunda ölümün devreye sokulmuşken,” diye sordu Wang-mu, “bu eve neden geldin?”

“Ölmeden önce yerine getirmem gereken bir sürü şey var,” dedi Jane, “hayatta kalabilmek için zayıf bir olasılık da dâhil. Path dünyasında, insanlığın geri kalan kısmına oranla çok daha fazla zeki insan olduğu ortada.”

“Bu sadece Kongre’nin genetik dalaveresi sayesinde,” dedi Efendi Han.

“Doğru,” dedi Jane. “Açık konuşmak gerekirse, Path’in tanrılarla konuşanları artık insan bile değiller. Sizler, insanlığın geri kalan kısmına üstünlük sağlayabilmek için Kongre tarafından yaratılan ve köleleştirilen başka bir türsünüz. Ancak, nasıl olduysa bu yeni türün bir üyesi bir şekilde Kongre’ye karşı özgürleşti.”

“Bu özgürlük mü?” dedi Efendi Han. “Şimdi bile, kendimi temizlemek konusundaki açlığım neredeyse dayanılmaz bir düzeyde.”

“O zaman direnme,” dedi Jane. “Kendini eğip bükerken de seninle konuşabilirim.”

Efendi Han hemen o anda kollarını savurmaya ve temizlenme ayini için havada döndürmeye başladı. Wang-mu başını çevirdi.

"Bunu yapma," dedi Efendi Han. "Yüzünü benden saklama. Bunu sana göstermekten utanamam. Sakatın biriyim, hepsi bu; eğer bir ayağımı kaybetseydim, en yakın dostlarım çotuğumu görmekten korkmazlardı."

Wang-mu onun sözlerindeki bilgeliği görmüştü, bu nedenle onun bu düşkünlüğüne başını çevirmedi.

"Söylediğim gibi," dedi Jane, "bu yeni türün bir üyesi nasıl olduysa Kongre'ye karşı serbest kaldı. Kalan birkaç ayım içinde, yapacağım çalışmalarda yardımını alacağımı umuyorum."

"Elimden gelen her şeyi yapacağım," dedi Efendi Han.

"Yardım edebilirsem, ben de ederim," dedi Wang-mu, ancak bunu söyledikten sonra, böyle bir şey teklif etmesinin ne kadar komik olduğunu düşündü. Han Efendi üstün entelektüel yetenekleri olan, tanrılarla konuşanlardan biriydi. Kendisi ise, önerebileceği hiçbir şeyi olmayan, eğitimsiz bir insan örneğiydi.

Yine de hiçbiri bu teklifi nedeniyle onunla alay etmedi ve Jane bunu minnetle kabul etti. Böyle bir nezaket, Jane'in bir benzetim değil, yaşayan bir canlı olması gerektiğini bir kez daha Wang-mu'ya kanıtlamıştı.

"Çözmeyi umduğum sorunları size açıklayayım."

Dinlediler.

"Bildiğiniz gibi, en aziz dostlarım Lusitania gezegeninde. Lusitania filosu tarafından tehdit ediliyorlar. Bu filoyu geriye dönülmez bir hasara neden olmadan durdurmak, beni çok ilgilendiriyor."

"Şimdiye kadar çoktan Küçük Doktor'u kullanma emrini vermişlerdir," dedi Efendi Han.

"Oh, evet, verdiklerini biliyorum. Kaygım bu emrin yalnız Lusitania insanlarını değil, aynı zamanda iki Raman türü de yok etmesini önlemek." Sonra Jane onlara Ana Kraliçe'den ve böceklerin evrende nasıl yeniden yaşama geçtiklerinden

bahsetti. “Ana Kraliçe, filo gelmeden önce mümkün olduğu kadar fazla yapabilmek için kendini sonuna kadar zorlayarak, çoktandır yıldız gemileri inşa ediyor. Fakat Lusitania’da yaşayanların ancak küçük bir kesrinden fazlasını kurtarabilmek için yeterince inşa etmeye vakti yok, ama Kraliçe gidebilir, ya da yerine onun bütün belleğini taşıyan başka bir kraliçe gönderebilir, işçilerinin onunla birlikte gitmesi pek önemli değildir. Fakat Pequeninolar ve insanlar bu kadar kendine yeterli değiller. Onların hepsini kurtarmak istiyorum, çünkü en aziz dostlarım, özel bir Ölülerin Sözcüsü ve beyin hasarından özürlü bir genç, bütün insanlar ve Pequeninolar kurtarılmadıkça orayı terk etmeyi reddedeceklerdir.”

“O zaman birer kahraman mı oluyorlar?” diye sordu Efendi Han.

“Her biri bunu geçmişte defalarca tekrarladı,” dedi Jane. “Artık insan ırkında kahramanlar olduğundan emin değildim.” Si Wang-mu kalbinden geçeni söylemedi: Efendi Han’ın da bir kahraman olduğunu.

“Her olasılığı araştırıyorum,” dedi Jane. “Fakat her şey bir olanaksızlığa saplanıyor, ya da insanların üç bin yıldan fazla bir süredir inandıkları şeye. Eğer ışıktan hızlı giden bir yıldız gemisi inşa edebilirsek, tıpkı Ansible’ların çabucak dünyadan dünyaya dolaştıkları gibi, o zaman Ana Kraliçe bir düzine gemi bile inşa etse, Lusitania Filosu gelmeden Lusitania'da bütün yaşayanları, diğer gezegenlere taşıyabilirler.”

“Eğer böyle bir gemiyi gerçekten inşa edebilirsen,” dedi Han Fei-tzu, “kimseye zarar vermeden önce Lusitania Filosu’na saldırıp onu yok etmek için kendi filonu da hazırlayabilirsin.”

“Ah, fakat buna imkân yok,” dedi Jane.

“Işıktan hızlı seyahati düşünebiliyorsun, ama yine de Lusitania Filosu’nu yok etmeyi düşünemiyor musun?”

“Oh, bunu düşünebiliyorum,” dedi Jane. “Fakat Ana Kraliçe onu inşa etmez. Dostum Andrew'a -Ölülerin Sözcüsü’ne- bunu söylemiş.”

“Valentine’in kardeşi,” dedi Wang-mu. “O da yaşıyor mu?”

“Ana Kraliçe ona hangi nedenle olursa olsun, bir silâh yapmayacağını söylemiş.”
“Kendi türünü kurtarmak için de mi?”
“Gezegenden gitmek için tek bir yıldız gemisine ihtiyacı var ve diğerleri de türlerini kurtarmak için yeterli yıldız gemisine sahip olacaklar. Ana Kraliçe bununla yetiniyor. Kimseyi öldürmeye gerek yok.”
“Ama Kongre bu yolda devam ederse, milyonlar ölecek.”
“O zaman bu onların sorumluluğu olacak,” dedi Jane. “En azından Andrew’in bana söylediğine göre, konuyu ne zaman açsa, Ana Kraliçe’nin verdiği yanıt bu.”
“Bu ne tuhaf törel bir mantık böyle?”
“Ana Kraliçe’nin başka bir akıllı yaşamla daha geçenlerde karşılaştığını ve onu yok etmeye korkulacak derecede yaklaştığını unutuyorsun. Sonra diğer akıllı yaşam az daha onu yok ediyordu. Fakat asıl kendisinin soykırım suçu işlemenin bu derece yakınından geçmesi, bu törel mantığın en büyük nedeni. Başka türlerin böyle şeyler yapmasını engelleyemez, ama kendisinin yapmayacağından emin olabilir. Sadece kendi türünün varlığını kurtarmanın tek ümidi olduğunu düşündüğü zaman öldürecektir ve başka bir ümidi olduğundan, bir savaş gemisi inşa etmeyecektir.”
“Işıktan hızlı yolculuk,” dedi Efendi Han. “Bu senin tek ümidin mi?”
“Bir olasılık ışığı olduğunu düşünebildiğim tek şey. Hiç olmazsa evrende bir şeyin ışıktan hızlı yol aldığını biliyoruz, bilgiler filotik ışınla bir Ansible’dan diğerine saptanamayan bir zaman süresinde geçiyorlar. Şu anda Lusitania’da hapiste olan parlak bir genç fizikçi gece gündüz bu konu üstünde çalışıyor. Bütün hesaplama ve benzetimlerini onun adına yapıyorum. Şu anda filotların doğası hakkında öyle karmaşık bir model deniyor ki, programı yürütebilmek için yaklaşık yüz üniversitenin bilgisayarlarından zaman çalıyorum. Bir ümit var.”
“Sen yaşadığın sürece ümit var,” dedi Wang-mu. “Sen gittiğin zaman onun için böyle muazzam deneyleri kim

yapacak?"
"İşte bu nedenle, bu kadar acil," dedi Jane.
"Bana neden ihtiyacın var?" dedi Efendi Han. "Fizikçi değilim ve gelecek birkaç ayda bir farklılık yaratacak kadar öğrenme ümidim de yok. Eğer birisi yapacaksa, bunu senin hapse atılmış olan o fizikçin yapacak. Ya da kendin."
"Herkesin, 'Bunu düşündün mü' ya da 'Bu çıkmaz sokak yeter, başka bir düşünce tarzını benimse' diyecek tarafsız bir eleştirmene ihtiyacı vardır. İşte sana bu nedenle ihtiyacım var. Çalışmalarımızı sana rapor edeceğiz ve sen onları inceleyip aklına ne gelirse onu söyleyeceksin. Tesadüfen söyleyeceğin hangi sözcüğün aradığımız fikri tetikleyeceğini tahmin edemezsin."
Efendi Han, olasılığı kabul ederek başıyla onayladı.
"Üstünde çalıştığım ikinci konu daha da karmaşık," dedi Jane. "Işıktan hızlı yolculuğu elde edelim veya etmeyelim, bazı Pequeninolarin yıldız gemileri olacak ve Lusitania gezegenini terk edecekler. Sorun şu ki, tamamen onun varlığına bağlı, biçim değiştirmiş bir ortak yaşam türü dışında, dokunduğu her hayat biçimini yok eden, bilinen en sinsi ve en tehlikeli virüsü de içlerinde taşıyor olacaklar."
"Descolada," dedi Efendi Han. "Filoyla birlikte Küçük Doktor'u yollamanın gerekçelerinden biri olarak kullanıldı."
"Bu sağlam bir gerekçe olabilir. Ana Kraliçe'nin bakış açısına göre, bir yaşam biçimiyle diğeri arasında seçim yapmak imkânsız, fakat Andrew'in bana sık sık belirttiği gibi, insanların böyle bir sorunu yok. Eğer konu insanlığın veya Pequeninolarin hayatta kalması arasında bir seçim yapmak ise, insanları seçeceğini söyledi. Onun hatırı için ben de öyle düşünüyorum."
"Ben de," dedi Efendi Han.
"Pequeninolarin da bunun tersini düşüneceğinden emin olabilirsiniz," dedi Jane. "Eğer Lusitania'da olmazsa, kesinlikle başka bir yerde, bir şekilde, sonunda insanların Küçük Doktor'u, pegueninoların da son silâh olarak Descolada'yı kullanacakları korkunç bir savaş olacak. Her iki türün birbirini

tamamen yok etmeleri olası. Bu nedenle, öldürücü ve kendini ayarlama yetenekleri dışında Pequeninolarin hayat çevrimleri için gerekli bütün işlevlerini yerine getirecek bir değiştirme virüsü bulmak konusunda acele etmek gereğini hissediyorum. Seçilmiş, etkisiz bir virüs."

"Descolada'yı etkisizleştirmenin yolları olduğunu sanıyordum. Lusitania'da içme sularıyla birlikte ilâç almıyorlar mıydı?"

"Descolada durmadan ilâçlarına uyum sağlıyor. Bu bir ayak izi dizisi. Sonuçta Descolada birini kazanacak, sonra buna karşı yarışacak bir insan kalmayacak."

"Virüsün akıllı mı olduğunu söylüyorsun?" diye sordu Wang-mu.

"Lusitania'daki bilimcilerden biri öyle olduğunu düşünüyor," dedi Jane. "Quara isminde bir kadın. Diğerleri aynı fikirde değil, ama virüs en azından çevresindeki değişikliklere kendisini uydurmakta ve diğer türleri kendi ihtiyaçlarına göre değiştirmekte gerçekten akıllıymış gibi davranıyor. Şahsen Quara'nın haklı olduğunu düşünüyorum. Bence Descolada kendine has bir dili bulunan ve bilgileri dünyanın bir ucundan diğerine hızla yaymak için bunu kullanan akıllı bir tür."

"Ben bir virüs bilimci değilim," dedi Efendi Han.

"Yine de Elanora Riberia von Hesse tarafından yapılan çalışmalara bir bakabilirsen-"

"Elbette bakacağım. Sadece, yardımcı olabileceğime dair senin taşıdığın ümide sahip olabilsem."

"Ve üçüncü konu," dedi Jane. "Belki de hepsinin en basiti. Path'ın tanrılarla konuşanları."

"Ah, evet," dedi Efendi Han. "Senin yok edicilerin."

"Özgür iradeleriyle değil," dedi Jane. "Bunu sana karşı düşünmüyorum. Fakat, sizin değiştirilmiş genlerinizi değiştirmenin bir yolunu bularak, hiç olmazsa sonraki nesillerinizin olağandışı zekâlarını korurken bu kasten uygulanmış TZD'den kurtulmuş olduklarını ölmeden önce görmek istiyorum."

“Kongre’nin kesinlikle ihanet olarak düşüneceği bir konuda çalışma yapmak isteyecek genetikçileri nerede bulacaksın?”

“Birine ihanet ettirmek istiyorsan,” dedi Jane, “en iyisi onu ihanet edenlerin arasında aramaktır.”

“Lusitania,” dedi Wang-mu.

“Evet,” dedi Jane. “Yardımınızla, bu konuyu Elanora’ya verebilirim.”

“O Descolada konusu üstünde çalışmıyor mu?”

“Kimse uyanık olduğu her an aynı konu üstünde çalışamaz. Aslında Descolada konusundaki çalışmalarında, bu onu tazeleyen bir konu değişikliği olur. Ayrıca, belki de sizin Path'daki sorununuzun çözümü oldukça kolaydır. Ne de olsa sizin değiştirilen genleriniz, Kongre için çalışan tümüyle sıradan genetikçiler tarafından yaratıldı. Bütün engeller bilimsel değil, politik. Ela bunu basit bir konu olarak bulabilir. Bana şimdiden nasıl başlamamız gerektiğini bile söyledi. Başlangıç için en azından birkaç doku örneğine ihtiyacımız var. Burada bir tıp teknisyeni bulup onlar üstünde moleküler düzeyde bilgisayar taraması yaptıracağız. Tarama sırasında Elanora’nın ihtiyaçlarını elde edebilmek için makineyi devralabilirim ve sonra genetik verileri ona yollarım. Bu kadar basit.”

“Kimin dokusuna ihtiyacın var?” diye sordu Efendi Han. “Buradaki ziyaretçilerin hepsinden bana örnek vermelerini isteyebilirim.”

“Aslında, bunu yapmanı ümit ediyordum,” dedi Jane. “Gelen giden çok oluyor. Biliyorsun, ölü derileri kullanabiliriz. Belki vücut hücreleri taşıyan dışkı ve sidik örnekleri de.”

Efendi Han onayladı. “Bunu yapabilirim.”

“Dışkı örneklerini ben toplarım,” dedi Wang-mu.

“Hayır,” dedi Efendi Han. “Ellerimle bile yapmam gerekse, yardım etmek için yapılması gereken şeylerin üstünde değilim.”

“Siz mi?” dedi Wang-mu. “Gönüllü oldum, çünkü başka hizmetçilerden bunu yapmalarını isteyerek onları aşağılamanızdan korktum.”

“Bundan sonra bizzat yapmayı reddedeceğim adî ve alçaltıcı işleri yapmasını asla başkasından istemeyeceğim,” dedi Efendi Han.

“O zaman birlikte yaparız,” dedi Wang-mu. “Lütfen unutmayın, Efendi Han, siz raporları okuyup yanıtlayarak Jane’e yardım ederken, elle yapılması gereken şeyler de benim yardımcı olabileceğim görevler olacak. Benim yapabileceğim şeyler üstünde ısrar etmeyin. Bunun yerine zamanınızı sadece sizin yapabileceğiniz şeyler üzerinde harcayın.”

Daha Efendi Han yanıtlamadan Jane araya girdi. “Wang-mu, senin de raporları okumanı istiyorum.”

“Benim de mi? Ama ben hiç eğitimli değilim.”

“Yine de,” dedi Jane.

“Onları anlamayacağım bile.”

“O zaman ben sana yardımcı olurum,” dedi Efendi Han.

“Bu doğru değil,” dedi Wang-mu. “Ben Qing-jao değilim. Bu, onun yapabileceği bir şey. Bana göre değil.”

“Benim keşfedilmeme yol açan bütün süreç boyunca seni ve Qing-jao’yu izledim,” dedi Jane. “İşin içyüzünü kavrayan anahtar fikirlerin çoğu Qing-jao’dan değil, senden geldi.”

“Benden mi? Hiç denemedim bile-”

“Denemedin. Gözledin. Kafanda bağlantıları kurdun. Sorular sordun.”

“Onlar aptalca sorulardı,” dedi Wang-mu. Yine de kalbi mutluydu: birisi gördü!

“Hiçbir uzmanın soramayacağı sorular,” dedi Jane. “Yine de kesinlikle Qing-jao’yu en önemli kavramsal hamlesine yönlendiren sorulardı. Bir tanrılarla konuşan olmayabilirsin, Wang-mu, ama senin de kendine göre yeteneklerin var.”

“Okuyacak ve yanıtlayacağım,” dedi Wang-mu, “fakat aynı zamanda doku örnekleri de toplayacağım. Bütün doku örneklerini, böylece Efendi Han o tanrılarla konuşan ziyaretçilerle konuşmak ve yapmamış olduğu korkunç şey nedeniyle onların övgülerini dinlemek zorunda kalmayacak."

Efendi Han hâlâ itiraz ediyordu. “Senin bunları yapmanı düşünmeyi bile red-”

Jane onun sözünü kesti. "Han Fai-tzu, bilgece davran. Bir hizmetçi olarak, Wang-mu görünmez biri. Sen, evin sahibi olarak, bir av sahasındaki kaplan kadar dikkat çekiyorsun. Yaptığın her şey fark edilir. Bırak Wang-mu yapabileceği en iyi şeyi yapsın."

Bilgece sözler, diye düşündü Wang-mu. Madem herkes yapabileceğinin en iyisini yapacaktı, o zaman neden benden bilim adamlarının çalışmalarını yanıtlamamı istedin? Yine de sessiz kaldı. Jane onlara önce kendi doku örnekleriyle başlamalarını söylemişti; sonra Wang mu ev halkının geri kalan kısmından doku örneği toplamaya girişti. Aradıklarının çoğunu taraklarda ve yıkanmamış çamaşırlarda buldu. Birkaç gün içinde, bir düzineye yakın tanrılarla konuşan ziyaretçiden örnek almıştı, elbiselerinden de. Kimsenin dışkı örneğini almasına gerek olmamıştı, ama bunu da isteyerek yapardı.

Elbette Qing-jao onu fark etti, ama onu küçümsedi. Qing-jao'nun ona böyle soğuk davranması Wang-mu'yu çok üzdü, çünkü bir zamanlar arkadaştılar ve Wang-mu onu hâlâ seviyordu, ya da en azından krizden önce Qing-jao olan kadını seviyordu. Ama Wang-mu'nun dostluklarını düzeltmek için yapabileceği bir şey yoktu. O başka yolu seçmişti.

Wang-mu bütün doku örneklerini dikkatle ayırdı ve etiketledi, ama onları bir tıp teknisyenine götürmek yerine, daha basit bir yol buldu. Bir hizmetçi kız yerine, tanrılarla konuşan bir öğrenci gibi görünmek için Qing-jao'nun eski elbiselerinden birini giydi, en yakın koleje gitti ve onlara niteliğini açıklayamayacağı bir proje üstünde çalıştığını söyleyerek, getirdiği doku örnekleri üzerinde bir tarama yapmalarını alçak gönüllülükle rica etti. Beklediği gibi, tanrılarla konuşan bir kıza, tümüyle yabancı da olsa, hiçbir şey sormadılar. Bunun yerine moleküler taramaları yaptılar, Wang-mu ancak Jane'in söz verdiği gibi davrandığını - bilgisayarın kontrolünü ele geçirip, Ela'nın ihtiyacı olanlar da dâhil olmak üzere bütün taramaları yaptığını- varsayabilirdi.

Eve dönüş yolunda, Wang-mu topladığı bütün doku örneklerini ve kolejin ona verdiği raporları yaktı. Jane

istediğini elde etmişti, Qing-jao'nun veya evdeki hizmetçiler arasında Kongre'den para alan birinin, Han Fei-tzu'nun biyolojik bir deney üstünde çalıştığını keşfetmeleri olasılığı riskini göze almaya gerek yoktu. Birisinin onu, hizmetçi Si Wang-mu'yu, koleji ziyaret eden Tanrılarla konuşan bir kız olarak tanıması olasılığına gelince, buna imkân yoktu. Kimse tanrılarla konuşan bir kıza, onun gibi bir hizmetçiye bakacağı kadar dikkatle bakmazdı.

* * *

"Demek sen de, ben de kadınlarımızı kaybettik,'' dedi Miro.

Ender göğüs geçirdi. Miro bazen konuşma havasına girerdi ve acı onun tam yüzeyinin altında olduğundan, sohbeti hemen ana noktaya ve nezaketten biraz öteye kayardı. Ender bu konuşkanlığını ona çok görmezdi, o ve Valentine, Miro'nun yavaş konuşmasını sabırla dinleyen ve bunu kesmesini isteseler de ona bu konuda hiçbir şey hissettirmeyen yegane iki kişiydiler. Miro zamanının büyük kısmını dışa vuramadığı duygularla geçiriyordu, inceliği olmadığı gerekçesiyle onu susturmak zalimce olurdu.

Ender, Novinha'nın onu terk etmiş olduğu gerçeğinin kendisine hatırlatılmasından hoşlanmamıştı. Diğer sorunlar üstünde çalışırken, devamlı olarak bu düşünceyi kafasından çıkarmaya çalışıyordu, daha çok Jane'in kurtulması sorunu ve diğer bütün sorunlardan da birer parça. Fakat Miro'nun sözleriyle bu acı veren, boş, yarı yersiz duygular geri dönmüştü. Novinha burada değil.

Konuşup yanıtını alamam. Sorup hatırlamasını sağlayamam. Uzanıp elini tutamam, en korkuncu da, belki de bir daha asla yapamayacağım.

"Sanırım öyle," dedi Ender.

"Herhalde onları eşit saymak hoşuna gitmiyor," dedi Miro. "Ne de olsa Novinha senin otuz yıllık eşindi, Quanda ise benim

belki beş yıllık kız arkadaşımdı, ama bunu ergenlikten itibaren hesaplarsan böyle. Quanda, belki Ela dışında, küçüklüğümden beri benim arkadaşımdı, en yakın arkadaşım. Bu nedenle, düşünürsen, sen ömrünün yarısı boyunca annemle beraberken, ben neredeyse bütün hayatım boyunca Quanda ile beraberdim."

"Şimdi kendimi daha iyi hissediyorum," dedi Ender.

"Bana öfkelenme," dedi Miro.

"Beni öfkelendirme," dedi Ender.

Miro çok yüksek sesle güldü. "Kendini hırçın mı hissediyorsun, Andrew?" Kesik kesik güldü. "Biraz keyifsiz?"

Bu artık çok fazlaydı. Ender, üstünde Ansible ağının basitleştirilmiş bir modelinin olduğu ve Jane'in ruhunun bu rasgele dantel işinin neresinde yaşadığını düşündüğü bilgisayardan iskemlesini döndürdü ve gülmesi kesilinceye kadar Miro'ya dik dik baktı.

"Ben sana bunu yaptım mı?" diye sordu.

Miro, utanmış olmaktan çok, öfkeli görünüyordu. "Belki böyle yapmana ihtiyacım vardı," dedi. "Bunu hiç düşündün mü? Çok saygılıydın, hepiniz. Bırak Miro onurunu korusun. Bırak çıldırınca- ya kadar kendini dinlesin, değil mi? Sadece ona olan şey hakkında konuşma. Birisinin bazen bana o konuda takılmasına ihtiyacım olacağı hiç aklına gelmedi mi?"

"Benim buna ihtiyacım olmadığı hiç aklına gelmedi mi?"

Miro tekrar güldü, ama bu gülüş biraz geç geldi ve daha kibarcaydı. "Tam isabet," dedi. "Bana kendin üzüldüğün zaman sana davranılmasını istediğin gibi davrandın, ben de sana bana davranılmasını istediğim gibi davranıyorum. Birbirimize kendi reçetemizi uyguladık."

"Annen ve ben hâlâ evliyiz," dedi Ender.

"Şu yirmi küsur yıllık hayatımın bilgisiyle," dedi Miro, "sana bir şey söyleyeyim. Onu asla geri alamayacağını anlamaya başladığında her şey daha kolaylaşıyor. Yani onun kesinlikle erim dışı olduğunu."

"Quanda erim dışı. Novinha değil."

“O İsa’nın Aklı’nın Çocukları ile beraber. Orası bîr rahibe manastırı, Andrew.”

“Pek değil,” dedi Ender. “Orası sadece evli çiftlerin katılabildiği bir manastır düzeni. Bensiz oraya ait olamaz.”

“Yani,” dedi Miro. “Ne zaman Filhoslara katılmaya karar verirsen, onu geri alabilirsin. Seni aynen Don Cristâo gibi görebiliyorum.”

Ender bu fikir karşısında kıkırdamasına engel olamadı. “Ayrı yataklarda yatmak. Her zaman dua etmek. Birbirine hiç dokunamamak.”

“Eğer bu evlilikse, Andrew, o zaman Quanda ve ben şu anda evliyiz.”

“Evet, evlilik, Miro. Çünkü İsa’nın Aklı’nın Çocukları’ndaki bütün çiftler birlikte çalışıyorlar, birlikte iş yapıyorlar.”

“O zaman biz evliyiz, dedi Miro. Sen ve ben, çünkü birlikte Jane’i kurtarmaya çalışıyoruz.”

“Sadece arkadaş,” dedi Ender. “Biz sadece arkadaşız.”

“Rakipler demek daha doğru olur. Jane ikimizi de ipteki âşıklar gibi tutuyor.”

Miro tıpkı Novinha’nın Jane hakkındaki suçlamaları gibi konuşuyordu. “Pek âşıklar gibi olamayız,” dedi Ender. “Jane insan değil. Bir vücudu bile yok.”

“Mantık yürüten sendin,” dedi Miro. “Annemle senin birbirinize dokunmadan hâlâ evli olabileceğinizi az önce söylemedin mi?”

Bu Ender’in hoşlanmadığı bir kıyaslamaydı, çünkü içinde biraz gerçek var gibi görünüyordu. Novinha, birçok yıldır olduğu gibi, Jane’i kıskanmakta haklı mıydı?

“Neredeyse kafamızın içinde yaşıyor,” dedi Miro. “Burası hiçbir eşin asla gidemediği bir yerdir.”

“Her zaman,” dedi Ender, “annenin kendisine de o kadar yakın bir şey istediği için Jane’i kıskandığını düşünmüşümdür.”

“Bobagem,” dedi Miro. “Lixo.” Saçmalık. Süprüntü. “Annem Jane’i kıskanıyor, çünkü sana onun kadar yakın olmak istiyor ve asla başaramıyor.”

“Annen değil. Her zaman kendine yeterliydi. Çok yakın olduğumuz zamanlar oldu, ama her zaman işine döndü.”

“Senin de Jane’e sırtını döndüğün gibi.”

“Sana bunu anlattı mı?”

“Çok uzun uzadıya değil. Fakat onunla konuşuyordun, sonra birden sessizleşiyordun, hatta sessiz konuşmada çok başarılı olmana rağmen, çenen, gözlerin ve dudakların Jane’in sana söylediklerine çok az tepki veriyordu. Bunu gördü. Annemleydin, yakındın ve birdenbire başka bir yerdeydin.”

“Bizi ayıran bu değildi,” dedi Ender. “Quim’in ölümüydü.”

“Quim’in ölümü son damlaydı. Eğer Jane için olmasaydı, eğer annem kalbin ve ruhunla ona ait olduğunu hissetseydi, Quim öldüğünde sırtını dönmek yerine sana doğru dönerdi.”

Miro, Ender’in başından beri korktuğu şeyi söylemişti. Bunun Ender’in kendi suçu olduğunu. Mükemmel bir koca olmadığını. Novinha’yı kendinden uzaklaştırdığını. Miro’nun söylediği en kötü şey buydu ve Ender bunun doğru olduğunu biliyordu. Daha önceden hissetmekte olduğu dayanılmaz kaybetme hissi şimdi iki katına, üç katına çıkmış, içinde sonsuzlaşmıştı.

Miro'nun ağır, hantal elini omzunda hissetti.

“Tanrı şahidimdir ki, Andrew, asla seni ağlatmayı istememiştim.”

“Ara sıra oluyor,” dedi Ender.

“Hepsi senin suçun değil,” dedi Miro. “Ya da Jane’in. Annemin bir deli kadar çılgın olduğunu unutma. Her zaman da öyleydi.”

“Çocukluğunda çok acı çekti.”

“Sevdiği herkesi birer birer kaybetti,” dedi Miro.

"Onun beni de kaybettiğini hissetmesine izin verdim.”

“Ne yapacaktın yani, Jane’i devreden mi çıkartacaktın? Hatırlarsan, bunu bir kez denemiştin?”

“Şu andaki fark, Jane için sen de varsın. Senin gitmiş olduğun süre içinde, Jane’i de serbest bırakabilirdim, çünkü sen vardın. Onunla daha az konuşabilir, ondan geride durmasını talep edebilirdim. Beni bağışlardı.”

“Belki,” dedi Miro. “Ama yapmadın.”

"Çünkü yapmak istemedim,” dedi Ender. “Çünkü onun gitmesini istemedim. Çünkü bu eski dostluğu korurken hâlâ iyi bir koca olabileceğimi düşündüm.”

“Sadece Jane değildi,” dedi Miro. “Valentine de.”

“Sanırım,” dedi Ender. “Yani ne yapayım? Filo gelip hepimizi cehenneme yollayıncaya kadar gidip Filhoslara mı katılayım?”

“Benim yaptığımı yap,” dedi Miro.

“Nedir o?”

“Nefes al, ver, sonra bir tane daha al.”

Ender bunu bir an düşündü. “Bunu yapabilirim. Çocukluğumdan beri bunu yapıyorum.”

Sadece bir an sonra, Miro’nun eli omzunu tuttu. İşte bu nedenle kendim bir çocuk sahibi olmalıydım, diye düşündü Ender. Küçüklüğünde bana dayanması, yaşlılığımda da benim ona dayanmam için, ama kendi tohumumdan bir çocuk sahibi olamadım. Eski Marcâo gibiyim, Novinha’nın ilk kocası. Bana ait olmadıklarını bilerek bu çocuklarla çevrili olmak. Fark şu ki, Miro benim dostum, düşmanım değil ve bu da bir şey. Kötü bir koca olabilirdim ve yine de dostluklar kurup devam ettirebilirdim.

“Kendine acımayı bırak ve çalışmana dön.” Kulağına konuşan Jane’di ve konuşmadan önce yeterince uzun süre beklemişti, neredeyse Ender onun takılmasına hazır hale gelinceye kadar. Aslında zamanlaması pek de tam değildi, bu nedenle onun araya girmesine öfkelendi. Başından beri onları dinlediği ve gözetlediği için öfkelendi.

“Şimdi de öfkelisin,” dedi Jane.

Ne hissettiğimi bilmiyorsun, diye düşündü Ender. Bilemezsin, çünkü insan değilsin.

“Ne hissettiğini bilmediğimi düşünüyorsun,” dedi Jane.

Ender bir an başının döndüğünü hissetti, çünkü bir an için Jane’in konuşmalardan daha derin bir şeyi dinlediği hissine kapılmıştı.

“Ama seni de bir kez kaybetmiştim.”

Ender alçak sesle konuştu, “Geri döndüm.”

“Asla tam olarak değil,” dedi Jane. “Asla eskisi gibi değil. Bu nedenle yanağındaki o birkaç kendine acıma gözyaşını benimkilermiş gibi say. Sadece sayıyı eşitlemek için.”

“Neden senin hayatını kurtarmaya çalışmakla kendimi sıkıntıya sokuyorum bilmem,” dedi Ender sessizce.

“Ben de öyle,” dedi Jane. “Sana bunun zaman kaybı olduğunu söyleyip duruyorum.”

Ender terminale geri döndü. Ekran Ansible ağını gösterirken, Miro’nun yanında durdu. Jane’in Miro’ya ne söylemekte olduğu hakkında bir fikri yoktu, ancak, çok önceden Jane’in aynı anda birçok konuşmayı yürütme yeteneği olduğunu keşfettiğinden, onun bir şeyler söylemekte olduğundan emindi. Elinde değildi, Jane’in Miro’yla kendisi kadar yakın olması onu bir parça rahatsız ediyordu.

Bir insanın diğerini birbirlerine sahip olmadan sevmesi mümkün mü, diye merak etti. Yoksa bu söküp atamayacağımız kadar genlerimizin derinliklerine mi işlemiş? Mülkiyetçilik. Karım. Arkadaşım. Sevgilim. Hiç işitmediğim bir gezegendeki TZD’li yarı deli bir kızın buyruğuyla kapatılmak üzere olan utanmaz ve rahatsız edici bilgisayar kişiliğim; Jane gittikten sonra onsuz nasıl yaşayacağım?

Ender görüntüyü yaklaştırdı. İçeri, içeri ve içeri, ekran her yana doğru sadece birkaç parsel gösterinceye kadar. Şimdi bilgisayar, ağın sadece küçük bir modelini gösteriyordu, sadece derin uzayda yarım düzine filotik ışının çaprazlama geçişini. Filotik ışınlar şimdi, birbirine dolanmış, sıkıca örülmüş bir kumaş gibi değil, birbirinden milyonlarca kilometre uzaktan geçen rasgele çizgiler gibi görünüyorlardı.

“Hiç dokunmuyorlar,” dedi Miro.

Hayır, hiç dokunmuyorlar. Bu, Ender’in hiç farkına varmadığı bir şeydi. Onun zihninde, tıpkı yıldız haritalarında, insanların yayıldıkları sarmal kolun tepe aşağı görüntüsünün gösterildiği gibi, düzdü, ama düz değildi. İki yıldız bile başka iki yıldızla aynı düzlemde değildi. Yıldız gemilerini, gezegenleri ve uyduları bağlayan filotik ışınlar kusursuz düz çizgilerdi, Ansible’dan Ansible’a, onları düz bir haritada gördüğünüz

zaman kesişiyormuş gibi görünüyorlardı, ama bu üç boyutlu bilgisayar büyütmesinde, birbirlerine hiç değmedikleri ortadaydı.
"Bunun içinde nasıl yaşayabilir?" diye sordu Ender. Uç noktaları dışında bu çizgiler arasında bir bağlantı olmadan, bunun içinde nasıl varolabilir?
"Belki bu nedenle de yaşamıyor. Belki de her bilgisayar terminalinin toplamında yaşıyor."
"Bu durumda, kendini bütün bilgisayarların içine geri çeker ve sonra-"
"Ve sonra hiçbir şey. Kendini bir daha bir araya getiremez, çünkü Ansible'ları yeniden çalıştırmak için sadece temiz bilgisayarlar kullanacaklar."
"Bunu sonsuza kadar sürdüremezler," dedi Ender. "Değişik gezegenlerdeki bilgisayarların birbirleriyle konuşabilmeleri çok önemli. Bir yılda, her saat bilgisayarların birbirine yollamak zorunda oldukları bilgi miktarı karşısında, onları elleriyle çalışmaya başlatmak için yeterli sayıda adamları olmadığını Kongre çok yakında anlayacaktır."
"Yani sadece saklanacak? Bekleyecek? Ve bundan beş veya on yıl sonra bir fırsat çıkarsa içeri sızarak kendini yeniden mi kuracak?"
"Eğer olduğu şey buysa, bir program koleksiyonu."
"Onda bundan fazla şey olmalı," dedi Miro.
"Neden?"
"Çünkü eğer bir program koleksiyonundan farklı bir şey değilse, hatta kendini yazan ve kendini düzelten programlar bile olsa, bir programcı veya bir programcılar grubu tarafından bir yerlerde yaratıldı. Her durumda, sadece onu başından beri zorlayan bir program çerçevesinde hareket ediyor. Kendi özgür iradesi yok. O bir kukla. Bir şahıs değil."
"Eh, iş buna kalırsa, belki de özgür iradeyi çok dar tanımlıyorsun," dedi Ender. "Genlerimiz ve çevremiz tarafından programlanan biz insanlar da aynı değil miyiz?"
"Hayır," dedi Miro.
"Başka ne öyleyse?"

“Filotik bağlarımız öyle olmadığımızı söylüyor. Çünkü kendi irademizle birbirimizle bağlantı kurma yeteneğimiz var ki dünya üstünde başka bir yaşam biçimi bunu yapamaz. Sahip olduğumuz bir şey var, başka bir şeyin neden olmadığı bir şeyiz biz.”

“Ne, ruhumuz mu?”

“Bu bile değil,” dedi Miro. “Çünkü papazlar Tanrı’nın ruhlarımızı yarattığını söylüyorlar ve bu da bizi başka bir kuklacının kontrolünün altına koyuyor. Eğer irademizi Tanrı yarattıysa, o zaman yapacağımız her seçimden o sorumludur. Tanrı, genlerimiz, çevremiz, ya da eski bir terminalde şifreyi koyan salak bir programcı; eğer biz bireyler bir dış nedenin sonucuysak, özgür iradenin mevcut olmasının asla bir yolu yok.”

“Yani, anladığım kadarıyla, resmi felsefi yanıt, özgür iradenin mevcut olmadığı. Sadece bir özgür irade hayali var, çünkü davranışlarımızın nedenleri o kadar karmaşık ki, onları geriye doğru izleyemiyoruz. Eğer teker teker birbirini deviren domino taşlarından oluşan bir çizginiz varsa, her zaman, ‘bak şu taş devrildi, çünkü şu taş onu itti,’ diyebilirsiniz. Fakat eğer sayısız yönde geri izlenebilecek, sayısız miktarda domino taşınız varsa, rasgele zincirin nerede başladığını asla bulamazsınız. Bu nedenle, ‘bu taş düştü, çünkü kendisi öyle istedi’ diye düşünürsünüz.”

“Saçmalık,” dedi Miro.

“Şey, bunun hiçbir yararı olmayan bir felsefe olduğunu kabul etmeliyim,” dedi Ender. “Valentine bir kez bunu bana böyle tarif etmişti. Eğer özgür irade diye bir şey yoksa toplumda birlikte yaşayabilmemizi sağlamak için özgür irade varmış gibi davranmalıyız. Çünkü, aksi takdirde, ne zaman birisi korkunç bir şey yapsa, onu cezalandıramazsınız, çünkü elinde değildir, çünkü genleri veya çevresi ya da Tanrı ona bunu yaptırmıştır ve ne zaman birisi iyi bir şey yapsa, onu onurlandıramayız, çünkü o da bir kukladır. Eğer etrafınızdaki herkesin birer kukla olduğunu düşünürseniz, onlarla konuşarak canınızı neden sıkasınız? Hatta planladığınız, yarattığınız, arzu

ettiğiniz ve hayal ettiğiniz her şey, sadece içinize yerleştirilmiş kuklanın senaryosu gereğince davranmanız olduğuna göre, neden bir şey planlamayı veya yaratmayı deneyesiniz?"

"Ümitsizlik," dedi Miro.

"Böylece kendimizi ve etrafımızdaki herkesi irade sahibi varlıklar olarak tasavvur ederiz. Herkese bazı şeyleri arkadan itildikleri için değil, akıllarında bir amaçları olduğu için yapmışlar gibi davranırız. Canileri cezalandırırız. Özgecileri ödüllendiririz. Birlikte bazı şeyleri planlar ve bazı şeyleri yaparız. Sözler veririz, birbirimizin bunları tutmasını bekleriz. Bunların hepsi uydurma öykü; fakat herkes herkesin davranışlarının özgür irade sonucu olduğuna inandıkça ve buna dayanarak yetki alıp verdikçe, sonuç uygarlıktır."

"Sadece bir öykü."

"Valentine işte bunu böyle açıkladı. Yani, sanki özgür irade diye bir şey yokmuş gibi. Kendisinin aslında neye inandığını bilmiyorum. Benim tahminim şöyle ki, Valentine kendisinin uygar olduğunu söyleyecektir ve bu nedenle öyküye kendisinin inanması gerekir ve her durumda da kesinlikle özgür iradeye inanıyor ve bu uydurma öykünün saçma olduğunu düşünüyor, ama gerçek olsa da inandığı bu ve bu nedenle kim bir şeyden emin olabilir."

Sonra Ender güldü. Çünkü çok yıllar önce bunların hepsini ona anlattığında Valentine de gülmüştü. Çocukluk çağını daha yeni atlatmışlardı ve Ender Hegemon'u yazmakla ve kardeşi Peter'in o korkunç ve büyük şeyleri nasıl yaptığını anlamaya çalışmakla meşguldü.

"Bu komik değil," dedi Miro.

"Ben olduğunu sanmıştım," dedi Ender.

"Serbest olsak da olmasak da," dedi Miro. "Öykü gerçek olsa da olmasa da."

"Ana nokta şu ki, uygar insanlar olarak yaşayabilmek için onun doğru olduğuna inanmalıyız," dedi Ender.

"Hayır, ana nokta hiç de bu değil," dedi Miro. "Çünkü eğer yalansa, o zaman neden uygar insanlar gibi davranarak kendimizi sıkıntıya sokalım?"

“Çünkü eğer öyle yaparsak, türlerin hayatta kalmak için daha iyi bir şansı olur,” dedi Ender. “Çünkü genlerimiz, onları gelecek bir sürü nesle aktarma yeteneğimizi artırmak için bu öyküye inanmamızı istiyorlar. Çünkü öyküye inanmayan birisi verimsiz ve işbirlikçi olmayan şekilde davranmaya başlarsa ve sonuçta toplum, sürü, onu reddedecek ve onun üreme şansı azaltılacaktır -örneğin, hapse atılabilir- ve onun bu inanmaz davranışıyla ilgili genler yok edilmiş olacaktır.”

“Demek kuklacı bizim kukla olmadığımıza inanmamızı istiyor. Özgür iradeye inanmaya zorlandık.”

“Ya da Valentine’in bana açıkladığı gibi.”

“Ama buna gerçekten inanmıyor, değil mi?”

“Elbette inanmıyor. Genleri ona izin vermez.”

Ender yeniden güldü, ama Miro bunu, bir felsefe oyunuymuş gibi, hafife almıyordu. Öfkeden köpürüyordu. Yumruklarını sıktı ve kollarını spastik bir hareketle görüntünün içine girecek şekilde savurdu. Bu, görüntünün içinde filotik ışınların görünmediği bir gölge oluşmasına neden oldu. Gerçek boş uzay. Ancak şimdi Ender o alanda evin pencerelerinden ve açık kapısından giren ışığın altında toz taneciklerinin uçuştuğunu görebiliyordu. Özellikle büyük bir toz zerresi, tıpkı kısa bir saç parçası gibi, minik bir pamuk iplikçiği gibi, daha önce sadece filotik ışınların göründüğü yerde parıldayarak yüzüyordu.

“Sakin ol,” dedi Ender.

“Hayır,” diye Miro bağırdı. “Kuklacım beni öfkelendiriyor!”

“Kapat çeneni,” dedi Ender. “Dinle beni.”

“Seni dinlemekten bıktım!" Miro yine de sustu ve dinledi.

“Bence haklısın,” dedi Ender. “Bence özgürüz ve bunun inandığımız şeyin bir hayali olduğunu düşünmüyorum, çünkü bir kurtuluş değeri var. Bence özgürüz, çünkü sadece genetik bir senaryo gereğince davranan bu vücuttan ibaret değiliz ve tanrının hiçbir şeyden yarattığı bazı ruhlar da değiliz. Özgürüz, çünkü her zaman vardık. Zamanın başlangıcından beri, ama başından beri var olduğumuz bir zamanın başlangıcı yok. Hiçbir şey bize neden olmadı. Hiçbir şey bizi yaratmadı. Sadece varız ve her zaman vardık.”

“Filotlar mı?” diye sordu Miro.

“Belki,” dedi Ender. “Şu görüntüdeki toz parçacığı gibi.”

“Nerede?” diye sordu Miro.

Elbette, terminalin üstündeki holografik görüntüye gene uzay hâkim olduğundan, görülemiyordu. Ender üstteki görüntüde bir gölge oluşturacak şekilde elini ekrana doğru uzattı. Daha önce gördüğü parlak toz parçacığını buluncaya kadar elini dolaştırdı. Belki de bu bir başkasıydı, ama önemli değildi.

“Vücudumuz, etrafımızdaki bütün dünya, bir holografik görüntü gibi. Yeterince gerçekler, ama şeylerin gerçek nedenini göstermiyorlar. Sadece evrenin görüntüsüne bakıp, şeylerin neden olduğunu görmek, asla emin olamayacağımız tek şey, ama hepsinin arkasında, hepsinin içinde ve onun içi boyunca görebilirsek, her şeyin gerçek nedenini bulurduk. Filotlar canlarının istediğini yaparak her zaman vardılar.”

“Hiçbir şey her zaman var olmadı,” dedi Miro.

“Kim diyor? Bu evrenin varsayılan başlangıcı, bu sadece şimdiki düzenin başlangıcıydı, şu görüntü, var olduğunu düşündüğümüz her şey. Fakat filotların daha önce mevcut olmayan o anda başlayan doğal yasalar gereğince davrandığını kim söylüyor? Eğer bütün evren kendi üstüne çökse, kim filotların şimdi izledikleri yasalardan kolayca serbest kalmayacaklarını ve tekrar geriye…”

“Nereye?”

“Kaos’a. Karanlığa. Düzensizliğe. Bu evren onları bir araya getirmeden önce neyseler ona. Neden onlar -biz- her zaman var olmuş ve daima var olacak olmayalım?”

“O zaman ben, evrenin başlangıcıyla doğduğum tarih arasında neredeydim?”

“Bilmiyorum,” dedi Ender. “Bunu gidebildiğim kadar uyduruyorum.”

“Ve Jane nereden geldi? Onun filotu bir yerlerde süzülürken bir anda bir küme bilgisayar programı yüklendi ve bir kişilik mi oldu?”

“Belki,” dedi Ender.

“Eğer, doğmuş, yumurtlanmış veya filizlenmiş her organizmaya bir şekilde filot tayin etmekle görevli doğal bir sistem varsa bile, nasıl olur da bu doğal sistem Jane’i yaratmış olabilir? O doğmadı ki?”

Elbette Jane her şeyi dinliyordu ve sonunda konuştu. “Belki o olmadı,” dedi Jane. “Belki kendime ait bir filotum yok. Belki canlı değilim.”

“Hayır,” dedi Miro.

“Belki,” dedi Ender.

“Bu nedenle belki de ölemem,” dedi Jane. “Belki de düğmemi çevirip beni kapattıkları zaman, bu sadece karmaşık bir programın kapatılması olacak.”

“Belki,” dedi Ender.

“Hayır,” dedi Miro. “Seni kapatmak cinayettir.”

“Belki de sadece, yaptığım bazı şeyleri o şekilde programlandığım için, bunun farkına varmadan yapıyorum. Belki de sadece özgür olduğumu düşünüyorum.”

“Bu tartışmayı bitirmiştik,” dedi Ender.

“Sizin için doğru olmasa da, belki de benim için doğrudur.”

“Belki de değildir,” dedi Ender. “Fakat sen kendi şifreni gözden geçirdin, değil mi?”

“Milyon kez,” dedi Jane. “Hepsine baktım.”

“Orada sana özgür irade hayali verildiğiyle ilgili bir şey gördün mü?”

“Hayır,” dedi Jane. “Ama siz de insan genlerinde özgür irade bulamadınız.”

“Çünkü yok,” dedi Miro. “Andrew’in dediği gibi. Bizim olduğumuz şey, çekirdekte, öz varlığımızda, olduğumuz şey, vücudumuzun atomlarını, moleküllerini ve hücrelerini yapan trilyonlarca filotla birleşen tek bir filot ve senin olduğun şey de, tıpkı bizimki gibi, bir filot.”

“Pek olası değil,” dedi Jane. Yüzü şimdi görüntüdeydi, tam kafasının içinden geçen yapay filotik ışınlarla, gölgeli bir yüz.

“Buna bir ihtimal vermiyoruz,” dedi Ender. “Var oluncaya kadar bir şeyin gerçekten gerçekleşmesi olası değildir ve sonra o kesindir. Sen varsın.”

“Ben her neysem,” dedi Jane.

“Şu anda senin özden bir varlık olduğunu düşünüyoruz,” dedi Ender, “çünkü senin, bizim özgür irade diye tanımlamayı öğrendiğimiz biçimde davrandığını gördük. Kendimizi özgür zekâlar diye nitelediğimiz kadar, senin de özgür zekâ olduğun konusunda yeterince kanıt var. Eğer böyle olmadığın ortaya çıkarsa, bizim de olup olmadığımızı sorgulamamız gerekir. Şu anda varsayımımız, bizi kendimiz yapan bireysel kimliğimizin, örgümüzün ortasındaki filot olduğu. Eğer haklıysak, o zaman bu senin de sahip olabileceğin anlamına gelir ve bu durumda onun nerede olduğunu tahmin etmeliyiz. Filotları bulmak kolay değil, biliyorsun. Bir tane bile saptayamadık. Sadece var olduklarını varsayıyoruz, çünkü filotik ışınların uzaydaki belirli bir bölgenin iki uç noktasıymış gibi davrandığının kanıtlarını gördük. Senin nerede olduğunu veya neye bağlandığını bilmiyoruz.”

“Eğer Jane bizim gibiyse,” dedi Miro, “insanlar gibiyse, o zaman bağlantıları değişebilir ve bölünebilir. Tıpkı Grego’nun çevresinde oluşan o güruh gibi. Bunun nasıl bir his olduğu hakkında onunla konuştum. Tıpkı o insanlar vücudunun bir parçasıymış gibi ve onlar kurtulup kendi yollarına gittikleri zaman, kendisini sanki kol ve bacakları kesilmiş gibi hissettiğini söyledi. Bence bu filotik örgüydü. Bence o insanlar gerçekten bir süre ona bağlandılar, gerçekten onlar kısmen onun kontrolü altındaydılar, kendi parçasıydılar. Bu nedenle belki Jane de böyledir ve kendisine bağlı olan bütün o bilgisayar programları ve kendisinin de kim bilir ne gibi bir güce bağlı olduğu. Belki sen, Andrew. Belki ben. Belki kısmen ikimiz birden.”

“Ama o nerede," dedi Ender. “Eğer gerçekten bir filotu varsa - hayır, eğer o gerçekten bir filotsao zaman belirli bir yeri olması gerekir ve eğer onu bulabilirsek, belki de bütün bilgisayarlar kesilip ondan alındığı zaman bile bağlantılarını canlı tutabiliriz. Belki onu ölmekten kurtarabiliriz.”

“Bilmiyorum,” dedi Miro. “Her yerde olabilir.” Eliyle görüntüyü işaret etti. Uzayda, herhangi bir yerde demek

istiyordu. Evrende, herhangi bir yerde ve orada görüntüde, filotik ışınların içinden geçtiği, Jane'in başı vardı.

"Jane'in nerede olduğunu bulmak için, onun nerede ve nasıl başladığını bilmemiz gerek," dedi Ender. "Eğer gerçekten bir filotsa, bir şekilde, bir yere bağlı olmalı."

"Üç bin yıl eski bir izi takip eden bir dedektif," dedi Jane. "Senin gelecek birkaç ay içinde bunu yaptığını seyretmek ne kadar eğlenceli olacak."

Ender ona aldırmadı. "Eğer bunu yapacaksak, önce filotların nasıl çalıştığını bilmeliyiz."

"Grego fizikçi," dedi Miro.

"O ışıktan hızlı yolculuk üzerinde çalışıyor," dedi Ender.

"Bunun üzerinde de çalışabilir."

"Onun başarılı olmayacak bir proje ile dikkatinin dağılmasını istemiyorum," dedi Jane.

"Dinle Jane, sonuna kadar yaşamak istemiyor musun?" dedi Ender.

"Nasıl olsa yaşayamam, vakit kaybına ne gerek var?"

"Sadece bir şehit olmak istiyor," dedi Miro.

"Hayır, istemiyorum, sadece pratik davranıyorum."

"Bir aptal oluyorsun," dedi Ender. "Grego sadece oturup ışık fiziği üstüne düşünerek bize ışıktan hızlı yolculuğu ya da benzerini veren bir teoriyle ortaya çıkamaz. Eğer bu iş böyle yürüseydi, ışıktan hızlı yolculuğa üç bin yıl önce sahip olurduk, çünkü o zaman, filotik ışınlar ve Anî Yörünge Prensibi ilk düşünüldüğü zamanlarda, bunun üstünde çalışan yüzlerce fizikçi vardı. Eğer Grego parlak bir içgüdü, kafasında kurduğu anlamsız bir bağlantı nedeniyle bununla uğraşıyorsa, bu bir tekdüşünce zincirine akıllı yönde yoğunlaşmakla olmuyor."

"Bunu biliyorum," dedi Jane.

"Bildiğini biliyorum. Path'daki o insanları bu özel nedenle projemize dâhil ettiğini bana söylememiş miydin? Eğitimsiz, sezgili düşünürler olarak."

"Sadece zaman kaybetmenizi istemiyorum."

"Sadece ümitlerini canlandırmak istemiyorsun," dedi Ender. "Yaşaman için bir fırsat olduğunu kabul etmek istemiyorsun,

çünkü o zaman ölmekten korkacaksın."
"Ölümden zaten korkuyorum."
"Kendini zaten ölmüş varsayıyorsun," dedi Ender. "Arada fark var."
"Biliyorum," diye mırıldandı Miro.
"Bu nedenle, sevgili Jane, hayatta kalman için bir fırsat olduğunu kabul edip etmemen umurumda değil," dedi Ender. "Biz bunun üstünde ***çalışacağız*** ve Grego'ya bu konuda düşünmesini söyleyeceğiz ve hazır bu konunun üstündeyken, sen de buradaki bütün konuşmalarımızı Path'daki o insanlara tekrarlayacaksın-"
"Han Fei-tzu ve Si Wang-mu."
"İşte onlara," dedi Ender. "Onlar da bunun üstünde düşünüyor olabilirler."
"Hayır," dedi Jane.
"Evet," dedi Ender.
"Ölmeden önce gerçek sorunların çözüldüğünü görmek istiyorum, Lusitania'nın kurtarılmış olmasını, Path'ın tanrılarla konuşanlarının özgürleştirilmesini ve Descolada'nın yola getirilmesini veya yok edilmesini istiyorum ve beni kurtarmak gibi olanaksız bir projeyle bunu yavaşlatmanıza izin vermeyeceğim."
"Sen Tanrı değilsin," dedi Ender. "Zaten bu sorunları nasıl çözeceğini bilmiyorsun, ayrıca bunların nasıl çözüleceğini de bilmiyorsun, ayrıca seni kurtarmak için ne olduğunu bulmanın diğer projelere yardımcı mı olacağı yoksa onlara zarar mı vereceği hakkında bir fikrin yok ve sen bu sorunlara yoğunlaşmakla, bugün hepimizin pikniğe gidip günbatımına kadar çimen tenisi oynamamıza oranla daha kısa sürede çözülüp çözülemeyeceğini de kesinlikle bilmiyorsun."
"Bu lânet çimen tenisi de ne?" diye sordu Miro.
Fakat Ender ve Jane birbirine yiyecekmiş gibi bakarken sessiz kaldılar. Daha ziyade, Ender, Jane'in bilgisayardaki görüntüsüne bakarken, görüntü de ona bakıyordu.
"Haklı olduğunu bilmiyorsun," dedi Jane.
"Sen de haksız olduğumu bilmiyorsun," dedi Ender.

“Bu benim hayatım,” dedi Jane.
“Lânet olsun, öyle,” dedi Ender. “Benim bir parçamsın, Miro’nun da ve insanlığın tüm geleceğine bağlısın, aynı şekilde Pequeninolarin ve Ana Kraliçe’nin de. Aklıma geldi -sen, Han’la, adı buydu herhâlde ve Si Wang her neyse-”
“Mu.”
“-ile bu filotik şey üzerinde çalışırken, ben de Ana Kraliçe’yle konuşacağım. Özellikle seninle ilgili olarak onunla konuştuğumu hatırlamıyorum. Bütün işçileriyle filotik bağlantısı olduğundan, filotlar hakkında bizden fazla şey biliyor olmalı.”
“Sizin bu saçma ‘Jane’i 'kurtarma’ projenize Han Fei-tzu ve Si Wang-mu’yu katacağımı söylemedim.”
“Ama yapacaksın.”
“Neden yapacağım?”
“Çünkü Miro ve ben seni seviyoruz, sana ihtiyacımız var ve en azından denemeden bizden önce ölmeye hakkın yok.”
“Böyle şeylerin beni etkilemesine izin veremem.”
“Evet, verebilirsin,” dedi Miro. “Eğer böyle şeyler olmasaydı kendimi çoktan öldürmüş olurdum.”
“Kendimi öldürmeyeceğim.”
“Eğer seni kurtarmanın bir yolunu bulmamız için bize yardım etmezsen, o zaman yapmakta olduğun şey kesinlikle bu olacak,” dedi Ender.
Jane'in yüzü terminalin üstündeki görüntüden kayboldu.
“Kaçmak da bir işe yaramaz,” dedi Ender.
“Beni yalnız bırakın,” dedi Jane. “Bir süre bunu düşünmem gerek.”
“Kaygılanma, Miro,” dedi Ender. “Bunu yapacak.”
“Doğru,” dedi Jane.
“Döndün mü?”
“Çok hızlı düşünürüm.”
“Bunun üstünde de çalışacak mısın?”
“Bunu dördüncü projem olarak kabul ediyorum,” dedi Jane. “Ve şu anda Han Fei-tzu ve Si Wang-mu’ya anlatıyorum.”

“Gösteriş yapıyor,” dedi Ender. “Aynı anda iki konuşmayı yürütebilir ve kendimizi önemsiz hissetmemiz için bu konuda böbürlenebilir.”

“Önemsizsiniz,” dedi Jane.

“Karnım aç,” dedi Ender. “Ve susadım.”

“Öğlen yemeği,” dedi Miro.

“Şimdi de siz böbürleniyorsunuz,” dedi Jane. “Vücut fonksiyonlarınızı göstererek gösteriş yapıyorsunuz.”

“Beslenme,” dedi Ender. “Soluk alma. Boşaltım. Senin yapamayacağın bu şeyleri yapabiliriz.”

“Başka bir deyişle, çok iyi düşünemezsiniz, ama en azından yemek yiyebiliyorsunuz, soluyabiliyorsunuz ve terleyebiliyorsunuz.”

“Bu doğru, dedi Miro. Ender soğuk su doldururken, peynir ve ekmeği çıkarttı. Yemek basitti, ama tadı iyiydi ve tatmin olmuşlardı.

-14-
VİRÜS YAPANLAR

"Yıldızlar arasında yolculuk etmenin bizim için ne ifade edebileceğini düşünüyorum."

"Türünün kurtulmasının dışında mı?"

"Sen işçilerini dışarı gönderdiğin zaman, ışık yılları uzağa bile, onların gözünden görüyorsun, değil mi?"

"Ve onların antenleri kanalıyla tat alıyorum ve her titreşimin ritmini hissediyorum. Yedikleri zaman, yiyeceğin çeneleri arasında ezildiğini hissediyorum. Bu nedenle, kendi düşünce biçimimi, Andrew veya senin anlayabileceğin bir biçime sokarken, neredeyse her zaman kendimden bahsederken biz diyorum, çünkü hayatımı daima onların gördükleri, tattıkları ve hissettikleriyle birlikte yaşıyorum."

"Babaağaçlar arasında bu pek öyle değil. Birbirimizin hayatından yararlanmak için denemek zorundayız, ama bunu yapabiliriz. En azından burada, Lusitania'da."

"Filotik bağlantının sizde başarılı olmaması için bir neden görmüyorum."

"Sonra ben de onların hissettiklerinin hepsini hissedeceğim, başka bir güneşin ışığının tadını yapraklarımda hissedeceğim ve başka bir dünyanın öykülerini duyacağım. Bu tıpkı insanların buraya ilk geldikleri zaman olduğu gibi harika bir şey olacak. O zamana kadar gördüğümüz dünyadan farklı bir şey olabileceğini hiç düşünmemiştik. Fakat onlar yanlarında tuhaf yaratıklar getirdiler, kendileri de tuhaftı ve harikalar yaratan makineleri vardı. O zamanki babaağaçlarımızın anlattıklarına diğer

ormanlar inanamadı. Aslında kabiledeki kardeşlerin insanlar hakkında onlara anlattıklarına babaağaçlarımızın inanmakta zorluk çektiğini biliyorum. Rooter asıl yükü taşıyarak bunların yalan, çılgınlık veya şaka olmadığına onları ikna etti."

"Şaka mı?"

"Babaağaçlara yalan söyleyen düzenbaz kardeşlerle ilgili öyküler vardır, fakat her zaman yakalanır ve feci biçimde cezalandırılırlar."

"Andrew bana uygarca davranmayı teşvik etmek için böyle öykülerin anlatıldığını söyledi."

"Babaağaçlara yalan söylemek her zaman kışkırtıcıdır. Bunu bazen ben de yaptım. Yalan değildi. Sadece abartıyordum. Bunu şimdi bana da yapıyorlar, bazen."

"Onları cezalandırıyor musunuz?"

"Hangilerinin yalan söylediğini hatırlıyorum."

"Eğer itaat etmeyen bir işçimiz olursa, onu yalnız bırakırız ve ölür."

"Çok fazla yalan söyleyen bir kardeşin babaağaç olma şansı yoktur. Bunu bilirler. Sadece bizimle oyun oynamak için yalan söylerler. Sonra her zaman doğruyu anlatarak bitirirler."

"Ya bütün bir kabile, babaağaçlarına yalan söylerse? Bunu nasıl bilebilirsiniz?"

"Kendi babaağaçlarını kesen veya yakan bir kabileden bahsetsen daha iyi olur."

"Bu hiç oldu mu?"

"Hiç işçiler Ana Kraliçeye karşı gelip onu öldürdüler mi?"

"Nasıl yapabilirler? O zaman ölürler."

"Görüyorsun. Düşünülmeyecek kadar korkunç olan bazı şeyler vardır. Bunun yerine, bir babaağacın başka bir gezegene nasıl kök saldığını, dallarını yabancı bir göğe doğru nasıl uzattığını ve yabancı bir yıldızın güneş ışığını nasıl içtiğini düşüneceğim."

"Yabancı yıldızlar, yabancı gökler, diye bir şey olmadığını kısa sürede öğreneceksiniz."

"Yok mu?"

"Sadece, bütün farklılıklarıyla, gökyüzü ve yıldızlar. Her biri kendi tadıyla ve bütün tatlar da iyi."

"Şimdi sen bir ağaç gibi düşündün. Tatlar! Gökler!"
"Birçok yıldızın ateşini tattım ve hepsi de çok tatlıydı."
"Tanrılara karşı isyanında sana yardımcı olmamı mı istiyorsun?"

Wang-mu hiçbir şey söylemeyerek hanımının -eski hanımının- önünde eğilmiş olarak durdu. Kalbinde söyleyebileceği sözler vardı. Hayır hanımım, senden Kongre tarafından tanrılarla konuşanların üstüne zorla konulan korkunç köleliğe karşı olan mücadelemizde bize yardım etmeni istiyorum. Hayır, hanımım, senden doğru olduğu zaman tanrılarla konuşan birinin bile göz ardı edemeyeceği bir şeyi, babana karşı olan görevlerini hatırlamanı istiyorum. Hayır, hanımım, senden dürüst ve çaresiz bir halkı, Pequeninoları, soykırımdan kurtarmak için bir yol bulmamıza yardım etmeni istiyorum.

Ama Wang-mu hiçbir şey söylemedi, çünkü Efendi Han'dan öğrendiği ilk derslerden biriydi bu. Başkasının ihtiyacı olduğunu fark ettiği bir bilgeliğin varsa, bunu ona özgürce ver, ama diğer şahıs senin bilgeliğine ihtiyacı olduğunu henüz bilmiyorsa, onu kendine sakla. Yiyecek sadece aç bir adama güzel görünür. Qing-jao'nun Wang-mu'dan gelecek bilgeliğe ihtiyacı yoktu ve hiç olmayacaktı. Bu nedenle Wang-mu'nun tek verebileceği sessizlikti. Sadece, Qing-jao'nun uygun itaat, sevecen dürüstlük ve özgürlük çabasında kendi yolunu bulmasını ümit edebilirdi.

Qing-jao'nun parlak zekâsını kendi yanlarına çekebildikleri sürece, hiçbir davranışın sakıncası yoktu. Efendi Han'ın Jane'in ona verdiği sorular üzerinde çalışmasını izlerken, Wang-mu hayatı boyunca kendini şimdiki kadar yararsız hissetmemişti. Işıktan hızlı yolculuk konusunda düşünebilmek için, Efendi Han fizik öğreniyordu; kendisi sadece geometri öğrenirken, Wang-mu ona nasıl yardım edebilirdi? Descolada

virüsü hakkında düşünebilmek için, Efendi Han mikrobiyoloji çalışıyordu; Wang-mu ancak gaialoji ve evrim öğreniyordu. Efendi Han, Jane'in doğası üstünde düşünürken, o nasıl yardım edebilirdi? Kendisi işçi çocuğuydu ve elleri aklı değil, geleceğini tutuyordu. Gökyüzü dünyadan ne kadar yukarıdaysa, felsefe de ondan o kadar yukarıdaydı. Bunu söylediği zaman, "Ama gökyüzü sadece senden uzaktaymış gibi görünüyor," demişti Efendi Han. "Aslında o etrafında her yerde. Ellerinle çamurun içinde çalışırken bile onu içine çekersin ve dışarı verirsin. Bu gerçek felsefedir." Fakat Wang-mu bundan Efendi Han'ın kibar davrandığı ve yararsızlığı konusunda kendisini daha iyi hissetmesini sağlamak istediği anlamını çıkarmıştı."

Ancak, Qing-jao yararsız olmayacaktı. Bu nedenle Wang-mu, proje isimleri ve giriş şifreleri yazılı olan kâğıdı ona verdi.

"Babam bunları bana verdiğini biliyor mu?"

Wang-mu bir şey söylemedi. Aslında bunu Efendi Han önermişti, fakat Wang-mu bu noktada onun babasının bir temsilcisi olarak geldiğini Qing-jao'nun bilmemesinin daha iyi olacağını düşünmüştü.

Qing-jao, Wang-mu nun sessiz kalışını, Wang-mu'nun onun yardım edeceğini varsaydığı, yani onun kendi başına Qing-jao'nun yardımını istemek için geldiği şeklinde yorumladı.

"Eğer babam benden kendisi isteseydi, evet derdim, çünkü kızı olarak bu benim görevim," dedi Qing-Jao.

Fakat Wang-mu, Qing-jao'nun bugünlerde babasını pek dinlemediğini biliyordu. İtaatkâr davranacağını söyleyebilirdi, fakat aslında babası onu o kadar sıkıntıya boğmuştu ki, evet demek bir yana, Qing-jao, babasının ona tanrılara ihanet ettirmek istediğini bilerek, yüreğindeki o korkunç çekişmeyle döşemeye çöküp bütün gün çizgileri izlerdi.

"Sana hiçbir borcum yok," dedi Qing-jao. "Bana karşı güvenilmez ve sadakatsiz bir hizmetçi oldun. Senden daha değersiz ve faydasız bir sırdaş hizmetçi asla olmamıştır. Benim için bu evdeki varlığının yemek masasındaki bir karafatmadan farkı yok."

Wang-mu yine dilini tuttu. Ancak, eğilmesini daha da artırmaktan kaçındı. Bu konuşmanın başlangıcında bir hizmetçinin saygılı pozunu takınmıştı, ama şimdi pişmanlık duyan birinin çaresiz saygı gösterisiyle kendisini aşağılayacak değildi. En alçak gönüllü olanımızın bile onuru vardır ve hanımım Qing-jao, sana hiçbir zarar vermediğimi ve sana, senin kendine olan sadakatinden daha sadık olduğumu biliyorum.

Qing-jao terminaline döndü ve ilk projenin, Descolada'nın sözcük anlamı, "ÇÖZMEK" olan adını yazdı. Lusitania'dan gönderilmiş olan belgeleri ve grafikleri tararken, "Zaten bunların hepsi saçma," dedi. "Birisinin böyle saçma şeyler almak için Lusitania'yla iletişim kurarak ihanet suçu işlemesi inanılır gibi değil. Hepsi bilimsel olarak imkânsız. Hiçbir dünya, gezegendeki bütün diğer türlerin genetik şifresini içinde bulunduracak kadar karmaşık tek bir virüs geliştirmiş olamaz. Bunu dikkate almam bile zaman kaybı olur."

"Neden olmasın?" diye sordu Wang-mu. Artık konuşmasında sakınca yoktu, çünkü Qing-jao bu malzemeyi tartışmayı reddettiğini söylemesine rağmen onu tartışıyordu. "Ne de olsa, evrim sadece bir tek insan ırkı üretti."

"Fakat dünyada düzinelerce yakın tür var. Akrabası olmayan bir tür yok, eğer böyle aptal ve asi bir kız olmasaydın, bunu anlardın. Evrim bu kadar dağınık bir sistem üretmeyi asla başaramaz."

"O zaman Lusitania'daki insanlardan gelen bu belgeleri nasıl açıklarsın?"

"Gerçekten oradan geldiklerini nereden biliyorsun? Elinde sadece şu bilgisayar programının sözü var. Belki de bunları o düşünüyor. Ya da belki oradaki bilim adamlarının hepsi, mümkün olan bütün bilgileri toplayacak görev duygusu olmayacak kadar kötü. Bütün bu raporda iki düzine tür yok ve bak, hepsi de saçma bir şekilde eşleşmişler. Bu kadar az tür olması imkânsız."

"Fakat ya eğer haklılarsa?"

“Nasıl haklı olabilirler? Lusitania halkı başından itibaren minik bir bölgeye kapatıldı. Sadece şu küçük domuz-adamların onlara gösterdikleri şeyleri gördüler, domuz-adamların onlara yalan söylemediğini nereden biliyorlar?”

Onlara domuz-adam demek, hanımım, Kongre’ye yardım etmenin soykırıma yol açmayacağı konusunda kendini böyle mi ikna ediyorsun? Eğer onları bir hayvan adıyla çağırırsan, bu onların kılıçtan geçirilmesinde sakınca olmadığı anlamına mı geliyor? Onları yalan söylemekle suçlarsan, bu onların soylarının tüketilmesine lâyık oldukları anlamına mı geliyor? Fakat Wang-mu bunların hiçbirini söylemedi. Sadece aynı soruyu yineledi. “Ya bu Lusitania’daki hayat biçimlerinin ve Descolada’nın onların içinde nasıl çalıştığının gerçek resmiyse?”

“Eğer doğru olsalardı, o zaman akıllı bir yorum yapabilmek için bu belgeleri okumam ve incelemem gerekirdi, ama doğru değiller. Bana ihanet etmeden önce eğitimini nereye kadar götürmüştüm. Sana gaialojiyi öğretmemiş miydim?”

“Evet hanımım.”

“Eh, İşte. Evrim, organizma gezegenin çevresindeki değişikliklere uyum sağlama araçlarıdır. Eğer güneşten fazla ısı gelirse o zaman gezegendeki yaşam biçimlerinin, nüfuslarını ısıyı denklemek ve düşürmek için ayarlamaları gerekir. Klâsik, Papatya Dünyası Düşüncesi deneyini hatırla.”

“Fakat bu deneyde bütün gezegenin yüzeyinde bir tek tür vardı,” dedi Wang-mu. “Güneş çok sıcak olduğu zaman, ışığı karanlık uzaya yansıtmak için beyaz papatyalar ürüyordu ve güneş çok serinlediği zaman, ışığı emerek onu ısı kaynağı olarak kullanmak için koyu renk papatyalar ürüyordu.” Wang-mu, Papatya Dünyası’nı bu kadar berrakça hatırlayabildiği için gururluydu.

“Hayır, hayır, hayır,” dedi Qing-jao. “Elbette, ana fikri atladın. Ana nokta şu ki, beyaz papatyaların dominant olduğu zamanlarda bile, koyu renk papatyalar ve dünya karanlıkla örtüldüğü zamanlarda bile, beyaz papatyalar olmalı. Evrim sipariş üstüne yeni türler üretemez. Genler radyasyon

tarafından sürüklenerek, birleşerek, kırılarak ve türler arasında virüslerle birbirine geçerek durmadan yeni türler yaratıyor. Bu nedenle hiçbir tür 'katkısız üremez'"

Wang-mu hâlâ bağlantıyı kuramamıştı ve yüzü bu şaşkınlığını belli ediyor olmalıydı.

"Hâlâ senin öğretmenin miyim? Sen kendininkinden vazgeçmiş olsan bile, pazarlığın bana ait yanını tutmalı mıyım?"

Lütfen, dedi Wang-mu içinden. Eğer babana çalışmasında yardım edersen, sana sonsuza kadar hizmet ederim.

"Bütün türler birlikte olduklarından ve devamlı olarak karışık ürediklerinden," dedi Qing-jao, "bireyler fazla uzağa sürüklenemezler, genetik açıdan söylenirse: genleri, aynı türdeki diğer genlerle durmadan yeniden birleşir, böylece değişimler her nesil bütün nüfus boyunca eşit olarak yayılır. Ancak çevre, rasgele sürüklenen özelliklerden biri yaşamsal bir değer kazanacak kadar onları sıkıntıya sokarsa, işte o zaman bu yeni özellik ara sıra ortaya çıkan bir şey değil de yeni türün evrensel belirleyicisi oluncaya kadar, o bölgede olup bu özelliğe sahip olmayanlar yok olurlar. Gaialojinin temel öğretisi budur, yaşamın bütün olarak sürebilmesi için devamlı genetik sürüklenme şarttır. Bu belgelere göre, Lusitania anlamsızca birkaç türe sahip bir dünya ve genetik bir sürüklenme olasılığı yok, çünkü şu olanaksız virüsler olabilecek bütün değişiklikleri düzeltiyorlar. Böyle bir sistem sadece evrimleşememekle kalmaz, aynı zamanda hayatın devam etmesi de imkânsız olur, değişikliğe uyum sağlayamazlar."

"Belki de Lusitania'da değişiklik olmuyordur."

"Bu kadar aptal olma, Wang-mu. "Bir zamanlar seni eğitmek istediğim için utanç duymama neden oluyorsun. Bütün yıldızlar değişim geçirirler. Bütün gezegenler yalpalar ve yörüngelerini değiştirirler. Üç bin yıldır bir sürü dünyayı gözlemliyoruz ve bu süre zarfında Dünya bağımlı bilim adamlarının bundan önce öğrenemedikleri kadar çok şey - bazıları bütün gezegenler ve yıldız sistemleri için ortak, bazıları da Dünya ve Güneş Sistemi için tek olan bazı

davranışlar-öğrendik. Sana Lusitania gibi bir gezegenin, sıcaklık değişiklikleri, yörünge karışıklıkları, sismik ve volkanik çevrimler gibi hayatı tehdit eden çevresel değişiklik deneyimleri yaşamadan birkaç on yıldan fazla yaşayamayacağını söylüyorum, gerçekten sadece biravuç dolusu türün olduğu bir sistem bununla nasıl başa çıkabilir? Eğer bir dünyada sadece beyaz papatyalar varsa, güneş soğuduğu zaman kendisini nasıl ısıtır? Eğer yaşam biçimleri sadece karbondioksit kullanıcıları ise, atmosferdeki oksijen miktarı zehirleyici düzeye yükseldiği zaman kendilerini nasıl iyileştirebilirler? Sana böyle bir saçmalığı gönderdikleri için, Lusitania'daki o arkadaşım dediğin insanların hepsi birer aptal. Eğer gerçek bilim adamı olsalardı, vardıkları sonucun imkânsız olduğunu bilirlerdi."

Qinğ-jao bir düğmeye bastı ve terminalinin üstündeki görüntü yok oldu. "Sahip olmadığım zamanımı boşa harcadım. Eğer önerecek bundan daha iyi bir şeyin yoksa bir daha bana gelme. Benim için bir hiçten daha değersizsin. Su bardağımın içinde yüzen bir böceksin. Sadece yüzdüğün yeri değil, bütün bardağı kirlettin. Senin bu evde olmanın bilinciyle acı içinde uyanıyorum."

Demek senin için ancak bir "hiçbir şey"im öyle mi, dedi Wang-mu içinden. Aslında bana senin için çok önemliymişim gibi geliyor. Çok zeki olabilirsin, Qing-jao, fakat kendini başkalarının tanıdığından daha iyi tanımıyorsun.

"Çünkü sen o kadar aptal ve sıradan bir kızsın ki, beni anlamıyorsun," dedi Qing-jao. "Sana buradan gitmeni söylemiştim."

"Fakat bu evin efendisi babanız ve Efendi Han kalmamı istedi."

"Küçük aptal kişi, domuzların küçük kız kardeşi, senden evi tamamıyla terk etmeni isteyemiyorsam, kesin olarak odamı terk etmeni istediğimi ima etmiş bulunuyorum."

Wang-mu başını neredeyse yere değecek kadar indirdi. Sonra, hanımına arkasını hiç göstermeden gerileyerek odadan çıktı. Eğer bana böyle davranırsan, bende sana büyük bir

tanrıymışsın gibi davranırım ve eğer davranışımdaki ironiyi fark etmediysen, o zaman ikimizden hangisi aptal.

* * *

Wang-mu döndüğü zaman Efendi Han odasında değildi. Belki tuvaletteydi ve az sonra dönecekti. Tanrılarla konuşanların bir ayinini yapıyor olabilirdi, bu durumda da saatlerce yok demekti. Wang-mu onu bekleyemeyecek kadar sorularla doluydu. Jane'in izlediğini ve onu yönettiğini bilerek proje belgelerini terminale getirdi. Jane'in Qing-jao'nun odasındaki terminali de kontrol ettiğinden kuşkusu yoktu.

Yine de, Jane yanıtlamayı denemeden önce, Wang-mu'nun Qing-jao'dan aldığı soruları yazmasını bekledi. Jane ilkönce gerçeklikle ilgili soruyu yanıtladı.

"Lusitania'dan gelen belgeler yeterince gerçek," dedi Jane. "Ela, Novinha, Quanda ve onlarla çalışan tüm diğerleri derin bir şekilde uzmanlaşmışlardır, evet, fakat uzmanlık alanlarında çok iyidirler. Eğer Qing-jao Human'ın Hayatı'nı okumuş olsaydı, bu bir düzine tür çiftinin nasıl çalıştığını anlardı."

"Fakat söylediği şeyleri anlamak hâlâ benim için zor," dedi Wang-mu. "Hepsinin nasıl gerçek olduğunu düşünmeye çalışıyorum, yani gerçek bir gaialojinin gelişmesi için çok az tür var ve yine de Lusitania gezegeni yaşamı devam ettirebilecek kadar düzgün çalışıyor. Lusitania'da çevresel baskı olmaması mümkün mü?"

"Hayır," dedi Jane. "Oradaki uydulardan bütün astronomik verilere ulaşıyorum ve insanların Lusitania sisteminde oldukları süre içinde, Lusitania ve güneşi normal olan bütün düzensiz değişimleri gösterdiler. Şu anda tam olarak küresel soğuma eğiliminde görünüyor."

“O zaman Lusitania’daki yaşam biçimleri buna nasıl karşılık veriyorlar?” diye sordu Wang-mu. “Descolada virüsü onların evrim geçirmesine izin vermez, tuhaf olan her şeyi yok etmeye çalışıyor, ki bu nedenle eğer elinden gelirse insanları ve Ana Kraliçe’yi öldürecek.”

Küçük görüntüsü Efendi Han’ın terminalinin üstündeki görüntüde lotus durumunda oturmakta olan Jane, elini kaldırdı. “Bir dakika,” dedi.

Sonra elini indirdi. “Sorularını dostlarıma aktarıyordum ve Ela çok heyecanlandı.”

Görüntüde Jane’in tam arkasında ve üstünde yeni bir yüz belirdi. Koyu derili, Negroid görünüşlü bir kadın; ya da bir melez, belki, çünkü o kadar koyu değildi ve burnu dardı. Bu Elanora, diye düşündü Wang-mu. Jane bana birçok ışık yılı uzaktaki bir dünyada bulunan bir kadını gösteriyor; acaba benim yüzümü de ona gösteriyor mu? Bu Ela benim için ne düşünüyor? Ona ümitsiz derecede aptal mı görünüyorum?

Fakat Ela Wang-mu hakkında kesinlikle hiçbir şey düşünmüyordu. Tersine, Wang-mu’nun sorusunu konuşuyordu. “Neden Descolada virüsü çeşitliliğe izin vermiyor? Bu hayatta kalma açısından olumsuz bir özellik olmalıydı, ama yine de Descolada hayatta kalıyor. Daha önce bunu düşünmediğim için Wang-mu herhâlde aptal olduğumu sanacak. Ama ben bir gaialog değilim ve Lusitania’da büyüdüm, bu nedenle bunu sorgulamadım, Lusitania’nın gaialojisi her neyse, onun işlediğini düşündüm ve sonra durmadan Descolada’yı inceledim. Wang-mu ne düşünüyor?”

Wang-mu bu sözleri bu yabancıdan duymakla dehşete düşmüştü. Jane, Ela’ya onun hakkında ne söylemişti? Kendisi bir bilim adamı ve Wang-mu sadece hizmetçi bir kız olduğu halde, Wang-mu’nun Ela’nın bir aptal olduğunu sanacağını Ela nasıl düşünebilirdi.

“Benim düşüncemin ne önemi olabilir?”

“Ne düşünüyorsun?” dedi Jane. “Bir şey düşünememenin nedeni bile önemli olabilir. Ela bilmek istiyor.”

Böylece Wang-mu kendi fikirlerini söyledi. “Bunu düşünmek çok aptalca, çünkü o sadece mikroskobik bir virüs, ama Descolada bunu yapıyor olmalı. Ne de olsa her türün genlerini içinde kapsıyor olmalı, değil mi? Bu nedenle tüm evrimi kendi başına hallediyor olmalı. Bütün o genetik sürüklenmenin yerine, sürüklenmeyi Descolada’nın yapması gerek. Yapabilir, değil mi? Türler hâlâ hayattayken bile bütün türlerin genlerini değiştirebilir. Evrimi beklemek zorunda değil.”

Jane elini havada tutarken yine bir duraklama oldu. Wang-mu’nun yüzünü Ela’ya göstererek, Wang-mu’nun sözlerini onun dudaklarından dinletiyor olmalıydı.

“Kutsal Anamız,” diye fısıldadı Ela. “Bu dünyada, Gaia olan Descolada. Elbette. Bu her şeyi açıklıyor, değil mi? Bu kadar az tür, çünkü Descolada sadece terbiye ettiği türlere izin veriyor. Tüm bir gezegen gaialojiyi, kendisi kadar basit bir Papatya Dünyası’na dönüştürmüş.”

Wang-mu, Ela gibi yüksek eğitimli bir bilim insanının, sanki hâlâ yeni bir talebeymiş veya Wang-mu gibi yarı eğitimli bir çocukmuş gibi, Papatya Dünyası’na gönderme yapmasının neredeyse komik olduğunu düşündü.

Ela’nın yüzünün yanında, bu kez yaşlıca, Avrupalı bir adam, belki altmış yaşlarında, beyazlaşan saçları ve yüzünde çok rahatlatıcı, barış dolu bir ifade olan bir başkası belirdi. “Fakat Wang-mu’nun sorularının bir kısmı hâlâ yanıtlanmadı,” dedi adam. “Descolada nasıl evrimleşmiş olabilir? Proto-Descolada virüsü nasıl evrimleşmiş olabilir? Neden böyle sınırlı bir gaialoji, diğer bütün dünyaların yavaş evrimsel modelinin üstünde bir hayatta kalma tercihi yapsın?”

“Bu soruyu hiç sormadım,” dedi Wang-mu. “İlk kısmını Qing-jao sordu, ama gerisi onun sorusu.”

“Şşşş,” dedi Jane. “Qing-jao asla o soruyu sormadı. Onu Lusitania belgelerini incelememek için kullandı. O soruyu sadece sen gerçekten sordun ve şimdi Andrew Wiggin’in sorunu senden iyi anlaması, sorunun sana ait olmadığı anlamına gelmez.”

Demek bu Andrew Wiggin'di, Ölülerin Sözcüsü. Hiç de Han Efendi gibi çok eski ve akıllı görünmüyordu. Tersine bu Wiggin, sanki kontrolünün dışındaymışçasına, yuvarlak gözlerinin ve anlık ruh haline göre değişen yüzünün gösterdiği gibi, aptalca şaşkın görünüyordu. Yine de onda o huzur dolu görünüş vardı. Belki de Buda'nın bir kısmını içinde taşıyordu. Ne de olsa Buda, Path'a giden yolu kendi başına bulmuştu. Belki de bu Andrew Wiggin, Çinli olmasa da, Path'a giden bir yol bulmuştu.

Wiggin hâlâ Wang-mu'nun olduğunu sandığı soruları soruyordu. "Böyle bir virüsün doğal bir şekilde oluşması olasılığına karşı olan olasılıklar, inanılmaz. Türleri birbirine bağlayıp bütün gaialojiyi kontrol etmeden çok önce, proto-Descoladalar bütün hayatı yok etmiş olurdu. Evrim için zaman yoktu, virüs fazlasıyla yok ediciydi. İlk biçiminde çevresindeki her şeyi yok etmiş olurdu ve yağmalayacağı organizma tükenince kendisi de ölürdü."

"Belki de yağmalama daha sonra geldi," dedi Ela. "Belki virüs, içindeki bütün bireyleri günler veya haftalar içinde genetik olarak değiştirmesi yeteneğinden yararlanan başka bir türle ortak yaşam halinde evrimleşti. Diğer türlere sonra uzanmış olabilir."

"Belki," dedi Andrew.

Wang-mu'nun aklına bir fikir geldi. "Descolada tanrılardan biri gibi," dedi. "Geliyor ve hoşlansınlar veya hoşlanmasınlar herkesi değiştiriyor."

"Ancak tanrıların çekip gitmek gibi dürüstlükleri vardır," dedi Wiggin.

O kadar çabuk yanıtlamıştı ki, Wang-mu aralarında milyarlarca kilometre olmasına rağmen, yapılan ve konuşulan her şeyi Jane'in anında aktarmakta olduğunu anladı. Wang-mu'nun Ansible ücretleri hakkında öğrendiğine göre, bu tür bir şey sadece ordu için mümkündü; gerçek zamanda bir Ansible bağlantısı isteyen bir şirket, tüm gezegendeki fakir insanlara ev sağlayacak kadar para ödemek zorunda kalırdı.

Jane sayesinde ben bunu bedava alıyorum. Konuştukları anda yüzlerini görüyorum, onlar da benimkini görüyorlar.

“Öyle mi?” diye sordu Ela. “Ben Path’ın bütün sorununun tanrıların oradan gitmemeleri ve onları kendi haline bırakmamaları olduğunu sanıyordum.”

Wang-mu acı bir ifadeyle yanıtladı. “Tanrılar her bakımdan Descoladaya benziyorlar. Hoşlanmadıkları her şeyi yok ediyorlar ve hoşlandıkları insanı da aslında hiç olmadıkları bir şeye dönüştürüyorlar. Qing-jao bir zamanlar iyi, parlak ve hoş bir kızdı, ama şimdi kinci, öfkeli ve zalim, hepsi tanrıların yüzünden.”

“Hepsi Kongre’nin yaptığı değişiklik yüzünden,” dedi Wiggin. “Sizi kendi planlarına uymaya zorlamak isteyen insanların uyguladıkları kasıtlı bir değişiklik.”

“Evet,” dedi Ela. “Tıpkı Descolada gibi.”

“Ne demek istiyorsun,” diye sordu Wiggin.

“Kendi planlarına uyması için Lusitania’ya zorlamaya çalışan insanların burada uyguladığı kasıtlı bir değişiklik.”

“Hangi insanlar?” diye sordu Wang-mu. “Kim böyle korkunç bir şeyi yapabilir?”

“Bu yıllardır aklımın gerisinde yatıyordu,” dedi Ela. “Lusitania’da bu kadar az yaşam biçiminin olması beni rahatsız ediyordu, hatırlarsın Andrew, Descolada’nın türlerin eşleşmesiyle ilgili olduğunu da mantığın bu kısmıyla keşfetmiştik. Burada bütün bu türleri yok eden ve sonra hayatta kalan birkaç tanesini yeniden yapılayan korkunç bir değişim olduğunu biliyoruz. Descolada, Lusitania üstündeki yaşamın çoğu için bir göktaşı çarpmasından daha yıkıcı oldu. Fakat Descolada’yı burada bulduğumuz için, biz her zaman onun burada evrimleştiğini sandık. Bunun anlamsız olduğunu biliyorum -tıpkı Qing-jao’nun söylediği gibi- ama olduğu gözle görüldüğüne göre, bir anlam ifade edip etmemesi önemli değil. Fakat ya olmamışsa? Ya Descolada tanrılardan gelmişse? Tanrılardan değil elbette, ama virüsü yapay olarak imal eden bazı akıllı türler tarafından.”

“Bu canavarca bir şey olurdu,” dedi Wiggin. “Böyle bir zehir imal edip, öldürdüğü şeyi bilmeden ve aldırmadan başka dünyalara yollamak.”

“Zehir değil,” dedi Ela. “Eğer gerçekten gezegen sistemlerini düzenliyorsa, acaba Descolada diğer dünyaları biçimlendirmek için bir aygıt olamaz mı? Biz hiçbir şeyi biçimlendirmeye çalışmadık, biz insanlar ve bizden önce de böcekler sadece yerel hayatı tıpkı Dünya’nınki gibi oturmuş olan dünyalara yerleştik. Yıldız daha ısındıkça gezegenin ısısını ılımlı tutabilmek için yeterince hızlı bir şekilde karbondioksit emen, oksijeni zengin bir atmosfer. Ya eğer bir yerlerde, gezegenleri kolonileştirmek için geliştirmek yerine, önceden -belki binlerce yıl önceden- gezegenleri tam ihtiyaçlarına göre akıllıca değiştirmek üzere Descolada virüsü yollayan bir tür varsa? Sonra oraya geldikleri zaman, ev temizliğine başlamaya hazırdırlar, belki gerçek gaialoji kurabilmek için Descolada’nın düğmesini kapatan karşı bir virüsleri vardır.”

“Ya da, belki de virüsü onlara ve ihtiyaçları olan hayvanlara müdahale etmeyecek şekilde üretmişlerdir,” dedi Wiggin. “Belki de her dünyadaki önemsiz yaşamı yok ettiler.”

“Her durumda bu her şeyi açıklıyor. Karşılaştığım sorunlar, yani Descolada’nın içindeki olanaksız doğadışı düzenlemelere bir anlam verememem, virüsün bütün bu iç zıtlıkları muhafaza etmek için devamlı olarak çalışması nedeniyle var olmaya devam etmesi. Fakat öncelikle kendisiyle çatışan bir molekülün nasıl evrimleştiğini hiçbir zaman kavrayamadım. Bütün bunlar onun bir şekilde tasarlandığını ve yapıldığını bilirsem yanıtlanmış olacak. Wang-mu, Qing-jao’nun Descolada’nın evrimleşemeyeceği ve Lustitania’nın gaialojisinin doğal olarak varolamayacağı hakkındaki sözlerini anlattı. Eh, doğal olarak var değil. Bu yapay bir virüs ve yapay bir gaialoji.”

“Sence bu gerçekten yardımcı olacak mı?” diye sordu Wang-mu.

Yüzleri, heyecanları arasında, onun da bu konuşmanın bir parçası olduğunu unuttuklarını belli ediyordu.

“Henüz bilmiyorum,” dedi Ela. “Fakat bu yeni bir bakış açısı. Bir kere virüsün içindeki her şeyin, genlerin düğmesinin açılması veya kapanması gibi doğada olagelen bir karmaşa olmayıp, bir amacı olduğunu varsayarak başlarsam; eh, bu yardımcı olur. Onun tasarlanmış olduğunu bilmek, bana onun tasarımını bozabileceğim ya da yeniden tasarlayabileceğim ümidini veriyor.”

“Kendinin önüne geçme,” dedi Wiggin. “Bu hâlâ sadece bir varsayım.”

“Doğru gibi geliyor,” dedi Ela. “Bunda doğruluk hissi var. Çok ***şeyi*** açıklıyor.”

“Ben de öyle hissediyorum,” dedi Wiggin. “Fakat bunu, bundan çok etkilenen biriyle tartışmamız gerek.”

“Planter nerede?” diye sordu Ela. “Planter'la konuşabiliriz.”

“Ayrıca Human ve Rooter,” dedi Wiggin. “Bu fikri babaağaçlarla da tartışmalıyız.”

“Bu onları bir fırtına gibi vuracak,” dedi Ela. Sonra kendi sözlerinin ima ettiği şeyi kavradı. “Bu gerçekten sadece bir konuşma olmayacak, bu acı verecek. Bütün dünyalarının sadece bir biçimlendirme projesi olduğunu öğrenmek.”

“Kendi dünyalarından daha önemlisi,” dedi Wiggin. “Kendileri. Üçüncü hayat. Descolada onlara oldukları her şeyi ve hayatlarının en temel gerçeklerini verdi. Hatırla, en iyi tahminimiz onların, erkekten kadına doğrudan çiftleşen, küçük annelerin erkeğin seks organından bir defasında yarım düzine kez hayatı emdiği, memeli-türü yaratıklar olarak evrimleştikleriydi. Onlar buydu. Sonra Descolada onları değiştirmiş ve ölüp ağaca dönüşünceye kadar erkekleri kısırlaştırmıştı.”

“Onların gerçek doğası-”

“Davranışlarımızın ne kadar çoğunun evrimsel gereksemelerden ortaya çıktığını ilk fark ettiğimiz zaman, bunu kabul etmek insanlar için çok zor bir şeydi,” dedi Wiggin. “Hâlâ buna inanmayı reddeden sayısız insan var. Bunun kesin olarak doğru olduğu ortaya çıksa bile, Pequeninolarin bu fikri uzay yolculuğunun harikalarını yuttukları kadar kolayca

kucaklayacaklarını sanıyor musun? Başka dünyadan gelen yaratıkları görmek bir şey, ne Tanrı'nın, ne de evrimin sizi yaratmadığını -bunu başka bir türe ait bilim adamlarının yaptığını- öğrenmek başka bir şey."

"Ama eğer doğruysa-"

"Doğru olduğunu kim bilir? Bilebileceğimiz tek şey bu fikrin yararlı olup olmadığı. Pequeninolar açısından, bu o kadar yıkıcı olabilir ki, sonsuza kadar inanmayı reddedebilirler."

"Bazıları onlara anlattığınız için sizden nefret edecekler," dedi Wang-mu. "Ama bazıları mutlu olacaktır."

Ona tekrar baktılar - ya da en azından Jane'in bilgisayar benzetimi ona baktıklarını gösterdi. "Bunu bilirsin, değil mi?" dedi Wiggin. "Sen ve Han Fei-tzu halkınızın yapay olarak yüceltildiğini yeni öğrendiniz."

"Ve hepimizin birden prangaya vurulmuş olduğunu," dedi Wang-mu. "Ben ve Efendi Han için bu özgürlüktü.Qing-jao için..."

"Pequeninolar arasında bir sürü Qing-jaolar olacaktır," dedi Ela. "Fakat Planter, Human ve Rooter onların arasında olmayacaklar, değil mi? Onlar çok akıllıdır."

"Qing-jao da öyle!" dedi Wang-mu. Kastettiğinden daha öfkeli konuşmuştu. Fakat sırdaş hizmetçi sadakati gitgide zayıflıyordu.

"Onun akıllı olmadığını kastetmedik," dedi Wiggin. "Ama bu konuda kesinlikle akıllı davranmadı, değil mi?"

"Bu konuda değil," dedi Wang-mu.

"Kastettiğimiz buydu. Kimse kendi kimliğiyle ilgili olarak inandığı öykünün yanlış çıkmasından hoşlanmaz. Pequeninolarin çoğu, tıpkı sizin tanrılarla görüşenlerinizin inandığı gibi, Tanrı'nın kendilerini özel bir şey olarak yarattığına inanıyorlar."

"Biz özel değiliz, hiçbirimiz!" diye bağırdı Wang-mu. "Hepimiz bir çamur gibi sıradanız. Tanrılarla konuşanlar yok. Tanrılar yok. Bizimle ilgili hiçbir şeye aldırmıyorlar."

"Eğer tanrılar yoksa" diye Ela onu tatlılıkla düzeltti, "o zaman zaten o veya bu şekilde aldırmaları olanaksız."

“Kendi bencil amaçları dışında bizi hiçbir şey yaratmadı!” diye bağırdı Wang-mu. “Descolada’yı kim yaptıysa, Pequeninolar sadece onların planlarının bir parçası. Ve tanrılarla konuşanlar da Kongre’nin planının bir parçası.”

“Doğumu hükümet tarafından istenmiş biri olarak,” dedi Wiggin, “senin bakış açına yakınlık duyuyorum. Fakat tepkin çok acele. Ne de olsa ebeveynlerim de beni istediler ve doğduğum andan itibaren, tıpkı yaşayan diğer yaratıklar gibi, hayatta kendi amacım vardı. Senin dünyanın insanlarının TZD davranışlarının tanrılardan bir haber olduğu konusunda hatalı olmaları, tanrıların olmadığı anlamına gelmez. Hayatının amacıyla ilgili eski anlayışının çelişmesi bir amacın olmadığına karar vermek zorunda olduğunu göstermez.”

“Oh, şimdi bir amaç olduğunu biliyorum,” dedi Wang-mu. “Kongre köleler istedi! Bu nedenle Qing-jao’yu yarattılar, onlara köle olması için ve o köleliğine devam etmek istiyor!”

“Bu Kongre’nin amacıydı,” dedi Wiggin. “Fakat aynı zamanda Qing-jao’nun onu seven bir annesi ve babası vardı. Benim de. Bu dünyada bir sürü değişik amaç vardır, her şeyin bir sürü nedeni. İnandığın nedenlerden birinin yanlış çıkması, diğer nedenlere hâlâ güvenilmeyeceği anlamına gelmez.”

“Oh, sanırım öyle,” dedi Wang-mu. Şimdi öfkelendiği için utanç duyuyordu.

“Kafanı önümde eğme,” dedi Wiggin. “Yoksa bunu sen mi yapıyorsun, Jane?”

Jane ona yanıt veriyor olmalıydı, Wang-mu’nun işitemediği bir yanıt.

“Onun gelenekleri beni ilgilendirmez," dedi Wiggin. “Böyle eğilişin nedeni bir insanın başkasını aşağılamasıdır ve bana karşı böyle eğilmesine izin vermem. Utanılacak hiçbir şey yapmadı. Descoladaya bakış açısıyla birkaç türün hayatta kalmasına rehberlik edebilecek bir yol açtı.”

Wang-mu onun sesinin tonunu işitti. Wiggin buna inanıyordu. Kendi ağzından onu onurlandırıyordu.

“Ben değil,” diye itiraz etti. “Qing-jao. Onlar onun sorularıydı.”

“Qing-jao,” dedi Ela. “Seni aptal gibi tamamen kendisine bağlamış, tıpkı Kongre’nin Qing-jao’nun kendileri hakkında düşünmesini sağladığı gibi."

“Onu tanımadığınız için küçük göremezsiniz,” dedi Wang-mu. “Ama o çok zekidir, iyidir ve ben asla onun gibi olamam.”

“Yine tanrılar,” dedi Wiggin.

“Her zaman tanrılar,” dedi Ela.

“Ne demek istiyorsunuz,” dedi Wang-mu. “Qing-jao tanrı olduğunu söylemiyor. Ben de söylemiyorum.”

“Evet, söyledin,” dedi Ela. ‘“Qing-Jao akıllıdır ve iyidir,’ dedin."

“Çok zekidir ve iyidir,” diye düzeltti Wiggin.

‘“Ve ben asla onun gibi olamam,”’ diye devam etti Ela.

“Sana biraz tanrılardan bahsedeyim,” dedi Wiggin. “Ne kadar akıllı veya güçlü olursan ol, her zaman daha akıllı veya güçlü olan birisi vardır ve herkesten daha akıllı ve güçlü birine rastladığın zaman ‘Bu bir Tanrı. Bu Kusursuzluk,’ diye düşünürsün, ama kıyaslandığı zaman, başka bir yerde, başka birisinin senin o tanrını peynir kurdu haline sokacağını sana garanti edebilirim. Ve aynı şekilde daha akıllı, daha güçlü veya daha iyi birisi olacaktır. Bu nedenle sana tanrılar hakkında ne düşündüğümü söyleyeyim. Bence gerçek tanrı diğer insanları başları önünde tutacak kadar korkmuş ve öfkeli olamaz. Kongre’nin genetik olarak insanları değiştirerek onları tıpkı birer tanrıymış gibi daha akıllı ve daha yaratıcı yapması cömert bir hediyeydi, ama korktular ve bu nedenle Path insanlarını sakatladılar. Kontrolde kalmak istediler. Gerçek bir tanrı kontrole aldırmaz. Gerçek bir tanrı zaten kontrol edilmesi gereken her şeyin kontrolüne sahiptir. Gerçek tanrılar nasıl onlardan biri gibi olacağını sana öğretmek isterler.”

“Qing-jao bana öğretmek istedi,” dedi Wang-mu.

“Sadece itaat ettiğin ve onun istediklerini yaptığın sürece,” dedi Jane.

“Değersizim,” dedi Wang-mu. “Onun kadar zeki olabilmek için bir şeyler öğrenemeyecek kadar aptalım.”

“Yine de gerçeği söylediğimi biliyorsun,” dedi Jane, “oysa Qing-jao onları yalanlar olarak görüyor.”

"Sen bir tanrı mısın?” diye sordu Wang-mu.

“Tanrılarla konuşanların ve Pequeninolarin kendileriyle ilgili olarak öğrenmek üzere oldukları şeyi, ben başından beri biliyordum. Ben yapıldım.”

“Saçma,” dedi Wiggin. “Jane, sen her zaman bir bütün olarak Zeus'un kafasından fırladığını düşünürdün.”

“Ben Minerva değilim, teşekkürler,” dedi Jane.

“Bildiğimiz kadarıyla öylece oldun,” dedi Wiggin, “Kimse seni planlamadı.”

“Ne kadar rahatlatıcı,” dedi Jane. “Bu arada hepiniz yaratıcılarınızı adlandırırken -ya da en azından ebeveynlerinizi veya bazı babaerkil hükümet organlarını- ben evrendeki tek gerçek kazayım.”

“Her ikisi birden olamazsın,” dedi Wiggin. “Ya birisinin seninle bir amacı vardı ya da bir kazaydın. Kaza denen şey şudur, kimse amaçlamadan olan bir şey. Bu nedenle her iki durumda da kızacak mısın? Path halkı, onlara ne yapıldığını öğrendiği zaman Kongre'ye deliler gibi kızacaktır. Kimse sana bir şey yapmadığı için kızgın olacak mısın?”

“İstersem olabilirim,” dedi Jane, ama bu çocukça bir öfkenin alaylı bir ifadesiydi.

“Ne düşündüğümü sana söyleyeceğim,” dedi Wiggin. “Bence, başka insanların amaçları hakkında kaygılanmayı kesinceye ya da onlardan yoksun olup, kendi inandığın amaçları buluncaya kadar büyümeyeceksin.”

* * *

Tümüyle ilgisiz bir nedenle Ender’i arayarak o anda laboratuara geldiği için, Ender ve Ela her şeyi Valentine’e

anlattılar. Tıpkı Ender ve Ela'ya olduğu gibi Valentine'e de doğruymuş gibi geldi ve onlar gibi, Valentine de bu fikri Pequeninolara anlatıp yanıtlarını almadan, Descolada'nın Lusitania gaialojisinin düzenleyicisi olduğu varsayımını değerlendiremeyeceklerini biliyordu.

Ender, Human veya Rooter'a bir şey açıklamadan önce bunu Planter'da denemelerinin daha iyi olacağını öne sürdü. Ela ve Valentine onunla aynı fikirdeydiler. Yıllardır babaağaçlarla konuşmakta olan Ela da Ender de onların dilinde bir şeyi kolayca söyleyebilecek kadar kendilerini rahat hissediyorlardı. Ancak, önemli ve konuşulmayan gerçek, memeli-benzeri kardeşlere bir ağaçtan daha çok akrabalık hissi duymalarıydı. Bir ağaca bakarak onun ne düşündüğünü veya onlara ne yanıt verdiğini nasıl tahmin edebilirlerdi? Hayır, eğer bir Pequeninoya zor bir şey söyleyeceklerse, bu önce bir kardeşe olacaktı, bir ağaca değil.

Elbette, bir kez Planter'ı Ela'nın bürosuna çağırıp, kapıyı kapatıp, açıklamaya başladıktan sonra, Ender bir kardeşle konuşmasında pek bir gelişme olmadığını fark etti. Otuz yıldır onlarla birlikte yaşamakta ve çalışmakta olmasına rağmen, Ender hâlâ Pequeninolarin en basit ve en belirgin vücut dillerini okumakta iyi değildi. Ender, Jane ve Wang-mu ile konuşmaları hakkında ne düşündüklerini anlatırken Planter ilgilenmiyormuş gibi dinledi. Sakin değildi. Daha çok küçük bir çocuk gibi iskemlesinde huzursuzca oturuyor, bakışlarını ondan kaçırıyor, Ender'in sözleri dayanılmayacak kadar sıkıcıymış gibi gözlerini havada gezdiriyordu. Elbette Ender, Pequeninolar için göz temasının, insanlarınkiyle aynı anlama gelmediğini biliyordu; bunu ne ararlar ne de kaçınırlardı. Dinlerken nereye bakıyor olduğunun onlar için neredeyse hiçbir önemi yoktu, fakat genellikle insanlarla yakın çalışan Pequeninolar, insanların dikkat etmek olarak yorumladıkları şekilde davranmaya çalışırlardı. Planter bu konuda çok iyiydi, ama şimdi bunu denemiyordu bile.

Ancak hepsini açıkladıktan sonra, Ender onlar bitirinceye kadar Planter'ın iskemlesinde oturmakla bile ne kadar kendini

tuttuğunu anladı. Ona açıklamalarını bitirdiklerini söyledikleri anda, iskemlesinden fırladı ve koşmaya - hayır odanın çevresinde her şeye dokunarak seğirtmeye başladı. Onlara vurarak, bir insanın yapabileceği gibi şiddetle çarparak, eşyaları fırlatarak değil. Daha ziyade bulduğu her şeyi okşuyor, dokularını inceliyordu. Ender ona uzanmak, onu rahatlatmak arzusuyla durdu, çünkü böylesine normal dışı hareketlerin büyük bir üzüntüyü ifade ettiğini bilecek kadar Pequenino davranışlarını biliyordu.

Planter tükeninceye kadar koştu, sonra, sonunda Ender'e toslayıp kollarını ona dolayarak sarılıncaya kadar odanın çevresinde sarhoş gibi sallanarak devam etti. Bir an için Ender de onu kucaklamayı düşündü, fakat sonra Planter'ın insan olmadığını hatırladı. Bir kucaklama, kucaklamanın bir yanıtı olmazdı. Planter ona bir ağaca sarılıyormuş gibi sarılıyordu. Ağacın gövdesinin rahatlığını arıyordu. Tehlike geçene kadar tutunacak güvenli bir yer. Eğer Ender bir insanmış gibi davranıp onu kucaklasaydı, hissedeceği rahatlık düşük olacaktı, fazla olmayacaktı. Bu, Ender'in bir ağaç gibi davranması gereken bir zamandı. Bu nedenle, kımıldamadan durdu ve bekledi. Bekledi ve kımıldamadan durdu. Sonunda titreme kesilinceye kadar.

Planter ondan çekildiği zaman, ikisinin de vücudu terle kaplanmıştı. Sanırım ağaç-taklidi olabileceğim bir sınır var, diye düşündü Ender. Yoksa kardeşağaçlar ve babaağaçlar onlara sarılan kardeşlere nem mi veriyorlar?

"Bu çok şaşırtıcı," diye fısıldadı Planter.

Bu sözler, az önce önlerinde oynanan sahneye oranla o kadar saçma bir yumuşaklıktaydı ki, Ender kendini yüksek sesle gülmekten alıkoyamadı.

"Evet," dedi Ender. "Sanırım öyle."

"Bu onların açısından komik değil," dedi Ela.

"Bunu biliyor," dedi Valentine.

"O zaman gülmemeliydi," dedi Ela. "Planter bu kadar acı içindeyken ona gülemezsin." Sonra hıçkırarak ağlamaya başladı.

Valentine elini kızın omzuna koydu. “O gülüyor, sen ağlıyorsun,” dedi. “Planter çevrede koşturuyor, ağaçlara çıkıyor. Hepimiz ne tuhaf hayvanlarız ama.”

“Her şey Descolada’dan geliyor,” dedi Planter. “Üçüncü hayat, anaağaç, babaağaçlar. Belki zihnimiz bile. Descolada gelip bizden sahte Raman yapıncaya kadar belki de ağaç fareleriydik.”

“Gerçek Raman,” dedi Valentine.

“Bunun doğru olduğunu bilmiyoruz,” dedi Ela. “Bu sadece bir varsayım.”

“Bu çok çok çok çok çok doğru,” dedi Planter. “Doğrudan da doğru.”

“Nereden biliyorsun?”

“Her şey uyuyor. Gezegen düzeni, bunu biliyorum, gaialoji çalıştım ve her zaman, bütün Pequeninolar çevrelerine bakıp kendilerinin sahte olduğunu görebilirken, bu öğretmen bize bu şeyleri nasıl söylüyor, diye düşündüm. Fakat Descolada’nın bizi değiştirdiğini bilseydik, gezegen sistemini düzenlemek üzere davrandırdığını bilseydik-”

“Descolada size gezegeni düzenleyebilecek ne yaptırıyor olabilir, dedi Ela.

“Bizi yeterince uzun süredir tanımıyorsunuz,” dedi Planter. “Size her şeyi anlatmadık, çünkü bizim aptal olduğumuzu düşünmenizden korkuyorduk. Artık aptal olmadığımızı, sadece virüsün bize yapmamızı söylediği şeylere göre davrandığımızı bileceksiniz. Bizler köleyiz, aptal değil.”

Planter’ın az önce Pequeninolarin insanları etkileme çabalarından hâlâ bazı acılar çektiklerini itiraf ettiğini fark etmek, Ender’i şaşırtmıştı. “Sizin hangi davranışlarınızın gezegen düzeniyle ilgisi var?”

“Ağaçlar,” dedi Planter. “Dünyanın her tarafında kaç tane orman var? Devamlı soluyan. Karbondioksiti oksijene çeviren. Karbondioksit bir sera gazıdır. Atmosferde bundan fazlalaştığı zaman, dünya daha da ısınır. O zaman dünyayı serinletmek için ne yaparız?”

“Daha çok orman ekersiniz,” dedi Ela, “Daha çok karbondioksit kullanırsınız, böylece uzaya daha fazla ısı kaçabilir.”

“Evet,” dedi Planter. “Ağaçlarımızı nasıl diktiğimizi düşünün.” Ağaçlar ölülerin vücutlarından büyüyor, diye düşündü Ender.“Savaş,” dedi.

“Kabileler arasında tartışmalar olur ve bazen küçük savaşlar yaparlar,” dedi Planter. “Gezegen çapında bunlar bir şey değildir. Fakat bütün dünya boyunca yapılan büyük savaşlar, bu savaşlarda milyonlarca ve milyonlarca kardeş ölür ve bunların hepsi ağaç olur. Birkaç ayda dünyanın ormanları ölçü ve sayı açısından ikiye katlanır. Bu bir fark yaratıyor, değil mi?”

“Evet,” dedi Ela.

“Doğal evrim sürecinde olabilecek her şeyden çok daha etkin,” dedi Ender.

“Ve sonra savaşlar durur,” dedi Planter. “Her zaman bu savaşlar için, bunların iyi ve kötü arasındaki mücadele gibi, büyük nedenler olduğunu düşündük., ama şimdi, bunlar her zaman gezegen düzeninden başka bir şey değildi.”

“Hayır,” dedi Valentine. “Savaşmak ihtiyacı, öfke, bunlar Descolada’dan geliyor olabilir, fakat bu demek değildir ki savaş nedeniniz-”

“Savaşmamızın nedeni gezegen düzeni,” dedi Planter. “Her şey uyuyor. Gezegeni ısıtmaya nasıl yardım ettiğimiz hakkında ne düşünüyorsunuz?”

“Bilmiyorum,” dedi Ela. “Ağaçlar bile sonunda yaşlılıktan ölür.”

“Bilmiyorsun, çünkü buraya sıcak zamanda geldiniz, soğuk zamanda değil. Fakat kışlar kötüye gittiği zaman, evler inşa ederiz. Kardeşağaçlar ev yapabilmemiz için bize kendilerini verirler. Hepimiz, sadece soğuk yerlerde yaşayanlar değil. Hepimiz evler inşa ederiz ve ormanlar, yarısı, dörtte üçü kadar azalır. Bunu kardeşağaçların kabilenin hatırına yaptıkları büyük fedakârlık olarak düşünürdük, ama şimdi, bunun

gezegeni ısıtmak için atmosferde daha çok karbondioksit isteyen Descolada olduğunu görüyorum."

"Yine de büyük fedakârlık," dedi Ender.

"Bütün büyük destanlarımız," dedi Planter. "Bütün kahramanlarımız. Sadece Descolada'nın isteğiyle hareket eden kardeşlerdi."

"Ne olmuş yani," dedi Valentine.

"Bunu nasıl söylersin? Hayatlarımızın bir hiç olduğunu, küresel ekosistemi kontrol eden bir virüsün sadece bir âleti olduğumuzu öğreniyorum ve sen buna boş ver diyorsun."

"Evet, boş ver diyorum," dedi Valentine. "Biz insanlar da farklı değiliz. Bu bir virüs olmayabilir, ama yine de zamanımızın büyük kısmında genetik kaderimize göre davranarak geçiririz. Erkekler ve dişiler arasındaki farklılıkları ele al. Erkekler doğal olarak bir üreme stratejisi yayınlamaya eğilimlidirler. Erkeklerin sınırsız sayıda sperm üretme yetenekleri olduğundan ve bunu yaymak onlara hiçbir şeye mal olmadığından-"

"Hiçbir şeye değil," dedi Ender.

"Hiçbir şeye," dedi Valentine, "sadece yaymak için. En hassas üreme stratejileri de mümkün olan her dişiye onu bırakmak, en sağlıklı ve çocuklarını yetişkinliğe kadar getirebilmesi en olası olan dişilere bırakmak için özel çaba sarf etmektir. Bir erkek, eğer bir gezgin olur ve mümkün olduğu kadar çok çiftleşirse, üreme işlevini en başarılı biçimde yerine getirir."

"Ben epeyce gezginlik yaptım," dedi Ender, "Bir şekilde çiftleşmeyi atlamışım."

"Ben genel eğilimden bahsediyorum," dedi Valentine. "Her zaman normların dışında kalan tuhaf bireyler vardır. Dişilerin stratejisi bunun tam tersidir, Planter. Milyonlarca ve milyonlarca sperm yerine, onların sadece her ay bir yumurtaları olur ve her çocuk muazzam bir yatırım ve çabayı temsil eder. Bu nedenle dişilerin dengeye ihtiyaçları vardır. Her zaman bol yiyecek olduğuna emin olmak zorundadırlar. Ayrıca bizler yiyecek bulmayı veya toplamayı başaramayarak oldukça çaresiz bir halde uzun süre geçiririz. Bir gezgin

olmaktan uzak olduğumuzdan, biz dişilerin yerleşmeye ve kalmaya ihtiyacımız vardır. Eğer bunu yapamıyorsak, o zaman bir sonraki en iyi stratejimiz, en güçlü ve en sağlıklı erkekle birleşmektir. Fakat bunların en iyisi gezgin ve istediği zaman çiftleşen birinin yerine kalıcı ve geçim sağlayan güçlü ve sağlıklı bir erkek bulmaktır."

"Bu nedenle erkekler üzerinde iki baskı vardır. Birisi, eğer gerekirse zorla, tohumlarını yaymaktır. Diğeri, devamlı geçim sağlayan biri olarak -gezgincilik ve güç kullanma ihtiyacını baskı altına alıp- dişilere çekici görünmektir. Benzer şekilde dişiler üstünde de iki baskı vardır. Biri, çocuklarının iyi genlere sahip olması için en güçlü, en yiğit erkeğin tohumunu almaktır ki bu da sert ve güçlü erkekleri çekici bulmalarına neden olur. Diğeri, en dengeli, en sert olmayan erkeklerin korumasına girmektir, böylece çocukları korunacak, yiyecek sağlanacak ve mümkün olduğu kadar çoğu erişkinliğe ulaşacaktır.

"Tüm tarihimiz, üreme yönünden zaman bulamayan bu kardeşimden kendimi sıyırıp bir aile sahibi oluncaya kadar gezgin tarihçilikle geçen bütün yolculuklarım boyunca bulduğum her şey, hepsi, insanların körce bu genetik stratejiler gereğince hareket ettiğini gösteriyor. Biz bu iki yöne çekiliriz."

"Büyük uygarlıklarımız, bir kadının dengesine güvenebileceği ideal dişi yerleşim ortamını yaratan sosyal makinelerden başka bir şey değildir; şiddeti yok edip mülkiyetin kalıcılığını ve sözleşmeleri destekleyen yasal ve törel kurallarımız, bunlar ana dişi stratejisini, erkeğin terbiye edilmesini temsil eder."

"Uygarlığın ulaşamadığı yerlerdeki gezgin barbarların kabileleri, bunlar temelde erkek stratejisini izlerler. Tohumu yaymak. Kabile içinde, en güçlü, en dominant erkekler, ya yasal çokeşlilik ya da diğer erkekler karşı koyamayacakları kadar güçsüz oldukları için anî çiftleşmelerle en güzel dişileri ele geçirirler. Fakat bu alçak-statüdeki erkekler sırayı korurlar, çünkü liderleri onları savaşa götürür ve bir zafer kazandıkları zaman beyinlerini tecavüz ve yağma için serbest bırakır. Cinsel arzuları gereğince davranarak kendilerini savaşta kanıtlarlar

ve kazandıktan sonra bütün rakip erkekleri öldürerek dul dişileriyle çiftleşirler. İğrenç, canavarca bir hareket, fakat genetik strateji açısından tutarlı bir davranış." Ender, Valentine'in bu konuşmasını dinlerken kendini çok rahatsız hissetti. Ne kadar derine gitse de bunların doğru olduğunu biliyordu ve hepsini daha önce dinlemişti, ama yine de, biraz, Planter'ın kendi halkıyla ilgili benzer şeyleri öğrenmesi onu rahatsız etmişti. Ender bunların hepsini yalanlamak ve 'Bazı erkeklerimizin doğası uygardır,' demek istedi, ama kendi hayatında kendisi de egemenlik ve savaş davranışlarında bulunmamış mıydı? Gezgin olmamış mıydı? Valentine'in açıklamasına göre, kendisinin Lusitania'da kalma kararı, aslında savaş okulunda genç bir asker olarak ona sindirilen erkek-egemen toplum modelini terk etmesi ve dengeli bir aileyle uygar bir insan olması demek oluyordu.

O zaman bile, daha fazla çocuk sahibi olmakla ilgilenmeyen bir kadınla evlenmişti. Sonunda onunla evliliğin uygar olmak dışında her şeye benzediği bir kadınla. Eğer erkek modelini izlediysem, o zaman başarısızım. Hiçbir yerde genlerimi taşıyan bir çocuk yok. Benim kurallarımı kabul eden bir kadın yok. Ben kesinlikle kuraldışıyım.

Üremediğim için kuraldışı genlerim de benimle birlikte ölecek, böylece sosyal erkek ve dişi modelleri benim gibi arada kalmış kişilerden korunmuş olacak.

Valentine'in insan tarihi hakkındaki yorumuyla ilgili olarak, Ender kendi özel değerlendirmesini yaparken, Planter, onlara has küçümseme davranışıyla, bunu iskemlesine sırtüstü uzanarak yanıtladı. "İnsanların da genetik bir molekülün âleti olmaları nedeniyle, şimdi kendimi daha rahat mı hissetmeliyim?"

"Hayır," dedi Ender. "Birçok davranış bir genetik molekülün ihtiyaçlarına karşılık vermek olarak açıklanabileceği halde, bunun Pequeninolarin bütün davranışlarının anlamsız olduğu anlamına gelmediğini fark etmen gerek."

"İnsanlık tarihi, kadın ve erkeklerin ihtiyaçları arasındaki mücadele olarak açıklanabilir," dedi Valentine, "fakat anlatmak

istediğim, hâlâ kahramanların, canavarların, büyük olayların ve soylu davranışların da olduğu."

"Bir kardeşağaç odununu verdiği zaman," dedi Planter, "bu kabilesi için fedakârlıkta bulunduğunu gösterir. Virüs için değil."

"Eğer kabilenin ötesine, virüse bakabiliyorsan, o zaman virüsün ötesindeki dünyaya da bak," dedi Ender. "Descolada gezegeni yaşanabilir bir halde tutuyor. Bu nedenle kardeşağaç bütün dünyayı kurtarmak için kendini feda ediyor."

"Çok akıllıca," dedi Planter. "Ama unutuyorsun, gezegeni kurtarmak için, belirli bir sayıda oldukça, hangi kardeşağacın kendini verdiği önemli değil."

"Doğru," dedi Valentine. "Descolada için hangi kardeşağacın kendini verdiği önemli değil. Ama kardeşağaçlar için önemli, değil mi? Sıcak kalmak için o evlerde yaşayan sizler gibi kardeşler için de önemli. Descolada bir ağacı diğerinden ayıramazken, siz, sizin için ölen kardeşağaçların soylu davranışını takdir ediyorsunuz." Planter cevap vermedi. Ender bunun ona biraz yol gösterdikleri anlamına geldiğini umdu.

"Ve savaşlarda," dedi Valentine, "yeterince kardeş öldüğü ve cesetlerinden yeterince ağaç büyüdüğü sürece, Descolada kimin kazandığına, kimin kaybettiğine aldırmıyor, değil mi? Ama bu bazı kardeşlerin soylu, bazılarınınsa korkak veya zalim olduğu gerçeğini silmiyor."

"Planter," dedi Ender, "Descolada hepinizin, çabucak, öldürecek kadar öfke hissetmesine neden oluyor olabilir, örneğin anlaşmazlıkların babaağaçlar arasında halledilmesi yerine savaşa neden olması gibi, ama bu bazı ormanlar kendini korumak için savaşırken, bazılarının kana susamışlıkla savaştığı gerçeğini değiştirmez. Yine de kahramanlarınıza sahipsiniz."

"Kahramanlar umurumda bile değil," dedi Ela. "Kahramanlar ölmeye meyillidir, erkek kardeşim Quim gibi. Tam ihtiyacımız olduğu sırada o şimdi nerede? Keşke bir kahraman olmasaydı..." Kısa süre önceki üzüntüsünü tutarak, zorlukla yutkundu.

Planter başıyla onayladı, insanlarla iletişim kurabilmek için öğrendiği bir davranıştı bu. “Artık Warmaker’ın dünyasında yaşıyoruz,” dedi. “Descolada'nın talimatları gereğince hareket eden bir babaağaç olmanın dışında ne ki o? Dünya gitgide ısınıyor. Daha çok ağaca ihtiyacımız var. Bu nedenle Warmaker ormanları genişletme arzusuyla dolu. Neden? Descolada onun böyle hissetmesine neden oluyor. Bu nedenle birçok kardeş ve babaağaç onu dinliyor, çünkü yayılarak daha çok ağaç yetiştirmek konusunda onların açlığını yatıştıracak bir plan sunuyor.”

“Onun bu ağaçları başka gezegenlere yerleştirmeyi planladığını Descolada biliyor mu?” dedi Valentine. “Bunun Lusitania’yı serinletmeye pek yararı yok.”

“Descolada onların içine açlığı koyuyor,” dedi Planter. “Bir virüs, yıldız gemilerini nasıl bilebilir?”

“Bir virüs anaağaçları, babaağaçları, kardeşleri, eşleri, çocukları ve küçük anneleri nasıl bilebilir?” dedi Ender. “Bu çok akıllı bir virüs.”

“Anlatmak istediğim şeye en iyi örnek Warmaker,” dedi Valentine. “Adı onun son büyük savaşa fazlasıyla katılmış ve başarılı olmuş fikrini uyandırıyor. Ağaçların sayısını artırmak için bir kez daha baskı var. Ancak, Warmaker açlığını yeni bir amaca çevirmeyi, diğer Pequeninolarla savaş yapmak yerine yıldızlara uzanarak yeni ormanlar kurmayı tercih ediyor.”

“Warmaker ne söylerse söylesin, ne yaparsa yapsın, bunu yapacağız,” dedi Planter. “Bizlere bir bakın. Warmaker’in grubu yayılmayı ve diğer dünyalara yeni ormanlar dikmeyi düşünüyordu, ama Peder Quim’i öldürdükleri zaman, bizler o kadar öfke doluyduk ki, gidip onları cezalandırmayı düşündük. Büyük katliam ve tekrar ağaçlar büyüyecekti. Yine Descolada’nın istediğini yapmış olacaktık ve şimdi insanlar ormanımızı yakmış durumda. Warmaker’in halkı sonunda başaracak. O veya bu şekilde, yayılmak ve üremeliyiz. Bulacağımız her bahaneye yapışacağız. Descolada bizi istediği gibi kullanacak. Bizler davranışlarının kendi fikirleri olduğuna kendini inandırmak için çaresizce bir yol arayan âletleriz.”

Çok ümitsiz konuşuyordu. Ender, onu Pequenino yaşamının tutsak ve anlamsız olduğu hakkındaki kararından vazgeçirmeyi denemek için Valentine'in ve kendisinin söylememiş oldukları bir şey düşünemiyordu.

Bu nedenle bir sonra, yersizmiş gibi gelen ve sanki Planter'ın geçirmekte olduğu müthiş deneyimi unutmuş gibi sakin bir tonla konuşan, Ela oldu. Belki de bunun nedeni bütün tartışmaların onu kendi uzmanlık alanına geri götürmüş olmasıydı. "Eğer bunların hepsinin farkında olsa, Descolada'nın hangi tarafı tutacağını bilmek zor."

"Neyin hangi tarafını?" diye sordu Valentine.

"Ya buraya daha fazla ormanlar ekerek sıcaklığı düşürmek ya da aynı üreme güdüsünü kullanarak pegueninoların Descolada'yı başka dünyalara götürmesine izin vermek. Yani, virüsü yapanlar hangisini daha çok istiyorlar? Virüsü yaymayı mı, yoksa gezegeni düzene koymayı mı?"

"Herhâlde virüs ikisini de istiyor ve ikisini de elde etmesi olası," dedi Planter. "Warmaker'in grubunun gemilerin kontrolünü ele geçireceği kuşkusuz. Fakat bu konuda, ya önceden ya da sonradan, kardeşlerin yarısını öldürecek bir savaş olacak. Çünkü bildiğimiz kadarıyla, Descolada her ikisinin de olmasına neden oluyor."

"Bildiğimiz kadarıyla," dedi Ender.

"Bildiğimiz kadarıyla," dedi Planter, "biz Descolada olabiliriz."

Demek, diye düşündü Ender, henüz Pequeninolara açıklamamaya karar vermemize rağmen kaygımızdan haberdarsın. "Quara ile görüştün mü?" diye sordu Ela.

"Onunla her gün konuşuyorum," dedi Planter. "Fakat onun bununla ne ilgisi var?"

"Aynı fikre sahip. Pequeninolarin zekâsının Descolada'dan geldiği hakkında."

"Descolada'nın zeki olduğundan bahsettikten sonra, bunu bizim de düşünemeyeceğimizi mi sandın?" dedi Planter. "Eğer bu doğruysa, o zaman ne yapacaksınız? Bizim ikinci-sınıf

beyinlerimizi koruyabilmemiz için bütün türünüzün yok olmasına izin mi vereceksiniz?”

Ender hemen itiraz etti. “Hiçbir zaman düşünmedik ki, sizin beyniniz-”

“Düşünmediniz mi?” dedi Planter. “O zaman neden bu olasılığı ancak bize bir insan söylerse düşünebileceğimizi varsaydınız?” Ender'in iyi bir yanıtı yoktu. Pequeninolari bazı şeylerden korunmaları gereken çocuklar gibi gördüğünü kendine itiraf etmek zorundaydı. Kaygılar, sır gibi onlardan saklanmalıydı. Kendileriyle ilgili en korkunç dehşeti pekâlâ kendi başlarına keşfetmeye yetenekli oldukları aklına hiç gelmemişti.

“Eğer zekâmız gerçekten Descolada’dan geliyorsa ve siz onu yok edecek bir yol bulursanız, o zaman biz ne oluruz?” Planter acı zaferinin gururuyla onlara baktı. “Ağaç farelerinden başka bir şey değil,” dedi.

“İkinci defadır bu sözcüğü kullanıyorsun,” dedi Ender. “Ağaç fareleri nedir?”

“Onlar öyle bağırıyorlardı,” dedi Planter, “anaağacı öldüren adamlardan bazıları.”

“Böyle bir hayvan yok,” dedi Valentine.

“Biliyorum,” dedi Planter. “Grego bana bunu açıkladı. ‘Ağaç Faresi’ sincapların argo adı. Hapishanedeki bilgisayarında bana bir tanesinin holosunu gösterdi.”

“Sen Grego’yu ziyarete mi gittin?” Ela açıkça dehşet içindeydi. “Hepimizi neden öldürmek istediğini, sonra da neden kurtarmak istediğini ona sormak zorundaydım.”

“İşte!” diye zaferle bağırdı Valentine. “Grego ve Miro’nun o gece güruhun Rooter ve Human’ı yakmalarını engellemek için yaptıklarını, bunu sadece genetik güçlerin etkisiyle yaptıklarını söyleyemezsin!”

“Ama insan davranışlarının anlamsız olduğunu hiç söylemedim,” dedi Planter. “Bu fikirle beni rahatlatmak isteyen sîzsiniz. Siz insanların kahramanları olduğunu biliyoruz. Gaialojik bir virüsün âleti olan biz Pequeninolariz.”

Hayır," dedi Ender. "Pequenino kahramanlar da var. Rooter ve Human, örneğin."
"Kahramanlar mı?" dedi Planter. "Sonunda ulaşmak istedikleri şeyi kazanabilmek için öyle davrandılar, babaağaçlar olarak statülerini. O bir üreme açlığıydı. Siz, sadece bir kez ölen insanlara, kahraman gibi görünebilirler, ama azap çektikleri ölüm, aslında doğumdu. Ortada bir fedakârlık yoktu."
"O zaman, bütün ormanınız kahraman," dedi Ela. "Kendinizi bütün eski kanallardan kurtarıp, bizimle en derine kökleşmiş geleneklerinizin bazılarını değiştirmenizi gerektiren bir anlaşma yaptınız."
"Siz insanların sahip olduğu bilgileri, makineleri ve gücü istiyorduk. Sadece sizi öldürmeyi durdurduğumuz ve buna karşılık bize, teknolojik gelişmemizde bin yıllık bir sıçrama yaptırdığınız bir anlaşmada kahramanca ne var?"
"Anlaşılan hiçbir olumlu fikri dinlemeyeceksin," dedi Valentine.
Planter onu önemsemeyerek devam etti. "Bu öyküdeki gerçek kahramanlar, öleceklerini bildikleri halde cesur davranan Pipo ve Libo'ydu. Genetik kalıtlarına karşı özgürlüklerini kazandılar. Bilinçli olarak hangi domuzcuk bunu yapmıştır?"
Planter'ın kendisi ve halkı için domuzcuk sözcüğünü kullandığını işitmek, Ender'in içini fazlasıyla sızlattı. Son yıllarda bu sözcük, Ender'in ilk geldiği yıllara oranla, dostluk ve sevgi anlamında daha az kullanılır olmuştu; şimdi genellikle aşağılayıcı anlamda kullanılıyordu ve onlarla birlikte çalışanlar genellikle Pequenino sözcüğünü kullanıyorlardı. Bugün öğrendiklerine karşılık olarak, Planter ne biçim bir nefrete sığınıyordu?
"Kardeşağaçlar hayatlarını verdiler," dedi Ela, yardımcı olarak.
Fakat Planter küçümseyerek cevap verdi. "Kardeşağaçlar, babaağaçların olduğu gibi canlı değildir. Konuşamazlar. Sadece itaat ederler. Onlara ne yapacaklarını söyleriz, başka seçenekleri yoktur. Âletler. Kahramanlar değil."

"Her şeyi uygun bir öyküye döndürebilirsin," dedi Valentine. "Bir fedakârlığı, ıstırap çekenin bunu yapmakla kendini çok iyi hissettiğini ve aslında fedakârlık olmadığını, sadece başka bir bencil davranış olduğunu söyleyerek inkâr edebilirsin."

Planter birden iskemlesinden sıçradı. Ender onun daha önceki davranışının tekrarını bekliyordu, ama Planter odayı dönmedi. Bunun yerine Ela'nın iskemlesinde oturduğu yere doğru yürüdü ve iki elini onun dizlerine koydu.

"Gerçek kahraman olmak için bir yol biliyorum," dedi Planter. "Descoladaya karşı hareket etmek için bir yol biliyorum. Onu reddetmek, onunla savaşmak, ondan nefret etmek ve onun yok edilmesine yardım etmek."

"Ben de öyle," dedi Ela.

"Bir deney," dedi Planter.

Kız başıyla onayladı. "Pequeninolarin zekâsının beyinlerinde değil de sadece Descolada'da toplanıp toplanmadığını görmek için."

"Bunu yapacağım," dedi Planter.

"Senden hiç istemezdim."

"İstemeyeceğini biliyorum," dedi Planter. "Kendim istiyorum."

Ender, Ela ve Planter'ın kendi açılarından, Ender ve Valentine kadar birbirlerine yakın olduklarını, açıklama yapmadan birbirlerini anladıklarını fark ederek şaşırmıştı. Ender bunun farklı türlerden iki varlık arasında olabileceğini hiç sanmazdı ve yine de, neden olmasın? Özellikle aynı amaçla bu kadar yakın çalışırken.

Planter ve Ela'nın aralarında ne kararlaştırmakta olduklarını anlamak Ender'in birkaç saniyesini almıştı; Ender gibi onlarla yıllardır çalışmayan Valentine, hâlâ bir şey anlamamıştı. "Ne oluyor?" diye sordu. "Ne hakkında konuşuyorlar?"

Yanıtlayan Ela oldu. "Planter, Pequeninolarin birisini Descolada'nın her kopyasından temizlememizi, onu kirlenemeyeceği temiz bir yere koymamızı ve hâlâ zekâsı olup olmadığını görmemizi öneriyor."

“Bu iyi bir bilim olamaz,” dedi Valentine. “Bir sürü başka değişken var, değil mi? Descolada’nın Pequenino yaşamının her kısmına girdiğini sanıyordum.”

“Descoladadan mahrum kalmak, Planter için hemen hastalanmak ve ölmek anlamına geliyor. Tıpkı Descolada almanın Quim’e yaptığını, ondan mahrum olmak da Planter’a yapacak.”

“Bunu yapmasına izin vereceğini kastedemezsin,” dedi Valentine. “Bu bir şeyi kanıtlamaz. Hastalık nedeniyle aklını kaybedebilir. Ateş insanları çılgınlaştırır.”

“Başka ne yapabiliriz?” diye sordu Planter. “Ela virüsü terbiye edecek bir yol buluncaya kadar beklememizi ve ancak ondan sonra, onun zeki, öldürücü biçimi olmadan, bizim artık Pequeninolar olmadığımızı, sadece domuzcuklar olduğumuzu anlamamızı mı? Konuşma yeteneğimizin bize içimizdeki virüs tarafından verildiğini, kontrol edildiği zaman her şeyimizi kaybedeceğimizi ve kardeşağaçlardan bir farkımız kalmayacağını mı? Bunları virüs öldürücüyü saldığınız zaman mı öğreneceğiz?”

“Fakat kontrollü ciddî bir deney değil-”

“Bu yeterince ciddî bir deney,” dedi Ender. “Parasal desteğe aldırmadığın, sonuçlara ihtiyacın olduğu ve onları hemen elde etmen gerektiği zaman başvuracağın türden bir deney. Sonucun ne olacağını bilmediğin veya onları nasıl yorumlayacağını bildiğin, fakat bir grup çılgın Pequenino’nun bir yıldız gemisi ele geçirmeyi ve galaksinin her yanına bu gezegendeki öldürücü virüsü yaymayı planladığı, bu nedenle bir şeyler yapman gerektiği zaman başvuracağın türden bir deney.”

“Bu bir kahramana ihtiyacın olduğu zaman başvuracağın bir deney,” dedi Planter.

“Bir kahramana ihtiyacımız olduğu zaman mı?” diye sordu Ender. “Yoksa senin bir kahraman olmaya ihtiyacın olduğu zaman mı?”

“Senin yerinde olsam konuşmazdım,” dedi Valentine kuru bir ifadeyle. “Yüzyıllar boyunca, bir kahraman olarak birkaç iş

yaptın."
"Yine de gerekli olmayabilir," dedi Ela. "Quara Descolada hakkında söylediğinden fazla şey biliyor. Descolada'nm zekâ uyum yeteneğinin, yaşamı devam ettirme yeteneğinden nasıl ayrılabileceğini biliyor olabilir. Eğer böyle bir virüs yapabilirsek, deneğin hayatını tehlikeye atmadan Descolada'nın Pequenino zekâsı üstündeki etkisini kontrol edebiliriz."
"Sorun şu ki," dedi Valentine, "Quara Descolada'nın başka türler tarafından yaratılmış bir âlet olduğuna, Qing-jao'nun tanrılarının sesinin sadece genetik açıdan tutkucu-zorlayıcı-düzensizlik olduğuna inandığından daha fazla inanmıyor."
"Ben yapacağım," dedi Planter. "Hemen başlayacağım, çünkü zamanımız yok. Yarın beni arınık bir ortama koyun ve gizlediğiniz o ilâçlarla vücudumdaki bütün Descolada'yı öldürün. Kullanmakta olduğunuz önleyicilere Descolada uyum sağladığı zaman insanların üstünde kullandıklarınızdan."
"Boşuna olabileceğini anlayacaksın," dedi Ela,
"O zaman gerçekten bir fedakârlık olacak," dedi Planter. "Eğer açıkça vücudundaki hastalıkla ilgili olmayarak aklını kaybetmeye başlarsan," dedi Ela, "deneyi durduracağız, çünkü yanıtı almış olacağız."
"Belki," dedi Planter.
"Bu noktada pekâlâ iyileşebilirsin."
"İyileşip iyileşmemeye aldırmıyorum," dedi Planter. "Vücudundaki hastalıkla ilgili olarak da aklını kaybetmeye başlarsan," dedi Ender, "yine deneyi durduracağız, çünkü o zaman deneyin yararsız olduğunu anlayacağız ve nasıl olsa ondan bir şey öğrenemeyeceğiz."
"O zaman, eğer bir korkaksam, bütün yapmam gereken zihinsel açıdan çöküyormuş gibi davranmak ve hayatımın kurtarılmasını sağlamak," dedi Planter. "Hayır, ne olursa olsun deneyi durdurmanızı men ediyorum. Eğer aklî işlevlerimi korursam, sonuna kadar devam etmeme izin vermelisiniz, ölünceye kadar, çünkü ancak sonuna kadar aklı başında

olursam ruhumuzun Descolada'nın bir eseri olmadığını bileceğiz. Bana söz verin."

"Bu bir bilim mi, yoksa bir intihar anlaşması mı?" diye sordu Ender. "Descolada'nın Pequenino tarihindeki rolünü keşfetmek için böyle ölmek isteyecek kadar çaresiz misin?"

Planter, Ender'e doğru koştu, vücuduna tırmandı ve burnunu Ender'in burnuna dayadı. "Seni yalancı!" diye bağırdı.

"Sadece bir soru sordum," diye fısıldadı Ender.

"Özgür olmak istiyorum!" diye bağırdı Planter. "Descolada'nın vücudumdan çıkmasını ve asla geri gelmemesini istiyorum! Bunu bütün domuzcukların özgür olması ve ismen değil gerçekten Pequenino olması için yapıyorum!"

Ender kibarca onu geri itti. Burnu, Planter'ın baskısının şiddetinden acımıştı.

"Sadece genlerim uyarınca davranmak değil. Sadece üçüncü hayatı denemek için değil," dedi Planter. "Özgür kalmamı sağlayacak bir fedakârlık yapmak istiyorum."

"Hıristiyan ve diğer dinlerin şehitleri bile fedakârlıkları nedeniyle cennette ödüllendirilmeyi seve seve kabul ederler," dedi Valentine.

"O zaman hepsi bencil domuzlarmış," dedi Planter. "Domuzlar için böyle diyorsunuz, değil mi? Starkça'da, günlük konuşmanızda? Bencil Domuzlar. Eh, biz domuzcuklar için doğru isim, değil mi! Bizim bütün kahramanlarımız birer babaağaç olmaya çalışıyordu. Kardeşağaçlarımız daha başlangıçta birer başarısızlıktı. Kendimiz dışında hizmet ettiğimiz tek şey Descoladaydı. Çünkü bütün bildiğimiz, Descolada'nın biz olabileceği, ama ben özgür olacağım. Kendim dışında, Descolada veya genlerim ya da başka bir şey olmadan, ne olduğumu bileceğim."

"Olacağın şey ölmek olacak," dedi Ender.

"Ama önce özgür," dedi Planter. "Halkımın içinde ilk özgür birey olarak."

* * *

Wang-mu ve Jane, Efendi Han'a o gün olanları anlattıktan, o da o günkü çalışmasını Jane ile tartıştıktan sonra ve ev gecenin karanlığında sessizleştikten sonra, Wang-mu, Efendi Han'ın odasının köşesindeki hasırının üstünde, efendisinin yumuşak fakat devamlı horlamasını dinlerken, o gün söylenenleri düşünerek uyumadan yattı.

Bir sürü fikir vardı ve çoğu onun o kadar üstündeydi ki, onları gerçekten anlayamadığı için üzgündü. Özellikle, Wiggin'in amaçlar için söyledikleri. Descolada virüsüyle ilgili sorunun çözümünü ortaya attığı için kendisini takdir ettiklerini biliyordu, ama yine de bu takdiri kabul edemezdi, çünkü onu kastetmemişti; sadece Qing-jao'nun sorularını tekrarladığını sanmıştı. Kazara yaptığı bir şey nedeniyle takdir edilmeyi kabul edebilir miydi?

İnsanlar sadece kastettikleri şeyler için yerilmeli veya övülmeliydiler, Wang-mu içgüdüsel olarak hep buna inanmıştı; kimsenin ona bunu uzun uzadıya söylediğini hatırlamıyordu. Kongre'ye karşı yaptığı suçlamaların hepsi bilinçliydi, tanrılarla konuşanları yaratmak için Path halkını genetik olarak değiştirmek ve evrende var olduklarını bildikleri başka akıllı türlerin dünyasını yok etmek için Küçük Doktor Aygıtı'nı göndermeleri.

Acaba yapmak istedikleri bu muydu? Belki, en azından, bazıları Lusitania'yı yok etmekle evreni insanlık için güvenli bir hale getirdiklerini düşünüyorlardı, Wang-mu'nun Descoladayla ilgili duyduklarına göre, insanlar arasında, dünyadan dünyaya yayılmaya bir başlarsa, bu dünya doğumlu yaşamın sonu anlamına gelebilirdi. Belki Kongre'den bazıları da tüm insanlığın yararına, tanrılarla konuşanları yaratmaya karar vermişlerdi, fakat sonra, bütün önemsiz, "normal" insanların kontrolden çıkmaması ve köleleşmesi için onların

beyinlerine TZD'yi koymuşlardı. Belki hepsinin aklında yaptıkları korkunç şeyler için iyi nedenleri vardı.

Elbette Qing-jao'nun da aklında iyi nedenleri vardı, değil mi? O zaman, Qing-jao tanrılara itaat ettiğini düşünürken, davranışları nedeniyle Wang-mu nasıl onu kınardı?

Herkesin kendi davranışlarıyla ilgili olarak kafasında soylu amaçları olmaz mıydı? Herkes, kendi görüş açısına göre, iyi değil miydi?

Ben hariç, diye düşündü Wang-mu, kendi görüş açıma göre, ben aptal ve zayıfım, ama benimle hayal edebileceğimden daha iyiymişim gibi konuşuyorlar. Efendi Han da beni övüyor ve diğerleri Qing-jao'dan acıma ve küçümsemeyle bahsediyorlar, ona karşı ben de aynı duyguları hissediyorum. Soyluca davranan Qing-jao ve alçakça davranan ben değil miyim? Hanımıma ihanet ettim. O, hükümetine ve kendisine göre gerçek olan tanrılarına sadık kaldı, ancak ben artık onlara inanmıyorum. Eğer kötü insanların hepsi, korkunç bir şey yapıyor da olsalar, kendilerini iyi yaptıklarına ikna etmenin bir yolunu bulurlarsa, iyi bir insanı kötüsünden nasıl ayırabilirim? Ve iyi insanlar da iyi bir şey yaparken, kendilerinin gerçekten çok kötü olduğuna inanabilirler.

Belki de kendinizin kötü olduğunu sanırken iyi şeyler yapabilirsiniz ve eğer iyi olduğunuzu düşünürseniz ancak o zaman kötü şeyler yapabilirsiniz.

Fakat bu paradoks onun için çok fazlaydı. Nasıl görünmeye çalıştıklarının tersini düşünerek insanlar hakkında hüküm vermek gibi bir mantıksızlık dünyada olmazdı. İyi bir insanın aynı zamanda iyi görünmesi mümkün değil miydi? Birinin kendisinin pisliğin teki olduğunu iddia etmesi, onun pislik olmadığı anlamına gelmezdi. Amaçlarından bile onlar hakkında karar veremiyorsan, insanlar için karar vermenin bir yolu yok muydu?

Wang-mu'nun kendisini bile anlayabilmesi için bir yol var mıydı?

Yaptığım şeylerin amacını bile yarı yarıya bilmiyorum. Bu eve geldim, çünkü zengin ve tanrılarla konuşan bir kızın sırdaş

hizmetçisi olmak istiyordum. Bu benim açımdan saf bir bencillik ve beni alması için Qing-jao'yu yönlendiren saf bir cömertlikti ve şimdi burada, Efendi Han'ın ihanetine yardım ediyorum; bundaki amacım ne? Ne yaptığımı, neden yaptığımı bile bilmiyorum. Başka insanların gerçek amacının ne olduğunu nasıl bilebilirim? İyiyi ve kötüyü bilmek için bir ümit yok.

Hasırında doğrularak lotus duruşunda oturdu ve yüzünü ellerine bastırdı. Bu sanki kendisini bir duvara yaslıyormuş gibi bir his veriyordu, ama bu onun yaptığı bir duvardı, ah keşke onu yana itmenin bir yolunu bulabilse -istediği zaman ellerini yüzünden çekebileceği gibi- o zaman kolaylıkla gerçeğin sonuna kadar gidebilirdi.

Ellerini yüzünden çekti. Gözlerini açtı. Orada, odanın ötesinde, Efendi Han'ın terminali vardı. Bugün, orada Elanora Riberia von Hesse ve Ender Wiggin'in yüzlerini görmüştü ve Jane'in yüzünü.

Wiggin'in kendisine tanrıların nasıl olduğunu anlatışını hatırladı. Gerçek tanrılar nasıl kendilerinden biri gibi olacağını sana öğretmek isterler. Neden böyle bir şey söylemişti? Bir tanrının nasıl olduğunu nereden bilebilirdi?

Yaptığı her şeyi bilen ve yapan birisi, her şeyin nasıl bilineceğini sana öğretmek istiyor, aslında Wiggin'in tarif ettiği şey ebeveynlerdi, tanrılar değil.

Ama bunu yapmayan bir sürü ebeveyn vardı. Çocuklarını kontrol etmek, onları köle yapmak için, yükselmelerine izin vermeyen bir sürü aile vardı. Onun büyüdüğü yerde, Wang-mu bunu fazlasıyla görmüştü.

O zaman Wiggin'in tarif ettiği aslında ebeveynler değildi. O iyi ebeveynleri tarif ediyordu. O Wang-mu'ya tanrıların nasıl olduğunu anlatmıyordu, ona erdemli olmanın ne olduğunu anlatıyordu. Diğer insanların gelişmesini istemek. Sahip olduğunuz bütün iyi şeylere diğer insanların da sahip olmasını istemek ve elinizden geliyorsa onları kötü şeylerden korumak. Erdemli olmak buydu.

O zaman tanrılar neydi? Herkesin bütün iyi şeyleri bilmesini, onlara sahip olmasını ve onlar gibi olmasını isterlerdi. Öğretirler, paylaşırlar ve alıştırırlardı, ama asla zorlamazlardı.

Tıpkı benim annem ve babam gibi, diye düşündü Wang-mu. Bazen hantal ve aptaldılar, tıpkı herkes gibi, ama iyiydiler. Bana gerçekten özendiler. Bana zor işler yaptırdıkları zaman bile, çünkü bunun benim için iyi olacağını biliyorlardı. Hatalı oldukları zaman bile iyiydiler. Yine de, davranışlarından onlar hakkında bir yargıya varabilirim. Herkes amacının iyi olduğunu söylüyor, ama benim ebeveynlerimin amacı gerçekten iyiydi, çünkü bütün davranışları benim, daha akıllı, daha güçlü ve daha iyi yetişmem içindi. Bana zor şeyler yaptırdıkları zaman bile, çünkü onlardan bir şeyler öğrenmem gerektiğini biliyorlardı. Bana acı çektirdikleri zaman bile.

İşte buydu. Eğer tanrılar varsa, böyle olacaklardı. Tıpkı iyi ebeveynler gibi, herkesin hayattaki güzel şeylere sahip olmasını isteyeceklerdi. Fakat ebeveynlerden ve diğer iyi insanlardan farklı olarak, kimse onların iyi olduğunu anlamasa bile, tanrılar aslında neyin iyi olduğunu ve iyi şeylerin olmasına yetecek güce sahip olduğunu bilirlerdi. Wiggin'in söylediği gibi, gerçek tanrılar herkesten daha akıllı ve daha güçlü olurlardı. Sahip olunabilecek tüm zekâ ve güce sahip olurlardı.

Fakat böyle bir varlık, Wang-mu gibi biri, tanrıyı yargılamak için kim oluyordu? Kendisine söyleseler bile onların amacını anlayamazdı, bu nedenle onların iyi olduklarını nereden bilecekti? Ancak, diğer yaklaşım, onlara güvenmek ve tümüyle onlara inanmak, Qing-jao'nun da yaptığı zaten bu değil miydi?

Hayır. Eğer tanrılar olsaydı, Qing-jao'nun, öyle davrandıklarını düşündüğü şekilde davranmazlardı, insanları köleleştirerek, onlara işkence ederek ve aşağılayarak.

İşkence ve aşağılama onlar için iyi olmadıkça...

Hayır! Neredeyse yüksek sesle ağlayacaktı ve bir daha yüzünü ellerine bastırdı; bu kez sessiz kalmak için.

Sadece anladığım şeyler üstünde hüküm verebilirim. Eğer, gördüğüm kadarıyla, Qing-jao'nun inandığı tanrılar sadece kötüyse, o zaman evet, belki yanılıyorum, belki onların

tanrılarla konuşanları köleleştirmekle, ya da tüm türleri yok etmekle varmak istedikleri amacı anlayamıyorum, ama kalbimde böyle tanrıları reddetmekten başka seçenek yok, çünkü yaptıklarında iyi bir şey görmüyorum. Belki de her zaman tanrıların düşmanı olarak kalacak ve onların yüksek ve anlaşılamayan amaçlarına karşı çalışacak kadar mantıksız ve aptalım. Fakat hayatımı anladığım şeye göre yaşamak zorundayım ve anladığım şey de tanrılarla konuşanların bize öğrettiği tanrılar yok. Eğer var olsalardı, zulmetmekten ve yalancılıktan, aşağılamaktan ve cehaletten hoşlanırlardı. Herkesi küçük, kendilerini büyük gösterecek şekilde davranırlardı. O zaman, var olsalar bile, bunlar tanrı olmazlardı. Bunlar düşman olurlardı. Şeytanlar.

Aynı şey, her kimlerse, Descolada virüsünü yapanlar için de geçerli. Evet, böyle bir araç yapabilmek için çok güçlü olmaları gerekir. Fakat aynı zamanda, evrendeki bütün hayatı, isteklerine uygun hale getirmek için değiştirecek kadar kendilerinin sanan kalpsiz, bencil, kibirli varlıklar. Kimi öldürdüğüne ya da ne gibi harikulâde yaratıkları yok ettiğine aldırmadan Descolada'yı evrene yollamak, bunlar da tanrılar olamazlar.

Jane... Jane bir tanrı olabilir. Jane çok muazzam miktarda bilgiye ve aynı zamanda büyük bilgeliğe sahip ve bu hayatına mal olacak olsa da, başkalarının iyiliği için çalışıyor, şimdi bile, hayatıyla cezalandırıldığı halde ve Andrew Wiggin, o bir tanrı olabilir, o kadar akıllı ve iyi görünüyor ki, ayrıca kendi yararına değil.

Pequeninolar için çalışıyor ve kendine Demosthenes diyen, diğer insanlara yardım etmek, gerçeği bulmak ve kendi akıllı kararlarını vermek için çalışan Valentine ve kızını kaybetmesine neden olsa bile her zaman doğru şeyi yapmaya çalışan, Efendi Han. Belki de, bilmesi gereken şeylerin hepsini bilmeyen bilimci Ela, çünkü bir hizmetçi kızdan gerçeği öğrenmekten utanmadı.

Elbette bunlar Sonsuz Batı'da, Ana Kraliçe'nin sarayında yaşayan türden tanrılar değiller. Ayrıca kendi gözlerinde de

tanrı değiller, bunu düşündüğü için bile ona gülerlerdi, ama onunla kıyaslandıkları zaman, gerçekten birer tanrıydılar. Wang-mu'dan çok daha akıllıydılar ve çok daha güçlüydüler; amaçlarını anladığı kadarıyla başka insanların mümkün olduğunca akıllı ve güçlü olmasına yardım etmeye çalışıyorlardı, hatta kendilerinden bile daha akıllı ve daha güçlü olmalarına. Bu nedenle Wang-mu yanılıyor olabilirdi, hatta gerçekten hiçbir şeyi anlamıyor da olabilirdi, ama yine de bu insanlarla çalışma kararının doğru olduğunu biliyordu.

Ancak erdemli olmanın ne olduğunu öğrendiği zaman, Wang-mu iyi şeyler yapabilirdi. Ona göre, Kongre kötü şeyler yapıyormuş gibi görünürken bu insanlar iyi şeyler yapıyormuş gibi görünüyorlardı. Bu nedenle uzun dönemde bu Wang-mu'yu yok edebilecek olsa da yapacaktı, çünkü Efendi Han şimdi Kongre'nin düşmanıydı ve tutuklanıp öldürülebilirdi, Wang-mu da onunla birlikte. Gerçek tanrıları hiç görmeyecekti, ama hiç olmazsa, bir insanın olabileceği kadar, tanrılara yakın olan insanlara yardım etmek için çalışabilirdi.

Eğer tanrılar bundan hoşlanmazlarsa, beni uykumda zehirleyebilirler veya yarın bahçede yürürken beni ateşe verebilirler ya da sadece vücudumdan kollarımı, bacaklarımı ve başımı, pasta kırıntıları gibi, yerlere dökebilirler. Eğer benim gibi aptal küçük bir kızı durdurmayı başaramazlarsa, zaten o kadar önemli de sayılmazlar.

-15-
YAŞAM VE ÖLÜM

"Ender bizi görmeye geliyor."

"Her zaman gelir ve benimle konuşur."

"Biz doğrudan onun kafasına konuşabiliriz, ama gelmekte ısrar etti. Bizi görmedikçe kendini bizimle konuşuyormuş gibi hissetmiyor. Uzaktan konuştuğumuz zaman, kendi düşünceleriyle kafasına koyduklarımızı ayırmakta zorlanıyor. Bu nedenle geliyor."

"Ve sen bundan hoşlanmıyorsun."

"Kendisine yanıtını bilmediğimiz soruların yanıtını vermemizi istiyor."

"İnsanların bildiği her şeyi biliyorsun. Uzaya çıktın, değil mi? Dünyadan dünyaya konuşmak için onların Ansiblelarına muhtaç değilsin."

"Bu insanlar, yanıtlar için çok açlar. Çok fazla soruları var."

"Bizim de sorularımız var, biliyorsun."

"Nedenini bilmek istiyorlar, neden, neden, neden. Ya da nasıl. Her şey tıpkı bir koza gibi tatlı küçük bir pakete sarılıp sarmalanmış. Bunu sadece bir kraliçeye başkalaşırken yaparız."

"Her şeyi anlamak istiyorlar, ama biz de istiyoruz, biliyorsun."

"Evet, insanlar gibi olduğunu düşünmekten hoşlanıyorsun, değil mi? Ama sen Ender gibi değilsin, insanlar gibi değilsin. O her şeyin nedenini bilmek zorunda, her şey hakkında bir öykü yaratmak zorunda ve biz hiçbir öykü bilmiyoruz. Anıları biliyoruz. Olmuş olan şeyleri biliyoruz, ama onların neden olduklarını bilmiyoruz, onun bilmemizi istediği şekilde değil."

"Elbette biliyorsun."

"Biz, insanların aldırdıkları şekilde, nedenine aldırmayız. Bir şeyi başarmak için, ancak gerekli olduğu kadarını öğreniriz, fakat onlar her zaman bilmeye ihtiyaçları olandan fazlasını bilmek istiyorlar. Çalışmak için bir şey elde ettikten sonra, hâlâ onun nasıl çalıştığını ve onun çalışmasına neden olan şeyin nasıl çalıştığını öğrenmek için hâlâ aç oluyorlar."

"Biz de öyle değil miyiz?"

"Descolada size müdahale edip durmayı kestiği zaman belki öyle olacaksınız."

"Belki de senin işçilerin gibi olacağız"

"Eğer öyle olursanız, aldırmazsanız. Onların hepsi çok mutlu, insanı mutsuz eden zekâdır, işçiler ya açtır, ya da değildir. Acı çekiyordurya da çekmiyordun Hiçbir zaman meraklı, düş kırıklığına uğramış, üzgün ya da utanç içinde değillerdir ve iş buna kalırsa, bu insanlar senin ve benim yanlarında işçiymiş gibi görünmemize neden olurlar."

"Bence bizi kıyaslayacak kadar iyi tanımıyorsun."

"Sizin kafanızın içinde bulunduk ve Ender'in kafasının içinde bulunduk ve binlerce nesildir kendi kafalarımızın içinde bulunduk ve bu insanlar bizim kendimizi uyuyormuş gibi hissetmemize neden oldular. Uyumakta oldukları zaman bile uykuda değiller. Dünya doğumlu hayvanlar bunu yapıyorlar, beyinlerinin içinde, deliliği kontrol eden nöronların birleştiği yerde bir tür çılgınca ateşleme. Uyurlarken. Beyinlerinin görüntü ve ses kaydeden kısmı, uyudukları süre içinde her saat veya iki saatte bir ateşleniyor; bütün görüntüler ve sesler tümüyle rasgele bir saçmalık olsa da, beyinleri durmadan onu mantıklı bir şey haline sokmaya çalışıyor. Ondan bir öykü çıkarmaya çalışıyor. Bunlar gerçek dünyayla olası bir ilişkisi olmayan rasgele saçmalıklar, ama yine de bunları saçma öykülere dönüştürüyorlar ve sonra onları unutuyorlar. Bütün bu çalışmadan bu öyküler ortaya çıkıyor ve uyandıkları zaman, neredeyse onların hepsini unutuyorlar, ama hatırladıkları zaman, onları gerçek hayatlarına uydurmaya çalışarak, bu çılgın öykülerden bir öykü yapmaya çalışıyorlar."

"Onların rüya gördüklerini biliyoruz."

"Belki Descolada olmadan, siz de rüya görürsünüz."

"Neden bunu isteyelim ki? Söylediğin gibi, bu anlamsız bir şey. Beyinlerindeki nöronların rasgele ateşlemesi."

"Alıştırma yapıyorlar. Bunu her zaman yapıyorlar. Öykülerle ortaya çıkıyorlar. Bağlantılar kuruyorlar. Mantıksızlıktan mantık çıkarıyorlar."

"Hiçbir anlamı yoksa bu ne işe yarar?"

"İşte bu. Bizim hiç bilmediğimiz bir açlık hissediyorlar. Yanıtlara duyulan açlık. Mantıklı olmaya duyulan açlık. Öykülere duyulan açlık."

"Bizim öykülerimiz var."

"Siz yapılan hareketleri hatırlarsınız. Onlar hareketleri yaparlar. Öykülerinin anlamını değiştirirler. Her şeyi değiştirirler, böylece aynı anı binlerce farklı anlama gelir. Bazen o rasgele rüyalarından bile her şeyi aydınlatan bir şey çıkartabilirler. Bir tek insanın bile seninkine benzer, bizimkine benzer türde bir zihni yoktur. O kadar güçlü değildir ve hayatları çok kısa, çok çabuk ölüyorlar. Fakat o bir asırlık yaşamlarında, keşfettiğimiz her şey için binlerce fikir ileri sürüyorlar."

"Çoğu yanlış."

"Büyük çoğunluğu yanlış bile olsa, eğer yüzde doksan dokuzu aptalca ve yanlış da olsa, bu onlara yine de on bin fikirde yüz iyi fikir bırakıyor, işte bu kadar aptal olmalarını, bu kadar kısa hayatları ve küçük bellekleri olmasını böyle telâfi ediyorlar."

"Rüya ve çılgınlık"

"Sihir, gizem ve felsefe."

"Hiçbir zaman öykü düşünmediğini söyleyemezsin. Şu anda bana anlattığın da bir öykü."

"Biliyorum."

"Gördün mü? insanlar senin yapamayacağın hiçbir şey yapmıyorlar."

"Anlamıyor musun? Bu öyküyü bile Ender'in zihninden aldım. Bu öykü onun. O da bunun tohumunu başkasından almış, okuduğu bir şeyden ve kendisi için mantık ifade edinceye kadar düşündüğü şeylerle birleştirmiş. Hepsi orada kafasının içinde.

Bu arada, biz sizin gibiyiz. Dünya hakkında berrak bir görüşüpıüz var. Senin zihnine ulaşmak için yolumu bulmakta zorlanmıyorum. Her şey düzenli, mantıklı ve berrak. Sen de benimkinin içinde benim kadar rahat ediyorsundur. Zihninde ne varsa, onu anladığın kadarıyla, aşağı yukarı bir gerçek. Ama Ender'in zihninde, çılgınlık. Hiçbir anlam ifade etmeyen ve aslında bir araya gelemeyecek binlerce rakip, zıt, olanaksız fikir, ama bir araya gelmişler, Ender onları birleştirmiş, bugün bir şekilde, yarın başka bir şekilde, ihtiyaçlarına göre. Sanki karşılaştığı her sorun için kafasında bir yeni-fikir-makinesi yapabiliyor. Sanki içinde yaşanacak yeni bir evreni tasarlıyor, her saat yeni bir tane, çoğunlukla ümitsiz derecede yanlış ve sonunda hatalar yapıyor ve kötü yargılarda bulunuyor, ama bazen o kadar kusursuzca doğru oluyor ki her şeyi bir mucize gibi açıyor ve onun gözlerinden bakarak dünyayı onun yeni yolundan görüyorum ve bu her şeyi değiştiriyor. Çılgınlık ve sonra aydınlık. Bu insanlarla tanışmadan önce, Ender'in zihnine bağlantımızı kurmadan önce bilinecek her şeyi biliyorduk. Şimdi ise aynı şeyleri bilmenin, bizim hiç bir zaman bulamayacağımız bir sürü yolu olduğunu keşfediyoruz."

"İnsanlar size öğretinceye kadar."

"Görüyorsun ya? Bizler de leş yiyenleriz."

"Sizler leş yiyici Bizler de ricacılarız."

"Keşke zihinsel yeteneklerine lâyık olsalardı."

"Değiller mi?"

"Sizi yok etmeyi planlıyorlar, unutma. Zihinlerinde çok fazla olasılık var ama hâlâ, elbette, bireysel olarak aptal, dar görüşlü ve yarı çılgınlar. Öykülerinin yüzde doksan dokuzu hâlâ korkunç derecede yanlış ve onları müthiş hatalara sürüklüyor. Bazen onları işçiler gibi terbiye edebilmeyi istiyoruz. Ender'de denedik, biliyorsun, ama yapamadık, ondan bir işçi yapamadık."

"Neden?"

"Çok aptal. Yeterince uzun süre dikkatini sürdüremiyor. insan zihni odaklanma yeteneğinden yoksun. Sıkılıyorlar ve dikkatleri dağılıyor. En yakından bağlı olduğu bilgisayar kanalıyla onun dışında bir köprü inşa etmek zorunda kaldık. Bilgisayarlar, bu

şeyler dikkatlerini verirler ve bellekleri temizdir, düzgündür, her şey düzenlidir ve arandığında bulunabilir."

"Ama rüya görmezler."

"Çılgın değiller. Çok kötü."

Valentine davet edilmeden Olhado'nun kapısında geldi. Sabahın erken bir saatiydi. Olhado öğleden sonraya kadar işe gitmiyordu, küçük tuğla işliğinde vardiya müdürüydü, fakat herhalde ailesi nedeniyle çoktan ayaktaydı. Çocuklar topluca evden çıkıyorlardı. Bunu eski günlerde televizyonda görürdüm, diye düşündü Valentine. Aile sabah evden çıkıyor, hepsi birden aynı anda ve en sonda da elinde çantasıyla, baba. Kendi tarzlarında, benim annem ve babam da aynı şekilde davrandılar. Çocuklarının ne kadar tuhaf olduklarına aldırmadan. Sabahları okula gidiyormuş gibi gösteriş yaptıktan sonra Peter ve benim bilgisayar ağlarında sinsice dolanarak takma isimlerle dünyayı devralmaya çalışmamıza aldırmadan. Ender'in küçük bir çocukken aileden koparılıp, Dünya'ya yaptığı tek ziyarette bile -ben hariç- onları bir daha görememesine aldırmadan. Bence annem ve babam yine de doğru yaptıklarına inanıyorlardı, çünkü TV'de gördükleri örneği izliyorlardı.

İşte burada da. Çocuklar kapıdan dışarı fırlıyorlar. Şu çocuk Nimbo olmalı, güruhla karşı karşıya geldiğinde Grego'nun yanında olan, ama işte, sadece sıradan bir çocuk, kimse kısa bir süre önce onun o feci gecenin bir parçası olduğunu tahmin edemez.

Anneleri her birini öptü. Bu kadar çocuğa rağmen, hâlâ çok güzel bir kadın. Çok basmakalıp, çok sıradan, ama yine de olağanüstü bir kadın, çünkü onların babalarıyla evlenmiş, değil mi? Çirkinliği atlatmış görünüyor.

Ve baba, henüz işe gitmemiş, bu nedenle onları izleyerek, onları okşayarak, onları öperek, onlara birkaç söz söyleyerek

orada durabilir. Canlı, zeki, sevecen, tam aranan baba. O zaman, bu görüntüde ne yanlışlık var? Baba Olhado. Gözleri yok. Sadece bir gözünde iki mercek deliği, diğer gözünde l/U çıkışlı bilgisayar olan gümüşsü metal küreler var. Çocuklar farkında değilmiş gibi gözüküyorlar. Ben hâlâ alışamadım.

Olhado onu görünce, “Valentine,” dedi.

“Konuşmamız gerek,” dedi Valentine.

Olhado onu içeri davet etti. Karısı, Jacqueline’i tanıştırdı. Son derece siyah, neredeyse maviye çalan derisi, gülen gözleri, içine dalmak isteyeceğiniz çok güzel, geniş bir gülümseme, hepsi çok dostçaydı. Kadın sabah sıcağında buğulanmış buz gibi limonata getirdi ve düşünceli davranarak odayı terk etmek istedi. “Kalabilirsin,” dedi Valentine. “Bu o kadar da özel değil.” Ama kadın kalmak istemedi. Yapacak işleri olduğunu söyledi ve gitti.

“Uzun süredir seninle buluşmak istiyordum,” dedi Olhado.

“Buluşmaya uygundum,” dedi Valentine.

“Meşguldün.”

“Bir işim yok,” dedi Valentine.

“Andrew’in işlerini yapıyorsun.”

“Her neyse, bugün buluşuyoruz. Seni merak ediyordum, Olhado. Yoksa sana verilmiş olan isim Lauro’yu mu yeğlersin?”

“Milagre'de adın, halkın seni çağırdığı şeydir. Bir zamanlar Sule’ydim, küçük adım ‘Suleimâno’ nedeniyle.”

“Akıllı Süleyman.”

“Fakat gözlerimi kaybettikten sonra, Olhado’ydum, sonra ve sonsuza kadar.”

“‘Gözetleyen’?”

“Olhado bu anlama gelebilir, evet, olhar’ın ortacı olarak, ama bu olayda ‘Gözleri olan genç’ anlamına geliyor.”

“Ve bu senin ismin.”

“Eşim bana Lauro diyor,” dedi Olhado. “Çocuklar da Baba diyorlar.”

“Ya ben?”

“Hangisi olursa.”

“O zaman, Sule.”

“Eğer kullanacaksan, Lauro. Sule beni altı yaşındaymışım gibi hissettiriyor.”

“Sana görebildiğin zamanları hatırlatıyor.”

Olhado güldü. “Oh, şimdi anlıyorum, çok teşekkürler. Gayet iyi görebiliyorum.”

“Andrew de öyle söylüyor. Bu nedenle sana geldim. Ne gördüğünü anlamak için.”

“Sana bir sahneyi geri oynatmamı ister misin? Geçmişten bir patlama? Bütün sevdiğim anılarımı bilgisayarda sakladım. Fişi takar ve istediğin anımı oynatabilirim. Örneğin, Andrew’in ailemin evini ilk ziyareti var. Sonra en üst düzey aile tartışmalarımız var. Yoksa genel olayları mı tercih edersin? Bu gözleri taktıktan sonraki her Belediye Başkanı’nın göreve başlama konuşması. İnsanlar böyle şeyler için bana danışıyorlar, ne yapılmıştı, ne söylenmişti. Genellikle insanlara gözlerimin sesleri değil, görüntüyü kaydettiğini -tıpkı onlarınki gibi- anlatmakta zorluk çekiyorum. Benim bir hologramcı olmamı ve her şeyi eğlence için kaydetmem gerektiğini düşünüyorlar.”

“Senin gördüğünü görmek istemiyorum. Ne düşündüğünü bilmek istiyorum.”

“Yani, şimdi mi?”

“Evet, şimdi.”

“Hiçbir fikrim yok. Senin ilgileneceğin hiçbir konuda yok. Aile tartışmalarının dışında kalırım. Hep öyle yaptım.”

“Aile işinin de dışında kaldın. Novinha’nın çocukları arasında bilimle uğraşmayan tek sensin.”

“Bilim herkese o kadar mutluluk getirdi ki, onunla neden uğraşmadığımı anlamak zor.”

“Anlamak zor değil,” dedi Valentine. Sonra, bu kırılgan görünümlü insanların kışkırtıldıkları zaman oldukça açık konuştuklarını öğrendiği için, biraz yem ekledi. “Onlarla yarışacak beynin olmadığını düşünüyorum.”

“Tamamıyla doğru,” dedi Olhado. “Sadece tuğla yapmaya yetecek kadar aklım var.”

“Öyle mi?” dedi Valentine, “Ama tuğla yapmıyorsun.”

“Tam tersine. Günde yüzlerce tuğla yapıyorum. Herkes yeni kilisenin yapılması için evlerinin duvarlarında delikler açarken, yakın bir gelecekte bu işte bir patlama olacağını tahmin ediyorum.”

“Lauro,” dedi Valentine, “sen tuğla yapmıyorsun. Tuğlaları fabrikandaki işçiler yapıyor.”

“Bir müdür olarak bunun bir parçası değil miyim?”

“Tuğlaları tuğla yapanlar yapar, sen de tuğla yapanları yaparsın.”

“Sanırım öyle. Çoğunlukla tuğla yapanları yorgun yapıyorum.” “Başka şeyler yapıyorsun,” dedi Valentine. “Çocuklar.” “Evet,” dedi Olhado ve konuşmada ilk kez olarak rahatladı. “Bunu yapıyorum. Elbette. Bir ortağım var.”

“Zarif ve çok güzel bir kadın.”

“Kusursuzluk aramıştım ve daha iyi bir şey buldum.” Bu sadece küçük bir böbürlenme değildi. Olhado bunu kastediyordu ve şimdi kırılganlık yok olmuştu, bezginlik de. “Senin de çocukların var. Bir kocan.”

“İyi bir aile. Belki, en azından seninki kadar iyi. Ancak bizimkiler iyi bir anneden yoksun, ama çocuklar bunun üstesinden gelecektir.”

“Andrew’in hakkında söylediklerine bakılırsa, sen yaşamış olan en büyük insansın.”

“Andrew çok tatlıdır. Burada olmadığım için böyle şeyler söyleyerek sıyrılabileceğini sanıyor.”

“Şimdi buradasın,” dedi Olhado. “Neden?”

“Dünyaların ve Raman türlerin bir karar noktasında oldukları belli ve olayların gidiş şekline bakılırsa, gelecekleri büyük oranda senin ailene bağlı. Her şeyi yavaş yavaş keşfedecek zamanım yok, aile dinamiklerini anlayacak zamanım yok, neden Grego bir gecede canavardan kahramana dönüştü, Miro nasıl aynı anda hem intihara meyilli hem de haris olabilir, Quara neden Descolada’nın hatırı için Pequeninolarin ölmesine razı-”

“Andrew’e sor. O bunların hepsini anlar. Ben asla anlayamadım.”

“Andrew şimdi kendi küçük cehennemi içinde. Kendisini her şeyden sorumlu tutuyor. Elinden geleni yaptı, ama Quim öldü ve annenle Andrew’in üstünde mutabık oldukları nokta da bunun Andrew’in suçu olduğu. Annenin terk etmesi onu paralıyor.”

“Biliyorum.”

“Onu nasıl teselli edeceğimi bile bilmiyorum. Ya da onu seven kız kardeşi olarak hangisini -annenin onun hayatına geri döneceği veya sonsuza kadar terk edeceği- ümit edeceğimi bilmiyorum.” Olhado omzunu silkti. Tüm kırılganlık geri gelmişti. “Gerçekten aldırmıyor musun?” diye sordu Valentine. “Yoksa aldırmamaya karar mı verdin?”

“Belki çok önceden karar verdim, ama şimdi gerçekten aldırmıyorum.”

İyi bir röportajcı olmanın bir parçası da ne zaman sessiz kalınacağını bilmekti. Valentine bekledi.

Ama Olhado da beklemekte ustaydı. Valentine az daha vazgeçip bir şey söyleyecekti. Başarısızlık ve terk etmek itirafları üstüne biraz düşündü.

Sonra Olhado konuştu. “Gözlerimi aldıkları zaman, gözyaşı kanallarını da aldılar. Doğal gözyaşları gözlerime koydukları endüstriyel yağlara zarar verirdi.”

“Endüstriyel mi?”

“Küçük bir şakam,” dedi Olhado. “Her zaman çok soğukkanlı göründüm, çünkü gözlerime hiç yaş dolmadı. İnsanlar benim yüz ifademi okuyamadılar. Komik, biliyor musun? Gerçek bir göz küresinin şekil değiştirme ve ifade yeteneği yoktur. Sadece orada durur. Evet, gözleriniz etrafa dolanır -ya doğru ya da yukarı veya aşağı göz teması yaparlar- ama benim gözlerim de bunu yapabilir. Hâlâ kusursuz bir simetriyle hareket edebiliyorlar. Hâlâ baktığım yöne dönüyorlar, ama insanlar onlara bakmaya dayanamıyor. Bu nedenle öteye bakıyorlar ve bu nedenle hiçbir ifade olmadığını düşünüyorlar. Yine de, ağlayacağım zamanlarda gözlerim hâlâ batıyor, kızarıyor ve şişiyor.”

“Başka bir deyişle,” dedi Valentine, “aldırıyorsun.”

“Her zaman aldırdım,” dedi Olhado. “Bazen, anlamakta olduğumun ne olduğunu yarı yarıya bilmesem de, aldıran tek kişi olduğumu düşündüm. Geriye çekildim ve izledim, aile tartışmalarında kişisel bir egom olmadığından, onların hepsinden daha berrak görebiliyordum. Güç çizgilerini gördüm, öfkeli ve sarhoş olduğu zaman Marcâo’nun kendisini dövmesine rağmen, annemin mutlak üstünlüğü. Miro, aslında her zaman anneme karşı olduğu halde, isyan ettiğinin Marcâo olduğunu sanması. Grego’nun kötülüğü, korkuyu karşılayış şekli. Quara, doğası itibarîyle aykırı, kendisi için önemli olan insanların yapmasını istemediği şeylerle ilgili olarak kendi bildiğini okuması. Ela, soylu gazi, eğer azap çekmese başka ne olabilirdi ki? Kutsal, erdemli Quim, en iyi babanın görünmeyen ve sesini hiç yükseltmeyen baba olduğu fikrinden hareketle, babası olarak Tanrı’yı bulması.”

“Bunları bir çocukken mi gördün?”

“Bazı şeyleri görmekte iyiyimdir. Biz pasif, tarafsız gözlemciler daima daha iyi görürüz. Sence de öyle değil mi?”

Valentine güldü. “Evet, öyleyiz. O zaman roller aynı, ne dersin? Sen ve ben, ikimiz de tarihçi miyiz?”

“Kardeşin gelinceye kadar. Kapıdan girdiği andan itibaren, her şeyi, tıpkı benim gibi, gördüğü ve anladığı belliydi. Bu coşturucuydu, çünkü elbette, ailem hakkında vardığım sonuçlara asla inanmamıştım. Kendi yargılarıma hiç güvenmemiştim. Kimsenin olayları benim gibi görmediği belliydi, o zaman hatalı olmalıydım. Bütün bunları özellikle gözlerim nedeniyle böyle gördüğümü bile sandım. Çünkü gerçek gözlerim olsaydı olayları Miro ya da annem gibi görecektim.”

“Böylece, Andrew senin hükümlerini doğruladı.”

“Bunun da ötesi. Onlara göre davrandı. Onlarla ilgili bir şeyler yaptı.”

“Oh?”

“Ölülerin Sözcüsü olarak buradaydı. Fakat kapıdan girdiği andan itibaren, aldı - aldı ”

“İşleri devraldı.”

“Sorumluluğu devraldı. Değişiklik olarak. Gördüğüm bütün hastalıkları gördü, ama elinden geldiğince onları iyileştirmeye başladı. Grego’yla nasıl olduğunu gördüm, sert ama şefkatli. Quara ile istediğini iddia ettiği biçimde değil, gerçekten istediği gibi davranarak. Quim’le, muhafaza etmek istediği mesafeye saygı göstererek. Miro’yla, Ela’yla, Annemle, herkesle.”

“Seninle?”

“Beni hayatının bir parçası yaparak. Benimle bağlanarak. Gözüme fiş taktığımı izleyip, benimle bir insanmışım gibi konuşarak. Bunun benim için ne anlama geldiğini biliyor musun?”

“Tahmin edebilirim.”

“Benimle ilgili olan kısmı değil. Aç ve küçük bir çocuktum, bana iyi davranacak herkesi kabul edecektim, eminim. Bize yaptığı da buydu. Hepimize farklı biçimde davrandı ve yine de kendisi olarak kaldı. Hayatımdaki adamı düşünmek zorundasın. Babamız olduğunu sandığımız Marcâo, kim olduğu hakkında bir fikrim yoktu. Gördüğüm tek şey sarhoş olduğu zaman onun içindeki alkol ve kendine hâkim olduğu zamanki susuzluğuydu. Alkole ve aynı zamanda hiç görmediği saygıya karşı olan susuzluğu. Sonra düşüp öldü. İşler hemen daha iyiye gitti. Hâlâ iyi değildi, ama daha iyiydi. En iyi babanın orada olmayan baba olduğunu düşündüm, ama bu da doğru değildi, değil mi? Çünkü gerçek babam, Libo, büyük bilim adamı, şehit, araştırma kahramanı, annemin hayatının aşkı, annemin bütün bu tatlı çocuklarının babası olmuştu, ailenin işkence içinde olduğunu görebiliyordu ve yine de bir şey yapmadı.”

“Annen ona izin vermedi, dedi Andrew.”

“Doğru ve insan her zaman işleri annemin yoluna göre yapmalı, değil mi?”

“Novinha çok zorlayıcı bir kadın.”

“Annem dünyada bir tek kendisinin azap çekmeye hakkı olduğunu sanıyor,” dedi Olhado. “Bunu kinle söylemiyorum. Sadece şunu gözlemledim ki, annem o kadar azap dolu ki, başkasının azabını ciddîye alma yeteneğinden yoksun.”

“Bir dahaki sefere daha kinci bir şey dene. Daha kibarca olabilir.”

Olhado şaşırmış göründü. “Oh, beni yargılıyor musun? Bu anneler dayanışması veya ona benzer bir şey mi? Anneleri hakkında kötü şeyler söyleyen çocuklar susturulmalı değil mi? Ama seni temin ederim, Valentine, bunu kastettim. Kin değil. Diş bileme değil. Annemi tanıyorum, hepsi bu kadar. Benden ne gördüğümü sana anlatmamı istedin, işte gördüğüm bu. Andrew’in de gördüğü buydu. Bütün bu acıyı. Ona doğru çekildi. Acı onu bir mıknatıs gibi çekti ve annemde o kadar çoktu ki onu kurutuncaya kadar emdi, ama belki de Ender’i emerek kurutamazsınız. Belki de içindeki şefkat kuyusunun dibi yoktur.”

Onun Andrew hakkındaki tutkulu konuşması Valentine’i şaşırttı, aynı zamanda mutlu da etti. “Kusursuz ve görünmeyen baba için Quim’in tanrıya döndüğünü söyledin. Sen kime döndün? Görünmeyen birine değil, sanırım.”

“Hayır, görünmeyen birine değil.”

Valentine sessizce onun yüzünü inceledi.

“Her şeyi yarım kabartma olarak görüyorum,” dedi Olhado. “Derinlik algılamam çok zayıf. Eğer bir gözde iki tane yerine her iki göze de birer mercek koysaydık görüşüm çok daha iyi olurdu. Fakat prizi tercih ettim. Bilgisayar bağlantısı için. Onları paylaşabilmek için resimleri kaydedebilmek istedim. Bu nedenle yarım kabartma görüyorum. Sanki herkes düz boyalı bir arka plan önünde kayan hafifçe eğri kartondan kesilmiş gibi. Bir bakıma herkesi birbirine çok daha yakın gösteriyor. Birbirinin üstünden kayan ve geçerken birbirine sürtünen kâğıt parçaları gibi.”

Valentine dinledi, fakat bir süre bir şey söylemedi.

Olhado, yankılayarak, hatırlayarak, “Görünmeyen birine değil,” dedi. “Bu doğru. Andrew’in ailemize ne yaptığını gördüm. İçeri girdiğini, dinlediğini, gözlediğini ve her birimizin teker teker kim olduğumuzu anladığını gördüm, ihtiyacımızı keşfetmeye çalıştı ve sonra onu sağladı. Başka insanların sorumluluğunu aldı ve bunun kendisine neye mal

olduğuna aldırmaz göründü. Sonunda, Riberia ailesini asla normale dönüştüremedi, ama bizlere huzur, gurur ve kimlik verdi. Denge. Annemle evlendi ve ona karşı anlayışlıydı. Hepimizi sevdi. Ne zaman kendisine ihtiyacımız olsa, oradaydı, ihtiyacımız olmadığı zaman da incinmedi. Uygar davranış bekleme konusunda bize karşı sertti, ama kaprislerini bize hiç yansıtmadı. Düşündüm ki: bu bilimden çok daha önemli veya politikadan ya da yapabileceğin belirli bir meslekten, başarıdan veya bir işten. Düşündüm ki: Eğer sadece iyi bir aile kurabilirsem, eğer diğer çocuklar için tüm hayatları olmayı öğrenebilirsem, bizim hayatımıza çok genç giren Andrew'in olduğu gibi, o zaman uzun dönemde çok şey ifade edecekti, ellerimle yapabileceğim herhangi bir şeyden daha büyük bir başarı olacaktı."

"Demek babalık mesleğindesin," dedi Valentine.

"Aileyi yedirip giydirmek için tuğla fabrikasında çalışan biri. Sadece çocukları olan başka bir tuğla yapımcısı değil. Lini de aynı şekilde hissediyor."

"Lini?"

"Jacqueline. Eşim. O da kendi yolunu izledi. Toplumdaki yerimizi kazanmak için yapmamız gereken şeyi yapmalıyız, ama evde de saatlerce yaşarız. Birbirimiz için, çocuklar için. Bu benim asla tarih kitaplarına yazılmamı sağlamayacak."

"Şaşırırdın," dedi Valentine.

"Okumak için çok sıkıcı bir hayat," dedi Olhado. "Ama yaşamak için değil."

"Demek azap çeken kardeşlerinden sakladığın sırrın, mutluluk."

"Huzur. Güzellik. Sevgi. Bütün büyük soyutlamalar. Onları yarı kabartma olarak görebilirim, ama onları yakından görüyorum."

"Ve bunu Andrew'den öğrendin. Bunu biliyor mu?" "Sanırım," dedi Olhado. "En sıkı koruduğum sırrımı öğrenmek ister misin? Birlikte yalnız olduğumuz zaman, sadece Ender ve ben, ya da ben, Lini ve o, yalnız olduğumuz zaman, ona Baba diye hitap ederim ve o da bana Oğlum, der."

Valentine akan gözyaşlarını durdurmak için çaba harcamadı, sanki bunların yarısı Ender için, yarısı da kendisi için akıyormuş gibi. “Yani, yine de, Ender’in çocukları vardı.” dedi.

“Nasıl baba olunacağını ondan öğrendim ve lânet derecede iyi bir babayım.”

Valentine öne eğildi. Artık iş konuşmanın zamanı gelmişti. “Bunun anlamı, eğer çabalarımızda başarılı olamazsak, diğerlerine oranla sen gerçekten harikulade ve iyi bir şeyi kaybedeceksin.”

“Biliyorum,” dedi Olhado. “Uzun dönemde benim seçimim bencilce bir şeydi. Mutluyum, ama Lusitania’yı kurtarmak için bir şey yapamam.”

“Yanlış,” dedi Valentine. “Sadece, henüz bunu bilmiyorsun.”

“Ne yapabilirim ki?”

“Biraz daha konuşalım, bakalım ne bulabileceğiz. Eğer sence sakıncası yoksa Jacqueline mutfaktan kulak misafiri olmayı bırakıp, buraya gelerek bize katılsa iyi olacak.”

Jacqueline, utanmış bir ifadeyle gelip kocasının yanına oturdu. Valentine onların el ele tutuşmalarından hoşlanmıştı. Bu kadar çocuktan sonra bu ona Jakt’la el ele tutuşmalarını ve bunun kendisini ne kadar mutlu ettiğini hatırlattı.

“Lauro,” dedi, “Andrew bana gençliğinde senin Riberia çocukları içinde en zekisi olduğunu, ona çılgın felsefî kurgularını anlattığını söyledi. Şu anda, Lauro, benim üvey yeğenim, ihtiyacımız olan da çılgın felsefe. Çocukluğundan sonra beynin durdu mu? Yoksa hâlâ büyük, derin fikirler düşünebiliyor musun?”

“Düşüncelerim var,” dedi Olhado. “ama onlara kendim bile inanmıyorum.”

“Işıktan hızlı yolculuk üstünde çalışıyoruz, Lauro. Bir bilgisayar varlığının ruhunu keşfetmeye uğraşıyoruz. İçinde kendini savunma yeteneği olan yapay bir virüsü yeniden inşa etmeye çalışıyoruz. Sihir ve mucizeler üstünde çalışıyoruz. Bu nedenle doğa, yaşam ve gerçek üstüne bana verebileceğin bir fikrin varsa memnun olurum.”

“Andrew’in söylediği fikirlerin ne olduğunu bile bilmiyorum,” dedi Olhado. “Fizik derslerini terk ettim ve-”

“İstediğim ders olsaydı, kitapları okurdum. Bu nedenle sana Path dünyasındaki çok zeki bir hizmetçi kıza neler anlattığımızı söyleyeyim: Bana düşüncelerini söyle, sonra neyin faydalı olduğuna, neyin olmadığına ben karar vereyim.”

“Nasıl? Sen de fizikçi değilsin.”

Valentine köşede sessizce bekleyen bilgisayarın yanma gitti. “Bunu açabilir miyim?”

“Pois nâo,” dedi. Elbette.

“Bir kez açılınca, Jane bizimle beraber olacak.”

“Ender’in kişisel programı.”

“Ruhunu saptamaya çalıştığımız bilgisayar varlığı.”

“Ah,” dedi Olhado. “Belki bana bazı şeyler anlatmalısın.”

“Bildiğimi zaten biliyorum. Bu nedenle konuşmaya başla. Çocukluğunda sahip olduğun o fikirler ve o zamandan beri onlara ne olduğu hakkında.”

* * *

Miro odaya girdiği andan itibaren Quara kavgaya hazırdı. “Hiç zahmet etme,” dedi.

“Neye zahmet etmeyeyim?”

“İnsanlığa ya da aileme karşı görevlerimi anlatmak için kendini yorma, zaten iki ayrı, birbiriyle çakışmayan gruplar.”

“Buraya bunun için mi geldim?” diye sordu Miro.

“Ela Descolada’yı nasıl hadım edebileceğini kendisine anlatmam için beni ikna etmeye seni yolladı.”

Miro biraz şakalaşmayı denedi. “Ben biyolog değilim. Bu mümkün mü?”

“Şirinleşme,” dedi Quara. “Eğer bir virüsten diğerine bilgi aktarma yeteneklerini kesip atarsan, bu tıpkı onların dillerini, belleklerini ve onları zeki yapan her şeylerini kesmek gibi olur. Eğer bu zımbırtıyı öğrenmek istiyorsa, benim incelediğimi

inceleyebilir. Bu noktaya gelebilmem sadece beş yıllık çalışmamı aldı."

"Gelen bir filo var."

"Demek bir temsilcisin."

"Ve Descolada tahmin edebilir-"

Kız sözünü keserek onun sözünü tamamladı. "Bütün stratejilerimizi tahmin ederek onları atlatabilir. Biliyorum."

Miro rahatsız olmuştu, insanların onun konuşmasının yavaşlığı karşısında sabırsızlanıp sözünü kesmelerine alışmıştı, ama en azından kız onun ne demek istediğini tahmin etmişti. "Her gün," dedi. "Ela zamanın baskısını hissediyor."

"O zaman bana virüsle konuşmam için yardım etmesi gerek. Bizi kendi halimize bırakması için onu ikna etmeye. Bir anlaşma yapmaya, tıpkı Andrew'in Pequeninolarla yaptığı gibi. Oysa laboratuarla ilişkimi kesti. Eh, bu oyunu iki kişi oynayabilir. O beni engelledi, ben de onu engelledim."

"Sırları Pequeninolara söylüyordun."

"Oh, evet, annem ve Ela, gerçeğin muhafızları! Kimin neyi bilmesi gerektiğine onlar karar vermeli. Bak, Miro, sana bir sır vereyim. Başka insanların bilmesini engelleyerek gerçeği saklayamazsın."

"Bunu biliyorum," dedi Miro.

"Annem o lânet olası sırları yüzünden ailemizin içine etti. O aptal sırrını saklamaya kararlı olduğu için Libo'yla bile evlenmedi, Libo bunu bilse belki sağ kalabilirdi."

"Biliyorum," dedi Miro.

Bu kez o kadar hırslı konuşmuştu ki Quara afalladı. "Oh, güzel, sanırım bu benden çok seni rahatsız eden bir sır, o zaman bu konuda benim yanımda olmalısın, Miro. Hayatın çok daha iyi olabilirdi, hepimizin hayatı olabilirdi, sadece annem Libo'yla evlenip ona sırlarını söyleseydi. Belki de Libo hâlâ sağ olabilirdi."

Çok temiz çözümler. Düzgün, minik olabilirdiler. Ve lânet yanlışlar. Eğer Libo Novinha'yla evlenseydi, Bruxinha'yla evlenmemiş olurdu, Quanda'nin annesi ve böylece Miro hiç kuşkulanmadan kız kardeşine âşık olmazdı, çünkü o hiç var

olmazdı, bunlar, engelli konuşmasıyla söylemek için çok fazla uzundu. Bu nedenle kendini, “Quanda doğmamış olurdu,” demekle sınırladı ve Quara’nın bağlantıyı kurmasını ümit etti.

Kız bunu biraz düşündü, bağlantı kurulmuştu. “İma ettiğin bir şey var,” dedi. “Üzgünüm, o zamanlar sadece çocuktum.”

“Hepsi geçti,” dedi Miro.

“Hiçbir şey geçmedi,” dedi Quara. “Hâlâ üst üste yeniden aynı şeyi yapıyoruz, aynı hataları yapıyoruz. Annem hâlâ sırları onlardan saklayarak insanları güvende tutacağını sanıyor.”

“Sen de öyle,” dedi Miro.

Quara bunu bir an düşündü. “Ela Descolada’yı yok etmeye çalıştığını Pequeninolarin bilmesini önlemeye çalışıyordu. Bu tüm

Pequenino toplumunu yok edebilecek bir sır ve onlara danışılmamıştı bile. Pegueninoların kendilerini korumalarını önlemeye çalışıyorlardı. Fakat benim sakladığım sır -belki- Descolada’yı zekice hadım etmenin -onu yarı canlı yapmanın- bir yoludur.”

“Pequeninolari yok etmeden insanlığı kurtarmak.”

“İnsanlar ve Pequeninolar, çaresiz bir üçüncü türü nasıl yok edecekleri konusunda uzlaşıyorlar.”

“Tam olarak çaresiz değil.”

Kız ona aldırmadı. “Tıpkı eski günlerde, Columbus’tan sonra, İspanya ve Portekiz’in dünyanın Katolik Hükümdarları arasında paylaştırılması için Papa’ya gitmeleri gibi. Harita üzerinde bir çizgi ve puff, şurası İspanyolca yerine Portekizce konuşan Brezilya. On kızılderiliden dokuzunun ölmek zorunda olması ve geri kalanların da yüzyıllar boyunca haklarını ve güçlerini kaybedecek olmaları önemli değil, hatta dillerini bile-”

Sabırsız olma sırası Miro’daydı. “Descolada kızılderililer değil.”

“Akıllı bir tür.”

“Değil,” dedi Miro.

“Oh?” diye sordu Quara. “Nasıl emin olabiliyorsun? Mikrobiyoloji veya Xenogenetik diploman nerede? Senin

eğitiminin tümüyle Xenoloji üzerine olduğunu sanıyordum. Hem de otuz yıl eski."

Miro cevap vermedi. Buraya döndüğünden beri kendisini hızlandırmak için ne kadar çok çalıştığını Quara çok iyi biliyordu. Bu doğruca karşısındakinin duygularına yapılan bir saldırı ve aptalca bir otorite denemesiydi. Yanıt vermeye değmezdi. Bu nedenle oturduğu yerden onun yüzünü incelemekle yetindi. Onun mantıklı bir tartışma ortamına dönmesini bekledi.

"Pekâlâ," dedi Quara. "Bu belden aşağı bir vuruştu, ama dosyalarımı açmam için baskı yapmak üzere seni yollamaları, olumlu duygularım üstünde oynamaya çalışmaları da öyle."

"Olumlu duyguların mı?" diye sordu Miro.

"Çünkü sen bir-, sen bir-"

"Sakatım," dedi Miro. Acımanın her şeyi karmakarışık edeceği üzerinde hiç düşünmemişti, ama bu konuda elinden ne gelirdi ki? Ne yaparsa yapsın, bunu bir sakat yapıyor olacaktı.

"Beni Ela göndermedi," dedi Miro.

"O zaman annem."

"Annem değil."

"Oh, demek sen kendi adına herkesin işine burnunu sokan birisin? Yoksa bana seni bütün insanlığın mı gönderdiğini söyleyeceksin? Ya da soyut bir değeri mi temsil ettiğini? 'Beni dürüstlük yolladı.'"

"Eğer öyle yaptıysa, beni yanlış yere yollamış."

Quara tokatlanmış gibi sarsıldı.

"Demek dürüst olmayan benim?"

"Beni Andrew yolladı," dedi Miro.

"Bir başka manipülâtör."

"Kendisi gelmeliydi."

"Kendisi başkalarının işine burnunu sokmakla fazlasıyla meşguldü. Kutsal Anamız, o bir temsilci, boyunun ölçüsünün çok üstünde bilimsel konulara karışan bir-"

"Kapat çeneni," dedi Miro.

Kızı gerçekten susturacak kadar güçlü konuşmuştu, kız bundan mutlu olmasa da.

“Andrew’in ne olduğunu biliyorsun,” dedi Miro. “Yazdığı Ana Kraliçe’yi ve-”

“Ana Kraliçe, Hegemon ve Human’ın hayatı.”

“Bana onun bir şey bilmediğini söyleme.”

“Hayır, bunun doğru olmadığını biliyorum,” dedi Quara. “Sadece çok kızdım. Herkes bana karşıymış gibi hissediyorum.”

“Evet, yapmakta olduğun şeye,” dedi Miro.

“Neden kimse durumu benim bakışımdan görmüyor?”

“Ben durumu senin tarzında görüyorum,” dedi Miro.

“O zaman sen nasıl-”

“Aynı zamanda durumu onların tarzında da görüyorum.”

“Evet. Bay Tarafsız. Bende beni anladığın hissini uyandır. Samimî yaklaşım.”

“Senin belki de bildiğin bir bilgiyi öğrenmek için Planter ölüyor.”

“Doğru değil. Pequenino zekâsının virüsten gelip gelmediğini bilmiyorum.”

“Kısırlaştırılmış bir virüs onu öldürmeden denenebilir.”

“Kısırlaştırılmış, bu bir seçim sözcüğü mü? Bu iyi. Hadım edilmiş sözcüğünden daha iyidir. Kollarını ve bacaklarını kesmek. Kafasını da. Geriye gövdeden başka bir şey kalmasın. Güçsüz. Akılsız. Hiçbir amacı olmadan çarpan bir kalp.”

“Planter-”

“Planter bir şehit olma fikrine bayılıyor. Ölmek istiyor.”

“Planter senden gelip onunla konuşmanı istiyor.”

“Hayır.”

“Neden?”

“Yapma, Miro. Bana bir sakatı yolladılar. Gidip ölmekte olan bir Pequenino ile konuşmamı istiyorlar. Ölmekte olan bir arkadaş -hem de gönüllü- son nefesinde benimle konuşmak istediği için tüm ırka ihanet ediyormuşum gibi.”

“Quara.”

“Evet, dinliyorum.”

“Dinliyor musun?”

Kız sertçe, “Disse que sim!” dedi. Dinlediğimi söyledim. “Bütün bunlar hakkında haklı olabilirsin.”

“Ne kadar iyisin.”
“Ama onlar da haklı olabilirler.”
“Tarafsız olan sendin.”
“Pequeninolara sormadan, onları öldürebilecek kararlar almakla yanlış yaptıklarını söylüyordun. Sen de-”
“Aynı şeyi mi yapıyorum? Sence ne yapmalıyım? Görüşümü yayınlayıp oya mı sunmalıyım? Birkaç bin insan ve milyonlarca Pequenino senin tarafında, ama trilyonlarca Descolada virüsü var. Çoğunluk karar veriyor. Konu kapanmıştır.”
“Descolada akıllı değil,” dedi Miro.
“Bilgin olsun diye söylüyorum,” dedi Quara. “Son dalavereden haberim var. Ela bana metinlerini yolladı. İlgisiz bir gezegenden Xenogenetik hakkında hiçbir şey bilmeyen Çinli bir kız çılgın bir varsayımla ortaya çıkıyor ve hepiniz sanki bu çoktan kanıtlanmış gibi davranıyorsunuz.”
“O zaman, yanlış olduğunu kanıtla.”
“Kanıtlayamam. Lâboratuardan uzaklaştırıldım. Sen doğru olduğunu kanıtla.”
“Okkam’ın usturası bunun doğru olduğunu kanıtlıyor. Gerçeklere uyan en basit açıklama.”
“Okkam ortaçağa ait yaşlı bir osuruk. Gerçeklere uyan en basit açıklama her zaman, ‘Tanrı bunu yaptı’dır. Ya da, belki, yolun aşağısındaki şu yaşlı kadın bir büyücü. O yaptı. Bu varsayım bundan ibaret ancak sen büyücünün nerede olduğunu bilmiyorsun.”
“Descolada çok anî ortaya çıktı.”
“Evrim geçirmedi, biliyorum. Başka bir yerden gelmiş olmalı. Güzel. Yapay bile olsa akıllı olmadığı anlamına gelmez.”
“Bizi öldürmeye uğraşıyor. O Varelse, Raman değil.”
“Oh, evet, Valentine’in hiyerarşisi. Eh, Descolada’nın Varelse, bizlerin Raman olduğumuzu nasıl anlayacağım? Anladığım kadarıyla, zekâ zekâdır. Valentine Varelseyi kesinlikle öldürmeye- karar-verdiğimiz-zekâ’yı tanımlamak için yaratmış, Ramanı da henüz-öldürmeye-karar-vermediğimiz-zekâ’yı tanımlamak için.”
“O mantıksız ve acımasız bir düşman.”

“Düşmanın başka bir türü var mı?”

“Descolada'nın başka bir yaşama saygısı yok. Bizi öldürmek istiyor. Zaten Pequeninolari yönetiyor. Sonunda bütün gezegeni yönetecek ve diğer gezegenlere yayılacak.”

Bir kez olsun, Quara onun uzun bir cümleyi bitirmesine izin vermişti. Bu gerçekten onu dinlediği anlamına mı geliyordu?

“Wang-mu’nun varsayımının bir kısmını doğru olarak kabul ediyorum,” dedi Quara. “Descolada’nın Lusitania gaialojisini yönetmesi bir mantık ifade ediyor. Aslında, şimdi düşününce, bu belli. Gözlemlediğim konuşmaların çoğunu açıklıyor, bir virüsten diğerine geçen bilgileri. Bir mesajın gezegendeki bütün virüslere geçmesinin sadece birkaç ay aldığını düşünüyorum, ama Descolada’nın sadece gaialojiyi çalıştırıyor olması onun akıllı olmadığını kanıtladığın anlamına gelmez. Aslında, rahatça diğer yöne de kayabilir, Descolada, bütün bir dünyanın gaialojisininin sorumluluğunu üstüne almakla özgeci davranıyor. Koruyucu da, anne bir aslanın yavrularını korumak için onları rahatsız eden birine saldırdığını görünce onu takdir ederiz. Descolada’nın da bütün yaptığı bu, değerli sorumluluğuyla, yaşayan bir gezegeni korumak için insanlara saldırıyor.”

“Yavrularını koruyan anne bir aslan.”

“Sanırım öyle.”

“Ya da yavrularımızı yiyen kuduz bir köpek.”

Quara durakladı. Bir an düşündü. “Ya da ikisi birden. Neden ikisi birden olmasın? Descolada burada bir gezegeni yönetmeye uğraşıyor, ama insanlar gitgide daha tehlikeli oluyor. Ona göre, kuduz köpek bizleriz. Onun kontrol sisteminin bir parçası olan bitkileri söküyoruz ve onun ihtiyacını karşılamayan kendi bitkilerimizi dikiyoruz. Bazı Pequeninolarin tuhaf davranmasına ve ona itaat etmemesine neden oluyoruz. Daha çok orman yapmaya çalıştığı bir zamanda bir ormanı yakıyoruz. Elbette bizden kurtulmak isteyecektir.”

“Bu nedenle bizi yok etmeye uğraşıyor.”

“Denemek onun ayrıcalığı! Descolada’nın da hakları olduğunu ne zaman göreceksin?”

“Bizim yok mu? Pequeninolarin yok mu?”

Quara tekrar durakladı. Bir karşı fikir ileri sürmedi. Bu Miro’yu kızın gerçekten dinlediği konusunda ümitlendirdi.

“Sana bir şey söyleyeyim mi, Miro?”

“Ne?”

“Seni yollamakta haklıydılar.”

“Öyle mi?”

“Çünkü sen onlardan biri değilsin.”

Bu oldukça doğru, diye düşündü Miro. Asla bir daha bir şeyin ‘biri’ olamayacağım.

“Belki Descoladayla konuşamayız. Belki sadece yapay bir şeydir. Programına göre hareket eden yapay bir robot, ama belki de öyle değildir ve bunu öğrenmekten beni uzaklaştırıyorlar.”

“Ya lâboratuarı sana açarlarsa?”

“Açmazlar,” dedi Quara. “Eğer bunu yapacaklarını sanıyorsan, Ela ve annemi tanımıyorsun demektir. Benim güvenilir olmadığıma karar verdiler, işte böyle. Eh, ben de onların güvenilir olmadıklarına karar verdim.”

“Böylece bütün türler aile gururu yüzünden ölecek.”

“Her şeyin bu olduğunu mu sanıyorsun, Miro? Gurur mu? Ağız dalaşından daha soylu bir şey olmadığından benim dışarıda kalmam mı?”

“Ailemiz oldukça gururlu.”

“Eh, ne düşünürsen düşün, bunu bilinçli olarak yapmıyorum. Buna ister gurur, ister inatçılık, ya da başka bir şey demen önemli değil.”

“Sana inanıyorum,” dedi Miro.

“Peki, bana inandığını söylediğin zaman, ben sana inanıyor muyum? Öyle bir karmaşa içindeyiz ki.” Terminaline döndü. “Git şimdi, Miro. Bunu düşüneceğimi söyledim ve düşüneceğim.”

“Gidip Planter’ı gör.”

“Bunu da düşüneceğim.” Elleri terminalin üzerinde dolaştı. “O benim arkadaşım, biliyorsun. Acımasız değilim. Gidip onu göreceğim, bundan emin olabilirsin.”

"İyi."
Kapıya doğru yürüdü.
"Miro," dedi Quara.
Miro döndü, bekledi.
"Eğer kendim açmazsam, senin o bilgisayar programının, dosyalarımı kırarak açacağını söyleyerek beni tehdit etmediğin için teşekkür ederim."
"Elbette hayır," dedi Miro.
"Biliyorsun, Andrew böyle bir tehditte bulunurdu. Herkes onun bir aziz olduğunu düşünüyor, ama kendisiyle aynı fikirde olmayanlara her zaman dayılanır."
"Tehdit etmez."
"Onu ederken gördüm."
"Uyarır."
"Oh. Özür dilerim. Bir farkı var mı?"
"Evet," dedi Miro.
"Uyarıyla tehdit arasındaki tek fark, onu veren veya alan insan olman," dedi Quara.
"Hayır," dedi Miro. "Fark insanın onunla neyi kastettiği."
"Git artık," dedi Quara. "Düşünüyor bile olsam, yapacak işim var. Git artık."
Miro kapıyı açtı.
"Yine de teşekkür ederim," dedi Quara.
Miro kapıyı arkasından kapadı.
Quara'nin evinden uzaklaşırken, Jane hemen kulağına konuştu. "Görüyorum ki, sen daha buraya gelmeden dosyalarını kırarak girdiğimi ona söylememeye karar verdin."
"Evet, şey," dedi Miro. "Zaten yaptığım bir şeyi yapacağımı söyleyerek onu tehdit etmediğim için bana teşekkür edince kendimi ikiyüzlü hissettim."
"Ben yaptım."
"Biz yaptık. Sen, ben ve Ender. Sinsi grup."
"Gerçekten bu konuyu düşünecek mi?"
"Belki," dedi Miro. "Ya da, belki bunu zaten düşündü, işbirliği yapmaya karar verdi ve bir mazeret arıyordu veya hiç

işbirliği yapmamaya karar verdi ve sonunda bu sözleri sadece bana acıdığı için söyledi."

"Sence ne yapacak dersin?"

"Onun ne yapacağını bilmiyorum," dedi Miro. "Kendim ne yapacağımı biliyorum. Onun dosyalarını çoktan talan etmişken, mahremiyetine saygı duyduğumu sanmasını sağladığımı ne zaman hatırlasam kendimi utanç içinde hissedeceğim. Bazen hiç de iyi bir insan olmadığımı düşünüyorum."

"Gerçek bulgularını bilgisayar sistemi dışında tuttuğunu sana söylemediğini fark ettim, bu nedenle ulaşabildiğim bütün dosyalar değersiz birer çöp. O da sana karşı tam olarak dürüst değildi."

"Evet, fakat Quara denge ve oranlama hissi olmayan bir fanatiktir."

"Bu her şeyi açıklıyor."

"Bazı özellikler sadece aile içinde işler," dedi Miro.

* * *

Ana Kraliçe bu kez yalnızdı. Belki bir şeyden yorulmuştu, çiftleşme? Yumurta dökümü? Ona bütün zamanını bunu yapmakla geçiriyormuş gibi geliyordu. Başka çaresi yoktu. Şimdi işçileri insan kolonisinin çevresinde devriye görevinde de kullanılmakta olduğundan, planladığından fazlasına ihtiyacı vardı. Çocuklarının eğitilmeye ihtiyacı yoktu, diğer yetişkinlerin sahip olduğu bütün bilgilere sahip olarak hızla yetişkinliğe ulaşıyorlardı. Fakat gebe kalmak, yumurta dökümü, yumurtlama ve kozalama, yine de zaman alıyordu. Her yetişkin için haftalar. Bir tek insana oranla şaşılacak kadar fazla çocuk üretebiliyordu, ama çocuk doğuracak yaşta binden fazla kadını olan Milagre şehrine oranla, böcek kolonisi sadece bir tek üretici dişiye sahipti.

Bu konu her zaman Ender'i rahatsız etmişti, sadece bir tek Ana Kraliçe olduğunu bilmek onu her zaman huzursuz ediyordu. Ya ona bir şey olursa? Ama o zaman Ana Kraliçeyi de insanların sadece bir avuç çocukları olması rahatsız ediyordu, ya onlara bir şey olursa? Her iki tür de kendi genetik miraslarını korumak için onu besleyen ve çoğaltan deneyimler geçirmişti. İnsanlar ebeveynleri çoğaltmış ve birkaç yavruyu beslemişlerdi. Ana Kraliçe yavrularını çoğaltmış, sonra da onlar ebeveynlerini beslemişti. Her iki tür de kendi strateji dengesini bulmuştu.

"Bizi bununla neden rahatsız ediyorsun?"

"Çünkü çıkmaz sokaktayız. Çünkü herkes deniyor ve sen de en az bizim kadar tehlikedesin."

"Öyle miyim?"

"Descolada bizim kadar seni de tehdit ediyor. Belki de bir gün artık onu kontrol etmeyi başaramazsın ve o zaman da yok olursun."

"Ama bana sorduğun Descolada değil."

"Hayır." Konu ışıktan hızlı yolculuk sorunuydu. Grego beynini harap ediyordu. Hapiste düşünmekten başka yapacağı şey yoktu. Ender onunla son kez konuştuğunda, Grego -hem yorgunluktan hem de çaresizlikten- ağlamıştı. Denklemlerle dolu bir sürü sayfa, hücresi olarak kullandığı odanın her yanına yayılmıştı. "Işıktan hızlı yolculukla ilgilenmiyor musun?"

"Çok iyi olurdu."

Yanıtındaki yumuşaklık neredeyse inciticiydi ve Ender'i derinden düş kırıklığına uğratmıştı. Çaresizlik böyle olsa gerek, diye düşündü. Quara, Descolada doğası üstüne tuğladan bir duvar örüyor. Planter, Descolada yokluğundan ölüyor. Han Fei-tzu ve Wang-mu, aynı anda birkaç alanda daha yüksek bir eğitim için yılları katlamaya çalışıyorlar. Grego yıpranıyor ve ortada bir şey yok.

Sanki bağırmış gibi, Ana Kraliçe onun şiddetli üzüntüsünü hissetmişti.

"Yapma."

"Yapma."
"Sen yaptın," dedi Ender. "Mümkün olmalı."
"Biz hiçbir zaman ışıktan hızlı yolculuk yapmadık."
"Yıldızyılları boyunca uzanan bir proje geliştirdiniz. Beni buldunuz."
"Sen bizi buldun, Ender."
"Hiç değil," dedi Ender. "Benim için bıraktığınız mesajı buluncaya kadar zihnen temasta olduğumuzu bilmiyordum bile." Bu hayatında yaşadığı en tuhaf anlardan biri olmuştu, yabancı bir dünyada durmak ve sadece bir tek başka yerde -Fantazya Oyunu'nun kişisel uyarlamasını oynadığı bilgisayarda- bulunan manzaranın bir modelini, bir kopyasını görmek. Kafasının içinde olmuşlardı. Bu onu korkutmuş ama aynı zamanda heyecanlandırmıştı. Hayatında ilk kez olarak, bilindiğini hissetmişti. O günlerde tüm insanlık boyunca tanınması ve ününün baştanbaşa olumlu olduğu, bütün zamanların en büyük kahramanı olarak bilinmesi değildi bu. Diğer insanlar onu biliyorlardı, ama bu böcek âleti ile ilk kez olarak bilindiğini hissetmişti.
"Düşün, Ender. Evet, biz düşmanımıza uzandık, ama seni aramıyorduk. Bizim gibi birini arıyorduk. Merkezindeki bir zihnin kontrol ettiği, birbirine bağlanmış bir zihinler ağı. Birbirimizin zihnini zorlanmadan bulabiliriz, çünkü düzeni tanırız. Bir kız kardeşi bulmak, kendimizi bulmak gibidir."
"O zaman, beni nasıl buldunuz?"
"Nasıl olduğunu hiç düşünmedik. Sadece yaptık. Sıcak, parlak kaynağı bulduk. Bir ağ, ama çok tuhaf, değişken üyeli ve merkezinde, bizim gibi bir şey değil, sadece bir başkası, sıradan biri. Sen. Ama öyle büyük bir yoğunlukla ki. Diğer insanlara doğru ağa odaklanmış. Bilgisayar oyununa odaklanmış ve dışarıya, hepsinin ötesine, bize odaklanmış. Bizi arıyor."
"Sizi aramıyordum. Sizi inceliyordum." Savaş Okulu'ndaki bütün videoları inceleyerek, böcek zihninin nasıl çalıştığını anlamaya çalışıyordu. "Sizi hayal ediyordum."
"O zaman şöyle desek. Bizi aramak. Bizi hayal etmek. Biz birbirimizi böyle ararız. Bu nedenle bizi çağırıyordun."

"Hepsi bu kadar mı?"

"Hayır, hayır. Çok tuhaftın. Senin ne olduğunu bilmiyorduk. Senin içindeki hiçbir şeyi okuyamıyorduk. Görüşün çok sınırlıydı. Düşüncelerin hızla değişiyordu ve her defasında ancak bir tek şey düşünebiliyordun ve çevrendeki ağ çok fazla değişiyordu, her üyenin seninle ilişkisi zamanla artıyor veya azalıyordu, bazen çok çabuk -"

Ender onların ne söylediklerini anlamakta zorluk çekiyordu. Kendisi nasıl bir ağa bağlanmıştı?

"Diğer askerler. Bilgisayarın."

"Bağlı değildim. Onlar benim askerlerimdi. Hepsi bu kadar."

"Bizim nasıl bağlandığımızı sanıyorsun? Ortada bir tel görüyor musun?"

"Ama insanlar bireydir, senin işçilerin gibi değil."

"İleri geri değişen birçok kraliçe, birçok işçi, çok akıl karıştırıcı. Korkunç, korkutucu zamanlar. Koloni gemimizi yok eden bu canavarlar neydi? Ne biçim bir yaratıktı. O kadar tuhaftınız ki, sizi hiç hayal edemiyorduk. Sadece bizi aradığınız zaman sizi hissedebiliyorduk."

Bu hiç de yardımcı değildi. Işıktan hızlı uçuşla ilgisi yoktu. Hepsi bilimsel değil de ıvır zıvırmış gibi geliyordu. Grego'nun matematiksel olarak ifade edebileceği bir şey değil.

"Evet, bu doğru. Bunu bilim olarak yapmayız. Teknoloji gibi değil. Sayılar, hatta düşünce bile olmadan. Seni tıpkı yeni bir kraliçe getirirmiş gibi bulduk. Yeni bir oğul kurmaya başlamak gibi." Ender beyniyle bir Ansible bağlantı kurmanın yeni bir kraliçenin yumurtadan çıkmasıyla ne gibi bir ilgisi bulunduğunu anlamamıştı. "Bunu bana açıkla."

"Bunu düşünmeyiz. Sadece yaparız."

"Ama onu yaparken ne yapıyorsunuz?"

"Her zaman yaptığımız şeyi."

"Her zaman ne yapıyorsunuz?"

"Çiftleşmek için penisinin kanla dolmasını nasıl sağlıyorsun, Ender? Pankreasının enzimler sağlamasını nasıl sağlıyorsun? Ergenliğe nasıl geçiyorsun? Gözlerini nasıl odaklıyorsun?"

"O zaman ne yaptığınızı hatırla ve bana göster."

“Sana bizim gözlerimizle gösterdiğimiz zaman, bundan hoşlanmadığını unutuyorsun.”

Bu doğruydu. Ana Kraliçe bunu sadece birkaç kez denemişti. Ender çok genç ve onun kozasını yeni keşfettiği zaman. Kesinlikle başaramamış, bundan anlam çıkartamamıştı. Parıltılar, birkaç görüntü berraktı, fakat o kadar zihin karıştırıcıydı ki, paniğe kapılmıştı, belki de bayılmıştı, ama bilimsel düşününce, yalnız olduğu için ne olduğundan emin olamazdı.

“Eğer bana söyleyemiyorsan, bir ***şeyler*** yapmamız gerek.”

“Planter gibi misin? Ölmeyi mi denemek istiyorsun?”

“Hayır. Sana durmanı söyleyeceğim. Daha önce beni öldürmedi.”

“Deneyeceğiz, ikisinin arasında bir şey. Daha yumuşak. Hatırlayacağız ve sana ne olduğunu söyleyeceğiz. Sana parçaları göstereceğiz. Seni koruyacağız. Güvenli.”

“Dene, evet.”

Ana Kraliçe ona düşünme ve hazırlanma fırsatı vermedi. Ender bir anda kendini her merceğinin kendi görüntüsü olan birleşik bir gözden bakarken buldu. Bu yine ona yıllar önceki aynı baş dönmesi hissini verdi, ama bu kez daha iyi anlıyordu, çünkü hem Ana Kraliçe bunu kısmen daha az yoğun tutuyordu, hem de artık Ana Kraliçe’nin ona ne yapmakta olduğu hakkında bir şeyler biliyordu.

Bir sürü değişik görüntü, sanki her biri aynı beyne bağlı olan tek bir göz gibi, her işçinin ne görmekte olduğuydu. Aynı anda bu kadar çok görüntüden Ender’in bir anlam çıkarmasına imkân yoktu.

“Sana bir tanesini göstereceğiz. İlgili olanı.”

Görüntülerin çoğu hemen yok oldu. Sonra, teker teker, diğerleri de ayıklandı. Ender, Ana Kraliçe’nin işçiler için bir tür örgütleme prensibi olması gerektiğini düşündü. Kraliçe yapma işleminin dışında kalanları göz ardı edebilirdi. Sonra, Ender’in hatırı için, bu işlemin parçaları olanları bile ayıklamak zorunda kaldı, bu zordu, genellikle görüntüleri bireysel işçiler yerine görevler açısından ayıklayabilirdi, ama sonunda,

Ender'e ana görüntüyü göstermeyi ve o da kenarındaki titreşimleri ve pırıltıları göz ardı ederek, görüntüye odaklanmayı başardı.

Bir kraliçe yumurtadan çıkıyordu. Ender onunla ilk tanıştığı zaman, Ana Kraliçe bazı şeyleri açıklamaya çalışırken daha dikkatli planlanmış bir görüntüyle bunu kendisine daha önce göstermişti, ama şimdi bu, mantıklı ve dikkatle yönetilen bir gösteri değildi. Berraklık yok olmuştu. Bu, kirli, akıl karıştırıcı ve gerçekti. Bu, bir anıydı, sanat değil.

"Görüyorsun bir kraliçe vücudumuz var. Bunun kraliçe olduğunu biliyoruz, çünkü erkeklere uzanmaya başladı, lârva halinde bile."

"Demek onunla konuşabiliyorsun?"

"Çok aptal. Bir işçi gibi."

"Kozalanıncaya kadar zekâsı gelişmiyor mu?"

"Hayır. Ona sahip, sizin beyniniz gibi. Bellek-düşünme. Sadece boş."

"O zaman, ona öğretmek zorundasın."

"Öğretmek ne işe yarar? Düşünen orada değil. Bulunmuş olan. Birbirine birleştiren."

"Neden bahsettiğini bilmiyorum."

"O zaman bakmayı bırak ve düşün. Bu gözlerle yapılmıyor."

"Öyleyse, eğer başka bir duyuya dayanıyorsa, bana bir şey göstermeyi kes. İnsanlar için gözler çok önemlidir; eğer bir şey görürsem, bu açık konuşma dışında her şeyi örter ve bunun da kraliçe yapımında pek işe yaradığını sanmıyorum."

"Bu nasıl?"

"Hâlâ bir şeyler görüyorum."

"Beynin onu görünür yapmak için değiştiriyor."

"O zaman açıkla. Bundan anlam çıkarmama yardım et."

"Bu bizim birbirimizi hissetme yolumuz. Kraliçenin vücudunda dışarıya uzanan yeri buluyoruz. İşçilerin hepsinde de var bu, fakat onlarınki kraliçeye doğru uzanıyor ve bir kez onu buldu mu bütün uzanması bitiyor. Kraliçe uzanmayı hiç kesmez. Çağırmayı."

"Demek onu böyle bulursunuz?"

"Onun nerede olduğunu biliriz. Kraliçe-vücut. İşçi-çağıran. Bellek-tutan."
"O zaman neyi ararsınız?"
"Biz-şeyi. Bağlayanı. Anlam-yapıcıyı."
"Yani başka bir şey daha mı var demek istiyorsun? Kraliçenin vücudundan ayrı?"
"Evet, elbette. Kraliçe sadece bir vücut, işçiler gibi. Bunu bilmiyor muydun?"
"Hayır, hiç görmedim."
"Göremezsin. Gözlerle olmaz."
"Başka bir şey için bakmayı bilmiyorum. Yıllar önce bana ilk gösterdiğin zaman bir kraliçenin nasıl yapıldığını gördüm. O zaman anladığımı sanmıştım."
"Biz de anladığını sanmıştık."
"O zaman, eğer kraliçe sadece bir vücutsa, siz kimsiniz?"
"Biz Ana Kraliçeyiz. Ve tüm işçiler. Biz hepsinden bir kişi yapmak için geliriz. Kraliçenin vücudu tıpkı işçilerin vücutları gibi bize itaat eder. Hepsini bir arada tutarız. Koruruz ve her birinin gerek duyulduğu gibi çalışmasını sağlarız. Biz merkeziz. Hepimiz."
"Ama her zaman sanki Ana Kraliçeymişsin gibi konuştun."
"Öyleyiz. Aynı zamanda işçilerde. Hepimiz birlikteyiz."
"Ama bu merkez-şey, şu birbirine-bağlayan-"
"Gelip kraliçenin vücudunu alması için onu çağırırız, böylece akıllı ve kız kardeşimiz olabilir."
"Onu ***çağırıyorsunuz.*** Nedir bu?"
"Çağırdığımız şey."
"Evet, ama o ne?"
"Neyi soruyorsun? O çağrılan şey. Onu çağırırız."
Bu dayanılmaz derecede bunaltıcıydı. Ana Kraliçenin yaptıklarının çoğu içgüdüseldi. Bir dili yoktu ve bu nedenle bu güne kadar açıklama ihtiyacını duymadığı şeyler için berrak bir açıklama geliştirmeye gerek duymamıştı. Bu nedenle Ender doğrudan kavrayamadığı şeyleri açıklığa kavuşturacak bir yol bulması için ona yardım etmeliydi.
"Onu nerede buldun?"

“O çağırdığımızı duyar ve gelir.”

“Onu nasıl çağırırsınız?”

“Senin bizi çağırdığın gibi. Biz olması gereken şeyi hayal ediyoruz. Kovan modeli. Kraliçe ve işçiler ve birbirine bağlanma. Sonra modeli anlayan biri gelir ve onu tutabilir. Kraliçe vücudunu ona veririz.”

“O zaman gelip kraliçeyi ele geçirmesi için başka bir yaratığı çağırıyorsunuz.”

“Kraliçe, kovan ve hepsi olması için. Hayal ettiğimiz modeli tutması için.”

“O zaman nereden geliyor?”

“Çağırdığımızı hissettiği zaman neredeyse.”

“Neresi orası?”

“Burası değil.”

“Güzel, sana inanıyorum, ama nereden geliyor?”

“O yeri düşünemiyorum.”

“Unuttun mu?”

“Olduğu yerin düşünülemeyeceğini kastediyoruz. Eğer o yeri düşünebilseydik, o zaman zaten kendilerini düşünmüş olurlardı ve hiçbiri kendilerine gösterdiğimiz modeli almak ihtiyacını duymazdı.”

“Bu birbirine-bağlayan nasıl bir şey?”

“Onu göremezsin. Modeli buluncaya kadar onu bilemezsin ve sonra orada olduğu zaman bizim gibidir.”

Ender titremesine engel olamadı. Bunca zamandır Ana Kraliçe’nin kendisiyle konuştuğunu sanmıştı. Şimdi onun zihnine konuşan şey, Ana Kraliçe’nin böcekleri kullandığı gibi sadece onun vücudunu kullanıyordu. Ortakyaşam. Ana Kraliçe’nin bütün sistemlerini kontrol eden, onu kullanan bir parazit.

“Hayır. Bu çirkin, düşündüğün çok korkunç bir şey. Biz başka şey değiliz. Biz bu şeyiz. Biz Ana Kraliçe’yiz, tıpkı senin vücut olduğun gibi. Sen, benim vücudum, diyorsun, ancak sen senin vücudunsun, ama aynı zamanda vücudun sahibisin. Ana Kraliçe kendimiziz, bu vücut benim, içinde başka kimse yok. Ben. Hayal etmeyi buluncaya kadar bir şey değildim.”

“Anlamıyorum. Bu nasıl bir şeydi?”

“Nasıl hatırlayabilirim ki? Hayal etmeyi izleyip bu yere gelinceye ve Ana Kraliçe oluncaya kadar hiç anım yoktu.”

“O zaman, sadece Ana Kraliçe olmadığını nereden biliyorsun?”

“Çünkü ben geldikten sonra, onlar bana anılarımı verdiler. Gelmeden önce kraliçe vücudunu gördüm, sonra içine girdikten sonra kraliçe vücudunu gördüm. Modeli aklımda tutacak kadar güçlüydüm ve bu nedenle ona sahip oldum. O oldum. Birçok gün sürdü, ama sonra biz bütündük ve onlar bize anılar verebilirlerdi, çünkü ben tüm anılara sahiptim.”

Ana Kraliçe’nin ona vermekte olduğu görüntü zayıfladı. Zaten bir yardımı olmuyordu, ya da en azından bunu hiçbir şekilde kavrayamıyordu. Her şeye rağmen, Ender'in zihninde Ana Kraliçe’nin anlattıklarını kendi aklına göre yorumlayan bir görüntü berraklaşmaya başlamıştı. Çoğu fiziksel olarak orada mevcut olmasa da filotik olarak orada olması gereken kraliçeye bağlı diğer Ana Kraliçeler, Ana Kraliçe’yle işçiler arasındaki ilişkinin modelini, bu gizemli anısız yaratıklardan biri modeli aklında tutup, böylece ona sahip oluncaya kadar zihinlerinde tutuyorlar.

“Evet.”

“Ama bu şeyler nereden geliyor? Onları elde etmek için nereye gitmek zorundasınız?”

“Hiçbir yere gitmeyiz. Çağırırız ve oradadırlar.”

“O zaman onlar her yerdeler?”

“Asla burada değiller. Buranın hiçbir yerinde. Başka yerde.”

“Ama onları elde etmek için hiçbir yere gitmediğinizi söyledin.”

“Eşikler. Nerede olduklarını bilmiyoruz, ama her yerde bir kapı var.”

“Eşikler neye benziyor?”

“Söylediğin sözcüğü beynin yapıyor. Eşik. Eşik.”

Eşik sözcüğünün, aklına koydukları kavramı adlandırmak için beyninin ortaya çıkardığı bir ad olduğunu şimdi anlıyordu ve birden mantık ifade eden bir açıklamayı kavramayı başardı.

“Onlar bizimle aynı uzay-zaman sürecinde değiller, ama herhangi bir noktadan bizimkine girebilirler.”
“Onlar için her nokta aynı noktadır. Her orası-lar aynı orası-dır. Birisini sadece modeldeki orası-da bulabilirler.”
“Fakat bu inanılmaz. Bir varlığı başka bir yerden çağırıyorsunuz ve-”
“Çağırmak bir şey değil. Bunu her şey yapar. Bütün yeni yapılanlar. Sen yaptın. Her insan bebeğinde bu şeyden vardır. Pequeninolar da bu şeyler. Çimen ve güneş ışığı. Bütün yapılanlar onları çağırır ve onlar da modele gelirler ve hazırda zaten modeli arılamış olan varsa, o zaman gelir ona sahip olurlar. Küçük modeller çok kolaydır. Bizim modelimiz çok zor. Ancak çok zeki olan onu ele geçirebilir.”
“Filotlar,” dedi Ender. “Kendilerinden bütün şeylerin yapıldığı şeyler.”
“Söylediğin sözcük bizim kastettiğimizle aynı anlamı vermiyor.”
“Çünkü sadece bağlantıyı kuruyorum. Senin tarif ettiğin şeyi hiç kastetmedik, fakat gerçekten kastettiğimiz şey, sizin tarif ettiğiniz şey olabilir.”
“Çok bulanık.”
“Kulübe hoş geldin.”
“Mutlu gülüşe çok hoş geldin.”
“Yani bir Ana Kraliçe yaptığınız zaman, zaten biyolojik vücut hazır oluyor ve bu yeni şey -filotların bulunduğu o olmayan yerden çağırdığınız bu filot- bir Ana Kraliçenin nasıl olması gerektiği hakkında kafanızda kurduğunuz karmaşık düzeni kavrayabilecek biri olmalı ve bunu yapabilecek biri geldiği zaman, bu kimliği alıyor, vücuda sahip oluyor ve o vücudun kişiliği oluyor.”
“Bütün vücutların.”
“Ama ilk olarak Ana Kraliçe yapıldığı zaman henüz işçiler yok.”
“O gelecek işçilerin kişiliği olur.”
“Başka tür bir uzaydan geçişten bahsediyoruz. Filotların zaten bulundukları yerden.”

“Hepsi o olmayan yerdeler. O yerde yer-lilik yok. Varlık-olan yok. Hepsi neresizliğe aç. Hepsi modele susuz. Hepsi kendi başına yalnız.”

“Sen bizlerin de aynı şeyden yapıldığını mı söylüyorsun?”

“Eğer olmasaydın seni nasıl bulurduk?”

“Beni bulmanın bir Ana Kraliçe yapmak gibi olduğunu söylemiştin.”

“Senin içindeki modeli bulamadık. Seninle diğer insanlar arasında bir model oluşturmaya çalışıyorduk, ancak sen durmadan dönüp değişiyordun, bundan bir anlam çıkartamıyorduk. Sen de bizle ilgili bir anlam çıkartamıyordun, bu nedenle senin uzanman da bir model oluşturamazdı. Bu nedenle üçüncü modeli seçtik. Sen makineye uzandın. Onu çok özlüyordun. Tıpkı yeni kraliçe vücudunun hayat özlemi gibi. Kendini bilgisayardaki programa bağlıyordun. O sana görüntüler gösteriyordu. Görüntüleri bilgisayarda bulup onları senin zihninde bulabiliyorduk. Sen izlerken onları çakıştırabiliyorduk. Bilgisayar çok karmaşıktı ve sen daha karmaşıktın, ama bu yerinde duran bir modeldi. Birlikte hareket ediyordunuz ve birlikte olduğunuz zaman birbirinize sahip oluyordunuz, aynı görüşe sahip oluyordunuz. Bir şeyi hayal edip yaptığın zaman, bilgisayar senin bu hayalinden bir şey yapıyor ve karşılık olarak bir şey hayal ediyordu. Bilgisayarınki çok ilkel bir hayaldi. O bir kişi değildi, ama hayat özlemin sayesinde sen onu bir kişi yapıyordun. Yaptığın dışarı uzanmaktı.”

“Fantezi Oyunu,” dedi Ender. “Fantezi Oyunu’ndan bir model yaptınız.”

“Senin hayal ettiğin şeyin aynısını hayal ettik. Hepimiz, birlikte. Çağırarak. Bu çok karmaşık ve tuhaftı, ama senin içinde bulduğumuz her şeyden daha basitti. O zamandan beri biliyoruz, çok az insan senin kadar o bilgisayar programı üzerinde yoğunlaşma yeteneğine sahip ve sana karşılık veren bu oyun gibi insanlara yanıt veren başka hiçbir bilgisayar programı görmedik. O da özlüyordu. Senin için bir şey yapmaya çalışarak çevrimi içinde dönüyor, dönüyordu.”

“Ve siz çağırdığınız zaman ...”
“O geldi. İhtiyacımız olan köprü. Seni ve bilgisayar programını birbirine-bağlayan. Modele sahipti, öyle ki kendisine aldırmadığın zaman bile canlıydı. Sana bağlanmıştı, onun parçasıydın ve yine de biz de onu anlayabiliyorduk. O köprüydü.”
“Ama bir filot yeni bir Ana Kraliçeyi sahiplendiği zaman, onu kontrol eder, kraliçe-vücudu ve işçi vücutları. Neden yaptığınız bu köprü benim kontrolümü üstlenmedi?”
“Denemediğimizi mi sanıyorsun?”
“Neden işe yaramadı?”
“Seni kontrol edebilecek bir modele izin verecek yetenekten yoksundun. Gerçek ve canlı bir modelin isteyerek bir parçası olabilirdin, ama onun tarafından kontrol edilemezdin, hatta onun tarafından yok da edilemezdin. Modelde senden o kadar çok şey vardı ki, onu biz, kendimiz bile kontrol edemedik. Bizim için çok tuhaftı.”
“Yine de onu zihnimi kontrol etmek için kullanabilirdiniz.”
“Onu ancak bütün tuhaflığınıza rağmen sizinle bağlı kalmak için kullanabilirdik. Seni inceledik, özellikle oyunu oynadığın zaman ve seni anlarken, tüm türün hakkındaki fikirleri kavramaya başladık. Hiçbir Ana Kraliçe olmadan her birey canlıydı.”
“Beklediğinizden daha mı karmaşıktı?”
“Ve daha az. Birey olarak beyinleriniz karmaşık olmasını beklediğimiz yerlerde daha basitti ve basit olmasını beklediğimiz yerlerde de daha karmaşıktı. Sizlerin kendi sapık ve trajik yalnız yolunuzda gerçekten canlı ve güzel olduğunuzu fark ettik ve dünyalarınıza başka bir koloni gemisi yollamamaya karar verdik.”
“Ama bunu bilmiyorduk. Nasıl bilebilirdik?”
“Aynı zamanda tehlikeli ve korkunç olduğunuzu da fark ettik. Özellikle sen tehlikeliydin, çünkü tüm modellerimizi bulmuştun ve şaşırtmaya yetecek bir şey düşünemiyorduk. Böylece ben hariç hepimizi yok ettin. Şimdi seni daha iyi

anlıyorum. Seni inceleyecek bunca yılım oldu. Sandığımız kadar müthiş zeki değilsin."
"Yazık. Müthiş bir zekâ şimdi yararlı olurdu."
"Biz zekânın rahatlatıcı pırıltısını tercih ederiz."
"Biz insanlar yaşlandıkça yavaşlarız. Bana birkaç yıl daha tanı, tümüyle rahatlarım."
"Bir gün öleceğini biliyoruz. Uzun süredir erteliyor olsan da." Ender bunun ölümsüzlük, ya da insan hayatının Ana Kraliçe'yi hayran eden başka bir yönü hakkında başka bir tartışmaya yol açmasını istemiyordu. Hâlâ Ana Kraliçe'nin öyküsü sırasında aklına gelen bir soru vardı. İlginç bir olasılık.
"Yaptığınız köprü. O neredeydi? Aynı bilgisayarda mı?"
"Senin içinde. Benim Ana Kraliçe'nin vücudunun içinde olduğum gibi."
"Ama benim parçam değil."
"Senin parçan ama aynı zamanda sen-değil. Başkası. Dışarıda ama içeride. Sana bağlı ama özgür. Seni kontrol edemez ve sen de onu kontrol edemezsin."
"Bilgisayarı kontrol edebilir mi?"
"Bu konuda düşünmedik. Aldırmadık. Belki."
"Bu köprüyü ne kadar süreyle kullandınız? Ne kadar süreyle oradaydı?"
"Onu düşünmeyi kestik. Seni düşünüyorduk."
"Ama beni incelediğiniz süre boyunca hâlâ oradaydı."
"Nereye gidecekti ki?"
"Ne kadar süre dayandı."
"Daha önce hiç böyle şey yapmadık. Nereden bilelim? Kraliçe- vücut öldüğü zaman Ana Kraliçe ölür."
"Ama köprü hangi vücudun içindeydi?"
"Seninkinin. Modelin merkezinde."
"Bu şey benim içimde miydi?"
"Elbette, ama yine de sen-değildi. Bu yönden, seni kontrol edemediğimiz zaman, bizi yanılttı ve onu düşünmeyi bıraktık, ama şimdi bunun çok önemli olduğunu görüyoruz. Onu araştırmalıydık. Onu hatırlamalıydık."

“Hayır. Sizin için o bir vücutsal işlev gibiydi. Tıpkı birine vurmak için yumruğunuzu sıkmak gibi. Onu yaptınız ve sonra ona ihtiyacınız kalmayınca yumruğunuzun hâlâ orada olup olmadığını fark etmediniz.”

“Bağlantıyı anlamıyoruz, ama senin içinde olması mantıklı geliyor.”

“O hâlâ canlı, değil mi?”

“Olabilir. Onu hissetmeye çalışıyoruz. Bulmaya. Nereye bakabiliriz? Eski model orada değil. Artık Fantezi Oyunu’nu oynamıyorsun.”

“Ama hâlâ bilgisayara bağlı olabilir, değil mi? Benimle bilgisayar arasındaki bir bağlantı. Sadece model büyümüş olabilir, olamaz mı? Başka insanları da dâhil etmiş olabilir. Onu Miro’ya, yanımda getirdiğim genç adam- bağlanmış olarak düşün.”

“Sakat olan...”

“Bir bilgisayara bağlı olmak yerine, dünyalar arasındaki Ansible bağlantı kanalıyla onların binlercesine ve binlercesine bağlı olduğunu.”

“Bu olabilir. O canlıydı. Gelişebilir. Daha çok işçi yaptığımız zaman bizim geliştiğimiz gibi. Bütün bu süre içinde. Şimdi bunu belirttin, onun hâlâ orada olduğuna eminiz, çünkü biz hâlâ sana bağlıyız ve ancak o model kanalıyla sana bağlanabiliriz. Bağlantı şimdi çok güçlü, bu onun varlığının bir parçası, bizimle senin arandaki bağlantı. Seni daha iyi tanıdığımız için bağlantının güçlendiğini düşünmüştük, ama belki de köprü geliştiği için ilişki de güçleniyordur.”

“Biz her zaman -Jane ve ben- onun bir şekilde dünyalar arasındaki Ansible bağlantılardan var olduğunu düşündük. Herhâlde orası kendisini hissettiği yer, onun vücudunun-merkezi gibi hisseden yer, diyecektim.”

“Aramızdaki bağlantının hâlâ orada olup olmadığını hissetmeye çalışıyoruz. Hissetmek zor.”

“Bütün hayatın boyunca kullandığın ama varlığını fark etmediğin bir kasını aramak gibi.”

“İlginç kıyaslama. Bağlantıyı göremedik, ama hayır, şimdi gördük.”

“Kıyaslama?”

“Köprü. Çok büyük. Modeli çok büyük. Artık onu kavrayamıyoruz. Çok büyük. Bellek - çok yanıltıcı. İlk defasında seni bulmaktan daha zor, çok yanıltıcı, kayboluyoruz. Artık onu kafamızda tutamıyoruz.”

“Jane,” diye fısıldadı Ender. “Artık kocaman bir kızsın.” Jane’in sesi yanıtladı: “Hile yapıyorsun, Ender. Onun sana ne söylediğini duyamıyorum. Sadece kalbinin çarptığını ve soluğunun sıklaştığını hissedebiliyorum.”

“Jane. Bu ismi birçok kez zihninde gördük, ama köprü yüzü olan bir şahıs değildi “Jane de öyle değil.”

“Bu ismi düşündüğün zaman zihninde bir resim gördük. Onu hâlâ görüyoruz. Her zaman onun bir şahıs olduğunu düşündük, ama şimdi

“Köprü bu kız. Onu siz yaptınız.”

“Onu dişi olarak niteliyorsun. Modeli sen yaptın. O sahip oldu. O her neyse, bu Jane, bu köprü, bizim sende ve Fantezi Oyunu'nda keşfettiğimiz modelle başladı, evet, ama o kendini daha büyük olarak hayal etti. Kendi modelini değiştirebilecek ve yine de kendisi olduğunu hatırlayabilecek kadar çok sağlam ve güçlü bir filota -eğer sözcüğün doğru isimse- sahip olmalı.”

“Işık yılları boyunca uzanıp beni buldun, çünkü ben de seni arıyordum ve sonra bir model buldun ve başka bir uzaydan modeli kavrayan ve ona sahip olan ve Jane olan bir yaratık çağırdın. Bunların hepsi bir anda oldu. Işıktan hızlı.”

“Ama bu ışıktan hızlı yolculuk değil. Bu ışıktan hızlı hayal etme ve çağırma. Bu hâlâ seni bir yerden alıp başka yere koymuyor.”

“Biliyorum, biliyorum. Bu sormak için buraya geldiğim soruyu yanıtlamıyor olabilir. Fakat benim için onun kadar önemli olan, seninle ilgili olduğunu hiç düşünmediğim ama başından beri yanıtına sahip olduğun başka bir sorum var. Jane gerçek, bütün bu zaman boyunca canlı ve onun kişiliği

orada, uzayda bir yerlerde değil, benim içimde. Bana bağlı. Düğmesini kapatarak onu öldüremezler. Bu bir şey."

"Eğer modeli öldürebilirlerse, o da ölecektir."

"Bütün düzeni öldüremezler, görmüyor musun? Bu hiç de Ansible'lara bağlı değil. Bana ve benimle bilgisayarlar arasındaki bağlantılara bağlı. Benimle buradaki bilgisayarlar ve Lusitania çevresinde dönen uydular arasındaki bağlantıyı kesemezler. Belki Jane'in Ansible'lara da ihtiyacı yoktur. Ne de olsa onun kanalıyla bana ulaşmak için senin de onlara ihtiyacın yok."

"Bir sürü tuhaf şey olası. Onları hayal edemiyoruz. Zihninden geçen şeyler çok aptalca ve tuhaf geliyorlar. Bütün bu aptalca olanaksız şeyleri hayal ederek bizi çok yoruyorsun."

"O zaman buradan gideyim, ama bu yardımcı olacak. Bu yardımcı olmalı. Eğer Jane bu sayede hayatta kalmanın bir yolunu bulursa, bu gerçek bir zafer olacak. Bu konuda kazanılacak bir zafer olamayacağını düşünmeye başlamışken, ilk zafer."

Ender Ana Kraliçe'nin yanından ayrıldığı anda, Ana Kraliçe'nin açıklayabildiği şeylerle ilgili olarak hatırlayabildiği her şeyi anlatarak Jane ile konuşmaya başladı. Jane neydi, nasıl yaratılmıştı.

O konuşurken söylediklerinin ışığı altında Jane kendini inceledi. Kendisi hakkında hiç tahmin etmediği şeyleri keşfetmeye başladı. Bu arada insan kolonisine dönünceye kadar Ender'in öyküsünü elinden geldiğince doğrulamıştı. "Bunu hiç bulamadım, çünkü her zaman yanlış bir varsayımla başlamıştım," dedi Jane. "Merkezimin uzayda bir yerlerde olduğunu sanmıştım. Sana kızgın olduğum zaman bile içinde olduğumu tahmin etmeliydim. Huzura kavuşmak için sana dönmek zorundaydım."

"Ana Kraliçe senin çok büyüdüğünü ve karmaşık bir hal aldığını, öyle ki senin modelini artık aklında tutamadığını söylüyor."

"Ergenlik çağımda bir genişleme hamlesi geçirmiş olmalıyım."

“Doğru.”

“İnsanlar durmadan bilgisayar üretip onları devreye soktukça elimden ne gelir?”

“Konu yazılım değil, Jane. Programlar. Fikir.”

“Bunların hepsini tutabilmek için fiziksel bir belleğim olması gerek.”

“Belleğin var. Sorun şu ki, Ansible’lar olmadan onlara ulaşabilecek misin?”

“Deneyebilirim. Ana Kraliçe’ye söylediğin gibi, hiç bilmediğim bir kasımı hareket ettirmek gibi.”

“Ya da bir tanesi olmadan yaşamayı öğrenmek gibi.”

“Ne mümkünse bakacağım.”

Ne mümkünse. Eve dönüş yolu boyunca, araba capimlerin üstünde uçarken, şu ana kadar çaresizlikten başka bir şey hissetmeyen Ender, sonunda bir şeyin mümkün olduğunu öğrenmenin coşkusuyla uçuyordu. Eve döndüğünde, tamamen yanmış ormanı, yeşillik olarak kalan iki yalnız ağacı, deney tarlasını, Planter’ın ölürken yattığı temiz odalı yeni kulübeyi görünce, Jane’in yaşamasının bir yolunu bulsalar bile orada hâlâ kaybedilecek ne kadar çok şey olduğunu, ne kadar çok şeyin öleceğini fark etti.

* * *

Günün sonuydu. Han Fei-tzu yorgunluktan tükenmişti, bütün o okuduğu şeyler yüzünden gözleri acıyordu. Dinlendirici bir şey bulabilmek için defalarca bilgisayarın üstündeki renkleri ayarlamış ama yararı olmamıştı. En son öğrenciyken bu kadar yoğun çalışmıştı ve o zamanlar gençti. Ayrıca o zamanlarda hep doğru yanıtı bulurdu. Zeki olmaktan çok hızlıydım. Bir şeye ulaşmakla kendimi ödüllendirebilirdim. Şimdi yaşlı ve zayıfım, benim için yeni olan alanlarda çalışıyorum ve bu problemlerin bir çözümünün olmaması olası. Bu nedenle beni destekleyecek bir ödül yok. Sadece

bezginlik. Ensemin kökündeki ağrı ve gözlerimdeki şişkin, yorgun duyu.

Yanında döşemeye kıvrılmış olan Wang-mu'ya baktı. Kız büyük çaba harcıyordu, ama eğitimi, Han Fei-tzu ışıktan hızlı yolculuk için kavramsal bir çerçeve bulmaya çalışırken bilgisayar ekranından geçen belgeleri izleyemeyeceği kadar kısa süre önce başlamıştı. Sonunda yorgunluğu iradesine galip gelmişti; kız yararsız olduğundan kesinlikle emindi, çünkü soru sormasına yeterli olabilecek kadar bile anlamıyordu. Bu nedenle vazgeçmiş ve uyumuştu.

Ama yararsız değilsin, Si Wang-mu. Şaşkınlığın içinde bile bana yardım ettin. Her şeyin yeni olduğu parlak bir zihin. Sanki kaybolmuş gençliğim dirseğime tünemiş gibi.

Tıpkı Qing-jao'nun vaktiyle, küçükken, dindarlık ve gurur onu ele geçirmeden önce olduğu gibi.

Hayır, bu doğru değildi. Kendi kızını böyle yargılaması doğru değildi. Şu son birkaç haftaya kadar ondan çok memnun değil miydi? Her şeyin ötesinde onunla gurur duymuyor muydu? Tanrılarla konuşanların en iyisi ve akıllısı, babasının olması için uğraştığı, annesinin ümit ettiği her şey.

İşte bu bölüm aşınmıştı. Birkaç hafta önceye kadar, Jiang-qing'e verdiği sözü yerine getirmenin gururu içinde, en mutlu kişi oydu. Bu kolay bir başarı değildi, tanrılar konusunda hiçbir kuşku ve isyan hissi yaratmadan onu böyle dindar olarak yetiştirmek. Evet, onun kadar dindar başka çocuklar vardı, ama onların dindarlığı genellikle eğitimlerinin feda edilmesi pahasına elde ediliyordu. Han Fei-tzu, her şeyi öğrenmesi için Qing-jao'yu özgür bırakmış ve sonra da onu bütün öğrendiklerinin tanrılara olan inancına güzelce uyduğunu anlamaya yöneltmeyi başarmıştı.

Şimdi kendi ektiği tohumu biçiyordu. Kızına o kadar kusursuz bir dünya görüşü vermişti ki, tanrıların "seslerinin" Kongre'nin onların elini kolunu bağladığı genetik bir zincirden başka bir şey olmadığını keşfettiği zaman bile, hiçbir şekilde kızı ikna edemiyordu. Eğer Jiang-qing yaşasaydı, Fei-tzu onunla da inancını kaybettiği için anlaşmazlığa düşeceğini

biliyordu. Onun yokluğunda, kızlarını büyütmekte Jiang-qing'in olabileceği kadar başarılı olmuştu, öyle ki Qing-jao annesinin görüşlerini kusursuzca almıştı.

Jiang-qing de beni terk ederdi, diye düşündü Han Fei-tzu. Dul kalmasam bile, bugün eşi olmayan biri olurdum.

Bana kalan tek yoldaş ise, yaşlılığımda hayatımın kıvılcımı olmak ve karanlık kalbimde bir umut ışığı yakmak için tam zamanında evime girmeyi başaran bu hizmetçi kız.

Vücudumdan gelen kızım değil ama belki bu kriz geçtiği zaman, Wang-mu'nun akıl kızım olması için zaman ve fırsat olacak. Kongre'yle işim bitti. O zaman bir tek talebeye, bu kıza, öğretmenlik yapamaz mıyım? Onu sıradan insanları tanrılarla konuşanların tiranlığına karşı özgürlüğe taşıyacak, sonra Path'ı Kongre'den bağımsızlığa yöneltecek bir devrimci olarak yetiştiremez miyim? Onu böyle biri yaptıktan sonra, Kongre'yi güçlendiren eski çalışmalarımı yok eden bir şeyi yarattığım ve onun gücüne karşı muhalefetin güçlenmesine yardım ettiğim için huzur içinde ölebilirim. Wang-mu'nun hafif solukları kendi soluğu gibiydi, tıpkı bir bebeğin solukları gibi, tıpkı uzun otların arasında esen hafif rüzgârın sesi gibi. Kız tümüyle itici bir güçtü, tümüyle ümitti, tümüyle tazelikti.

"Han Fei-tzu, sanırım uyumuyorsun."

Uyumuyordu; ama biraz kestiriyordu, çünkü Jane'in bilgisayardan gelen sesi sanki uyanıyormuş gibi onu şaşırtmıştı.

"Hayır, ama Wang-mu uyuyor," dedi.

"O zaman onu uyandır," dedi Jane.

"Ne var? Dinlenmeyi hak etti."

"Aynı zamanda bunu dinlemeyi de hak etti."

Görüntüde Ela'nın yüzü Jane'in yanında belirdi. Han Fei-tzu onun Wang-mu ve kendisinin topladıkları genetik örnekleri incelenmek üzere emanet ettikleri Xenobiyolog olduğunu hemen tanıdı. Bir hamle yapılmış olmalıydı.

Eğildi, uzanarak uyumakta olan kızın kalçasını salladı. Wang-mu titredi. Gerindi. Sonra, kuşkusuz görevini

hatırlayarak, hızla doğrulup oturdu. “Çok mu uyudum? Ne oldu? Uyuyakaldığım için beni bağışlayın, Efendi Han.”

Şaşkınlığı arasında eğilebilirdi, ama Han Fei-tzu onu bırakmadı. “Jane ve Ela bana seni uyandırmamı söylediler. Senin işitmeni istiyorlar.”

“Ümit ettiğimiz şeyin mümkün olabileceğini önce sana söyleyeceğim,” dedi Ela. “Genetik değişiklikler acemice ve kolayca bulunabiliyor, Kongre’nin neden Path’ın insan nüfusu arasında gerçek genetikçilerin çalışmasını önlemek için elinden geleni yaptığına şaşmamak gerek. STD geni normal yerinde değildi, bu nedenle natologlar tarafından hemen saptanamamış, ama hemen hemen kesin olarak doğal oluşumdaki STD genleri gibi çalışıyor. Tanrılarla konuşan birine o zengin, yüksek zekâyı ve yaratıcı yetenekleri veren genlerden kolayca ayrı işleme tabi tutulabilir. Kana enjekte edildiği takdirde o şahsın sperm veya yumurtasını bulan, onlara girerek STD’yi çıkarıp normaliyle değiştiren ve bu arada genetik şifrenin geri kalan kısmını etkilenmemiş olarak bırakan bir değiştirme bakterisini tasarladım bile. Sonra bakteri kolayca ölecek. Bunun için zaten Path’daki birçok lâboratuarda bulunan sıradan normal bağışıklık ve sakat-doğum-önleme bakterisi temel alındı. Böylece STD’li olmayan bir çocuk isteyen bir tanrılarla konuşan bunu yapabilir.”

Han Fei-tzu güldü. “Bu gezegende böyle bir bakteri isteyen tek kişi benim. Tanrılarla konuşanların kendilerine acıması yok. Onlar bu kusurlarıyla gurur duyuyorlar. Bu onlara ün ve güç veriyor.”

“O zaman bulduğumuz diğer şeyi sana söyleyeyim. Bunu bulan yardımcılarımdan biri, Glass adında bir Pequenino. Açıkça itiraf etmeliyim ki üzerinde çalıştığımız Descolada sorunuyla kıyaslandığında oldukça kolay olduğundan kişisel olarak bu projeye fazla önem vermiyordum.”

“Özür dileme,” dedi Han Fei-tzu. “Her iyi davranışa minnettarız. Hiçbiri hak edilmedi.”

“Evet. Şey.” Kız onun nezaketi karşısında şaşırmışa benziyordu. “Her neyse, Glass bize verdiğiniz bütün

örneklerin, biri dışında, tanrılarla konuşanlar ve konuşmayanlar diye temizce ikiye ayrıldığını buldu. Testleri körlemesine yaptık ve sonra bize verdiğiniz kimlik listesiyle karşılaştırdık, uyum kusursuzdu. Her tanrılarla konuşan değiştirilmiş geni taşıyordu. Değiştirilmiş genden yoksun olan örneklerden biri bile tanrılarla konuşanlar listenizde yoktu."

"Bir tanesi hariç demiştin."

"O bizi çok şaşırttı. Glass çok yöntemlidir, onda bir ağacın sabrı var. O tek istisnanın bir yazım hatası ya da genetik verilerin yorumlanmasında yapılan bir hata olduğundan emindi. Birçok kez deneyi tekrarladı, başka yardımcıların da aynını yapmasını sağladı. Hiç kuşku yok. O tek istisna, açıkça bir tanrılarla konuşanın mutasyona uğramış geni. Doğal olarak Kongre genetikçilerinin büyük nezaketle sağladığı tüm diğer yeteneklere sahipken, STD'den yoksun."

"O zaman bu tek şahıs senin değiştirme bakterinin yaratılması için tasarlanan kişi."

"Şu anda pek emin olmadığımız birkaç başka değişmiş bölge daha var, fakat bunların STD veya yeteneklerin artırılmasıyla ilgisi yok. Hatta yaşamsal işlemlerin hiçbiriyle de bir ilişkisi yok, bu nedenle bu şahıs aynı özellikleri taşıyan sağlıklı çocuklara sahip olacaktır. Aslında, eğer bu şahıs değiştirme bakterisi uygulanmış biriyle çiftleşecek olursa, bütün çocukları kesinlikle artırılmış yetenekleri taşıyacaktır ve herhangi birinin STD'ye sahip olma olasılığı olmayacaktır."

"Ne kadar şanslı," dedi Han Fei-tzu.

"Kim bu?" diye sordu Wang-mu.

"Si Wang-mu," dedi Ela, "o sensin."

"Ben mi?" Kız afallamış görünüyordu.

Fakat Han Fei-tzu şaşırmamıştı. "Ha!" diye haykırdı. "Bilmeliydim. Tahmin etmeliydim! Bu nedenle benim kızım kadar hızlı öğreniyorsun. Bu nedenle incelediğin konuyu zor anlarken bile hepimize yardımcı olan bir kavrama yeteneğin var. Sen de Path'daki herhangi biri kadar tanrılarla konuşansın, Wang-mu, sadece sen temizlenme ayinlerinin prangasından özgürsün."

Si Wang-mu cevap vermek için çabaladı, ama sözcükler yerine sessizce yüzünden aşağıya süzülen gözyaşları geldi.

"Bir daha asla bana senden üstünmüşüm gibi davranmana izin vermeyeceğim," dedi Han Fei-tzu. "Bundan sonra benim evimde bir hizmetçi değilsin, ama talebemsin, benim genç meslektaşım. Bırak diğerleri senin hakkında istedikleri gibi düşünsün. Biz senin herkes kadar yetenekli olduğunu biliyoruz."

"Hanımım Qing-jao kadar mı?" diye fısıldadı Wang-mu.

"Herkes kadar," dedi Fei-tzu. "Nezaket senin birçok kimseye eğilmeni gerektiriyor, ama kalben kimseye eğilmeye ihtiyacın yok."

"Ben değersizim," dedi Wang-mu.

"Herkes kendi geni açısından değerlidir. Böyle bir mutasyonun seni sakat bırakması çok olasıydı, ama bunun yerine, seni dünyadaki en sağlıklı insan olarak bıraktı."

Kız sessizce ağlamasını kesmedi.

Jane bunu Ela'ya gösteriyor olmalıydı, çünkü kız bir süre sessiz kaldı. Sonunda, konuştu. "Özür dilerim, fakat yapacak çok işim var."

"Evet," dedi Han Fei-tzu. "Ayrılabilirsin."

"Beni yanlış anladınız," dedi Ela. "Ayrılmak için izninize ihtiyacım yok. Ayrılmadan ***önce*** daha söyleyeceğim şeyler var."

Han Fei-tzu başını eğdi. "Lütfen. Dinliyoruz."

"Evet," diye fısıldadı Wang-mu. "Ben de dinliyorum."

"Bir olasılık var -göreceğiniz gibi uzak bir olasılık, ama yine de bir olasılık- eğer Descolada'nın şifresini çözebilir ve onu evcilleşti- rebilirsek, aynı zamanda Path için yararlı olabilecek bir uygulama yapabiliriz."

"Neden?" diye sordu Han Fei-tzu. "O canavar yapay virüsü burada neden isteyelim?"

"Descolada'nın yaptığı bütün iş, ev sahibinin hücrelerine girmek, genetik şifresini okumak, kendi planına göre onu yeniden düzenlemek. Onu değiştirdiğimiz zaman, eğer yapabilirsek, kendi planını ondan çıkartacağız. Ayrıca, eğer bulabilirsek, hemen hemen onun bütün kendini savunma

mekanizmasını da çıkartacağız. Bu noktada onu bir süper-değiştirici olarak kullanmak mümkün. Canlı bir yaratığın sadece üretici hücrelerinde değil, bütün hücrelerinde değişiklik yapabilecek bir şey."

"Beni bağışlayın," dedi Han Fei-tzu, "fakat bu konuyu son zamanlarda okudum ve süper-değiştirici kavramı reddediliyor, çünkü genetik olarak değiştirdikleri andan itibaren vücut kendi hücrelerini reddetmeye başlıyor."

"Evet," dedi Ela. "Descolada işte böyle öldürüyor. Vücut kendisini reddederek ölüyor. Fakat bu Descolada'nın insan vücuduyla ilgili bir planı olmamasından kaynaklanıyor. Bütün olay boyunca insan vücunu inceliyor, rasgele değişiklikler yapıp ne olduğunu gözlüyordu. Bizler için tek bir planı yoktu ve bu nedenle her kurban hücrelerindeki bir sürü farklı genetik şifre nedeniyle öldü. Tek bir plana göre çalışan, vücuttaki her hücreyi tek bir modele uyacak biçimde değiştiren bir süper-değiştirici yaparsak ne olur? Bu durumda, Descolada üzerindeki çalışmalarımız bize değişikliğin altı saat -en geç yarımgün- içinde etkili olacağını garanti ediyor."

"Vücudun kendisini reddedemeyeceği kadar çabuk-"

"O kadar kusursuzca birleşecek ki, yeni modeli kendisi olarak tanıyacak."

Wang-mu'nun ağlaması kesilmişti. Şimdi Han Fei-tzu kadar heyecanlanmış görünüyordu ve kendine olan tüm hâkimiyetine rağmen buna engel olamadı. "Bütün tanrılarla konuşanları değiştirebilir misiniz? Şu anda yaşayanları bile özgürleştirebilir misiniz?"

"Eğer Descolada'nın şifresini çözebilirsek, o zaman tanrılarla konuşanlardan sadece STD'yi yok etmekle kalmayacağız, aynı zamanda sıradan insanlara artırılmış yetenekleri yerleştirmeyi de başarabileceğiz. Elbette, bunun etkisi daha çok çocuklarda olacak, yaşlı insanlar yeni genlerin etkisini göstereceği büyüme çağlarını çoktan aşmış dürümdalar, ama o zamandan itibaren Path'da doğan her çocuk artırılmış yeteneklere sahip olacak."

"Sonra ne olacak? Descolada yok mu olacak?"

“Emin değilim. Bence yeni genin içine iş bittiği zaman kendisini yok etmesi için bir şifre koymalıyız, ama model olarak Wang-mu’nun genlerini kullanacağız. Fikri abartmak gibi olmasın, ama Wang-mu, bütün dünyanın bir tür ortak-ebeveyni gibi olacaksın.” Kız güldü. “Onlara yapılacak ne şaka ama! Seçilmiş olmakla bu kadar gururlanıyorlar, ama yine de tedavileri benim gibi birinden geliyor!” Ancak hemen başını aşağı eğerken elleriyle yüzünü kapadı. “Böyle bir şeyi nasıl söyleyebildim. Onların en kötüsü kadar kibirli ve küstahça davrandım.”

Fei-tzu elini onun omzuna koydu. “Acı şeyler söyleme. Böyle duygular doğaldır. Hızla gelip giderler. Sadece onları bir hayat tarzı yapanlar kınanmaya lâyıktır.” Ela’ya döndü. “Burada etik sorunlar var.”

“Biliyorum. Bence, belki de bunu yapabilmek asla mümkün olamasa da, bu sorunlar şimdiden söylenmeli. Tüm bir nüfusun genetik değişiminden bahsediyoruz. Nüfusun mutabakatı ve rızası olmadan Kongre’nin gizlice bunu Path’a yapması gaddarlıktı. Bir gaddarlığı aynı yoldan geri dönerek kaldırabilir miyiz?”

“Daha da ötesi,” dedi Han Fei-tzu. “Buradaki tüm sosyal düzenimiz tanrılarla konuşanlar üzerine kurulmuştur. Birçok insan böyle bir değişimi tanrıların bizi cezalandırmak için gönderdikleri bir salgın olarak yorumlayacaktır. Eğer kaynağın biz olduğumuz saptanırsa, öldürülürüz. Ayrıca tanrılarla konuşanların, tanrıların sesini -STD’yi- kaybettikleri öğrenilirse, halk aleyhlerine dönüp onları öldürebilir. O zaman, eğer ölürlerse onları STD’den kurtarmış olmamızın ne yararı olur?”

“Bunu tartıştık,” dedi Ela. “Yapılacak doğru şeyin ne olduğu hakkında bir fikrimiz yok. Şu an için sorun tartışmalı, çünkü Descolada’nın şifresini çözemedik ve asla yapamayabiliriz de, ama bu olasılığı geliştirirsek, onu kullanıp kullanmama seçeneğinin size ait olduğuna inanıyoruz.”

“Path halkına mı?”

“Hayır,” dedi Ela. “İlk seçim sizin, Han Fei-tzu, Si Wang-mu ve Han Qing-jao. Sadece sizler, size ne yapılmış olduğunu biliyorsunuz, gerçi kızın inanmasa da, kendisi tümüyle Path’daki inananların ve tanrılarla konuşanların görüş açısını temsil ediyor. Eğer bu olasılığı elde edersek, sorunu onun önüne koy. Sorunu kendi önüne koy. Yıkıcı olmayacak bir şekilde bu değişikliği Path’a getirmek için bir plan var mı? Ve eğer yapılabilirse, yapılmalı mı? Hayır, şimdi bir şey söyleme, şimdi bir şeye karar verme. Bunu kendi aranızda düşünün. Biz bunun bir parçası değiliz. Sadece bunu ne zaman ve nasıl yapacağımızı öğrendiğimizde size bildireceğiz. Bundan ötesi size kalmış.”

Ela’nın yüzü kayboldu.

Jane bir an daha oyalandı. “Uyandırılmaya değer miydi?” diye sordu.

“Evet!” diye haykırdı Wang-mu.

“Kendinin düşündüğünden çok daha fazla olduğunu öğrenmek hoş bir şey değil mi?” dedi Jane.

“Oh, evet,” dedi Wang-mu.

“Şimdi uyu artık, Wang-mu, sen de Efendi Han, yorgunluğun açıkça görülüyor. Sağlığını kaybedersen bize yararın olmaz. Andrew’in bana tekrar tekrar söylediği gibi, yapabilme yeteneğimizi yok etmeden, elimizden geleni yapmalıyız.”

Sonra o da yok oldu.

Wang-mu hemen yeniden ağlamaya başladı. Han Fei-tzu yere kayarak onun yanına oturdu, kızın başını omzuna yasladı ve hafifçe ileri geri sallanmaya başladı. “Hşşş, kızım, tatlı kızım, kalben zaten ne olduğunu biliyordun, ben de öyle, ben de öyle. Aslında adın sana bilgece verilmiş. Eğer onlar Lusitania’da mucizelerini gerçekleştirecek olurlarsa, bütün dünyanın Ana Kraliçesi olacaksın.”

“Efendi Han,” diye fısıldadı kız. “Qing-jao için de ağlıyorum. Bana umduğumdan da fazlası verildi, ama tanrıların sesi ondan alınırsa, o kim olacak?”

“Umarım ki,” dedi Han Fei-tzu, “yeniden bana bir kış nehrinde süzülen taç yaprağı gibi gelen, bana sonsuz bahar

ülkesinden doğan gerçek kızım olur. Senin kadar özgür olur."

Kızı uzun dakikalar boyunca, omzunda uyuklamaya başlayıncaya kadar, öylece tuttu. Sonra onu hasırına yatırdı ve birçok günden sonra kalbinde bir ümitle uyumak için kendi köşesine çekildi.

* * *

Valentine Grego'yu hapiste ziyarete geldiği zaman, Belediye Başkanı Kovano, Olhado'nun onun yanında olduğunu söyledi. "Bu saatler, Olhado'nun çalışma saatleri değil mi?"

"Ciddî olamazsın," dedi Kovano. "O tuğla yapıcıları için iyi bir müdür ama bence dünyayı kurtarmak, bir öğleden sonrasında başkasının onun yerine müdürlük yapmasına değer."

"Çok ümitlenme," dedi Valentine. "Onun bu işe karışmasını istedim. Yardımcı olabileceğini umdum, ama o bir fizikçi değil." Kovano omuz silkti. "Ben de bir gardiyan değilim ama insan durumun gerektirdiğini yapar. Ender'in az önceki ziyaretinin Olhado'nun orada olmasıyla bir ilgisi olup olmadığını bilmiyorum, ama orada, şey, hapiste olanların ciddiyetinin ötesinde bir heyecan ve gürültü duydum. Elbette, bu şehirde insanlar genellikle herkesin içinde sarhoş olmaktan hapse girerler."

"Ender mi geldi?"

"Ana Kraliçe'den. Seninle konuşmak istiyor. Senin nerede olduğunu bilmiyordum."

"Evet. Şey, buradan ayrılınca gidip onu görürüm." Gelmeden önce kocasının yanındaydı. Jakt mekikle uzaya gidip gemisini, eğer gerekirse, çabuk bir ayrılış için hazırlamak ve orjinal Lusitania koloni gemisinin bunca yıldır bakımsız ve yıldız uçuşu yapmadan kalmış haliyle başka bir uçuş için hazırlanıp hazırlanamayacağını görmek istiyordu. Gemi sadece Dünya kökenli tohumlar, genler ve embriyolar için depo olarak

kullanılmıştı. Jakt bir hafta, belki de daha uzun süreyle gitmiş olacaktı ve Valentine onunla bir süre zaman geçirmeden gitmesine izin vermezdi. Jakt bunu anlayacaktı, elbette herkesin altında olduğu o korkunç baskıyı biliyordu, ama Valentine de bu olaylardaki anahtar insanlardan biri olmadığını biliyordu. Ancak daha sonra, olayların tarihini yazarak yardımcı olacaktı.

Jakt'ın yanından ayrıldıktan sonra, doğruca Grego'yu görmek için Belediye Başkanı'nın odasına gitmedi. Şehir merkezine doğru bir yürüyüş yaptı. Sadece kısa bir süre -kaç gün? Kaç hafta?- önce burada kendilerini öldürücü bir öfkeye kaptıran sarhoş ve öfkeli bir güruhun oluştuğuna inanmak zordu.

Şimdi çok sessizdi. Çimen, sadece büyümemekte direnen bir çamur çukuru dışında, çiğnenme izlerinden kurtulmuştu.

Ama burası sakin değildi. Tam tersine. Şehrin huzurlu olduğu, Valentine'in ilk geldiği günlerde, burada, koloninin kalbinde, bütün gün boyunca bir hareket ve ticaret vardı. Şimdi sadece birkaç kişi dışarıda ve civardaydı, evet, ama suratları asıktı ve neredeyse sinsice davranıyorlardı. Sanki attıkları her adıma dikkat etmezlerse yüzüstü yere serileceklermiş gibi, herkesin gözü aşağıya, ayaklarının ucuna dikilmişti.

Bu suratsızlık belki de kısmen utançtan ileri geliyor, diye düşündü Valentine. Şimdi şehirdeki her binada, kilisenin yapımında kullanılmak üzere sökülmüş tuğlaların veya blokların yerinde bir delik vardı. Deliklerin çoğu Valentine'in yürümekte olduğu meydandan görülebiliyordu.

Ancak, Valentine bu yerin titreşimini utançtan çok korkunun yok ettiğinden kuşkulandı. Kimse bunu açıkça konuşmuyordu, fakat Valentine yeterince yorum, şehrin kuzeyindeki dağlara doğru yeterince gizli bakış yakalamıştı. Bu koloninin üstünde heyulâ gibi asılı duran, Pequenino ormanının katledilmesi değildi. Gelmekte olan filonun korkusu değildi. Böceklerdi. Tepelerde veya şehri çevreleyen çayırlarda ara sıra görülen karanlık şekiller. Bu, onları gören çocukların karabasanıydı.

Yetişkinlerin kalplerindeki iğrenç korkuydu. Kütüphanede bulunan Böcek Savaşı döneminin tarihi olayları insanlar tarafından devamlı olarak inceleniyor ve halk, insanlığın böceklere karşı kazandığı zaferin arşivini tutkuyla izliyordu ve en korkunç korkularıyla besleniyorlardı. Ender'in ilk kitabı Ana Kraliçe'de tanımladığı kovan kültürünün güzel ve değerli olduğu konusundaki teorik düşünceleri, birçok insan, belki de hepsi için, Ana Kraliçe'nin işçileri tarafından zorlanan sözü edilmeyen cezalandırılma ve tutukluluk yaşamı nedeniyle, tümüyle kaybolmuştu.

Yine de, tüm çalışmalarımız boşuna mı, diye düşündü Valentine. Ben, tarihçi, filozof Demosthenes, insanlara yabancı yaratıklardan korkmamalarını öğütlüyorum, ama onları Raman olarak görebiliyor muyum? Ender, duygulara hitap eden Ana Kraliçe, Hegemon ve Human'ın Hayatı kitaplarına karşın, şu tehlikeli, aşırı büyük böceklerin görüldüğü anda yarattığı anî içgüdüsel dehşetle kıyaslanınca, gerçekte dünya üstünde ne gücü oldu? Uygarlık sadece sahte bir davranış; kriz anında sadece birer maymun oluyoruz, mantıklı iki ayaklılar olmak iddiamızı unutup yeniden mağaranın ağzında düşmanına keskin çığlıklar atan, onun gitmesini isteyen, daha yakına geldiği anda kullanacağı ağır taşı parmaklarıyla yoklayan tüylü primata dönüşüyoruz.

Valentine şimdi şehir hükümet merkezi ve aynı zamanda hapishane olarak kullanılan ve insanı huzursuz etmeyen temiz ve güvenli bir yere gelmişti. Böceklerin müttefik ya da en azından kendi iyilikleri için muhalifleri uzakta tutan zorunlu barış gücü olarak görüldükleri yere. Hâlâ kendi hayvan kökenlerine dönebilen insanlar var, diye kendine hatırlattı Valentine.

Hücrenin kapısını açtığı zaman, Olhado ve Grego ranzalara se- reserpe uzanmışlardı, ikisinin arası ve masanın üstü bazıları düz, bazıları buruşturularak top haline getirilmiş kâğıtlarla doluydu. Kâğıtlar bilgisayar terminalini bile kaplamıştı, öyle ki bilgisayar açıksa olsa bile, görüntü kesinlikle çalışamazdı. Burası bir gencin tipik yatak odasına

benziyordu ve görüntüyü Grego'nun duvara dayanmış, havada bükülerek ileri geri, ileri geri tuhaf bir ritimle dans eden ayakları tamamlıyordu. İçindeki müzik nasıldı acaba?

"Tünaydın, Valentine hala," dedi Olhado.

Grego başını bile kaldırmadı.

"Rahatsız etmiyorum ya?"

"Tam zamanında geldin," dedi Olhado. "Evreni yeniden tanımlamanın tam eşiğindeyiz. Arzunun bütün canlı varlıkların gerek gördükleri yerde birden ortaya çıkmalarını sağladığı aydınlatıcı prensibi keşfettik."

"Eğer arzu bunu yapabiliyorsa," dedi Valentine, "ışıktan hızlı yolculuğu arzu edebilir miyiz?"

"Grego şu anda bunun matematiğini yapıyor," dedi Olhado, "bu nedenle görevsel açıdan ölü sayılır, ama evet, sanırım bir şeyin üzerinde - bir dakika önce bağırıyor ve dans ediyordu. Bir dikiş makinesi deneyimi yaşadık."

"Ah," dedi Valentine.

"Bu eski bir fen dersi öyküsüdür. Dikiş makinesi icat etmek isteyen insanlar devamlı başarısızlığa uğradılar, çünkü daima iğneyi kumaşın içinden iterek ve ipliği iğnenin arkasındaki delikten geçirerek, elle yapılan dikişin hareketlerini taklit etmeye çalışıyorlardı. Bu yapılması gerekli bir şey gibi görünüyordu. Ta ki biri deliği iğnenin ucuna almayı ve bir yerine iki iplik kullanmayı akıl edinceye kadar. Tümüyle doğaya aykırı, dolaysız bir yaklaşım ve iş buna gelince, ben hâlâ anlamıyorum."

"Yani uzay boyunca yolumuzu mu dikeceğiz?"

"Bir bakıma. İki nokta arasındaki en kısa yolun bir çizgi olması gerekmez. Bu Andrew'in Ana Kraliçe'den öğrendiği bir şeyden geliyor. Yeni bir Ana Kraliçe yarattıkları zaman değişik bir uzay zamanından bir tür yaratığı nasıl çağırdıkları. Grego buna gerçekten gerçek olmayan uzayın kanıtı olarak atladı. Bununla neyi kastettiğini bana sorma. Ben sadece hayatımı kazanmak için tuğla yaparım."

"Gerçek olmayan gerçek uzay," dedi Grego. "Tersinden söyledin."

“Ölü uyandı,” dedi Olhado.

“Otursana, Valentine,” dedi Grego. “Hücrem pekiyi değil ama yine de evim. Bu konunun matematiği hâlâ çılgınca, ama uyuyormuş gibi görünüyor. Gerçekten sıkı bir hesaplama yapabilmek için Jane’Ie birlikte üzerinde biraz zaman harcamam ve bazı benzeşimler kurmam gerek, ama eğer Ana Kraliçe haklıysa ve evrensel olarak uzayımıza bitişik başka bir uzay varsa ve eğer filotlar bu uzayın herhangi bir noktasından bizim uzayımıza geçebiliyorlarsa ve eğer bu geçidin diğer tarafa da gidebildiğini kabul ediyorsak ve eğer Ana Kraliçe diğer uzayda da tıpkı bizimkiler gibi filotlar olduğunda, ancak diğer uzaydaki -buna dışarısı de- filotların doğa kanunlarına göre değil de sadece olasılıklar üzerine düzenlenmiş olduğu konusunda haklıysa, o zaman şöyle çalışabilir-”

“Bunlar korkunç büyük ‘eğer’ler,” dedi Valentine. “Unutuyorsun,” dedi Olhado. “Bunları arzunun olası kılabileceği varsayımından yola çıkmıştık.”

“Doğru, bunu belirtmeyi unutmuştum,” dedi Grego. “Ayrıca Ana Kraliçe’nin bu düzensiz filotların, bir kimsenin aklındaki plana yanıt verdiği ve plandaki hangi rolün kendisi için uygun olduğunu hemen tahmin ettiği ve bu konuda haklı olduğunu da varsaydık. Böylece Dışarı’da olduğu anlaşılan varlıklar, hemen gelip orada varolacaklardır.”

“Bunların hepsi çok açık,” dedi Valentine. “Bunu daha önce düşünememenize şaştım.”

“Tamam,” dedi Grego. “İşte bunu şöyle yapacağız. Bir gemiyi, yolcularını ve kargosunu oluşturan bütün parçacıkları, yıldız A’dan yıldız B’ye fiziksel olarak hareket ettirmek yerine, onları sadece oldukları gibi -içindeki insanlar dâhil, bütün düzeni- İçeri’de değil, ama Dışarı’da olarak tasavvur edeceğiz. O anda, yıldız gemisini ve içindeki insanları oluşturan bütün filotlar kendi düzenlerini bozacaklar, Dışarı’ya sıçrayacaklar, orada bildik düzene göre kendilerini düzene sokacaklar. Sonra, yeniden aynı şeyi yapacağız ve tekrar İçeri’ye sıçrayacağız, ama şimdi yıldız B’deyiz. Tercihen güvenli uzaklıktaki bir yıldızın yörüngesinde.”

“Eğer uzayımızdaki her noktanın Dışarı’da bir karşılığı varsa,” dedi Valentine, “yolculuğumuzu buraya yapmak yerine sadece oraya yapmak zorunda değil miyiz?”

“Oradaki kurallar farklı,” dedi Grego. “Orada yer kavramı yok. Uzayımızda yer kavramının -göreli mekânın- sadece filotların izleyeceği bir yapı düzeni olduğunu varsayalım. Bu bir uylaşımdır. Hatta uzaklık da. Uzaklığı, onu aştığımız zamanla ölçeriz, fakat o madde ve enerjinin filotlarının doğa kanunlarının uylaşımlarını kapsayarak izlemeleri nedeniyle o kadar süre alır. Işık hızı gibi.”

“Sadece hız sınırına itaat ediyorlar.”

“Evet. Hız sınırı dışında, evrenimizin büyüklüğü keyfidir. Eğer evrenimize bir küre olarak bakarsanız, kolayca bir santim veya bir trilyon ışık yılı ya da bir mikron olabilir."

“Ve Dışarı’ya gittiğimiz zaman-”

“O zaman İçeri evren oradaki düzensiz filotların herhangi biriyle aynı büyüklüktedir, hiç büyüklüğü yoktur. Ayrıca, orada yer kavramı olmadığından, o uzaydaki bütün filotlar evrenimizin bulunduğu yere aynı yakınlıktadırlar ya da yakın değildirler. Bu nedenle her noktadan İçeri uzaya girebiliriz.”

“Bu oldukça kolay geliyor,” dedi Valentine.

“Evet, oldukça,” dedi Grego.

“Zor olan arzulamak faslı,” dedi Olhado.

“Modeli tutabilmek için, onu gerçekten anlamak zorundasın,” dedi Grego. “Bir modele hükmeden her filot, gerçekliğin sadece ona ait olan kısmını kavrar. Bu, bütün filotların onu yerinde tutmak konusunda kendi işlerini yapmalarına bağlı. Atom filotu, nötron, proton ve elektron filotların kendi içyapılarını bir arada tutacaklarına ve atom filotu atom parçalarını yerinde tutmak konusundaki kendi işine yoğunlaşırken, molekül filotunun da atom filotunu uygun yerinde tutacağına güvenmek zorundadır. İşte gerçeklik böyle işliyormuş gibi görünüyor, en azından bu modelde.”

“Böylece bütün nesneyi Dışarı’ya, sonra tekrar İçeri’ye naklediyorsun,” dedi Valentine. “Bunu anladım.”

"Evet, ama kim? Çünkü gönderme mekanizması öyle keyfi bir küme değil, gemi ve tüm içindekiler kendi başına bir modelmiş gibi bütün oluşturmak zorunda. Demek istediğim, gemiye bir kargo yüklediğin ve yolcular bindiği zaman, canlı bir model, filotik bir organizma yaratmış olmuyorsun. Bu bir bebek doğurtmak gibi değil, bu kendini bir arada tutabilen bir organizma. Gemi ve içindekiler sadece bir toparlama. Her noktada ayrılıp gidebilirler. Bu nedenle filotların hepsini dışarıdaki düzensiz uzaya yolladığın zaman, 'nerede'sizlik ve 'bu'suzluk ya da bir düzen prensibi olmayışı nedeniyle nasıl yeniden bir araya gelebilirler? Yeniden bildikleri yapılar halinde bir araya gelseler bile, ne elde edersin? Bir sürü atom. Hatta belki canlı hücreler ve organizmalar, ama uzay elbisesiz ve yıldız gemisiz, çünkü bunlar canlı değildir. Bütün atomlar ve hatta moleküller etrafta dolanıyor, oradaki düzensiz filotlar modeli kopyalamaya başladıklarından, herhalde çılgın gibi kendilerini çoğaltıyorlardı, ama bir geminiz olmaz."

"Öldürücü."

"Hayır, herhalde değil," dedi Grego. "Kim tahmin edebilir ki? Orada bütün kurallar farklı, ama demek istediğim şu ki onları o durumda uzayımıza geri getirmen imkânsız, çünkü bu kesinlikle ölümcül olacaktır."

"Yani yapamayız."

"Bilmiyorum. Gerçeklik İçeri uzayda birbirini tutuyor, çünkü onu oluşturan bütün filotlar kurallar üzerinde mutabıklar. Hepsi birbirinin modelini biliyor ve kendileri de aynı modelleri izliyorlar. Belki de uzaygemisi, kargosu ve yolcuları tümüyle bilindiği takdirde bunların hepsi Dışarı uzayda bir arada tutulabilir. Tüm yapıyı kafasında tutabilecek anlama yeteneği olan biri var, o kız."

"Kız mı?"

"Dediğim gibi, hesaplamalar için muhakkak Jane ile birlikte olmalıyım. Bir uzaygemisinin içindeki ilişkilerin modelini kapsayabilecek bir belleğe ulaşıp ulaşamayacağını görmesi gerek. Sonra bu modeli alıp yeni mekânını tespit edip edemeyeceğini de görmesi gerek."

“Bu arzu kısmı,” dedi Olhado. “Bundan çok gurur duyuyorum, çünkü gemiyi hareket ettirmek için anlama yeteneği olan biri gerektiğini düşünen benim.”

“Her şey aslında Olhado’nun fikri,” dedi Grego, “ama tezin üstüne kendi imzamı koymaya niyetliyim, çünkü o meslekte ilerlemeye aldırmıyor ve ben de eğer başka bir yerde, başka bir dünyadaki bir üniversitede iş bulmak istiyorsam insanların bana yapılan ağır suçlamayı gözardı edecekleri kadar iyi olmalıyım.”

“Sen neden bahsediyorsun?” dedi Valentine.

“Bu önemsiz koloni gezegeninden gitmekten bahsediyorum. Anlamıyor musun? Eğer bütün bunlar gerçekse, eğer ***çalışırsa,*** o zaman Rheims’e veya Baia’ya ya da Dünya’ya uçabilir ve hafta sonlarında buraya dönebilirim. Enerji maliyeti sıfır, çünkü tümüyle doğal yasalarla dışarı gidiyoruz. Araçlarda aşınma payı hiç yok.” “Hiç yok değil,” dedi Olhado. “Gezegen veya hedefe yaklaşırken yavaşlamak zorundayız.”

“Söylediğim gibi, bütün bunlar Jane’in ne kadar şeyi kavrayabileceğine bağlı. Tüm gemiyi ve içindekileri zihninde canlandırmayı başarabilmeli. Bizi önce Dışarı’da, sonra da İçeri’de hayal edebilmeli. Yolculuğun başlangıç ve bitiş noktalarının göreli kesin konumlarını kavrayabilmeli.”

“Demek ışıktan hızlı yolculuk tümüyle Jane’e bağlı,” dedi Valentine.

“Eğer o var olmasaydı, bu mümkün olamazdı. Bütün bilgisayarları birleştirseler bile, biri bunu gerçekleştirebilecek bir program yazmayı başarsa bile, yararı olmazdı. Çünkü bir program sadece bir derlemedir, bir varlık değildir. O sadece parçalardan ibarettir. Bir… Jane’in bunun için bulduğu sözcük neydi? Bir Aiüa.”

“Hayat sözcüğünün Sanskritçesi,” diye Olhado Valentine’e açıkladı. “Diğer filotları düzende tutan modeli kontrol eden filota verilen isim. Gezegenler, atomlar, hayvanlar ve yıldızlar gibi yaratılıştan gerçek, dayanıklı biçimleri olan varlıklara verilen isim.”

“Jane sadece bir program değil, bir aiüa. Bu nedenle anlama yeteneği olan biri olabilir. Kendi modeli içine yıldız gemisini bir model olarak yerleştirebilir. Onu sindirebilir ve kapsayabilir ve o hâlâ gerçek olarak kalabilir. Onu kendisinin bir parçası yapabilir ve tıpkı senin aiüanın vücudunu tanıması ve bir arada tutması gibi, onu bir parçası haline sokup kusursuzca ve bilinçsizce tanıyacaktır. Sonra onu beraberinde Dışarı’ya sonra da tekrar İçeri’ye taşıyabilir.”

“O zaman Jane de gitmek zorunda, öyle mi?” diye sordu Valentine.

“Eğer bu yapılabilecekse, Jane gemiyle birlikte yolculuk yaptığı için yapılacaktır, evet,” dedi Grego.

“Nasıl?” diye sordu Valentine. “Gidip Jane’i alarak bir sepetin içinde yanımızda kesinlikle taşıyamayız.”

"Bu Andrew’in Ana Kraliçe’den öğrendiği bir şey,” dedi Grego. “Aslında belirli bir yerde yaşıyor, yani onun aiüasının bizim uzayımızda özel bir yeri var.”

“Nerede?”

“Andrew Wiggin’in içinde.”

Ender’in Ana Kraliçe’den öğrendiği şeyi ona açıklamaları biraz zaman aldı. Bu bilgisayar varlığın Ender’in vücudunun içine yerleşmiş olduğunu düşünmek tuhaftı, ama Ender’in onlara karşı olan mücadelesi sırasında Ana Kraliçe Jane’i yaratmış olduğundan, bir bakıma mantıklı geliyordu. Ancak bu, Valentine için hemen başka bir sonuca yol açıyordu. Eğer ışıktan hızlı gemi sadece Jane’in onu götüreceği yere gidecekse ve Jane de Ender’in içindeyse, sadece bir sonuç olabilirdi.

“O zaman Andrew de gitmek zorunda?”

“Claro,” Elbette, dedi Grego.

"Bir deney pilotu olmak için biraz yaşlı,” dedi Valentine.

“Bu durumda o sadece bir deney yolcusu,” dedi Grego. “Sadece pilotu içinde tutuyor olacak.”

“Yolculuk fiziksel bir gerilime neden olacak gibi değil,” dedi Olhado. “Eğer Grego’nun kuramı doğru çıkarsa, Andrew sadece orada oturacak ve birkaç dakika sonra ya da aslında birkaç mikrosaniye sonra başka bir yerde olacak. Eğer bu

çalışmazsa, arzu etmekle uzayda yol alabilebileceğimizi sandığımız için hepimiz kendimizi aptal gibi hissederken, o da sadece burada kalacak.”

“Eğer Jane onu Dışarı’ya götürür, ama orada nesneleri bir arada tutamazsa, o zaman Andrew bir yer kavramı bile olmayan o yerde kapana kısılmış olacak,” dedi Valentine.

“Şey, evet,” dedi Grego. “Eğer yarı yarıya çalışırsa yolcular gerçekten ölmüş demektir, ama zamanı olmayan bir yerde olacağımızdan, bizim için önemi olmayacak. Sadece sonsuz bir an olacak. Herhâlde beyinlerimizin denemenin başarısız olduğunu anlamasına yetecek kadar bir zaman olmayacak. Statik.”

“Elbette, eğer ***çalışırsa,*** dedi Olhado, “o zaman kendi uzay zamanımızı yanımızda taşımış olacağız, böylece bir zaman olacak. Bu nedenle başarısız olursak hiç bilemeyeceğiz. Sadece başarılı olursak fark edeceğiz.”

“Ama o geri gelmezse ben bileceğim,” dedi Valentine.

“Doğru,” dedi Grego. “Eğer hiç geri gelmezse, filonun gelip buradaki her şeyi ve herkesi cehenneme yollamasına kadar bunu bilecek birkaç ayın olacak.”

“Ya da Descolada herkesin genlerini tersyüz edip hepimizi öldürünceye kadar,” diye ekledi Olhado.

“Sanırım haklısınız,” dedi Valentine. “Başarısızlık onları eğer kalırlarsa olacaklarından daha çok ölü yapmaz.”

“Ancak üstümüzdeki zaman sınırı baskısını görüyorsun,” dedi Grego. “Jane’in Ansible bağlantılarını kaybetmesine fazla zaman kalmadı. Andrew bundan pekâlâ kurtulabileceğini söylüyor, ama sakatlanmış olacak. Beyin özürlü.”

“Demek çalışsa bile, ilk uçuş, son uçuş da olabilir.”

“Hayır,” dedi Olhado. "Uçuşlar anlık. Eğer çalışırsa, Jane insanları bu gezegenden mekiğe binme ve inme süresinden fazla olmayacak kadar kısa bir zamanda taşıyabilir.”

“Yani bunun bir gezegenin yüzeyinden kalkabileceğini mi söylüyorsun?”

“Bu hâlâ kuşkulu,” dedi Grego. “Jane mekânı, örneğin on bin kilometre içinde hesaplayabilir. Filotlar İçeri’ye yeniden doğa

kanunlarına uymaya hazır olarak gireceklerinden, bir patlama veya yer değiştirme sorunu yok. Fakat eğer yıldız gemisi gezegenin içinde ortaya çıkarsa, yüzeye kadar kazmak oldukça zor olacak."

"Fakat eğer Jane gerçekten çok dikkatli olursa -örneğin, birkaç santimetre- o zaman uçuşlar yüzeyden yüzeye olabilir," dedi Olhado.

"Elbette, hayal görüyoruz," dedi Grego. "Çünkü Jane geri dönecek ve bize, galâksideki tüm yıldızların kütlesini bilgisayar yongalarına sığdırmayı başarsa bile, yıldız gemisinin yolculuk edebilmesi için bilmesi gereken bütün verileri aklında tutamayacağını söyleyecek, ama şu anda hâlâ mümkün görünüyor ve kendimi iyi hissediyorum."

Bunun üzerine, Grego ve Olhado o kadar yüksek sesle bağrışmaya ve gülüşmeye başladılar ki, Valentine'in güvende olduğunu kontrol etmek için Belediye Başkanı Kovano kapıya geldi. Valentine'i utandırarak onu diğerleriyle birlikte bağrışır gülüşürken yakaladı.

"Demek mutluyuz?" diye sordu Kovano.

Valentine ciddiyetini takınmaya çalışırken, "Sanırım," dedi.

"Bir sürü sorunumuzun hangisini çözdük?"

"Belki de hiçbirini," dedi Valentine. "Eğer Evren bu şekilde çalışmaya yönlendirilebilirse, bu çok aptal bir rahatlık olur."

"Ama bir ***şey*** düşündünüz."

"Eğer öğlen yemeklerinde onlara tuhaf bir şey yutturmadıysan," dedi Valentine. "Buradaki metafizik dâhilerinin tümüyle imkânsız bir çözümü var."

Kovano güldü ve onları yalnız bıraktı. Fakat gelişi onları yeniden ciddiyete döndürmüştü.

"Bu mümkün mü?" diye sordu Valentine.

"Asla düşünmezdim," dedi Grego. "Yani ortada bir köken sorunu var."

"Aslında köken, sorununu yanıtlıyor," dedi Olhado. "Büyük Patlama teorisi şeyden beri ortada-"

"Ben doğmadan önceden beri," dedi Valentine.

“Sanırım,” dedi Olhado. “Büyük Patlama’nın neden olduğunu kimse anlayamadı. Bu yoldan tuhaf bir mantık kazanıyor. Eğer evrenin tüm modelini kafasında tutmaya muktedir olan bir kimse Dışarı’ya adım atarsa, o zaman oradaki bütün filotlar, modelde kontrol edebilecekleri en büyük yeri tutabilmek için birbirinden ayrılırlar. Orada zaman olmadığından, bu bir milyar yıl veya bîr mikrosaniye sürebilir, ihtiyaç duydukları tüm zaman ve sonra paylaşma bittiği zaman, bom, işte oradalar, tüm evren, yeni İçeri uzayda birden ortaya çıkıyor. Ve bir uzaklık veya konum olmadığından -yer kavramı olmadığından- bütün şey bir geometrik noktanın ölçüsünü almaya başlıyor-”

“Hiç ölçü yok,” dedi Grego.

“Geometrimi hatırlıyorum,” dedi Valentine.

“Ve derhâl genişliyor, büyüdükçe uzay yaratarak. Büyüdükçe zaman yavaşlıyormuş gibi görünüyor, yoksa hızlanıyor mu demek istiyorum?”

“Fark etmez,” dedi Grego. “İçeri’de mi, yoksa Dışarı’da mı, yoksa yeni bir İçuzay’da mı olduğuna bağlı.”

“Her neyse, evren şimdi uzayda genişlerken zamanda sabit gibi görünüyor, ama eğer isterseniz, kolayca ölçüde sabit ve zamanda değişiyormuş gibi de görebilirsiniz. Işık hızı yavaşlıyor, bu nedenle bir yerden diğerine gitmek daha uzun sürüyor, ancak onun yavaşladığını söyleyemeyiz, çünkü her şey kesinlikle ışığın hızına göreli olarak yavaşlıyor. Görüyor musunuz? Hepsi bir görüş meselesi. Bu nedenle, Grego’nun daha önce söylediği gibi, içinde yaşadığımız evren durgun, mutlak anlamda, tam olarak bir geometrik noktanın ölçüsünde, ona Dışarı’dan baktığınız zaman;

İçeri’de oluyormuş gibi görünen herhangi bir büyüme sadece göreli mekân ve yer meselesi.”

“Ve beni öldüren,” dedi Grego, “bütün bu yıllar boyunca Olhado’nun kafasının içinde bu gibi şeylerin dolanıp duruyor olması. Evrenin Dışarı uzaydaki bu boyutsuz bir nokta resmi, başından beri düşünmekte olduğu şey. Bunu düşünen ilk o değil. Ancak buna gerçekten inanan ve bununla Andrew’in

anlattığı gibi Ana Kraliçe'nin gidip aiüaları bulduğu olmayan-yer'in bağlantısını ilk gören o."

"Metafizik oyunlar oynadığımıza göre," dedi Valentine, "bütün bu şey nerede başladı? Gerçekliğin birisinin Dışarı'dan getirdiği sadece bir model olduğunu ve evrenin sadece birdendire ortaya çıkıverdiğini düşünürsek, o zaman, o her kimse ortalıkta dolanıyor ve gittiği yerlere evrenler veriyor olabilir. Bu nedenle o nereden geldi? O bunu yapmaya başlamadan önce orada ne vardı? Hatta Dışarı nasıl meydana geldi?"

"Bu İçuzay düşüncesi," dedi Olhado. "Her şeyi ancak hâlâ mutlak uzay ve zamana inandığın zaman kavrayabiliyorsun. Her şeyi, başlayan ve biten, bir kökeni varmış gibi düşünüyorsun, çünkü izlenebilir evrende usul budur. Şu var ki, Dışarı'da asla böyle kurallar yok. Dışarı her zaman oradaydı ve her zaman orada olacak. Oradaki filot sayısı sonsuz ve hepsi de her zaman vardı. Onlardan ne kadarını çekip organize evrenlere koysan da, her zaman orada zaten var olan sayıda filot kalacak."

"Fakat birisinin evrenleri yapmaya başlamış olması gerek."
"Neden?" diye sordu Olhado.

"Çünkü - çünkü ben-"

"Asla kimse başlamadı. Bu devamlı olarak sürüp gidiyor. Yani, eğer zaten sürüp gitmeseydi, başlayamazdı. Hiçbir modelin olmadığı Dışarı'da bir modeli kavrayabilmek imkânsız olurdu. Tarifle hareket edemezler, çünkü gerçekten kendilerini bile bulamazlar."

"Fakat nasıl daima süregelmekte olabilir?"

"Bunu zamandaki bu an olarak olarak düşün, bu anda yaşamakta olduğumuz gerçeklik, tüm evrenin bu durumu - bütün evrenlerden-"

"Şimdi'yi mi kastediyorsun."

"Doğru. ***Şimdi***'yi bir kürenin yüzeyi olarak düşün. Genişleyen bir kürenin, şişen bir kürenin yüzeyi gibi, Dışarı'nın karmaşası boyunca zaman ilerliyor. Dışarı'da karmaşa, İçeri'de gerçeklik,

devamlı büyüyor, tıpkı senin söylediğin gibi, Valentine. Durmadan yeni evrenler ortaya çıkarıyor."

"Fakat bu balon nereden geliyor?"

"Tamam, balonu anladın. Genişleyen küre. Sadece şimdi onu sonsuz bir çapı olan bir küre olarak düşün."

Valentine bunun ne anlama geldiğini düşünmeye çalıştı. "Yüzeyi tümüyle düz olacaktır."

"Doğru."

"Ve hiçbir zaman çevresini dolanamazsın."

"Bu da doğru. Sonsuz geniş. Gerçeklik tarafında var olan evrenleri saymak bile imkânsız. Ve şimdi, kenarından başlayarak, bir gemiye bin ve merkeze doğru yol almaya başla. İçeriye ne kadar girersen, her şey o kadar daha yaşlıdır. Bütün eski evrenler, peş peşe. Birincisine ne zaman ulaşırsın?"

"Ulaşamazsın," dedi Valentine. "Eğer sonsuz bir hızda hareket etmiyorsan hayır."

"Eğer yüzeyden başlarsan, sonsuz bir çapı olan kürenin merkezine ulaşamazsın, çünkü ne kadar ileri gitsen, ne kadar hızlı olsan da, merkez, başlangıç, her zaman sonsuz uzakta olacaktır."

"Ve bu da evrenin başladığı yer."

"Ben buna inanıyorum," dedi Olhado. "Doğru olduğunu düşünüyorum."

"Demek evren böyle işliyor, çünkü her zaman böyle işliyordu," dedi Valentine.

"Gerçeklik böyle işliyor, çünkü gerçeklik budur. Bu şekilde işlemeyen her şey geriye, karmaşaya sıçrar. İşleyen bir şey de gerçekliğe gelir. Ayırıcı hat her zaman orada."

"Hoşuma giden," dedi Grego, "bizim gerçekliğimizdeki anî hızlarla oynamaya başladıktan sonra, başkalarını bulmaktan bizi kim alıkoyabilir? Tüm yeni evrenleri?"

"Ya da başkalarını yapmaktan," dedi Olhado.

"Doğru," dedi Grego. "Sanki sen veya ben aslında zihnimizde tüm bir evren modelini, tutuyormuşuz gibi."

"Belki Jane tutabilir," dedi Olhado. "Tutamaz mı?"

"Söylediğiniz şey," dedi Valentine, "belki Jane'in bir Tanrı olduğu."

"Şu anda herhâlde dinliyordur," dedi Grego. Ekranın üstü kapalı olsa da, bilgisayar açık. Bundan kamçılandığına iddiaya girerim."

"Belki her evren Jane gibi bir şey üretinceye kadar dayanıyordur," dedi Valentine. "Ve sonra o gidiyor daha fazlasını yaratıyor ve-"

"Bu iş devam edip duruyor," dedi Olhado. "Neden olmasın?"

"Ama o bir kaza," dedi Valentine.

"Hayır," dedi Grego. "Bu da Andrew'in bugün öğrendiği şeylerden biri. Onunla konuşman gerek. Jane bir kaza değildi. Çünkü bildiğimiz kadarıyla orada kazalar yok. Çünkü bildiğimiz kadarıyla, her şey başlangıçtaki modelin bir parçası."

"Biz hariç her şey," dedi Valentine. "Bizim, bizi kontrol eden filotun adı neydi?"

"Aiüa," dedi Grego. Onu Valentine için heceledi.

"Evet," dedi kadın. "Her neyse, her tür güçlü yanı ve zayıflığıyla her zaman var olan arzumuz ve bu nedenle, bir gerçeklik modelinin parçası olduğumuz sürece, özgürüz."

"Bir töreci harekete geçiyormuş gibi görünüyor," dedi Olhado.

"Herhâlde bunun hepsi tam bir saçmalık," dedi Grego. "Jane bize kahkahayla gülecek, ama Sayın Hanımefendi, eğlenceliydi, değil mi?"

"Hey, bildiğimiz kadarıyla, belki de evren öncelikle bunun için var," dedi Olhado. "Çünkü karmaşanın çevresinden dolanmak ve gerçekliklerin birden ortaya çıkması eğlenceli. Belki de Tanrı oldukça hoş zaman geçiriyordur."

"Ya da ona arkadaşlık etmesi için Jane'in oraya gelmesini bek- liyordur," dedi Valentine.

* * *

Planter'la beraber olma sırası Miro'daydı. Geç saatte, gece yarısından sonra. Onun yanında oturup elini tutuyor değildi. Temiz odanın içinde, Miro dışarının kirliliğinden korunmak için değil, içinde taşıdığı Descolada virüsünü Planter'a geçirmemek için elbise giymek zorundaydı.

Elbisemi biraz yırtsam, diye düşündü Miro. Hayatını kurtarabilirim.

Descolada'nın yokluğunda, Planter'ın vücudundaki çöküş, hızlı ve mahvediciydi. Hepsi Descolada'nın Pequenino üreme çevrimiyle iç içe geçmiş olduğunu, onlara bir ağaç olarak üçüncü hayatlarını verdiğini biliyordu, fakat şimdiye kadar günlük hayatlarının ne kadarının Descoladaya bağlı olduğu bilinmiyordu. Bu virüsü kim tasarlamışsa, yetenek açısından soğukkanlı canavarın tekiydi. Descolada'nın günlük, saatlik, dakikalık müdahalesi olmadan, hücreler tembelleşmeye başlıyor, yaşamsal enerji- depolayan moleküllerin üretimi duruyor ve -en çok korktukları şey- beyindeki neron kesişimleri daha hızlı ateşleniyordu. Planter tüpler ve elektrotlarla donatılmıştı ve çeşitli tarama aygıtlarının ortasında yatıyordu ve böylece Ela ve Pequenino yardımcıları onun ölümünün her safhasını izleyebiliyordu. Buna ek olarak, her saat veya civarında doku örnekleri alınıyordu. Acısı o kadar büyüktü ki, uykuya daldığında doku örnekleri alınması onu uyandırmıyordu bile. Yine de, bütün bunların arasında -acıya ve beynini etkileyen her şeye rağmen- Planter inatla aklı başında kaldı. Sanki sırf irade gücüyle, Descolada olmadan da bir Pequeninonun zeki olabileceğini kanıtlamaya kararlıydı. Planter bunu bilim için yapmıyordu. Bunu onur için yapıyordu.

Gerçek araştırmacılar içeride çalışan bir işçi gibi nöbet beklemeye, elbise giyerek sadece orada oturmaya, onu izlemeye, onunla konuşmaya zaman ayıramazlardı. Sadece Miro, Jakt ve Valentine'in çocukları, Syfte, Lars, Ro, Varsam ve tuhaf sessiz kadın Plikt gibi ilgilenmesi gereken acil işi olmayan, beklemeye katlanacak sabrı olan ve görevlerini titizlikle yerine getirecek kadar genç olanlar; sadece böyle

insanlara nöbet görevi veriliyordu. Nöbete soydaş bir Pequenino da konabilirdi, fakat işi doğru yapacak kadar insan teknolojisiyle ilgili yeterli bilgisi olan bütün kardeşler Ela'nın veya Quanda'nm ekiplerinde görevliydiler ve yapacak çok işleri vardı. Planter'la beraber temiz odada zaman geçiren herkes, doku örnekleri alıyor, onu besliyor, şişeleri değiştiriyor, onu temizliyordu ve sadece Miro Pequeninolari onlarla konuşabilecek kadar yeterince tanıyordu. Miro Planter'la Kardeşlerin Dili'nde konuşabiliyordu. Planter'ın Miro'nun otuz yıllık yolculuğuna çıkmasından sonra doğmuş olması nedeniyle gerçek birer yabancı olmalarına rağmen, bu onu rahatlatıyor olmalıydı.

Planter uyumuyordu. Gözleri yarı aralıktı, hiçbir şeye bakmıyordu, fakat Miro, dudaklarının hareketinden onun konuştuğunu anlıyordu. Planter kendisine kabilesinin destanlarından bazılarını okuyordu. Bazen kabile soyunun bazı kısımlarını şarkı şeklinde söylüyordu. Bunu ilk yapmaya başladığı zaman, Ela onun hezeyan geçirmekte olduğunu sanıp kaygılanmıştı. Fakat o bunu belleğini kontrol etmek için yaptığında ısrar etmişti. Descolada'yı kaybetmekle kabilesini kaybediyor -ki bu kendisini kaybetmekle aynı şeydi- olmadığından emin olmak için.

Şimdi, Miro elbisesinin içindeki ses alimim yükselttiği için, Planter'ın Skysplitter, 'fırtınaları çağıran ağaç'ın ormanıyla yapılan korkunç bir savaşı anlattığını işitebiliyordu. Savaş öyküsünün ortasında Skysplitter'in adını nasıl aldığıyla ilgili bir arasöz vardı. Öykünün bu kısmı çok eski ve efsanevîydi, küçük anneleri, gökyüzünün yarılıp yıldızların bu aralıktan yeryüzüne düştüğü yere götüren bir kardeşin büyülü öyküsü. Her ne kadar Miro o günün buluşlarıyla ilgili düşünceleri arasında kaybolmuş da olsa -Jane'in kökeni, Grego ve Olhado'nun arzu ile yolculuk fikri- bir nedenle kendini Planter'ın söylemekte olduğu sözlere fazlasıyla dikkat ederken buldu ve öykü sona ererken, Miro müdahale etmek zorunda kaldı.

"Bu öykü ne kadar eski?"

“Eski,” diye fısıldadı Planter. “Dinliyor muydun?”

“Son kısmına kadar.” Planter’Ie uzun uzadıya konuşmak rahattı. Hem Miro'nun konuşmasının yavaşlığı nedeniyle sabırsızlık göstermiyordu, ne de olsa Planter’ın bir yere gideceği yoktu, hem de kendi idrak yeteneği Miro’nun aksak hızına uyacak kadar yavaşlamıştı. Her durumda Planter Miro’yu sözünü bitirmeye bırakıyor ve ona dikkatle dinlemiş gibi yanıt veriyordu. “Bu Skysplitter’in küçük anneleri yanında taşıdığını söylediğinde seni doğru mu anladım?”

“Doğru,” diye fısıldadı Planter.

“Ama babaağaca gitmiyordu.”

“Hayır, sadece yanında küçük anneleri taşıyordu. Bu öyküyü yıllar önce öğrendim, insan bilimi yapmadan önce.”

“Bana nasıl geldi biliyor musun? Öykü, küçük anneleri babaağaca götürmediğiniz zamanlardan geliyor olabilir. Küçük annelerin bir anaağacın içindeki yiyeceklerini yalamadıkları, bunun yerine torbacıklarını patlatıp dışarı çıkarak annelerinin memelerindeki yerlerini alıncaya kadar erkeğin karnında asılı kaldıkları zamanlardan.”

“Bu nedenle bunu sana okudum,” dedi Planter. “Eğer Descolada gelmeden önce akıllıysak, bunun nasıl olabileceğini düşünmeye çalışıyordum. Sonunda Skysplitter’in öyküsünün bu bölümünü hatırladım.”

“Gökyüzünün yarılıp açıldığı bir yere gitti.”

“Descolada bir şekilde buraya gelmiş olmalı, değil mi?”

“Bu öykü ne kadar eski?”

“Skysplitter’in savaşı yirmi dokuz nesil önceydi. Bizim kendi ormanımız o kadar eski değil. Fakat yanımızda baba ormanımızdan şarkılar ve öyküler taşırız.”

“Ancak, öykünün gökyüzü ve yıldızlarla ilgili kısmı biraz daha eski olabilir, değil mi?”

“Çok eski. Babaağaç Skysplitter çok önce öldü. Savaş olduğu zaman bile çok yaşlı olabilir.”

“Sence bunun Descolada’yı ilk keşfeden Pequeninonun anıları olması mümkün mü? Yani onun buraya bir yıldız gemisi

tarafından getirildiği ve Skysplitter'in gördüğünün giriş yapan bir araç olduğu?"

"Bu nedenle bunu okudum."

"Eğer bu doğruysa, o zaman Descolada gelmeden önce de kesinlikle akıllıydınız demektir."

"Artık hepsi gitti," dedi Planter.

"Neyin hepsi gitti? Anlamadım."

"O zamanki genlerimiz. Descolada'nın bizden neleri alıp götürdüğünü tahmin etmeye bile imkân yok."

Bu doğruydu. Her Descolada virüsü, Lusitania'daki her yerel hayat biçiminin tam bir genetik şifresini içinde taşıyor olabilirdi, ama bu sadece Descolada kontrolündeki ***şimdiki*** genetik şifre olurdu. Descolada gelmeden önce şifrenin nasıl olduğu, bir daha asla yeniden kurulamaz ve onarılamazdı.

"Yine de," dedi Miro. "Bu ilginç. Virüsten önce zaten bir diliniz, şarkılarınız ve öyküleriniz olduğunu düşünmek." Ve sonra, yapmaması gerektiğini bilmesine rağmen, ekledi. "Belki de bu senin Pequenino zekâsının bağımsızlığını kanıtlamaya çalışmanı gereksizleştiriyor."

"Domuzcuğu kurtarmak için bir girişim daha," dedi Planter. Mikrofondan bir ses geldi. Temiz odanın dışından bir ses. "Artık dışarı çıkabilirsin." Bu Ela'ydı. Miro'nun nöbeti sırasında uykuda olması gerekiyordu.

"Nöbetimin bitmesine üç saat daha var," dedi Miro. "Yanımda içeri girecek başka biri var."

"Bir sürü elbise var."

"Sana burada ihtiyacım var, Miro." Ela'nın sesi itaatsizlik fırsatı vermeyecek kadar kesindi ve bu deneyin sorumlusu olan bilimci oydu.

Miro birkaç dakika sonra dışarı çıktığı zaman ne olduğunu anladı. Quara buz gibi bir ifadeyle orada duruyordu ve Ela da en az onun kadar öfkeliydi. Belli ki yine tartışıyorlardı, bunda bir sürpriz yoktu. Sürpriz Quara'nın burada olmasıydı.

Miro sterilizasyon odasından çıktığı anda, "Tekrar içeriye dönsen iyi olacak," dedi Quara.

“Neden oradan ayrıldığımı bile bilmiyorum,” dedi Miro.
“Quara **özel** bir konuşma yapmakta ısrar ediyor,” dedi Ela.
“Seni dışarıya çağırdı,” dedi Quara, “fakat sesli izleme sistemini devre dışı bırakmayacak.”

“Planter'ın konuşmasının her anını belgeliyor olmamız gerek. Şeffaflık açısından.”

Miro içini çekti. “Ela, artık büyü.”

Kız âdeta patladı. “Ben! Ben mi büyüyeceğim? Sanki kendi tahtının sayın hanımefendisiymiş gibi içeri giriyor-”

“Ela,” dedi Miro. “Kes sesini ve dinle. Quara, Planter’ın bu deney boyunca tek yaşama ümidi. Ona izin vermenin bu deneyin amacına hizmet etmeyeceğini dürüstçe söyleyebilir misin?”

Ela onun sözünü keserek, “Pekâlâ,” dedi, çünkü onun düşüncesini çoktan kavramış ve kabul etmişti. “Quara bu gezegende yaşayan her akıllı canlı varlığın düşmanı, ama ses izlemeyi kapatacağım, çünkü o öldürmekte olduğu kardeşle **özel** bir konuşma yapmak istiyor.”

Bu Quara için çok fazlaydı. “Benim için hiçbir şeyi kapatmak zorunda değilsin,” dedi. “Geldiğim için üzgünüm. Aptalca bir hataydı.”

“Quara,” diye bağırdı Miro.

Kız lâboratuarın kapısında durdu.

“Elbiseyi giy ve git Planter’la konuş. Onun Ela’yla ne ilgisi var?”

Quara gözleri ateş püskürerek Ela’ya baktı, fakat Miro’nun az önce ayrıldığı sterilizasyon odasına yürüdü.

Miro kendini büyük oranda rahatlamış hissetti. Kendisinin hiçbir yetkisi olmadığını ve ikisinin de ona emirlerini alıp ne yapması gerektiğini söyleyebileceklerini bildiği halde, ikisinin de aslında bu emre uymak istedikleri için uyduklarını biliyordu. Quara gerçekten Planter’la konuşmak istiyordu. Ela da gerçekten onun bunu yapmasını istiyordu. Diğer insanların hayatlarını tehlikeye atacak kişisel farklılıklarına hâkim olacak kadar büyümüş bile olabilirlerdi. Henüz bu aile için bir ümit bile olabilirdi.

“Ben içeriye girer girmez kaydı yine açacaktır,” dedi Quara.

“Hayır, açmayacak,” dedi Miro.

Ela, Quara’ya küçümser bir ifadeyle baktı. “Sözümü nasıl tutacağımı bilirim.”

Bundan sonra birbirlerine bir şey söylemediler. Quara giyinmek için sterilizasyon odasına girdi. Birkaç dakika sonra, odaya girer girmez elbisesine sıkılan Descolada öldürücü hâlâ üstünden damlarken temiz odadaydı.

Miro Quara’nin ayak seslerini duyabiliyordu.

“Kapat şunu,” dedi.

Ela uzandı ve bir düğmeye bastı. Ayak sesleri kesildi.

Kulağının içinden, Jane onunla konuştu. “Konuştukları her şeyi sana dinletmemi ister misin?”

Miro sessizce konuştu. “Orayı, içeriyi hâlâ işitebiliyor musun?”

“Bilgisayar titreşime karşı hassas olan birkaç monitöre bağlı. En ufak titreşimden insan sesini deşifre etmek konusunda birkaç numara öğrendim. Aygıtlar yeterince hassas.”

“Yap o zaman,” dedi Miro.

“Özel hayatı çiğnemek konusunda törel vicdan azabı falan yok mu?”

“Hiç yok.” Bir dünyanın hayatta kalması söz konusuydu ve Miro sözünü tutmak zorundaydı, ses kayıt aygıtı kapatılmıştı. Ona söylenenleri Ela işitemezdi.

Başlangıçta, konuşma selâmlaşma niteliğindeydi. Nasılsın? Çok hasta. Ağrın çok mu? Evet.

Her şeyi tatlı kibar formalitelerden çıkarıp konunun kalbine getiren Planter oldu.

“Neden tüm halkımın köle olmasını istiyorsun?”

Quara içini çekti, fakat sinirli olduğu havasını vermemesi onun lehineydi. Miro'nun deneyimli kulaklarına sanki kız gerçekten duygusal olarak tükenmiş gibi geldi. Ailesine karşı gösterdiği meydan okuyan tavır yoktu. “İstemiyorum,” dedi.

“Belki zincirleri sen takmadın, ama anahtarı elinde tutuyor ve onu kullanmayı reddediyorsun.”

“Descolada bir zincir değil,” dedi Quara. “Bir zincir hiçbir şeydir. Descolada ise canlı.”

“Ben de canlıyım. Halkım da canlı. Neden onların hayatı bizimkinden önemli olsun?”

“Descolada sizi öldürmez. Senin düşmanın Ela ve annem. Descolada’nın onları öldürmemesi için hepinizi öldürecek olan onlar.”

“Elbette,” dedi Planter. “Elbette öyle yapacaklar. Tıpkı benim de halkımı korumak için hepsini öldürebileceğim gibi.”

“Bu nedenle kavgan benimle değil.”

“Evet, seninle. Senin bildiklerin olmadan, sonunda insanlar ve Pequeninolar birbirlerini öldürecekler. Başka seçimleri kalmayacak. Descolada uysallaştırılmadıkça, sonuçta ya o insanlığı ya da insanlık onu -ve onunla birlikte bizi- yok edecek.”

“Onu asla yok etmeyecekler,” dedi Quara.

“Çünkü sen izin vermeyeceksin.”

“Seni yok etmelerine izin vermeyeceğim kadar. Akıllı yaşam, akıllı yaşamdır.”

“Hayır,” dedi Planter. “Ramanla birlikte yaşayabilir ve onun yaşamasına izin verirsiniz, ama Varelse ile bir diyalog olamaz. Sadece savaş.”

“Böyle bir şey olmaz,” dedi Quara ve Miro’nun kendisiyle konuştuğu zamanki savını yineledi.

Bitirdiği zaman, bir süre sessizlik oldu.

Ela, kendisiyle birlikte görüntü monitörlerinde izleyenlere, “Hâlâ konuşuyorlar mı?” diye fısıldadı. Miro bir yanıtlama duymadı, herhâlde birisi hayır diye başını sallamıştı.

“Quara,” diye fısıldadı Planter.

“Hâlâ buradayım,” diye yanıtladı Quara. Sesindeki tartışmacı tonun kaybolması iyiydi. Zalimce törel doğruluğundan zevk almıyordu.

“Yardım etmeyi reddetmenin nedeni bu değil,” dedi Planter.

“Evet, bu.”

“Yenik düşecek olacağın ailen olmasaydı, şu anda yardım ederdin.”

“Doğru değil bu!” diye bağırdı Quara.

Planter bir damara basmıştı.

“Haklı olduğundan çok eminsin, çünkü onlar hatalı olduğundan çok eminler.”

“Ben haklıyım.”

“Bir şey hakkında haklı olup da bu konuda kuşkusu olmayan birisini hiç gördün mü?”

“Kuşkularım var,” diye fısıldadı Quara.

“Kuşkularını dinle,” dedi Planter. “Ve halkımı kurtar. Seninkini de.”

“Descolada ve halkım arasında karar vermek için ben kim oluyorum?”

“Kesinlikle,” dedi Planter. “Böyle bir karar vermek için sen kim oluyorsun?”

“Kimse olmuyorum,” dedi Quara. “Bir kararı kendime saklıyorum.”

“Descolada’nın ne yapabileceğini biliyorsun. Onun ne yapacağını biliyorsun. Bir kararı kendine saklamak bir karardır.”

“Bu bir karar değil. Bir davranış değil.”

“Kolayca durdurabileceğin bir cinayeti durdurmamak, ne bu yani, cinayet değil mi?”

“Bu nedenle mi beni görmek istedin? Bana ne yapmamı söyleyen bir kişi daha.”

“Buna hakkım var.”

“Bir şehit olarak ölmek adına bunu üstüne aldığın için mi?”

“Henüz aklımı kaybetmedim,” dedi Planter.

“Doğru. Fikrini kanıtladın. Şimdi onların Descolada’yı tekrar buraya salarak hayatını kurtarmalarına izin ver.”

“Hayır.”

“Neden? Haklı olduğuna bu kadar emin misin?”

“Kendi hayatım için ben karar verebilirim. Senin gibi değilim, başkalarının ölmesine karar vermem.”

“Eğer insanlık ölürse, ben de onlarla beraber ölürüm,” dedi Quara.

“Neden ölmek istiyorum biliyor musun?” dedi Planter.

“Neden?”

“İnsanlarla Pequeninolarin bir daha birbirlerini öldürdüklerini görmek zorunda kalmamak için.”

Quara başını eğdi.

“Sen ve Grego, ikiniz de aynısınız.”

Elbisenin yüz levhasına gözyaşları damladı. “Bu yalan.”

“İkiniz de başkalarını dinlemeyi reddediyorsunuz. Her şeyi daha iyi biliyorsunuz ve her ikiniz de mahvolduğunuz zaman, bir sürü başka masum insan ölecek.”

Quara gidecekmiş gibi ayağa kalktı. "Öl o zaman,” dedi. “Eğer böyle bir katilsem, neden senin için üzüleyim?” Ama bir adım bile atmadı. Gitmek istemiyor, diye düşündü Miro.

“Söyle onlara,” dedi Planter

Kız başını o kadar kuvvetle salladı ki gözyaşları ileriye fırladı ve maskenin içinde dağıldı. Eğer böyle devam ederse, kısa süre sonra bir şey göremeyecekti.

“Eğer ne bildiğini söylersen, herkes daha akıllı. Eğer bir sırrı saklarsan, o zaman herkes aptal.”

“Eğer söylersem, Descolada ölecek.”

“O zaman bırak ölsün!” diye bağırdı Planter.

Harcadığı çaba onu olağanüstü tüketmişti. Laboratuardaki âletler bir an için çılgına döndüler. Ela içinden homurdanırken başındaki yardımcısıyla birlikte her birini kontrol etti.

“Senin hakkında böyle hissetmemi mi istiyorsun?” diye sordu Quara.

“Benim hakkımda hissettiğin bu,” diye fısıldadı Planter. “Bırak onu ölsün.”

“Hayır,” dedi kız.

“Descolada geldi ve halkımı esir etti. Bu nedenle akıllı olup olmaması ne ifade eder? O bir tiran. O bir katil. Eğer bir insan Descolada’nın yaptığı gibi davransaydı, onun öldürülmesinin onu durdurmak için tek yol olduğu konusunda sen bile aynı fikirde olurdun. Neden başka bir türe, kendi ırkına oranla daha yumuşak davranılması gerekiyor?”

“Çünkü Descolada ne yaptığını bilmiyor,” dedi Quara. “Bizim akıllı olduğumuzu anlamıyor.”

"Aldırmıyor," dedi Planter. "Onu yapıp dışarıya yollayan her kimse, onun ele geçirdiği veya öldürdüğü türlerin akıllı olup olmadığına aldırmıyor. Halkımın ve kendi halkının uğruna ölmesini istediğin yaratık bu mu? Ailene karşı, Descolada gibi bir canavarın yanında olacak kadar mı kinle dolusun?"

Quara'nın bir yanıtı yoktu. Planter'ın yatağının kenarındaki tabureye çöktü.

Planter elini uzattı ve kızın omzuna koydu. Pequenino ne kadar zayıf da olsa, elbise kızın elin basıncını hissedemeyeceği kadar kalın ve geçirimsiz değildi.

"Kendi açımdan, ölmeye aldırmıyorum," dedi Planter. "Belki de üçüncü hayat yüzünden biz Pequeninolar siz kısa ömürlü insanlar kadar ölümden korkmuyoruz. Fakat üçüncü hayatım olmayacak olmasına rağmen, Quara, siz insanların sahip olduğu türden bir ölümsüzlüğe sahip olacağım. Hayatım öykülerde yaşayacak. Asla bir ağaç olamamama rağmen, adım yaşayacak. Ama yaptığım şey. Siz insanlar bir hiç için şehit olmayı seçtiğimi söyleyebilirsiniz, fakat kardeşlerim anlayacak. Sonuna kadar temiz ve aklı başında kalarak, onların aslında ne olduklarını kanıtlıyorum. Bizi köle yapan efendilerimizin biz neysek onu yapmadıklarını ve neysek onu olmamızı engelleyemeyeceklerini göstermeye yardım ediyorum. Descolada bizi birçok şey yapmaya mecbur edebilir, fakat tam içimizden bize sahip olamaz. İçimizde gerçek kimliğimizin bulunduğu bir yer var. Bu nedenle ölmeye aldırmıyorum. Özgür olan Pequeninolarin içinde sonsuza kadar yaşayacağım."

"Sadece ben duyabilirken bunları neden söylüyorsun?" dedi Quara.

"Çünkü sadece sen beni tümüyle öldürecek güce sahipsin. Sadece sen ölümümün hiçbir anlam ifade etmemesini ve benden sonra ölecek halkımdan sonra hatırlayacak kimsenin kalmamasını sağlayacak güce sahipsin. Neden vasiyetimi seninle yalnızken yapmayayım? Bunun bir değeri olup olmadığına sadece sen karar vereceksin."

"Bu nedenle senden nefret ediyorum," dedi Quara. "Bunu yapacağını biliyordum."

“Neyi yapacağımı?”
“Kendimi çok kötü hissetmemi sağlayıp, teslim olmamı sağlayacağını.”
“Bunu yapacağımı biliyorsan, neden geldin?”
“Gelmemeliydim! Keşke gelmeseydim.”
“Sana neden geldiğini söyleyeyim. Teslim olmanı sağlamam için geldin. Böylece onu yaptığın zaman, bunu ailen için değil, benim hatırım için yapmış olacaksın.”
“Demek senin kuklan oluyorum?”
“Tam tersine. Buraya gelmeyi seçtin. Gerçekten yapmayı istediğin bir şeyi yapmak için beni kullanıyorsun. Kalben hâlâ insansın, Quara. Halkının yaşamasını istiyorsun. Eğer bunu yapmazsan bir canavar olursun.”
“Ölmekte olman seni akıllı yapmaz,” dedi kız.
“Evet, yapar,” dedi Planter.
“Ya sana Descolada’nın öldürülmesinde asla işbirliği yapmayacağımı söylersem.”
“O zaman sana inanırım.”
“Ve benden nefret edersin.”
“Evet.”
“Edemezsin.”
“Evet, ederim. Pek iyi bir Hıristiyan değilim. Beni ve halkımı öldürmeyi seçen birini sevemem.”
Kız bir şey söylemedi.
“Artık git,” dedi Planter. “Söyleyebileceğim her şeyi söyledim. Şimdi ölüm gelinceye kadar kendimi aklı başında tutabilmek için öykülerimi söyleyeceğim.”
Kız sterilizasyon odasına doğru ondan uzaklaştı.
Miro, Ela’ya döndü. “Herkesi laboratuardan çıkar,” dedi.
“Neden?”
“Çünkü dışarı gelince sana bildiği her şeyi anlatma ihtimali var.”
“O zaman, diğerleri kalmalı ve giden ben olmalıyım,” dedi Ela. “Hayır,” dedi Miro. “Söyleyeceği tek insan sensin.”
“Eğer böyle düşünüyorsan, sen tümüyle-”

“Başkasına anlatmak, onu tatmin edecek kadar incitmez,” dedi Miro. “Herkes dışarı.”

Ela bir an düşündü. “Pekâlâ,” dedi diğerlerine. “Ana lâboratuara dönüp bilgisayarlarınızı izleyin. Eğer bana bir şey söylerse, kendimizi nete bağlayacağım ve söylediği şeyi yazdığımız şekilde göreceksiniz. Eğer gördüğünüz şeyden bir anlam çıkartırsanız, onu izlemeye başlayın. Eğer gerçekten bir şey biliyorsa, yine de güdük Descolada’yı tasarlamak ve ölmeden önce Planter'a vermek için fazla vaktimiz yok. Gidin.”

Gittiler.

Quara sterilizasyon odasından çıktığı zaman, sadece Ela ve Miro’yu kendisini beklerken buldu.

“Konuşmayı denemeye başlamadan önce, hâlâ Descolada’yı öldürmenin yanlış olduğunu düşünüyorum,” dedi.

“Öyle olabilir,” dedi Ela. “Tek bildiğim, eğer başarabilirsem, bunu yapmaya niyetli olduğum.”

“Dosyalarını çağır,” dedi Quara. “Descolada zekâsıyla ilgili bildiğim her şeyi sana anlatacağım. Eğer işe yarar ve Planter bundan sonra yaşarsa, onun yüzüne tüküreceğim.”

“Bin kere tükür,” dedi Ela. “Yeter ki o yaşasın.”

Ela’nın dosyaları görüntüye geldi. Quara Descolada virüsü modeli üstündeki belirli noktaları işaret etmeye başladı. Birkaç dakika sonra, terminalin önünde oturan ve Ela sorular sorarken yazan, gösteren ve konuşan Quara’ydi.

Jane tekrar Miro’nun kulağına konuşarak, “Küçük fahişe,” dedi. “Başka bir bilgisayarda dosyası yok. Bildiği her şeyi kafasında saklamış.”

Ertesi gün akşam geç saatlerde Planter ölümün, Ela da tükenmenin eşiğindeydi. Ekibi bütün gece boyunca çalışmıştı; Quara sürekli olarak, yorulmak bilmeden Ela’nın ekibinin getirdiği her şeyi okuyarak, onları eleştirerek, hataları düzelterek yardım etmişti. Gün ağarırken güdük bir virüs için işe yaraması gereken bir planları vardı. Dil yeteneğinin tümü yok edilmişti, bu da yeni virüslerin artık birbirleriyle iletişemeyecekleri anlamına geliyordu. Aynı şekilde, anlayabildikleri kadarıyla, bütün çözümleme yeteneği de yok

edilmişti, ama virüsün Lusitania'nın yerel türlerinin vücutsal fonksiyonlarına destek veren bütün diğer parçaları güvenli bir şekilde yerindeydi. Ellerinde işleyen bir virüs örneği olmadan yapabilecekleri tahminin en iyisiyle, yeni tasarım kesinlikle ihtiyaçları olan şeydi, Lusitania türlerinin, Pequeninolar dâhil, hayat çevrimi üstünde tümüyle işlevsel, ama küresel düzen ve yönetimde tamamıyla aciz bir Descolada. Yeni virüse Recolada adını verdiler. Eskisinin adı parçalama işlevi nedeniyle verilmişti; yenisi ise, virüsün geriye kalan işlevi, Lusitania yerel hayatını oluşturan tür-çiftlerini bir arada tutması nedeniyle verildi.

Ender bir itirazda bulundu, Descolada herhâlde Pequeninolari dövüşken, yayılmacı bir kalıba sokuyordu, yeni virüs onların bu özel durumunu kilitleyebilirdi. Fakat Ela ve Quara birlikte cevap vererek, Descolada'nın pequinenolarin daha rahat, daha 'kendileri' oldukları bir zamandaki eski bir uyarlamasını bilinçli bir şekilde model olarak kullandıklarını söylediler. Projede çalışan Pequeninolar bu konuda aynı fikirdeydiler; ayrıca, yine aynı fikirde olan Human ve Rooter dışında danışacak başka kimse yoktu.

Descolada'nın çalışması hakkında Quara'nın onlara öğrettiği şeylerin yanında, Ela'nın ayrıca bütün gezegen gaialojisine kolayca yayılan, her yerdeki ve her biçimdeki normal Descolada'yı bulan, onu paramparça eden ve öldüren, katil bir bakteri üzerinde çalışan bir ekibi vardı. Bu bakteri eski Descolada'yı, yeni Descolada'nın mahrum olduğu unsurlardan tanıyacaktı. Recoladayı ve katil bakteriyi aynı anda serbest bırakmak, işi bitirecekti.

Geriye sadece bir tek sorun kalmıştı, yeni virüsü yapmak. Bu, tan vaktinden beri Ela'nın hedef projesiydi. Quara çökmüş ve uykuya dalmıştı, Pequeninolarin çoğu da öyle, ama Ela devam etmeye, elindeki bütün âletleri kullanarak virüsü parçalayıp yeniden istediği şekilde birleştirmeye çabaladı.

Fakat öğleden sonranın geç saatlerinde Ender ona, eğer virüsü Planter'ı kurtaracaksa, ya şimdi ya da hiçbir zaman

demeye geldiğinde, kız sadece çöktü, yorgunluk ve çaresizlikle ağlamaya başladı.

"Yapamam," dedi.

"O zaman Planter'a başardığını ama zamanında yetiştiremeyeceğini söyle ve-"

"Onun yapılamayacağını kastediyorum."

"Onu tasarladınız."

"Onu planladık, onun modelini kurduk, evet. Fakat o yapılamaz. Descolada gerçekten haince bir tasarım. Onu bir kazımayla değiştiremeyiz, çünkü parçalanırken yeniden yapabilme işlevini muhafaza eden bazı bölümlerini korumadıkça bir arada tutulamayan bir sürü parça var ve Descolada en düşük düzeyde aktif tutulmadıkça şimdiki virüste değişiklik yapamıyoruz, bu durumda da yapmakta olduğumuz şeyi bizden daha hızlı olarak iptal ediyor. Hiç değiştirilemeyecek ve parçaları arasındaki dengesizlik nedeniyle hiç yapılamayacak biçimde kendi kendisinin polisi gibi tasarlanmış."

"Ama onlar yaptılar."

"Evet, ama nasıl yaptıklarını bilmiyorum. Grego'nun tersine, metafizik bir kaprisle bilimimi tümüyle dışarı taşıyıp, her şeyi hazırlayarak gerçekleşmesini dileyemem. Doğanın şu andaki ve buradaki kurallarına bağlıyım ve bunu yapmama izin veren bir kural yok."

"Nereye gitmemiz gerektiğini biliyoruz, ama oraya buradan gidemeyiz."

"Dün geceye kadar Recoladayı tasarlayıp tasarlayamayacağımızı tahmin etmeye yeterli bilgim yoktu, bu nedenle onu yapıp yapamayacağımızı da tahmin etmemin bir yolu yoktu. Eğer tasarlanması mümkün olursa onun yapılabileceğini düşündüm. Onu yapmaya hazırdım, Quara yumuşadığı anda harekete geçmeye hazırdım. Sonunda ulaştığımız nokta onun yapılamayacağını öğrenmek oldu. Quara haklıydı. Ondan Lusitania'daki her Descolada virüsünü öldürebilmemize yeterli bilgiyi kesin olarak öğrendik. Fakat

onun yerine geçecek ve Lusitania yaşamını işler tutacak Recoladayı yapamıyoruz."

"Bu nedenle eğer katil bakteriyi kullanırsak-"

"Dünyadaki bütün Pequeninolar birkaç hafta içinde Planter'ın şimdi olduğu yerde olurlar. Ayrıca bütün otlar, kuşlar, sarmaşıklar ve her şey. Kavrulmuş toprak. Bir canavarlık. Quara haklıydı." Ela yine ağladı.

"Sadece yorgunsun." Bu Quara'ydi, henüz uyanmıştı ve feci görünüyordu, uykusu onu hiç tazelememişti.

Ela, kendi hesabına kız kardeşine cevap veremedi.

Quara, size dememiş miydim? Veya benzeri acı bir şey söylemeyi düşünüyormuş gibi görünüyordu. Fakat fikrini değiştirdi ve Ela'nın yanına gelerek elini omzuna koydu. "Yorgunsun, Ela. Uykuya ihtiyacın var."

"Evet," dedi Ela.

"Fakat önce Planter'a söyleyelim."

"Elveda diyelim, demek istiyorsun."

"Evet, bunu demek istiyorum."

Planter'ın temiz odasının bulunduğu lâboratuara ilerlediler. Uyumuş olan Pequenino araştırmacılar yeniden uyanmışlardı; hepsi Planter'ın son saatlerinde dua etmek için toplandılar. Miro tekrar Planter'ın yanındaydı, bu kez ondan odadan ayrılmasını istemediler, ama Ender, Ela ve Quara'nın, ikisinin birden, onun yanında olmayı candan istediklerini biliyordu. Bunun yerine onunla mikrofonlar kanalıyla konuşarak ona ne bulduklarını açıkladılar. Yarım başarı, bir bakıma tam başarısızlıktan daha kötüydü, çünkü eğer Lusitania insanları yeterince çaresiz kalırlarsa, bütün Pequeninolarin yok edilmesine kolayca yol açabilirdi.

"Onu kullanmayacaksınız," diye fısıldadı Planter. Ne kadar hassas olurlarsa olsunlar, mikrofonlar onun sesini zorlukla alabiliyorlardı.

"Kullanmayacağız," dedi Ela. "Ama buradaki insanlar sadece bizler değiliz."

"Onu kullanmayacaksınız," dedi Planter. "Bu şekilde ölen tek ben olacağım."

Son sözleri sessizdi, ne söylediğinden emin olmak için dudaklarını daha sonra holo kayıttan okudular. Bunu söyledikten ve onların vedalarını dinledikten sonra, Planter öldü.

Onu izleyen makineler ölümünü teyit ettikten sonra, araştırma grubundaki Pequeninolar temiz odaya koştular. Artık sterilizasyona gerek yoktu. Descolada'yı yanlarına almak istediler. Miro'yu kabaca odadan çıkardılar ve virüsü Planter'ın vücuduna enjekte ederek, saniyeler içinde yüzlerce akıtma yaparak, işe koyuldular. Belli ki buna hazırlardı. Planter'ın yaşarken yaptığı fedakârlığa saygı göstermişlerdi, ama bir kez öldükten sonra, onun onuru tatmin olmuştu, eğer ellerinden gelirse onun üçüncü hayatını kurtarmak konusunda bir çekinceleri yoktu.

Onu Human ve Rooter'in durduğu açıklığa taşıdılar ve iki babaağaçla bir eşkenar üçgen oluşturacak şekilde daha önce işaretlenmiş olan yere yatırdılar. Vücudunu kestiler ve açtılar. Birkaç saat sonra bir ağaç büyüyordu ve onun bir babaağaç olabileceği hakkında açıkça bir ümit vardı. Fakat birkaç gün sonra genç bir babaağacı tanımaya alışık olan kardeşler çabanın başarısız olduğunu açıkladılar. Evet, Planter'ın genlerini taşıyan bir çeşit yaşam vardı; fakat anılar, irade, Planter olan kişilik kaybolmuştu. Ağaç dilsizdi; babaağaçların sürekli meclisine bağlanan bir zihin olmayacaktı. Planter, ona sahip olanların bunu Descoladaya borçlu olduğu üçüncü hayatı kaybetmek pahasına kendisini Descolada'dan özgür kılmaya kararlıydı. Bunu başarmıştı ve kaybederken, kazanmıştı.

Başka bir şeyde de başarılı olmuştu. Pequeninolar önemsiz babaağaçların ismini çabuk unutmak gibi normal düzenlerinden ayrılmışlardı. Hiçbir küçük annenin gövdesine tırmanmayacak olmasına rağmen, onun cesedinden büyüyen kardeşağaç Planter adıyla bilinecek ve tıpkı bir babaağaç gibi, bir kişilik gibi, saygı görecekti. Ayrıca, onun öyküsü tüm Lusitania boyunca, Pequeninolarin yaşadığı her yerde, defalarca anlatılacaktı. O Descolada olmadan Pequeninolarin zeki olduklarını kanıtlamıştı; bu soylu bir fedakârlıktı ve

Planter'ın adını söylemek, onları köleliğe sürükleyen virüse karşı temel özgürlüklerinin bir hatırlatıcısıydı.

Fakat Planter'ın ölümü, diğer dünyaları Pequenino kolonileştirmesi hazırlıklarını, aksatmadı. Warmaker'in halkı artık çoğunluğa sahipti ve insanların bütün Descolada'yı öldürecek bir bakteriye sahip oldukları hakkında yayılan rivayetler karşısında, durum daha da ivedilik kazanmıştı. Acele et, dediler Ana Kraliçe'ye defalarca. Acele et ki insanlar hepimizi öldürmeye karar vermeden bu dünyadan kurtulalım.

* * *

"Sanırım yapabilirim," dedi Jane. "Eğer gemi küçük ve basit olursa, neredeyse hiç kargo olmazsa, mürettebat mümkün olduğunca az olursa, o zaman bunun modelini aklımda tutabilirim. Eğer yolculuk kısa olursa, Dış uzayda kalmak çok kısa sürer. Aklımda başlangıç ve bitiş yerlerini saptamaya gelince, bu kolay, çocuk oyunu. Bunu bir milimetreden az hatayla yapabilirim. Eğer uyuyor olsam, uykumda bile yapabilirim. Bu nedenle hızlanmaya tahammül etmek veya uzun süreli yaşam desteği gibi şeylere gerek yok. Yıldız gemisi basit olabilir. Kapalı bir ortam, oturacak yerler, ışık, ısı. Aslında, eğer oraya gidebilirsek ve hepimizi bir arada tutup geri getirebilirsem, o zaman küçük bir odadaki oksijeni kullanacak kadar bile uzayda kalmayız."

Jane'i dinlemek için hepsi -tüm Riberia ailesi, Jakt ve Valentine'in ailesi, Pequenino araştırmacılar, birkaç rahip, İsa'nın Çocukları ve insan kolonisinin birkaç lideri- Piskopos'un odasında toplanmışlardı. Piskopos toplantının kendi odasında yapılmasında ısrar etmişti. "Çünkü yeterince büyük," demişti "eğer Nemrut gibi davranıp dışarı giderek Tanrı'dan önce avlanacaksanız, eğer Tanrı'nın yüzünü aramak için Babil gibi gökyüzüne bir gemi yollayacaksanız, o zaman

Tanrı'nın size merhamet göstermesi için dua etmek üzere orada olmalıyım."

Ender, "Kapasitenin ne kadarı kaldı," diye Jane'e sordu.

"Çok değil," dedi Jane. "Doğal olarak, bunu yaparken modeli tutmak için onların belleğini kullanırken, Yüz Dünya'daki her bilgisayar tembelleşecek."

"Bunu sordum, çünkü oradayken bir deney yürütmek istiyoruz."

"Bu konuda anlamsız konuşma, Andrew," dedi Ela. "Oradayken bir mucize yaratmak istiyoruz. Eğer Dışarı'ya gidebilirsek, bu Grego ve Olhado'nun belki de orasının nasıl olduğu konusunda haklı oldukları anlamına gelecek. Ve bunun anlamı da kuralların farklı olduğu... Nesneler, sadece onların modelini kavrayarak yaratılabiliyor. Bu nedenle gitmek istiyorum. Recolada virüsünün modelini aklımda tutarak orada olursam, onu yaratmam için bir fırsat var. Gerçek dünyada yapılabilecek olan bir virüsü geri getirebilirim. Beni götürebilir misin? Beni orada virüsü yapabileceğim süre kadar tutabilir misin?"

"Bu ne kadar sürer?" diye sordu Jane.

"Anlık olmalı," dedi Grego. "Oraya vardığımız anda, kafamızda tam ne gibi bir model tutuyorsak, bir insanın fark edemeyeceği kadar kısa sürede yaratılacaktır. Gerçek zamana, aslında Ela'nın istediği virüsü elde edip edemediğini incelemek için getirilecektir. Belki beş dakika."

"Evet," dedi Jane. "Eğer bunların hepsini yapabilirsem, beş dakika süreyle de yapabilirim."

"Mürettebatın geri kalan kısmı," dedi Ender.

"Mürettebatın geri kalan kısmı sen ve Miro olacaksınız," dedi Jane. "Başka kimse olmayacak."

En gürültülü biçimde Grego itiraz etti, ama bu konuda yalnız değildi.

"Ben bir pilotum," dedi Jakt.

"Bu geminin tek pilotu benim," dedi Jane.

"Bunu Olhado ve ben düşündük," dedi Grego.

“Ender ve Miro gelecekler, çünkü onlar olmadan güvenli şekilde tamamlanamaz, ben Ender’in içinde yaşıyorum. Öte yandan, Miro bana o kadar yakınlaştı ki, onun ben olan modelin bir parçası olabileceğini düşünüyorum. Başka kimse olmayacak. Modelin içine başkasını alamam. Bu ikisi dışındaki tek insan Ela.”

“O zaman mürettebat bu,” dedi Ender.

“Tartışmasız,” diye ekledi Belediye Başkanı Kovano.

“Ana Kraliçe gemiyi inşa edecek mi?”

“Edecek,” dedi Ender.

“O zaman bir ricam daha olacak, Ela. Eğer sana o beş dakikayı verebilirsem, aklında başka bir virüsün de modelini tutabilir misin?”

“Path için olan virüs mü?” diye sordu kız.

“Eğer yapabilirsek, bize yaptıkları yardımlar nedeniyle bunu onlara borçluyuz.”

“Sanırım,” dedi kız, “ya da en azından onunla normal Descolada arasındaki farkı. Aklımda tutabileceğim şey bu kadar, farklılıklar.”

“Bunların hepsi ne kadar yakında olacak?” diye sordu Belediye Başkanı.

“Ana Kraliçe gemiyi ne kadar çabuk inşa ederse,” dedi Jane. “Yüz Dünya’nın Ansible’larını kapatmasına kadar kırk sekiz günümüz var. O gün hayatta kalırım, bunu biliyoruz, fakat beni sakat bırakacak. Eğer başarabilirsem, tüm kayıp belleğimi toparlamam biraz zaman alacak. Bu oluncaya kadar Dışarı gitmek için bir geminin modelini aklımda tutamam.”

“Ana Kraliçe o zamandan çok önce buna benzer bir gemi yapabilir,” dedi Ender. “Ansible’ların kapatılmasının Jane'in gemiyi uçurmasını engellemesi bir yana, çok küçük bir gemiyle, filo gelmeden önce bütün insanları ve Pequeninolari Lusitania’dan taşımaya imkân yok. Fakat Descoladadan kurtulmuş yeni toplumları, bir kardeş, bir eş ve bir sürü hamile küçük anneyi, kozalarında ve ilk birkaç yüz yumurtasını yayması için çoktan döllenmiş Ana Kraliçeleri düzinelerce gezegene taşıyıp oraya yerleştirecek zaman olabilir.

Eğer bu işe yararsa ve eğer orada bir karton kutunun içine girip uçmayı dileyen salaklar gibi kalmazsak, o zaman bu dünya için barışla, Descolada tehlikesine karşı özgürlüğü kazanmış olarak ve buradaki diğer Raman türlerin genetik miraslarının güvenle yayılma yoluyla geri döneceğiz. Bir hafta önce bu imkânsızdı. Şimdiyse bir ümit var."

"Tanrıya şükür," dedi Piskopos.

Quara güldü.

Herkes ona baktı.

"Kusura bakmayın," dedi. "Sadece düşünüyordum, birkaç hafta önce, bir dua duydum. Os Venerados'a, Büyükbabam Gusto ve Büyükannem Gida'ya yapılan bir dua. Eğer karşımızdaki çözümü olmayan problemleri çözmek için bir yol yoksa Tanrı'nın bir yol göstermesi için onların dua etmeleri hakkında."

"Fena bir dua değil," dedi Piskopos. "Belki de Tanrı bunu lütfetti."

"Biliyorum," dedi Quara. "Düşündüğüm de buydu. Ya eğer bütün bu Dışuzay ve İçuzayla ilgili her şey aslında eskiden hiç gerçek değilse? Ya eğer bu dua yüzünden gerçek olduysa?"

"Ne fark eder?" diye sordu Piskopos.

"Şey, bunun komik olduğunu düşünmüyor musunuz?" Kimsenin öyle düşünmediği belliydi.

-16-
YOLCULUK

"Demek bizler için inşa ettiklerin henüz tamamlanmadan, şimdiden insanların uzaygemileri hazır?"

"İstedikleri şey bir kapısı olan bir kutuydu, itme gücü yok, yaşam destek yok, kargo yeri yok. Sizinkiler ve bizimkiler çok daha karmaşık. Gevşemedik, onlar da yakında hazır olacaklar."

"Aslında şikâyet etmiyorum. Ben de Ender'in gemisinin önce hazırlanmasını istedim. Gerçek ümidi taşıyan o gemi."

"Bizim için de. Ender ve halkıyla, bir şekilde Recolada yapılıncaya kadar, burada, Lusitania'da Descolada'nın öldürülmemesi gerektiği konusunda anlaştık, ama diğer dünyalara yeni Ana Kraliçeler gönderdiğimiz zaman, Descolada'yı onların olduğu gemide öldüreceğiz, böylece yeni evimizi kirletmemiz mümkün olmayacak. Böylece bu yapay virüs tarafından yok edilme korkusu olmadan yeni evimizde yaşayacağız."

"Kendi geminde yapacağın şeyin bizim için bir anlamı yok."

"Biraz şansla bunların hepsinin bir anlamı olmayacak. Onların yeni yıldız gemileri Dışarı'ya yolunu bulacak ve Recoladayla dönerek sizi ve bizi özgür kılacak, sonra da yeni gemi hepimizi istediğimiz kadar dünyaya taşıyacak."

"Çalışacak mı? Onlar için yaptığın kutu?"

"Gidecekleri yerin gerçek olduğunu biliyoruz. Kendimizi oradan çağırdık. Yaptığımız, Ender'in Jane diye çağırdığı köprü, şimdiye kadar hiç görmemiş olduğumuz bir model. Eğer bu

yapılabilirse, bunu ancak böyle bir şey yapabilir. Biz asla yapamazdık."

"Eğer yeni gemi çalışırsa, sen de gidecek misin?"

"Anılarımı yanlarında diğer dünyalara taşıyacak kız evlât kraliçeler doğururuz, ama kendimiz burada kalırız. Kozamdan çıktığım bu yer, artık benim sonsuza kadar evim."

"Demek sen de benim kadar buraya kök saldın?"

"Kız evlâtlar bunun içindir. Bizim asla gitmeyeceğimiz yerlere gitmek, hiç görmediğimiz yerlere anılarımızı taşımak için."

"Ama göreceğiz, değil mi? Filotik bağın kalacağını söylemiştin. Zamanın ötesine yolculuğu düşünüyoruz. Biz kraliçeler, siz ağaçlar, uzun süre yaşadık. Fakat kızlarımız ve onların kızları bizden uzun yaşayacaklar. Hiçbir şey bunu değiştiremez."

Seçimi önüne koydukları zaman Qing-jao onları dinledi.

Bitirdikleri zaman, "Sizin kararınızı neden umursayayım ki?" dedi, "Tanrılar size gülecek."

Babası başını salladı. "Hayır, gülmeyecekler, benim Muhteşem Parıltı Kızım. Tanrılar Path'la diğer dünyalarla ilgilendiklerinden fazla ilgilenmiyorlar. Lusitania halkı hepimizi özgür yapacak bir virüs yaratmanın eşiğinde. Artık ayin yok, artık beyin özürümüze kölelik etmek yok. Bu nedenle sana tekrar soruyorum. Eğer yapabilirsek, yapmalı mıyız? Burada düzensizliğe neden olacak. Wang-mu ve ben nasıl ilerleyeceğimizi, anlayabilmesi için ne yaptığımızı halka nasıl açıklayabileceğimizi planladık, böylece tanrılarla konuşanların kılıçtan geçirilmemesi ama ayrıcalıklarının yavaş yavaş ortadan kaldırılması için bir şans olacak."

"Ayrıcalıklar bir şey değildir," dedi Qing-jao. "Bunu bana sen öğrettin. Onlar sadece tanrılara saygılarını ifade eden insanlar."

"Ne yazık ki, kızım, keşke durumumuzla ilgili alçak gönüllü görüşümüzü paylaşan daha çok sayıda tanrılarla konuşan

tanısaydım. Çoğu açgözlü ve zalim olmanın hakkı olduğunu düşünüyor, çünkü tanrılar onlarla konuşuyor ve diğerleriyle konuşmuyorlar."

"O zaman tanrılar onları cezalandırır. Sizin virüsünüzden korkmuyorum."

"Korkuyorsun, Qing-jao, bunu görebiliyorum."

"İddia ettiği şeyi görmediğini babama nasıl anlatabilirim. Sadece kör olmam gerektiğini söyleyebilirim."

"Evet, Qing-jao, öylesin. Bilinçli olarak körsün çünkü şimdi bile titriyorsun. Yanıldığımdan asla emin olamadın. Jane bize tanrılarla konuşmanın gerçek doğasını gösterdiğinden beri neyin gerçek olduğundan emin değilsin."

"O zaman güneşin doğduğundan da emin değilim. Nefes aldığımdan da emin değilim."

"Hiçbirimiz nefes aldığımızdan emin değiliz. Güneş gece gündüz aynı yerde duruyor, hiçbir şey yükselmiyor veya alçalmıyor. Yükselip alçalan bizleriz."

"Baba, bu virüsten korkmuyorum."

"O zaman kararımızı verdik. Eğer Lusitania virüsü bize getirebilirse, onu kullanacağız."

Han Fei-tzu kızının odasını terk etmek için ayağa kalktı.

Fakat Qing-jao'nun sesi kapıya varmadan onu durdurdu. "Tanrıların cezalandırırken değiştirdikleri kılık bu mu olacak?"

"Ne?" diye sordu Han Fei-tzu.

"Senin egemenliklerini Kongre'ye vermiş olan tanrılara karşı günahını cezalandırırken, virüs onları sessizleştirmiş gibi mi davranacaklar?"

"Senin böyle düşünmene neden olacak şekilde konuşmadan önce, keşke köpekler dilimi parçalasaydı."

Qing-jao, "Köpekler zaten kalbimi parçalıyor," diye yanıtladı. "Baba, yalvarırım bunu yapma. İsyankârlığın nedeniyle tanrıların bu dünyaya susmalarına neden olma."

"Yapacağım. Qing-jao, böylece başka kız ve erkek evlâtlar senin gibi köle yetişmeyecekler. Seni yüzünü döşemeye dayamış, tahta damarlarını izlerken düşününce, seni bunu

yapmaya mecbur kılanların vücutlarını doğramak, kanları mutlulukla izleyeceğin çizgiler oluşturuncaya kadar doğramak, cezalandırıldıklarını bilinceye kadar doğramak istiyorum."

Qing-jao ağladı. "Baba sana yalvarıyorum, tanrıları kışkırtma."

"Şimdi, eğer gelirse, hiç olmadığım kadar virüsü kullanmaya azimliyim."

"Seni ikna etmek için ne yapabilirim? Eğer hiç konuşmasam, bunu yapacaksın, eğer sana yalvarmak için konuşssam, bunu muhakkak yapacaksın."

"Beni nasıl durdurabileceğini biliyor musun? Benimle tanrılarla konuşmanın bir beyin düzensizliği ürünü olduğunu biliyormuş gibi konuşabilirsin ve ben senin dünyayı berrak ve doğru gördüğüne emin olduktan sonra, böyle anî, tam ve yıkıcı bir değişikliğin zarar verici olacağı hakkında ya da öne sürebileceğin başka iyi fikirlerinle, benimle tartışabilirsin."

"Demek babamı ikna edebilmek için ona yalan söylemeliyim."

"Hayır, benim Muhteşem Parıltı Kızım. Babanı ikna etmek için ona gerçeği anladığını göstermelisin."

"Gerçeği anlıyorum," dedi Qing-jao. "Bir düşmanın seni benden çaldığını anlıyorum. Artık bana kalan şeylerin tanrılar ve onların arasında olan annem olduğunu biliyorum. Bana çektirdiğin acılara katlanmak zorunda kalmamak için ölmek ve onun yanına gitmek için tanrılara yalvarıyorum, ama beni yine de burada bırakıyorlar. Bunun hâlâ onlara tapmam anlamına geldiğini düşünüyorum. Belki hâlâ yeterince temizlenemedim. Ya da, belki kısa bir süre sonra kalbini yeniden çevireceğini, her zamanki gibi tanrıları onurlandırarak konuşurken bana gerçek bir hizmetkâr olmayı öğreteceğini biliyorlar."

"Bu hiç olmayacak," dedi Han Fei-tzu.

"Bir zamanlar, bir gün senin Path'ın tanrısı olabileceğini düşünmüştüm. Şimdi görüyorum ki, sen bu dünyanın koruyucusu olmak bir yana, en koyu düşmanısın."

Han Fei-tzu kızı için ağlarken elleriyle yüzünü kapatarak odadan çıktı. Tanrıların sesini duyduğu sürece onu asla ikna

edemezdi, ama belki, eğer virüsü getirirlerse, belki tanrılar susardı. Kızı o zaman onu dinlerdi. Belki onu ussallığa geri kazanabilirdi.

* * *

Yıldız gemisinde -daha ziyade bir yanında kapı olan, birbiri üstünde yükselen iki metal kutunun içinde- oturdular. Jane'in tasarımı, geminin dışındaki bir sürü aygıt dâhil olmak üzere, Ana Kraliçe ve işçileri tarafından sadakatle yerine getirilmişti. Fakat alıcılarla kaplı olmasına rağmen daha önce görülmüş yıldız gemilerine hiç benzemiyordu. Çok daha küçüktü, onu bir yere taşıyabilecek tek güç, Ender'in güvertede kendisiyle birlikte taşıyacağı görünmez aiüa idi.

Bir daire şeklinde yüzyüze oturdular. Altı iskemle vardı, çünkü Jane'in tasarımı geminin bir daha kullanılarak dünyadan dünyaya daha çok insan taşımasını öngörüyordu. Aralarında boşluk bırakarak oturdular, böylece bir üçgen oluşturmuşlardı: Ender, Miro, Ela.

Bütün vedalar yapılmıştı. Kız ve erkek kardeşler, diğer akrabalar ve bir sürü dost gelmişti. Ancak, yokluğu en acı veren Novinha'ydı. Ender'in eşi, Miro ve Ela'nın annesi. O buna katılmamıştı. Ayrılma sırasındaki gerçek üzüntü buydu.

Gerisi korku ve heyecan, ümit ve inanmazlıkla doluydu. Ölümden saniyeler uzakta olabilirlerdi. İki dünyanın kurtuluşu anlamına gelecek olan, Ela'nın kucağındaki şişeleri virüslerle doldurmaktan saniyeler uzakta olabilirlerdi. K.D. Aygıtı tarafından tehdit edilen türleri kurtaracak olan yeni bir yıldız uçuşunun öncüleri olabilirlerdi.

Aynı zamanda, Lusitania'daki insan kolonisi arazisinin hemen dışındaki çimenlik alanda yerinde sayan, içerisi çok sıcak ve havasız olduğu için dışarı çıkmak zorunda kalan üç aptal da olabilirlerdi. Elbette orada bekleyen kimse buna gülmeyecekti, ama tüm şehirde gülüşmeler olacaktı. Bu,

ümitsizlik gülüşmeleri olacaktı. Bu, ölüm bir sürü değişik kılıkla üstlerine gelinceye kadar kaçış ve özgürlük olmayacağı, sadece daha fazla korku olacağı anlamına gelecekti.

“Jane, bizimle beraber misin?” diye sordu Ender.

Kulağındaki ses sakindi. “Ender, bunu yaparken hiçbir parçamı seninle konuşmak için ayıramam.”

“O zaman bizimle beraber ama sessiz olacaksın,” dedi Ender. “Senin orada olduğunu nereden bileceğiz?”

Jane kulağına hafifçe güldü. “Ender, aptal çocuk. Eğer hâlâ oradaysanız, hâlâ içinizdeyim demektir. Eğer içinizde değilsem zaten ‘orada’ olmayacaksınız.”

Ender kendisini kaosa dağılan trilyonlarca parça olarak düşündü. Kişisel hayatta kalma, sadece Jane’in geminin modelini tutmasına değil, aynı zamanda kendisinin de zihninin ve vücudunun düzenini tutmayı başarmasına bağlıydı. Ancak, doğa yasalarının geçerli olmadığı o yere gittikten sonra, zihninin bu düzeni koruyabilecek kadar güçlü olup olmadığı hakkında bir fikri yoktu.

"Hazır mısınız?” diye sordu Jane.

“Jane hazır olup olmadığımızı soruyor,” dedi Ender.

Miro zaten onaylıyordu. Ela başını eğdi. Bir an sonra haç çıkardı, kucağındaki şişe rafını sıkıca tuttu ve başını salladı.

“Eğer gidip dönersek, Ela,” dedi Ender, “istediğin virüsü yaratamasan bile bu bir başarısızlık olmayacak. Eğer gemi iyi çalışırsa, başka zaman yine dönebiliriz. Her şeyin bugün hayal edebileceklerine bağlı olduğunu düşünme.”

Kız gülümsedi. “Başarısızlık beni şaşırtmaz, ama aynı zamanda başarıya da hazırım. Eğer Recolada ile dönersem ve Descolada’yı ortadan kaldırabilirsek, ekibim yüzlerce bakteriyi dünyaya salmaya hazır. Biraz şansına olacak, ama elli yıl içinde dünyanın kendisini yeniden düzenleyen bir gaialojisi olacak. Lusitania’nın uzun çayırlarında geyiklerin ve sığır sürülerinin hayalini görüyorum.” Sonra kucağındaki şişelere baktı. “Onun rahminde Tanrı’yı yaratan Kutsal Ruh’un bu şişelerin içinde hayatı yeniden yaratması için Meryem’e dua ettim.”

“Duana âmin,” dedi Ender. “Jane, eğer sen hazırsan gidebiliriz.”

Küçük yıldız gemisinin dışında, diğerleri bekledi. Ne umuyorlardı? Geminin dumanlar çıkartarak titremeye başlamasını mı? Bir gökgürültüsü patlaması ve bir ışık pırıltısı mı?

Gemi oradaydı, oradaydı, hâlâ oradaydı, kımıldamadan ve değişmeden, ve sonra, gitmişti.

Bu olduğu zaman geminin içinde bir şey işitmediler. Ses yoktu. İç uzaydan dış uzaya geçtiklerini belli edecek hiçbir hareket yoktu.

Ama bunu olduğu anda anladılar, çünkü artık üç değil altı kişiydiler.

Ender kendini iki insanın arasında otururken buldu. Genç bir adam ve genç bir kadın. Fakat onlara göz atacak zamanı bile yoktu, çünkü sadece karşısındaki boş iskemlede şimdi oturmakta olan adama bakıyordu.

“Miro,” diye fısıldadı. Çünkü bu oydu, ama onunla birlikte gemiye binen sakat Miro değildi. Bu, Ender’in solundaki iskemlenin yanında oturuyordu. Bu Miro, Ender’in ilk tanıdığı güçlü ve genç adamdı. Gücü, ailesinin ümidi, güzelliği, Quanda’nm hayatının gururu olan, zihni ve kalbi Pequeninolara karşı sevgiyle dolu ve onları insan kültürünün sağlayacağı yararlardan yoksun bırakmayı reddeden adamdı. Bütünleşmiş ve düzelmiş olan Miro.

Nereden gelmişti?

“Tahmin etmeliydim,” dedi Ender. “Düşünmeliydik. Zihninde kendi biçimini tuttun Miro, şimdi olduğun gibi değil, bir zamanlar olduğun gibi.”

Yeni Miro, genç Miro, elini kaldırdı ve Ender’e gülümsedi. “Bunu düşündüm,” dedi, konuşması berrak ve çok güzeldi. Sözcükler ağzından kolayca çıkıyordu. “Bunu ümit ettim. Bu nedenle beni de yanına alması için Jane’e yalvardım. Gerçekleşti. Tam arzu ettiğim gibi.”

“Ama şimdi iki tanesiniz,” dedi Ela. Dehşete düşmüş görünüyordu.

“Hayır,” dedi yeni Miro. Sadece ben. Sadece gerçek ben.”

“Ama şu hâlâ orada,” dedi Ela.

“Sanırım uzun süre için değil,” dedi Miro. “O eski kabuk artık boş.”

Bu doğruydu. Eski Miro ölü bir adam gibi iskemlesinde çöktü. Ender onun önünde çömeldi ve dokundu. Nabız atışını alabilmek için parmağını Miro’nun boynuna bastırdı.

“Artık kalbi neden çarpsın ki?” dedi Miro. “Miro’nun aiüasının yerleştiği yer benim.”

Ender parmağını eski Miro’nun gırtlağından çektiği zaman deri ince bir toz tabakası halinde döküldü. Ender geriye sıçradı. Miro’nun kafası omuzlarından öne devrilerek cesedin kucağına düştü, sonra beyazımsı bir sıvıya çözüldü. Ender ayağa fırladı ve geriledi. Birisinin ayağına bastı.

“Of,” dedi Valentine.

“Bastığın yere dikkat etsene,” dedi bir adam.

Valentine bu gemide değil, diye düşündü Ender. Bu adamın sesini de tanıyorum.

Onlara, iki yanındaki koltuklarda oturmakta olan erkek ve kadına, bakmak için döndü.

Valentine. Olamayacak kadar genç. Dünyadaki özel bir villânın gölünde yanında yüzdüğü zamanki gibi, gençlik yıllarında olduğu gibi. Onu çok sevdiği ve ihtiyaç duyduğu, askeri eğitime gitmek için tek nedenin o olduğunu düşünebildiği zamanki gibi, dünyanın kurtarılmaya değer olmasının tek nedeninin o olduğunu düşündüğü zamanlardaki gibi.

“Gerçek olamazsın,” dedi.

“Elbette gerçeğim,” dedi kız. “Ayağıma bastın, değil mi?”

“Zavallı Ender,” dedi genç adam. “Hantal ve aptal. Gerçekten iyi bir birleşim değil.”

Ender onu tanımıştı. “Peter,” dedi. Kardeşi, çocukluk düşmanı, Hegemon olduğu yaşta. Büyük zaferinden sonra

Ender'in Dünya'ya dönmemesi için her şeyi düzenlediği zamanlarda bütün videolarda yayınlanan resmi.

"Senin suratını bir daha görmeyeceğimi sanmıştım," dedi Ender. "Çok eskiden ölmüştün."

"Ölümümle ilgili söylentilere asla inanma," dedi Peter. "Bir kedi gibi dokuz canlıyımdır. Ayrıca, bir sürü dişim, bir sürü pençem ve biraz da neşeli ve işbirlikçi huyum var."

"Nereden geldiniz?"

Yanıtı Miro verdi. "Senin zihnindeki modellerden gelmiş olmalılar, Ender. Onları tanıdığına göre."

"Öyle oldu," dedi Ender. "Ama neden? Buraya kendi kişisel kavramlarımızı taşımamız gerekiyordu. Kendimizi tanıdığımız modeli."

"Öyle mi, Ender?" dedi Peter. "O zaman gerçekten özel birisin. Öyle karmaşık bir kişilik ki, içinde iki kişi taşıyor."

"Sende benim bir parçam yok," dedi Ender.

Peter bilmiş bir ifadeyle, "Böyle kalmasını sağlaman daha iyi olur," dedi, "ben kızlardan hoşlanırım, yaşlı bir moruktan değil."

"Seni istemiyorum," dedi Ender.

"Kimse istemedi ki," dedi Peter. "Seni istediler, ama beni aldılar, değil mi? Beni buraya taşıdılar. Kendi öykümü bilmiyor muyum sanıyorsun? Sen ve o yalanlar kitabı, Hegemon. Çok akıllı ve anlayışlı. Peter Wiggin nasıl olgunlaştı. Akıllı ve açık fikirli bir yöneticiye nasıl dönüştü. Ne şaka ama. Gerçekten Ölülerin Sözcüsü. Onu yazdığın süre içinde, gerçeği biliyordun. Ölümümden sonra elimdeki kanı yıkadın, Ender, fakat sen ve ben biliyoruz ki, yaşadığım sürece orada kan istedim."

"Onu rahat bırak," dedi Valentine. "Hegemon'da doğruyu anlattı."

"Onu hâlâ koruyor musun, küçük melek?"

"Hayır!" diye bağırdı Ender. "Seninle işim bitti, Peter. Hayatımdan çıktın, üç bin yıl önce."

"Kaçabilirsin, ama saklanamazsın!"

"Ender! Ender, kes şunu! Ender!"

Ender döndü. Ona bağıran Ela'ydı.

“Burada neler olduğunu anlamıyorum, ama kesin şunu! Sadece birkaç dakikamız kaldı. Deneylerde bana yardım edin.”

Kız haklıydı. Miro’nun yeni vücudunun, Peter ve Valentine'in burada yeniden ortaya çıkmalarının nedeni ne olursa olsun, önemli olan Descoladaydı. Ela onu dönüştürmeyi başarmış mıydı? Recoladayı ve Path halkını değiştirecek olan virüsü yaratmış mıydı? Eğer Miro vücudunu yeniden yapabildiyse ve Ender bir bakıma geçmişindeki hayaletleri çağırıp onları vücuda dönüştürebildiyse, bu mümkündü, gerçekten mümkündü, öyle ki Ela’nın elindeki şişeler aklında tuttuğu model virüslerle doluydu.

Ela yeniden, “Bana yardım edin,” diye fısıldadı.

Ender ve Miro -elleri güçlü ve güvenli olan yeni Miro- uzandılar, kızın verdiği şişeleri aldılar ve deneye başladılar. Bu olumsuz bir deneydi, eğer tüplere koydukları bakteriler, yosunlar ve minik kurtçuklar birkaç dakika etkilenmeden kalırlarsa, o zaman şişelerde Descolada yok demekti. Gemiye bindikleri zaman şişeler virüsle kaynadığından, bu bir şeyin, en azından, onları durdurduğunu kanıtlayacaktı. Bunun gerçekten Recolada mı, yoksa etkisiz Descolada mı olduğu döndükleri zaman keşfedilmeye kalacaktı.

Kurtlar, yosunlar ve bakteriler bir değişime uğramamışlardı. Daha önce, Lusitania’daki denemelerde, bakterileri taşıyan eriyik, Descolada katılınca maviden sarıya dönüşmüştü; şimdi ise mavi kalmıştı. Lusitania’da minik kurtlar çabucak ölmüşler ve grileşen kabukları yüzeyde toplanmıştı, şimdiyse devamlı olarak kıvranıyorlar, pembemsi-kahve renklerini koruyorlardı ve bu da, en azından, içlerinde hayat olduğu anlamına geliyordu ve yosunlar, parçalanıp tümüyle eriyeceklerine, ince iplikçikler, hayat filizleri, halinde kalmışlardı.

“Tamam, o zaman,” dedi Ender.

“En azından ümit edebiliriz,” dedi Ela.

“Oturun,” dedi Miro. “Eğer işimiz bittiyse, Jane bizi geriye götürecektir.”

Ender oturdu. Miro’nun eskiden oturduğu koltuğa baktı.

Miro'nun eski, sakat vücudu artık insan olarak tanımlanamazdı. Ufalanmaya devam ediyordu, parçalar koparak toza dönüşüyor ya da sıvı halinde akıyordu. Elbiseleri bile hiçliğe ufalanıyordu.

"O artık benim modelimin bir parçası değil," dedi Miro. "Onu artık bir arada tutacak bir şey yok."

"Ya bunlar," diye sordu Ender. "Onlar neden çözülmüyorlar?"

"Ya sen?" diye sordu Peter. "Sen neden çözülmüyorsun? Artık sana kimsenin ihtiyacı yok. Sen kendi karısını bile elinde tutamayan yaşlı, yorgun osuruğun tekisin. Bir çocuğun bile olmadı, seni zavallı yaşlı hadımağası. Gerçek erkeklere yol aç. Hiçbir zaman birinin sana ihtiyacı olmadı, yaptığın her şeyin ben daha iyisini yapabilirim ve benim yaptığım şeyleri ise sen asla başaramazsın." Ender yüzünü elleriyle örttü. Bu en korkunç karabasanlarında bile hayal edebileceği bir sonuç değildi. Evet, bazı şeylerin zihninin ürünü olarak yaratılabileceği bir yere gittiklerini biliyordu, ama Peter'in oralarda oyalandığı hiç aklına gelmemişti. Bu eski nefreti çoktan sildiğini sanıyordu.

Ya Valentine, neden başka bir Valentine yaratmıştı? Bu o kadar genç ve kusursuz, tatlı ve güzeldi ki? Lusitania'da onu bekleyen gerçek Valentine vardı, kafasında ne yarattığını görünce ne düşünecekti? Belki de Ender'in kalbinde böylesine bulunduğunu bilmek gururunu okşayacaktı; ama aynı zamanda Ender'in şu andakini değil, vaktiyle olduğu halini beğendiğini de anlayacaktı.

Kapı açılıp Lusitania toprağına adım atmak zorunda kaldığı andan itibaren kalbinin en karanlık ve en aydınlık sırları açıkça ortaya çıkacaktı.

"Çözülün," dedi onlara, "Toz olup gidin."

"Önce sen kaybol, yaşlı adam," dedi Peter. "Hayatın bitti, benimkiyse yeni başlıyor. İlk kez denemem gereken yer Dünya'ydı, yorgun, yaşlı gezegen, eğer isteseydim, uzanıp seni kendi ellerimle öldürmek benim için şimdiki kadar kolaydı. O küçük boynunu kurumuş bir kafa gibi koparmak."

“Dene,” diye fısıldadı Ender. “Artık o küçük korkmuş çocuk değilim.”

“Yine de bana denk değilsin,” dedi Peter. “Hiçbir zaman olmadın ve asla olmayacaksın. Çok vicdanlısın. Tıpkı Valentine gibisin. Yapılması gerekeni yapmaktan kaçınırsın. Bu seni yumuşak ve zayıf yapıyor. Bu seni yok edilmesi kolay biri yapıyor.”

Anî bir ışık parlaması. Neydi bu, dış uzaydaki ölüm müydü? Jane aklındaki modeli kayıp mı etmişti. Havaya mı uçuyorlardı, yoksa güneşe doğru mu düşüyorlardı?

Hayır. Bu, kapının açılmasıydı. Bu, Lusitania sabahının ışığının, geminin içindeki loş ortamı aydınlatmasıydı.

“Dışarı geliyor musunuz?” diye bağırdı Grego. Kafasını geminin içine uzattı. “Siz-”

Sonra onları gördü. Ender onun sessizce saydığını görebiliyordu.

“Kutsal Anamız,” diye fısıldadı Grego. “Bunlar hangi cehennemden geldiler?”

“Ender’in tam anlamıyla çarpık kafasından,” dedi Peter.

“Eski ve dokunaklı bir anıdan,” dedi yeni Valentine.

“Virüsler için bana yardım edin,” dedi Ela.

Ender onları almak için uzandı, ama kızın şişeleri verdiği Miro’ydu. Ela bir açıklama yapmadı, sadece onun yüzüne bakmadı, fakat Ender anlamıştı. Dışarı’da kendisine olanlar kızın kabul edemeyeceği kadar tuhaftı. Peter ve şu yeni Valentine her neyseler, var olmamaları gerekiyordu. Eski vücudunun unutulmuş hiçliğe doğru ufalanmasını izlemek dehşet verici olsa da, Miro’nun kendisi için vücut yaratmasında bir mantık vardı. Ela’nın Dışarı’daki düşünceleri o kadar temizdi ki, bu amaçla getirdiği şişelerin dışında hiçbir şey yaratmamıştı. Fakat Ender her ikisi de kendi başına tiksindirici olan iki bütün insan getirmişti, yeni Valentine, kuşkusuz kapının dışında beklemekte olan gerçeğinin bir taklidiydi ve Peter, bütün o tehlikeli ve müstehcen sataşmalarına başlamakla bir anda iğrençleşmeyi başarmıştı.

“Jane,” diye fısıldadı Ender. “Jane benimle beraber misin?”

"Evet," diye yanıtladı Jane.
"Bunların hepsini gördün mü?"
"Evet,"
"Anladın mı?"
"Çok yorgunum. Daha önce hiç yorulmamıştım. Daha önce bu kadar zor bir şeyi hiç yapmamıştım. Hepsini kullandım, tüm dikkatimi birden. İki vücut daha vardı, Ender. Onları böyle bir modelin içine almama neden olmak, bunu nasıl yaptığımı bilmiyorum."
"Bunu kastetmemiştim," fakat Jane cevap vermedi.
"Geliyor musun, gelmiyor musun?" diye sordu Peter. "Diğerlerinin hepsi dışarı çıktılar. Bütün o sidik örneği şişeleriyle birlikte."
"Ender, korkuyorum," dedi genç Valentine. "Şimdi ne yapmam gerektiğini bilmiyorum."
"Ben de," dedi Ender. "Eğer biri seni incitirse Tanrı beni affetsin. Seni incitmek için asla geri getirmemeliydim."
"Biliyorum," dedi kız.
"Hayır," dedi Peter. "Tatlı koca Ender kendi beyninden, tıpkı gençlik çağılarındaki kız kardeşine benzeyen ergin bir genç kadın çağırıyor. Hmm, hmm, Ender, yaşlı adam, ahlâksızlığının bir sınırı yok mu?"
"Sadece utanılacak kadar hasta kafalı biri böyle bir şeyi düşünebilir," diye mırıldandı Ender.
Peter kahkahayı bastı.
Ender genç Val'in elinden tutarak kapıya götürdü. Elinin içinde kızın elinin terlediğini ve titrediğini hissedebiliyordu. Kız o kadar gerçekmiş gibi geliyordu ki. Kız gerçekti, ama yine de orada, kapının eşiğinde durunca, bunca yıldır tanıdığı ve sevdiği, orta yaşlı ve artık yaşlı bir insan olmak yolunda olan, ama hâlâ zarif, güzel kadını, gerçek Valentine'i görebiliyordu. Gerçek kız kardeşim bu, ikinci kişiliğim gibi sevdiğim insan. Bu genç kızın zihnimde ne işi vardı?
Grego ve Ela'nın, insanların tuhaf bir şey olduğunu bilmesine yetecek kadar açıklama yaptıkları belli oluyordu. Miro sağlam, güçlü, rahatça konuşan ve neredeyse şarkı

söylemeye hazır bir halde, coşkuyla gemiden çıkınca, heyecanlı fısıldaşmalara yol açtı. Bir mucize. Orada, yıldız gemisinin gittiği yerde, mucizeler oluyordu.

Ancak, Ender'in ortaya çıkması bir sessizliğe neden oldu. İlk bakışta, yanındaki kızın Valentine'in gençliği olduğunu çok az kişi anlayabilirdi, orada Valentine dışında kendini tanıyabilecek kimse yoktu. Ayrıca yine Valentine dışında Peter Wiggin'in güçlü gençliğini tanıyabilecek kimse yoktu; tarih metinlerindeki resimler, genellikle, ucuz ve kalıcı holografi ilk kez yaygın şekilde kullanılmaya başladıktan sonra, hayatının ileri bölümlerinde çekilmiş hololardı.

Fakat Valentine biliyordu. Ender, genç Val yanında olarak kapının önünde durdu, Peter tam arkalarından ortaya çıktı. Valentine ikisini de tanıyordu. Jakt'ın yanından ayrılarak Ender'le yüzyüze gelinceye kadar ilerledi.

"Ender," dedi. "Tatlı, azap çocuğu, istediğin her şeyi yapabileceğin bir yere gittiğinde yarattığın bu mu?" Elini uzattı ve kendisinin genç kopyasının yanağına dokundu. "Ne kadar güzel," dedi. "Ben asla bu kadar güzel olmadım, Ender. Kız kusursuz. Hep isteyip asla olamadığım şey."

"Beni gördüğüne memnun değil misin, Val, canım, tatlı Demosthenesim?" Peter, Ender ve genç Val'i iterek kendine yol açtı. "Benimle de ilgili tatlı anıların yok mu? Ben de hatırladığından daha güzel değil miyim? Bense seni gördüğüme kesinlikle memnunum. Senin için yarattığım kişilikle iyi işler yaptın. Demosthenes, seni ben yaptım ve bunun için bana teşekkür bile etmedin."

"Teşekkür ederim, Peter," diye fısıldadı Valentine. Tekrar genç Val'e baktı. "Bunları ne yapacaksın?"

"Bizi ne mi yapacak?" dedi Peter. "Biz onun değiliz ki bir şey yapsın. Beni geri getirmiş olabilir, ama artık, her zaman olduğum gibi, kendi başımayım."

Valentine olayların etkisiyle hâlâ hayranlık içindeki kalabalığa döndü. Ne de olsa, gemiye üç kişinin bindiğini görmüşlerdi, onun yok olduğunu görmüşlerdi, sonra en fazla yedi dakika sonra aynı noktada yeniden ortaya çıktığını

görmüşlerdi ve dışarıya üç insan çıkacağına, ikisi yabancı beş kişi çıkmıştı. Elbette, sersemlemiş halde öylece kalmışlardı.

Fakat bu gün kimseye verilecek bir yanıt yoktu. Hepsinden önemli olan konunun dışında. “Ela şişeleri lâboratuara götürdü mü?” diye sordu. “Bu konuyu burada bırakalım ve Ela’nın Dışuzayda bizim için ne yaptığını görelim.”

-17-
ENDER'İN ÇOCUKLARI

"Zavallı Ender, şimdi karabasanları kendi ayaklarıyla etrafında dolaşıyorlar."

"Yine de, çocuk sahibi olmak için seçtiği, onun açısından tuhaf bir yol."

"Aiüaları kaostan çağıran sizlersiniz. Bunlar için ruhları nereden buldu?"

"Onun yaptığını nereden çıkardın?"

"Yürüyorlar. Konuşuyorlar."

"Adı Peter olan gelip seninle konuştu, değil mi?"

"Tanıdığım en kibirli insan."

"Babaağaçların dilini nasıl konuşacağını bilerek doğması hakkında ne düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum. Onu Ender yarattı. Neden nasıl konuşacağını bilerek yaratmasın?"

"Ender durmadan onları yaratıyordu, her saat. Onun içindeki modeli hissettik. Bunu kendi anlamamış olabilir, fakat bu ikisiyle kendisi arasında fark yok. Belki vücutları farklı, ama hepsi aynı şeyin bir parçası. Ne yapsalar, ne söyleseler, davranan ve konuşan, Ender'in aiüası."

"Kendisi bunu biliyor mu?"

"Kuşkuluyuz."

"Ona söyleyecek misin?"

"O soruncaya kadar, hayır."

"Bunun ne zaman olacağını düşünüyorsun?"

"Kendisi zaten yanıtı öğrenince."

Recolada'nın denenmesinin son günüydü. Onun- şu ana kadar olan- başarısıyla ilgili söylentiler çoktan insan kolonisine yayılmıştı ve Ender Pequeninolar arasında da yayıldığını düşünüyordu. Ela'nın Glass adındaki yardımcısı deney konusu olmaya gönüllü olmuştu. Şimdi, üç gündür Planter'ın kendini feda ettiği aynı soyutlanmış çadırda yaşıyordu, ama bu kez Ela'nın tasarlamasına yardım ettiği bakteri tarafından içindeki Descolada öldürülmüştü ve bu kez, Descolada'nın bir zamanlar yaptığı işlevleri Ela'nın yeni Recolada virüsü yapıyordu. Virüs çok kusursuz çalışmıştı. Glass en ufak hastalığa yakalanmamıştı. Ancak, Recolada'nın tam bir başarı olduğunu açıklamadan önce atılacak son bir adım kalmıştı.

Son denemeden bir saat önce, Ender, yanındaki anlamsız maiyet, Peter ve genç Val'le birlikte, Grego'nun hücresinde Quara ve Grego'yla toplantıdaydı.

Ender, "Pequeninolar kabul etti," diye Quara'ya açıkladı. "Sadece Glass'da denedikten sonra Descolada'yı öldürüp onu Recoladayla değiştirmek riskini almaya istekliler."

"Şaşırmadım," dedi Quara.

"Ben şaşırdım," dedi Peter. "Belli ki domuzcuklarda tür olarak ölüm tutkusu var."

Ender içini çekti. Artık korkmuş küçük bir çocuk olmamasına rağmen, artık Peter'ın ondan daha büyük, daha iri ve daha güçlü olmamasına rağmen, hâlâ Ender'in kalbinde bir şekilde Dışarı'da yarattığı bu kardeş taklidine karşı bir sevgi yoktu. Peter, Ender'in çocukluğunda korktuğu ve nefret ettiği her şeydi ve onun yeniden ortaya çıkması öfkelendirici ve ürkütücüydü.

"Ne demek istiyorsun?" dedi Grego. "Eğer Pequeninolar buna razı olmasaydı, Descolada onları insan ırkının hayatta kalmalarına izin veremeyeceği kadar tehlikeli yapardı."

"Elbette," dedi Peter gülümseyerek. "Fizikçiler strateji konusunda uzmandırlar."

"Peter'ın söylediği şey," dedi Ender, "eğer Pequeninolar konusunda yetkili o olsaydı-olmaya bayılacağına kuşku yok-karşılık olarak insanlardan bir şey almadan, gönüllü olarak Descolada'dan vazgeçmeyeceği."

"Yaşlanan harika çocukta hâlâ minik bir zekâ ışığının varolması ne kadar şaşırtıcı," dedi Peter, "İnsanların korkmak için bir nedeni olduğu tek silâhlarını neden öldürsünler ki? Lusitania Filosu hâlâ yolda ve hâlâ güvertesinde K.D. aygıtı var. Neden Andrew'u şu sihirli topa bindirip diktatörlük etmesi için filoyla buluşmaya yollamıyorlar?"

"Çünkü beni bir köpek gibi vururlar," dedi Ender. "Pequeninolar bunu doğru ve dürüst bir şey olduğu için yapıyorlar. Bu sözcükleri sana sonra açıklarım."

"Sözcükleri biliyorum." dedi Peter. "Ayrıca anlamlarını da biliyorum."

"Biliyor musun?" diye sordu genç Val. Sesi her zaman şaşırtıcıydı, yumuşak, zarif, ama yine de konuşmayı kesmeye yeterli. Ender, Valentine'in sesinin her zaman böyle olduğunu hatırladı. Sesini hiç yükseltmemesine rağmen, dinlenmemesi imkânsız olan bir ses.

"Doğru. Haklı. Dürüst." dedi Peter. Sözcükler ağzında sanki kirleniyordu. "Bunları söyleyen bir insan onlara ya inanıyordur ya da inanmıyordun Eğer inanmıyorsa, o zaman bu sözler elinde bir bıçakla arkamda duran bir adamı var anlamına geliyor demektir. Eğer onlara inanıyorsa, o zaman bu sözler benim kazanacağım anlamına gelir."

"Sana ne anlamına geldiklerini söyleyeyim," dedi Quara. "Bunlar, belki de evrenin hiçbir yerinde olmayan akıllı bir türü yok ettiğimiz için, Pequeninoları-ve kendimizi- kutlayacağımız anlamına geliyor."

"Kendini aldatma," dedi Peter.

"Herkes Descolada'nın tasarımlanmış bir virüs olduğundan çok emin," dedi Quara, "fakat kimse alternatifini düşünmüyor, yani Descolada'nın çok daha ilkel, kırılgan bir uyarlamasının doğal olarak evrimleştiği, sonra kendisini şimdiki haline değiştirdiğini. Tasarımlanmış bir virüs de olabilir, evet, ama tasarımı kim yaptı? Ve şimdi onu konuşmaya teşebbüs bile etmeden öldürüyoruz."

Peter ona, sonra da Ender'e sırıttı. "Bu sinsi küçük vicdanın senin kan bağı çocuğun olmamasına şaştım," dedi. "O da tıpkı

sen ve Val gibi kendini suçlu hissetmek için bahaneler bulmaya tutkun."

Ender ona aldırmayarak Quara'ya cevap vermeye çalıştı. "Onu öldürüyoruz, çünkü daha fazla bekleyemeyiz. Descolada bizi yok etmeye çalışıyor ve tereddüt edecek zamanımız yok. Eğer yapabilsek, yapardık."

"Bunların hepsini anlıyorum," dedi Quara, "İşbirliği yaptım, değil mi? Pequeninolarin kendi popolarını kurtarmak için bir soykırım girişimine işbirliği yapmaları nedeniyle cesur bir davranışta bulunuyorlarmış gibi konuşmanız beni hasta ediyor."

"Biz ya da onlar, ufaklık," dedi Peter. "Biz ya da onlar."

"Kendi fikirlerimi onun ağzından işitmekle ne kadar utandığımı asla bilemezsiniz," dedi Ender.

Peter güldü. "Andrew bana benzemezmiş gibi davranıyor," dedi. "Fakat bu çocuk bir sahtekâr. Beni takdir eder. Bana tapar. Her zaman tapınıştır. Tıpkı şu sevimli küçük meleğine taptığı gibi."

Peter genç Val'i dürttü. Kız kaçınmadı. Tersine kolunun üst kısmına dayanan Peter'ın parmağını hissetmiyormuş gibi davrandı.

"İkimize de tapar. Çarpık küçük zihninde, Val, asla ulaşamayacağı törel kusursuzluk. Ben ise zavallı küçük Andrew'in asla ele geçiremeyeceği güç ve dehayım. Aslında bu onun için oldukça alçak gönüllü bir davranış, sizce de öyle değil mi? Çünkü bunca yıl boyunca, kendinden üstün kişileri yanında, kafasının içinde taşıdı."

Genç Val uzanarak Quara'nm elini tuttu. "Hayatında yapacağın en kötü şey," dedi, "kalben son derece yanlış olduğuna inandığın bir şeyi yapmaları için sevdiklerine yardım etmektir."

Quara ağladı.

Ama Ender'i kaygılandıran Quara değildi. Kızın kendi davranışlarının törel çelişkilerine dayanacak ve hâlâ mantıklı kalacak kadar güçlü olduğunu biliyordu. Kendi davranışlarına karşı olan karışık hisleri belki de onu olgunlaştıracak, kararlarının kesin olarak doğru ve ona karşı olan herkesin tümüyle yanlış olduğu hakkında onu daha kararsız hale

getirecekti. Böyle olursa, bunun sonunda, daha önceleri gençliğindeki çabuk öfkelenen kişiye oranla daha bütünleşmiş, daha sevecen ve evet, daha dürüst olacaktı. Belki genç Val'in hafif dokunuşu-Quara'nm tam hissettiği acıyı anlatan sözleriyle birlikte- onun daha kısa sürede iyileşmesine yardımcı olacaktı.

Ender'i kaygılandıran, Grego'nun Peter'a hayranlıkla bakış şekliydi. Peter'ın sözlerinin neye yol açacağını herkesten önce Grego'nun öğrenmiş olması gerekirdi. Yine de, işte orada durmuş Ender'in yürüyen karabasanına hayran hayran bakıyordu. Peter'ı buradan dışarı çıkarmalıyım, diye düşündü Ender, yoksa Lusitania'da Grego'dan daha fazla taraftar bulacak ve onları daha etkin şekilde kullanacak ve uzun dönemde, etkisi daha ölümcül olacak.

Peter'ın güçlü ve değerli Hegomon'a dönüşen gerçek Peter gibi biri olacağı hakkında Ender'in çok az ümidi vardı. Ne de olsa bu Peter tam anlamıyla belirsizlik ve sürprizlerle dolu olarak dünyaya gelmiş bir canlı değildi. O daha ziyade Ender'in bilinçsiz beyninin ulaşılmaz derinliklerinde dolanan çekici bir kötülüğün karikatüründen yaratılmıştı. Burada sürprizler olmayacaktı. Lusitania'yı kurtarmaya hazırlanırlarken, Ender onlara potansiyel olarak en az Descolada kadar yok edici yeni bir tehlike getirmişti.

Ama yok edilmesi o kadar zor olmayan bir tehlike.

Ender yeniden düşüncesini bastırdı, yıldız gemisinde sol tarafında oturanın Peter olduğunu ilk fark ettiğinden beri düzinelerce kez aklına gelen düşünceyi. Onu ben yarattım. O gerçek değil, sadece benim karabasanım. Eğer onu öldürürsem, bu cinayet olmaz, değil mi? Bu törel eşiti olur, neyin? Uyanmanın mı? Karabasanımı dünyaya zorla kabul ettirdim ve eğer onu öldürürsem dünya sadece karabasanın yok olduğunu görerek uyanacak, fazlasının değil.

Eğer sadece Peter olsaydı, Ender kendisiyle böyle bir cinayet konusunda tartışabileceğini, ya da en azından bunu yapabileceğini düşünürdü, ama onu durduran genç Val'di. Kız korunmalı, zarar verilmemeliydi ve eğer bir tanesi gerçekten canlı kalmaya lâyıksa, diğeri de kalmalıydı. Eğer genç Val'e

zarar vermek bir cinayetse, Peter'e de zarar vermek öyleydi, ikisi de aynı yaranda ortaya çıkmışlardı.

Çocuklarım, diye Ender acıyla düşündü. Zeus'un zihninden fırlayan Athena gibi, tümüyle biçimlenmiş olarak benimkinden fırlayan sevgili küçük çocuklarım. Fakat benim burada sahip olduğum Athena değil. Daha çok Diana ve Hades. Bakire avcı ve cehennemin efendisi.

"Andrew kendisiyle beni öldürmek hakkında konuşmaya başlamadan önce," dedi Peter, "gitsek iyi olacak."

Ender acı bir ifadeyle güldü. Bu en kötüsüydü, yani Peter ve genç Val, onun zihni hakkında kendisinden daha çok şey biliyor olarak var olmuş görünüyorlardı. Zamanla, diye ümit etti, onunla ilgili bu özel bilgi zayıflayacaktı, ama bu arada, kimsenin tahmin edemeyeceği düşünceleriyle ilgili olarak Peter'in alaylarına, aşağılamalarına katkıda bulunacaktı. Ve genç Val, Ender kızın ara sıra ona bakışından onun da bildiğini anlıyordu. Artık hiçbir sırrı yoktu.

Val, Quara'ya "Eve kadar seninle geleyim," dedi.

"Hayır," diye yanıtladı Quara. "Yapacağımı yaptım. Glass'ın deneyinin sonunu görmek için orada olacağım."

"Herkesin içinde azap çekme fırsatını kaçırmayız," dedi Peter.

"Kes sesini, Peter," dedi Ender.

Peter sırıttı. "Oh, yapma. Quara'nm bunu sonuna kadar sömüreceğini biliyorsun. Bu onun kendisini gösterinin yıldızı yapma yolu. Herkes Ela'nın başarısını alkışlayacağı yerde ona dikkatli ve anlayışlı davranacak. Sahne çalmak çok adîce bir şey Quara, tam sana göre."

Eğer Peter'in sözleri çok küstahça olmasa ve içinde kızı şaşırtan gerçek tohumları bulunmasa, Quara yanıt verebilirdi. Onun yerine, soğuk bir bakışla Peter'i donduran ve "Kes sesini, Peter," diyen genç Val oldu.

Aynı sözcükleri Ender de söylemişti, ancak genç Val söylediği zaman işe yaradı. Peter kıza sırıttı ve göz kırptı, sanki bu küçük oyununu oynamana izin veriyorum, Val, fakat senin de çok tatlı görünmek için herkesi sömürdüğünü bilmediğimi sanma, demek

istercesine fesat dolu bir göz kırpış. Fakat Grego'yu hücresinde bırakarak oradan ayrılırlarken başka bir şey söylemedi.

Belediye başkanı Kovano dışarıda onlara katıldı, "İnsanlık tarihinde büyük bir gün," dedi. "Tümüyle büyük bir rastlantı olarak ben de resimlerde bulunacağım." Diğerleri güldüler, özellikle Kovano'yla hızlı ve kolay bir dostluk kuran Peter.

"Bu bir rastlantı değil," dedi Peter. "Sizin durumunuzdaki herhangi biri paniğe kapılıp her şeyi berbat edebilirdi, işlerin bu şekilde yürümesine izin vermek, berrak bir zihin ve büyük cesaret gerektirir."

Ender neredeyse Peter'in bu apaçık dalkavukluğuna gülecekti, ama dalkavukluk, kendisine yapılan kimseye apaçık gelmez. Oh, Kovano Peter'in kolunu yumruklayarak her şeyi inkâr ediyordu, ama Ender onun bunu duymaktan memnun olduğunu görebiliyordu ve Peter şimdiden Kovano üzerinde Ender'inkinden fazla etki sağlamıştı. Bu insanlar Peter'in nasıl şeytanca onları ele geçirdiğini görmüyorlar mıydı?

Ender'in korku ve tiksintisine benzer biçimde Peter'i görebilen tek kişi Piskopos'tu, ama onun olayında, onu da emilmekten koruyan şey bilgelik değil, teolojik önyargıydı. Dışarı'dan döndükten sonra birkaç saat içinde Miro'yu çağıran Piskopos onu vaftiz olmayı kabule zorlamıştı. "Tanrı senin iyileşmende büyük bir mucize yarattı," demişti, "ama bunun yapılış şekline göre-doğrudan eskisini iyileştirmek yerine bir vücudu diğeriyle değiştirmek- bizi ruhunun daha önce hiç vaftiz edilmemiş bir vücuda yerleşmesi gibi tehlikeli bir durumda bırakıyor ve vaftiz de vücut üstünde yapıldığından, senin takdis edilmemiş olabileceğinden korkuyorum." Miro Piskoposun mucizeler hakkındaki fikirleriyle fazla ilgilenmiyordu-o, iyileşmesiyle Tanrı'nın pek ilgisi olduğunu sanmıyordu- fakat gücünün, konuşma yeteneğinin ve özgürlüğünün tamamıyla düzelmesi onu o kadar coşturmuştu ki, herhalde her şeyi kabul ederdi. Vaftiz gelecek haftanın başlarında, yeni kilisede gerçekleşecek ilk ayinde yapılacaktı.

Fakat Piskopos'un Miro'yu vaftiz etme hevesi, Peter ve gençVal'e olan davranışlarına yansımıyordu. "Bu korkunç şeyleri

insan olarak düşünmek saçmalık," demişti. "Kesinlikle ruhları olamaz. Peter çoktan yaşamış, kendi günahları ve nedametleriyle ölmüş ve yaşamının çizgisi çoktan ölçülerek cennet veya cehennemdeki yeri zaten tayin edilmiş birisinin yansıması ve şu-kıza, şu dişi görüntüsü taklidine gelince- olduğunu iddia ettiği kişi olamaz, çünkü o yer zaten yaşayan bir kadın tarafından işgal ediliyor. Şeytan'ın aldatmacalarına vaftiz yok. Onları yaratarak, Andrew Wiggin Tanrı'nın yerini alarak cennete ulaşmak için kendi Babil Kulesi'ni inşa etti. Onları cehenneme geri alıp orada tutuncaya kadar affedilemez."

Piskopos Peregrino kesin olarak özlem duyduğu şeyin bu olmadığını bir an için düşünmüş müydü? Fakat Jane bu konuda çok katıydı. "Bu aptalca olurdu," dedi. "Öncelikle neden gideceklerini sanıyorsun ki? Ayrıca, iki tane daha yaratmayacağını nereden biliyorsun? Büyücünün çırağı öyküsünü hiç duydun mu? Onları oraya geri götürmek süpürgeleri tekrar ikiye bölmek olur, sonunda eline daha fazla süpürge geçer. Yeterince kötü olana dokunma."

Böylece işte hepsi bir arada lâboratuara gidiyorlardı. Peter, tam anlamıyla etkisine aldığı Belediye Başkanı Kovano'yla ve amacı sömürüden çok özgeci olan ve sözünü neredeyse tümüyle Quara'ya dinletmiş olan genç Val. Ve öfkeli, aşağılanmış ve korku içindeki Ender, onların yaratıcısı.

Onları ben yaptım, bu nedenle yaptıkları her şeyden ben sorumluyum. Uzun dönemde, ikisi de müthiş zarar verecek. Peter, çünkü zarar vermek onun doğasında var, en azından zihnimdeki modelinde onu tasarladığım şeklinde ve tanrı vergisi iyiliğine rağmen genç Val, çünkü onun varlığı kız kardeşim Valentine için derin bir yara.

Jane, Ender'in kulağına fısıldadı. "Peter'in seni böyle dürtüklemesine izin verme.''

"İnsanlar onun bana ait olduğunu sanıyorlar," diye Ender fısıldadı, "Ben zararsız olduğum için onun da zararsız olması gerektiğini düşünüyorlar. Fakat onun üstünde bir kontrolüm yok."

"Bence bunu biliyorlar."

"Onu muhakkak buradan uzaklaştırmalıyım."

"Bunun üstünde çalışıyorum," dedi Jane.

"Belki de ikisini alıp bir yerlerdeki ıssız bir gezegene götürmeliyim. Shakespeare'in oyunu Fırtına'yı biliyor musun?"

"Caliban ve Ariel, onlar bu şahıslar mı oluyorlar?"

"Onları öldüremeyeceğime göre, sürgün."

"Bunun üstünde çalışıyorum," dedi Jane. "Ne de olsa, onlar senin birer parçan, değil mi? Zihninin modelinin birer parçası. Dışarı'ya gitmemi sağlamak için senin yerine onları kullansam nasıl olur? O zaman, sadece bir değil, üç yıldız gemimiz olur."

"İki," dedi Ender. "Bir daha Dışarı'ya gitmiyorum."

"Bir mikrosaniye için bile mi? Eğer seni dışarı çıkarıp hemen içeri soksam da mı? Orada oyalanmaya gerek yok."

"Zarar veren oyalanma değildi," dedi Ender. "Peter ve genç Val anında oradaydılar. Eğer bir daha Dışarı'ya gidersem, onları yine yaratırım."

"Tamam," dedi Jane, "O zaman iki yıldız gemisi. Bir tanesi Peter, bir tanesi de genç Val için. Eğer başarabilirsem bunu düşüneyim. Sadece bir tek yolculuk yapıp, ışıktan hızlı yolculuktan sonsuza kadar vazgeçemeyiz."

"Evet, vazgeçebiliriz," dedi Ender. "Recolada'yı elde ettik, Miro kendisine sağlıklı bir vücut buldu. Bu yeterli, geri kalan her şeyi kendimiz halledeceğiz."

"Yanlış," dedi Jane. "Hâlâ filo gelmeden önce Pequeninolari ve Ana Kraliçeleri bu gezegenden götürmek zorundayız. Hâlâ o insanları özgürlüklerine kavuşturmak için değişime uğramış virüsü Path'a götürmek zorundayız."

"Bir daha Dışarı'ya gitmeyeceğim."

"Aiüamı taşımak için Peter ve Val'i kullanamasam da mı? Kendi bilinçsiz zihninden korktuğun için Pequeninolari ve Ana Kraliçeleri yok olmaya terk mi edeceksin?"

"Sen Peter'in ne kadar tehlikeli olduğunu anlamıyorsun."

"Belki anlamıyorum, ama Küçük Doktor'un ne kadar tehlikeli olduğunu anlıyorum. Eğer sen de kendi derdinle o kadar sarmalanmış olmasan, Ender, sonunda çevremizde beş yüz küçük Peter ve Val dolanacak olsa da, Pequeninolari ve Ana

Kraliçeleri başka dünyalara taşımak için bu yıldız gemisini kullanmak zorunda olduğumuzu anlardın."

Ender onun haklı olduğunu biliyordu. Bunu başından beri biliyordu, ama bu, onu kabul etmeye hazır olduğu anlamına gelmiyordu.

"Kendini Peter ve genç Val'in içine nakletmek için çalış," diye fısıldadı. "Ama Peter Dışarı gittiği zaman neler yaratabileceği konusunda Tanrı yardımcımız olsun."

"Yapabileceğinden kuşkuluyum," dedi Jane. "Sandığı kadar akıllı değil."

"Evet, akıllı," dedi Ender. "Bundan kuşku duyarsan, sen de sandığın kadar akıllı değilsin demektir."

Glass'ı son deneme için hazırlayanlar arasında Planter'ı ziyaret eden tek kişi Ela değildi. Planter'ın dilsiz ağacı, Rooter ve Human'ın güçlü gövdelerinin yanında hâlâ bîr fidandı, ama hayatta kalmış olan Pequeninolar bu ağacın çevresinde bir araya gelmişlerdi ve tıpkı Ela gibi, onlar da dua etmek için toplanmışlardı. Bu, tuhaf ve sessiz bir ayindi. Pequenino rahipleri tantanalı bir tören yapmıyorlardı. Sadece diğerleriyle birlikte diz çöküyorlar ve çeşitli dilleriyle mırıldanıyorlardı. Bazıları Kardeşler'in dilinde, bazıları ağaç dilinde dua ediyordu. Ela, orada bir araya gelmiş eşlerden duyduğunun kendi normal dilleri olduğunu sandı, ama rahatça bir anaağaçla konuştuklarında kullandıkları kutsal dil de olabilirdi. Ve ayrıca Pequenino dudaklarından dökülen insan sözcükleri de vardı, aynı zamanda Starkça ve Portekizce, hatta Pequenino rahiplerinden birinden eski Kilise Latincesi. Gerçek bir Babil, ama yine de kız büyük bir birlik hissediyordu. Şehidin kabrinde -kendisinden geriye kalmış olan şeyde- onu izleyecek olan kardeşin hayatı için dua ettiler. Eğer Glass bugün kesin olarak ölecek olursa, sadece Planter'ın fedakârlığını

yansıtmış olacaktı, ama eğer üçüncü hayata geçecek olursa, bu, Planter'ın cesaret ve örneğine borçlu bir hayat olacaktı.

Recoladayı Dışarı'dan getiren Ela olduğundan, onu Planter'ın ağacının gövdesinin yanında kısa bir süre için yalnız bırakarak onurlandırdılar. Kız, içinde Planter'ın hayatının daha fazlasını olmasını dileyerek elleriyle ince ağaç direği kavradı. Şimdi Planter'ın aiüası, Dışarı'nın hiçsizliğinde dolanıp dururken, yok mu olmuştu? Yoksa tanrı onu Planter'ın ruhu olarak almış ve şimdi diğer azizlerle birlikte dua ettiği cennete mi götürmüştü?

Planter, bizim için dua et. Bize aracılık et. Saygın büyük ebeveynlerimin duamı Babamız'a taşıdığı gibi, şimdi bizim için İsa'ya git ve ona bütün erkek ve kız kardeşlerine merhamet göstermesi için yalvar. Recolada'nın Glass'ı üçüncü hayata taşımasına izin ver ki biz vicdan azabı duymadan cani Descolada'nın yerine geçmek üzere Recolada'yı dünyaya yayalım. Sonra aslan gerçekten kuzuyla birlikte yan yana yatabilir ve bu yerde barış olabilir.

Ancak, Ela ilk kez kuşku içinde kalmıyordu. İzledikleri yolun doğru olduğuna emindi, Quara'nın Descolada'nın tüm Lusitania'da yok edileceği hakkındaki karamsarlığını taşımıyordu. Fakat toplamış oldukları Descolada örneklerinin en eskisini temel alarak Recoladayı yapmış olması gerektiğinden emin değildi. Aslında, eğer Descolada Pequeninolarin son günlerdeki hırçınlığına, yeni yerlere yayılma konusundaki açlığına neden oluyorsa, o zaman Ela kendisini Pequeninolarin eski 'normal' durumlarına geri dönmelerini sağlamış olarak görebilirdi. Fakat o zaman, eski durum sadece Descolada'nın gaialojik davranışının tekrar yaratılması olacaktı, bu sadece daha doğal görünüyordu, çünkü Pequeninolarin insanlar geldiği zaman içinde bulundukları durumdu. Böylece Ela kendisini kolayca bir türün tamamında davranış değişikliğine neden olan, onların saldırganlığını, gelecekte insanlarla bir anlaşmazlığa düşme olasılığını azaltacak şekilde, uygun biçimde ortadan kaldıran birisi olarak görebilirdi. Hoşlarına gitsin veya gitmesin, şimdi onları iyi

Hıristiyanlar yapıyorum ve Human ve Rooter'in ikisinin de bunu onaylamaları, eğer işler kesin olarak Pequeninolarin aleyhine dönecek olursa, yükü üstümden almıyor.

Oh Tanrı'm, senin bu çocukların üstünde Tanrı'yı oynadığım için beni bağışla. Planter'ın ruhu bizler için yalvarmak üzere huzuruna gelince, bizim adımıza ettiği duayı kabul et, ama sadece bu türün değiştirilmesi senin arzunsa. Bize yardım et Tanrı'm, ama farkında olmadan bir zarar veriyorsak bizi durdur. Baba, Oğul ve Kutsal Ruh adına. Âmin.

Parmağıyla yanağından bir damla gözyaşı aldı ve Planter'ın ağacının düzgün gövdesine bastırdı. Bunu hissetmek için orada, ağacın içinde değilsin, ama yine de hissedeceksin, buna inanıyorum. Tanrı, seninki gibi soylu bir ruhun karanlıkta kaybolmasına izin vermez.

Gitme zamanıydı. Kardeşlerin nazik elleri ona dokundular, onu çektiler ve Glass'ın üçüncü hayata geçmek için tecrit edilmiş olarak beklediği lâboratuara götürdüler.

* * *

Ender Planter'i ziyaret ettiği zaman, o çevresi tıbbî aygıtlarla çevrilmiş olarak yatakta yatıyordu. Şimdi ise tecrit odasının içi farklıydı. Glass son derece sağlıklıydı, her ne kadar izleme aygıtlarına bağlıysa da yatağa bağlı değildi. Canlı ve mutluydu, işleme başlanması konusundaki sabırsızlığını gizleyemiyordu.

Artık Ela ve diğer Pequeninolar da gelmiş olduğuna göre, işlem başlayabilirdi.

Onun tecridini sağlayan tek duvar engelleme alanıydı; onun dışında, Glass'ın geçişini izlemek için toplanan Pequeninolar olanları izleyebiliyorlardı. Ancak, açık alandan izleyen sadece onlardı. Belki Pequenino duygularının hassaslığı nedeniyle, belki de bu vahşî Pequenino ayiniyle aralarında bir duvar olması için, insanların hepsi Glass'a gerçekten ne olduğunu

izlemek üzere sadece bir penceresi ve monitörleri olan laboratuarın içinde toplanmışlardı.

Glass, bir capimi parçalayıp çiğnemeye başlamadan önce arınık elbiseli kardeşleri ellerinde tahta bıçaklarla yanına gelinceye kadar bekledi. Bu onun olacaklara katlanmasını sağlayacak anesteziydi. Fakat ilk kez olarak üçüncü hayata geçmeye hazırlanan bir kardeş, içinde Descolada olmayan yerel bir otu çiğniyordu. Eğer Ela'nın yeni virüsü doğruysa, o zaman bu capim, Descolada'nın egemen olduğu capimin her zaman yaptığı görevi yapacaktı.

"Eğer üçüncü hayata geçersem," dedi Glass, "bunun onuru Tanrı'ya ve onun kulu Planter'a ait olacaktır, bana değil."

Glass'ın Planter'ı övmek için sonsözlerini kardeşlerin-dilinde söylemeyi seçmesi uygun bir davranıştı, ama onun bu zarafeti, Planter'ın fedakârlığını hatırlayan birçok insanın gözyaşı dökmesine engel olmadı; Pequenino duygularını yorumlamak zor da olsa, Ender dışarıda toplanmış olan Pequeninolardan gelen düzensiz seslerin ağlama veya Planter'ın anısına uygun başka bir duyguyu yansıttığına emindi. Fakat Glass bunda kendisine bir onur olmadığını düşünürken yanılıyordu. Umutlanmaları için bütün nedenler olduğu halde, Ela'nın Recolada'sının bir kardeşi üçüncü hayata götürme gücünün olduğu kesin olmadığından, herkes bir başarısızlığın olası olduğunu biliyordu.

Arınık elbiseli kardeşler bıçaklarını kaldırdılar ve işe koyuldular.

Bu kez ben değilim, diye düşündü Ender. Tanrı'ya şükür bir kardeşi öldürmek için bıçak kullanmak zorunda değilim.

Yine de, lâboratuardakilerin çoğunun yaptığı gibi, gözlerini kaçırmadı. Kan ve pıhtı onun için yeni bir şey değildi ve durumu daha az tatsız bir hale sokmasa da, Ender tahammül edebileceğini biliyordu. Ayrıca Glass'ın yapılmasına katlandığı şeye, Ender de tanık olarak katlanabilirdi. Bir Ölülerin Sözcüsü zaten bunun için vardı, değil mi? Tanıklık etmek için. Glass'ın canlı vücudunu açarlarken, zihni hâlâ tetikte ve canlıyken ağacın büyümeye başlaması için organlarını toprağa

ekerlerken, ayinin mümkün olduğunca fazlasını seyretti. Bütün bu işler boyunca Glass ne acısını belli eden bir ses çıkardı, ne de kımıldadı. Ya cesareti tahminlerin ötesindeydi ya da Recolada capim otunda anestetik özelliklerini koruyacağı şekilde görevini yapmıştı.

Sonunda bitmişti ve onu üçüncü hayata gönderen kardeşler daha önce elbiselerinin Recolada ve virüs öldürücüden temizlendiği arınık odaya geri dönmüşlerdi, üstündekileri attılar ve çıplak olarak lâboratuara döndüler. Çok ciddîydiler, fakat Ender gizledikleri heyecan ve sevinci görebildiğini düşündü. Her şey iyi gitmişti. Glass'ın vücudunun onlara yanıt verdiğini hissetmişlerdi. Birkaç saat, belki de dakikalar içinde genç ağacın ilk yaprakları yükselecekti. Hepsi kalben buna inanıyordu.

Ender ayrıca aralarından birinin papaz olduğunu fark etti. Eğer bilseydi Piskopos'un ne diyeceğini düşündü. Yaşlı Peregrino yabancı bir türü Katolik inancına döndürmeye, ayin ve doktrinleri onların tuhaf ihtiyaçlarına uydurmaya oldukça yetenekli olduğunu kanıtlamıştı, ama bu, Peregrino'nun, apaçık haça germe olayı gibi görünmesine rağmen, yine de papazların Hazreti İsa'nın tesis ettiği dini ayinlere benzemeyen bu ayinlere katılması düşüncesinden hoşlanmayan yaşlı bir adam olduğu gerçeğini değiştirmiyordu. Eh, bu kardeşler ne yaptıklarını biliyorlardı. Rahiplerinden birinin bu işe katıldığını Piskoposa söylemiş olsunlar veya olmasınlar, Ender bundan bahsetmeyecekti; ayrıca burada olan diğer insanlar da bahsetmeyecekti, eğer gerçekten fark ettilerse.

Evet, ağaç büyüyordu, hem de onlar izlerken yaprakları gözle görünür biçimde ve büyük bir güçle yükseliyordu. Fakat yine de Glass'ın canlı ve bilinçli bir şekilde içinde olduğu bir babaağaç olduğunu anlamaları için saatler, belki de günler gerekecekti. Glass'ın ağacının tam bir tecritle büyümesi gereken bir bekleme süresi.

Keşke ben de bir yer bulabilsem, diye düşündü Ender, içinde tecrit olabileceğim, içinde hiç rahatsız edilmeden bana olan tuhaf şeyleri çözebileceğim bir yer.

Ama o bir Pequenino değildi ve hangi rahatsızlıktan azap çekiyorsa, bu öldürülebilecek bir virüs ya da hayatından uzaklaştırılabilecek bir şey değildi. Hastalığı onun kişiliğinin köklerinde yatıyordu ve işlem sırasında kendisini yok etmeden bundan kurtulup kurtulamayacağını bile bilmiyordu. Belki, diye düşündü, ben kimsem, Peter ve Val onun toplamını oluşturuyorlar; Eğer yok olsalar, belki de geride bir şey kalmayacak. İçimde kendi iradeleri ile davranan onlardan biri ya da diğeri olmadan ruhumun hangi parçası, hayatımdaki hangi hareket açıklanamaz?

Çocuklarımın bir toplamı mıyım? Yoksa her ikisi arasındaki fark mı? Ruhumun bu tuhaf aritmetiği nedir?

Valentine, Ender'in Dışarı'dan yanında getirdiği bu genç kıza kafayı takmamayı denedi. Elbette bunun, Ender'in onu hatırladığı haliyle kendi genç kişiliği olduğunu biliyordu ve kendisinin o yaştaki görüntüsünün böyle güçlü bir hayalini kalbinde taşımakla Ender'in çok tatlı olduğunu bile düşündü. Lusitania'daki bütün insanlar arasında bir tek o, neden bu yaştaki haliyle Ender'in bilinçaltında dolandığını biliyordu. O zamanlar Ender, ailesiyle tüm ilişkisi kesilmiş olarak, Savaş Okulu'ndaydı. Ender bunu bilmese de, Valentine ebeveynlerinin onu oldukça unutmuş olduklarını biliyordu. Elbette onun varlığını unutmuş değillerdi, ama onun hayatlarındaki varlığını unutmuşlardı. Sadece orada değildi, sorumlulukları altında da değildi. Onu devlete vererek günahlarından kurtulmuşlardı. Eğer Ender ölseydi hayatlarının daha çok parçası olurdu; bu durumda, ziyaret edecekleri bir mezar bile yoktu. Valentine bu yüzden onları suçlamıyordu, bu onların esnek ve uysal olduklarını kanıtlıyordu, ama kendisi onları taklit edemezdi. Ender her zaman onunla birlikte ve kalbindeydi. Ender savaş okulunda karşılaşmak zorunda bıraktıkları bütün meydan okumalar sonunda içten hırpalandığı zaman -aslında bir tür greve gittiği zaman- onu esnek bir âlete dönüştüren yetkili subay Valentine'e gelmişti. Ender'i ona getirmişti. Onlara birlikte geçirmeleri için zaman vermişti, onları birbirinden kopartan

ve kalplerinde böyle derin yara açan aynı adam. O zaman Valentine -geriye dönüp böcekleri yok ederek insanlığı kurtaracak kadar- kardeşini iyileştirmişti.

Elbette beni o zamandan beri birlikte yaşadığımız sayısız deneyim içinde daha çok bu yaştaki halimle aklında tutuyor. Elbette bilinçsiz zihni en değerli yükünü ortaya çıkardığı zaman bu, bir zamanlar ben olan ve kalbinin en derin yerlerinde dolanan o kız oldu.

Valentine bunların hepsini biliyordu, hepsini anlıyordu, hepsine inanıyordu. Yine de bu üzüntü veriyordu, yine de her zaman düşündüğü şeyin şu akılsız ve kusursuz yaratık olması acı veriyordu. Yani Ender'in gerçekten sevdiği Valentine imkânsız bir saflıktı. Demek bu sanal Valentine'in hatırına Jakt'la evlenmeden önceki yıllarda bana çok yakın bir yoldaştı. O zamana kadar, çünkü ben Jakt'la evlendiğim için benim bu çocukluk görüntüme geri döndü.

Saçma. Bu genç kızın ne anlama geldiğini düşünmekle kazanılacak bir şey yoktu. Yaratılış tarzı bir yana, kız ***şimdi*** buradaydı ve ilgilenilmesi gerekiyordu.

Zavallı Ender, hiçbir şey anlamamış gibi görünüyordu. Aslında başlangıçta genç Val'i yanına almayı düşünmüştü. "Bir bakıma benim kızım değil mi?" diye sormuştu.

"Hiçbir bakımdan senin kızın değil," diye Valentine yanıtlamıştı. "Kız eğer bir şeyse, o ben'im ve kesinlikle senin onu tek başına evine alman uygun olmaz. Özellikle Peter oradayken, ayrıca Peter gelmiş geçmiş en güvenilir muhafız da değil." Ender yine de tam olarak aynı fikirde olmamıştı -Val yerine Peter'i başından atmayı tercih ederdi- ama ona uymuştu ve o günden sonra Val, Valentine'in evinde kalmaya başlamıştı. Valentine'in amacı kızın arkadaşı ve kılavuzu olmaktı, fakat bunu bir türlü başaramadı. Kız Valentine'in yanında olduğu zaman rahat değildi. Val orada olduğu zamanlarda evden uzaklaşmak için bahaneler buluyordu; Ender uğrayıp onu ve Peter'i yanında götürdüğü zamanlar kız kendini aşırı minnettar hissediyordu.

Sonunda, daha önce de sık sık olduğu gibi, Plikt sessizce öne çıktı ve sorunu çözdü. Plikt, Valentine'in evinde, Val'in başlıca dostu ve muhafızı olmuştu. Val Ender'in yanında olmadığı zamanlarda, Plikt'le beraberdi ve bu sabah Plikt kendine -kendine ve Val'e- ait bir eve yerleşmeyi önermişti. Belki buna razı olurken çok aceleci davrandım, diye düşündü Valentine. Fakat benimle aynı evi paylaşmak, en azından benim onunla aynı evi paylaşmaktan duyduğum zorluk kadar, ona da zor gelmiştir.

Şimdi, Plikt ve Val'in dizlerinin üstünde yeni kiliseye girip, sunağın önünde Piskopos Peregrino'nun yüzüğünü öpmek için ileriye doğru sürünmelerini -kiliseye giren diğerleri de sürünüyordu- izlerken, Valentine, kendince ne karar vermiş olursa olsun, Val'in iyiliği açısından hiçbir şey yapmamış olduğunu fark etti. Val tamamen kendine yeten, soğukkanlı ve sakin biriydi. Valentine genç Val'i daha çok veya daha az mutlu yapabileceğini, daha çok veya az rahat ettirebileceğini neden düşünecekti ki? Bu çocukkız'ın hayatında konu dışıyım, ama o benimkinde konu dışı değil. Hemen, çocukluğumun, aynı zamanda yetişkinliğimin büyük kısmının en önemli ilişkisinin onayı ve reddi oldu. Tıpkı Miro'nun sakat vücudu gibi Dışarı'da hiçliğe ufalanmasını dilerdim. Kendimle böyle yüz yüze gelmek zorunda kalmamayı dilerdim.

Ve yüz yüze geldiği kendisiydi. Ela bu deneyi hemen yapmıştı. Genç Val ve Valentine genetik olarak aynıydılar.

"Ama bu mantıksız," diye Valentine itiraz etmişti. "Ender benim genetik şifremi ezberlemiş olamaz. Bu şifrenin yıldız gemisinde yanında olması kesinlikle imkânsız."

"Bunu açıklamak zorunda mıyım?" diye sormuştu Ela.

Ender, Valentine ile gerçekten karşılaşıncaya kadar Genç Val'in genetik şifresinin akıcı olduğu ve sonra Val'in vücudunun filotlarının Valentine'de buldukları modele göre kendilerini biçimlendirmiş olabilecekleri gibi bir olasılık ileri sürmüştü.

Valentine kendi fikrini kendine sakladı, ama Ender'in tahmininin doğruluğundan kuşkuluydu. Genç Val, ilk andan

itibaren Valentine'in genlerine sahipti, çünkü Ender'in Valentine görüşüne bu kadar tam olarak uyan birisi başka genlere sahip olamazdı; Jane'in yıldız gemisinin içinde bizzat korumaya yardım ettiği doğal yasalar bunu gerektiriyordu. Ya da belki de böylesine son derece karmaşık bir yerde bile biçimlenen ve emirler veren bir güç vardı. Pek önemi yoktu, ancak her ne kadar bu taklit-Val rahatsız edecek kadar kusursuz, sabırlı ve bana benzemiyor olsa da, Ender'in ona bakış açısı, onların genetik açıdan aynı olmaları için yeterliydi. Ender'in görüşü bu kadar farklı olamaz. Belki gerçekten bu kadar kusursuzdum ve keskin hatlarımı sonraki yıllarda aldım. Belki gerçekten bu kadar güzeldim. Belki gerçekten bu kadar gençtim.

Piskopos'un önünde diz çöktüler. Lusitania'nın kefaretiyle bir ilgisi olmamasına rağmen Plikt onun yüzüğünü öptü.

Ancak, yüzüğü öpme sırası Genç Val'e gelince, Piskopos elini çekti ve sırtını döndü. Bir papaz öne çıkarak onlara gidip yerlerine oturmalarını söyledi.

"Nasıl gidebilirim?" dedi Genç Val. "Henüz pişmanlığımı belirtmedim."

"Senin bir kefaretin yok," dedi Papaz. "Piskopos siz gelmeden önce bana söyledi; günah işlendiği zaman burada değildin, bu nedenle kefarette bir payın yok."

Genç Val üzüntüyle ona bakarak, "Tanrı'dan başka biri tarafından yaratıldım," dedi. "Bu nedenle Piskopos beni kabul etmiyor. O yaşadıkça asla bir komünyona katılamayacağım."

Papaz çok üzgün görünüyordu, Genç Val için üzüntü duymamak mümkün değildi, çünkü sadeliği ve tatlılığı onun kırılgan görünmesine neden oluyordu ve bu nedenle onu inciten kişi böyle narin bir şeye zarar verdiği için kendini kötü hissetmek zorunda kalıyordu. "Papa karar verinceye kadar," dedi papaz. "Bütün bunlar çok zor."

"Biliyorum," diye fısıldadı genç Val. Sonra giderek Valentine ve Plikt'in arasına oturdu.

Dirseklerimiz birbirine dokunuyor, diye düşündü Valentine. Kusursuz ben olan bir kız evlât, sanki onu otuz yıl önce

klonlamışım gibi.

Fakat başka bir kız evlât istemiyorum ve kesinlikle kendi kopyamı da istemiyorum. Kız bunu biliyor. Bunu hissediyor ve benim asla ıstırap çekmediğim bir şey nedeniyle azap çekiyor, en çok kendisi gibi olanlar tarafından istenmediğini ve sevilmediğini hissediyor.

Ender onun için ne hissediyor? O da kızın gitmesini istiyor mu? Yoksa benim yıllar önceki erkek kardeşim gibi, onun da erkek kardeşi olmayı mı özlüyor? O yaşta olduğum zaman, Ender henüz soykırımı işlememişti. Ancak o zaman henüz ölüler adına da konuşmaya başlamamıştı. Ana Kraliçe, Hegemon, Human'ın Hayatı, o zamanlar onun çok ötesindeydi. O sadece bir çocuktu, aklı karışmış, çaresiz, korkmuş. Ender o zamanı nasıl olur da özler?

Az sonra Miro geldi, sunağa kadar süründü ve yüzüğü öptü. Piskopos'un onu tüm sorumluluktan affetmesine rağmen, diğerleriyle birlikte kefarete katıldı. Valentine, Miro ilerlerken oluşan fısıldaşmalara elbette dikkat etmişti. Beyin hasarına uğramadan önce Lusitania'da onu tanıyan herkes, meydana gelen mucizeyi fark ediyordu, hepsinin arasında parlak bir şekilde yaşamış olan Miro'nun kusursuz bir yenilenmesi.

O zamanlar seni tanımıyordum, Miro, diye düşündü Valentine. Her zaman bu uzak ve düşünceli havan mı vardı? Vücudun tedavi olmuş olabilir, fakat sen hâlâ bunca zaman acıyla yaşamış olan adamsın. Bu seni soğuk mu yoksa daha sevecen mi yaptı?

Miro gelerek Valentine'in yanındaki sandalyeye oturdu. Burası aslında Jakt'a aitti, ama Jakt hâlâ uzaydaydı. Descolada yakında yok edileceğinden, birisinin kendi kendine işleyen bir gaialoji tesis etmek ve gezegen sistemini düzende tutmak için Lusitania'nın yüzeyine donmuş mikroplar, bitkiler ve hayvan türleri getirmesi gerekiyordu. Bu birçok başka dünyada yapılmış olan bir işti, ama burada, Pequeninolarin bağlı olduğu türlerle sert bir rekabete girişmeyecekleri şekilde, kurnazca yapılıyordu. Jakt yukarıdaydı, hepsi için çalışıyordu; bu dışarıda olmak için iyi bir nedendi, ama Valentine aslında

Ender'in onu böyle karmaşaya sokan yeni yaratıları nedeniyle onu özlüyor, fena halde ona ihtiyaç duyuyordu. Miro kocasının yerini tutamazdı, özellikle yeni vücudu Dışart'da neler yapıldığının keskin bir hatırlatıcısı oldukça.

Eğer oraya ben gitseydim, ne yaratırdım? Geriye bir şahıs getireceğimi sanmam, çünkü korkarım kişiliğimin köklerinde hiçbir kişi yok. Korkarım kendiminki bile yok. İnsanlık için bir araştırma yapmadan, tarih üzerinde o tutkulu çalışmamdan başka ne var? Başkaları insanlığı kendi kalplerine bakarak buluyorlar. Sadece kayıp ruhlar bunu kendilerinin dışında aramak ihtiyacını duyuyorlar.

"Çizgi neredeyse tamamlandı," diye fısıldadı Miro.

Demek ayin yakında başlayacaktı.

Valentine fısıldadı, "Günahlarının temizlenmesine hazır mısın?"

"Piskopos'un açıkladığına göre, sadece bu yeni vücudun günahlarını temizleyecek. Eski vücuttan kalan günahlarım için yine de itirafta ve kefarette bulunmam gerek. Elbette pek fazla cinsel günah olamaz, fakat bol miktarda kıskanma, kin, iğneleme ve kendine acıma var. Bir intiharı da itiraf edip etmemem gerektiğine karar veremiyorum. Eski vücudum hiçliğe ufalandığı zaman, o kalbimin arzusuna yanıt veriyordu."

"Asla sesini geri almamalıydın," dedi Valentine. "Çok güzel konuştuğunu işitmek için gevezelik edip duruyorsun."

Miro gülümseyerek onun kolunu okşadı.

Piskopos ayine son aylarda elde edilen başarılar için Tanrı'ya dua ederek başladı. Lusitania'nın en yeni iki vatandaşının yaratılmasını göz göre göre atladı, ancak Miro'nun iyileşmesi kesinlikle Tanrı'nın kapısına kondu. Miro'yu öne çağırdı ve onu hemen vaftiz etti, bu tam bir ayin olmadığı için, hemen vaazına devam etti.

"Tanrı'nın merhameti sonsuzdur," dedi Piskopos. "Sadece onun, birer birey ve halk olarak işlediğimiz müthiş günahları affetmek için lâyık olduğumuzdan daha öteye uzanmasını ümit edebiliriz. Sadece, nedamet göstererek yok olmaktan kurtulan

Ninova gibi, bizi cezalandırmak için üstümüze gelmesine izin verdiği filodan bizi koruması için onu ikna etmeyi ümit edebiliriz.” Miro sadece Valentine'in işitebileceği şekilde yavaşça fısıldadı. “Filoyu ormanın yanmasından önce yollamamış mıydı?”

Valentine, “Belki de Tanrı kalkış değil de sadece varış saatini hesaba katıyor,” diye fikrini söyledi ve o anda küstahlığına pişman oldu. Bugün burada olanlar ciddî şeylerdi; kendisi katolik inancının koyu bir müridi olmasa da, bir toplumun kötü bir şey yaptığı zaman, bunun sorumluluğunu kabul etmesinin ve kefaretini çekmesinin kutsal bir şey olduğunu biliyordu.

Piskopos kutsallıkla ölenlerden bahsetti. İnsanlığı Descolada salgınından ilk kurtaran Os Veneradoslar; vücudu kilisenin altında gömülü olan ve kâfirlere karşı doğruyu savunurken şehitlik azabı çeken Peder Estevâo; halkının ruhunun virüsten değil Tanrı’dan geldiğini kanıtlamak uğruna ölen Planter ve katliamın masum kurbanları olarak ölen Pequeninolar. “Bunların hepsi bir gün birer aziz olabilir, çünkü bu büyük olaylara ve büyük kutsallıklara fazlasıyla ihtiyaç duyulan ve bu nedenle bunlara çok daha sık ulaşılan, Hıristiyanlığın ilk günlerine benzeyen bir zaman. Bu kilise Tanrılarını bütün kalpleriyle, yetenekleriyle, akıllarıyla, güçleriyle seven ve komşularını kendisi kadar seven insanların türbesi olacak. Buraya girenlerin bunu kırık bir kalp ve nadim bir ruhla yapmalarını sağla ki bu kutsallık onlara da dokunsun.”

Vaaz uzun değildi, çünkü bugün bir sürü benzer ayin yapılacaktı. Kilise Lusitania’daki insan nüfusunun hepsini birden aynı anda alamayacak kadar küçük olduğundan insanlar kiliseye vardiyalar halinde geliyorlardı. Kısa bir süre sonra ayin bitmiş ve Valentine gitmek için ayağa kalkmıştı. Plikt ve Val’i yakından arkalarından izleyecekti, ama Miro onu kolundan yakaldı.

“Jane bana henüz söyledi,” dedi. “Bilmek istersin diye düşündüm.”

“Neyi?”

“Yıldız gemisini az önce denedi, içinde Ender olmadan.”
“Bunu nasıl yapabildi,” diye sordu Valentine.
“Peter,” dedi Miro. “Jane onu Dışarıya götürdü ve hemen içeriye getirdi. Peter de onun aiüasını kapsayabiliyor, eğer bu işlem gerçekten böyle yapılıyorsa.”
Kadın korkusunu belirten bir sesle konuştu, “O da-”
“Bir şey yarattı mı? Hayır.” Miro öyle çarpık ve ekşi bir ifadeyle sırıttı ki, Valentine bunun Miro’nun üzüntüsünden ileri geldiğini düşündü. “Peter bunun, kendi zihninin Ender’den daha berrak ve sağlıklı olmasından kaynaklandığını iddia ediyor.”
“Belki öyledir,” dediValentine.
“Bense bunun oradaki filotların hiçbirinin onun modelinin bir parçası olmak istememelerinden kaynaklandığını söylüyorum. Çok çarpık.”
Valentine biraz gülümsedi.
O sırada Piskopos yanlarına geldi. İkisi ayrılmak için en sona kalanlar arasında olduklarından, kilisenin önünde yalnızdılar.
“Yeni vaftizi kabul ettiğin için teşekkür ederim,” dedi Piskopos.
Miro başını eğdi. “Şimdiye kadar günahlarıyla birlikte aklanmak çok az insana nasip olmuştur.”
“Valentine, kusura bakma senin adaşını kabul edemedim.”
“Üzülmeyin Piskopos Peregrino. Anlıyorum. Sizinle aynı fikirde bile olabilirim.”
Piskopos başını salladı. “Eğer onlar, şey yapsalardı daha iyi olurdu.”
“Buradan ayrılsalar mıydı?” diye sordu Miro. “İsteğinize kavuşacaksınız. Peter yakında gitmiş olacak, o güvertedeyken Jane bir gemiyi yönetebilir. Kuşkusuz aynı şey genç Val için de geçerli.” “Hayır,” dedi Valentine. “O gidemez. O çok… ”
“Genç mi?” diye sordu Miro. Eğleniyor gibi görünüyordu. “Her ikisi de Ender’in bildiği her şeyi bilerek aynı anda doğdular. Vücuduna rağmen, kızı çocuk olarak tanımlayamazsın.”

“Eğer doğmuş olsalardı,” dedi Piskopos, “gitmek zorunda kalmazlardı.”

“Siz istediğiniz için buradan gitmiyorlar,” dedi Miro. “Gidiyorlar, çünkü Peter Ela’nın yeni virüsünü Path’a teslim edecek ve Genç Val’in gemisi de Pequeninolarla Ana Kraliçelerin yerleştirilebileceği gezegenler arayacak.”

“Kızı böyle bir göreve gönderemezsin,” dedi Valentine.

“Onu yollamayacağım,” dedi Miro. “Onu yanıma alacağım, daha çok, o beni yanına alacak. Ben de gitmek istiyorum. Orada ne gibi tehlikeler varsa, üstüme alacağım. Kız güvende olacak, Valentine.”

Valentine hâlâ başını sallıyordu, ama şimdiden yenilgiye uğrayacağını biliyordu. Ne kadar genç görünse de, Genç Val’in kendisi gitmek için ısrar edecekti, çünkü eğer gitmezse, sadece bir yıldız gemisi yolculuk yapacaktı ve yolculuk yapan Peter olacağına göre, geminin iyi bir amaçla kullanılıp kullanılmayacağını bilmenin imkânı yoktu. Uzun vadede Valentine bile bunun gerekliliği önünde eğilecekti. Genç Val ne gibi tehlikelere maruz kalacaksa, bu Planter, Peder Estevâo ve Glass gibi diğerlerinin göğüsledikleri tehlikelerden daha kötü değildi.

* * *

Pequeninolar Planter’ın ağacında toplandılar. Bu ilk olarak Recoladayla üçüncü hayata geçen o olduğu için Glass’ın ağacı olabilirdi, fakat onunla konuşmayı başardıkları zaman ilk sözcükleri virüs öldürücü ve Recoladayı ağacının ötesindeki dünyaya yayma fikrinin kendisine ait olduğunu kesinlikle reddetmek olmuştu. Bu onur Planter’a ait diye açıkladı ve kardeşlerle eşler sonunda ona katıldılar.

Ender şimdi birçok yıl önce üçüncü hayata geçmesi için ekerek yardım ettiği Human’a yaslanmıştı. Pequeninolarin

Descolada'dan özgürleştirilmesi Ender için tam bir mutluluk anı olabilirdi, ancak tüm bu süre boyunca Peter yanındaydı.

"Zayıflık zayıflığı kutluyor," dedi Peter. "Planter başarısız oldu ve işte onu onurlandırıyorlar, oysa Glass başarılı oldu ve işte orada, deney alanında tek başına duruyor ve bunun en aptalca yanı, aiüası orada olmadığından bunun Planter için bir anlamı olmaması."

"Planter'a bir şey ifade etmeyebilir," dedi Ender-ayrıca bu tümüyle emin olmadığı bir noktaydı- "ama buradaki insanlara bir şey ifade ediyor."

"Evet," dedi Peter, "onların zayıf olduklarını ifade ediyor."

"Jane seni Dışarı'ya götürdüğünü söyledi."

"Kolay bir yolculuktu," dedi Peter. "Bir dahaki sefere hedefim Lusitania olmayacak."

"Ela'nın virüsünü Path'a götürmeyi planladığını söyledi."

"İlk durağım," dedi Peter. "Ama buraya geri dönmeyeceğim. Buna güven, yaşlı çocuk."

"Gemiye ihtiyacımız var."

"Elinde yanlışlıkla meydana gelen o tatlı küçük kız var," dedi Peter, "ayrıca, eğer ben ve Valzinha gibi onları yönetecek yeterli yaratık yumurtlarsan, o böcek piçi sana düzinelerce yıldız gemisi yaratabilir."

"Seni son kez gördüğüme sevineceğim."

"Ne yapmaya niyetli olduğumu merak etmiyor musun?"

"Hayır," dedi Ender.

Bu yalandı ve elbette Peter bunu biliyordu. "Hiçbirinizin yapmak için ne beyni ne de yüreği olmadığı bir şey yapmaya niyetliyim. Filoyu durdurmayı düşünüyorum."

"Nasıl? Sihirli bir şekilde bayrak gemisinde ortaya çıkarak mı?"

"Şey, eğer iş en kötüsüne kalırsa, aziz dostum, onlar orada olduğumun farkına bile varmadan her zaman filoya bir K.D. Aygıtı yollayabilirim, ama bunun pek yararı olmaz, değil mi? Filoyu durdurmak için Kongre'yi durdurmak zorundayım; Kongre'yi durdurmak için de kontrolü ele almam gerek."

O anda Ender bunun ne anlama geldiğini anladı. “Demek yeniden Hegemon olabileceğini düşünüyorsun? Eğer başarırsan Tanrı insanlığın yardımcısı olsun.”

“Neden olmayacakmışım?” dedi Peter. “Daha önce bir kez yaptım ve o kadar da fena değildim. Senin bilmen gerek, kitabı kendin yazdın.”

“O gerçek Peter’dı,” dedi Ender. “Senin gibi, nefret ve korkularımın hayalinden oluşan çarpık bir uyarlaması değil.”

Peter’in bu sert sözlere öfkelenmeye yetecek bir ruhu var mıydı? Ender, en azından bir an için Peter’in durakladığını ve yüzünün ifade değiştirdiğini -ne ifadesi? İncinme? Yoksa sadece öfke mi?- gördüğünü düşündü.

Bu anlık duraklamadan sonra, Peter. “Artık gerçek Peter’im,” diye yanıtladı. “Ayrıca daha önceki ustalığıma sahip olduğumu ümit etsen iyi olur. Ne de olsa, küçük Val’e Valentine ile aynı genleri vermeyi başardın. Belki ben de Peter’in aynısıyımdır.”

“Belki domuzların kanatları vardır.”

Peter güldü. “Eğer Dışarı’ya gider ve yeterince inanırsan, olur.”

“Git o zaman,” dedi Ender.

“Evet. Benden kurtulacağına memnun olduğunu biliyorum.”

“Seni aynen insanlığın geri kalan kısmına aktararak mı? Bu da filoyu gönderdikleri için onlara yeterli caza olsun.” Ender Peter’i kolundan yakalayarak kendine çekti. “Bu kez beni çaresizliğe itebileceğini düşünme. Artık küçük bir çocuk değilim ve kontrolden çıkarsan seni yok ederim.”

“Edemezsin,” dedi Peter. “Kendini daha kolay öldürürsün.” Tören başladı. Bu kez tantana, yüzük öpme ve vaaz yoktu. Sadece Ela ve yardımcıları virüs öldürücü bakteriyle doyurulmuş birkaç yüz şeker küpü ve içinde Recolada olan aynı sayıda ufak şişe getirdiler, cemaatin arasında dolaştılar ve her Pequenino şeker küpünü aldı, ağzında eriterek yuttu ve küçük şişenin içindekini içti.

Peter monoton bir sesle, “Bu senin için verilen vücudumdur,” dedi. “Beni hatırlaman için.”

“Hiçbir şeye saygın yok mu?” diye sordu Ender.

“Bu senin için akıtılan kanimdir. İçince beni hatırlaman için.” Peter gülümsedi. “Vaftiz olmadığım halde katılabildiğim bir ayin bu.”

“Sana şunu söyleyebilirim," dedi Ender. “Henüz seni temizleyecek bir vaftiz keşfedilmedi.”

“Bahse girerim ki bunu bana söyleyebilmek için bütün hayatın boyunca aklında tuttun.” Peter, kulağına yerleştirilmiş olan ve onu Jane’e bağlayan mücevheri görebilmesi için Ender’e döndü. Göstermek istediği şeyi Ender’in fark etmemesi olasılığına karşı mücevhere oldukça gösterişli bir şekilde dokundu. “Sadece unutma, burada bilgelik kaynağım var. Eğer unutursan sana ne yaptığımı gösterecek. Eğer gittiğim anda beni unutmazsan.”

“Seni unutmayacağım,” dedi Ender.

“Benimle birlikte gelebilirsin,” dedi Peter.

“Dışarı’da senin daha fazlalarını yapmayı göze almayı mı?”

“Yol arkadaşları işime yarardı.”

“Sana şunu söyleyeyim, Peter, benim senden tiksindiğim kadar, bir gün sen de kendinden tiksineceksin.”

“Asla,” dedi Peter. “Ben senin kadar kendime karşı tiksinti dolu değilim. Ayrıca, bana yol arkadaşları yapmayacaksan, yolda kendim hallederim.”

“Bundan kuşkum yok,” dedi Ender.

Şeker küpleri ve şişeler onlara geldi; yediler ve içtiler. “Özgürlüğün tadı,” dedi Peter. “Nefis.”

“Öyle mi?” dedi Ender. “Hiç anlamadığımız bir türü öldürüyoruz.”

“Ne demek istediğini anlıyorum,” dedi Peter. “Kendisini ne kadar kusursuzca yok ettiğini anlayabilen bir rakibi yok etmek çok daha eğlenceli.”

Sonra, sonunda, Peter gitti.

Ender törenin sonuna kadar kaldı ve oradakilerden çoğuyla sohbet etti: Human ve Rooter, elbette, sonra Valentine, Ela, Quanda ve Miro.

Ancak, yapacağı başka bir ziyaret daha vardı. Daha önce birkaç kez yaptığı, hepsinde bir kelime söylenmeden

reddedildiği bir ziyaret, ama bu kez, Novinha onunla konuşmak için dışarı çıktı. Öfke ve yasla dolu olmak yerine daha sakin görünüyordu.

"Çok daha huzur içindeyim," dedi. "Nedeni ne olursa olsun, sana karşı olan öfkem haksızdı."

Ender bu sözleri duyduğuna çok memnun olmuştu, ama kullandığı terimlere şaşırmıştı. Novinha hiç haksızlığından bahsetmiş miydi?

"Buraya oğlumun belki de Tanrı'nın amaçlarını yerine getirdiğini görmek için geldim," dedi Novinha. "Yani sen onu durduramazdın, çünkü Tanrı, o zamandan beri gerçekleşen mucizeleri başlatmak için onun Pequeninolara gitmesini istedi." Ağladı. "Miro bana geldi. İyileşmiş. Oh, ne de olsa Tanrı merhametlidir ve öldüğüm zaman cennette tekrar Quim'e kavuşacağım."

Döndürülmüş, diye düşündü Ender. Bunca yıl kiliseyi küçümsedikten ve sadece Lusitania kolonisinin bir parçası olmak için Katolikliğe iştirak ettikten sonra, İsa'nın Aklı'nın Çocukları'nda geçirdiği bu haftalar onu döndürmüş. Buna memnun oldum. Benimle yeniden konuşuyor.

"Andrew," dedi kadın, "yeniden birlikte olmamızı istiyorum."

Ender rahatlama ve sevinçten ağlamak isteyerek onu kucaklamak için uzandı, ama kadın onun temasından kaçındı.

"Anlamıyorsun," dedi Novinha. "Seninle birlikte eve gitmek istiyorum. Artık benim evim burası."

Haklıydı, anlamamıştı, ama şimdi anlıyordu. Novinha sadece Katolikliğe döndürülmekle kalmamıştı. Karı kocanın bir araya gelebildikleri, sadece birlikte olabildikleri ve evliliklerinin ortasında devamlı perhizde olmaya yemin etmelerini gerektiren, tam fedakârlık isteyen bu düzene de döndürülmüştü. "Novinha," dedi Ender, "Kendimde İsa'nın Aklı'nın Çocukları'ndan biri olabilecek inanç ve gücü görmüyorum."

"Gördüğün zaman," dedi kadın, "seni burada bekliyor olacağım."

“Seninle birlikte olabilmem için tek ümit bu mu?” diye fısıldadı Ender. “Senin birlikteliğini elde edebilmek için yeminle vücudunu reddetmek.”

“Andrew,” diye fısıldadı kadın. “Seni özlüyorum. Fakat yıllarca zina yaparak işlediğim günahlar nedeniyle şimdi tek mutluluk ümidim vücudu reddederek ruhun içinde yaşamak. Eğer gerekiyorsa bunu yalnız yapacağım. Ama seninle beraber - oh, Andrew, seni özledim.”

Ben de seni özledim, diye düşündü Ender. “Seni nefes almak kadar özledim,” diye fısıldadı. “Ama bunu benden isteme. Benimle gençliğimizin sonunu harcayıncaya kadar karım olarak yaşa, sonra, arzu gevşediği zaman birlikte buraya geri dönebiliriz. O zaman mutlu olurum.”

“Anlamıyor musun?” dedi kadın. “Bir anlaşma yaptım. Söz verdim.”

“Bana da bir söz verdin,” dedi Ender.

“Sana ettiğim yemini tutmak için Tanrı’ya ettiğim yemini bozacak mıyım?”

“Tanrı bunu anlayacaktır.”

“Tanrı’nın sesini hiç işitmeyen biri için onun neyi isteyip neyi istemediğini söylemek ne kolay.”

“Bugünlerde onun sesini duyuyor musun?”

“Bir İlâhî yazarı gibi, kalbimde onun şarkısını işitiyorum. Tanrı benim çobanımdır. İstemeyeceğim.”

“Yirmi üçüncü. Benim işittiğim tek şarkı ise yirmi ikinci.”

Kadın hüzünle gülümsedi, ‘“sizler, neden beni yüzüstü bıraktınız’” diye seslendirdi.

“Ve Bashan’ın boğalarıyla ilgili kısmı,” dedi Ender. “Her zaman kendimi boğalarla çevrilmiş gibi hissetmişimdir.”

Kadın güldü. “Gelebildiğin zaman bana gel,” dedi. “Hazır olduğun zaman burada olacağım."

Sonra Ender’in yanından ayrıldı.

“Bekle.”

Kadın bekledi.

“Sana virüs öldürücüyü ve Recoladayı getirdim.”

“Ela’nın zaferi,” dedi Novinha. “Bu benim ötemdeydi, biliyorsun. İşimi terk etmem size bir şeye mal olmadı. Benim zamanım geçti ve Ela beni fazlasıyla aştı.” Novinha şeker küpünü aldı, bir an erimesine izin verdi sonra yuttu.

Sonra küçük şişeyi akşam ışığına doğru tuttu. "Kırmızı gökyüzüyle içindeki her şey ateş almış gibi gözüküyor.” İçti, sanki tadını korumak istermiş gibi yavaşça yudumladı, gerçekten. Ancak, Ender’in bildiği kadarıyla, tadı acıydı ve içtikten sonra uzun süre insanın ağzından gitmiyordu.

“Seni ziyaret edebilir miyim?”

“Ayda bir kez,” dedi kadın. Yanıtı o kadar hızlıydı ki, Ender onun bu soruyu daha önceden düşündüğünü, bir karara vardığını ve bu kararını değiştirmek niyetinde olmadığını anladı.

“O zaman ayda bir seni ziyaret edeceğim,” dedi Ender.

“Bana katılmaya hazır oluncaya kadar,” dedi Novinha.

“Bana dönmeye hazır oluncaya kadar,” dedi Ender.

Fakat Ender onun eğilmeyeceğini biliyordu. Novinha öyle kolayca fikrini değiştiren bir insan değildi. Geleceğinin sınırlarını çizmişti.

Gücenmiş, öfkelenmiş olması gerekirdi. Onu reddeden bir kadınla olan evliliğinden kurtulmak için kıyameti koparması gerekirdi, ama özgürlüğünü neden isteyebileceğini bile düşünemiyordu. Artık hiçbir şey benim elimde değil, diye fark etti. Geleceğin hiçbir kısmı bana bağlı değil. Çalışmalarım, iyi veya kötü, bitti ve şimdi gelecek üzerindeki tek etkim, çocuklarımın yaptıkları olacak, şu halleriyle; canavar Peter, olamayacak derecede kusursuz çocuk Val.

Ya Miro, Grego, Quara, Ela, Olhado, onlar da benim çocuklarım değil mi? Bu yere gelmeden yıllar önce Libo’nun aşkı ve Novinha’nın vücudundan gelseler de onların yaratılmasına yardım ettiğimi iddia edemez miyim?

Onu neden aradığını tam olarak anlamasa da, Genç Val’i bulduğunda karanlık olmuştu. Kız, Plikt’le birlikte Olhado’nun evindeydi; ancak Plikt gölgeli duvara yaslanmış olduğundan

yüzü pek seçilmiyordu, ama Genç Val Olhado'nun çocuklarının arasında, onlarla oynuyordu.

Elbette onlarla oynayacak, diye düşündü Ender. Anılarımdan oldukça fazla deneyim sahibi olarak fırlamış olsa da, kendisi de bir çocuk.

Ama kapı eşiğinde durmuş, izlerken, kızın çocuklarla eşit şekilde oynamadığını fark etti. Val'in daha çok dikkat ettiği Nimbo'ydu. O kitle saldırısı gecesi birkaç yerinden yanan çocuk. Çocukların oynadığı oyun yeterince basitti, ancak onların birbirleriyle konuşmalarını engelliyordu. Yine de Nimbo ve Genç Val arasında belirgin bir konuşma vardı. Kızın ona gülümsemesi sıcaktı, aşığını cesaretlendiren bir kadın gibi değil, daha çok bir kız kardeşin sessizce erkek kardeşine yolladığı sevgi, sırdaşlık ve güven bakışıydı.

Onu iyileştiriyor, diye düşündü Ender. Tıpkı birçok yıl önce Valentine'in beni iyileştirdiği gibi. Sözcüklerle değil, yanımda olarak.

Onu, bu yeteneği bile yerinde olarak yaratmış olabilir miyim? Onun hakkındaki hayalimde bu kadar gerçek ve güç mü var? O zaman belki Peter'in de içinde gerçek kardeşimin sahip olduğu her şey vardır, tehlikeli ve korkunç olan ama aynı zamanda yeni bir düzen yaratabilen her şey.

Ne kadar denese de Ender kendini bu öyküye inandıramadı. Genç Val'in gözlerinde iyileştirme olabilirdi, ama Peter'in içinde bunların hiçbiri yoktu. O, Ender'in korkunç bir odada defalarca öldükten sonra, sonunda içindeki Peter unsuruna sarılıp yola devam ettiği Fantezi Oyunu'nda aynadan kendisine baktığını gördüğü yüzdü.

Peter'e sarıldım ve bütün bir halkı yok ettim. Onu içime aldım ve soykırım işledim. O zamandan beri, bunca yıl boyunca, ondan kurtulduğumu sandım. Çünkü yok olmuştu, ama beni hiç terk etmedi. Dünyadan elini ayağını çekip İsa'nın Aklı'nın Çocukları tarikatına katılmak fikri, bunda onu çeken çok şey vardı. Belki orada, Novinha ve o, kendilerini bunca yıldır içlerinde yaşayan şeytanlardan kurtarabilirlerdi. Bu gece

olduğu kadar, diye düşündü Ender, Novinha hiçbir zaman böyle huzur içinde olmamıştı.

Kapının eşiğinde dururken Genç Val onu fark etti ve yanına geldi.

"Neden buradasın?" diye sordu.

"Seni arıyordum," dedi Ender

"Plikt ve ben geceyi Olhadolarda geçireceğiz," dedi kız. Nimbo'ya baktı ve gülümsedi. Çocuk da budalaca sırıttı.

Ender yumuşak bir ifadeyle, "Jane yıldız gemisiyle gideceğini söylüyor," dedi.

"Eğer Peter Jane'i içinde tutabiliyorsa, ben de tutabilirim," diye yanıtladı kız. "Miro benimle birlikte geliyor. Yaşanılabilir gezegenler bulmak için."

"Sadece sen istersen," dedi Ender.

"Aptallaşma," dedi kız. "Ne zamandan beri sen sadece kendi istediğini yaptın. Ben yapılması gerekeni yapacağım, yapabileceğim tek şeyi."

Ender onayladı.

"Bunun için mi gelmiştin?" diye sordu kız.

Ender yine onayladı. "Sanırım," dedi.

"Yoksa bu yüze sahip olan kızı son gördüğün zamanki çocuk olmak istediğin için mi geldin?"

Bu sözcükler acı vericiydi, Peter'in kalbinde ne olduğunu tahmin etmesinden çok daha fazla. Kızın sevecenliği kendisinin hor görüsünden çok daha acı vericiydi.

Kız onun yüzündeki acı ifadesini görmüş olmalıydı ve yanlış yorumladı. Ender kızın yanlış anlama yeteneğine sahip olması nedeniyle rahatlamıştı. Neyse, geride bana biraz mahremiyet kalmış.

"Benden utanıyor musun?" diye sordu kız.

"Utanıyorum," dedi Ender. "Bilinçsiz zihnimin böyle ortaya çıkmasına. Ama utanmıyorum. Senden hayır." Nimbo'ya baktı, sonra da kıza. "Burada kal ve başladığın şeyi bitir."

Kız hafifçe güldü. "O iyi bir şey yaptığını sanmış olan iyi bir çocuk."

"Evet," dedi Ender. "Ama sonra ipini ondan kopardı."

“Ne yaptığını bilmiyordu,” dedi kız. “Davranışlarının sonuçlarını anlamazsan, nasıl bu nedenle suçlanabilirsin?”
Kızın Nimbo kadar kendisi, Soykırımcı Ender hakkında da konuştuğunu biliyordu. “Suçu üstüne almazsın,” diye yanıtladı. “Ama sorumluluğu alırsın. Neden olduğun yaraları iyileştirmek için.”
“Evet,” dedi kız. “Neden olduğun yaralar için, ama dünyanın bütün yaraları için değil.”
“Oh?” diye sordu Ender. “Neden olmasın? Onları sen iyileştirmek istediğin için mi?”
Kız güldü, hafif, kızca bir gülüş. “Hiç değişmedin, Andrew,” dedi. "Tüm bu yıllar boyunca, hiç.”
Ender ona gülümsedi, hafifçe kucakladı ve onu odanın ışığına yolladı. Kendisi, karanlığa döndü ve eve doğru yola koyuldu. Yolunu bulması için yeterli ışık vardı, yine de birkaç kez tökezledi ve yolunu kaybetti.
“Ağlıyorsun,” dedi Jane kulağına.
“Bu o kadar mutlu bir gün ki,” dedi Ender.
“Öyle, biliyorsun. Bu gece sana acıyan tek kişi sensin.”
“İyi, o zaman,” dedi Ender. “Eğer tek kişi bensem, en azından bir kişi var demektir.”
“Ben varım,” dedi Jane. “İlişkimiz her zaman tertemiz kaldı.”
“Hayatımda yeterince temizlik yaşadım,” diye yanıtladı Ender. “Daha fazlasını ummuyordum.”
“Herkes sonunda temizlenir. Herkesin ölümcül günahların ulaşamayacağı bir yerde sonu gelir.”
“Ama ben ölmüş değilim,” dedi Ender. “Yoksa öyle miyim?”
“Burası cennete benziyor mu?” diye sordu Jane.
Ender tatsız bir ifadeyle güldü.
“Peki, o zaman sen ölmüş olamazsın.”
“Unutuyorsun,” dedi Ender. “Burası rahatça cehennem olabilir.”
“Öyle mi?” diye sordu Jane.
Ender başarılan şeyleri düşündü. Ela’nın virüslerini. Miro’nun iyileşmesini. Genç Val’in Nimbo’ya karşı

sevecenliğini. Novinha'nın yüzündeki huzurlu tebessümü. Dünyaları arasındaki geçişte özgürlüğün başlaması nedeniyle Pequeninolarin sevincini. Virüs öldürücünün şimdiden koloniyi çevreleyen capimi gitgide genişleyerek yok ettiğini biliyordu; artık diğer ormanlara da sıçramış olmalıydı, yerini dilsiz ve pasif Recolada'ya terk etmekte olan Descolada artık çaresizdi. Bütün bu değişikliklerin cehennemde olmasına kesinlikle imkân yoktu.

"Sanırım hâlâ yaşıyorum," dedi.

"Ben de," dedi Jane. "Bu da bir şey. Peter ve Val, zihninden fışkıran sadece onlar değil."

"Hayır, değiller."

"Önümüzde yaklaşan zor günler olsa da, ikimiz de yaşıyoruz."

Ender ileride Jane'i neyin beklediğini hatırladı, zihinsel çökme sadece haftalar ötedeydi ve Ender kendi kayıpları konusunda homurdanıp durduğu için utandı. "Hiç sevilmemektense," dedi, "sevilip yok olmak daha iyidir."

"Bu bir klişe olabilir," dedi Jane, "ama onun gerçek olmayacağı anlamına gelmez."

-18-
PATH'IN TANRISI

"Yok oluncaya kadar Descolada virüsündeki değişikliğin tadını alamadım."
"Sana uyum sağlıyordu."
"Bu kendimi hissetmemin başlangıcı gibiydi. Genetik moleküllerimin çoğunu kendi yapısına dâhil etmiş."
"Belki de seni değiştirmeye hazırlanıyordu, bizi değiştirdiği gibi."
"Fakat senin atalarını ele geçirdiği zaman, içinde yaşadıkları ağaçlarla eşleştirdi. Biz kiminle eşleşecektik?"
"Zaten eşleşmemiş olanlar dışında, Lusitania'da eşleşmemiş olan hangi yaşam biçimleri var?"
"Belki de Descolada bizi var olan bir çiftle değiştirmeye niyetliydi. Ya da bir eş üyeyi bizimle değiştirmeyi."
"Ya da, belki sizi insanlarla eşleştirmeyi düşünüyordu."
"Artık öldü. Ne planladıysa, bu asla olmayacak."
"İnsan erkekleriyle çiftleşmek, ne tür bir hayata yol açardı?"
"Bu iğrenç."
"Ya da canlı doğum yapmak, belki, insan tarzında"
"Şu aptallığı kes."
"Sadece zihnen kurguluyordum."
"Descolada gitti. Ondan kurtuldunuz."
"Fakat olmamız gerektiği kadar özgür olamadık. Ben, Descolada gelmeden akıllı olduğumuza inanıyorum. Tarihimizin onu buraya getiren uzay aracından eski olduğuna inanıyorum. Genlerimizin bir yerinde, akıllı ağaçların içinde lârva evresi

geçirmek yerine ağaçlarda yaşadığımızın sırrının kilitli olduğuna inanıyorum."

"Eğer üçüncü hayatınız olmasaydı, Human, şimdi ölmüş olacaktın."

"Şimdi ölmüş olacaktım, fakat yaşadığım sürede sadece bir kardeş değil, bir baba olabilirdim. Yaşadığım sürede, eğer çiftleşmeyi ümit ediyorsam, bir gün ormanıma dönememe kaygım olmadan istediğim yerlere yolculuk yapabilirdim. Her gün aynı noktaya kök salmış durumda hayatımı kardeşlerin bana getirdikleri öyküleri dinleyerek geçirmezdim."

"Demek Descolada'dan kurtulmuş olmak sana yetmiyor? Onun bütün sonuçlarından da kurtulmuş olmalısın yoksa halinden memnun olmayacaksın."

"Her zaman halimden memnunum. Nasıl bu hale gelmiş olursam olayım, ben buyum."

"Ama hâlâ özgür değilsin."

"Hem erkekler hem de dişiler, genlerimizi aktarmak için yine de ölmek zorundayız."

"Zavallı budala. Benim, Ana Kraliçe'nin özgür olduğumu mu sanıyorsun? insan ebeveynlerin, çocuk sahibi olduktan sonra, bir daha özgür olabildiklerini mi sanıyorsun? Eğer senin için hayat özgürlük demekse, hoşuna gidecek ve kısıtlaması olmayan tam bir özgürlük, o zaman akıllı varlıkların hiçbiri özgür değildir. Hiçbirimiz asla tam olarak özgür olamayacağız."

"Kök sal, dostum, sonra köksüz olmadığın zaman ne kadar özgür olmadığını bana anlat."

Wang-mu ve Efendi Han, bahçelerinde tatlı bir yürüyüş yaptıktan sonra, evlerinden birkaç yüz metre ötedeki nehrin kıyısında beklediler. Jane onlara birisinin onları görmeye geleceğini söylemişti, Lusitania'dan birisinin. İkisi de bunun ışıktan hızlı yolculuğa ulaşıldığı anlamına geldiğini biliyorlardı, ama bunun dışında ziyaretçilerinin Path

çevresinde bir yörüngeye girmiş olduğunu, aşağıya mekikle indiğini ve şu anda kendilerine gelmekte olduğunu varsayıyorlardı.

Bunun yerine, komik derecede küçük bir metal yapı, nehir kıyısında önlerinde belirdi. Kapı açıldı. Bir adam belirdi. Genç bir adam, iri kemikli, Avrupalı, ama yine de hoş görünümlü. Elinde bir tek cam tüp vardı.

Adam gülümsedi.

Wang-mu böyle gülümseme görmemişti. Sanki ruhuna sahipmiş gibi doğruca gözlerinin içine bakıyordu. Sanki onu tanıyormuş gibi, onu kendisinden daha iyi tanıyormuş gibi.

"Wang-mu," dedi adam kibarca. "Batı'nın Ana Kraliçesi. Han Fei-tzu, Path'ın büyük öğretmeni."

Eğildi. Onlar da karşılık olarak ona doğru eğildiler.

"Buradaki işim kısa," dedi adam. Şişeyi Han Efendi'ye verdi. "İşte virüs. Ben gider gitmez -çünkü genetik değişikliğe uğramak için bir arzum yok, teşekkürler- bunu için. Sanırım irin ya da ona eş, iğrenç bir şey tadında, ama yine de için. Sonra mümkün olduğu kadar çok kişiyle temas edin, evinizde ve yakındaki şehirde. Kendinizi hasta hissetmeye başlamadan önce altı saatiniz var. Biraz şansla, ikinci günün sonunda geride hiçbir belirti kalmayacak. Hiçbir şeyin." Sırıttı. "Artık sizin için küçük hava dansları olmayacak Efendi Han, nasıl?"

"Hiçbirimiz için artık kölelik olmayacak," dedi Han Fei-tzu. "Mesajlarımızı derhâl dağıtmaya hazırız."

"Birkaç saat için, hastalığı etrafa yaymadan önce, bunu kimseye sızdırmayın."

"Elbette," dedi Efendi Han. "Her ne kadar kalbim acele edip bu şefkatli salgının bize neler getireceğini açıklamamı söylüyorsa da, bilgeliğiniz bana dikkatli olmayı öğretti."

"Evet, çok iyi," dedi adam. Sonra Wang-mu'ya döndü. "Senin virüse ihtiyacın yok, değil mi?"

"Hayır, efendim," dedi Wang-mu.

"Jane senin şimdiye kadar gördüğü en zeki insanlardan biri olduğunu söyledi."

"Jane çok yüksek ruhlu," dedi Wang-mu.

“Hayır, bana verileri gösterdi.” Kızı tepeden tırnağa süzdü. Bir tek uzun bakışta vücudunu tamamıyla inceleme tarzı kızın hoşuna gitmemişti. “Salgın için burada kalmak zorunda değilsin. Aslında, bu olmadan önce buradan ayrılsan iyi olur.”

“Ayrılmak mı?”

“Senin için burada ne var?” diye sordu adam. “Burada ne kadar değişiklik yapacağı umurumda değil, sen yine de bir hizmetçi ve aşağı tabakadan ebeveynlerin kızı olacaksın. Böyle bir yerde, bütün hayatını bunun üstesinden gelmek için harcayacak ve sonunda iyi bir aklı olan bir hizmetçiden başka bir şey olmayacaksın. Benimle gel ve tarihin değiştirilmesinin bir parçası ol. Tarihin yapılmasının.”

“Seninle gelip ne yapmak için?”

“Kongre’yi perişan etmek için, elbette. Hepsini dizlerinden budayıp evlerine sürünerek göndermek için. Bütün koloni dünyalarını hükümetin eşit üyesi yapmak, çürümeyi önlemek, tüm aşağılık sırları açığa çıkarmak ve bir canavarlık yapmadan Lusitania Filosu’nu geri çağırmak için. Tüm Raman ırkların haklarını tesis etmek için. Barış ve özgürlük için.”

“Sen bunların hepsini yapmaya niyetli misin?”

“Tek başıma değil,” dedi adam.

Kız rahatlamıştı.

“Seni yanıma alacağım.”

“Ne yapmam için?”

“Yazmak için. Konuşmak için. Yapmana ihtiyaç duyduğum her şeyi yapmak için.”

“Fakat benim eğitimim yok, efendim. Efendi Han bana daha yeni öğretmeye başladı.”

“Kimsin sen?” diye sordu Efendi Han. “Böyle namuslu bir kızın pilini pırtısını toplayıp bir yabancıyla gitmesini nasıl beklersin.”

“Namuslu bir kız mı? Kendisini sırdaş hizmetçisi olarak kiralayabilecek, tanrılarla konuşan birine yakın olabilmek fırsatını elde edebilmek için vücudunu bir ustabaşına vermiş olan bu kız mı? Hayır, Efendi Han, namuslu bir kız tavrı

takınabilir, çünkü o kendisine bir şey sağlayacağını düşündüğü zaman deri değiştiren bir bukalemun."

"Ben bir yalancı değilim, efendim," dedi kız.

"Hayır, ne şekilde davranıyorsan içtenlikle öyle olduğunu biliyorum. Bu nedenle şimdi de şunu söylüyorum. Benimle birlikte bir ihtilâlciymiş gibi davran. Senin dünyana, Qing-jao'ya bunu yapan piçkurularından nefret ediyorsun."

"Benim hakkımda bu kadar çok şeyi nereden biliyorsun?" Adam parmağıyla kulağını tıkladı. Kız ilk kez olarak oradaki mücevheri fark etti. "Jane tanımak ihtiyacını duyduğum insanlar hakkında beni bilgilendiriyor."

"Jane yakında ölecek," dedi Wang-mu.

"Oh, bir süre yarı-aptal olabilir," dedi adam, "ama ölmeyecek. Onun kurtulmasına yardım ettin. Seni yanıma alacağım."

"Yapamam," dedi kız. "Korkuyorum."

"Peki öyleyse," dedi adam. "Ben önerdim."

Minik aracının kapısına döndü.

"Bekle," dedi kız.

Adam yeniden kıza döndü.

"En azından bana kim olduğunu söyleyemez misin?"

"Adım Peter Wiggin," dedi adam. "Ancak bir süre sahte bir isim kullanmayı düşünüyorum."

"Peter Wiggin," diye fısıldadı kız. "Bu şeyin ismi-"

"Benim ismim. Eğer havamda olursam sana sonra açıklarım. Sadece Andrew Wiggin'in beni yolladığını söyleyeyim. Beni daha çok zorla yolladı. Ben görevi olan bir adamım ve Ender bunu Kongre'nin gücünün en yoğun olduğu gezegenlerden birinde başarabileceğimi düşündü. Bir zamanlar Hegemon'dum, Wang-mu ve ne olursa olsun işimi geri almaya niyetliyim. Bir sürü yumurta kıracağım ve şaşılacak derecede belâ çıkartacağım, bu Yüz Dünya işini tümüyle boktan bir çaydanlığa çevireceğim ve seni bana yardım etmeye davet ediyorum. Yardım edip etmemen gerçekten umurumda değil, gerçi senin beynin ve yoldaşlığın çok iyi olurdu, ama o veya bu

şekilde bu işi yapacağım. Şimdi, geliyor musun, gelmiyor musun?"

Kız, kararsızlığın acısı içinde Efendi Han'a döndü.

"Seni eğitmeyi ümit ediyordum," dedi Efendi Han. "Fakat eğer bu adam dediğini yapmaya çalışacaksa, o zaman onunla beraber insanlık tarihinin gidiş yönünü değiştirmek için burada, virüsün işimizi bizim için yapacağı bu yerde, elde edebileceğinden daha büyük bir şansın olacak."

Wang-mu ona fısıldadı. "Seni terk etmek bir babayı kaybetmek gibi olacak."

"Eğer gidersen, ikinci ve son kızımı kaybedeceğim."

"Siz ikiniz, kalbimi kırmayın," dedi Peter. "Burada ışıktan hızlı yolculuk yapan bir yıldız gemim var. Path'ı benimle birlikte terk etmek bir yaşam boyu sürecek bir olay değil, biliyor musunuz? Eğer işler yürümezse her zaman onu birkaç gün içinde geri getirebilirim. Yeterince âdil mi?"

"Biliyorum, gitmek istiyorsun," dedi Efendi Han.

"Aynı zamanda kalmak istediğimi de bilmiyor musun?"

"Bunu da biliyorum," dedi Efendi Han. "Ama gideceksin."

"Evet," dedi kız. "Gideceğim."

"Tanrılar seni gözetsin, kızım Wang-mu," dedi Efendi Han. "Her yön senin için gündoğumu olsun, Babam Han."

Sonra kız ilerledi. Peter adındaki genç adam onun elini tuttu ve gemiye soktu. Kapı arkalarından kapandı. Bir an sonra, yıldız gemisi kayboldu.

Efendi Han orada meditasyon yaparak duygularına hakim oluncaya kadar on dakika bekledi. Sonra şişeyi açtı, içindekini içti ve hızlı adımlarla eve döndü. Yaşlı Mu-pao onu tam kapıda karşıladı. "Efendi Han," dedi. "Nereye gitmiş olduğunuzu bilmiyordum. Wang-mu da kayıp."

"Bir süre burada olmayacak," dedi Efendi Han. Sonra, nefesi kadının yüzünü yalayacak şekilde yaşlı hizmetçinin çok yakınından geçti. "Evime hak ettiğimizden fazla sadakat gösterdin." Kadının yüzünde korku dolu bir bakış belirdi. "Efendi Han, beni işten çıkarmıyorsunuz, değil mi?"

“Hayır,” dedi Fei-tzu, “Sana teşekkür ettiğimi sanmıştım.” Mu-pao’dan ayrıldı ve evin içini dolaştı. Qing-jao odasında değildi. Bunda şaşılacak bir şey yoktu. Zamanının çoğunu misafirleri ağırlamakla geçiriyordu. Bu da Fei-tzu’nun amacına uygundu. Gerçekten, kızını tam orada buldu, sabah odasında, iki yüz kilometre ötedeki bir şehirden çok saygın üç tanrılarla konuşan adamla birlikte.

Qing-jao onları zarafetle tanıştırdı ve sonra babasının huzurundaki uysal evlât rolüne büründü. Fei-tzu her adama eğildi, fakat elini uzatıp her birine dokunacak fırsatı buldu. Jane ona virüsün son derece bulaşıcı olduğunu söylemişti. Fiziksel yakınlık genellikle yeterli oluyordu; fakat dokunmak onu kesinleştiriyordu.

Adamları selâmladıktan sonra, Fei-tzu kızına döndü. “Qing-jao,” dedi, “benden bir hediye alır mısın?”

Kız eğildi ve zarafetle cevap verdi, “Her ne kadar onun dikkatini çekemeyecek kadar değersiz de olsam, babam bana her ne getirdiyse, minnetle alacağım.”

Fei-tzu kollarını uzatarak ilerledi ve kızını kendine çekti. Onun kucaklaması karşısında kız gerildi ve ne yapacağını bilemedi, küçük bir kız olduğu günlerden beri babası soyluların önünde ona böyle düşüncesizce davranmamıştı, ama yine de Fei-tzu onu tuttu, sıkıca, çünkü bu kucaklamasıyla gelen şey için kızın kendisini asla affetmeyeceğini biliyordu, bu nedenle Muhteşem Parıltı kızını son kez kucakladı.

* * *

Qing-jao babasının kucaklamasının ne anlama geldiğini biliyordu. Babasının bahçede Wang-mu ile birlikte yürüyüşünü izlemişti. Ceviz biçimindeki yıldız gemisinin nehir kıyısında belirdiğini, babasının yuvarlak gözlü yabancıdan şişeyi aldığını ve sonra içindekini içtiğini görmüştü. Sonra babası adına misafirleri karşılamak için buraya, bu odaya gelmişti. Bana

ihanet etmeye hazırlansan bile, değerli babacığım, ben görevlerimi bilirim.

Şimdi bile, babasının kucaklamasının onun tanrıların sesini duymasını engellemek için en zalim çabası olduğunu bilerek, babasının ona kendisini aldatabileceğini düşünebilecek kadar az saygı duyduğunu bilerek, yine de ona ne vermeye kararlıysa onu aldı. Onun babası değil miydi? Onun Lusitania'dan gelen virüsü tanrıların sesini ondan çalabilirdi veya çalamayabilirdi; Qing-jao düşmanlarının ne yapacağına tanrıların nasıl bir izin vereceğini tahmin edemiyordu, ama eğer babasını reddederek ona itaatsizlik etse, tanrıların kendisini cezalandıracağını kesinlikle biliyordu. Babasına gerekli saygı ve itaati göstererek değerli olarak kalmak, tanrılar adına ona itaatsizlik edip onların armağanlarına karşı değersiz olmaktan daha iyiydi. Bu nedenle babasının kucaklamasını kabul etti ve soluğunu derince soludu.

Babası misafirleriyle kısa bir sohbetten sonra oradan ayrıldı. Adamlar onun bu görüşmesini bir onur olarak kabul ettiler; Qing-jao sadakatle babasının tanrılara karşı çılgınca isyanını gizlemişti, bu nedenle Han Fei-tzu hâlâ Path'ın en büyük insanı olarak kabul ediliyordu. Qing-jao onlarla nezaketle konuştu, zarafetle gülümsedi ve onları yolcu etti. Yanlarında bir silâh taşıdıklarıyla ilgili bir imada bulunmadı. Neden bulunacaktı ki? Tanrılar istemedikçe, insanların silâhlarının tanrıların gücüne karşı bir etkisi olmazdı ve eğer tanrılar Path halkına konuşmayı kesmek istiyorlarsa, o zaman davranışları için bu bir maskeleme olabilirdi. İnanmayan birine babamın Lusitania virüsü bizi tanrılardan ayırmış gibi görünebilir; ama ben, tıpkı diğer bütün inançlı erkek ve kadınlar gibi, tanrıların kimi istiyorlarsa onunla konuşacaklarını ve istedikleri takdirde insan eliyle yapılmış hiçbir şeyin onları durduramayacağını bileceğim. Eğer babam ve Lusitanialılar tanrıların susmasına neden olduklarını sanıyorlarsa, varsın inansınlar. Eğer ben buna lâyık olan tek kişi olduğumu biliyorsam tanrılar benimle konuşacaktır.

Birkaç saat sonra Qing-jao kendini çok hasta hissetti. Humma onu güçlü bir adamın yumruğu gibi çaptı; yere yığıldı ve hizmetçilerin onu yatağına taşıdığını hayal meyal fark etti. Doktorlar geldi, onlara yapabilecekleri bir şey olmadığını ve buraya gelmekle kendilerini sadece salgına maruz bıraktıklarını söyleyebilirdi, ama bir şey söylemedi, çünkü vücudu hastalığa karşı şiddetle mücadele ediyordu. Daha doğrusu, genlerinin değişimi tamamlanıncaya kadar vücudu kendi doku ve organlarını reddediyordu. O zaman bile, vücudunun eski antikorlarından kendisini temizlemesi zaman alacaktı. Qing-jao uyudu, uyudu.

Uyandığı zaman aydınlık bir öğleden sonraydı. "Zaman," diye gakladı ve odasındaki bilgisayar ona saati ve günü söyledi. Humma hayatının iki gününü almıştı. Susuzluktan yanıyordu. Kalktı ve banyosuna doğru sendeledi, suyu açtı, bardağı doldurdu ve kanıncaya kadar bardak bardak içti. Bu onu dik duramayacak kadar sersemletmişti. Ağzında pis bir tat vardı. Hastalığı sırasında ona yiyecek ve su vermesi gereken hizmetçiler neredeydi?

Aynı şekilde onlar da hasta olmalıydılar ve babam, o benden önce hastalanacaktı. Ona kim su getirecek?

Babasını uyurken buldu, dün gece terlediği için üşümüş, titriyordu. Kız onu gözleri yukarı doğru ona bakarken büyük bir istekle içtiği bir bardak suyla uyandırdı. Sorguluyor muydu? Ya da belki bağışlanması için yalvarıyordu. Kefaretini tanrılara yap, baba; bu basit kızına bir özür borçlu değilsin.

Qing-jao teker teker hizmetçileri de buldu, bazıları o kadar sadakatle davranmışlardı ki, hastalıkları nedeniyle yataklarına gitmemişler, görevleri gereğince bulunmaları gereken yerde yığılıp kalmışlardı. Hepsi yaşıyordu. Hepsi iyileşiyordu ve kısa süre sonra ayağa kalkacaklardı. Hepsini bulup ilgilendikten sonra, Qing-jao mutfağa giderek yiyecek bir şeyler buldu. Yediği ilk yiyeceği içinde tutamadı, sadece hafif ve ılık bir çorba içinde kaldı. Çorbayı diğerlerine de götürdü, onlar da içtiler.

Kısa sürede hepsi yeniden ayakta ve güçlüydü. Qing-jao hizmetçileri yanına alarak, zengin veya fakir, komşu evlerin

hepsine çorba ve su taşıdı. Hepsi getirdikleri nedeniyle ona minnet doluydular. Eğer ıstırap çektiğiniz hastalığın babamın evinden, babamın arzusuyla geldiğini bilseydiniz, diye Qing-Jao düşündü, böyle minnettar olmazdınız, ama hiçbir şey söylemedi.

Bu süre içinde, tanrılar ondan bir temizlenme istememişlerdi.

Sonunda, diye düşündü. Sonunda onları hoşnut ediyorum. Sonunda istenen bütün erdemliliğe ulaştım.

Eve döndüğü zaman hemen uyumak istedi. Fakat evde kalan hizmetçilerin hepsi mutfaktaki bir holonun etrafında toplanmış, haberleri dinliyorlardı. Qing-jao gerekli bütün bilgileri bilgisayardan aldığından neredeyse holo haberleri hiç izlemezdi; fakat hizmetçiler o kadar ciddî ve korkmuş görünüyorlardı ki, kız mutfağa girip holovizyonun çevresine onlarla birlikte durdu.

Haber, Path dünyasını silip süpürmekte olan salgınla ilgiliydi. Karantina etkisiz olmuştu ya da her zamanki gibi geç kalınmıştı. Raporu okuyan kadın hastalıktan yeni iyileşmişti, salgının birçok hizmeti aksatmasına rağmen kimseyi öldürmediğini söylüyordu. Virüs soyutlanmış fakat ciddî bir incelenmeye başlanamadan hızla ölmüştü. “Anlaşılan virüsü izleyen ve her şahıs hastalıktan kurtulduktan sonra onu hemen öldüren bir bakteri var. Tanrılar salgınla birlikte tedavisini de yollayarak gerçekten bizi korudu.”

Aptallar, diye düşündü Qing-jao. Eğer tanrılar tedavi olmanızı isteselerdi, öncelikle salgını göndermezlerdi.

Hemen aslında kendisinin aptal olduğunu fark etti. Tanrılar elbette hastalık ve tedavisini birlikte yollayabilirlerdi. Eğer bir hastalık gelir ve onu tedavisi izlerse, o zaman bunu tanrılar yollamış demekti. Böyle bir şeye nasıl aptallık diyebilirdi? Bu onun tanrılara hakaret etmesi gibi bir şeydi.

Tanrıların öfkesinin saldırısını bekleyerek içinden irkildi. Temizlenmeden o kadar saat geçirmişti ki, geldiği zaman çok ağır bir saldırı olacağını biliyordu. Bütün odayı yeniden izlemek zorunda mı kalacaktı?

Ama hiçbir şey hissetmedi. Ne tahta çizgilerini izleme isteği, ne de yıkanma ihtiyacı.

Ellerine baktı. Kirliydiler ve yine de aldırmıyordu. Onları ister yıkar ister yıkamazdı. Onun isteğine bağlıydı.

Bir an için muazzam bir rahatlama hissetti. Babası, Wang-mu ve Jane denen şey başından beri haklı olabilirler miydi? Bu salgın nedeniyle oluşan genetik değişiklik, sonunda onu Kongre'nin yüzyıllar önce işlediği korkunç suçtan kurtarmış mıydı?

Haber spikeri sanki onun düşüncelerini okumuş gibi, dünyanın bütün bilgisayarlarına yollanan bir belgeyi okumaya başladı. Belge bu salgının tanrıların bir armağanı olduğunu, Path halkını Kongre'nin onlar üzerinde uyguladığı genetik bir değişiklikten kurtardığını bildiriyordu. Şimdiye kadar TZD benzeri bir durumla ilişkilendirilen bu genetik değişikliklerin kurbanlarının genellikle kendilerine Tanrılarla Konuşanlar denenler olduğu saptanmıştı. Fakat salgın normal seyrini izledikçe, çok ağır bir yükle doğan tanrılarla konuşanlar devamlı temizlenme zorunluluğundan tanrılar tarafından özgürleştirilirken, halk genetik değişikliklerin bütün insanlara yayıldığını görecekti.

"Bu belge artık bütün dünyanın temizlenmiş olduğunu bildiriyor. Tanrılar bizi kabul etti." Konuşurken haber spikerinin sesi titredi. "Bu belgenin nereden geldiği bilinmiyor. Bilgisayar çözümlemeleri bunu bilinen hiçbir yazarın tarzıyla ilişkilendiremedi. Belgenin aynı anda milyonlarca bilgisayarda belirmesi gerçeği konuşulamayan güçlerin kaynağından geldiğini akla getiriyor." Durakladı. Artık titremesi iyice belirgindi. "Eğer bu değersiz haber spikeri, bilgelerin onu duyup kendisine bilgece yanıt verecekleri bir soru sorabilirse, acaba bu mesaj, onların Path halkına verdikleri büyük armağanı anlayabilmemiz için bize bizzat tanrılar tarafından gönderilmiş olabilir mi?"

Qing-jao içinde bir öfke kabarırken bir süre daha dinledi. Belli ki bu belgeyi yazan ve yayan Jane idi. Ne cüretle tanrıların ne yaptığını biliyormuş gibi davranırdı! Çok ileri gitmişti. Bu

belge çürütülmeliydi. Jane ve Lusitania halkının çevirdiği tüm dolaplar ortaya dökülmeliydi.

Hizmetçiler ona bakıyorlardı. Çevredeki her birine tek tek bakarak gözleri onlarınkilerle buluştu.

"Bana ne sormak istiyorsunuz?" dedi.

"Oh Hanımım," dedi Mu-pao, "merakımızı bağışlayın, fakat haber bülteni sadece siz doğru olduğunu söylediğinizde inanacağımız bir şey söyledi."

"Ben ne bilirim ki?" diye yanıtladı Qing-jao. "Ben sadece büyük bir adamın aptal bir kızıyım."

"Ama siz tanrılarla konuşanlardan birisiniz, hanımım," dedi Mu-pao.

Böyle aklına gelen şeyleri konuştuğun için, diye düşündü

Qing-jao, çok cüretkârsın.

"Bütün gece boyunca, bize yiyecek ve su getirdiğinizden ve çoğumuzu hasta olanlara yönlendirdiğinizden beri, temizlenmek için yanımızdan hiç ayrılmadınız. Sizin o kadar uzun süreyle uzaklaştığınızı görmedik."

"Hiç aklınıza gelmedi mi," dedi Qing-jao, "belki de tanrıların isteğiyle o kadar doluyduk ki, bu süre zarfında hiç temizlenmek ihtiyacını hissetmedim."

Mu-pao utanmış görünüyordu. "Hayır, bunu düşünmedik."

"Şimdi dinlenin," dedi Qing-jao. "Henüz hiçbirimiz güçlü değiliz. Gidip babamla konuşmalıyım."

Onlardan kendi aralarında dedikodu yapar ve fısıldaşırken ayrıldı. Babası odasında, bilgisayarın önüne oturmuştu. Ekranda Jane'in yüzü vardı. Qing-jao odaya girer girmez babası ona döndü. Yüzü ışıldıyordu. Zaferle.

"Jane ve benim hazırladığımız mesajı gördün mü?" dedi. "Sen!" diye bağırdı Qing-jao. "Babam, bir yalancı ha?" Babasına böyle bir şey söyleyebilmesi düşünülemezdi bile, ama yine de kendinde temizleme ihtiyacı hissetmiyordu. Böylesine saygısızca konuştuğu halde tanrıların onu cezalandırmaması Qing-jao'yu korkuttu.

"Yalan mı?" dedi babası. "Neden bunların yalan olduğunu düşünüyorsun, kızım? Bize gelmesi için virüse tanrıların neden

olmadığını nereden biliyorsun? Path'a bu genetik değişikliklerin verilmesinin onların arzusu olmadığını nasıl bilebilirsin?"

Babasının sözleri onu çıldırttı; belki de yeni bir özgürlük hissediyordu; ya da böyle son derece saygısızca konuşmakla, kendisini cezalandırmaya mecbur olmaları için tanrıları deniyordu. "Benim aptal mı olduğumu sanıyorsun," diye bağırdı Qing-jao. "Bunun Path dünyasını ihtilâl ve katliamdan korumak için senin stratejin olduğunu bilmediğimi mi sanıyorsun? Bütün isteğinin insanları ölmekten korumak olduğunu bilmediğimi mi sanıyorsun?"

"Bunda bir yanlışlık mı var?" diye sordu babası.

"Bu bir yalan!" diye yanıtladı kız.

"Ya da tanrıların yaptıklarını gizlemeleri için bir kılık değiştirme," dedi babası. "Kongre'nin öykülerini gerçekmiş gibi kabul ederken zorlanmıyorsun. Neden benimkini kabul etmiyorsun?"

"Çünkü virüsü biliyorum, baba. Onu o yabancının elinden alırken seni gördüm. Wang-mu'nun onun aracına bindiğini gördüm. Aracın kaybolduğunu gördüm. Bunların hiçbirinin tanrılardan olmadığını biliyorum. Bunları o yaptı, bilgisayarlarda yaşayan şu şeytan!"

"Onun tanrılardan biri olmadığını nereden biliyorsun?" dedi babası.

Bu katlanılır gibi değildi. "O yapılmış," diye bağırdı Qing-jao. "İşte bu nedenle biliyorum! O insanlar tarafından yapılmış, insanların yaptığı makinelerde yaşayan bir bilgisayar programı. Tanrılar hiçbir elle yapılmamıştır. Tanrılar her zaman yaşadılar ve daima yaşayacaklar."

İlk kez olarak Jane konuştu. "O zaman sen bir tanrısın, Qing-jao, ben de tanrıyım ve evrendeki her şahıs -insan veya Raman- da tanrı. Ruhunu, en iç aiüanı hiçbir tanrı yapmadı. Sen de herhangi bir tanrı kadar yaşlısın ve gençsin ve o kadar uzun yaşayacaksın."

Qing-jao çığlık attı. Hatırladığınca, daha önce hiç böyle ses çıkarmamıştı, adeta gırtlağını paraladı.

Babası kollarım uzatarak onu kucaklamaya gelirken, “Kızım,” dedi.

Onun kucaklamasına dayanamazdı. Tahammül edemezdi, çünkü bu, onun tanrıların düşmanları tarafından yenilgiye uğratıldığı anlamına gelecekti; bu, Jane’in ona boyun eğdirdiği anlamına gelecekti. Bu, Wang-mu’nun, Han Fei-tzu’nun Qing-jao'dan daha gerçek kızı olduğu anlamına gelecekti. Bu, Qing-jao’nun bunca yıllık ibadetinin hiçbir anlamı olmadığı anlamına gelecekti. Bu, onun içindeki kötülüğün Jane’in yok edilmesini başlattığı anlamına gelecekti. Bu, Jane’in Path halkının değişmesine yardım ettiği için soylu ve iyi olduğu anlamına gelecekti. Bu, sonunda Sonsuz Batı’ya gittiği zaman annesinin onu beklemeyeceği anlamına gelecekti.

Neden benimle konuşmuyorsunuz, Ey Tanrılar! diye sessizce haykırdı. Bunca yıldır size boş yere hizmet etmediğimi neden bana söylemiyorsunuz? Neden beni şimdi terk edip zaferi düşmanlarınıza verdiniz?”

Sonra, sanki annesi kulağına fısıldıyormuş gibi ona basit ve berrak bir yanıt geldi: Bu bir deneme, Qing-jao. Tanrılar ne yaptığını izliyorlar.

Bir deneme. Elbette. Tanrılar kimin yalancı olduğunu, kimin de tam ve kusursuz kulu olduğunu görmek için Path’daki bütün hizmetçilerini deniyorlardı.

Eğer deneniyorsam, o zaman yapacağım bazı doğru şeyler olmalı.

Her zaman yaptığım şeyi yapmalıyım, ama bu kez tanrıların bana talimat vermesini beklememeliyim. Temizlenmem gerektiğini her gün her saat bana söylemekten bıktılar. Onların talimatı olmadan kendi pisliğimi anlamamın zamanı geldi. Kendimi tam bir kusursuzlukla temizlemeliyim; o zaman denemeyi geçerim ve tanrılar tekrar beni alır.

Dizlerinin üstüne çöktü. Bir tahta izi buldu ve onu izlemeye başladı.

Rahatlamayla gelen bir yanıt yoktu, doğruluk hissi de yoktu; ama bu onu kaygılandırmadı, çünkü bunun denemenin bir parçası olduğunu biliyordu. Eğer tanrılar, her zaman yaptıkları

gibi, ona hemen yanıt verselerdi, bu nasıl onun bağlılığının denemesi olurdu? Daha önce temizlenmesini onların gözetiminde yapmıştı, artık kendini tek başına temizlemeliydi, ama bunu yeterli bir şekilde yaptığını nereden bilecekti? Tanrılar ona yine geleceklerdi.

Tanrılar onunla yeniden konuşacaklardı. Ya da belki onu alıp soylu Han Jiang-qing'in onu beklediği Ana Kraliçe'nin sarayına götüreceklerdi. Orada aynı zamanda gönül atası Li Qing-Jao ile de buluşacaktı. Orada atalarının hepsi onu selâmlayacaklar ve şöyle diyeceklerdi. Tanrılar Path'ın bütün tanrılarla konuşanlarını denemeye karar verdiler. Bunlardan sadece birkaçı denemeyi geçti; ama sen, Qing-jao, hepimize büyük onur kazandırdın. Çünkü senin sadakatin hiç sarsılmadı. Temizlenmelerini hiçbir erkek veya kız çocuğumuzun şimdiye kadar yapmadığı bir şekilde yerine getirdin. Diğer erkek ve kadınların ataları bizi hâlâ kıskanıyorlar. Senin hatırın için tanrılar şimdi bize hepsinden çok ayrıcalık tanıyorlar.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu babası. "Neden tahta çizgilerini izliyorsun?"

Kız cevap vermedi. Dikkatinin dağılmasını reddetti.

"Buna duyulan ihtiyaç yok edildi. Öyle olduğunu biliyorum. Ben temizlenme ihtiyacı hissetmiyorum."

Ah, baba! Keşke anlayabilsen! Ama bu denemede sen başarısız da olsan, ben başaracağım ve böylece bütün onurlu şeyleri yüzüstü bırakan sana bile onur getireceğim.

"Qing-jao," dedi babası. "Ne yaptığını biliyorum. Tıpkı sıradan çocuklarını durmadan yıkanmaya zorlayan o ebeveynler gibi. Tanrıları çağırıyorsun."

Buna dilediğin ismi ver, baba. Sözlerin artık benim için bir şey ifade etmiyor. İkimiz de ölünceye kadar artık seni dinlemeyeceğim ve sen baba, bana diyeceksin ki, kızım, sen benden daha iyi ve akıllısın; burada, Ana Kraliçe'nin evindeki bütün onurum senin kendini temiz ve özgecil bir şekilde tanrıların hizmetine adamandan ileri geliyor. Sen gerçekten soylu bir kız evlâtsın. Senin dışında başka mutluluğum yok.

* * *

Path dünyası değişimini barış içinde tamamladı. Bazı yerlerde birkaç cinayet oldu. Bazı yerlerde tiranca davranan birkaç tanrılarla konuşana saldırıldı ve evinden kovuldu, ama genellikle belgenin anlattığı öyküye inanılmıştı ve geçmiş yıllardaki temizlenme ayinleri nedeniyle katlandıkları bütün fedakârlıklar nedeniyle eski tanrılarla konuşanlara büyük saygıyla davranıldı.

Yine de, eski düzen hızla geride kaldı. Okullar bütün çocuklara eşit olarak açıldı. Kısa süre sonra öğretmenler, öğrencilerin şaşılacak şeylere ulaştığını bildirdiler; en aptal çocuk bile şimdi eski zamanların bütün ortalamalarını aşıyordu. Kongre'nin genetik değişiklikle ilgili küstahça inkârlarına rağmen, Path'daki bilim adamları sonunda dikkatlerini kendi halklarının genlerine çevirdiler. Genetik moleküllerinin eskiden ve şimdi nasıl olduklarına dair kayıtları inceleyince, Path'ın erkek ve kadınları belgeyi doğruladılar.

Bundan sonra, Yüz Dünya ve koloniler, Kongre'nin Path'a karşı olan suçunu öğrendiği halde, Qing-jao bunu hiç bilemedi. Bu artık geride bıraktığı dünyayla ilgili bir konuydu. Çünkü artık bütün günlerini kendini temizleyerek ve sadeleştirerek tanrıların hizmetinde geçiriyordu.

Bütün tanrılarla konuşanlar arasında sadece Han Fei-tzu'nun deli kızının ayinlerinde ısrar ettiği haberi yayıldı. Önceleri bu nedenle onunla alay edildi, çünkü tanrılarla konuşanların çoğu, merak nedeniyle, temizlenmelerini yeniden tekrarlamayı denemişler ve artık ayinlerin anlamsız ve boş olduğunu görmüşlerdi. Fakat kız bu alayların çok azını duydu ve hiç aldırmadı. Zihni tümüyle tanrılara hizmet etmeye adanmıştı, deneyde başarısız olmuş insanların onun başarılı olmak için devam etmesini küçümsemelerinin ne önemi vardı ki?

Yıllar geçtikçe, insanların çoğu tanrıların erkeklerle ve kadınlarla konuştukları ve çoğunun onlara hizmet etmek için eğildiği eski günleri güzel zamanlar olarak hatırlamaya

başladılar. Bazıları Qing-jao'nun deli bir kadın olmadığını, tanrıların sesini duyanlar arasından geriye kalan tek sadık kadın olduğunu düşünmeye başladı. Tanrıya saygılı olanlar arasında şu söz yayılmaya başladı: "Han Fei-tzu'nun evinde tanrılarla konuşanların sonuncusu yaşıyor."

Sonra gelmeye başladılar, önce birkaçı, sonra gitgide daha fazlası. Hâlâ temizlenmesiyle uğraşan tek kadınla konuşmak isteyen ziyaretçiler. İlk önceleri Qing-jao bunlardan bazılarıyla konuştu: Tahta çizgisini izlemeyi bitirdiği zaman, dışarıya, bahçeye çıkıp onlarla konuştu, ama onların sözleri kızı şaşırttı. Onlar kendisini temizlemesinin bütün gezegenin temizlenmesi olduğunu söylediler. Onlar onun tanrıları çağırmasının Path'ın tüm halkının yararına olduğunu söylediler. Onlar daha fazla konuştukça, söylediklerine yoğunlaşmak Qing-jao için daha zorlaştı. Kısa süre sonra başka bir çizgiyi izlemek için eve dönmeye çok istekliydi. Bu insanlar, şimdi onu övmelerinin yanlış olduğunu anlamıyorlar mıydı? "Hiçbir şey başarmadım," dedi onlara. "Tanrılar hâlâ sessiz. Yapmam gereken bir iş var." Ve sonra izleme işine geri döndü.

Babası, yaptığı bir sürü hizmet nedeniyle çok onurlu ve çok yaşlı bir insan olarak öldü, çünkü kimse şimdi verilen adıyla Tanrıların Salgını'nın gelişindeki rolünü bilmiyordu. Sadece Qing-jao anlıyordu. Ve gerçek paralardan bir servet yakarken -hiçbir sahte para babasına lâyık değildi- kimsenin duyamayacağı biçimde ona seslendi, "Şimdi biliyorsun baba. Şimdi hatalarını ve tanrıları ne kadar öfkelendirdiğini anlıyorsun, ama korkma, bütün hataların düzeltilinceye kadar temizlenmeye devam edeceğim. Sonra tanrılar seni onurla alacaklar."

Kendisi de yaşlandı, artık Han Qing-jao'nun evine yolculuk yapmak Path'ın en ünlü hac göreviydi. Aslında, diğer dünyalarda da onu duyan ve sadece onu görmek için Path'a gelen bir sürü insan vardı. Çünkü bir sürü dünyada gerçek kutsallığın tek bir yerde ve sadece bir insanda bulunabileceği biliniyordu, artık sırtı tümüyle kamburlaşmış olan, artık

gözleri babasının evinin döşemesindeki çizgilerden başka bir şey görmeyen yaşlı kadında.

Bir zamanlar hizmetçilerin ona baktığı evi artık erkek ve kadın kutsal müritler çekip çeviriyordu. Yerleri cilalıyorlar, ona basit yemekler hazırlıyorlar ve bunları odaların kapılarında bulabileceği yerlere koyuyorlardı; Qing-jao ancak bir odayı bitirdiği zaman yiyip içiyordu. Dünyanın bir yerinde, bir erkek veya kadın büyük bir onur kazandığı zaman, Qing-Jao'nun evine geliyorlar, diz çöküp bir tahta çizgisi izliyorlardı; böylece bütün onurlar sanki Kutsal Han Qing Jao'nun onurunun bir süslemesiymiş gibi davranılıyordu.

Sonra, yüz yılını tamamladıktan sadece birkaç hafta sonra, Qing-jao babasının odasında, tahtanın üzerinde kıvrılmış olarak bulundu. Bazıları burasının tam olarak babasının oturup çalışmalarını yaptığı yer olduğunu söylediler; evdeki tüm mobilyalar çok önceden kaldırılmış olduğundan, bundan emin olmak zordu. Kendisini buldukları zaman kutsal kadın henüz ölmemişti. Birkaç gün mırıldanarak, homurdanarak, sanki vücudundaki çizgileri izliyormuş gibi ellerini yavaşça vücudunda dolaştırarak kımıldamadan yattı. Müritleri, her defasında onar kişi, onu dinleyerek, mırıldanmalarını anlamaya çalışarak ve anladıkları kadarıyla onları en iyi şekilde yazmaya çalışarak nöbet tuttular. Bunlar Han Qing-jao'nun Tanrı Fısıltıları denen kitaba yazıldılar.

Bütün sözleri arasında en önemlisi, son anında söyledikleriydi. “Anne,” diye fısıldadı. “Baba. Doğru yaptım mı?” Sonra, dedi müritleri, Han Qing-jao gülümsedi ve öldü.

Path'daki her şehrin, her kasabanın, her köyün tapınak ve türbelerinde karar verilmeden Qing-jao bir ay süreyle ölü sayılmadı. Sonunda Path'ın dünyanın koruyucusu ve muhafızı olarak seçebileceği, böylesine yüce kutsallıkta biri vardı. Başka hiçbir dünyanın böyle bir tanrısı yoktu ve onlar da bunu kabul ediyorlardı.

Path bütün diğer dünyalardan daha çok kutsandı, dediler. Çünkü Path'ın Tanrısı muhteşem bir parıltı.

* * *